

**Міжнародна асоціація
страхових наглядів (МАСН)**

Основні принципи страхування

**Оновлена редакція
Листопад 2015 року**

Основні принципи страхування були прийняті 1 жовтня 2011 року.

З тих пір було внесено зміни до таких основних принципів страхування (ОПС):

- ОПС-9	у жовтні 2012 року
- ОПС-22	у жовтні 2013 року
- ОПС-4, 5, 7, 8, 23 і (частково) 25	у листопаді 2015 року

Про МАСН

Міжнародна асоціація страхових наглядів (МАСН) є організацією органів нагляду та регулювання страхування з понад 200 юрисдикційних територій у близько 140 країнах, членство у якій є добровільним. Місією МАСН є сприяння ефективному нагляду за страховою індустрією, який узгоджується на світовому рівні, з метою розвитку та підтримання справедливих, безпечних та стабільних ринків страхових послуг, які захищали б інтереси держателів полісів та підтримували глобальну фінансову стабільність.

МАСН, яка була заснована у 1994 році, є міжнародним суб'єктом нормотворчості, відповідальним за розробку принципів, стандартів та іншої документації для здійснення нагляду за сектором страхування та допомоги у їх впровадженні. МАСН також є платформою, де її члени можуть обмінюватись досвідом та поглядами на здійснення нагляду в сфері страхування та ринки страхових послуг.

МАСН координує свою роботу з роботою інших впливових міжнародних фінансових органів та асоціацій органів нагляду або регулювання і робить глобальний внесок у формування фінансових систем. Зокрема, МАСН є членом Ради з фінансової стабільності (Financial Stability Board, FSB), членом Консультаційної ради зі стандартів Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Board, IASB) та партнером Ініціативи "Доступ до страхування" (Access to Insurance Initiative, A2ii). На знак визнання сукупного експертного потенціалу МАСН, до неї регулярно звертаються лідери G20 та інших міжнародних суб'єктів нормотворчості за даними зі страхування, а також з питань, які стосуються регулювання та нагляду за глобальним фінансовим сектором.

Цю публікацію розміщено на веб-сайті МАСН (www.iaisweb.org)

© Міжнародна асоціація страхових наглядів 2015. Усі права захищено. Короткі уривки можуть бути відтворені або перекладені, за умови, що буде вказано джерело.

Зміст

<u>A.</u>	<u>Вступ</u>	4
<u>B.</u>	<u>Методологія оцінки</u>	11
<u>ОПС-1</u>	<u>Цілі, повноваження та обов'язки наглядового органу</u>	16
<u>ОПС-2</u>	<u>Наглядовий орган</u>	18
<u>ОПС-3</u>	<u>Обмін інформацією та вимоги щодо конфіденційності</u>	23
<u>ОПС-4</u>	<u>Ліцензування</u>	29
<u>ОПС-5</u>	<u>Придатність осіб до виконання завдань</u>	37
<u>ОПС-6</u>	<u>Зміни в управлінні і передача портфелів</u>	45
<u>ОПС-7</u>	<u>Корпоративне управління</u>	47
<u>ОПС-8</u>	<u>Управління ризиками і внутрішні системи контролю</u>	72
<u>ОПС-9</u>	<u>Наглядовий контроль і подання звітів</u>	96
<u>ОПС-10</u>	<u>Превентивні і коригувальні заходи</u>	108
<u>ОПС-11</u>	<u>Приведення в дію коригувальних заходів</u>	109
<u>ОПС-12</u>	<u>Припинення діяльності і вихід з ринку</u>	111
<u>ОПС-13</u>	<u>Перестраховування та інші форми передачі ризиків</u>	112
<u>ОПС-14</u>	<u>Оцінка</u>	127
<u>ОПС-15</u>	<u>Інвестування</u>	147
<u>ОПС-16</u>	<u>Управління ризиками підприємства з точки зору платоспроможності</u>	163
<u>ОПС-17</u>	<u>Достатність капіталу</u>	198
<u>ОПС-18</u>	<u>Посередники</u>	274
<u>ОПС-19</u>	<u>Порядок ведення справ</u>	295
<u>ОПС-20</u>	<u>Розкриття інформації</u>	318
<u>ОПС-21</u>	<u>Протидія шахрайству в страхуванні</u>	343
<u>ОПС-22</u>	<u>Протидія відмиванню коштів та боротьба з фінансуванням тероризму</u>	350
<u>ОПС-23</u>	<u>Нагляд за групою</u>	360
<u>ОПС-24</u>	<u>Макропруденційний і страховий нагляд</u>	367
<u>ОПС-25</u>	<u>Співпраця і координація роботи наглядових органів</u>	370
<u>ОПС-26</u>	<u>Транскордонне співробітництво і координація дій з управління кризовими ситуаціями</u>	408

A. Вступ

1. Для забезпечення функціонування справедливого, безпечного і стабільного сектора страхування¹ необхідне існування раціонально організованої системи регулювання та нагляду, яка б захищала інтереси держателів полісів, бенефіціарів та пред'явників претензій (які в цьому документі спільно позначаються терміном "держателі полісів"), а також підтримувала стабільність фінансової системи.

2. Індустрія страхування, як і інші складові фінансової системи, зазнає змін під впливом широкого кола соціальних, технологічних та глобальних економічних факторів. Для того щоб системи і методи нагляду страхування відповідали цим змінам, вони повинні постійно удосконалюватись. Органи нагляду та регулювання страхової та інших фінансових сфер повинні розуміти та розв'язувати, по мірі їх виникнення, проблеми фінансової та системної стабільності, що виникають у страховій індустрії, а також бачити їх взаємодію з іншими фінансовими сферами.

3. Природа страхової діяльності – страхування від ризиків господарських, фінансових та корпоративних підприємств та домашніх господарств – відрізняється від інших фінансових сфер, проте має також і спільні з ними риси. Страхування, на відміну від більшості фінансових продуктів, характеризується тим, що виробничий цикл має протилежний напрямок, оскільки страхові премії збираються тоді, коли укладається договір, а страхові вимоги виникають тільки тоді, коли має місце конкретний випадок. Страховики мають справу безпосередньо з ризиками. Вони керують ризиками шляхом диверсифікації та об'єднання ризиків із застосуванням низки інших прийомів.

4. Окрім комерційних ризиків страховики несуть значні ризики, які виникають у пасивній частині балансового звіту. Ці ризики називаються технічними і стосуються актуарних і/або статистичних розрахунків, які використовуються для оцінки зобов'язань та інших ризиків, пов'язаних з такими зобов'язаннями. Роблячи інвестиції та здійснюючи фінансові операції, страховики зазнають ринкових, кредитних, виробничих ризиків та ризиків утрати ліквідності, у тому числі ризиків, спричинених неузгодженістю активів і пасивів. Організації, що страхують життя, також пропонують пакети зі страхування життя разом із заощадженнями, а також пенсійних продуктів, які зазвичай управляються з довгостроковою перспективою. Система регулювання і нагляду повинна вирішувати питання, пов'язані з цими ризиками.

5. Нарешті, система регулювання і нагляду повинна враховувати той факт, що на ринку зростає кількість страхових груп та фінансових конгломератів, а також поширюється явище фінансової конвергенції. Важливість сектора страхування для фінансової стабільності стає більш вагомою, і це впливає на нагляд за діяльністю страховиків², оскільки необхідно

¹ Термін "страхування" охоплює діяльність страховиків та перестраховальників, у тому числі кептивних страховиків.

² Термін "нагляд" охоплює як регулювання, так і нагляд. Наглядові органи охоплюють також органи регулювання.

приділяти більше уваги широкому колу ризиків. Наглядові органи на рівні юрисдикції та на міжнародному рівні повинні співпрацювати для ефективного нагляду за діяльністю цих організацій, щоб забезпечити захист держателів полісів і підтримувати стабільність фінансових ринків, а також мінімізувати ризик ланцюгової реакції, що передається з одного сектора або юрисдикції до іншого, а також щоб зняти невідповідності у наглядовій діяльності та уникнути непотрібного повторення дій, пов'язаних із наглядом.

Обсяг і сфера застосування Основних принципів страхування

6. Основні принципи страхування (ОПС) являють собою рамкову програму нагляду за сектором страхування, прийняту в усьому світі. Матеріали ОПС представлені у відповідності до ієрархії матеріалів щодо нагляду. Положення ОПС займають найвищу позицію в ієрархії і прописують основні елементи, які повинні бути наявними в режимі нагляду для розвитку фінансово стійкого сектора страхування і надання адекватної підтримки держателям полісів. Стандарти є наступним рівнем в ієрархії; вони пов'язані з конкретними положеннями ОПС. У стандартах викладені основні вимоги високого рівня, які є основою для впровадження конкретного положення ОПС і які повинні виконуватись, щоб наглядовий орган дотримувався конкретного ОПС. Інструктивний матеріал знаходиться на найнижчому рівні ієрархії і зазвичай підтверджує положення і/або стандарти ОПС. Інструктивний матеріал детально описує процес впровадження положення або стандарту ОПС. Інструктивний матеріал не приписує нових вимог, а описує, що маєтись на увазі під положенням або стандартом ОПС, і, де можливо, надає приклади шляхів виконання вимог.

7. Матеріал ОПС представлений таким чином, щоб ієрархія була чітко зрозумілою, а саме:

- Положення ОПС, пронумеровані та представлені в рамці напівжирним шрифтом;
- Стандарти, пов'язані з певним положенням ОПС та представлені жирним шрифтом у вигляді номера відповідного основного положення, за яким слідує номер стандарту, наприклад, другий стандарт у рамках положення ОПС № 3 позначений як 3.2;
- Інструктивний матеріал, пов'язаний з певним положенням ОПС і/або стандартом. Інструктивний матеріал представлений нормальним шрифтом у вигляді номера положення ОПС і номера стандарту, за якими слідує номер інструкції, наприклад, другий абзац інструкції у рамках стандарту 1.3 позначений як 1.3.2.

8. ОПС застосовуються до нагляду в галузі страхування на всіх юрисдикційних територіях, незалежно від рівня розвитку або складності ринків страхування та типу страхових продуктів або послуг, нагляд за якими здійснюється. Незважаючи на це, заходи з нагляду повинні буди доцільними, для того щоб були досягнуті цілі, поставлені даною юрисдикційною територією щодо нагляду в галузі страхування, і не повинні виходити за рамки дій, необхідних для досягнення цих цілей. Загальновизнано, що наглядовим організаціям потрібно адаптувати конкретні вимоги та дії, пов'язані з наглядом,

до природи, обсягу та складності окремих страховиків. Для цього наглядові органи повинні проявляти гнучкість, щоб адаптувати вимоги та дії, пов'язані з наглядом, таким чином, щоб вони розмірювались з ризиками, які представляють окремі страховики, а також потенційними ризиками, які представляють страховики для сектора страхування або для фінансової системи в цілому. Це передбачено відповідними ОПС та стандартами.

9. ОПС застосовуються до нагляду за всіма страховими організаціями, незалежно від того, чи є вони приватними страховими організаціями або контрольованими урядом страховими організаціями, що конкурують з приватними підприємствами, та незалежно від того, де здійснюється їх діяльність, тобто також і до нагляду за електронним бізнесом. Якщо принципи не застосовуються до перестраховальників, це вказано в тексті. ОПС зазвичай не застосовуються до нагляду за діяльністю посередників, але якщо вони все-таки застосовуються, на це вказується окремо.

10. Нагляд за страховою діяльністю на певній юрисдикційній території може лежати в компетенції більш ніж одного органу. Наприклад, орган, який затверджує нормативно-правову базу нагляду за страховою діяльністю, і орган, який забезпечує виконання цієї бази, можуть бути різними. Очікується, що ОПС будуть застосовуватись на певній юрисдикційній території усіма органами згідно з їх роллю у надгляді за сектором страхування (такі органи у цьому документі сукупно позначаються терміном "наглядовий орган"), а не тільки одним з цих органів. Проте дуже важливо, щоб тоді, коли існує багато органів, між ними були б укладені угоди про взаємодію, аби впровадження ОПС на певній юрисдикційній території здійснювалось таким чином, щоб можна було чітко визначити, які з органів відповідають за певні дії.

11. Дії наглядового органу мають бути прозорими і відповідальними. Для виконання своїх завдань орган повинен мати юридичні повноваження. Однак слід зауважити, що наявності юридичних повноважень недостатньо, щоб стверджувати, що певне ОПС виконується: наглядовий орган повинен також продемонструвати, що він може застосовувати свої юридичні повноваження на практиці. Схожим чином, наглядовому органу недостатньо встановлювати вимоги щодо нагляду; він повинен також забезпечувати, щоб ці вимоги виконувались. Наявність необхідних ресурсів та правоздатності у наглядового органу є основою для застосування ним його юридичних повноважень та виконання вимог щодо нагляду.

12. Наглядовий орган повинен розуміти, що прозорість та відповідальність в усіх його функціях сприяють його легітимності та йдуть на користь його репутації. Надзвичайно важливим елементом прозорості є забезпечення наглядовим органом можливості конструктивного громадського обговорення щодо розвитку процедури нагляду, а також встановлення нових і зміни існуючих правил і положень. Для подальшого забезпечення належного функціонування сектора страхування та підтримки прозорості та відповідальності наглядовому органу слід визначити чіткі строки для проведення громадського обговорення та вжиття відповідних заходів, якщо це необхідно.

Застосування ОПС та стандартів для нагляду в рамках групи

13. У рамках цих ОПС термін "страховик" охоплює юридичні особи, що здійснюють страхування, страхові групи та фінансові конгломерати, основним видом діяльності яких є страхування. ОПС та стандарти застосовуються до нагляду за діяльністю юридичних осіб, що здійснюють страхування, і, якщо не зазначено інше, страхових груп та фінансових конгломератів, основним видом діяльності яких є страхування, у тому числі до голови страхової групи і/або голови фінансового конгломерату, основним видом діяльності якого є страхування. Застосування може різнитись; далі, в разі необхідності, надаються детальні інструкції.

14. Зрозуміло, що виконання ОПС та стандартів, які стосуються нагляду в рамках групи, може різнитись від однієї юрисдикційної території до іншої, в залежності від наглядових повноважень та структури, що існує на даній юрисдикційній території. Існують прямий та непрямий підходи до нагляду в рамках групи. Згідно з прямим підходом наглядовий орган має усі необхідні повноваження щодо головної компанії та інших компаній, що входять до страхової групи, і може вжити відповідних наглядових заходів безпосередньо до цих компаній, у тому числі до нерегульованих організацій. Згідно з непрямим підходом, наглядові повноваження сфокусовані на юридичних особах, що здійснюють страхування, а наглядові заходи застосовуються до цих юридичних осіб, що здійснюють страхування, для того щоб усунути ризики, які виникають усередині групи, у тому числі і для нерегульованих організацій. У рамках прямого і непрямого підходів також можуть застосовуватись різні комбінації елементів.

15. Незалежно від обраного підходу, наглядовий орган повинен мати можливість продемонструвати, що на практиці результат є подібним до результату застосування наглядових вимог безпосередньо до тих компаній у складі страхової групи, від яких виходять ризики. Це необхідно для забезпечення ефективного нагляду в рамках групи, яке також охоплює забезпечення того, щоб усі відповідні ризики, які існують всередині групи і впливають на страховиків, долалися відповідним чином.

Виконання і оцінка

16. ОПС можуть використовуватись для створення або підсилення наглядової системи, що застосовується на певній юрисдикційній території. Їх також можна взяти за основу для оцінки існуючої наглядової системи; у такому разі вони можуть указати на слабкі місця, декотрі з яких можуть негативно впливати на охорону прав держателів полісів та стабільність ринку. У "Методології оцінки" зазначено фактори, які слід брати до уваги, використовуючи або впроваджуючи ці ОПС, та описано, як оцінювати їх виконання.

17. Упроваджуючи ці ОПС та стандарти на певній юрисдикційній території, важливо враховувати ситуацію, що склалася на даній території, структуру промисловості та стадію розвитку фінансової системи, а також загальні макроекономічні умови. Методи впровадження різняться від однієї юрисдикційної території до іншої, і, хоча необхідно пам'ятати про стандартні прийоми впровадження, приписаного методу впровадження ОПС не існує. В

ОПС термін "законодавство" охоплює як первинне законодавство (яке зазвичай вимагає повної законодавчої згоди), так і вторинне та інші форми законодавства, у тому числі нормативно-правову базу, які мають юридичну форму закону, але зазвичай є відповідальністю наглядового органу.

18. Щоб ОПС вважався виконаним на певній юрисдикційній території, необхідно дотримуватись стандартів без значних недоліків, хоча можуть мати місце випадки, коли можна продемонструвати, що ОПС були виконані у способи, що відрізняються від указаних у стандартах. І навпаки, з огляду на конкретні умови, які існують на певній юрисдикційній території, стандарти, викладені у цьому документі, не завжди можуть бути достатніми для досягнення цілі конкретного ОПС, і тому може виникнути необхідність врахувати додаткові елементи.

Передумови для здійснення ефективного нагляду за страхуванням

19. Ефективна система нагляду за страхуванням потребує наявності ряду зовнішніх елементів, або передумов, на які вона може покладатись, оскільки ці передумови безпосередньо впливають на практичне здійснення нагляду. До цих передумов належать:

- раціональна і надійна політика в галузях макроекономіки та фінансового сектора;
- добре розвинута державна інфраструктура;
- ефективна ринкова дисципліна на фінансових ринках;
- наявність механізмів для забезпечення відповідного рівня захисту (або засобів громадської безпеки); а також
- ефективні фінансові ринки.

20. Оскільки ці передумови зазвичай лежать за межами контролю або впливу наглядового органу, не слід оцінювати діяльність наглядового органу в зіставленні з цими передумовами. Однак на практиці вони можуть безпосередньо впливати на ефективність нагляду. Тому, якщо наявні недоліки, наглядовому органу слід довести до відома уряду про них і про їх реальний або потенційний негативний вплив на цілі нагляду, а також намагатись нівелювати вплив цих недоліків на ефективність нагляду. Наглядовий орган повинен мати необхідні повноваження для того, щоб створювати правила і визначати процедури виправлення недоліків. Якщо передумови для ефективного нагляду за страхуванням не виконано, наглядовий орган повинен одержати додаткові повноваження або вжити інших заходів для усунення слабких місць.

21. Раціональна макроекономічна політика повинна лежати в основі стабільної фінансової системи. Це лежить поза повноваженнями наглядових органів, хоча їм доведеться відреагувати, якщо вони зрозуміють, що існуюча політика загрожує безпеці та раціональній організації фінансової системи. До того ж, нагляд за фінансовим сектором повинен здійснюватися в рамках прозорої політики уряду, направленої на забезпечення фінансової стабільності, у тому числі на здійснення ефективного нагляду за сектором страхування та іншими фінансовими секторами.

22. Добре розвинута державна інфраструктура повинна складатись із наступних елементів, відсутність адекватного забезпечення яких може ослаблювати фінансові системи та ринки або унеможлиблювати їх покращення:

- системи права, що регулює ділові відносини, яке включає законодавство, що регулює діяльність корпорацій і банкрутство, договірне право, законодавство про захист прав споживачів та приватної власності, дотримання якого систематично забезпечується і яке забезпечує механізм справедливого врегулювання суперечок;
- ефективної і незалежної судової системи;

- вичерпних і добре визначених принципів і правил бухгалтерського обліку, широко визнаних в міжнародній практиці;
- системи незалежного аудиту компаній, яка забезпечує, щоб користувачі звітних фінансових документів, у тому числі страховики, мали незалежну гарантію того, що звітність надає правдивий і справедливий огляд фінансового стану компанії, і що вона підготовлена згідно з установленими принципами бухгалтерського обліку, а аудитори несуть відповідальність за свою роботу;
- наявності кваліфікованих, компетентних, незалежних та досвідчених актуаріїв, бухгалтерів та аудиторів, чия робота підкоряється прозорим технічним та етичним стандартам, які встановлюються і чіє виконання забезпечується офіційними або професійними органами згідно з міжнародними стандартами, і підлягає відповідному нагляду;
- добре визначених правил, що регулюють інші фінансові сектори і, де необхідно, їх учасників, а також адекватного нагляду за діяльністю цих секторів і їх учасників;
- безпечної системи платежів та клірингу для розрахунків за фінансовими угодами, де ризик невиконання контрагентом своїх зобов'язань є контрольованим; а також
- наявності доступу (для наглядового органу, фінансових служб та загальної публіки) до основних економічних, фінансових та соціальних статистичних даних.

23. Ефективна ринкова дисципліна частково залежить від адекватних потоків інформації до учасників ринку, відповідних фінансових стимулів для винагороди організацій, управління якими здійснюється на високому рівні, та відносин, які забезпечують, щоб інвестори не були ізольовані від наслідків власних рішень. Серед питань, на які слід звернути увагу, – існування належних основ управління організаціями та забезпечення того, що точна, значима, прозора і вчасна інформація надається позичальниками інвесторам і кредиторам.

24. Узагалі, визначення належного рівня захисту держателів полісів є політичним питанням, яке повинне вирішуватись відповідними органами, особливо якщо це може призвести до виділення бюджетних коштів на забезпечення цього рівня. Наглядові органи зазвичай відіграють у цьому процесі певну роль, оскільки мають детальне знання організацій, які беруть у ньому участь. Їм слід бути готовими, наскільки це можливо, та оснащеними для виходу з криз, які торкнуться страховиків. Такі механізми захисту можуть включати систему виплати компенсацій держателям полісів у випадку банкрутства страховика. За умови, що така система ретельно розроблена так, щоб обмежити ризик недобросовісності, вона може підняти довіру загальної публіки до системи.

25. Ефективні фінансові ринки важливі для надання страховикам як довгострокових, так і короткострокових інвестиційних можливостей. Вони допомагають оцінювати фінансове становище і ризики, які несуть страховики,

та виконувати обрану ними інвестиційну політику і стратегії управління ризиком. Коли фінансовий ринок втрачає ефективність, оцінка фінансового становища і ризику може бути складнішою як для страховиків, так і для наглядових органів. Таким чином, наглядовим органам доведеться належно оцінити вплив ефективності фінансових ринків на ефективність наглядових заходів, що здійснюються ними.

V. Методологія оцінки

Огляд передумов для ефективного нагляду за страховою діяльністю

1. Огляд передумов повинен включати огляд передумов для ефективного нагляду за страховою діяльністю, описаний у пунктах 19-25 вступу:

- раціональної і надійної політики в галузях макроекономіки та фінансового сектора;
- добре розвинутої державної інфраструктури;
- ефективною ринковою дисципліною на фінансових ринках;
- наявності механізмів для забезпечення відповідного рівня захисту (або засобів забезпечення громадської безпеки); а також
- ефективних фінансових ринків.

2. В огляді слід приділити значну увагу відповідності передумов висунутим до них вимогам, а також стисло і структуровано викласти факти по позиціях, наведених у пункті 1 вище. Цей огляд повинен чітко відображати взаємодію передумов з оцінкою дотримання ОПС, де слід відмітити окремі ОПС, на які може вплинути будь-який суттєвий недолік у передумовах.

3. Огляд не повинен надавати оцінку виконанню передумов на певній юрисдикційній території, оскільки це лежить поза межами оцінки дотримання ОПС. Натомість, огляд передумов має на меті дати інформацію для оцінки ОПС. Обсяг звіту щодо кожного виду передумов зазвичай не повинен перевищувати два абзаци. Експерти з оцінки можуть, наскільки це можливо, покладатись на дані МВФ, Світового банку та інші офіційні документи, що оцінюють питання, охоплені передумовами³.

4. Зокрема, стосовно наявності раціональної і надійної політики в галузі макроекономіки, звіт щодо передумов повинен бути описовим і не повинен висловлювати думку щодо адекватності політичного курсу в цих галузях, окрім посилання на аналіз та рекомендації, надані в існуючих офіційних документах. Якщо це має відношення до даної ситуації, слід намагатись включити до огляду аналіз зв'язків між цими факторами та стабільністю сектора страхування.

³ У контексті Програми оцінки фінансового сектора (ПОФС) експертам з оцінки слід покладатись на документи МВФ та Світового банку і намагатись забезпечити відповідність опису та рекомендацій іншим позиціям МВФ та Світового банку щодо цих питань.

5. До огляду також слід включити огляд відповідних заходів, що вживаються урядом по відношенню до фінансового сектора, у тому числі указати, чи наявна чітка опублікована рамочна програма, яка розподіляє відповідальність між різними органами, які забезпечують фінансову стабільність та наглядову діяльність.

6. Здійснюючи фактичний огляд державної інфраструктури, слід зосередити увагу на компонентах, які мають значення для сектора страхування.

7. Огляд ефективності ринкової дисципліни міг би, наприклад, охоплювати такі питання, як наявність правил управління організаціями, прозорість та розкриття фінансової інформації, перевіреної аудитом, існування належних структур стимулювання для наймання та звільнення керівництва та членів рад директорів, захист прав акціонерів та інших зацікавлених сторін, адекватну доступність інформації про стан ринку та інформації для споживачів та ефективні загальні умови для нового виходу на ринок, злиття, поглинання та набуття частки в уставному капіталі, у тому числі у випадках, які стосуються іноземних організацій.

8. Загальний огляд належного стану засобів безпеки міг би, наприклад, містити наступні елементи: аналіз функцій різних органів, від яких залежить безпека, таких як наглядових органів, фонду захисту держателів полісів та, якщо це доцільно, центрального банку. До огляду слід включити аналіз готовності та оснащеності наглядових органів для виходу з криз, у яких опинилась одна або декілька страховиків, у тому числі указати, чи проводяться імітаційні вправи та чи володіють страховики належними уміннями та адекватними ресурсами. До огляду також слід включити аналіз будь-яких умов використання бюджетних коштів (у тому числі коштів центрального банку) і указати, чи вжито заходів для мінімізації ризику недобросовісності.

9. Загальний огляд існування ефективних фінансових ринків міг би охоплювати, наприклад, діапазон інструментів та емітентів (наприклад, чи існує спред державних цінних паперів, індексованих облігацій, а також звичайних державних облігацій) та спред наявних строків погашення. В огляді можна відмітити, якого впливу зазнала ліквідність на ринках у періоди стресу. Складаючи огляд, слід сконцентрувати увагу на питаннях, які мають безпосереднє відношення до ведення страхового бізнесу, враховуючи запропоновані продукти, наприклад, чи передбачені ануїтети або інші довгострокові договори про страхування.

Оцінювання ОПС

10. Нижче наведено фактори, які слід взяти до уваги, оцінюючи виконання ОПС та стандартів на певній юрисдикційній території або певним органом. Оцінюючи виконання ОПС та стандартів, важливо враховувати ситуацію, що панує на даній території, структуру промисловості та стадію розвитку фінансової системи, а також загальні макроекономічні умови.

11. МАСН наполегливо рекомендує впровадження рамкової програми для здійснення ефективного нагляду, описаної в ОПС. Оцінки можуть сприяти такому впровадженню, оскільки визначають обсяг і природу недоліків, наявних в основах для здійснення нагляду, що діють на даній юрисдикційній

території, – особливо тих аспектів, які можуть мати вплив на захист держателів полісів та стабільність страхового сектора, – а також рекомендують можливі шляхи вирішення цих проблем.

12. Рамкова програма, описана в ОПС, є загальною. Наглядові органи мають широкі можливості для визначення конкретних методів впровадження, які відповідають ситуації, що панує на їх території (наприклад, структурі законодавства та ринку). Стандарти висувають вимоги, що є основою для впровадження кожного ОПС. Вони також допомагають здійснювати вичерпне, точне і послідовне оцінювання. Хоча результати оцінювання не завжди можна оприлюднювати, все одно важливо, щоб воно проводилось в однаковий спосіб на різних юрисдикційних територіях.

Обсяг

13. Оцінювання виконання ОПС може проводитись у різних контекстах, у тому числі:

- самооцінювання щодо виконання усього переліку ОПС або конкретних ОПС, яка здійснюється власне органами страхового нагляду, іноді за допомогою інших експертів. Услід за самооцінюванням можуть проводитись зовнішнє оцінювання та аналіз;
- перевірки, що здійснюються третіми сторонами;
- перевірки, що здійснюються у контексті Програми оцінки фінансового сектора (ПОФС) МВФ або Світового банку.

14. Зазвичай, але не завжди, ОПС повинні у рівній мірі застосовуватись як до страхування життя, так і до інших видів страхування, щоб можна було присвоїти загальний рейтинг. Схожим чином, певні спеціалізовані частини сектора страхування можуть відповідати ОПС, на відміну від інших частин страхової справи, що існують на даній юрисдикційній території. Якщо з юридичної або практичної точки зору сектор страхування життя значно відрізняється від інших видів страхування або на даній юрисдикційній території відмінності між різними частинами страхової справи настільки великі, що це може стати причиною присвоєння різних рейтингів, якби ці сектори оцінювались окремо, орган, що здійснює оцінювання, може на власний розсуд присвоїти оцінки рівня виконання цього конкретного принципу окремо для цих двох частин сектора страхування. У таких випадках у звіті слід чітко вказати на це розділення.

15. Узагалі оцінювання слід проводити на системній процесуальній основі. Однак при проведенні наступних додаткових оцінювань увага може приділятися визначеним слабким місцям або конкретним областям ризику. Повні перевірки, що здійснюються у контексті ПОФС, завжди проводяться по відношенню до юрисдикційної території в цілому. Якщо у процесі нагляду беруть участь більше одного органу, в документі, складеному за результатами оцінювання, слід чітко описати ролі, які ці органи відіграють в процесі нагляду, та взаємодію між ними. Якщо здійснюється оцінка окремого наглядового органу, стандарт може бути оцінений як такий, що **не застосовується**, якщо відповідальність несе інший орган, що діє на даній юрисдикційній території.

Незважаючи на це, у звіті слід указати орган, відповідальний за виконання цього стандарту.

Проведення незалежного оцінювання – оцінювання експертами

16. Процес оцінювання кожного ОПС вимагає експертної оцінки багатьох елементів, яку можуть забезпечити тільки кваліфіковані експерти, що мають практичний досвід у відповідній галузі. Експерти, не обізнані в особливостях сектора страхування, через брак знань про специфіку галузі можуть прийти до неправильних хибних висновків. Тому незалежні оцінювання слід здійснювати лише експертам, що мають відповідну підготовку та професійний досвід.

Проведення незалежного оцінювання – доступ до інформації

17. При проведенні незалежного оцінювання необхідно попередньо одержати згоду відповідних місцевих органів, щоб експерти могли мати доступ до широкого діапазону інформації та широкого кола осіб. Необхідна інформація може включати не лише інформацію, розміщену в офіційних джерелах, таку як законодавство та адміністративну політику, але також і інформацію, що не була опублікована в офіційних джерелах, таку як дані самоперевірки, інструкції для органів страхового нагляду та подібне. Таку інформацію слід надавати за умови, що це не порушує вимог конфіденційності. Інформацію слід збирати та аналізувати заздалегідь, наскільки це можливо, щоб забезпечити, що виїзди на місця проведення нагляду, які проводитимуться згодом, будуть ефективними і дозволять одержати бажані результати. Експерту необхідно буде зустрічатись з великою кількістю осіб та організацій, у тому числі з органом або органами страхового нагляду, іншими національними наглядовими органами, будь-якими відповідними міністерствами, урядовими органами, страховиками та асоціаціями страховиків, актуаріями, аудиторами та іншими учасниками фінансового сектора.

Категорії оцінювання

Оцінювання стандартів

18. Здійснюючи оцінювання, необхідно розглянути кожний із **стандартів**. Слід оцінювати стандарти, використовуючи п'ять категорій: **дотримується, майже повністю дотримується, частково дотримується, не дотримується і не застосовується**.

19. Для того щоб стандарт вважався таким, що дотримується, зазвичай необхідно, щоб наглядовий орган мав юридичні підстави для виконання своїх завдань і щоб він використовував ці підстави на задовільному рівні. Якщо наглядовий орган встановлює вимоги, йому також слід забезпечити, щоб ці вимоги були виконані. Наявність необхідних ресурсів є суттєвою умовою для ефективного виконання вимог наглядовим органом. Підстав, передбачених законодавством, недостатньо для того щоб стандарт вважався таким, що повністю дотримується, за винятком випадків, коли стандарт у цьому відношенні є певним чином обмеженим. У випадку, якщо наглядовий орган має досвід застосування методу роботи, для якого він не має чітко вказаної юридичної

підстави, стандарт може вважатись таким, що дотримується, якщо однозначно доведено, що цей метод є загальноприйнятим.

20. Оцінювання проводиться виключно з огляду на законодавство та інші вимоги щодо нагляду і методи нагляду, прийняті в даний період часу. При цьому удосконалення, уже запропоновані наглядовим органом, можуть бути відмічені у звіті про результати оцінювання як додаткові коментарі, щоб визнати зусилля, які є важливими, але на час проведення оцінювання ще повинні повністю запроваджені на практиці. Схожим чином законодавство, яке на практиці не виконується на задовільному рівні, не може дати підстав для того, щоб стандарт був відмічений як такий, що дотримується. Як наслідок, під час проведення оцінювання важливо це визначити та указати у звіті.

21. Щоб стандарт вважався таким, що **майже повністю дотримується**, необхідно, щоб існували лише незначні недоліки, які не викликали б занепокоєння щодо можливості наглядового органу забезпечити повне дотримання стандарту. Стандарт вважатиметься таким, що **дотримується частково**, коли, незважаючи на прогрес, недоліки викликають сумнів щодо можливості наглядового органу забезпечити дотримання стандарту. Стандарт вважатиметься таким, що **не дотримується**, якщо не було досягнуто істотного прогресу в дотриманні стандарту.

22. Стандарт вважатиметься таким, що **не застосовується**, якщо стандарт не діє з урахуванням структурних, правових та організаційних особливостей юрисдикційної території.

Оцінювання принципів

23. Як було зазначено вище, рівень дотримання кожного ОПС відображає оцінку виконання його стандартів. ОПС вважатиметься таким, що **дотримується**, коли усі стандарти вважаються такими, що дотримуються, або коли усі стандарти дотримуються, за винятком ряду стандартів, які вважаються такими, що не застосовуються. ОПС вважатиметься таким, що **не застосовується**, якщо стандарти вважаються такими, що не застосовуються.

24. Щодо оцінювання ОПС, який не є ані таким, що дотримується, ані таким, що не застосовується, слід керуватись такими ж принципами, що і для стандартів. Так, для того щоб ОПС вважався таким, що **майже повністю дотримується**, необхідно, щоб існували лише незначні недоліки, які не викликали б занепокоєння щодо можливості наглядового органу забезпечити повне дотримання ОПС. ОПС вважатиметься таким, що **дотримується частково**, коли, незважаючи на прогрес, недоліки викликають сумнів щодо можливості наглядового органу забезпечити дотримання ОПС. ОПС вважатиметься таким, що **не дотримується**, якщо не було досягнуто істотного прогресу в дотриманні ОПС.

25. Хоча зазвичай очікується, що повне дотримання ОПС буде досягнуто через виконання стандартів, можуть виникати ситуації, коли юрисдикційна територія зможе продемонструвати, що дотримання ОПС було досягнуто іншими способами. Навпаки, з огляду на конкретні умови, що існують на певній юрисдикційній території, виконання стандартів може бути недостатньо

для дотримання мети ОПС. У цих випадках необхідно вжити додаткових заходів для того, щоб певний ОПС вважався виконаним.

Звітування

26. МАСН не визначає конкретного формату або змісту звітів, які складаються за результатами оцінювання дотримання ОПС. При цьому МАСН вважає, що звіт повинен:

- бути складений у письмовій формі;
- містити як власне оцінку дотримання ОПС, так і будь-яку додаткову інформацію, зазначену в цьому розділі;
- указувати обсяг і строки проведення оцінювання;
- якщо проводилось зовнішнє оцінювання, указувати експертів;
- якщо проводилось зовнішнє оцінювання, містити посилання на розглянуту інформацію та проведені засідання, а також відповідне зазначення, коли будь-яка частина необхідної інформації не була надана, та зазначення того, який вплив це могло мати на точність оцінки;
- якщо проводилось зовнішнє оцінювання, включати розташовані у порядку пріоритетності рекомендації щодо покращення дотримання ОПС, визнаючи, що оцінювання не слід вважати результатом як таким;
- якщо проводилось зовнішнє оцінювання, включати формальні коментарі, надані наглядовими органами у відповідь на оцінку;
- включати огляд галузей, указаних у цьому розділі як умов для проведення ефективного нагляду.

27. Питання публікації результатів оцінювання вирішується на розсуд місцевих органів влади.

ОПС-1 Цілі, повноваження та обов'язки наглядового органу

Орган (органи) страхового нагляду та цілі нагляду в галузі страхування чітко визначені.

1.1 Основами законодавства чітко визначений орган (органи) страхового нагляду.

1.1.1 Орган (органи) страхового нагляду повинен бути чітко визначений основами законодавства. Якщо за нагляд у галузі страхування відповідальні декілька органів (наприклад, окремі органи відповідають за пруденційний нагляд і нагляд за поведінкою на ринку, за макро- і мікропруденційний нагляд або за ліцензування і поточний нагляд), важливо, щоб організаційна структура та відповідальність даних

органів були чітко прописані у законодавстві з метою уникнення неоднозначного тлумачення та для того, щоб усі цілі нагляду в галузі страхування були виконані.

1.2 Основами законодавства чітко визначені цілі нагляду в галузі страхування та сфера повноважень і обов'язки наглядового органу, і наглядовому органу надані достатні повноваження для проведення нагляду в галузі страхування, у тому числі повноваження встановлювати правила та забезпечувати їх виконання в адміністративному порядку та вживати невідкладних заходів.

1.2.1 Цілі, визначені відкрито, сприяють прозорості. Враховуючи це, загальна публіка, уряд, законодавчі органи та інші зацікавлені органи можуть формувати очікування щодо нагляду в галузі страхування, а також оцінювати, наскільки успішно наглядовому органу вдається виконувати свої повноваження та обов'язки.

1.2.2 Якщо повноваження і функції наглядового органу зафіксовані в основах законодавства, це означає, що вони не можуть бути змінені ситуативно. Процес періодичного удосконалення основ законодавства може сприяти прозорості, заохочуючи громадське обговорення відповідних питань; однак, якщо це відбувається занадто часто, у зацікавлених осіб може виникнути враження, що процес визначення політичного курсу є нестабільним. Тому доцільним буде уникати занадто конкретних формулювань в основах законодавства, а, натомість, надавати більше детальної інформації, у разі необхідності, наприклад, у нормативно-правових актах, що постійно оновлюються.

1.2.3 Слід чітко зазначати законодавчі акти і достатнім чином поширювати їх дію, щоб вони охоплювали цілі юридичної особи та нагляд у рамках групи, і щоб наглядовий орган мав відповідні повноваження для досягнення цих цілей.

1.2.4 Цілі нагляду в рамках групи можуть бути досягнені прямим шляхом, коли наглядовий орган має безпосередні повноваження і владу над організаціями, що входять до складу групи, у тому числі над керівником групи, або непрямим шляхом, коли наглядовий орган має достатньо повноважень і влади над страховиком, над яким здійснюється контроль, для того щоб оцінити інформацію про керівника групи та інші організації, що входять до її складу, і застосувати відповідні вимоги.

1.2.5 Як загальний координатор нагляду над групою, орган, що здійснює такий нагляд, повинен мати достатні повноваження, щоб здійснювати нагляд над групою, одночасно координуючі свої дії та здійснюючи співробітництво з іншими відповідними наглядовими органами.

1.2.6 Орган, що здійснює нагляд над групою, повинен мати достатні повноваження і владу, щоб координувати і розповсюджувати важливу інформацію, необхідну для аналізу та оцінки ризиків та визначення платоспроможності учасників групи. Орган, що здійснює нагляд над

групою, повинен у підсумку нести відповідальність за забезпечення ефективного і продуктивного нагляду над групою.

1.2.7 На рівні юрисдикційної території важливо, щоб існувала законодавча підтримка органу, що здійснює нагляд над страховиком, який входить до складу групи, оскільки така підтримка сприяє проведенню нагляду над цією групою.

1.3 Основні цілі нагляду сприяють забезпеченню функціонування справедливого, безпечного і стабільного сектора страхування, який би захищав інтереси держателів полісів.

1.3.1 У той час як конкретні цілі нагляду можуть різнитись від однієї юрисдикційної території до іншої, важливо, щоб перед усіма органами страхового нагляду було поставлено задачу захищати інтереси держателів полісів.

1.3.2 Часто до сфери повноважень наглядового органу входить декілька цілей. У процесі розвитку фінансових ринків і в залежності від існуючих фінансових умов, акцент, який наглядовий орган ставить на певну ціль, може переміщуватись, і, якщо у цьому є необхідність, це слід пояснити.

1.4 Якщо у процесі досягнення своїх цілей наглядовий орган виявляє протиріччя між законодавством та цілями нагляду, наглядовий орган ініціює або пропонує внесення поправок до законодавства.

1.4.1 У міру розвитку ринків, наглядовий орган може помітити, що правова база зазнала змін, які негативно впливають на справедливість, безпечність і стабільність сектора страхування, і на законодавчому рівні ще не вжито заходів для усунення цих змін. Наглядовому органу слід ініціювати або запропонувати внесення змін до законодавства, щоб забезпечити подальше досягнення цілей нагляду.

ОПС-2 Наглядовий орган

Виконуючи свої функції та повноваження, наглядовий орган:

- у своїй роботі є незалежним, відповідальним і прозорим
- захищає конфіденційну інформацію
- має відповідну правову охорону
- має адекватні ресурси
- дотримується високих професійних стандартів

2.0.1

2.1 Структура управління наглядового органу є чітко визначеною. Установлені процедури внутрішнього управління, у тому числі умови і порядок проведення внутрішнього аудиту, що забезпечує єдність

наглядних дій. Налагоджений ефективний обмін інформацією та швидка передача значних проблемних питань на відповідні рівні у рамках наглядового органу. Ланцюжки прийняття рішень у наглядовому органі побудовані таким чином, що у надзвичайних ситуаціях рішення може бути прийняте негайно.

2.1.1 Незалежність повинна супроводжуватись відповідальністю, щоб гарантувати, що наглядовий орган виконує свої функції відповідно до повноважень, наданих йому законодавством, і не виконує дій, що виходять за рамки його повноважень. Причини невиконання наглядовим органом своїх цілей або відхилення від них слід пояснювати зацікавленим сторонам. Наглядовий орган відповідає за дії, вжиті ним під час виконання своїх повноважень, перед тими, хто поклав на нього ці обов'язки – урядом або законодавчими органами, як і перед тими, за ким він здійснює нагляд, а також перед широкою громадськістю. Він повинен пояснювати, чим були обґрунтовані прийняті ним рішення.

2.2 Існують детально прописані процедури призначення та звільнення голови наглядового органу та членів його органу управління, якщо такий орган управління існує. Коли голову наглядового органу або членів його органу управління знімають з посади, причини цього оголошуються публічно.

2.2.1 Термін "голова наглядового органу" означає фізичну особу, яка очолює керівну групу (яка у деяких випадках називається правлінням) та на яку покладено повну адміністративну відповідальність за поточну роботу та рішення наглядового органу, у той час як термін "орган управління" означає орган, що складається з фізичних осіб, який здійснює контроль над керівною групою. Голова наглядового органу також може бути або може не бути членом органу управління.

2.3 Виробничі відносини між наглядовим органом та органами виконавчої влади і судовими органами є чітко визначеними і прозорими. Однозначно вказані умови, за яких дозволено втручання у роботу керівництва наглядового органу.

2.3.1 Важливо визначити характер відносин між наглядовим органом і органами виконавчої влади і судовими органами, у тому числі обставини і способи обміну інформацією, надання консультацій та одержання дозволів відповідного органу, а також спосіб, у який рішення наглядового органу могли б бути переглянуті судовими органами. Зазначене вище може включати визначення того, яку інформацію слід надавати, як кожний орган повинен надавати консультацій з питань, які представляють взаємний інтерес, а також коли необхідно одержувати дозволи відповідних органів.

2.4 Наглядовий орган і його співробітники, виконуючи свої обов'язки щодо нагляду, не зазнають неправомірного політичного втручання та втручання з боку уряду та промислового сектора. Фінансування наглядового органу здійснюється таким чином, що це не позбавляє його незалежності. Наглядовий орган на власний розсуд

розпоряджається власними ресурсами у рамках своєї компетенції, з огляду на власні цілі та передбачувані ним ризики.

2.4.1 Незалежність діяльності наглядового органу включає можливість розпоряджатись фінансовими та людськими ресурсами на власний розсуд згідно зі своїми цілями.

2.4.2 У процесі нормальної діяльності наглядовому органу не слід контролювати страховиків, за якими він здійснює нагляд, або іншими способами керувати ними. Члену органу управління наглядового органу слід усуватись від прийняття рішень, якщо він знаходиться у положенні, в якому існує конфлікт інтересів.

2.5 Існують чіткі та прозорі нормативно-правові вимоги та наглядовий порядок, що відповідають цілям, для яких вони призначені. Наглядовий орган послідовно і обґрунтовано виконує їх, урахувавши природу, розмір та складність страховиків. Ці нормативно-правові вимоги та наглядовий порядок відкрито публікуються.

2.6 Нормативно-правові вимоги та порядок нагляду регулярно переглядаються. Усі істотні зміни зазвичай підлягають громадському обговоренню.

2.6.1 Значні зміни до нормативно-правових вимог і порядку нагляду, що здійснюється наглядовим органом, повинні вноситись після відповідного обговорення з представниками громадськості та страхової індустрії. Це стосується не тільки значних правил загального застосування, але й методів та інтерпретацій, які не є конфіденційними, але можуть торкнутись широких кіл громадськості. Не повинні підлягати громадському обговоренню зміни до детальних інструкцій щодо порядку дій, які зазвичай є внутрішніми документами, що використовуються співробітниками наглядового органу для виконання їх поточних обов'язків.

2.7 Наглядовий орган публікує інформацію про сектор страхування, про власну роль у ньому і про те, як він виконує свої обов'язки.

2.7.1 Наглядовий орган публікує інформацію про фінансовий стан сектора страхування та його аналіз, якщо цю інформацію не було вчасно опубліковано іншими авторитетними сторонами.

2.7.2 Прозорість підвищує ступінь відповідальності наглядових органів. Наглядовий орган публікує:

- інформацію про свою роль та обов'язки;
- звіт про проведення нагляду, щонайменше раз на рік і вчасно, в якому описується діяльність, спрямована на досягнення його цілей;
- інформацію щодо стану фінансового сектора страхування та його аналіз;

- інформацію про проблемні страховики або страховики, що провалилися, у тому числі інформацію про заходи з нагляду, що були вжиті, за умови конфіденційності і в такому обсязі, щоб це не ставило під загрозу інші цілі нагляду, а також
- свої підтверджені аудиторами фінансові звіти щонайменше раз на рік.

2.8 Існують процеси оскарження рішень, прийнятих наглядовим органом, у тому числі з використанням перегляду судовими органами. Ці процеси є конкретними і збалансованими таким чином, щоб зберегти незалежність та ефективність нагляду. Незважаючи на це, вони не перешкоджають неналежним чином наглядовому органу вчасно здійснювати втручання, необхідне для захисту інтересів держателів полісів.

2.8.1 Існування механізму оскарження або перегляду рішень допомагає забезпечити, щоб рішення органів регулювання і наглядових органів приймалися у рамках закону якомога більш погоджено і були аргументованими. Однак це не повинно неналежним чином перешкоджати наглядовому органу швидко та ефективно виконувати свої функції та повноваження.

2.9 Наглядовий орган, у тому числі його співробітники і будь-які фізичні особи, що діють від його імені у даний час або діяли в минулому, зобов'язані законодавством захищати конфіденційність інформації, якою володіє наглядовий орган, у тому числі конфіденційну інформацію, одержану від інших наглядових органів. Наглядовий орган вживає відповідних заходів безпеки для захисту конфіденційної інформації. Протиправне розкриття конфіденційної інформації підлягає покаранню. Наглядовий орган відхиляє будь-який запит щодо надання конфіденційної інформації, окрім випадків, коли це вимагається законом, або коли запит щодо такої інформації подає інший наглядовий орган, який має законне право на здійснення нагляду та можливість дотримуватись конфіденційності наданої інформації.

2.9.1 Покарання за протиправне розкриття конфіденційної інформації повинне бути передбачене законодавством. Види такого покарання можуть включати дисциплінарне стягнення або кримінальне провадження.

2.9.2 Усі особи, які у даний час мають або в минулому мали доступ до конфіденційної інформації, повинні нести покарання за протиправне розкриття такої інформації.

2.9.3 Наглядовий орган вживає усіх заходів, необхідних для збереження, захисту та забезпечення конфіденційності інформації, одержаної від іншого наглядового органу.

2.9.4 Після обміну конфіденційною інформацією, вона належить і залишається власністю наглядового органу, який її надав.

2.9.5 До заходів щодо захисту інформації належить обмеження наглядовим органом доступу до конфіденційної інформації, одержаної від іншого наглядового органу, для осіб, які працюють у наглядовому органі або діють від його імені, і:

- яких стосується обмеження на використання конфіденційної інформації,
- які знаходяться під прямим наглядом або контролем, а також
- які потребують такої інформації, що співставна з цілями, з якими вимагалась інформація, і безпосередньо їх стосується.

2.9.6 Наглядом органам слід чітко розуміти вимоги щодо охорони даних, які висуваються до інформації, одержуваної ними, і зберігати таку інформацію тільки протягом періоду, дозволеного вимогами щодо охорони даних.

2.10 Наглядом орган і його співробітники одержують необхідний правовий захист від судових позовів, поданих проти них за дії, виконані ними добросовісно під час виконання своїх обов'язків, за умови, що вони не діяли протизаконно. Кошти, витрачені ними на захист у суді дій, виконаних ними під час виконання своїх обов'язків, адекватно компенсуються.

2.10.1 Незалежність діяльності наглядового органу охоплює наявність правового захисту дій, які наглядовий орган виконує під час виконання своїх функцій.

2.11 Наглядом орган має адекватні фінансові та інші ресурси, достатні для здійснення ефективного нагляду. Його кадрова політика дозволяє йому залучати та наймати висококваліфікованих, компетентних та досвідчених спеціалістів. Наглядом орган забезпечує своїм співробітникам адекватне навчання. У разі необхідності наглядовий орган має можливість звертатись до послуг сторонніх експертів.

2.11.1 У рамках річного планування ресурсів наглядовому органу слід оцінювати наявні кваліфікацію, досвід та заплановані вимоги з оглядом на короткий та середній строк, та вживати заходів, необхідних для ліквідації будь-яких кількісних нестач або браку кваліфікації. Такі заходи могли б включати більш гнучку політику набору співробітників, програми прикомандирування співробітників на промислові підприємства, до інших наглядових органів, що діють на даній юрисдикційній території або за кордоном. Ці зусилля слід спрямовувати на надання тимчасового доступу до спеціальних знань, а також на надання співробітникам наглядового органу можливості краще зрозуміти практику в даній області.

2.11.2 Наглядовий орган повинен мати можливість виконувати роль органу, що здійснює нагляд в рамках групи, якщо це буде необхідно.

2.12 Наглядовий орган і його співробітники діють добросовісно і дотримуються найвищих професійних стандартів, у тому числі уникають конфлікту інтересів.

2.12.1 Сильне внутрішнє управління (про оцінку якого йдеться у стандарті 2.1) і дотримання високих стандартів добросовісності та професійних стандартів серед співробітників наглядового органу є важливими елементами, з яких складається довіра до процесу нагляду. Таке управління повинне включати кодекс поведінки, що передбачає уникнення конфлікту інтересів.

2.13 Якщо наглядовий орган доручає третім особам виконання наглядових функцій, він встановлює рівень проведення ними робіт, оцінює їх професійний рівень та досвід, контролює їх діяльність та забезпечує їх незалежність від страховика або будь-якої іншої зацікавленої сторони. Сторонні експерти, найняті наглядовим органом, дотримуються тих самих правил конфіденційності та професійних стандартів, що і співробітники наглядового органу.

2.13.1 Доручення виконання деяких функцій нагляду третім особам може поповнити ресурси наглядового органу цінними висококваліфікованими кадрами. Однак контролювання функцій нагляду є основним обов'язком наглядового органу, і повне передоручення функцій нагляду третім особам не є прийнятною заміною виконанню цих функцій наглядовими органами.

ОПС-3 Обмін інформацією та вимоги щодо конфіденційності

Наглядовий орган здійснює обмін інформацією з іншими компетентними наглядовими органами та установами у відповідності до вимог щодо конфіденційності, цілі та використання.

3.1 Наглядовий орган має юридичні повноваження одержувати і обмінюватись наглядовою інформацією щодо юридичних осіб та груп, у тому числі щодо відповідних нерегульованих організацій, що належать до цих груп.

3.1.1 Юридичні повноваження, які має наглядовий орган, повинні надавати йому можливість одержувати інформацію та обмінюватись нею, коли:

- наглядовий орган вважає інформацію необхідною для проведення нагляду над юридичними особами або групами, які займаються страхуванням, або коли інший наглядовий орган вважає таку інформацію необхідною, а також

- наглядовий орган одержав обґрунтований запит щодо надання відповідної інформації від одного з органів, про які йдеться у пункті 3.2.1 нижче.

3.1.2 Інформація, необхідна для здійснення нагляду над юридичними особами або групами, які займаються страхуванням, може включати наступне, але не обмежується ним:

- інформацію про систему управління та систему взаємодії підрозділів, адміністративне та оперативне керування, які діють у страховиках;
- фінансові дані щодо діяльності страховика;
- об'єктивну інформацію про осіб, що обіймають відповідальні посади у страховиках (у тому числі власників, акціонерів, директорів, керівників, співробітників або підрядників);
- об'єктивну інформацію про осіб або страховиків, причетних до кримінальної діяльності або підозрювані у такій причетності;
- інформацію про перевірки та розслідування щодо відповідності вимогам законодавства та про будь-які обмеження, накладені на підприємницьку діяльність страховиків;
- конкретну інформацію, яку запитували і яка була одержана від організації, нагляд над якою здійснюється (у тому числі відповідну інформацію про трансакції, здійснювані клієнтами);
- звітну інформацію в межах групи, що дозволяє виконати вимоги щодо проведення нагляду в рамках групи;
- інформацію стосовно юридичної особи та інформацію про групи, у тому числі інформацію про філії, дочірні компанії та нерегульовані холдингові компанії, але не обмежуючись нею, а також
- інформацію про потенційні та поточні трансакції, здійснювані страховиком, та про потенційні та поточні трансакції держателів полісів.

Угоди про обмін інформацією

3.1.3 Угоди та домовленості можуть використовуватись для встановлення рамок для співробітництва між наглядовими органами, що сприятиме ефективному наданню або одержанню інформації.

3.1.4 Такі угоди, як багатосторонній протокол про наміри МАСН (БППН МАСН) або двосторонні протоколи про наміри (ППН), сприяють обміну інформацією, оскільки вони служать основою для двостороннього потоку інформації та базисом, який дозволяє наглядовим органам бути впевненими, що з інформацією, якою вони обмінюються з іншими наглядовими органами, поводяться як з конфіденційною.

3.1.5 БППН МАСН є прикладом багатостороннього протоколу про наміри, що використовується для співробітництва та обміну інформацією між

органами страхового нагляду стосовно усіх питань, пов'язаних із наглядом над страховиками, у тому числі групами страховиків. Усі сторони, що підписують БППН МАСН, повинні пройти процес перевірки своїх законодавчих актів та нормативних документів, щоб гарантувати дотримання ними режиму суворої конфіденційності, встановленого у ньому.

3.1.6 Угоди та домовленості є надзвичайно корисними, якщо необхідно створити основу для обміну інформацією між наглядовими органами, що діють на двох або декількох юрисдикційних територіях, або між наглядовими органами, відповідальними за різні фінансові сектори.

3.1.7 В угоді або домовленості можуть бути зазначені види інформації, обмін якою буде здійснюватися, а також порядок, у якому інформація, одержана наглядовим органом, може бути надана іншим сторонам.

Колегії наглядових органів

3.1.8 Обмін інформацією є особливо важливим для роботи колегії наглядових органів. Для того щоб робота колегії наглядових органів була ефективною, необхідно, щоб між наглядовими органами існувала взаємна довіра, особливо щодо обміну та захисту конфіденційної інформації.

3.1.9 Кожний наглядовий орган, що входить до складу колегії, несе відповідальність за безпечне оперування конфіденційною інформацією; не існує законодавчого акту або нормативного документа міжнародного масштабу, який стосувався б конфіденційної інформації. Кожному члену колегії наглядових органів слід вживати заходів, необхідних для уникнення ненавмисного розкриття інформації або несанкціонованої передачі конфіденційної інформації. Надзвичайно важливо, щоб між членами колегії наглядових органів було укладено відповідні угоди про обмін інформацією або досягнуто прямих домовленостей, щоб інформацією можна було обмінюватись у середовищі, захищеному від несанкціонованого доступу.

3.1.10 Цього можна досягти двома основними способами:

- кожний наглядовий орган, який є членом колегії наглядових органів, підписує ППН на двосторонній основі з іншими членами колегії наглядових органів. У багатьох випадках такі ППН уже існують.
- члени колегії наглядових органів підписують БППН МАСН, який вимагає дотримання режиму суворої конфіденційності.

3.1.11 Якщо конфіденційна інформація, яка передається у рамках колегії наглядових органів, також направляється до інших наглядових органів, повинен існувати належним чином оформлений механізм, який забезпечував би захист конфіденційної інформації. Такі механізми можна прописувати у ППН або прямих домовленостях.

3.2 Наглядовий орган має юридичні повноваження на власний розсуд і за умови вжиття відповідних заходів безпеки обмінюватись

інформацією з іншими відповідними наглядовими органами. Для обміну інформацією не потрібне укладення угоди або домовленості про обмін інформацією.

3.2.1 Інші відповідні наглядові органи можуть включати наступні організації, але не обмежені ними:

- інші органи страхового нагляду, що діють на даній юрисдикційній території;
- органи страхового нагляду, що діють на інших юрисдикційних територіях;
- наглядові органи, відповідальні за банки та інші кредитні установи як на даній, так і на інших юрисдикційних територіях;
- наглядові органи, відповідальні за інвестиційні та фінансові ринки і за ринки цінних паперів, а також за інші сектори як на даній, так і на інших юрисдикційних територіях;
- відповідні органи, що протидіють відмиванню коштів та ведуть боротьбу з фінансуванням тероризму, і/або
- правоохоронні органи.

3.3 Наглядовий орган завбачливо за власною ініціативою обмінюється суттєвою та актуальною інформацією з іншими наглядовими органами. Наглядовий орган заздалегідь повідомляє інший наглядовий орган, що діє на тій самій юрисдикційній території, та органи, що здійснюють нагляд над організаціями, які входять до груп страховиків, на інших юрисдикційних територіях або в інших секторах, перед виконанням будь-якої дії, яка може обґрунтовано вважатись такою, що може мати вплив на організації, які входять до цих груп. Якщо неможливо заздалегідь повідомити про це, наглядовий орган повідомляє інші відповідні наглядові органи якомога швидше після того, як він виконає ці дії.

3.3.1 Актуальна інформація, надана за власною ініціативою, включає наступне, але не обмежується ним:

- будь-яку інформацію, яка, на думку наглядового органу, сприятиме ефективному нагляду над групами або організаціями, що входять до групи;
- будь-які значні зміни у методології нагляду;
- будь-які події або низки подій, які можуть мати значний вплив на діяльність організацій, що входять до складу груп, які діють на юрисдикційних територіях інших наглядових органів;
- інформацію, яка може мати вплив на фінансову систему іншої юрисдикційної території;

- інформацію, яка може мати вплив на фінансовий стан або інші інтереси держателів полісів організації, що належить до групи, яка діє на іншій юрисдикційній території;
- попереднє повідомлення іншому наглядовому органу про будь-яку майбутню дію, яку буде здійснено на підставі інформації, одержаної від цього іншого наглядового органу, за умови виконання обов'язкових вимог кримінального правосуддя або іншої галузі законодавства, що висуваються до цього наглядового органу.

3.4 Якщо наглядовий орган подає запит щодо надання інформації до іншого наглядового органу, він має законний інтерес і правомірні цілі, пов'язані з виконанням функцій нагляду.

3.4.1 Правомірні цілі можуть включати наступне, але не обмежуються ним:

- ліцензування;
- перевірку на професійну придатність та добросовісність;
- поточний нагляд, у тому числі примусові заходи та санкції;
- практичну діяльність з нагляду;
- припинення діяльності, ліквідацію або банкрутство;
- протидію відмиванню коштів та боротьбу з фінансуванням тероризму.

3.5 Наглядовий орган оцінює кожний запит щодо надання інформації, який надійшов від іншого наглядового органу, індивідуально.

3.5.1 У принципі очікується, що наглядовий орган надаватиме інформацію, якої потребує інший наглядовий орган. Вирішуючи, чи задовольнити запит щодо надання інформації, і в якому обсязі, наглядовий орган може враховувати наступне, але не обмежуватись ним:

- чи може таке надання порушувати суттєві інтереси юрисдикційної території, до якої належить наглядовий орган, що одержав запит;
- можливість наглядового органу, який одержить інформацію, дотримувати конфіденційність будь-якої інформації, обмін якою відбудеться, враховуючи вимоги законодавства, що діє на кожній з юрисдикційних територій;
- відповідне законодавство, що діє на його юрисдикційній території (зокрема законодавство, що стосується конфіденційності та професійної таємниці, захисту даних та недоторканості особистого життя, а також процедурної справедливості);
- характер інформації, обмін якою планується;

- цілі, з якими інформація буде використана (наприклад, див. норму 3.4).

3.5.2 Хоча запити щодо надання інформації слід зазвичай подавати у письмовій формі, у надзвичайних ситуаціях наглядовому органу не слід наполягати, щоб запит був письмовим, і не слід безпідставно затримувати відповідь на усний запит, якщо наглядовий орган, що надає цей запит, відомий даному наглядовому органу.

3.6 Наглядовий орган надає вчасні і вичерпні відповіді у процесі обміну важливою інформацією та на запити наглядових органів, яким необхідна інформація.

3.6.1 Наглядовим органам слід призначити контактну особу, яка б слідувала за вільним обміном інформацією.

3.7 Наглядовий орган не вимагає, щоб рівень, формат та детальні характеристики інформації, якою обмінюються, обов'язково були однаковими у всіх учасників обміну.

3.7.1 Наглядовому органу не слід використовувати неоднаковий рівень, формат та характеристики інформації як причину для відмови від обміну інформацією, яка за інших обставин могла б підлягати обміну, особливо у надзвичайній або іншій кризовій ситуації.

3.8 Перед тим, як обмінюватись конфіденційною інформацією, наглядовий орган переконується, що сторона, яка одержує інформацію, зв'язана вимогами щодо дотримання конфіденційності.

3.9 Наглядовий орган зазвичай дозволяє, щоб інформація, яку він надав іншому наглядовому органу, була передана до інших зацікавлених наглядових органів або інших організацій, що діють на даній юрисдикційній території, за умови наявності необхідних вимог щодо дотримання конфіденційності.

3.9.1 Іншими сторонами, з якими наглядовий орган може мати намір обмінюватись інформацією, можуть бути органи, перераховані у стандарті 3.2 вище, або інші організації, що мають юрисдикцію над наглядовим органом, або відповідні суди.

3.9.2 Наглядовий орган, від якого надходить інформація, може висувати умови щодо наступного обміну наданою інформацією з іншими наглядовими органами або іншими організаціями.

3.9.3 Умови стосовно обміну інформацією, висунуті наглядовим органом, від якого вона надходить, не повинні перешкоджати наглядовому органу, що одержує інформацію, використовувати її для власних цілей у відповідності до стандарту 3.10.

3.10 Наглядовий орган, який одержує конфіденційну інформацію від іншого наглядового органу, використовує її тільки для цілей, указаних тоді, коли подавався запит щодо надання інформації. Перед тим, як використовувати інформацію з іншою метою, у тому числі

обмінюватись нею з іншими сторонами, наглядовий орган одержує згоду наглядового органу, від якого надійшла інформація.

3.10.1 У додатку В до БППН МАСН вказані обставини, за яких сторони, що підписали БППН МАСН, вважаються такими, що надали свою згоду на передачу інформації, якщо це допоможе іншим сторонам, що підписали БППН МАСН, виконувати свої наглядові функції, а також іншим зацікавленим органам, що діють на даній території (у тому числі центральним банкам, правоохоронним органам та відповідним судам).

3.11 У випадку, коли закон вимагає від наглядового органу розкрити конфіденційну інформацію, яку він одержав від іншого наглядового органу, цей наглядовий орган невідкладно повідомляє про це наглядовий орган, від якого надійшла інформація, вказавши, яку саме інформацію він вимушений розкрити, а також обставини, за яких це розкриття відбудеться. Якщо згода на передачу цієї інформації не надана, наглядовий орган використовує усі раціональні засоби, щоб не виконувати вимогу закону і захистити конфіденційність інформації.

3.11.1 Правовий примус включає судовий або парламентський припис, але не обмежений ними.

ОПС-4 Ліцензування⁴

Юридична особа, яка має намір займатись страхуванням, повинна одержати ліцензію, перед тим, як діяти на певній юрисдикційній території. Вимоги до ліцензування і порядок видачі ліцензії повинні бути чіткими, об'єктивними і відкритими і застосовуватись послідовно і однаково в усіх випадках.

Вступні рекомендації

4.0.1 Ліцензування сприяє ефективності та стабільності сектора страхування. Суворі умови, що регулюють офіційне підтвердження компетентності юридичних осіб, що займаються страхуванням, через їх ліцензування, необхідні для захисту споживачів. Слід послідовно і однаково застосовувати відповідні критерії ліцензування до потенційних учасників ринку страхування для забезпечення однакових умов для тих, хто починає діяльність у секторі страхування. Не слід використовувати вимоги щодо ліцензування та порядок видачі ліцензій неналежним чином для перешкоджання або затримання виходу на ринок.

4.0.2 Роль наглядового органу в ліцензуванні полягає у тому, що він оцінює, чи можуть юридичні особи, що займаються страхуванням, виконувати свої

⁴ Змінено у листопаді 2015 року.

зобов'язання перед держателями полісів на постійній основі. Процедура ліцензування є першим кроком у напрямку до досягнення цієї мети.

4.0.3 Ліцензування відрізняється від дозволу, наданого на підставі загального національного законодавства, що регулює діяльність акціонерних компаній, торговельного та господарського законодавства. Окрім подання заявки на одержання ліцензії на здійснення нагляду, слід виконати інші вимоги, що стосуються національного законодавства, що регулює діяльність акціонерних компаній, торговельного та господарського законодавства (наприклад, подання установчих документів або подання заявки до реєстру торговельних підприємств).

Вимоги до ліцензування

4.1 Страхове законодавство:

- містить перелік видів страхової діяльності, які підлягає ліцензуванню;
- забороняє несанкціоновану страхову діяльність;
- визначає дозволені організаційно-правові форми національних юридичних осіб, які займаються страхуванням;
- розподіляє відповідальність за видачу ліцензій, а також
- встановлює порядок і форму організації, через яку іноземним страховикам дозволено здійснювати страхову діяльність на даній юрисдикційній території.

4.1.1 Юрисдикційні території можуть прийняти рішення про виключення деяких видів діяльності з переліку видів страхової діяльності, які підлягають страхуванню. Будь-які такі види діяльності повинні бути чітко зазначені в законодавстві. Юрисдикційні території можуть робити це з різних причин, наприклад:

- страхові суми не перевищують певні розміри;
- втрати компенсуються натуральною оплатою;
- діяльність здійснюється на основі ідеї солідарності між держателями полісів (йдеться, наприклад, про маленькі компанії взаємного страхування, кооперативи та інші організації на рівні громад, особливо у випадку мікрострахування); або
- діяльність організацій обмежується певним географічним регіоном, обмежується певним класом держателів полісів і/або пропонує особливі види страхування, такі як продукти, не запропоновані ліцензованими національними юридичними особами, які займаються страхуванням.

4.1.2 З урахуванням принципу, що усі організації, які займаються страхуванням, повинні мати ліцензію, звільнення обмеженого переліку видів страхової діяльності від вимог щодо ліцензування

повинне відбуватись після того, як будуть розглянуті відповідні альтернативні способи захисту держателів полісів.

4.1.3 Таким же чином юрисдикційні території можуть дозволяти спрощення процесу ліцензування для незначущих організацій (наприклад, які діють на обмеженій географічній території, розмір або галузі діяльності яких обмежені). У таких ситуаціях законодавство повинне чітко зазначати сферу застосування, вимоги та процес надання таких дозволів.

4.1.4 На тих юрисдикційних територіях, де за видачу ліцензій відповідає інша організація, ніж орган страхового нагляду, орган страхового нагляду повинен мати можливість надавати органу, що видає ліцензії, інформацію та рекомендувати умови або обмеження (у тому числі відмову) ліцензії, де це необхідно.

4.2 Юрисдикційна територія шляхом ліцензування контролює, яким організаціям дозволено здійснювати діяльність у галузі страхування на даній юрисдикційній території.

4.2.1 Організації не повинні мати право представлятися або діяти як юридичні особи, що здійснюють страхування, які мають ліцензію, якщо ним не було її видано або до того, як їм буде її видано.

4.2.2 Залежно від організаційно-правових форм, дозволених на даній юрисдикційній території, іноземні страховики можуть одержувати дозвіл на здійснення страхової діяльності на даній юрисдикційній території через територіальне відділення або дочірнє підприємство або в рамках транскордонного надання послуг. Дочірнє підприємство є заснованою на даній юрисдикційній території юридичною особою, яка повинна одержати ліцензію. Територіальне відділення не є окремою формою юридичної особи, що здійснює страхування, і може бути заснованим на іншій юрисдикційній території, ніж та, на якій заснована юридична особа, що здійснює страхування. Юрисдикційна територія, на якій діє територіальне відділення, може вимагати, щоб територіальні відділення іноземних юридичних осіб, що здійснюють страхування, одержували ліцензію або інший дозвіл від місцевого наглядового органу. Транскордонне надання послуг не вимагає заснування на даній території, але може вимагати одержання дозволу від місцевого наглядового органу.

4.2.3 У деяких регіонах ряд юрисдикційних територій домовились про створення системи паспортизації як способу визнання ліцензій, виданих сторонами, що домовляються. Це дає можливість юридичним особам, що здійснюють страхування, заснованим на одній з юрисдикційних територій, відкривати територіальні відділення або надавати страхові послуги за кордоном на основі дозволу на здійснення страхової діяльності, виданому на їх юрисдикційній території. Якщо іноземний страховик може одержати дозвіл на здійснення діяльності через територіальне відділення або в рамках транскордонного надання послуг без ліцензії або іншого дозволу від

місцевого наглядового органу, важливо, щоб існували двосторонні або багатосторонні угоди, які забезпечують, щоб страховик:

- підлягав нагляду на власній юрисдикційній території, який був би визнаний адекватним юрисдикційною територією, на якій діє територіальне відділення;
- міг підлягати санкціям або іншим наглядовим заходам, якщо він не виконує правових норм юрисдикційної території, на якій діє територіальне відділення. У таких випадках наглядовий орган юрисдикційної території, на якій діє головне відділення, повинен одержати відповідне повідомлення.

4.3 Вимоги до ліцензування і порядок видачі ліцензій є чіткими, об'єктивними і відкритими і застосовуються послідовно і однаково в усіх випадках. Організації, що бажає одержати ліцензію, як мінімум необхідно:

- **мати раціональні комерційні та фінансові плани;**
- **мати корпоративну або групову структуру, яка не перешкоджає ефективному нагляду;**
- **підтвердити, що, як кожний з членів правління організації, яка бажає одержати ліцензію, так і усе правління разом, а також керівництво, ключові особи в підрозділах, що виконують функції контролю, а також значні власники відповідають висунутим до них вимогам;**
- **мати належну структуру корпоративного управління;**
- **виконувати вимоги щодо капіталу.**

4.3.1 Окрім того, що вимоги щодо ліцензування повинні бути відкритими для загальної публіки, до них має бути забезпечений легкий доступ. Наглядовим органам слід опублікувати інструкцію стосовно подання заявки на ліцензію, яка повинна містити інформацію про необхідний формат документів і передбачуваний час обробки заявки після одержання усіх відповідних документів.

4.3.2 Наглядовим органам слід провести оцінку комерційних і фінансових планів організації, що бажає одержати ліцензію, щоб пересвідчитись, що запропоновані напрямки діяльності будуть розважливо керовані та адекватно капіталізовані. Комерційні та фінансові плани повинні бути складені організацією, яка бажає одержати заявку, щонайменше на три роки вперед і включати інформацію про продукти, що будуть пропонуватись, способи і канали розповсюдження, що будуть використані, профіль ризиків, заплановані витрати, пов'язані із заснуванням та розвитком підприємства у даному напрямку діяльності, вимоги до капіталу та рівень платоспроможності. Слід також надати інформацію щодо первинного страхування і перестраховування.

- 4.3.3 Якщо організація, що бажає одержати ліцензію, належить до групи, їй слід надати дані про свою організаційну структуру та структуру своєї групи, указавши усі значні організації, що належать до групи (у тому числі як юридичних осіб, що займаються страхуванням, так і інші організації, у тому числі нерегульовані організації). Слід також надати інформацію щодо виду операцій з третіми сторонами і/або відносин між усіма значними організаціями, що належать до групи.
- 4.3.4 Організації, що бажає одержати ліцензію, також слід надати інформацію, яка продемонструє обґрунтованість її систем управління ризиками та внутрішньої системи контролю, у тому числі контракти з дочірніми та підвідомчими підприємствами, угоди про залучення послуг сторонніх організацій, системи, політику та порядок застосування інформаційних технологій.
- 4.3.5 Якщо організація, що бажає одержати ліцензію, подає заявку на ліцензію, яка охоплюватиме як страхування життя, так і інші види страхування (якщо це дозволено), їй слід продемонструвати наглядовому органу, що її системи управління ризиками та внутрішні системи контролю здатні управляти ризиками окремо для кожного напрямку діяльності як діючого підприємства, так і підприємства, що припинило діяльність.
- 4.3.6 Подальші інструкції щодо придатності, управління та вимог до капіталу див. у ОПС-5 (Придатність осіб до виконання завдань), ОПС-7 (Корпоративне управління), ОПС-8 (Управління ризиками і внутрішні системи контролю) та ОПС-17 (Достатність капіталу).

Вимоги, що висуваються до наглядового органу

4.4 Наглядовий орган оцінює заявки, приймає рішення та повідомляє про них організації, що бажають одержати ліцензії, у розумні строки, які чітко вказуються, і без надмірної затримки.

- 4.4.1 Наглядовому органу слід вимагати, щоб організація подавала заявку на одержання ліцензії, якщо вона має намір здійснювати страхову діяльність. Заявка повинна включати інформацію про види діяльності, які будуть указані в ліцензії, та містити усі документи та інформацію, які вимагає законодавство, для підтвердження того, що вимоги ліцензування було виконано.
- 4.4.2 У випадках, коли заявка вважається неповною, наглядовому органу слід повідомити про це організацію, яка бажає одержати ліцензію, без затримки, і дати їй можливість подати додаткову інформацію, що зробить заявку повною.
- 4.4.3 Оцінюючи заявку, наглядовий орган може покладатись на результати аудиторських перевірок, проведених зовнішніми органами, доповіді актуаріїв або, якщо справа стосується територіальних відділень або іноземних дочірніх підприємств, на висновки інших наглядових органів. Наглядом органам слід ретельно розглядати звіти або висновки, одержані з цих різних джерел, але покладатись на власну

оцінку, приймаючи остаточне рішення щодо заявки. Перед тим як покластись на звіти від зовнішніх аудиторів або актуаріїв, наглядовим органам слід взяти до уваги:

- чи мають зовнішні аудитори та актуарії компетенцію та досвід, необхідні для виконання цих ролей; а також
- їх незалежність від даної організації та те, чи беруть вони до уваги захист інтересів держателів полісів.

4.4.4 Наглядovому органу слід оцінювати наявні у нього дані та приймати остаточні рішення у розумні строки і без надмірної затримки. Організації, яка бажає одержати ліцензію, слід повідомити про строк проведення процедури оцінки заявки, який починається з дати, на яку повний пакет документів, що складають заявку, було подано до наглядового органу. Упродовж цього строку наглядовому органу слід прийняти рішення щодо прийнятності заявки на ліцензію. Однак це не перешкоджає наглядовому органу в разі необхідності провести додаткову комплексну юридичну експертизу. Якщо наглядовий орган не прийняв рішення упродовж вказаного строку і ліцензія не може бути видана, наглядовому органу слід повідомити організацію, яка бажає одержати ліцензію, про причини затримки у прийнятті рішення.

4.5 Наглядovий орган відмовляє у видачі ліцензії, якщо організація, яка бажає одержати ліцензію, не відповідає встановленим вимогам. Якщо наглядовий орган надає ліцензію, він у разі необхідності висуває організації, яка бажає одержати ліцензію, додаткові вимоги, умови або обмеження. Якщо у видачі ліцензії відмовлено чи така видача можлива за виконання певних умов або обмежена, організації, яка бажає одержати ліцензію, надається відповідне пояснення.

4.5.1 Загалом вимоги, умови або обмеження, які висуваються або накладаються на організацію, що бажає одержати ліцензію безпосередньо перед виданням цієї ліцензії, стосуються тих видів діяльності, які дозволено здійснювати юридичній особі, що займається страхуванням, або особливостей її клієнтів (наприклад, індивідуальний продаж страхових продуктів на протипагу до обслуговування клієнтів зі складною організацією). У разі необхідності наглядовому органу слід висувати додаткові вимоги або умови чи накладати додаткові обмеження на організацію, що бажає одержати ліцензію, не тільки безпосередньо перед виданням цієї ліцензії, але й в ході поточного перегляду юридичної особи, яка займається страхуванням. Подальші стандарти та інструкції щодо наглядового контролю та подання звітів і щодо превентивних та коригувальних заходів, див. ОПС-9 (Наглядovий контроль і подання звітів) та ОПС-10 (Превентивні та коригувальні заходи).

4.5.2 Відмову у видачі ліцензії або висунення додаткових умов чи накладення обмежень на ліцензію слід підтвердити у письмовому повідомленні, направленому організації, що бажає одержати ліцензію. Пояснення, направлене такій організації, повинне бути

зрозумілим. Наглядовим органам слід зазначити у такому поясненні свої зауваження щодо видів страхової діяльності, які планує здійснювати організація, що бажає одержати ліцензію, і пояснити причини висунення умов або накладення обмежень на ліцензію.

4.6 У ліцензії чітко вказаний її обсяг.

4.6.1 У ліцензії слід чітко вказати класифікацію видів страхової діяльності, на здійснення яких має ліцензію юридична особа, що займається страхуванням. Що стосується класифікації, законодавство повинно розподілити види страхової діяльності на види і класи страхування (принаймні на страхування життя та інші види страхування).

4.6.2 Перед тим як додати нові класи до переліку класів страхування, дозволених юридичній особі, яка займається страхуванням, наглядовому органу слід, залежно від конкретної ситуації, застосувати усі зазначені вище вимоги щодо ліцензування.

4.7 Наглядовий орган публікує повний перелік юридичних осіб, які займаються страхуванням, що мають ліцензію, та обсяг виданих ліцензій.

4.7.1 Наглядовому органу слід публікувати повний перелік юридичних осіб, які займаються страхуванням, що мають ліцензію, і чітко вказувати обсяг ліцензії, виданої кожній юридичній особі, що займається страхуванням. Це дозволить загальній публіці чітко знати, які юридичні особи мають ліцензію на конкретні класи страхової діяльності.

4.7.2 Якщо умови або обмеження ліцензії можуть мати вплив на загальну публіку або будь-яку особу, що веде справи з юридичною особою, яка займається страховою діяльністю, наглядовому органу слід або опублікувати ці умови або обмеження, або вимагати від цієї юридичної особи відповідного розкриття цих умов або обмежень. Умови або обмеження, які можуть мати вплив на загальну публіку, можуть включати, наприклад, напрямки або класи страхової діяльності, здійснення яких дозволене юридичній особі.

Діяльність за кордоном

4.8 Приймаючи рішення щодо видання або продовження дії ліцензії, виданої територіальному відділенню або дочірньому підприємству іноземного страховика на даній юрисдикційній території, та визначаючи підстави для видання або продовження дії такої ліцензії, наглядовий орган у разі необхідності звертається за консультацією до відповідного наглядового органу (наглядових органів).

4.8.1 У рамках проведення консультацій наглядовим органам слід використовувати моделі, прийняті у практиці співпраці в сфері нагляду, зокрема, можливість обмінюватись інформацією, яка стосується заявки (наприклад, перевіряти відповідність директорів або власників висунутим до них вимогам), з національними або зарубіжними органами. Обмін інформацією може регулюватись

законодавством, угодою або протоколом про наміри, особливо якщо інформація вважається конфіденційною. Наявність таких домовленостей допомагає уникнути неналежного затримання розгляду заявки.

4.8.2 Перед тим як прийняти рішення щодо видачі ліцензії, місцевому наглядовому органу слід зрозуміти, як наглядовий орган юрисдикційної території, на якій діє головне відділення, і/або орган, що здійснює нагляд у рамках групи, здійснюють поточний нагляд за діяльністю даного страховика.

4.8.3 Місцевим наглядовим органам слід звертатись за консультацією до наглядових органів юрисдикційної території, на якій діє головне відділення, стосовно відповідних аспектів будь-якої пропозиції щодо видачі ліцензії, але в будь-якому випадку, перед тим, як видати ліцензію, їм завжди слід переконатись, що наглядовий орган юрисдикційної території, на якій діє головне відділення юридичної особи, що займається страхуванням, не має проти цього заперечень. Наглядовому органу юрисдикційної території, на якій діє головне відділення, і/або органу, що здійснює нагляд у рамках групи, слід оцінити ризики, яким підлягає страховик, засновуючи юридичну особу на іншій юрисдикційній території, та повідомити про будь-які суттєві застереження або занепокоєння місцевий наглядовий орган, як тільки це буде можливо. Місцевому наглядовому органу слід повідомити наглядовому органу юрисдикційної території, на якій діє головне відділення, про обсяг ліцензії, у тому числі про будь-які обмеження або заборони, накладені на ліцензію.

4.8.4 Місцевим наглядовим органам слід відхиляти заявки на видачу ліцензій, подані іноземними юридичними особами, які не підлягають регулюванню і нагляду на своїй юрисдикційній території. У випадку спільних підприємств, якщо відсутня чітко визначена відповідальність материнської компанії, наглядовому органу слід відхиляти такі заявки.

4.9 Якщо юридична особа, що займається страхуванням, бажає здійснювати транскордонну страхову діяльність без фізичної присутності на юрисдикційній території місцевого наглядового органу, цей місцевий наглядовий орган за необхідності консультується з наглядовим органом юрисдикційної території, на якій діє ця юридична особа, перед тим як надати дозвіл та таку діяльність.

4.9.1 Юрисдикційні території або регіони можуть мати систему або угоди про співробітництво, які роблять такі консультації непотрібними.

4.9.2 Інформація, обмін якою здійснюється в ході консультацій, повинна включати:

- підтвердження наглядового органу юрисдикційної території, на якій діє дана юридична особа, що займається страхуванням, що вона має право здійснювати запропоновані види страхової діяльності; а також

- підтвердження наглядового органу юрисдикційної території, на якій діє дана юридична особа, що займається страхуванням, того, що вона відповідає усім вимогам щодо регулювання страхової діяльності, які висуваються до неї на її юрисдикційній території.

ОПС-5 Придатність осіб до виконання завдань⁵

Наглядовий орган вимагає, щоб члени правління, керівництво, ключові особи в підрозділах, що виконують функції контролю, а також значні власники страховика були і залишались придатними для виконання покладених на них завдань.

5.1 Законодавством визначено, які особи повинні виконувати вимоги щодо придатності до виконання завдань. Як мінімум, до цього переліку законодавством включені члени правління, керівництво, ключові особи в підрозділах, що виконують функції контролю, а також значні власники.

5.1.1 Вимоги щодо придатності до виконання завдань можуть поширюватись на інших осіб (наприклад, фінансистів-контролерів та скарбників), оскільки ролі таких осіб можуть різнитись залежно від юрисдикційної території та організаційно-правової форми та структури управління конкретного страховика.

5.2 Наглядовий орган вимагає, що для того, щоб нижченазвані особи були придатними до виконання своїх завдань, необхідно, щоб:

- члени правління (поодинокі і разом), керівництво, а також ключові особи в підрозділах, що виконують функції контролю, мали відповідні кваліфікації та репутацію; а також
- значні власники могли продемонструвати необхідну фінансову стійкість та бездоганну репутацію.

Вимоги щодо придатності членів правління, керівництво, а також ключових осіб в підрозділах, що виконують функції контролю, до виконання їх завдань

5.2.1 Кваліфікація зазвичай демонструється через рівень професійної підготовки і формальної освіти особи, а також через рівень її знань, умінь та відповідного досвіду в галузі страхової індустрії та індустрії фінансових послуг або інших напрямків діяльності. Кваліфікація також включає наявність належного рівня готовності виконувати цю роль. Див. ОПС-7 (Корпоративне управління), ОПС-8 (Управління ризиками і внутрішні системи контролю) стосовно функцій контролю.

5.2.2 Репутація зазвичай демонструється через характер, особисту поведінку та ведення ділової діяльності.

⁵ Змінено у листопаді 2015 року.

5.2.3 Наглядovому органу слід вимагати, щоб страховик вживав необхідних заходів для забезпечення виконання цих вимог, встановлюючи високі внутрішні етичні стандарти, заохочуючи добросовісне корпоративне управління та вимагаючи, щоб ці особи мали відповідний досвід, а також підтримували достатньо високий рівень знань та здатності приймати рішення.

5.2.4 Для того щоб забезпечити необхідний рівень придатності до виконання своїх завдань, члени правління, керівництво, а також ключові особи в підрозділах, що виконують функції контролю, повинні здобувати, підтримувати та збагачувати свої знання та уміння, необхідні для виконання їх завдань, наприклад, беручи участь у ввідному і поточному навчанні з релевантних дисциплін. Слід виділяти для цих цілей достатньо часу, коштів та інших ресурсів, у тому числі в разі необхідності удаватись до послуг зовнішніх експертів. Для навчання осіб, які мають більш обмежений досвід у фінансовій та регульовальній діяльності та досвід роботи з ризиками, слід збільшити обсяг робіт.

Вимоги щодо придатності значних власників до виконання їх завдань

5.2.5 Як мінімум, необхідні якості значного власника стосуються:

- фінансової стійкості, продемонстрованої джерелами фінансування/фондів і майбутнім доступом до капіталу; а також
- репутації, продемонстрованої через особисту поведінку та ведення ділової діяльності.

5.3 Наглядovий орган вимагає, щоб страховик продемонстрував спочатку і потім постійно демонстрував придатність членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, та значних власників до виконання їх завдань. Вимоги щодо придатності і обсяг перегляду, якого вимагає наглядovий орган, залежать від ролі, яку виконує ця особа.

5.3.1 Наглядovому органу слід оцінювати придатність до виконання завдань членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, та значних власників юридичної особи, що займається страхуванням, у рамках процедури видачі ліцензії до того, як юридичній особі надається дозвіл на здійснення страхової діяльності. Див. ОПС-4 (Ліцензування).

5.3.2 Наглядovому органу слід оцінювати придатність до виконання завдань членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, та значних власників страховиків до зміни ними посади або якомога швидше після їх призначення на дану посаду. Наглядovому органу також слід вимагати, щоб страховик проводив внутрішнє оцінювання членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, щодо їх придатності до виконання своїх завдань постійно, наприклад, щороку або коли окремі особи переходять на нові посади. Наглядovий орган

може вимагати, щоб страховик підтвердив документально, що він провів таке оцінювання, і продемонстрував, яким чином він прийшов до таких висновків.

5.3.3 Що стосується підрозділів, що виконують функцію контролю, слід оцінювати ключову особу або осіб у таких підрозділах.

5.3.4 Наглядний орган повинен володіти достатньою і належною інформацією, щоб мати змогу оцінити, чи відповідає особа вимогам щодо придатності до виконання своїх завдань. Інформація, яка збирається для цього, та оцінювання цієї інформації наглядним органом може різнитись залежно від ролі, яку виконує дана особа.

5.3.5 Для цілей оцінювання наглядовому органу слід вимагати подання резюме або подібного документа, в якому була б вказана професійна кваліфікація, займана наразі і займані раніше посади та досвід даної особи, а також будь-яка інформація, необхідна для оцінки, як, наприклад:

- докази того, що дана особа має достатні відповідні знання та досвід у галузі індустрії страхування та індустрії фінансових послуг або в інших галузях; а також
- докази того, що дана особа має належний рівень готовності виконувати цю роль.

5.3.6 Застосування вимог щодо придатності до кваліфікації членів правління страховика, його керівництва та ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, можуть різнитись залежно від їх впливовості та ролей. Визнано, що особа, яка вважається такою, що має достатню кваліфікацію для певної посади в одному страховику, може не вважатись такою, що має достатню кваліфікацію для іншої посади, що передбачає інші обов'язки, або для подібної посади в іншому страховику. Оцінюючи кваліфікацію членів правління, слід приділяти увагу відповідним обов'язкам, покладеним на окремих членів для забезпечення відповідної різноманітності якостей та ефективного функціонування правління у цілому.

5.3.7 Оцінюючи репутацію окремих членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, та значного власника, наглядовому органу слід розглянути ряд різноманітних показників, як наприклад:

- Юридичні показники: надають інформацію про можливу протиправну поведінку. Такі показники можуть включати цивільно-правову відповідальність, судимість або позови, що розглядаються судом:
 - за порушення законодавства, яке захищає громадян від матеріальних збитків, наприклад, шахрайства, неправомірного присвоєння майна, розтрата та інших економічних або кримінальних злочинів (у тому числі законодавства, яке

стосується протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму);

- проти даної особи особисто;
 - проти організації, у якій дана особа є або була членом правління, керівництвом, ключовою особою в підрозділі, який виконує функції контролю, або значним власником; або
 - що мають місце внаслідок несплати особою боргів.
- Фінансові показники: надають інформацію про можливі фінансові зловживання, неетичну поведінку стосовно фінансового обліку або недбалість у прийнятті рішень. Такі показники можуть включати:
 - фінансові проблеми або банкрутство цієї особи як приватної особи;
 - фінансові проблеми, банкрутство або провадження за справою про банкрутство організації, в якій дана особа є або була членом правління, керівництвом або ключовою особою в підрозділі, що виконує функції контролю.
- Показники, які стосуються нагляду: надають інформацію, зібрану наглядовими органами, або інформацію, яка надходить до відомих наглядових органів у ході виконання ними своїх обов'язків. Ці наглядові органи також можуть бути органами, що здійснюють нагляд в інших галузях, ніж страхування. Такі показники можуть включати:
 - приховування інформації від органів державної влади або подання неправдивих фінансових або інших звітів;
 - здійснення комерційних правопорушень;
 - відмова від оцінювання наглядовими органами ключових посад, що мала місце раніше;
 - превентивні або виправні заходи, застосовані (або такі, рішення щодо застосування яких ще не прийнято) до організацій, у яких ця особа є або була членом правління, керівництва або ключовою особою в підрозділі, що виконує функції контролю; або
 - результати попередніх оцінювань придатності такої особи до виконання завдань або санкції чи дисциплінарні стягнення, застосовані (або такі, рішення щодо застосування яких ще не прийнято) проти цієї особи іншим наглядовим органом.
- Інші показники: надають інформацію, яку обґрунтовано можна вважати суттєвою для оцінювання придатності певної особи до виконання своїх завдань. Приклади включають:
 - усунення, звільнення або недопущення особи до посади члена правління або керівництва у будь-якій компанії або організації;

- конфлікти з попередніми роботодавцями щодо неправильного виконання обов'язків або недотримання внутрішнього розпорядку, у тому числі кодексу етичних норм, трудового законодавства або договірних прав;
- дисциплінарні стягнення або заходи, вжиті проти особи професійною організацією, членом якої є або була ця особа (наприклад, організацією актуаріїв, бухгалтерів або юристів); або
- сила характеру, така як здатність і бажання ставити амбітні цілі, як показник репутації особи, а також здатності виконувати відповідну роль.

Присутність будь-якого з цих показників може, хоча не повинна сама по собі, визначати придатність особи до виконання її завдань. Оцінюючи особу на предмет її придатності до виконання завдань, слід розглядати усі необхідні показники, такі як модель поведінки. Слід також зауважити, скільки часу минуло з часу виникнення конкретного показника та його серйозність, а також поведінку цієї особи після виникнення цього показника.

5.3.8 Наглядний орган визначає мінімум стандартів фінансової стійкості для значних власників. Якщо значний власник, якого буде оцінювати наглядовий орган, є юридичною особою або корпоративною структурою, наглядовому органу слід зібрати про нього достатню і належну інформацію, таку як:

- предмет та обсяг його діяльності;
- склад власників, якщо необхідно;
- джерело фінансування/фондів і майбутній доступ до капіталу;
- структура групи, якщо необхідно, та структурна схема організації, а також
- інші фактори, що мають відношення до справи.

5.3.9 Визначаючи фінансову стійкість значних власників, наглядовому органу слід оцінювати їх джерела фінансування/фондів і майбутній доступ до капіталу. Для того щоб це зробити, наглядовий орган може розглянути такі фінансові показники, як:

- документи фінансової звітності та додатки до них. Якщо значний власник є юридичною особою, документи фінансової звітності можуть включати річні фінансові звіти; для фізичної особи вони можуть включати фінансову інформацію (таку як податкові рахунки або декларації про особисте майно); ці документи перевіряються незалежним громадським бухгалтером; а також
- такі трансакції та угоди: позики, капіталовкладення, покупка, продаж або обмін цінних паперів або інших активів, дивіденди та інші

відрахування акціонерам; угоди про управління і договори про надання послуг, а також угоди про розподіл податків.

5.3.10 Крім того, наглядовому органу слід також розглянути наступні питання, але не обмежуватись ними:

- чи розуміє значний власник свою роль потенційного майбутнього джерела капіталу, якщо це буде необхідно;
- чи існують показники того, що значні власники не зможуть покрити свої борги по мірі настання строків сплати;
- чи виконуються відповідні пруденційні вимоги щодо платоспроможності, якщо значний власник є кредитно-фінансовим закладом;
- чи були значні власники предметом будь-якого юридично значущого судового розгляду або припису, які залишаються нерегульованими, або чи є за ними борг, що не був погашений упродовж розумного періоду;
- чи укладали значні власники угоди з кредиторами, заявили про банкрутство або були визнані банкрутами, чи було накладено секвестр на їх активи;
- чи можуть значні власники надати наглядовому органу задовільну інформацію про кредитоспроможність.

Присутність будь-якого з цих показників може, хоча не повинна сама по собі, визначати придатність особи до виконання її завдань. Оцінюючи особу на предмет її придатності до виконання завдань, слід розглядати усі необхідні показники, такі як модель поведінки. Якщо діяльність значного власника регулюється іншим наглядовим органом, можна покладатись на проведену цим іншим наглядовим органом оцінку щодо придатності значного власника до виконання своїх завдань, якщо така оцінка виконує вимоги цього стандарту.

5.4 Наглядовий орган вимагає, щоб страховики повідомляли про будь-які зміни членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, і значних власників, і про будь-які обставини, які можуть мати значний негативний вплив на придатність членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, і значних власників до виконання своїх завдань.

5.4.1 Слід вимагати від страховиків, щоб вони негайно повідомляли будь-яку інформацію про цих осіб, якою вони володіють, що може мати суттєвий негативний вплив на їх придатність до виконання своїх завдань, наприклад, якщо члена правління засуджено за фінансовий злочин. Див. рекомендації стандарту 5.3, де подано додаткові приклади показників обставин, які можуть суттєво впливати на придатність осіб до виконання їх завдань.

5.5 Наглядний орган вживає відповідних заходів для виправлення ситуації, коли члени правління, керівництво та ключові особи в підрозділах, що виконують функції контролю, або значні власники більше не відповідають вимогам щодо придатності до виконання своїх завдань.

5.5.1 Наглядному органу слід вживати заходів по відношенню до членів правління, керівництва, а також ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, які не відповідають вимогам щодо придатності до виконання своїх завдань. У рамках таких заходів наглядовий орган, наприклад, може:

- запропонувати страховику забезпечити додаткове навчання, інструктаж або вдатись до зовнішніх ресурсів, щоб особа, яка обіймає посаду члена правління, керівництва чи є ключовою особою в підрозділі, що виконує функції контролю, відповідала вимогам щодо придатності до виконання своїх завдань;
- запобігати, відтермінувати або анулювати призначення особи на посаду члена правління, керівництва або ключової особи в підрозділі, що виконує функції контролю;
- тимчасово відсторонити від посади, звільнити або визнати неієздатною особу, яка обіймає посаду члена правління, керівництва чи ключової особи в підрозділі, що виконує функції контролю, безпосередньо або наказавши страховику зробити це;
- вимагати від страховика призначити на цю посаду іншу особу, яка відповідає вимогам щодо придатності до виконання завдань, щоб підсилити раціональне і належне управління і контроль над страховиком;
- висувати додаткові вимоги щодо звітування та розширювати діяльність з моніторингу платоспроможності, або
- відкликати ліцензію на ведення страхового бізнесу або накладати на неї умови, особливо у випадку суттєвого порушення вимог щодо придатності до виконання завдань, беручи до уваги наслідки такого порушення або кількість членів правління, керівництва або ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, які порушують ці вимоги.

5.5.2 Наглядному органу слід вживати превентивних і виправних заходів по відношенню до значних власників, які не виконують вимоги щодо придатності до виконання своїх завдань. У рамках таких заходів наглядовий орган, наприклад, може:

- вимагати, щоб значні власники звільнились від їх інтересів у страховику упродовж встановленого часу;
- тимчасово позбавити значних власників їх відповідних прав голосу; або

- анулювати або визнати недійсними будь-які голоси, подані значними власниками.

5.5.3 Можуть виникнути обставини, коли член правління, керівництва чи ключова особа в підрозділі, що виконує функції контролю, не може займати свою посаду, і в терміновому порядку необхідно призначити особу, яка виконувала б їх обов'язки. На тих юрисдикційних територіях, де призначення членів правління, керівництва або ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, після видачі ліцензії страховику погоджується наглядовим органом, може бути доцільним, для того щоб наглядовий орган дозволив, щоб на цю посаду було призначено особу, яка тимчасово виконувала б обов'язки, поки не буде підтверджено придатність наступника до виконання цих завдань. За таких обставин наглядовий орган може вимагати, щоб особа, що тимчасово виконує обов'язки, відповідала певним вимогам щодо придатності, в залежності від її посади та обов'язків у цьому страховику. Однак таке оцінювання слід проводити і завершувати оперативно.

5.6 У разі необхідності наглядовий орган обмінюється інформацією з іншими органами, що функціонують на його юрисдикційній території та за її межами, щоб перевірити придатність членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, та значних власників страховика до виконання їх завдань.

5.6.1 Наглядом органам слід використовувати наявні методи співпраці у сфері нагляду, зокрема, користуватись можливістю обмінюватись з національними і зарубіжними органами влади інформацією, на основі якої можна визначити придатність осіб до виконання їх завдань. Досягнення таких домовленостей важливе для того, щоб не уповільнювати відповідні процеси нагляду і/або не впливати негативно на здатність страховика виконувати вимоги щодо складу правління або вносити необхідні зміни до керівної групи. Додаткову інформацію див. в ОПС-3 (Обмін інформацією та вимоги щодо конфіденційності).

5.6.2 Наглядом орган може використовувати цю інформацію як додатковий засіб для ефективного оцінювання придатності певного члена правління, керівництва або ключової особи в підрозділі, який виконує функції контролю, до виконання їх завдань, або одержувати інформацію про цих осіб.

5.6.3 Якщо значний власник, який підлягатиме оцінці, є юридичною особою або корпоративною структурою, що регулюється іншою юрисдикційною територією, наглядовому органу слід одержати підтвердження від відповідного органу влади, що дана організація є бездоганною в правовому і фінансовому відношенні на цій іншій юрисдикційній території.

ОПС-6 Зміни в управлінні і передача портфельів

Пропозиції щодо придбання значної пайової участі або частки у страховику, в результаті якого особа (юридична або фізична), прямо або опосередковано, одна або з партнером, одержує контроль над страховиком, вимагають згоди наглядового органу. Те саме стосується передач портфельів та об'єднання страховиків.

Значна пайова участь і управління

6.1 Термін "управління страховиком" визначений у законодавстві і стосується як мінімум:

- володіння визначеною кількістю або відсотком випущених акцій або фінансових інструментів (таких як обов'язково конвертовані облігації) страховика або її проміжного чи кінцевого бенефіціарного власника, що перевищує визначений поріг.
- прав голосу, закріплених за названими вище акціями або фінансовими інструментами.
- повноважень, що дозволяють призначати директорів до правління та інших виконавчих комітетів, та звільняти їх.

6.2 Наглядовий орган вимагає, щоб страховик повідомляв про будь-які запропоновані придбання або зміни в управлінні страховиком. Наглядовий орган надає або не надає згоду особі (особам) (юридичній або фізичній), яка прямо або опосередковано, одна або з партнером бажає придбати значну пайову участь або контрольний пакет акцій страховика.

6.2.1 Окрім того, що у законодавстві визначається термін "управління", у ньому також повинне бути визначене поняття значної пайової участі.

6.3 Наглядовий орган погоджує будь-яке значне підвищення визначеного рівня управління страховиком особою (особами) (юридичною або фізичною), особисто або в партнерстві з іншими. Це також стосується будь-якої іншої частки в цьому страховику або його проміжних чи кінцевих бенефіціарних власниках. Наглядовий орган вимагає, щоб страховик належним чином повідомляв його про значне зниження за межі визначеного рівня управління.

6.3.1 Слід вимагати, щоб страховики повідомляли наглядовий орган про зміни у формі власності або контролі відповідно до процентної частки випущених акцій страховика. Ці встановлені процентні частки зазвичай розташовані в діапазоні між 5 і 10 процентами. Якщо на додачу до повідомлення необхідне погодження наглядового органу, слід встановлювати конкретні порогові рівні (що дорівнюють або перевищують рівні, необхідні для того, щоб повідомляти наглядовий орган).

- 6.4** Вимоги норм 6.2 і 6.3 також стосуються придбання або зміни в управлінні, якщо проміжний або кінцевий бенефіціарний власник (власники) страховика знаходиться за межами юрисдикційної території, на якій страховик має статус юридичної особи. У таких випадках наглядовий орган координує свою діяльність, де це можливо і необхідно, з відповідними органами, що здійснюють нагляд за даними організаціями.
- 6.4.1 Вимоги щодо обміну інформацією та конфіденційності викладені в ОПС-3 (Обмін інформацією та вимоги щодо конфіденційності), а вимоги щодо співпраці в галузі нагляду та координації наглядових дій викладені в ОПС-25 (Співпраця і координація роботи наглядових органів).
- 6.5** Наглядовий орган пересвідчується, що особи, які бажають здійснювати управління страховиком, відповідають тим самим критеріям, які висуваються до тих, хто бажає одержати нову ліцензію.
- 6.5.1 Наглядовому органу слід переконатись, що потенційні власники мають ресурси, щоб забезпечити необхідний мінімальний капітал, а також можливості забезпечувати уставний капітал або надавати страховику іншу підтримку в разі необхідності.
- 6.5.2 Вимоги щодо ліцензування і придатності осіб до виконання їх завдань викладені в ОПС-4 (Ліцензування) і ОПС-5 (Придатність осіб до виконання їх завдань) відповідно.
- 6.6** Наглядовий орган вимагає, щоб страховики надавали відповідну інформацію стосовно своїх акціонерів і будь-яку іншу особу, яка прямо або опосередковано здійснює контроль над страховиком.
- 6.7** Наглядовий орган відхиляє кандидатури потенційних власників, які бажають управляти страховиками, якщо існують факти, які дозволяють прийти до обґрунтованого висновку, що їх володіння завдало б невинуватеної шкоди держателям полісів. Наглядовий орган може визначити передбачуваного бенефіціарного власника.
- 6.7.1 Власникам не слід наражати страховика на невинуватені ризики або перешкоджати ефективному нагляду.
- 6.8** Щоб оцінити заявки на потенційні придбання або зміни в управлінні страховиками, наглядовий орган висуває вимоги щодо фінансових і нефінансових ресурсів.
- 6.9** Перехід з форми компанії взаємного страхування на форму страхової акціонерної компанії або навпаки відбувається за згоди наглядового органу. Перед тим, як надати згоду на таку зміну, наглядовий орган переконується, що нові статутні документи або основний установчий документ компанії відповідають належному рівню.

Передача портфеля

6.10 Передача усіх або частини господарських активів страховика відбувається за згоди наглядового органу, який бере до уваги, окрім усього іншого, фінансове положення набувача і компанії, яка передає права. Наглядовий орган переконується, що інтереси держателів полісів як набувача, так і компанії, яка передає права, будуть захищені.

6.10.1 Страхові поліси є законними контрактами між страховиком та держателями його полісів. Страховик не повинен мати змоги в односторонньому порядку вносити зміни до умов контракту, зливаючись з іншою страховою компанією, переходячи з форми компанії взаємного страхування на форму страхової акціонерної компанії або передаючи частину відповідальності за полісами іншому страховику. Для захисту інтересів держателів полісів законодавство повинне обмежувати можливість страховиків передавати відповідальність за полісами. Наглядовому органу слід переконатись, що обґрунтовані розрахунки щодо страхових виплат держателям полісів та існуюча вартість страхових полісів не будуть зменшені в результаті передачі відповідальності. Цей принцип слід застосовувати як коли передбачається передача одного полісу або портфеля, так і коли трансакція вважається частиною звичайної діяльності, злиття або частини процедури ліквідації у ситуації, коли страховик більше не є фінансово життєздатним або є банкрутом (див. ОПС-12 "Припинення діяльності та вихід з ринку").

6.10.2 Основним міркуванням стосовно природи передачі портфелів є те, чи здійснюється дана трансакція між перестраховальниками. Законодавство не повинне обмежувати передачу портфелів від одного перестраховальника до іншого, якщо дотримуються права сторін, передбачені договором. Однак в ході наглядової діяльності наглядовий орган бере до уваги фінансовий стан, зокрема, набувача.

ОПС-7 Корпоративне управління⁶

Наглядовий орган вимагає від страховиків встановлення і впровадження структури корпоративного управління, яка забезпечує раціональне і зважене управління і контроль діяльності страховика та адекватно розуміє і захищає інтереси держателів полісів.

Вступні рекомендації

7.0.1 Структура корпоративного управління страховика:

- сприяє розвитку, впровадженню та ефективному контролю діяльності, яка чітко визначає і підтримує цілі страховика;

⁶ Змінено у листопаді 2015 року.

- визначає ролі та обов'язки осіб, відповідальних за управління і контроль діяльності страховика, визначаючи, на кому лежать правові зобов'язання і хто має законні повноваження діяти від імені страховика і за яких обставин;
- висуває вимоги, які стосуються методів прийняття рішень та вжиття заходів, у тому числі документування значних або суттєвих рішень, а також їх аргументування;
- забезпечує існування раціональних способів оплати праці, які допомагають скоординувати політику оплати праці з довгостроковими інтересами страховиків, що бажають уникнути надмірних ризиків;
- передбачає можливість зв'язку з наглядовими органами стосовно, за необхідністю, питань управління і нагляду за страховиком; а також
- забезпечує вжиття виправних заходів, якщо має місце невиконання вимог, слабкий нагляд, контроль або управління.

7.0.2 Ефективна структура корпоративного управління дозволяє страховику бути гнучким та прозорим, реагувати на зміни, які впливають на його діяльність, приймаючи оперативні рішення, і забезпечувати, щоб повноваження не були неналежним чином сконцентровані в одній особі. Структура корпоративного управління підтримує і розширює можливість ключових фігур, відповідальних за корпоративне управління страховиком, тобто членів правління, керівництва, а також ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, раціонально і зважено керувати діяльністю страховика.

Організаційні структури

7.0.3 Страховику слід встановити прозору організаційну структуру, яка підтримує стратегічні цілі та діяльність страховика. Правління і керівники повинні знати і розуміти структуру і ризики, які вона представляє.

Способи, у які страховик організовує і структурує себе, можуть різнитись залежно від ряду факторів, таких як:

- законодавства, що регулює діяльність корпорацій на даній юрисдикційній території, яке може дозволяти або вимагати наявності різних структур правління (таких як однорівневе і дворівневе правління);
- організаційна структура, така як акціонерні товариства, компанії взаємного страхування або кооперативи; а також
- діяльність в рамках групи, в якості територіальних відділень або самостійно діяльність.

Ці фактори можуть впливати на те, як страховик встановлює і впроваджує свою структуру корпоративного управління, тому нижче дається їх

детальне роз'яснення. Для адекватної оцінки ефективності структури корпоративного управління страховика важливо, щоб наглядові органи розуміли ці різні фактори.

7.0.4 Стандарти корпоративного управління розробляються таким чином, щоб вони з достатньою гнучкістю застосовувались до нагляду за страховиками незалежно від будь-яких розбіжностей у структурі організацій і системах законодавства.

7.0.5 Термін "правління" охоплює його керівну і наглядову діяльність незалежно від структури правління.

Компанії взаємного страхування та кооперативи

7.0.6 Управління страховиками, які здійснюють діяльність у формі компаній взаємного страхування або кооперативів, відрізняється від управління страховиками, які здійснюють діяльність у формі акціонерних товариств (тобто корпоративних об'єднань). Незважаючи на це, ці стандарти є достатньо гнучкими і їх можна адаптувати для застосування до компаній взаємного страхування і кооперативів, що сприятиме координуванню дій та інтересів правління і керівництва з більш широкими інтересами держателів полісів. Якщо у тексті є посилання на акціонерів або зацікавлені сторони, їх слід розглядати як посилання на держателів полісів у компаніях взаємного страхування, якщо не вказано інше.

Страхові групи

7.0.7 Страховим групам слід забезпечити, щоб їх структура корпоративного управління відповідала структурі, діяльності та ризикам страхової групи і юридичних осіб, що входять до її складу. Структура корпоративного управління повинна включати методи роботи, процеси і засоби контролю, які враховують ризики, що стосуються страхової групи в цілому і всіх юридичних осіб, що входять до її складу.

7.0.8 Встановлюючи або оцінюючи свою структуру корпоративного управління, страховим групам слід пам'ятати про певні складні задачі, які можуть витікати з організаційної моделі, прийнятої даною групою (наприклад, централізованої або децентралізованої моделі). Основними факторами, що лежать в основі цих складних задач, є:

- розподіл повноважень та обов'язків між ключовими фігурами на рівні страхової групи та юридичних осіб, що входять до її складу;
- ефективне керування і координування у рамках групи;
- належне урахування правових зобов'язань, обов'язків, пов'язаних з управлінням, та ризиків як на рівні страхової групи, так і на рівні юридичних осіб, що входять до її складу;

- ефективна інформаційна взаємодія в рамках групи і надання адекватної інформації на всіх рівнях⁷.

7.0.9 Оцінюючи управління групою, наглядовому органу слід брати до уваги організаційну структуру цієї групи. Особливо коли структура керівного апарату відрізняється від структури юридичної особи, оцінювання управління лише на рівні юридичних осіб є недостатнім. У такому випадку важливо, щоб належне управління існувало в групі в цілому і щоб наглядовий орган оцінював його в рамках усієї групи.

Діяльність територіальних відділень

7.0.10 Якщо страховик є територіальним відділенням, ці стандарти зазвичай будуть застосовуватись до юридичної особи, що діє на юрисдикційній території, на якій діє його головне відділення. Незважаючи на це, місцевий наглядовий орган може вимагати, щоб дане територіальне відділення несло відповідальність за власний контроль і управління, і в ньому були наявні відповідні структури, у тому числі в деяких випадках був призначений представник, який відповідає за управління територіальним відділенням. У таких випадках ці стандарти також слід застосовуватись відповідним чином до функцій управління і контролю, що виконуються у даному територіальному відділенні, з належним урахуванням структур і процесів управління, визначених місцевим наглядовим органом.

Належний розподіл обов'язків, пов'язаних з контролем і управлінням

7.1 Наглядовий орган вимагає, щоб правління страховика:

- **забезпечувало, щоб ролі і обов'язки, покладені на правління, керівництво та ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, були чітко визначеними, щоб це дозволило належним чином розділити функцію контролю та обов'язки з управління, а також**
- **здійснювало контроль діяльності керівництва.**

7.1.1 Правлінню слід забезпечити, щоб страховик мав добре визначену структуру управління, яка передбачала б ефективне розділення між функціями контролю та управління. Правління несе відповідальність за загальну стратегію та керування страховиком та нагляд за його належним загальним управлінням, у той час як поточне управління страховиком здійснює керівництво. Розділення ролей голови правління і головного виконавчого директора підсилює чітке розмежування між відповідальністю за контроль та управління.

⁷ Див. доповідь на тему "Підходи до корпоративного управління групами; вплив на підрозділи, що виконують функції контролю", жовтень 2014 року.

7.1.2 Правлінню слід також забезпечити, щоб існувало чітке визначення ролей і обов'язків правління взагалі, комітетів правління, якщо вони існують, а також керівництва та ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, щоб гарантувати належний контроль та раціональне управління страховиком. Розподіляючи ролі і обов'язки, слід чітко вказувати особисту та колективну відповідальність за виконання відповідних ролей та обов'язків. Організаційна структура страховика і розподіл обов'язків повинні дозволяти правлінню та керівництву адекватно і об'єктивно виконувати свої ролі та має сприяти ефективному прийняттю рішень.

7.1.3 При розподілі обов'язків між окремими членами правління (наприклад, членство в комітетах правління, таких як комітети з аудиту або з винагороди) слід брати до уваги те, чи відповідний член правління має достатню незалежність та об'єктивність для виконання своїх функцій у даному комітеті. Ефективний контроль виконавчих функцій повинне здійснюватися членами правління, що не мають виконавчих повноважень, оскільки вони не причетні до поточного управління страховиком. Призначення і розподіл обов'язків, пов'язаних з контролем і управлінням на різних рівнях у рамках групи повинні бути прозорими, відповідати організаційній моделі групи і узгоджуватись з нею⁸.

7.1.4 Для забезпечення ефективного контролю за діяльністю керівництва, правлінню слід:

- гарантувати наявність адекватних методів і процедур, які стосуються призначення, звільнення та наслідування посад у керівництві, і брати активну участь у цьому процесі;
- гарантувати, щоб знання і досвід членів керівництва залишались на належному рівні з урахуванням особливостей діяльності та профілю ризиків страховика;
- слідкувати за тим, щоб керівництво управляло справами страховика у відповідності до стратегій та політики, визначеної правлінням, згідно з готовністю страховика до ризику, її цінностями та корпоративною культурою;
- встановлювати відповідні норми ефективності та оплати праці для керівництва, що відповідають довгостроковій стратегії і фінансової стійкості страховика та слідкувати за тим, щоб керівництво досягало робочих цілей, поставлених правлінням;
- регулярно зустрічатись з керівництвом для обговорення та критичного перегляду прийнятих рішень, наданої інформації та поданих пояснень керівництва щодо діяльності та функціонування страховика; а також

⁸ Див. доповіді на тему "Підходи до корпоративного управління групами; вплив на підрозділи, що виконують функції контролю", жовтень 2014 року, пункти 43-44.

- підтримувати регулярний діалог з усіма заснованими ним комітетами, а також з іншими фігурами, що виконують ключові функції, з випередженням вимагати у них інформацію та в разі необхідності перевіряти достовірність цієї інформації.

7.1.5 У рамках регулярного моніторингу і перевірки діяльності страховика, правлінню слід перевіряти, чи відповідні політика і процедури, визначені правлінням, належним чином впроваджуються керівництвом і чи вони виконуються у необхідний спосіб. Особливу увагу слід приділяти тому, чи виконуються відповідальними особами належним чином обов'язки щодо управління та впровадження політики правління. Правлінню слід одержувати звіти стосовно цих питань щонайменше раз на рік, і такі звіти в разі необхідності можуть містити внутрішні або зовнішні незалежні звіти.

Корпоративна культура, комерційні цілі та стратегії страховика

7.2 Наглядний орган вимагає, щоб правління страховика формувало і контролювало дотримання корпоративної культури, комерційних цілей страховика та стратегій досягнення цих цілей згідно з довгостроковими інтересами та життєздатністю страховика.

7.2.1 Правлінню слід чітко визначити процес встановлення, погодження і контролю виконання загальних комерційних цілей та стратегій страховика, враховуючи довгострокову фінансову безпеку та стійкість страховика в цілому, інтереси держателів полісів та інших зацікавлених сторін, а також справедливе відношення до клієнтів. Правління забезпечує, щоб керівництво адекватним чином документально оформило ці цілі та стратегії і повідомило про них ключовим особам у підрозділах, що виконують функції контролю, а також усім зацікавленим співробітникам.

7.2.2 Ефективне виконання цілей та стратегій повинне підтримуватись корпоративною культурою та чіткими і об'єктивними цілями діяльності і показниками продуктивності, з належним урахуванням, серед іншого, довгострокових інтересів та життєздатності страховика та інтересів держателів полісів та інших зацікавлених сторін. Правлінню слід критично аналізувати встановлені цілі та показники.

7.2.3 Корпоративна культура відображає фундаментальні цінності компанії і включає норми відповідальної та етичної поведінки, яких повинні дотримуватись усі співробітники страховика. Правлінню слід брати на себе ініціативу, задаючи відповідний тон на вищому рівні організаційної структури. Це включає підтримку цінностей компанії правлінням, а також здорову культуру ризиків, що передбачає уникнення надмірних ризиків. Цінності, норми та опорні принципи компанії слід доводити до відома усіх співробітників страховика. Вони також відображені у комерційних цілях і стратегіях страховика, підтримуються професійними стандартами та кодексами етичних норм, в яких викладено, що саме страховик вважає прийнятною та

неприйнятною поведінкою. При цьому правлінню слід урахувати інтереси держателів полісів та інших зацікавлених сторін. Задаючи відповідний тон, правлінню слід подбати про те, щоб співробітникам було відомо, що неприйнятна поведінка потягне за собою відповідне дисциплінарне або інше стягнення.

7.2.4 Правлінню слід забезпечити, щоб корпоративна культура заохочувала оперативне та відверте обговорення проблем з доведенням їх до відома керівництва або власне правління. Правлінню слід формувати та контролювати впровадження прозорих методів і процесів, які сприяли б тому, що співробітники могли повідомляти про своє занепокоєння або доводити інформацію про протиправну або неетичну поведінку конфіденційно і без покарань безпосередньо або опосередковано до правління (наприклад, політика "корпоративного інформування"). Правлінню слід визначити, як і ким будуть розглядатись і вирішуватись обґрунтовані занепокоєння (керівництвом, правлінням або третьою стороною).

7.2.5 Правлінню слід визначити і контролювати впровадження норм відповідальної та етичної поведінки. Воно не повинне дозволяти поведінку, яка була б несумісною з захистом держателів полісів та яка могла б зашкодити репутації або привести до неналежної або протиправної діяльності, такої як повідомлення недостовірної фінансової інформації, шахрайство, відмивання коштів, хабарництво та корупція. Норми відповідальної та етичної поведінки також повинні указувати, що, окрім виконання вимог законодавства та політики страховика, співробітники повинні поводитись етично.

7.2.6 Правлінню слід забезпечити, щоб структура корпоративного управління і загальні комерційні цілі та стратегії страховика переглядалися щонайменше раз на рік, щоб досягти їх належного впровадження, і забезпечити, що вони залишатимуться актуальними у світлі будь-яких значних змін в організаційній структурі, діяльності, стратегії і регулювальних та інших зовнішніх факторів. Правлінню слід забезпечувати частіший перегляд, наприклад, коли страховик береться до нової підприємницької ініціативи (наприклад, злиття або придбання, або значної зміни напрямку діяльності по відношенню до товарного портфеля, стратегій роботи з ризиками або маркетингових стратегій страховика), після введення нового виду або класу ризику або продукту, або прийняття рішення про реалізацію продуктів новому класу або категорії клієнтів, або після значних внутрішніх або зовнішніх подій, які потенційно можуть значно вплинути на страховика (у тому числі його фінансовий стан, цілі та стратегії) або на інтереси держателів його полісів чи інших зацікавлених сторін.

Структура правління і керування ним

7.3 Наглядний орган вимагає, щоб правління страховика мало на постійній основі:

- відповідні кількість і склад осіб, які забезпечували б загальний адекватний рівень кваліфікації членів правління, що відповідає структурі управління;
- відповідні внутрішні методи і процедури управління, які підтримують роботу правління у спосіб, що сприяє ефективному, об'єктивному та незалежному судженню і прийняттю рішень правлінням, а також
- адекватні повноваження і ресурси, які дозволяють йому виконувати свої обов'язки в повній мірі та ефективно.

Склад правління

7.3.1 Правління страховика повинне складатись із достатньої кількості членів, які в сукупності мають відповідний досвід, необхідний для здійснення ефективного керівництва, управління та нагляду за діяльністю страховика, щоб ця діяльність здійснювалась у раціональний і зважений спосіб. Щоб виконувати свої ролі, кожному члену правління окремо і всьому правлінню разом слід мати необхідні навички, знання і розуміння діяльності страховика, які повинні підтримуватись на належному рівні, у тому числі завдяки підвищенню кваліфікації. Зокрема, членам правління слід мати знання або доступ до знань в таких галузях, як види страхової діяльності, якими займається страховик, страхові та гарантійні ризики, фінанси, бухгалтерський облік, роль функцій контролю, інвестиційний аналіз та управління портфелем, а також зобов'язання, що стосуються справедливого відношення до клієнтів. У той час як деякі, але не усі, члени правління можуть бути кваліфікованими спеціалістами у певних галузях, усе правління в цілому повинне мати адекватний обсяг і рівень необхідних професійних знань і навичок, що відповідають діяльності страховика.

7.3.2 Членам правління слід бути готовими виконувати свої ролі; цю готовність, наприклад, можна продемонструвати, присвячуючи достатню кількість часу справам страховика та розумно обмеживши кількість займаних даною особою посад у правліннях компаній, що належать або не належать до страхової групи.

Ефективність правління

7.3.3 Правлінню слід щонайменше один раз на рік переглядати показники власної діяльності, для того щоб оцінити, чи кожний його член окремо і всі члени в цілому продовжують ефективно виконувати покладені на них відповідні ролі і обов'язки і виявити можливості для покращення роботи правління в цілому. Правлінню слід вживати відповідних заходів для усунення будь-яких виявлених недоліків, у тому числі проводити навчання членів правління. Правління може також час від часу звертатись до послуг третіх сторін, які б у разі необхідності здійснювали оцінку його діяльності з метою підвищення рівня об'єктивності та добросовісності процесу оцінювання.

Внутрішнє управління

7.3.4 Правлінню слід використовувати відповідні методи і процедури для власного внутрішнього управління і забезпечувати, щоб члени правління дотримувались таких методів та процедур і періодично їх переглядали з метою оцінювання їх ефективності та адекватності. Ці методи і процедури можуть бути включені до організаційних правил внутрішнього розпорядку і повинні визначати, яким чином правлінню слід виконувати свої ролі і обов'язки. Вони також повинні передбачати формальний і задокументований процес призначення, обрання і звільнення членів правління, і визначений строк дії повноважень залежно від ролей і обов'язків члена правління, зокрема, щоб забезпечити об'єктивність прийняття рішень та оцінювання. Відповідне планування наступництва також має бути частиною методів внутрішнього управління, застосовуваної правлінням.

Голова правління

7.3.5 У той час коли правління в цілому залишається відповідальним за керування страховиком, голова правління відіграє ключову роль у здійсненні керування правлінням, направленою на його належне та ефективне функціонування. Роль голови правління повинна зазвичай передбачати такі обов'язки, як визначення програми дій правління, забезпечення того, щоб обговоренню пунктів програми дій присвячувалось достатньо часу, особливо якщо вони потребують прийняття важливих стратегічних або політичних рішень, і розвиток культури відкритої полеміки, шляхом сприяння ефективній участі в полеміці членів правління, що мають виконавчі повноваження, і членів правління, що не мають виконавчих повноважень, і діалогу між ними, а також їх діалогу з керівництвом і ключовими особами у підрозділах, що виконують функції контролю. Для підтримки системи стримування і противаги доцільно, щоб голова правління був членом правління, що не має виконавчих повноважень і не займає посаду голови будь-якого з комітетів правління. На тих юрисдикційних територіях, де голові правління дозволено мати виконавчі повноваження, страховику слід вживати заходів для обмеження негативного впливу на систему стримування і противаги.

7.3.6 З метою підтримки ефективного виконання своїх обов'язків правлінню слід оцінити, чи виправдане заснування тих чи інших комітетів правління. Комітети, які правління може засновувати, включають комітети з аудиту, винагороди, етики/контролю за виконанням правових норм, висування кандидатур та управління ризиками. Після того як склад комітетів буде визначено, їм слід чітко визначити сферу своїх повноважень та методи роботи (у тому числі методи звітування перед правлінням), повноваження для виконання відповідних функцій та ступінь незалежності та об'єктивності відповідно до ролі, яку виконує комітет. Правлінню слід розглянути можливість періодичної ротації членів і голів комітетів або обмеження строку служби в комітеті, оскільки це може допомогти уникнути неналежної

концентрації влади і стимулювати нові підходи до справи. Якщо функції будь-яких комітетів об'єднані, правління слід простежувати, щоб таке об'єднання не мало негативного впливу на добросовісність і/або ефективність виконання об'єднаних функцій. В усіх випадках правління одноосібно залишається відповідальним за питання, делеговані будь-якому з таких комітетів.

Незалежність та об'єктивність

7.3.7 Для заохочення об'єктивності у прийнятті правлінням рішень слід забезпечити формальну та суб'єктивну незалежність членів правління. Для цього членам правління слід уникати особистих зв'язків або фінансових чи ділових інтересів, які конфліктують з інтересами страховика. Якщо немає об'єктивної можливості уникнути конфлікту інтересів, слід шукати ефективний шлях виходу з такого конфлікту. Необхідно мати задокументовані процедури і методи роботи, що використовуються для визначення та вирішення конфліктів інтересів, які повинні включати розкриття потенційних конфліктів інтересів, вимоги щодо укладення угод без зацікавленості, неучасті у голосуванні і, де доцільно, одержання попередньої згоди правління або акціонерів щодо професійних посад або трансакцій.

7.3.8 Окрім політики, яка стосується конфлікту інтересів, страховику слід забезпечити об'єктивність прийняття рішень, встановивши чіткі та об'єктивні критерії незалежності, яких повинна дотримуватись достатня кількість членів правління (тобто члени правління, що не мають виконавчих повноважень). Для цього критерії незалежності повинні також враховувати структури груп та інші застосовні фактори. Дотримання цих критеріїв особливо важливе для тих членів правління, що виконують конкретні ролі (таких як члени комітетів з винагороди та аудиту), для яких виникнення конфлікту інтересів є найбільш вірогідним.

7.3.9 Об'єктивність у прийнятті рішень також базується на незалежності мислення кожного окремого члена правління. Це означає, що кожному члену правління слід діяти неупереджено, конструктивно і обґрунтовано критично розглядати пропозиції і рішення; вимагати надання інформації, якщо даний член правління вважає це за необхідне у світлі розгляданого питання, та уникати шаблонного групового мислення.

7.3.10 Членам правління слід також пам'ятати про обов'язок діяти добросовісно та з дотриманням закону, що покладається на кожного з них, про що йдеться у нормі 7.4.

Повноваження правління

7.3.11 Для належного виконання своєї ролі і обов'язків правлінням слід мати чітко прописані повноваження, визначені в законодавстві і/або в установчих документах страховика (таких як статут і установчий договір, свідоцтво про реєстрацію компанії, внутрішні нормативні документи або внутрішні регламенти). Ці повноваження, як мінімум,

повинні включати повноваження одержувати оперативну і вичерпну інформацію, яка стосується управління страховиком, у тому числі мати безпосередній доступ до відповідних осіб у складі організації для одержання інформації, таких як керівництво та ключові особи в підрозділах, що виконують функції контролю.

Доступ до ресурсів

7.3.12 Правлінню слід мати у своєму розпорядженні адекватні ресурси, такі як достатнє фінансове забезпечення, штат і матеріальна база, для того щоб члени правління могли ефективно та успішно виконувати покладені на них ролі і обов'язки. Правлінню слід мати доступ до послуг сторонніх консультантів або спеціалістів, коли це необхідно і доцільно, за умови дотримання критеріїв (таких як незалежність) і процедур призначення і звільнення таких консультантів або спеціалістів.

Делегування

7.3.13 Правління може делегувати частину своїх функцій або завдань, пов'язаних з власними ролями і обов'язками (у цьому контексті делегування функцій відрізняється від передання виконання комерційної діяльності страховиком сторонній організації, про яке йдеться в ОПС-8 "Управління ризиками і внутрішні системи контролю"). Незважаючи на таке делегування, за правлінням в цілому зберігається головна відповідальність за делеговані функції та задачі і за рішення, прийняті на основі будь-яких порад або рекомендацій, наданих особами або комітетами, яким було делеговано ці завдання.

7.3.14 Якщо правління делегує свої функції, йому слід забезпечити, щоб:

- делегування здійснювалось належним чином. Якщо в результаті будь-якого делегування своїх функцій правління втрачає можливість ефективно виконувати власні ролі та обов'язки, це делегування вважатиметься незаконним або таким, що здійснене неналежним чином. Наприклад, не слід делегувати обов'язок здійснювати нагляд за керівництвом комітету правління, який складається у більшості своїй або виключно з членів правління, що мають виконавчі повноваження і беруть участь у поточному управлінні страховиком;
- делегувались чітко вказані функції за чітко визначених умов стосовно повноважень, відповідальності та процедур, що стосуються делегування, і таке делегування підтримувалось адекватними ресурсами, які дозволяють ефективно виконувати делеговані функції;
- не виникало неналежної концентрації влади, яка надавала б будь-якій особі або групі осіб необмежені та неналежні повноваження, які дозволяли б впливати на рішення щодо здійсненні комерційної діяльності або управління страховиком;

- воно мало можливість спостерігати і вимагати звітів стосовно належного виконання делегованих завдань; а також
- за ним залишалась можливість анулювати делегування, якщо воно здійснюється особою, якій було доручене виконання функцій, неналежним чином і не для досягнення поставлених цілей, і для цього ним були передбачені відповідні надзвичайні заходи.

Обов'язки окремих членів правління

7.4 Наглядний орган вимагає, щоб кожен член правління:

- діяв добросовісно, чесно і зважено;
- проявляв належну увагу та обачливість;
- діяв в кращих інтересах страховика та держателів полісів, ставлячи ці інтереси вище своїх власних інтересів;
- незалежно оцінював ситуацію і був об'єктивними у прийнятті рішень, належним чином ураховуючи інтереси страховика і держателів полісів; а також
- не використовував своє положення для неправомірного досягнення особистої вигоди або нанесення будь-якої шкоди страховику.

7.4.1 Конкретні обов'язки, указані вище, покликані усунути конфлікти, що виникають між інтересами окремих членів правління та інтересами страховика і держателів полісів. Страховику слід включити ці обов'язки до умов контракту з кожним окремим членом правління.

7.4.2 Наглядному органу слід переконатись, що кожний з членів правління розуміє особливості та обсяг своїх обов'язків і їх вплив на те, як цей член правління буде виконувати свої відповідні ролі і задачі. Члену правління слід розглядати свою можливість виконувати ролі і задачі так, як це зробила б розважлива особа, що займала б таку саму посаду. Йому слід діяти, розпоряджуючись усією повнотою інформації, і для цього він має постійно шукати і одержувати інформацію по мірі необхідності.

7.4.3 Якщо член правління страховика одночасно є членом правління будь-якої іншої організації, яка може входити або не входити до складу групи, до якої належить цей страховик, повинні існувати чіткі і добре визначені процедури щодо обов'язку цього члена дотримуватись лояльності страховику. Ці процедури можуть включати належне розкриття факту виконання таких паралельних ролей, а у деяких випадках і одержання на це згоди акціонерів. У тому випадку, коли виник суттєвий конфлікт з інтересами страховика, цьому члену слід невідкладно належним чином повідомити про такий конфлікт правління страховика та його акціонерів, і утримуватись від голосування або прийняття будь-яких рішень з питань, в яких він має інтерес.

Обов'язки, пов'язані з управлінням ризиками і внутрішніми системами контролю

7.5 Наглядний орган вимагає, щоб правління страховика здійснювало нагляд над плануванням і впровадженням управління ризиками і внутрішніх систем контролю.

7.5.1 Правління повинне забезпечувати, щоб страховик мав належні системи і функції управління ризиками і внутрішніх систем контролю, і здійснювати контроль, щоб забезпечити, що ці системи і функції, що контролюють їх, діють ефективно і за призначенням. Обов'язки правління описані нижче в ОПС-8 (Управління ризиками і внутрішні системи контролю).

Обов'язки, пов'язані з винагородою

7.6 Наглядний орган вимагає, щоб правління страховика:

- **затверджувало і контролювало ефективно впровадження службової політики виплати винагороди для страховика, яка б не стимулювала надмірне або невинновдане прийняття ризиків, не розходила з корпоративною культурою, цілями, стратегіями, визначеною готовністю приймати ризики та довгостроковими інтересами страховика, і належним чином враховувала інтереси держателів його полісів та інших зацікавлених сторін; а також**
- **забезпечувало, щоб така політика виплати винагороди стосувалась як мінімум тих осіб, що є членами правління, керівництва, ключовими особами в підрозділах, що виконують функції контролю, а також іншими співробітниками, чії дії можуть мати значний вплив на те, як страховик зазнає ризиків (старшими співробітниками, що приймають рішення щодо ризиків).**

7.6.1 Раціональна політика і методи виплати винагороди є частиною корпоративного управління страховиком. Цей стандарт та інструкції не покликані ані неналежним чином обмежити, ані знизити здатність страховика залучати та утримувати у своєму штаті кваліфіковані талановиті кадри, встановлюючи певну форму або рівень особистої винагороди. Навпаки, їх метою є допомагати підлаштовувати методи виплати винагороди до довгострокових інтересів страховика, що передбачають уникнення прийняття надмірних ризиків, сприяючи таким чином раціональному загальному управлінню і справедливому відношенню до клієнтів.

Загальна стратегія виплати винагороди та контроль за нею

7.6.2 Страховику слід прийняти і впровадити зважену та ефективну політику виплати винагороди в рамках ефективного управління ризиками. Така політика не повинна заохочувати окремих осіб, особливо членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, та старших співробітників, що приймають рішення щодо ризиків, до прийняття невинновданих або

надмірних ризиків, особливо коли застосовується політика перемінної винагороди, що залежить від результатів діяльності.

7.6.3 Правлінню, передусім членам комітету з винагороди, якщо такий існує, слід у сукупності мати необхідні професійні якості, щоб виносити інформовані та незалежні рішення стосовно відповідності політики виплати винагороди, яку застосовує страховик, висунутим вимогам. Такі професійні якості включають належне розуміння взаємозалежності між ризиком і методами виплати винагороди. Комітету з винагороди, якщо такий існує, слід мати у своєму складі достатню кількість членів, які не мають виконавчих повноважень, щоб забезпечити об'єктивність прийняття ним рішень.

7.6.4 Для того щоб бути впевненим в ефективності політики і методів виплати винагороди, правлінню слід щонайменше взяти до уваги:

- складові загальної політики виплати винагороди, зокрема використання і баланс фіксованих і змінних складових;
- критерії ефективності і їх застосування для визначення розмірів винагороди;
- винагороду, що виплачується членам правління, керівництву та старшим співробітникам, що приймають рішення щодо ризиків; а також
- будь-які звіти або повідомлення про методи виплати винагороди страховиком, надані наглядовому органу або загальній публіці.

7.6.5 Правлінню слід забезпечити, щоб у ході становлення, впровадження і перегляду політики виплати винагороди, що застосовується страховиком, процес прийняття рішень визначав і урегульовував конфлікти інтересів і належним чином документувався. Членів правління не слід ставити у ситуацію, в якій існує реальний або позірний конфлікт інтересів по відношенню до рішень щодо виплати винагороди.

7.6.6 Правлінню слід також забезпечити, щоб відповідні ключові особи в підрозділах, що виконують функції контролю, брали участь у формулюванні політики виплати винагороди і процесі моніторингу, щоб забезпечити, що методи виплати винагороди не спонукають до надмірного або неналежного прийняття ризиків, застосовуються узгоджено з прийнятою політикою і сприяють зближенню рівнів ризиків і винагород в усій організації. Схожим чином комітетам правління з винагороди і управління ризиками, якщо такі комітети існують, слід близько співпрацювати між собою і надавати правлінню інформацію щодо стимулів, які створюються системою виплати винагород, і їх впливу на практику прийняття ризиків.

7.6.7 Слід обмежити можливість виникнення конфліктів інтересів, які можуть загрожувати чесності і об'єктивності співробітників, що

виконують функції контролю. Цього можна досягти різними способами, наприклад, забезпечивши, щоб їх винагорода:

- переважно залежала від ефективного досягнення цілей, які відповідають таким функціям контролю. Показники якості роботи співробітників, що виконують функції контролю, повинні демонструвати належний баланс між об'єктивними оцінками умов здійснення контролю (наприклад, підтримання стосунків між особами, що виконують функції контролю, та вищим керівництвом) та результатами, досягнутими співробітниками, що виконують функції контролю, включаючи їх вплив, якість та ефективність підтримки контролю за ризиками. Такі результати можуть оцінюватись за наданими і виконаними рекомендаціями щодо зменшення ризиків, зниженням кількості порушень законодавчих вимог та заходів, вжитих для негайного усунення виявлених порушень, результатами незалежних перевірок якості, а також збитками, які вдалось повернути або яких вдалось уникнути завдяки аудиторам сфер підвищеного ризику;
- не була пов'язана з якістю роботи будь-яких структурних підрозділів, за яким вони здійснюють контроль або нагляд. Наприклад, якщо структурний підрозділ виконує функції управління ризиками і виконання норм, слід чітко розділяти політику виплати винагороди співробітникам, які виконують функції контролю, та іншим співробітникам цього структурного підрозділу, наприклад, розділяти фонди, з яких виплачується винагорода цим двом групам співробітників; а також
- у сукупності була достатньою для того, щоб приваблювати співробітників, які володіють необхідними навичками, знаннями і досвідом для ефективного виконання цих функцій контролю, та для розширення їх компетенції і підвищення якості роботи.

7.6.8 Якщо виконання будь-якої з функцій контролю було передано сторонній організації, умови виплати винагороди згідно з угодою з постачальником послуг повинні відповідати цілям і погодженим параметрам політики виплати винагороди, прийнятої страховиком.

Змінна частина винагороди

7.6.9 Змінна частина винагороди повинна вираховуватись на основі показників якості роботи окремих осіб, підрозділів і груп, які не створюють стимулів для неналежного прийняття ризиків.

7.6.10 Для кращого узгодження заохочень за результатами роботи з довгостроковим створенням вартості і часовим горизонтом ризиків, яких може зазнати страховик, слід приділити належну увагу таким моментам:

- повинен існувати відповідний набір сталих і змінних компонентів, у яких встановлено адекватні параметри для начислення готівкових коштів, на противагу до інших форм винагороди, таких як акції.

Страховику може бути занадто складно зменшити або відмінити змінну частину винагороди у невдалий фінансовий рік, якщо змінний компонент, пов'язаний з якістю роботи, є занадто високим відносно сталого компоненту;

- винагорода за виконану роботу повинна включати поправку на суттєві поточні та майбутні ризики, пов'язані з виконанням роботи. Оскільки часовий горизонт виконання роботи і пов'язані з ним ризики можуть мінятися, вимірювання якості виконання роботи слід, де це можливо, здійснювати у межах декількох років, щоб забезпечити, що процес вимірювання базується на показниках тривалої роботи;
- якщо змінний компонент винагороди є значним, більшу його частину слід затримувати на належний указаний період. Визначаючи період затримки, слід враховувати часові рамки, в яких можуть мати місце ризики, пов'язані з відповідним виконанням роботи (такі як вартість капіталу, необхідного для підтримки прийнятих ризиків та пов'язаної з ними невизначеності часу і вірогідності майбутніх прибутків та витрат). Застосований період затримки може мінятися залежно від стажу роботи або рівня відповідальності окремих осіб та природи ризиків, яких зазнає страховик;
- надання змінної частини винагороди повинне здійснюватися за виконання умов, які дозволяють страховику за певних обставин застосовувати застереження щодо недотримки або повернення одержаних коштів в особливих випадках, коли, через надмірне прийняття ризиків відповідними співробітниками, фінансові показники діяльності страховика є слабкими або негативними, коли ризики такого виконання робіт проявились після виплати змінної частини винагороди; та
- зазвичай не слід пропонувати гарантовану виплату змінної частини винагороди, оскільки така практика не узгоджується з раціональним управлінням ризиками та виплатою винагород залежно від результатів діяльності.

7.6.11 Змінна складова повинна мати раціональні межі, встановлені політикою виплати винагороди, яка узгоджується зі стратегією контролю і регулювання капіталу страховика і його здатністю підтримувати власний капітал на стійкому рівні, з урахуванням внутрішніх цільових показників по капіталу або нормативних вимог до капіталу страховика.

7.6.12 Критерії якості роботи, що застосовуються до змінних складових винагороди, повинні сприяти повній оцінці результатів діяльності з урахуванням факторів ризику. Для цього слід належним чином враховувати, що критерії якості роботи повинні:

- бути чітко визначеними та об'єктивно вимірюваними;
- базуватись, залежно від обставин, не тільки на фінансових, але і на нефінансових критеріях (таких як відповідність нормам і внутрішнім

правилам, досягнення цілей щодо управління ризиками, адекватне та оперативне виконання рекомендацій внутрішнього аудиту, а також дотримання стандартів поведінки на ринку та справедливого відношення до клієнтів;

- урахувати не тільки якість роботи цієї особи, але й якість роботи даного структурного підрозділу, де це доцільно, а також загальні результати діяльності страховика та групи; а також
- не розглядати зростання або об'єм як критерій окремо від інших критеріїв якості роботи.

Компоненти на основі акцій

7.6.13 Якщо використовуються компоненти змінної частини винагороди на основі акцій (такі як акції, опціони на акції або подібні інструменти), слід вживати відповідних запобіжних заходів для узгодження винагород та довгострокових інтересів страховика. Такі запобіжні заходи можуть передбачати, щоб:

- акції не переходили у володіння протягом мінімального вказаного періоду після їх видачі ("обмеження наділення правами");
- опціони на акції або інші подібні права не могли бути використані протягом мінімального вказаного періоду після їх видачі ("обмеження володіння");
- особи були зобов'язані залишати за собою відповідну частину виданих їм акцій до кінця їх роботи в страховику або іншого вказаного періоду, не пов'язаного зі роботою в страховику ("обмеження утримання").

7.6.14 З урахуванням будь-яких застосовних законодавчих обмежень, доцільно, щоб майбутні обмеження наділення правами та володіння, що накладаються на винагороду на основі акцій, залишались в дії навіть після закінчення роботи даної особи в страховику (тобто не повинно бути неналежного прискорення переходу у володіння виплат на основі акцій або скорочення будь-яких обмежень володіння).

Вихідна допомога

7.6.15 Якщо страховик на власний розсуд виплачує допомогу після припинення трудових відносин (вихідну допомогу, яка також іноді називається "золотий парашут"), така виплата повинна належним чином контролюватись і обмежуватись. У будь-якому випадку такі виплати повинні відповідати загальному фінансовому стану страховика та результатам його діяльності протягом відповідного часового горизонту. Вихідна допомога повинна співвідноситись з результатами діяльності упродовж певного часу, не повинна виплачуватись за неуспіхи та у випадку припинення діяльності або загрози припинення діяльності страховика, особливо особі, чії дії

сприяли припиненню діяльності або загрози припинення діяльності страховика.

Надійна і прозора фінансова звітність

7.7 Наглядовий орган вимагає, щоб правління страховика забезпечувало наявність процесу надійного фінансового звітування як для суспільних, так і для наглядових цілей, що підтримується чітко визначеними ролями та обов'язками правління, керівництва, а також зовнішнього аудитора.

7.7.1 Правління несе відповідальність за нагляд за системами і засобами управління страховиком, щоб забезпечити, що фінансові звіти страховика надають збалансовану і точну оцінку діяльності страховика та його загального фінансового стану та стійкості як діючого підприємства.

Правління виконує функції, які включають:

- нагляд за фінансовими звітами, процесами надання фінансової звітності та розкриття фінансової інформації;
- контроль належного дотримання принципів і методів бухгалтерського обліку страховика;
- нагляд за процесом внутрішнього аудиту (розгляд на внутрішніх аудиторських перевірках засобів управління фінансовим звітуванням страховика) та розгляд планів та суттєвих недоліків, виявлених аудитором; а також
- донесення до відомого наглядового органу значних проблемних моментів, які стосуються процесу надання фінансової звітності, у тому числі дії, що вживаються для усунення або зняття визначених ризиків фінансового звітування.

7.7.2 Правлінню слід забезпечити, щоб суттєві недоліки, виявлені аудитором, та зауваження щодо слабких сторін процесу надання фінансової звітності були виправлені якомога швидше. Це повинне підтримуватись формальним процесом перегляду і контролю за виконанням рекомендацій, що здійснюється зовнішнім аудитором.

Зовнішній аудит

7.8 Наглядовий орган вимагає, щоб правління страховика забезпечувало наявність адекватного управління і нагляду за процесом зовнішнього аудиту.

7.8.1 Правлінню слід забезпечити, щоб страховик:

- застосовував надійні процеси погодження кандидатури або висування для погодження кандидатури, призначення, повторного призначення, звільнення та винагороди зовнішнього аудитора;

- застосовував надійні процеси для контролю і оцінювання незалежності зовнішнього аудитора і для забезпечення того, щоб призначений зовнішній аудитор мав необхідні знання, навички, досвід, бездоганну репутацію та ресурси для здійснення аудиту, та відповідав будь-яким додатковим нормативним вимогам;
- контролював і оцінював ефективність процесу зовнішнього аудиту упродовж усього циклу аудиту;
- розслідував обставини, які супроводжували відставку або усунення зовнішнього аудитора, і забезпечувала невідкладне вжиття заходів для мінімізації будь-яких визначених ризиків для об'єктивності процесу надання фінансової звітності, а також
- повідомляв наглядовому органу про обставини, які супроводжували відставку або усунення зовнішнього аудитора.

7.8.2 Правлінню слід здійснювати нагляд за процесом зовнішнього аудиту і гарантувати і підтримувати ефективні робочі стосунки з зовнішнім аудитором. Для цього правлінню слід забезпечити, щоб:

- умови контракту з зовнішнім аудитором були чіткими і відповідали масштабу аудиту та ресурсам, необхідним для проведення аудиту, і зазначали рівень винагороди за проведення аудиту, яка підлягатиме виплаті;
- аудитор брав на себе відповідальність згідно з умовами контракту здійснювати аудит у відповідності до застосованих місцевих та міжнародних стандартів аудиту;
- зовнішній аудитор відповідав міжнародно прийнятим етичним та професійним стандартам і, де доцільно, більш жорстким вимогам, що застосовуються до аудитів котируваних організацій та організацій, що представляють публічний інтерес;
- існували адекватні методи і способи забезпечення незалежності зовнішнього аудитора, які включають:
 - затверджені правлінням обмеження і умови щодо надання неаудиторських послуг;
 - періодичну ротацію членів аудиторської групи і/або аудиторської компанії, залежно від обставин; а також
 - запобіжні заходи, направлені на виключення або зменшення до припустимого рівня визначені загрози незалежності зовнішнього аудитора.
- існував адекватний діалог з зовнішнім аудитором щодо масштабу та тривалості проведення аудиту, які дозволяють розуміти питання ризику, інформації про умови діяльності страховика, яка має відношення до аудиту, і будь-яких галузей, в яких правління може

просити зовнішнього аудитора провести конкретні процедури в рамках або додатково до угоди про аудит; а також

- зовнішній аудитор надавав необмежений доступ до інформації та осіб у страховику, необхідних для проведення аудиту.

7.8.3 Для визначення ступеню достовірності звіту зовнішнього аудитора, правлінню слід також розуміти, яку методологію аудиту застосовував зовнішній аудитор. Це включає оцінку здатності зовнішнього аудитора:

- визначати і оцінювати ризики наявності суттєвих неправдивих відомостей у фінансовій звітності страховика, беручи до уваги складності діяльності страховика та потреби страховиків у наявності суворої політики контролю;
- належним чином реагувати на значні ризики наявності суттєвих неправдивих відомостей у фінансовій звітності страховика; а також
- будувати необхідні стосунки з відділом внутрішнього аудиту та актуарним відділом.

Якщо виникають сумніви щодо добросовісності процесу зовнішнього аудиту, правлінню слід вжити відповідних заходів.

7.8.4 Для забезпечення можливості правління виконувати обов'язки щодо нагляду і для підвищення якості аудиту, правлінню слід налагодити процес ефективного спілкування з зовнішнім аудитором. Цей процес повинен включати:

- регулярні зустрічі правління з зовнішнім аудитором упродовж циклу аудиту, у тому числі зустрічі без присутності керівників; а також
- стимулювати надання будь-якої інформації стосовно слабких місць або недоліків внутрішнього контролю, про які стало відомо зовнішньому аудиторю.

Правлінню слід вимагати, щоб зовнішній аудитор звітував йому з усіх релевантних питань.

7.8.5 Наглядовому органу і зовнішньому аудиторю слід налагодити ефективні відносини, які передбачають наявність належних каналів комунікації для обміну інформацією, яка стосується виконання ними відповідних правових обов'язків.

7.8.6 Страховику або зовнішньому аудиторю слід надавати звіти, підготовані зовнішнім аудитором для страховика (наприклад, листи з рекомендаціями для керівництва).

7.8.7 Наглядовому органу слід вимагати, щоб зовнішній аудитор повідомляв про ситуації, які з високою вірогідністю можуть бути суттєвими. Ці ситуації включають значне шахрайство, підозру в значному шахрайстві та порушення норм законодавства, або інші

суттєві факти, виявлені у ході аудиту. Таку інформацію слід надавати наглядовому органу без одержання попередньої згоди страховика, а зовнішній аудитор повинен одержати належний захист від відповідальності за будь-яку інформацію, добросовісно повідомлену наглядовому органу.

7.8.8 У разі необхідності наглядовому органу слід вимагати проведення додаткового аудиту іншим зовнішнім аудитором.

Обмін інформацією

7.9 Наглядовий орган вимагає, щоб правління страховика мало системи і засоби управління для забезпечення належного, оперативного та ефективного обміну інформацією з наглядовим органом з питань управління страховиком.

7.9.1 Обмін інформацією з наглядовим органом повинен сприяти ефективному залученню наглядового органу до управління страховиком, щоб наглядовий орган міг скласти обґрунтовану думку щодо ефективності дій правління та керівництва, пов'язаних з управлінням страховиком.

7.9.2 З урахуванням будь-яких допустимих комерційних таємниць та застосовних зобов'язань щодо збереження недоторканості особистої інформації або дотримання конфіденційності, методи і стратегії обміну інформацією, що застосовуються страховиком, повинні включати надання сторонам, зацікавленим у діяльності страховика, інформації про:

- загальні стратегічні задачі страховика, що охоплюють існуючі або майбутні напрями діяльності, і шляхи їх досягнення;
- структури управління, що існують у страховику, такі як розподіл обов'язків щодо нагляду та управління між правлінням та керівництвом, а також організаційні структури, у тому числі функціональне підпорядкування;
- членів правління та будь-яких комітетів правління, у тому числі їх відповідний досвід, кваліфікації, послужний список, інші посади, займані цими особами, і те, чи вважаються такі члени незалежними;
- методи, використовувані правлінням для оцінювання власних результатів діяльності, та будь-які заходи, вжиті для покращення результатів діяльності правління;
- загальну розробку, впровадження та виконання політики виплати винагороди;
- значне володіння і структури груп та будь-які значні переходи під контроль інших компаній та об'єднання; а також
- значні операції з пов'язаними сторонами.

7.9.3 Окрім інформації, яка знаходиться у відкритому доступі, наглядовий орган може вимагати надання більш детальної та додаткової інформації стосовно корпоративного управління страховика для цілей нагляду, яка може включати службову комерційну інформацію, таку як оцінки правління щодо ефективності системи управління страховиком, звіти внутрішнього аудиту та більш детальну інформацію про структури винагороди, що використовуються правлінням, керівництвом, ключовими особами в підрозділах, що виконують функції контролю, та старшими співробітниками, що приймають рішення щодо ризиків. Методи і стратегії обміну інформацією страховика повинні забезпечувати, щоб така інформація надавалась наглядовому органу своєчасно і оперативно. Наглядовим органам слід забезпечувати збереження цієї інформації, з належним урахуванням конфіденційності службової комерційної інформації та застосовного законодавства.

7.9.4 Розкриття інформації щодо винагороди повинне бути достатнім для того, щоб дозволити зацікавленим сторонам оцінити, як система виплати винагороди співвідноситься з ризиком, і чи працює вона так, як передбачено. Така інформація може охоплювати:

- застосування поправок на фактори ризику, у тому числі приклади того, як політика призводить до перерахування розмірів винагороди, що виплачується співробітникам на різних рівнях;
- як винагорода залежить від результатів діяльності (як фінансових, так і особистої ділової поведінки) упродовж певного часу; а також
- принципи оцінювання по відношенню до інструментів винагороди.

7.9.5 Також слід надавати належні кількісні дані, щоб наглядові органи могли оцінити фінансові наслідки застосування політики виплати винагороди. Така інформація може охоплювати:

- сукупні витрати на винагороду, виплачену впродовж певного періоду, з аналізом за основними компонентами, такими як основний оклад, змінна частина винагороди та винагороди в рамках довгострокової програми заохочення;
- загальна сума, виділена для затриманої змінної частини винагороди;
- коректування річного прибутку за даний період по відношенню до змінної частини винагороди, виплаченої у попередні періоди;
- сукупні витрати на усі виплати, пов'язані з найманням на роботу у даний період, та кількість осіб, яких вони стосуються; а також
- сукупні витрати на вихідну допомогу в даний період, та кількість осіб, яких вони стосуються.

Ці суми слід проаналізувати за типом інструмента (наприклад, готівка, акції, опціони на акції тощо), де це застосовується, у спосіб, що відповідає основним компонентам політики виплати винагороди.

7.9.6 Інформацію щодо управління слід розкривати регулярно (щонайменше раз на рік) та своєчасно.

Обов'язки керівництва

7.10 Наглядний орган вимагає від страховика, щоб керівництво:

- виконувало поточні операції страховика ефективно та згідно з прийнятими у страховику корпоративною культурою, комерційними цілями та стратегіями досягнення цих цілей, що відповідають довгостроковим інтересам і життєздатності страховика;
- сприяло раціональному управлінню ризиками, виконанню правових норм та справедливому відношенню до клієнтів;
- надавало правлінню адекватну та оперативну інформацію, яка дозволяла б правлінню виконувати його обов'язки та функції, у тому числі моніторинг та перегляд результатів роботи страховика та того, як він зазнає ризиків, а також результатів роботи керівництва; а також
- підтримувало адекватну та упорядковану документацію стосовно внутрішньої організації.

7.10.1 Керівництву слід впроваджувати відповідні системи і засоби управління згідно з установленою готовністю приймати ризики та цінностями компанії та відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку.

7.10.2 Такі системи і засоби управління повинні забезпечувати можливість організації та прийняття рішень у чіткий і прозорий спосіб, який сприяє ефективному управлінню страховиком. Системи і засоби управління, застосовувані керівництвом, повинні містити:

- процеси залучення осіб, що мають відповідні професійні знання та репутацію, до виконання функцій керівництва, які включають планування кадрового резерву, безперервне навчання та порядок припинення повноважень;
- чітко визначені порядок підзвітності та канали обміну інформацією між керівництвом і ключовими особами в підрозділах, що виконують функції контролю;
- належні процедури делегування функцій керівництва та контролю за тим, чи виконуються делеговані функції ефективно і на належному рівні, згідно з тими самими принципами, що застосовуються до делегування функцій правління (див. інструкції 7.3.13 та 7.3.14);
- стандарти поведінки та кодекси етичних норм для керівництва та інших співробітників, які підтримують здорову корпоративну культуру, та постійне ефективне впровадження стандартів і кодексів

(стосовно положень щодо конфліктів інтересів див. ОПС-8 "Управління ризиками і внутрішні системи контролю");

- належні канали обміну інформацією, у тому числі чітке функціональне підпорядкування між особами, що виконують функції керівництва та правління, у тому числі положення, які стосуються захисту осіб, що здійснюють службові викриття, та їх ефективне впровадження; а також
- ефективні стратегії обміну інформацією з наглядовими органами та зацікавленими сторонами, які включають визначення питань, які слід розкрити, і осіб, яким слід розкрити ці питання.

7.10.3 Необхідно передбачити адекватні процедури оцінювання роботи керівництва на предмет відповідності цілям, поставленим правлінням. Для цього слід проводити щорічне оцінювання результатів їх роботи на предмет відповідності поставленим цілям, бажано незалежною стороною, підрозділом, що здійснює контроль, або власне правлінням. Слід вжити заходів для усунення будь-яких виявлених невідповідностей або недоліків і повідомити про це правління.

7.10.4 Керівництву слід також пропагувати жорстке управління ризиками та жорсткі внутрішні системи контролю на прикладі власної поведінки та прозорої політики. Керівництву слід наголошувати, що усі співробітники страховика несуть відповідальність у цій сфері. Їм не слід втручатись у діяльність підрозділів, що здійснюють функції контролю, якщо вони виконують свої обов'язки належним чином, у тому числі висловлюють незалежну думку про питання, що стосуються управління, ризику, виконання правових норм та контролю.

Перегляд у порядку нагляду

7.11 Наглядовий орган вимагає від страховика демонстрації адекватності та ефективності його структури корпоративного управління.

7.11.1 Наглядовий орган відіграє важливу роль, вимагаючи, щоб правління і керівництво страховика постійно демонстрували відповідність вимогам щодо корпоративного управління, які не суперечать цим стандартам. Відповідальність за переконання наглядового органу в тому, що структура корпоративного управління є ефективною і функціонує належним чином лежить на страховику.

7.11.2 Наглядовому органу слід, здійснюючи перегляд у порядку нагляду та вивчаючи звітність, оцінювати, чи ефективно впроваджена і залишається на належному рівні загальна структура корпоративного управління страховиком (див. ОПС-9 "Наглядовий контроль і подання звітів").

7.11.3 Для сприяння наглядовому контролю та наданню звітності, наглядовому органу слід налагодити ефективні канали обміну

інформацією зі страховиком і мати доступ до релевантної інформації, яка стосується управління страховиком. Її можна одержувати з періодичних звітів, що подаються до наглядового органу, та будь-яких даних, що надаються ситуативно (див. також норму 7.7). Обміну інформацією можна також сприяти, якщо наглядовий орган налагодить регулярну взаємодію з правлінням, керівництвом та ключовими особами в підрозділах, що виконують функції контролю.

7.11.4 Наглядовому органу слід оцінювати ефективність управління, здійснюваного правлінням та керівництвом, та визначати, який внесок їх дії та поведінка роблять у добросовісне управління. Сюди входять зусилля, які правління і керівництво вкладають у створення та підтримання психологічного настрою керівництва, те, як представлена і проявляється корпоративна культура страховика, як інформація надходить до і від правління і керівництва, і як у страховику виявляються і розв'язуються потенційні суттєві проблеми.

7.11.5 Для того щоб визначити, чи ефективно діють правління та керівництво, наглядовий орган може також спробувати в разі необхідності вживати таких заходів:

- постійне обов'язкове навчання, що відповідає обов'язкам та ролям членів правління та керівництва страховика;
- перегляд даних здійснюваної правлінням періодичної самооцінки, про яку йдеться в інструкції 7.3.3 та 7.11.1;
- зустрічі і/або співбесіди з правлінням та керівництвом, як колективні, так і індивідуальні, згідно з обставинами, зокрема, щоб підкреслити, які результати очікуються від них, та з'ясувати, наскільки вони інформовані та далекоглядні; а також
- відвідання та спостереження засідань правління.

7.11.6 Якщо політика страховика з виплати винагороди містить більше надмірно ризикованих елементів, можна також дозволити наглядовому органу здійснювати пильніше спостереження за цією політикою та методами, у тому числі в разі необхідності вимагати надання додаткової інформації, щоб оцінити, чи мають ці методи негативний вплив на поточну життєздатність страховика, або доручати проведення незалежної оцінки політики та методів виплати винагороди, застосовуваних страховиком.

ОПС-8 Управління ризиками і внутрішні системи контролю⁹

Наглядний орган вимагає, щоб страховик мав ефективну систему управління ризиками та внутрішні системи контролю, в тому числі ефективні підрозділи, що відповідають за управління ризиками, виконання правових норм, актуарних питань та внутрішнього аудиту, як частину її загальної структури корпоративного управління.

Вступні рекомендації

- 8.0.1 У складі загальної структури корпоративного управління і для сприяння безпечній і раціональній діяльності страховика та захисту держателів полісів, правління несе одноосібну відповідальність за забезпечення того, щоб страховик мав ефективні системи управління ризиками та внутрішні системи контролю, а також відповідні підрозділи, щоб усунути основні ризики, що встають перед нею, і за основні правові та нормативні зобов'язання, що покладаються на неї. Керівництво ефективно впроваджує ці системи і надає цим підрозділам необхідні ресурси та підтримку.
- 8.0.2 На деяких юрисдикційних територіях управління ризиками вважається підгрупою внутрішніх систем контролю, у той час як інші юрисдикційні території, навпаки, розглядають їх як окрему систему. Насправді ці дві системи тісно пов'язані. Питання про те, де саме пролягає границя між управлінням ризиками та внутрішніми системами контролю, є менш важливим, ніж досягнення на практиці цілей кожної із систем.
- 8.0.3 Системи і підрозділи повинні відповідати цілям, стратегії, профілю ризиків та застосовним правовим та нормативним зобов'язанням страховика. Вони повинні адаптуватись до змін у діяльності та внутрішніх і зовнішніх обставинах страховика.
- 8.0.4 Природа наявних у страховику систем залежить від багатьох факторів. Системи зазвичай включають:
- стратегії, що визначають підхід страховика до розв'язання питань з конкретних сфер ризику та правових та нормативних зобов'язань;
 - принципи, що визначають процедури та інші вимоги, яких повинні дотримуватись члени правління та співробітники;
 - процеси впровадження стратегій та принципів страховика;
 - а також засоби управління, які забезпечують, щоб стратегії, принципи та процеси були наявні, виконувались і досягали поставлених цілей.
- 8.0.5 Підрозділи страховика (у формі окремих осіб, відділів або відділень) повинні мати належні повноваження для виконання конкретних дій, які стосуються таких питань, як управління ризиками, виконання правових

⁹ Змінено у листопаді 2015 року.

норм, актуарні питання та внутрішній аудит. Зазвичай їх називають підрозділами, що виконують функції контролю.

Особливі примітки щодо груп

- 8.0.6 Ризики, що стосуються усієї групи, можуть загрожувати юридичним особам, що займаються страхуванням, що належать до цієї групи, у той час як ризики на рівні юридичних осіб, що займаються страхуванням, можуть також загрожувати цілій групі. Щоб усунути ці ризики, групам слід мати сильну культуру управління ризиками та виконання правових норм в самих групах та на рівні юридичних осіб, що займаються страхуванням. Таким чином, окрім виконання вимог щодо управління в групах, групі слід враховувати, що юридичні особи, які займаються страхуванням, що входять до її складу, зобов'язані виконувати місцеві закони та нормативні акти.
- 8.0.7 Те, як організовані та діють системи управління ризиками та внутрішні системи контролю в групі, залежатиме від підходу до управління, прийнятого в групі, а саме більш централізованого або більш децентралізованого підходу (див. доповідь на тему "Підходи до корпоративного управління групами; вплив на підрозділи, що виконують функції контролю", жовтень 2014 року). Незалежно від підходу до управління, важливо, щоб існували ефективні системи управління ризиками та внутрішні системи контролю, і щоб здійснювався належний моніторинг та управління ризиками на рівні юридичних осіб, що займаються страхуванням, та в рамках усієї групи.
- 8.0.8 Окрім того, підхід до управління, обраний групою, впливатиме також на спосіб організації та діяльність її підрозділів, що виконують функції контролю. Для загального забезпечення існування ефективних систем управління ризиками та внутрішніх систем контролю важливо координувати роботу юридичної особи, що займається страхуванням, та підрозділів групи, що виконують функції контролю. Незалежно від того, як організовані та діють підрозділи групи, що здійснюють функції контролю, в результаті повинен надаватись загальний огляд ризиків, що стосуються усієї групи, та способів їх усунення.
- 8.0.9 Наглядовим органам слід вимагати встановлення повноцінного та послідовного управління групою та оцінювати його ефективність. У той час як наглядовий орган, що здійснює нагляд над групою, відповідає за оцінювання ефективності системи управління ризиками та внутрішніх систем контролю групи, інші задіяні наглядові органи здійснюють таку ж оцінку юридичних осіб, що входять до складу групи. Необхідно налагодити належну співпрацю і координацію роботи наглядових органів, щоб мати цілісну картину щодо всієї групи та підвищити рівень оцінювання юридичних осіб.

Системи управління ризиками та внутрішні системи контролю

- 8.1 Наглядовий орган вимагає, щоб страховик встановлював ефективну систему управління ризиками і діяв в її рамках.**

Основні компоненти системи управління ризиками

8.1.1 Система управління ризиками розроблена і використовується на усіх рівнях страховика, що дозволяє своєчасно виявляти, оцінювати, контролювати та мінімізувати усі ризики страховика та повідомляти про них. Вона враховує можливість, потенційний вплив та часовий горизонт ризиків.

8.1.2 Ефективна система управління ризиками зазвичай включає такі елементи:

- чітко визначену і добре задокументовану стратегію управління ризиками, яка включає чітко визначену готовність компанії до ризику та враховує загальну стратегію ділової активності страховика та його комерційну діяльність (у тому числі будь-які види комерційної діяльності, виконання яких було доручене стороннім організаціям);
- відповідні цілі, основні принципи та належний розподіл обов'язків для розв'язання питань щодо ризиків у всіх сферах діяльності та організаційних одиницях страховика;
- задокументований процес, що визначає, яку згоду повинне надавати правління, якщо виникає необхідність відхилення від стратегії управління ризиками або готовності приймати ризики, а також для вирішення будь-яких питань, пов'язаних з інтерпретацією цієї стратегії та готовності;
- відповідні задокументовані принципи, які включають визначення суттєвих ризиків, яких зазнає страховик, та їх розподіл по категоріях (за типами), та рівні прийнятних лімітів за ризиками для кожного типу цих ризиків. Ці принципи описують стандарти ризиків та конкретні обов'язки співробітників та підприємств, що стосуються розв'язання питань щодо ризиків, у тому числі засобів підвищення та зниження ризиків;
- підходящі способи і засоби (у тому числі стрес-тестування та, де доцільно, моделювання) для виявлення, оцінювання, контролювання ризиків та повідомлення про них. Такі способи також повинні охоплювати планування на випадок надзвичайних обставин;
- регулярні перегляди системи управління ризиками (та її компонентів) для забезпечення своєчасного виявлення та впровадження необхідних змін і удосконалень;
- належну увагу до інших питань, описаних в ОПС-16 (Управління ризиками підприємства з точки зору платоспроможності); а також
- ефективний підрозділ управління ризиками.

Обсяг і впровадження системи управління ризиками

8.1.3 Система управління ризиками повинна щонайменше охоплювати андеррайтинг та резервування, управління активами і пасивами,

управління ризиками неповернення інвестованих коштів, втрати ліквідності та концентрації, управління операційними ризиками, порядок ведення бізнесу, а також перестраховування та інші прийоми зниження ризиків.

- 8.1.4 Система управління ризиками повинна співвідноситись з культурою ризиків та бути впровадженою у різні сфери діяльності та організаційні одиниці з метою введення відповідних прийомів і процедур управління ризиками в основні операції та структури страховика.

Виявлення

- 8.1.5 Система управління ризиками повинна враховувати усі розумно передбачувані та релевантні суттєві ризики, яких зазнає страховик, як на рівні страховика, так і на рівні окремих організаційних одиниць. Сюди належать як існуючі ризики, так і ризики, що з'являються.
- 8.1.6 Значні нові або змінені види діяльності і продукти, які можуть підвищити існуючий ризик або створити новий тип ризику, повинні підлягати відповідному перегляду ризиків і бути погоджені управлінням і керівництвом.

Оцінювання

- 8.1.7 Страховикам слід оцінювати суттєві ризики як з точки зору якості, так і, коли доцільно, з точки зору кількості. Слід належним чином враховувати достатньо широке коло наслідків, а також відповідні засоби і прийоми, які слід застосовувати. Здійснюючи оцінювання, слід також аналізувати і враховувати взаємозалежність ризиків.

Контроль

- 8.1.8 Система управління ризиками повинна включати раннє сповіщення або стимулюючі фактори, що дозволяє своєчасно розглянути значний ризик та адекватно на нього відреагувати. Страховик може прийняти рішення допустити ризик, якщо готовність приймати ризики це дозволяє.

Мінімізація

- 8.1.9 Система управління ризиками повинна включати стратегії і засоби, які дозволяють мінімізувати значні ризики. У більшості випадків страховик контролюватиме ризики або знизить їх до прийняттого рівня. Іншою реакцією на ризик є передача ризику третій стороні. Якщо ризики є неприйнятними в рамках готовності страховика приймати ризики, і немає можливості контролювати, обмежити або передати ризик, страховику слід припинити або змінити діяльність, яка створює ризик.

Повідомлення

- 8.1.10 Необхідно належними чином повідомляти правління і/або керівництву про ризики, загальну оцінку ризиків та відповідні плани дій, використовуючи якісні та кількісні показники та ефективні плани дій. Задokumentований порядок дій страховика при підвищенні ризиків повинен передбачати повідомлення про питання, пов'язані з ризиками у рамках встановлених циклів звітності, і терміново, якщо питання є нагальним.
- 8.1.11 Правління слід визначити належні способи виконання своїх обов'язків щодо контролю за ризиками. У зв'язку з цим, політика управління ризиками повинна передбачати зміст, форму і частоту подання керівництвом та кожним з підрозділів, що виконують функції контролю, інформації стосовно очікуваної ситуації щодо ризиків. Будь-яка запропонована діяльність, яка виходитиме за рамки готовності приймати ризики, погодженої правлінням, повинна підлягати відповідному перегляду та одержати погодження правління.

Прийоми управління ризиками

- 8.1.12 Прийоми управління ризиками, що застосовуються страховиком, повинні бути прописані так, щоб це допомагало співробітникам розуміти свої обов'язки щодо ризиків. Вони також повинні роз'яснювати зв'язок між системою управління ризиками та загальною структурою корпоративного управління страховика і його корпоративною культурою. Загальна політика управління ризиками страховика повинна прописувати способи управління релевантними і значними ризиками. Слід визначити відповідні прийоми, які можуть бути як елементами політики управління ризиками, так і окремими стратегіями. Вони повинні включати, як мінімум, прийоми, які стосуються рамок готовності приймати ризики, політики управління активами і пасивами, інвестиційної політики та політики ризику андеррайтерів.
- 8.1.13 Необхідно, щоб відбувався регулярний внутрішній обмін інформацією та здійснювалось навчання стосовно прийомів управління ризиками.

Внесення змін до системи управління ризиками

- 8.1.14 Як правління, так і керівництву слід з увагою ставитись до потреби вносити зміни до системи управління ризиками у світлі нових внутрішніх або зовнішніх обставин.
- 8.1.15 Значні зміни, внесені до системи управління ризиками страховика, повинні бути задokumentовані та одержати погодження правління. Слід документально зафіксувати причини внесення таких змін. Відповідна документація повинна бути доступною для внутрішнього і зовнішнього аудиту та для наглядового органу, щоб він міг відповідно оцінити систему управління ризиками.

8.2 Наглядний орган вимагає, щоб страховик встановлював ефективну внутрішню систему контролю і діяв в її рамках.

Основні компоненти внутрішньої системи контролю

- 8.2.1 Внутрішня система контролю повинна забезпечувати ефективно та продуктивно ведення діяльності, адекватний контроль ризиків, зважене ведення справ, надійність наданої (як через внутрішні, так і через зовнішні канали) фінансової та нефінансової інформації, а також виконання вимог законодавства, нормативно-правових актів, вимог щодо нагляду та внутрішніх правил і рішень страховика. Вона повинна бути створена і використовуватись для того, щоб допомагати правлінню і керівництву виконувати їх відповідні обов'язки, пов'язані з контролем та управлінням страховиком. Деякі страховики мають призначену особу або підрозділ, який підтримує розвиток, координацію і/або управління загальною внутрішньою системою контролю на регулярній основі.
- 8.2.2 Внутрішні системи контролю повинні охоплювати усі підрозділи і види діяльності страховика і мають бути невід'ємною частиною повсякденної діяльності страховика. Засоби контролю повинні складатись в упорядковану систему, яку слід регулярно оцінювати та в разі необхідності удосконалювати. Кожний окремий засіб контролю¹⁰, що застосовується страховиком, як і всі його засоби контролю разом, повинні служити підвищенню ефективності роботи страховика і працювати продуктивно.
- 8.2.3 Для існування ефективної внутрішньої системи контролю необхідна відповідна структура контролю, де на рівні кожного структурного підрозділу здійснюються конкретні дії, пов'язані з контролем. Залежно від організаційної структури страховика, структурні або інші підрозділи повинні мати власні ризики, управляти ними і звітувати про них, і повинні передусім нести відповідальність за впровадження і підтримку ефективних прийомів і процедур внутрішнього контролю. Підрозділам, що здійснюють функції контролю, слід визначати і оцінювати доцільність засобів контролю, застосовуваних структурними або іншими підрозділами. Підрозділ внутрішнього аудиту повинен надавати незалежне підтвердження якості та ефективності внутрішньої системи контролю¹¹.

¹⁰ Окремі засоби контролю можуть бути превентивними (застосовуватись для запобігання небажаним наслідкам) або розшуковими (застосовуватись для виявлення небажаної діяльності). Окремі засоби контролю можуть бути ручними (здійснюються людьми), автоматизованими або комбінованими, і бути загальними або застосовуватись до конкретних процесів або в конкретній області.

¹¹ Розподіл обов'язків між веденням комерційної діяльності, управлінням ризиками і виконанням правових норм та внутрішнім аудитом зазвичай називається трьома лініями оборони. Ведення комерційної діяльності вважається першою лінією оборони, функції контролю (окрім внутрішнього аудиту) – другою лінією оборони а внутрішній аудит – третьою лінією оборони. Ведення комерційної діяльності вважається таким, що "володіє" засобами контролю, а інші лінії оборони покликані забезпечити, щоб ці засоби належним чином застосовувались і були доцільними. Який би підхід не

8.2.4 Ефективна внутрішня система контролю зазвичай включає:

Розмежування обов'язків та запобігання конфліктам інтересів

- належне розмежування обов'язків і засоби контролю, які забезпечують дотримання такого розмежування. Це включає, окрім усього іншого, дотримання належної дистанції між особами, які несуть відповідальність за впровадження певного процесу або принципу, та особами, які перевіряють, чи існує для цього процесу або принципу належний засіб контролю і чи застосовується він. Це також включає належну дистанцію між тими, хто створює або застосовує засоби контролю, і тими, хто перевіряє ефективність самого засобу контролю і його застосування;
- актуальні принципи щодо того, хто може підписуватись або брати обов'язки від імені страховика, з відповідними засобами контролю, такими як такий підхід, при якому ключові рішення повинні прийматись щонайменше двома особами, та підхід, при якому на важливих документах повинно стояти два або більше підписів. Такі прийоми і засоби контролю повинні бути розроблені, зокрема, для уникнення укладань значних угод без належного перегляду керівництва, або особою, яка не має відповідних повноважень, і для забезпечення суворого дотримання лімітів позичання, торгівлі цінними паперами, ризиків та інших подібних лімітів. Такі принципи повинні передбачати роль підрозділів, що виконують функції управління, наприклад, вимагаючи, щоб суттєві питання були переглянуті та завізовані головою підрозділу управління ризиками або корпоративного регулювання і контролю і/або погоджені комітетом на рівні управління;

Принципи і процеси

- відповідні засоби контролю для усіх ключових видів та принципів комерційної діяльності, у тому числі для значних комерційних рішень та угод (у тому числі внутрішньогрупових угод), суттєвих функціональних можливостей ІТ, доступу співробітників та уповноважених третіх осіб до суттєвої ІТ-інфраструктури, а також важливих правових та нормативних зобов'язань;
- політику щодо навчання засобам контролю, зокрема співробітників, що займають високі відповідальні посади, або на яких покладені значні обов'язки, або які беруть участь у діяльності, пов'язаній з підвищеним ризиком;
- централізований задокументований перелік ключових процесів і принципів, що використовуються в усьому страховику, та засобів контролю, які застосовуються до таких процесів і принципів, у якому також може бути відображена ієрархія цих принципів;

Інформація та обмін нею

- відповідні засоби контролю, які надають достатню впевненість щодо точності та повноти бухгалтерських книг, облікових документів та звітності страховика, а також щодо складання зведеного фінансового балансу та надання фінансової звітності, у тому числі звітності, що надається наглядовим органам, які здійснюють нагляд над страховиком;
- адекватні і повні внутрішні фінансові дані, дані про функціонування страховика, дані про виконання правових норм, а також інформацію, що надходить з зовнішнього ринку, про події та умови, що можуть мати вплив на прийняття рішень. Інформація повинна бути достовірною, оперативною, доступною та надаватись у належному форматі;
- інформаційні процеси, які охоплюють усі значні види діяльності страховика, у тому числі надзвичайні заходи;
- ефективні канали обміну інформацією для забезпечення того, щоб усі співробітники повністю розуміли і дотримувались внутрішніх систем контролю, а також розуміли і виконували свої обов'язки, та щоб інша релевантна інформація доходила до співробітників, яким вона призначена;
- принципи, які стосуються послідовності дій з урегулювання проблем;

Контролювання і перегляд

- процеси для регулярної перевірки того, що усі засоби контролю в сукупності складають упорядковану систему і що ця система працює за призначенням, належним чином вписується у загальну структуру корпоративного управління страховика, забезпечує елемент контролю ризиків на додачу до діяльності з виявлення, оцінювання ризиків та управління ризиками, що здійснюється страховиком. У рамках такого перегляду здійснюється періодичний контроль та аналіз окремих засобів контролю для виявлення недоліків та можливостей удосконалення, а керівництво вживає необхідних заходів для усунення цих недоліків та виконання удосконалень; а також
- періодичні перевірки та оцінювання (які здійснюються об'єктивними сторонами, такими як внутрішній або зовнішній аудитор) для визначення адекватності, повноти та ефективності внутрішньої системи контролю та її практичної цінності для контролювання діяльності страховика правлінням та керівництвом.

Обов'язки правління

- 8.2.5 Правлінню слід бачити загальну картину умов здійснення контролю в різних організаціях та підприємствах, і вимагати від керівництва забезпечення того, щоб для кожного ключового виду

та принципу комерційної діяльності, а також для споріднених з ними ризиків та обов'язків, існував відповідний засіб контролю.

- 8.2.6 Крім того, правлінню слід забезпечити чіткий розподіл обов'язків у рамках страховика, з відповідним розмежуванням, у тому числі по відношенню до розробки, документування, виконання, контролю та перевірки внутрішніх засобів контролю. Слід належним чином зафіксувати обов'язки у таких документах, як устави, переліки повноважень, інструкції з управління, або інших подібних документах, що стосуються організації управління.
- 8.2.7 Правління повинне визначити, який підрозділ або підрозділи повинні звітувати йому або будь-якому комітету правління стосовно внутрішньої системи контролю.

Подання звітів

- 8.2.8 Звіти про роботу внутрішньої системи контролю повинні охоплювати такі питання:
- стратегія використання засобів внутрішнього контролю (таких як обов'язки, намічені рівні виконання правових норм, затвердження і впровадження планів щодо відновлення);
 - стадія розвитку внутрішньої системи контролю, у тому числі її обсяг, спосіб перевірки та якість роботи у порівнянні з поставленими річними та періодичними цілями роботи внутрішньої системи контролю;
 - оцінка якості роботи різних структурних підрозділів у порівнянні зі стандартами і цілями внутрішнього контролю;
 - недоліки, слабкі місця та неуспіхи контролю, що виникли або були виявлені (у тому числі будь-які недоліки, слабкі місця та неуспіхи, виявлені внутрішніми або зовнішніми аудиторами або наглядовим органом), та відповіді на них (у кожному випадку в обсязі, який ще не був представлений іншими звітами, поданими до правління); а також
 - засоби контролю, призначені для досягнення ефективності на відповідних рівнях, у тому числі на рівні процесів та угод.

Підрозділи, що виконують функції контролю (загальні положення)

- 8.3 Наглядовий орган вимагає, щоб страховик мав ефективні підрозділи, що виконують функції контролю, які є незалежними і наділені необхідними повноваженнями та ресурсами.**
- 8.3.1 У рамках ефективних систем управління ризиками та внутрішніх систем контролю страховика мають підрозділи, що виконують функції контролю, у тому числі підрозділи з управління ризиками, корпоративного регулювання і контролю, актуарних питань та внутрішнього аудиту. Підрозділи, що виконують функції контролю, посилюють систему стримування і протипаги страховика, необхідної

для управління ним, і забезпечують правління необхідною інформацією в ході виконання ним його обов'язків з контролю.

- 8.3.2 Існування підрозділів, що виконують функції контролю, не позбавляє правління або керівництво від виконання їх відповідних управлінських та споріднених обов'язків.
- 8.3.3 Робота підрозділів, що виконують функції контролю, повинна підлягати періодичній перевірці підрозділом внутрішнього аудиту (для підрозділів, що виконують інші функції контролю, ніж внутрішній аудит), або об'єктивним зовнішнім контролером.

Призначення та звільнення голів підрозділів, що виконують функції контролю

- 8.3.4 Призначення, оцінювання якості роботи, виплата винагороди, покарання за порушення дисципліни та звільнення голів підрозділів, що виконують функції контролю, повинне відбуватись за згоди правління або відповідного комітету правління або після консультації з ним. Призначення, оцінювання якості роботи, виплата винагороди, покарання за порушення дисципліни та звільнення голови підрозділу внутрішнього аудиту повинне здійснюватися правлінням, його головою або комітетом з аудиту.
- 8.3.5 Страховик повинен повідомляти наглядовий орган про причини звільнення голів підрозділів, що виконують функції контролю.

Повноваження і незалежність підрозділів, що виконують функції контролю

- 8.3.6 Правлінню слід затверджувати повноваження та обов'язки кожного підрозділу, що виконує функції контролю, щоб кожний з таких підрозділів мав повноваження та незалежність, необхідні йому для ефективного виконання своїх задач.
- 8.3.7 Повноваження і обов'язки кожного підрозділу, що виконує функції контролю, повинні бути викладені у письмовій формі і внесені до документації, що стосується організації управління страховиком, або зазначені в ній. Голова кожного підрозділу, що виконує функції контролю, повинен періодично переглядати таку документацію та в разі необхідності подавати пропозиції щодо внесення будь-яких змін для погодження керівництвом та правлінням.
- 8.3.8 Підрозділ, що виконує функції контролю, повинна очолювати особа, яка має відповідний рівень повноважень. На голові підрозділу, що виконує функції контролю, не повинні лежати чинні обов'язки, пов'язані з певним видом діяльності страховика.
- 8.3.9 Страховикам слід організовувати кожний підрозділ, що виконує функції контролю, та його функціональне підпорядкування в організаційній структурі страховика у спосіб, що дозволяв би такому підрозділу ефективно діяти і виконувати свої функції. Це включає прямий доступ до правління або відповідного комітету правління.

8.3.10 Незважаючи на те, що страховики мають можливість об'єднувати певні підрозділи, які виконують функції контролю, підрозділу, що виконує функції контролю, слід мати достатню незалежність від керівництва та інших підрозділів, що дозволить його співробітникам:

- служити елементом системи стримування і протидії страховика;
- надавати об'єктивний погляд на стратегії, проблемні питання та потенційні порушення, що стосуються сфер їх відповідальності, а також
- вживати або контролювати вжиття коригувальних заходів, якщо це необхідно.

8.3.11 Кожному підрозділу, що виконує функції контролю, слід уникати конфлікту інтересів. Якщо такі конфлікти залишаються і не можуть бути розв'язані за участі керівництва, слід довести їх до відома правління, щоб вони могли бути вирішені.

8.3.12 Кожному підрозділу, що виконує функції контролю, слід мати повноваження для обміну інформацією за власною ініціативою з будь-яким співробітником, і мати необмежений доступ до інформації, що належить будь-якому структурному підрозділу, яка йому необхідна для виконання своїх обов'язків. Підрозділам, що виконують функції контролю, слід мати право проводити розслідування можливих порушень і вимагати допомоги спеціалістів у страховику, наприклад, з правового або внутрішнього аудиту, або залучати зовнішніх спеціалістів для виконання цього завдання.

Підрозділи, що виконують функції контролю, повинні мати свободу повідомляти керівництву та правлінню про будь-які позаштатні ситуації або можливі порушення, розкриті в ході їх розслідувань, без страху бути покараним або утратити прихильність керівництва.

Ресурси і кваліфікація підрозділів, що виконують функції контролю

8.3.13 Кожному підрозділу, що виконує функції контролю, слід мати ресурси, необхідні для виконання своїх обов'язків та досягнення конкретних цілей, що лежать у сфері їх відповідальності. Ці ресурси включають кваліфікованих співробітників та належні інформаційні процеси з ІТ/управління. Підрозділ повинен бути організований належним чином, що дозволяє досягати поставлених перед ним цілей.

8.3.14 Голові кожного підрозділу, що виконує функції контролю, слід регулярно перевіряти достатність ресурсів підрозділу і в разі необхідності вимагати від керівництва надання ресурсів, яких не вистачає. Якщо думка голови підрозділу, що виконує функції контролю, значно розходиться з думкою керівництва стосовно того, які ресурси необхідні, голові підрозділу, що виконує функції контролю, слід довести це питання до відома правління або відповідних комітетів правління для вирішення.

8.3.15 Особи, які виконують функції контролю, повинні підходити для виконання своїх ролей і мати належну професійну кваліфікацію та відповідати професійним стандартам. До голів кожного підрозділу висуваються вищі вимоги. Особи, які виконують функції контролю, повинні регулярно проходити навчання, що відповідає їх ролі, щоб іти в ногу зі змінами, які мають місце в їх сферах відповідальності, та володіти методами, які застосовуються в них.

Доступ до правління та подання звітів підрозділами, що виконують функції контролю; Оцінювання правлінням діяльності підрозділів, що виконують функції контролю

8.3.16 Правлінню слід надавати голові кожного підрозділу, що виконує функції контролю, повноваження та покласти на нього обов'язок періодично звітувати перед ним або одним з його комітетів. Правлінню слід визначити таку частоту і обсяг таких звітів, які дозволяли б своєчасно і повноцінно обмінюватись інформацією стосовно суттєвих питань і обговорювати їх. Серед іншого, звіти повинні включати:

- інформацію щодо стратегії та довгострокових цілей підрозділу та прогресу в їх досягненні;
- річні або інші періодичні плани виконання робіт, що описують короткострокові цілі, та зазначення прогресу в їх досягненні;
- ресурси (такі як персонал, бюджет тощо), у тому числі аналіз достатності цих ресурсів.

8.3.17 Окрім періодичного подання звітів, голова кожного підрозділу, що виконує функції контролю, повинен мати можливість безпосередньо обмінюватись інформацією та періодично зустрічатись (за відсутності керівництва) з головою будь-якого відповідного комітету правління (наприклад, комітету з аудиту або ризиків) і/або з головою правління. Правлінню слід періодично здійснювати оцінку результатів діяльності кожного підрозділу, що виконує функції контролю. Це може робити правління у повному складі, голова правління, відповідний комітет правління або голова відповідного комітету правління.

Підрозділ з управління ризиками

8.4 Наглядний орган вимагає, щоб страховик мав ефективний підрозділ з управління ризиками, який може допомагати страховику:

- **своєчасно виявляти, оцінювати, контролювати, мінімізувати основні ризики та повідомляти про них; а також**
- **сприяти здоровій культурі ризиків та підтримувати її.**

8.4.1 Функціональний підрозділ з управління ризиками, який займає вигідне положення, має у своєму розпорядженні достатні ресурси та має належні повноваження і достатню кількість кваліфікованих

співробітників, є важливим елементом ефективної системи управління ризиками. У деяких страховиках, особливо великих та зі складною структурою, підрозділ з управління ризиками зазвичай очолює головний директор з управління ризиками.

Доступ до правління та подання звітів підрозділом з управління ризиками

8.4.2 Підрозділу з управління ризиками слід мати доступ і подавати письмові звіти до правління на вимогу правління, зазвичай з таких питань, як:

- оцінка позицій ризику та того, як компанія зазнає ризиків, та заходів, що вживаються для управління ними;
- оцінка змін у профілі ризиків страховика по відношенню до готовності приймати ризики;
- у разі необхідності, оцінка установлених лімітів за ризиками;
- у разі необхідності, питання стосовно управління ризиками, що впливають з таких стратегічних питань, як внутрішня стратегія корпорації, злиття та придбання, а також значні проекти та капіталовкладення;
- оцінка ризикових випадків та визначення відповідних засобів для усунення недоліків.

8.4.3 Голові підрозділу з управління ризиками слід мати повноваження та обов'язок невідкладно повідомляти правління про будь-які обставини, які можуть суттєво впливати на стан системи управління ризиками страховика.

Основні види діяльності підрозділу з управління ризиками

8.4.4 Підрозділ з управління ризиками повинен створити, впровадити та підтримувати належні механізми та виконувати дії, зокрема, з наступними цілями:

- допомагати правлінню та керівництву виконувати їх відповідні обов'язки, у тому числі надавати аналізи спеціалістів та проводити огляди ризиків;
- визначати окремі та сумарні ризики (наявні, ті, що виникають, та потенційні), що постають перед страховиком;
- оцінювати, групувати, відслідковувати та допомагати ефективно управляти визначеними ризиками та іншими способами усунувати їх; це включає оцінку здатності страховика приймати ризик, з належним урахуванням природи, вірогідності, тривалості, взаємозв'язків, та потенційної серйозності ризиків;

- приймати і дотримуватись сукупної позиції щодо профілю ризиків страховика як на рівні юридичної особи, так і на рівні групи;
- запровадити перспективну оцінку профілю ризиків;
- постійно вивчати внутрішні та зовнішні умови щодо ризиків для якомога оперативнішого визначення та оцінювання ризиків. Це може передбачати розгляд ризиків з інших точок зору, наприклад у прив'язці до території або виду діяльності;
- розглядати можливість ризиків, що виникають з домовленостей про виплату винагороди та структур стимулювання;
- проводити регулярну перевірку стресостійкості та аналіз сценаріїв, як визначено в ОПС-16 (Управління ризиками підприємства з точки зору платоспроможності);
- регулярно подавати керівництву, ключовим особам у підрозділах, що виконують функції контролю, та правлінню письмові звіти стосовно профілю ризиків страховика та деталей щодо того, як компанія зазнає ризиків, а також необхідних дій для їх мінімізації;
- документувати за повідомляти про значні зміни, які торкаються системи управління ризиками страховика правлінню, для того щоб забезпечити, щоб ця система була підтримана та удосконалена; а також
- регулярно здійснювати самооцінку та впроваджувати або контролювати впровадження будь-яких необхідних удосконалень.

Підрозділ корпоративного регулювання і контролю

8.5 Наглядний орган вимагає, щоб страховик мав ефективний підрозділ корпоративного регулювання і контролю, який може допомагати страховику:

- виконувати свої правові та нормативні зобов'язання і зобов'язання щодо нагляду; а також
- сприяти культурі виконання правових норм та підтримувати її,

у тому числі шляхом контролювання споріднених внутрішніх принципів.

8.5.1 Підрозділ корпоративного регулювання і контролю виконує більшу роль, ніж простий контроль виконання вимог законодавства, нормативно-правових актів та наглядових вимог; контроль дотримання внутрішніх принципів та сприяння на підтримка культури виконання правових норм у страховику є такими ж важливими аспектами роботи цього контрольного підрозділу.

8.5.2 Виконання правових норм починається на найвищому рівні. Правління несе одноосібну відповідальність за встановлення

стандартів чесності та непідкупності для усього страховика та за створення ефективної корпоративної культури, яка їх підтримує. Ця культура повинна включати кодекс поведінки або інший належний механізм, який доводить прагнення страховика виконувати вимоги діючого законодавства, нормативно-правових актів, наглядових вимог та внутрішніх принципів і здійснювати свою діяльність в етичний і відповідальний спосіб.

- 8.5.3 З урахуванням описаного вище прагнення страховик створює підрозділ корпоративного регулювання і контролю, який є функціональним, займає вигідне положення, має у своєму розпорядженні достатні ресурси та має належні повноваження і достатню кількість кваліфікованих співробітників. У деяких страховиках, особливо великих та зі складною структурою, такий підрозділ зазвичай очолює голова підрозділу корпоративного регулювання і контролю.

Доступ до правління та подання звітів підрозділом корпоративного регулювання і контролю

- 8.5.4 Підрозділу корпоративного регулювання і контролю слід мати доступ і подавати письмові звіти керівництву, ключовим особам у підрозділах, що виконують функції контролю, та правлінню стосовно таких питань, як:
- оцінка основних ризиків порушення законодавства, що стоять перед страховиком, та заходів, які вживаються для уникнення цих ризиків;
 - оцінка якості роботи різних структурних частин страховика (наприклад, відділень, основних структурних підрозділів, виробничих відділів) з урахуванням стандартів та цілей виконання правових норм;
 - будь-які питання, що стосуються виконання правових норм керівництвом страховика або особами, на яких покладена висока відповідальність, та стану будь-яких пов'язаних з цими питаннями розслідувань або інших вживаних заходів;
 - значні порушення вимог правових норм або підозри щодо такого порушення будь-якою особою або підрозділом страховика, та стан будь-яких пов'язаних з цими порушеннями або підозрами розслідувань або інших вживаних заходів;
 - значні штрафи або інші дисциплінарні стягнення, накладені будь-яким контрольним-наглядовим органом на страховика або будь-якого його співробітника.
- 8.5.5 Голова підрозділу корпоративного регулювання і контролю повинен мати повноваження та обов'язок невідкладно повідомляти безпосередньо голові правління про будь-яке суттєве порушення вимог правових норм членом керівництва або значне невиконання страховиком зовнішніх зобов'язань, якщо він вважає, що керівництво

або інші уповноважені особи, що працюють у страховику, не вживають необхідних заходів для припинення цього невиконання, а зволікання потягне за собою негативні наслідки для страховика або держателів його полісів.

Основна діяльність підрозділу корпоративного регулювання і контролю

8.5.6 Підрозділ корпоративного регулювання і контролю повинен створити, впровадити та підтримувати належні механізми та виконувати дії, зокрема, з наступними цілями:

- сприяння створенню етичної корпоративної культури, в якій ціниться відповідальна поведінка та виконання внутрішніх та зовнішніх зобов'язань, та її підтримка; це включає розповсюдження інформації та проведення навчання щодо відповідного кодексу поведінки, яке враховує цінності страховика, прагне підвищувати рівень професійної етики та визначає основні вимоги щодо поведінки співробітників;
- виявлення і оцінювання основних правових і нормативних зобов'язань, у тому числі зобов'язань перед наглядовим органом, та ризиків, пов'язаних з ними, а також звітування про ці зобов'язання та розв'язання проблемних питань, пов'язаних з ними; для такого аналізу слід використовувати методологію аналізу на основі ризиків та інші відповідні методології;
- забезпечення того, щоб страховик контролював і мав у своєму розпорядженні відповідні принципи, процеси і засоби контролю щодо ключових сфер правових, нормативних та етичних зобов'язань;
- регулярне проведення навчання стосовно ключових правових та нормативних зобов'язань, особливо для співробітників, на яких покладена висока відповідальність або які займаються діяльністю, пов'язаною з підвищеним ризиком;
- сприяння тому, щоб співробітники могли конфіденційно повідомляти про занепокоєння, недоліки або потенційні чи існуючі порушення внутрішніх принципів страховика, правових або нормативних зобов'язань або етичних положень; сюди входить забезпечення наявності належних засобів для такого повідомлення;
- усунення недоліків або порушень виконання норм, у тому числі забезпечення накладення адекватних дисциплінарних стягнень та звітування перед наглядовим органом або іншими уповноваженими органами; а також
- регулярна самооцінка роботи підрозділу корпоративного регулювання і контролю та процесів виконання норм та впровадження або контроль впровадження будь-яких необхідних удосконалень.

Підрозділ з актуарних питань

8.6 Наглядний орган вимагає, щоб страховик мав ефективний підрозділ з актуарних питань, який може оцінювати та давати поради стосовно, як мінімум, технічних резервів, діяльності, що стосується премій та ціноутворення, достатності страхового покриття власними коштами, перестраховування та виконання відповідних законодавчих і нормативних вимог.

8.6.1 Функціональний підрозділ з актуарних питань, який займає вигідне положення, має у своєму розпорядженні достатні ресурси та має належні повноваження і достатню кількість кваліфікованих співробітників, є важливим елементом належної роботи страховика. Він відіграє ключову роль у загальних системах управління ризиками та внутрішніх системах контролю страховика.

Доступ до правління та подання звітів підрозділом з актуарних питань

8.6.2 Підрозділу з актуарних питань слід мати доступ до правління і періодично подавати йому звіти з наступних питань:

- будь-які обставини, які можуть мати значний вплив на страховика з актуарної точки зору;
- адекватність технічних резервів та інших пасивів;
- розподіл прибутків між держателями полісів, які дають право участі в прибутку;
- перевірка стресостійкості та оцінки достатності капіталу з точки зору очікуваної платоспроможності страховика; а також
- будь-які інші питання, указані правлінням.

8.6.3 Письмові звіти, що містять оцінку актуарних питань, слід подавати правління, керівництву або іншим ключовим особам, які виконують функції контролю, або наглядовому органу, як це необхідно або доцільно, або як вимагає законодавство.

Основна діяльність підрозділу з актуарних питань

8.6.4 Підрозділ з актуарних питань оцінює і дає консультації страховику, зокрема, з таких питань:

- страхові зобов'язання страховика, у тому числі положення страхового поліса та сукупні зобов'язання за страховими вимогами, а також визначення резервів для фінансових ризиків;
- управління активами і пасивами з точки зору адекватності та достатності активів та майбутніх надходжень прибутків для покриття зобов'язань страховика перед держателями полісів та вимог щодо достатності капіталу, а також інших зобов'язань та видів діяльності;
- інвестиційна політика страховика та оцінка активів;

- стан платоспроможності страховика, у тому числі вирахування мінімального капіталу, необхідного для цілей регулювання, та резервів виплати за зобов'язаннями та на можливі втрати;
- очікуваний стан платоспроможності страховика, вирахований за допомогою оцінки достатності капіталу та перевірки стресостійкості за різними сценаріями, а також вимірювання їх відносного впливу на активи, пасиви та наявні і майбутні рівні капіталу;
- оцінка ризиків і прийомів управління та засобів контролю, що стосуються актуарних питань або фінансового стану страховика;
- справедливе відношення до держателів полісів з точки зору розподілу прибутків між держателями полісів, які дають право участі в прибутку;
- адекватність та зваженість андеррайтерської політики;
- розробка, визначення вартості та оцінювання адекватності договорів перестраховування;
- розробка та проектування продуктів, у тому числі умов договорів страхування, та визначення їх вартості, разом з оцінюванням капіталу, необхідного для страхування продукту;
- достатність, точність та якість даних, методів і припущень, що використовуються для вирахування технічних резервів;
- прикладні дослідження, перевірка ефективності та використання внутрішніх моделей для внутрішніх актуарних або фінансових планів, або з точки зору платоспроможності, як під час оцінки власних ризиків та платоспроможності; а також
- будь-які інші актуарні або фінансові питання, вказані правлінням.

8.6.5 У разі необхідності підрозділ з актуарних питань також може надавати наглядовому органу свідоцтва про адекватність, об'єктивність і/або справедливість страхових премій (або методології для визначення розміру таких премій), а також свідоцтва або висновки актуарія.

8.6.6 Наглядовому органу слід чітко визначити, коли такі свідоцтва або висновки актуарія повинні подаватись йому. Якщо їх необхідно подавати, наглядовому органу слід чітко визначити як кваліфікацію осіб, які мають право видавати такі свідоцтва або підписувати такі висновки, так і мінімум змісту такого висновку або свідоцтва.

Призначений актуарій

8.6.7 Деякі юрисдикційні території можуть вимагати, щоб деякі функції, такі як оцінювання виконання страховиком нормативних вимог для надання їм свідоцтва або висновку актуарія, виконувались "призначеним актуарієм", "актуарієм, визначеним законом" або

"відповідальним актуарієм" (який у цьому документі називається "призначеним актуарієм". Задачі та обов'язки призначеного актуарія повинні бути чітко визначеними і не повинні обмежувати задачі та обов'язки інших осіб, які виконують актуарні функції.

- 8.6.8 Від страховика слід вимагати, щоб він повідомляв наглядовому органу про призначення призначеного актуарія на посаду.
- 8.6.9 Призначений актуарій не повинен займати посад у страховику або поза ним, які можуть створити конфлікт інтересів або негативно вплинути на його незалежність. Якщо призначений актуарій не є співробітником страховика, правлінню слід визначити, чи має сторонній актуарій будь-які потенційні конфлікти інтересів, як, наприклад, у випадку, коли його фірма також надає страховику аудиторські або інші послуги. Якщо будь-які такі конфлікти існують, правлінню слід належним чином контролювати їх або обрати іншого призначеного актуарія.
- 8.6.10 У випадку заміни призначеного актуарія страховику слід повідомити про це наглядовий орган та вказати причини такої заміни. На деяких юрисдикційних територіях таке повідомлення повинне містити коментарі як страховика, так і колишнього призначеного актуарія стосовно того, чи існували будь-які незгоди з колишнім призначеним актуарієм щодо змісту висновку актуарія стосовно питань управління ризиками, необхідного викриття, обсягів, процедур або якості даних, а також того, чи були такі незгоди вирішені на користь призначеного актуарія.
- 8.6.11 На деяких юрисдикційних територіях призначений актуарій також зобов'язаний повідомляти наглядовий орган про свою відмову від посади з причин, пов'язаних з виконанням ним обов'язків призначеного актуарія або з веденням страховиком його діяльності, і повідомити причини відмови від посади. Призначеному актуарію також слід повідомляти наглядовий орган про те, чи було його призначення проголошене страховиком недійсним, і надавати відповідні пояснення.
- 8.6.12 Наглядовий орган повинен мати повноваження вимагати від страховика замінювати призначеного актуарія, якщо він не виконує необхідні функції або обов'язки належним чином, замішаний у конфлікті інтересів або більше не відповідає кваліфікаційним вимогам, що висуваються цією юрисдикційною територією.

Підрозділ внутрішнього аудиту

8.7 Наглядовий орган вимагає, щоб страховик мав ефективний підрозділ внутрішнього аудиту, який може надавати правлінню незалежне підтвердження якості та ефективності структури корпоративного управління страховика.

- 8.7.1 Однією з задач з контролю, що виконуються правлінням, є забезпечення того, щоб інформація, надана підрозділом

внутрішнього аудиту, дозволяла правлінню об'єктивно оцінювати ефективність внутрішньої системи контролю.

8.7.2 Підрозділу внутрішнього аудиту слід надавати правлінню незалежне підтвердження, проводячи загальні та цільові аудити, контроль, перевірки та інші заходи для визначення наступних питань:

- загальні способи, завдяки яким страховик зберігає свої активи та активи держателів полісів, і намагається запобігти шахрайству, незаконному присвоєнню або неправильному використанню таких активів;
- достовірність, об'єктивність та повнота бухгалтерської, фінансової інформації та інформації про ризики, а також здатність та пристосовність IT-архітектури своєчасно надавати цю інформацію правлінню і керівництву;
- структура та експлуатаційна ефективність окремих засобів контролю, що застосовуються страховиком до питань, зазначених вище, а також сукупності таких засобів (внутрішньої системи контролю);
- інші питання на вимогу правління, керівництва, наглядового органу або зовнішнього аудитора; а також
- інші питання, які, на думку підрозділу внутрішнього аудиту, слід переглядати в рамках досягнення його цілей, згідно зі статутом, технічними завданнями або іншими документами, які визначають його повноваження та обов'язки.

Повноваження і незалежність підрозділу внутрішнього аудиту

8.7.3 Для забезпечення об'єктивності підрозділу внутрішнього аудиту, він не повинен залежати від керівництва та інших підрозділів, що виконують функції контролю, і не повинен бути задіяний у комерційній діяльності страховика. Підрозділ внутрішнього аудиту несе остаточну відповідальність перед правлінням, а не перед керівництвом. Для забезпечення незалежності та об'єктивності підрозділу внутрішнього аудиту слід звільнити його від умов, які загрожують його здатності неупереджено виконувати свої обов'язки. Виконуючи свої завдання, підрозділ внутрішнього аудиту формує свої судження незалежно. У разі необхідності підрозділу внутрішнього аудиту слід доповнювати свою оцінку за рахунок експертної думки третьої особи, щоб приймати об'єктивні і незалежні рішення.

8.7.4 Правлінню слід надавати підрозділу внутрішнього аудиту необхідні повноваження, у тому числі повноваження:

- мати доступ до будь-яких архівів або інформації страховика, які підрозділ внутрішнього аудиту вважає необхідними для проведення аудиту або іншого виду контролю;

- здійснювати, за ініціативою підрозділу внутрішнього аудиту, контроль будь-якої сфери діяльності страховика або будь-якого його підрозділу у рамках своєї місії;
- вимагати належної реакції керівництва на звіт про результати внутрішнього аудиту, у тому числі розробки відповідного плану усунення недоліків, пом'якшення негативних наслідків або інших коригуючих дій; а також
- відмовлятися від проведення аудиту чи контролю або виконання будь-яких обов'язків, запропонованих керівництвом, якщо підрозділ внутрішнього аудиту вважає, що це не узгоджується з його місією або зі стратегією і планом з проведення аудиту, затверджених правлінням. У будь-якому такому випадку підрозділу внутрішнього аудиту слід повідомити про це правління та комітет з аудиту та звернутись до них за вказівками.

Доступ до правління та подання звітів підрозділом внутрішнього аудиту

8.7.5 Голова підрозділу внутрішнього аудиту підзвітний правлінню (або будь-якому його члену, який не є членом керівництва) або комітету з аудиту, якщо такий існує (або його голові). Звіти підрозділу внутрішнього аудиту повинні включати такі питання:

- річний або інший періодичний план аудиту підрозділу, в якому детально описуються напрямки роботи з аудиту, а також будь-які значні зміни до плату аудиту;
- будь-які фактори, які можуть негативно впливати на незалежність, об'єктивність та ефективність підрозділу внутрішнього аудиту;
- суттєві факти, виявлені в ході проведення аудитів або контролю; а також
- обсяг виконання керівництвом визначених коригуючих заходів або заходів, направлених на мінімізацію ризиків, у відповідь на визначені недоліки, слабкі місця та неуспіхи контролю, порушення вимог правових норм та інші недбалості.

8.7.6 Окрім подання періодичних звітів, голова підрозділу внутрішнього аудиту слід повинен мати можливість безпосередньо обмінюватись інформацією та періодично зустрічатись (за відсутності керівництва) з головою комітету з аудиту та головою правління.

Основна діяльність підрозділу внутрішнього аудиту

8.7.7 Підрозділ внутрішнього аудиту повинен виконувати таку діяльність, яка необхідна для виконання його обов'язків. Така діяльність охоплює:

- розробку, впровадження та підтримку плану аудиту з урахуванням ризику для вивчення та оцінки узгодженості діяльності страховика з його культурою ризиків;

- контроль і оцінку адекватності та ефективності прийомів і процесів страховика, а також документації та засобів контролю, що застосовуються до них, на рівні юридичної особи та групи, а також на рівні окремих дочірніх підприємств, структурних підрозділів, сфер діяльності, відділень та інших організаційних одиниць;
- контроль рівня виконання співробітниками, організаційними одиницями та третіми особами вимог законодавства, нормативно-правових актів та наглядових вимог, встановлених принципів, процесів та засобів контролю, у тому числі тих, що передбачають подання звітів;
- оцінювання надійності, об'єктивності та ефективності інформаційних процесів керівництва та засобів, що використовуються для виявлення, вимірювання, класифікації такої інформації та доведення її до відома правління;
- контроль за тим, щоб виявлені ризики ефективним чином усувались внутрішньою системою контролю;
- оцінювання засобів гарантування безпеки активів страховика та держателів його полісів і, за необхідності, підтвердження існування таких активів та належного розділення активів страховика та держателів полісів;
- контроль та оцінку ефективності підрозділів страховика, що виконують функції контролю, зокрема підрозділів з управління ризиками та корпоративного регулювання і контролю; а також
- координацію роботи з незалежними аудитором і, у межах, що визначені правлінням і відповідають діючому законодавству, оцінювання якості роботи незалежних аудиторів.

8.7.8 Виконуючи завдання, зазначені вище, підрозділу внутрішнього аудиту слід забезпечити, щоб усі суттєві сфери ризику та зобов'язань страховика підлягали обов'язковому аудиту або контролю упродовж розумного періоду часу. До таких сфер належать:

- питання щодо ринку, андеррайтингу, кредитів, ліквідності, комерційної діяльності, ведення бізнесу, а також репутаційні питання, які виникають через те, що страховик підлягає цим ризиками;
- політика бухгалтерського обліку та фінансова політика, а також повнота та точність відповідних документів;
- рівень виконання страховиком вимог діючого законодавства, нормативно-правових актів, правил та наказів усіх відповідних юрисдикційних територій;
- внутрішньогрупові угоди, у тому числі внутрішньогрупова передача ризиків та внутрішні розцінки;

- дотримання страховиком прийнятої ним політики виплати винагороди;
- достовірність та оперативність процесів доведення інформації до вищих інстанцій та подання звітів, у тому числі чи наявні конфіденційні шляхи повідомлення співробітниками про занепокоєння та порушення норм, і чи відомо співробітникам про ці шляхи, чи співробітники захищені від покарання та чи належним чином правління реагує на них; а також
- обсяг, у якому документується будь-яке невиконання внутрішніх принципів або зовнішніх правових або нормативних зобов'язань та в якому вживаються відповідні коригувальні та дисциплінарні заходи, у тому числі по відношенню до окремих осіб.

8.7.9 З урахуванням вимог діючого законодавства, що стосується зберігання інформації, підрозділу внутрішнього аудиту слід зберігати інформацію стосовно усіх сфер та питань, за якими здійснювався контроль, щоб через певний час мати можливість довести, що такий контроль здійснювався.

Доручення виконання суттєвої діяльності та функцій стороннім організаціям

8.8 Наглядний орган вимагає, щоб страховик підтримував принаймні такий же рівень нагляду над суттєвою діяльністю або функцією (наприклад, функцією контролю), дорученою стороннім виконавцям, та такий же рівень відповідальності за них, які застосовуються для діяльності або функцій, які виконуються самим страховиком.

- 8.8.1 Доручення виконання певної діяльності стороннім організаціям не повинне значно підвищувати ризики, яких зазнає страховик, або мати значний негативний вплив на його можливість управляти своїми ризиками та виконувати свої правові і нормативні зобов'язання.
- 8.8.2 Правління і керівництво залишаються відповідальними за функції та діяльність, виконання яких доручене стороннім організаціям.
- 8.8.3 Наглядовому органу слід вимагати, щоб правління мало визначені процеси контролю та погодження для доручення виконання будь-якої значної діяльності або функції сторонній організації, і перед тим, як погодити певну діяльність, переконувалось у тому, що була здійснена належна оцінка ризиків, а також оцінка того, що система управління ризиками та внутрішня система контролю страховика здатні ефективно ними управляти, не порушуючи стійкості бізнесу. Під час оцінювання слід враховувати ступінь, до якого домовленість про виконання діяльності сторонніми організаціями могла б вплинути на профіль ризиків та стійкість бізнесу.
- 8.8.4 Наглядовому органу слід вимагати, щоб страховики, які доручають виконання будь-якої суттєвої діяльності або функції стороннім

організаціям, мали відповідну політику з цього питання, в якій була б прописана процедура необхідного внутрішнього перегляду і погоджень, та надані інструкції щодо питань, пов'язаних з договорами та іншими ризиками. Сюди входить визначення меж загального обсягу діяльності страховика, виконання якої доручене стороннім організаціям, та кількості видів діяльності, виконання яких може бути доручене одному і тому самому провайдеру послуг. Оскільки діяльність і функції контролю відіграють особливо важливу роль у структурі корпоративного управління страховика, наглядовому органу слід висувати додаткові вимоги щодо доручення їх виконання сторонній організації, або приділяти більше уваги, здійснюючи нагляд за такою діяльністю, виконання якої доручене сторонній організації.

- 8.8.5 Відносини, що виникають при дорученні виконання певної діяльності стороннім організаціям, повинні регулюватись письмовими угодами, які чітко описують усі суттєві аспекти домовленості про виконання діяльності сторонніми організаціями, у тому числі права, обов'язки та очікування усіх сторін. Укладаючи угоду про доручення виконання певної діяльності стороннім організаціям або вносячи до неї зміни, правлінню і керівництву слід, окрім іншого, враховувати таке:
- як доручення виконання певної діяльності стороннім організаціям вплине на профіль ризиків та стійкість бізнесу страховика;
 - управління провайдера послуг, його систему управління ризиками та засоби внутрішнього контролю, а також його здатність виконувати вимоги діючого законодавства та нормативно-правових актів;
 - здатність провайдера надавати послуги та його фінансову життєздатність; а також
 - питання правонаступництва для забезпечення плавного переходу, якщо дія угоди про доручення виконання певної діяльності сторонній організації закінчується або до неї вносяться зміни.
- 8.8.6 Обираючи аутсорсингову компанію, правління і керівництво повинні переконатись у тому, що ця аутсорсингова компанія має належний досвід, знання та навички.
- 8.8.7 Слід періодично переглядати домовленості про виконання діяльності сторонніми організаціями. Слід періодично подавати відповідні звіти керівництву та правлінню.

ОПС-9 Наглядний контроль і подання звітів¹²

Наглядний орган застосовує підхід до нагляду на основі аналізу ризику, у якому використовується як дистанційний контроль, так і інспектування на місці для вивчення комерційної діяльності кожного страховика, оцінки його стану, профілю ризиків та дій, якості та ефективності його корпоративного управління, а також дотримання ним відповідного законодавства та наглядових вимог. Наглядний орган одержує необхідну інформацію для здійснення ефективного нагляду за страховиками та оцінки ринку страхових послуг.

Вступні рекомендації

- 9.0.1 Цей основний принцип страхування і його стандарти та рекомендації стосуються дистанційного контролю та інспектування на місці (які позначаються спільним терміном "наглядний контроль") та надання страховиком звітів наглядовому органу, як цього вимагає процес нагляду. Слід зауважити, що певні аспекти наглядового контролю та подання звітів розглядаються в інших ОПС по відношенню до конкретних напрямків діяльності, охоплених ними.
- 9.0.2 Застосовуючи цей принцип і ці стандарти, слід враховувати, що на деяких юрисдикційних територіях обов'язки розподіляються між кількома органами. Там, де це має місце, не усі елементи стандартів та рекомендацій повинні обов'язково застосовуватись повністю до кожного органу, хоча вони застосовуються в повній мірі до юрисдикційної території в цілому. Відповідним органам на юрисдикційній території слід співпрацювати для застосування цього ОПС, щоб забезпечити розуміння усіх ризиків, які можуть мати відношення до наглядового контролю та подання звітів. Це особливо важливо, якщо пруденційний нагляд та нагляд за веденням комерційної діяльності покладається на різні наглядові органи, враховуючи, що інтенсивність та фокус уваги нагляду може бути різним, навіть в одному і тому ж органі¹³.
- 9.0.3 Цей ОПС та ці стандарти застосовуються до нагляду за страховиками на рівні юридичної особи та на рівні страхової групи, у тому числі за територіальними відділеннями¹⁴. Застосовуючи цей ОПС, його стандарти та рекомендації, наглядний орган враховує природу, розмір і складність страховика, а також вимоги щодо конфіденційності¹⁵.

Наглядові повноваження

- 9.1 Наглядний орган має необхідні повноваження, компетенцію та ресурси для здійснення дистанційного контролю та проведення інспектування страховиків на місці, у тому числі контролю та**

¹² ОПС-9 (Наглядний контроль і подання звітів) був переглянутий у 2011-2012 роках і прийнятий на загальних річних зборах МАСН 12 жовтня 2012 року.

¹³ Див. пункт 10 Вступу до ОПС.

¹⁴ Див. пункти 13-15 Вступу до ОПС.

¹⁵ Див. ОПС-2 (Наглядний орган) та ОПС-3 (Обмін інформацією та вимоги щодо конфіденційності).

інспектування послуг та діяльності, доручених страховиком сторонній організації¹⁶. Наглядовий орган має повноваження вимагати від страховиків подання інформації, необхідної для проведення нагляду.

9.1.1 Наглядовому органу слід забезпечувати, щоб для проведення наглядового контролю та подання звітів були виділені адекватні ресурси, які дозволили б йому здійснювати вичерпне оцінювання страховика, з урахуванням її природи, розміру та складності.

9.1.2 Послуги або діяльність, виконання яких було доручене страховиком сторонній організації, повинні підлягати наглядовому контролю та за ними повинні подаватись звіти на такому ж рівні, як для послуг або діяльності, які виконуються самим страховиком. Наглядовий орган може робити це власне через страховика, але також повинен мати можливість у разі необхідності одержувати інформацію від організацій, які надають послуги або виконують діяльність, доручені їм страховиком, і проводити їх інспектування на місці.

9.1.3 Угоди між страховиком та сторонніми організаціями, яким він доручає виконання діяльності або надання послуг, повинні складатись таким чином, щоб здатність наглядового органу здійснювати наглядову діяльність не обмежувалась.

9.1.4 У випадках, коли повноваження наглядового органу не розповсюджуються безпосередньо на певні організації, що належать до групи – у тому числі нерегульовані організації – він повинен бути здатним застосувати непрямий підхід, через організації, нагляд над якими він здійснює на своїй юрисдикційній території, щоб досягти своїх наглядових цілей¹⁷.

Основа для наглядового контролю та подання звітів

9.2 Наглядовий орган має задокументовану рамочну програму для наглядового контролю та подання звітів, яка враховує природу, розмір і складність страховиків. До цієї рамочної програми входить план нагляду¹⁸, в якому викладено пріоритети та визначена належна глибина та рівень дистанційного контролю та інспектування на місці.

9.2.1 Наглядовому органу слід визначити як якісні, так і кількісні методи послідовного та постійного оцінювання страховиків. Наглядовому органу слід розробити засоби контролю для своєчасного виявлення потенційних ризиків, що існують всередині страховика або впливають на нього ззовні.

¹⁶ Інформація стосовно повноважень наглядового органу взагалі міститься в ОПС-1 (Цілі, повноваження та обов'язки наглядового органу) та ОПС-2 (Наглядовий орган).

¹⁷ Додаткову інформацію див. у "Настановах з роботи з нерегульованими організаціями при здійсненні нагляду за групою" від 12 квітня 2010 року.

¹⁸ План нагляду є засобом, яким наглядові органи користуються для визначення частоти, обсягу та глибини наглядового контролю. Він може бути типовим (наприклад таким, в якому розглядаються категорії або групи страховиків) або конкретним (в якому розглядаються конкретні страховики).

9.2.2 Оскільки загальною метою рамочної програми наглядового контролю є оцінка поточної та очікуваної платоспроможності страховика, інших ризиків та його ставлення до клієнтів, наглядовому органу слід порівнювати профіль ризиків страховика з його здатністю нести ризики і намагатись виявити будь-які моменти, які можуть негативно вплинути на здатність страховика виконувати свої зобов'язання перед держателями полісів у майбутньому. Наглядовому органу також треба буде оцінити:

- активи і пасиви (у тому числі позабалансові зобов'язання);
- технічні операції (наприклад, актуарні методи, андерайтерську політику, політику перестраховування);
- ставлення до клієнтів та те, чи є будь-які з видів діяльності, здійснюваних страховиком, недобросовісними, протизаконними або неналежними;
- систему бухгалтерського обліку та внутрішню систему контролю;
- виконання страховиком наглядових вимог;
- корпоративну культуру та ефективність корпоративного управління та управління ризиками страховика;
- організацію страховика та будь-які наслідки приналежності до групи.

9.2.3 Рамочна програма повинна включати оцінку потенційного впливу, який крах страховика матиме на держателів її полісів, ринок страхування та фінансові ринки в цілому.

9.2.4 Рамочна програма повинна сприяти ініціативному і ранньому втручанню наглядового органу, щоб забезпечити страховика можливістю вжити належних дій для зниження ризиків і/або мінімізації існуючих або майбутніх проблем.

9.2.5 Наглядовому органу слід мати задокументовані процедури і/або рекомендації для забезпечення послідовного та регулярного виконання відповідних процедур наглядового контролю. Такі процедури повинні передбачати належний рівень глибини контролю, співставний з природою, розміром та складністю страховика.

9.2.6 Для оцінювання існуючих та можливих ризиків, наглядовому органу слід контролювати плани господарської діяльності та стратегію страховика. Слід також контролювати підхід страховика до її правових та нормативних зобов'язань, її модель розподілу та її пропозиції щодо улагодження конкретних сфер ризику.

9.2.7 При складанні плану нагляду наглядовому органу слід оцінювати і визначати ключові сфери ризику, яким підлягають страховики, або ризики, які страховики можуть представляти, на основі власних суджень та наявної в нього інформації, методології та засобів. План нагляду може включати такі питання, як частота, обсяг і глибина

дистанційного контролю та інспектувань на місці, а також пріоритетність та обсяг оцінювання.

9.2.8 Рамочна програма використовує інформацію, одержану з різних джерел, таких як дистанційний контроль та інспектування на місці, аналіз ринків, внутрішні моделі, оцінка власних ризиків і платоспроможності страховика¹⁹, горизонтальний контроль, оцінки попередніх ризиків та поведінки, а також інформацію, одержану з наглядових звітів. Наглядovому органу слід використовувати таку інформацію як дані для визначення обсягу і частоти дистанційного контролю та інспектування на місці.

9.2.9 Наглядovий орган повинен мати можливість оперативно і ефективно обробляти дані. Наглядovому органу слід також мати процеси та процедури для збору та зберігання даних, поданих у звітах, в електронному форматі.

9.2.10 Рамочна програма повинна дозволяти наглядovому органу аналізувати тенденції та порівнювати оцінки ризиків, у тому числі з результатами будь-яких перевірок стресостійкості. Наглядovому органу слід оцінювати якість результатів програми управління ризиками підприємства страховика для визначення і кількісного аналізу ризиків, і визначати, чи напрями діяльності страховика або його прийоми/процеси демонструють результати, за якими можна здійснювати цю оцінку.

9.2.11 Рамочна програма повинна дозволяти координувати інспектування на місці та дистанційний контроль. Відповідно, результати цих дій повинні бути задокументованими і доступ до них повинен надаватись усім причетним до них співробітникам наглядovого органу.

9.2.12 Рамочна програма повинна передбачати достатньо повний і регулярний обмін інформацією між наглядovим органом та страховиками, метою якого є досягнення цілей нагляду. Цей обмін інформацією відбувається на вищих рівнях і в спеціалізованих сферах як у наглядovому органі, так і в страховиках, і може передбачати контакти з нерегульованими і головними компаніями.

9.2.13 Рамочна програма наглядovого контролю органу, який здійснює нагляд за групою, повинна стосуватись усіх організації, що належать до групи (див. ОПС-23 "Нагляд за групою"). Рамочна програма повинна передбачати відповідні засоби наглядovого контролю та подання звітів для усіх організацій, що належать до групи.

9.3 Наглядovий орган має механізм, який дозволяє періодично перевіряти, що його наглядova програма приділяє достатньо уваги змінам у природі, масштабі та складності ризиків, які можуть представляти і яких можуть зазнавати страховики.

¹⁹ Оцінка власних ризиків і платоспроможності, див. ОПС-8, інструкція 8.5.5, та ОПС-16, норми 16.11-16.16.

9.3.1 Процес здійснення нагляду є динамічним процесом, який вимагає застосування підходу на основі аналізу ризику і включає:

- аналіз повідомленої та іншої релевантної інформації;
- розроблення і впровадження плану нагляду;
- зворотній зв'язок;
- втручання, у тому числі, в разі необхідності, будь-які превентивні/коригувальні дії; а також
- подальші заходи (у тому числі задання рівня інтенсивності оцінювання та оновлення плану нагляду).

9.3.2 Окремі співробітники наглядового органу повинні регулярно радитись з колегами, що дозволяло б забезпечити належну оцінку та аналіз усієї релевантної інформації і сприяти виявленню потенційних нових ризиків або нових тенденцій на ринку.

9.3.3 Процеси і плани нагляду повинні бути достатньо гнучкими, що дозволяло б легко пристосовувати їх до змін на національному та світовому рівні, наприклад, у законодавстві, на фінансових ринках та у міжнародних стандартах.

Подання звітів до наглядового органу

9.4 Наглядовий орган:

- розробляє задокументовані вимоги щодо своєчасного регулярного подання якісної і кількісної інформації усіма страховиками, які мають ліцензію на даній юрисдикційній території;
- визначає обсяг, зміст і частоту подання таких звітів та інформації;
- вимагає оперативного подання більш детальної інформації з більшою частотою, якщо в цьому є необхідність;
- встановлює відповідні принципи та норми подання звітності до наглядового органу, зокрема вказує, які стандарти бухгалтерського обліку повинні використовуватись;
- вимагає, щоб неточності у звітах були якнайшвидше виправлені; а також
- вимагає подання висновку незалежного аудиту стосовно річних фінансових звітів.

9.4.1 Наглядовий орган вимагає, щоб страховики подавали фінансові звіти, які щонайменше включали б баланс і звіт про прибутки (у тому числі звіт про сукупний прибуток, якщо це необхідно), та регулярно контролює таку інформацію.

- 9.4.2 Наглядний орган вимагає, щоб страховики подавали якісну інформацію, наприклад, інформацію стосовно їх структури корпоративного управління, і контролює її.
- 9.4.3 Вимоги щодо подання звітів відображають наглядові потреби і тому будуть різнитись залежно від структури та умов ринку. Вимоги щодо подання звітів повинні враховувати ситуацію, в якій знаходиться кожний окремий страховик, і застосований ним спосіб управління ризиками (наприклад, управління активами/пасивами, політику перестраховування, якість управління, політику вирішення конфліктів інтересів, політика врегулювання скарг, стандарти навчання). Зокрема наглядовому органу слід вимагати своєчасного надання інформації про зміни, які могли мати суттєвий вплив на профіль ризиків страховика, його фінансовий стан і ставлення до клієнтів.
- 9.4.4 Висуваючи вимоги, наглядовому органу слід дотримуватись балансу між необхідністю одержувати інформацію для наглядових потреб та адміністративними обов'язками, які він покладає на страховиків.
- 9.4.5 Вимоги щодо подання звітів повинні застосовуватись до усіх страховиків, які мають ліцензію на даній юрисдикційній території, і формувати загальну основу для дистанційного контролю. Залежно від природи, розміру та складності страховика і його клієнтського досьє, в окремих випадках від конкретних страховиків може вимагатись додаткова інформація.
- 9.4.6 Наглядний орган може вимагати, щоб деякі звіти та деяка інформація підлягала незалежному (внутрішньому чи зовнішньому) аудиторському і/або актуарному аналізу.
- 9.4.7 Наглядний орган може висувати різні вимоги до страховиків, зареєстрованих на його юрисдикційній території, та до територіальних відділень, що діють на його юрисдикційній території, страховиків, зареєстрованих на іншій юрисдикційній території.
- 9.4.8 Наглядному органу слід вимагати, щоб страховики використовували послідовний і чіткий набір інструкцій та визначень для будь-якого елемента фінансового звіту або інших необхідних звітів, який не є очевидним, для того щоб максимізувати точність порівняння.
- 9.4.9 Наглядному органу слід вимагати, щоб страховик, який є частиною страхової групи, описував структуру своєї корпоративної підзвітності і вчасно повідомляв про будь-які суттєві зміни у цій структурі, а також про значні зміни або випадки, які могли б порушити стійкість страхової групи. Опис структури підзвітності повинен включати інформацію про відносини між організаціями, що належать до групи, та про природу і обсяг внутрішньогрупових операцій. Наглядний орган може вимагати надання інформації про те, який вплив має належність страховика до групи.
- 9.4.10 Наглядний орган може вимагати і одержувати релевантну інформацію про будь-якого члена страхової групи, яка має

відношення до нагляду за страховиком, за умови виконання вимог чинних правових норм і координування дій з іншими наглядовими органами із задіяних юрисдикційних територій.

9.4.11 Наглядовому органу, що здійснює нагляд за групою, слід висувати вимоги щодо подання звітів для усієї групи, координуючи свої дії з місцевими наглядовими органами. У рамках звітування може бути необхідним подання інформації про організації, що належать до групи, які діють на інших юрисдикційних територіях.

9.4.12 Інформація, подана до наглядового органу, який здійснює нагляд за групою, повинна включати інформацію про структуру групи, управління підприємствами та фінансовий стан значних організацій, що належать до групи, відносин між організаціями, що належать до групи, у тому числі співпрацю з іншими учасниками групи та внутрішньогрупові операції з іншими організаціями, що належать до групи.

9.5 Зокрема, наглядовий орган вимагає, щоб страховики повідомляли про:

- позабалансові рахунки;
- суттєві функції та види діяльності, виконання яких було доручене стороннім організаціям;
- будь-які суттєві зміни в їх корпоративному управлінні.

Наглядовий орган також вимагає, щоб страховики невідкладно повідомляли про будь-які значні зміни або події, які могли б мати вплив на їх стан або клієнтів.

9.6 Наглядовий орган періодично переглядає свої вимоги щодо подання звітів, щоб переконатись, що вони продовжують слугувати своїм цілям, та виявити будь-які пробіли, які необхідно заповнити. Наглядовий орган встановлює для окремих страховиків будь-які додаткові вимоги, які він вважає необхідними, з урахуванням їх природи, розміру та складності.

Дистанційний контроль

9.7 Наглядовий орган контролює і наглядає за страховиками на постійній основі, встановивши регулярний обмін інформацією зі страховиком, одержуючи дані зі звітів, поданих до нього, та аналізуючи інформацію про ринки та іншу релевантну інформацію.

9.7.1 Наглядовому органу слід бути ініціативним та далекоглядним, здійснюючи ефективний дистанційний контроль, і не покладатись лише на дані за минулі періоди часу. Результати впливатимуть на план нагляду і допоможуть визначити зміст, природу, строки та частоту інспектування на місці, а також дозволять вчасно визначити проблеми, щоб можна було невідкладно вжити коригувальних заходів до того, як ці проблеми набудуть серйозних масштабів.

- 9.7.2 Наглядovому органу слід оперативно аналізувати інформацію, одержану від страховиків. Аналіз, проведений наглядovим органом, може сприяти глибшому розумінню тенденцій, що розвиваються, які впливають на страховика і його клієнтів, рівень його толерантності до ризиків та його стратегію. Аналіз за напрямками бізнесу може дати уявлення про профіль ризиків страховика та його бізнес-моделі та методи ведення комерційної діяльності.
- 9.7.3 Наглядovому органу слід визначити письмові процедури аналізу і контролю наглядovих звітів, які він одержує, і дотримуватись цих процедур. Їх може проводити окремий контролюючий персонал, який використовує засоби контролю, і/або спеціальні аналітики/актуарії, відповідно до обставин.
- 9.7.4 Наглядovому органу слід визначити процедури оцінювання оцінки активів, пасивів та технічних резервів, у тому числі як кількісного, так і якісного контролю і аналізу актуарних і аудиторських звітів (внутрішніх і зовнішніх), а також інших звітів у разі необхідності²⁰.
- 9.7.5 Дистанційний контроль повинен включати аналіз, оснований на оцінці різних ризиків, які стосуються страховика, таких як ризик непогашення кредиту, ризик ринку, ризик андеррайтерів, ризик резервування, ризик втрати ліквідності, виробничий ризик, ризик, пов'язаний з веденням комерційної діяльності, ризик невиконання нормативно-правових вимог, стратегічний ризик і ризик втрати ділової репутації.
- 9.7.6 Дистанційний контроль повинен охоплювати усі значні організації, що належать до групи, у тому числі нерегульовані організації. Якщо наглядovий орган має безпосередніх контрольних повноважень або має лише обмежені повноваження для здійснення дистанційного контролю за нерегульованими організаціями, у тому числі за головною компанією холдингу, наглядovому органу слід принаймні контролювати потенційний негативний вплив на страховика таких нерегульованих організацій.
- 9.7.7 Більше прикладів виконання стандарту 9.7 і його рекомендацій можна знайти у додатку до цього ОПС.

Інспектування на місці

9.8 Наглядovий орган визначає ціль і обсяг інспектувань на місці, розробляє відповідні робочі програми та здійснює такі інспектування.

- 9.8.1 Інспектування на місці може надати інформацію, яка може доповнити дані аналізу, одержані за допомогою дистанційного контролю, і наглядovому органу слід скористатись можливістю переконатись у достовірності одержаної ним інформації. Інспектування на місці може також допомогти виявити проблеми, які могли не бути очевидними при проведенні дистанційного контролю.

²⁰ Див. ОПС-14 (Оцінка), ОПС-15 (Інвестування) та ОПС-17 (Достатність капіталу).

9.8.2 Слід пристосовувати інспектування на місці до конкретного страховика та будь-яких виявлених проблем. Незважаючи на це, план інспектування на місці повинен залишатись гнучким, оскільки можуть з'явитись нові пріоритети.

9.8.3 Наглядний орган може використовувати інспектування на місці як можливість взаємодії з правлінням, керівництвом та ключовими особами у підрозділах, що виконують функції контролю. Це дозволяє наглядовому органу оцінювати їх теперішню придатність, організаційну культуру страховика, якість їх корпоративного управління, управління ризиками та внутрішньої системи контролю, а також принципи, що лежать в основі їх стратегії та плану господарської діяльності.

9.8.4 До важливих цілей проведення інспектування на місці входить контроль процесів управління ризиками, застосовуваних страховиком, та виконання ним відповідних законів та нормативно-правових актів про страхування. Цей контроль допомагає наглядовому органу виявити сильні і слабкі сторони підходу, застосовуваного страховиком, і оцінити та проаналізувати ризики, яких зазнають страховик та його клієнти.

9.8.5 Наглядний орган може делегувати частину інспектування на місці незалежним експертам²¹. У такому випадку наглядовому органу слід:

- переконатись, що незалежні експерти мають необхідну компетенцію та знання;
- спостерігати за результатами їх роботи і зберігати можливість вживати будь-яких необхідних дій проти них;
- переконатись у тому, що ці експерти є незалежними від страховика; а також
- враховувати те, яку увагу вони приділяють захисту інтересів держателів полісів.

9.8.6 Для визначення частоти, обсягу і глибини інспектування на місці слід брати до уваги модель розподілу, що використовується страховиком, природу, обсяг та складність його клієнтської бази та його відносну значимість на ринку. Інспектування на місці слід проводити частіше і глибше, якщо вони стосуються страховиків, які знаходяться у важкому фінансовому стані, або якщо існує ризик, що їх методи ведення комерційної діяльності тягнуть за собою високу вірогідність негативних наслідків для клієнтів.

9.8.7 Наглядний орган може проводити інспектування на місці у повному масштабі або в обмеженому обсязі, фокусуючись на конкретному проблемному питанні (проблемних питаннях). Очікується, що інспектування на місці, що проводиться у повному масштабі, включатиме принаймні наступні елементи:

²¹ Див. стандарт 2.13 щодо умов доручення виконання наглядових функцій третім особам.

- оцінку теперішньої ефективності структури корпоративного управління, у тому числі системи управління ризиками та внутрішніх систем контролю²²;
- аналіз природи ключових видів підприємницької діяльності страховика (наприклад, виду страхування, клієнтської бази, використовуваної моделі (моделі) розподілу);
- аналіз зв'язків з зовнішніми організаціями, наприклад, через доручення виконання певних видів діяльності стороннім організаціям або зв'язків з іншими компаніями, що належать до цієї самої групи, у тому числі будь-яких конфліктів інтересів, що виникають внаслідок цього;
- аналіз андеррайтерської політики страховика та його угод про перестраховування;
- оцінку фінансової стійкості страховика; а також
- оцінку справедливого ставлення страховика до клієнтів, у тому числі виконання вимог щодо ведення комерційної діяльності та нормативів з захисту прав споживачів.

9.8.8 Немає необхідності надсилати страховику попереднє повідомлення перед проведенням інспектування на місці, хоча зазвичай таке повідомлення надсилається.

9.8.9 Хоча наглядовий орган може не мати повноважень для проведення інспектування на місці нерегульованих організацій, у тому числі головної компанії групи, йому слід принаймні контролювати потенційний негативний вплив на страховика таких нерегульованих організацій, проводячи інспектування страховика на місці.

9.8.10 Схожим чином, якщо наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою, не має повноважень для проведення інспектування на місці організації, що належить до певної групи, на іншій юрисдикційній території, він може звернутись до місцевого наглядового органу і запропонувати йому провести спільне інспектування або порекомендувати, щоб місцевий наглядовий орган провів таке інспектування, якщо вважає його необхідним.

9.8.11 Більше прикладів виконання норми 9.8 та її рекомендацій можна знайти у додатку до цього ОПС.

Зворотній зв'язок з наглядовим органом та подальші дії

9.9 Наглядовий орган обговорює зі страховиком будь-які релевантні дані, одержані в ході нагляду, та необхідність вжиття будь-яких превентивних або коригувальних дій. Наглядовий орган перевіряє, щоб страховик у подальшому виконав необхідні дії.

²² Див. ОПС-7 (Корпоративне управління) та ОПС-8 (Управління ризиками і внутрішні системи контролю).

9.9.1 Наглядovому органу слід надавати страховику відповідні коментарі, принаймні по завершенню проведення контролю. Наглядovому органу слід у письмовій формі викласти результати проведеного ним контролю та зазначити дії, яких необхідно вжити.

9.9.2 Оцінюючи діяльність страховика, слід брати до уваги його готовність розв'язувати виявлені проблеми і його дії надалі, і враховувати це при складанні плану поточного нагляду.

Додаток: Приклади виконання стандартів 9.7 і 9.8 та їх відповідних рекомендацій²³:

A. Оцінювання ефективності структури корпоративного управління, у тому числі її системи управління ризиками та внутрішньої системи контролю, може здійснюватися через:

- контроль і аналіз протоколів правління і його комітетів, звітів аудиторів і аудитів актуаріїв та аудитів електронної обробки даних, якщо такі наявні;
- аналіз складу власників та джерел основних фондів;
- оцінку незалежності членів правління, придатності (відповідності вимогам і коректності поведінки) членів правління, керівництва і ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, ефективності їх роботи, а також їх здатності бачити необхідність змін і виправляти помилки (особливо після того, як така необхідність або такі помилки були виявлені страховиком, його аудиторами або наглядовим органом і після зміни керівництва і членів правління);
- вивчення внутрішньої політики, процесів і засобів контролю страховика з метою оцінки їх адекватності у світлі профілю ризиків страховика;
- вивчення порядку ведення бухгалтерського обліку з метою оцінки точності фінансової та статистичної інформації, яка періодично надсилається наглядovому органу, і її відповідності нормативним положенням; а також
- оцінку організації та управління страховика.

B. Аналіз природи діяльності страховика може здійснюватися через:

- аналіз основних категорій комерційної діяльності, держателів полісів і їх територіального розподілу;
- аналіз використаних моделей розподілу;
- вивчення планів господарської діяльності та зустрічі з керівництвом для одержання інформації про плани на майбутнє;
- аналіз значних угод;
- аналіз торгової політики страховика, зокрема, умов страхового полісу та комісії, що виплачується посередникам; а також
- оцінки обсягу відповідальності при перестрахованні та його надійності. Зокрема, обсяг відповідальності при перестрахованні

²³ В ОПС, розміщених он-лайн, помічені як рекомендація 9.7.7 і 9.8.11 відповідно.

повинен відповідати фінансовим можливостям страховика та ризикам, які він покриває.

C. Аналіз відносин з зовнішніми організаціями може здійснюватися через:

- аналіз схем організаційної структури, структур груп та внутрішньогрупових зв'язків;
- аналіз відносин з крупними інвесторами та відносин між територіальними відділеннями та дочірніми підприємствами;
- аналіз внутрішньогрупових угод, гонорарів та інших договорів, у тому числі виявлення будь-яких випадків перехресного субсидування підприємств, що належать до групи, або гонорарів та виплат між афілійованими організаціями;
- аналіз угод з зовнішніми постачальниками послуг;
- виявлення будь-яких фінансових проблем, що беруть начало у будь-якій організації, що належить до групи, до якої також належить і цей страховик; а також
- виявлення будь-яких конфліктів інтересів, які витікають із стосунків всередині групи або стосунків з зовнішніми організаціями;

D. Оцінювання фінансової стійкості страховика може здійснюватися через:

- аналіз урегулювання претензій і вирахування технічних резервів згідно з діючими нормативними вимогами;
- аналіз діяльності компанії за галузями;
- аналіз інвестиційної політики (у тому числі політики щодо похідних фінансових інструментів) і активів, наявних для забезпечення технічних резервів;
- підтвердження наявності власності та оцінку інвестицій страховика;
- аналіз судових спорів та позабалансових зобов'язань; а також
- аналізу прогнозованих балансів та рахунків прибутків і збитків наступних років на основі останніх результатів та планів управління.

E. Оцінювання справедливого ставлення страховика до клієнтів може здійснюватися через:

- оцінку культури ставлення до клієнтів страховика, у тому числі ступінь, до якого керівництво, методи управління, управління якістю роботи, а також політика найму на роботу, розгляду скарг та практика виплати винагороди демонструють культуру справедливого ставлення до клієнтів;
- перевірку адекватності, доцільності та вчасності інформації, що надається клієнтам;
- контролю і розгляду претензій та інших виплат;
- контролю частоти і природи скарг клієнтів, спорів і судових розглядів; а також
- контролю оцінки ступеню задоволеності або інших вражень клієнтів, яка використовується страховиком.

ОПС-10 Превентивні і коригувальні заходи

Наглядовий орган вживає превентивних і коригувальних заходів, які є своєчасними, належними і необхідними для досягнення цілей нагляду над страховиками.

- 10.1 Наглядовий орган може вживати заходів проти осіб або організацій, які здійснюють страхову діяльність без необхідної ліцензії.**
- 10.2 Наглядовий орган має достатні повноваження і можливості, у тому числі адекватні інструменти, для вжиття своєчасних превентивних і коригувальних заходів, якщо діяльність страховика не відповідає раціональній діловій практиці або нормативним вимогам. Існує цілий ряд дій або виправних заходів, які, серед іншого, в разі необхідності передбачають втручання на ранній стадії. Превентивні та коригувальні заходи застосовуються пропорційно до серйозності проблем, яких зазнає страховик.**
- 10.2.1 Якщо страховик не виконує нормативні вимоги або застосовує у своїй діловій практиці нераціональні прийоми, і наглядовий орган виявляє слабкі місця у здатності страховика захищати інтереси держателів полісів, наглядовий орган повинен мати адекватну правоздатність та робочу потужність для вчасного втручання. Ієрархія прийняття рішень наглядового органу повинна бути структурована таким чином, щоб в екстреній ситуації заходів можна було вжити негайно.
- 10.2.2 Наглядовий орган володіє адекватними інструментами для нагляду за страховиками з урахуванням природи, обсягу та складності їх діяльності, у тому числі тих видів діяльності, які можуть представляти системні ризики. Вони можуть включати обмеження комерційної діяльності страховика, надання інструкцій щодо посилення фінансового стану страховика, введення вимог ліквідності або обмежень на проведення активних операцій, що ставлять під ризик капітал.
- 10.3 Якщо проблеми загострюються або страховик ігнорує вимоги наглядового органу щодо вжиття превентивних і коригувальних заходів, суворість можливих дій або виправних заходів може поступово підвищуватись.**
- 10.4 У разі необхідності наглядовий орган вимагає, щоб страховик розробив прийнятний план запобіжних заходів та усунення проблем. Плани запобіжних заходів та усунення проблем включають узгоджені та прийнятні дії, які можуть бути вжиті для вирішення питань, піднятих протягом прийнятного строку. Після узгодження або приписання планів запобіжних заходів та усунення проблем,**

наглядовий орган періодично здійснює перевірки, щоб переконатись, що страховик вживає необхідних заходів.

10.5 Наглядовий орган обмінюється інформацією з правлінням, керівництвом і ключовими особами у підрозділах, що виконують функції контролю, і оперативно доводить до їх уваги будь-які суттєві зауваження, для того щоб забезпечити, що превентивних і коригувальних заходів було вжито, а проблемні питання були розв'язані у задовільний спосіб.

10.5.1 У випадку, коли наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою, застосовує непрямий підхід, обмін інформацією буде здійснюватися у першу чергу з правлінням або керівництвом юридичної особи, яка займається страхуванням. Однак, якщо проблеми виникли за межами регульованих організацій, необхідно буде обмінюватись інформацією з іншими організаціями, що належать до групи.

10.6 Наглядовий орган ініціює вжиття заходів, спрямованих на запобігання порушенню законодавства, і негайно і ефективно усуває невиконання законодавства, яке може наразити держателів полісів на ризик або посягати на будь-які інші цілі нагляду.

ОПС-11 Приведення в дію коригувальних заходів

Наглядовий орган приводить у дію коригувальні заходи і в разі необхідності накладає санкції на основі чітких і об'єктивних публічно розголошених критеріїв.

11.1 Наглядовий орган уповноважений своєчасно приводити в дію коригувальні заходи у разі виявлення проблем зі страховиками. Наглядовий орган надає формальні інструкції страховикам щодо виконання або припинення виконання конкретних дій. Інструкції спрямовані на усунення виявлених проблем.

11.2 Наглядовий орган має цілий ряд прийомів, які вживаються для приведення в дію коригувальних заходів у разі виникнення проблем. Повноваження, зазначені у законодавстві, повинні як мінімум включати обмеження комерційної діяльності та заходи для посилення фінансового стану страховика.

11.2.1 Наглядовий орган повинен як мінімум мати повноваження для виконання наступних дій:

- накладення обмежень на комерційну діяльність;
- заборона страховику видавати нові страхові поліси;
- ненадання погодження на виконання нових видів комерційної діяльності або залучення нових страхувальників;

- обмеження передачі активів;
- обмеження володіння дочірніми підприємствами;
- обмеження комерційної діяльності дочірнього підприємства, якщо, на думку наглядового органу, така діяльність загрожує фінансовому стану страховика;
- надання інструкцій щодо посилення фінансового стану;
- вимагання вжиття заходів, які зменшують або мінімізують ризики;
- вимагання збільшення капіталу;
- обмеження або призупинення виплати дивідендів або інших виплат акціонерам;
- обмеження покупки власних акцій страховика;
- надання інших інструкцій і директив;
- організація передання зобов'язань, що лежали на неспроможному страховику, іншому страховику, який приймає на себе ці зобов'язання;
- тимчасове або остаточне позбавлення страховика ліцензії;
- заборона особам, що займають відповідальні посади у страховику, займати ці посади в майбутньому.

11.3 Після того, як було вжито коригувальних заходів або виправних заходів, надано інструкції або накладено санкції, наглядовий орган перевіряє виконання необхідних норм страховиком і оцінює ефективність виконаних дій.

11.4 Наглядовий орган має ефективні засоби для розв'язання проблем керування і управління, у тому числі повноваження вимагати зміни або обмеження повноважень членів правління, керівництва, ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, значних власників та незалежних аудиторів.

11.5 У разі необхідності та у виняткових випадках наглядовий орган встановлює зовнішній юридичний нагляд над страховиком, який не виконує пруденційні норми або інші вимоги. Наглядовий орган має повноваження взяти страховика під свій контроль або призначити інших вказаних чиновників або конкурсних керуючих для виконання цієї задачі та вжити інших організаційних заходів в інтересах держателів полісів.

11.6 Існують санкції у вигляді штрафів та інші покарання, що застосовуються до страховиків і фізичних осіб у разі порушення положень законодавства. Санкцій є пропорційними виявленому порушенню.

11.6.1 У деяких випадках може бути доцільним застосування каральних санкцій проти страховиків або фізичних осіб.

- 11.7 Законодавством передбачені санкції проти страховиків і фізичних осіб, які не надають наглядовому органу інформацію вчасно, приховують інформацію від наглядового органу, надають інформацію, ціллю якої є введення наглядового органу в оману, або навмисне неправильно передають дані до наглядового органу.
- 11.8 Процес накладення санкцій не відстрочує приведення в дію необхідних превентивних і коригувальних заходів.
- 11.9 Наглядовий орган або інший відповідальний орган, що діє на даній юрисдикційній території, вживає заходів для забезпечення виконання усіх накладених санкцій.
- 11.10 Наглядовий орган забезпечує послідовність накладання санкцій на страховиків та фізичних осіб, так щоб за подібні порушення та недоліки накладались однакові санкції.

ОПС-12 Припинення діяльності і вихід з ринку

Законодавством визначається діапазон можливостей для виходу з ринку юридичних осіб, що займаються страхуванням. Ним визначається термін "неплатоспроможність" і встановлюються критерії і порядок дій у випадку неплатоспроможності юридичної особи, що займається страхуванням. У разі процедури припинення діяльності юридичних осіб, що займаються страхуванням, законодавча база віддає пріоритет захисту держателів полісів та прагне мінімізувати перебої у своєчасному здійсненні виплат держателям полісів.

Вступні рекомендації

- 12.0.1 Цей ОПС застосовується лише до окремих юридичних осіб. Основний акцент цього ОПС зроблений на неплатоспроможності та продовженні страхового покриття після припинення господарської діяльності у складних умовах, однак захист держателів полісів повинен також мати місце при продовженні страхового покриття після припинення господарської діяльності у компанії зі стійким фінансовим станом.
- 12.0.2 Страховик може втратити фінансову життєздатність або бути неплатоспроможним. У таких випадках наглядовий орган може брати участь у прийнятті рішень, які вимагають поглинання більш здоровою організацією або злиття з ним. Якщо усі інші заходи не діють, наглядовому органу слід мати можливість закрити або сприяти закриттю проблемної страховика, пам'ятаючи про захист інтересів держателів полісів.
- 12.0.3 Законодавством повинен бути визначений пріоритет, який держателі полісів одержують при припиненні діяльності страховиком. Однак на

багатьох юрисдикційних територіях цей пріоритет часто віддається іншим зацікавленим сторонам, таким як співробітники страховика або податкові органи. На деяких юрисдикційних територіях додатковий або альтернативний захист держателів полісів забезпечується фондом захисту держателів полісів.

12.0.4 Якщо страховик належить до групи, між страховиком та іншими організаціями могли існувати внутрішньогрупові угоди та гарантії. У таких випадках при припиненні страховиком його діяльності наглядовому органу слід співпрацювати з іншими наглядовими органами, які мають відношення до цієї групи, для досягнення належного рішення, якщо це можливо. Додаткову інформацію щодо співпраці наглядових органів див. в ОПС-25 (Співпраця і координація роботи наглядових органів).

12.0.5 У випадках, коли страховик має транскордонні зв'язки (наприклад, через територіальні відділення), наглядовому органу слід співпрацювати з іншими наглядовими органами, які мають відношення до цієї групи, для досягнення належного рішення, якщо це можливо.

12.1 Процедури припинення діяльності і виходу страховика з ринку чітко визначені законодавством. Найвища юридична перевага надається захисту прав і привілеїв держателів полісів. Процедури направлені на мінімізацію перебоїв у своєчасному здійсненні виплат держателям полісів.

12.1.1 Органи, відповідальні за дії у випадку неплатоспроможності страховика, у тому числі можливу реструктуризацію або передачу портфелів, а також припинення діяльності страховика, чітко визначені законодавством.

12.2 Законодавством визначений той момент, після якого страховику більше не дозволяється продовжувати свою комерційну діяльність.

ОПС-13 Перестраховання та інші форми передачі ризиків

Наглядовий орган встановлює стандарти використання перестраховання та інших форм передачі ризиків, забезпечуючи, щоб страховики адекватно контролювали і прозоро звітували про програми передач своїх ризиків. Наглядовий орган враховує природу перестраховання, здійснюючи нагляд за перестраховальниками на своїй юрисдикційній території.

Вступні рекомендації

13.0.1 Цей ОПС надає наглядовим органам рекомендації з питань, пов'язаних з перестрахованням та ретроцесією. Він також надає рекомендації наглядовим органам стосовно загальних питань перестраховання, але не надає рекомендацій щодо здійснення безпосереднього нагляду над перестраховальниками.

- 13.0.2 Безпосередній нагляд над перестраховальниками передбачає, що нагляд за ними здійснюватиметься загалом схожим чином до нагляду за первинними страхувальниками. У цьому сенсі уся сукупність ОПС, стандартів і рекомендацій застосовуються до прямого нагляду за перестраховальниками. МАСН очікує, що наглядові органи застосовуватимуть ОПС та пов'язані з ними стандарти і рекомендації з урахуванням природи, розміру та складності вчиненого правочину, де це можливо, а від наглядових органів на відповідних юрисдикційних територіях очікується, що вони враховуватимуть особливості перестраховання.
- 13.0.3 Розділи, які стосуються переданого перестраховання, однаково застосовуються до страховиків і до перестраховальників, що означає, що будь-які посилання на передане перестраховання слід вважати такими, що стосуються і переданої ретроцесії; посилання на цедентів (страховиків) слід вважати таким, що охоплює ретроцедентів (перестраховальників), а посилання на перестраховальників слід вважати таким, що охоплює ретроцесіонерів. Для зручності в цьому ОПС терміни "цеденти" та "страховики" вживаються як синоніми. Багато питань, освітлених у цьому ОПС, також мають відношення до кептивних страховиків та перестраховальників.
- 13.0.4 Цей ОПС однаково застосовується як до страхування життя, так і до інших послуг страхування. У той час як багато наведених прикладів стосуються компаній, які надають послуги страхування, інші, ніж страхування життя, більшість питань, освітлених у цьому ОПС, однаково застосовуються до перестраховання життя та інших послуг перестраховання.
- 13.0.5 Нагляд над використанням перестраховання цедентами здійснюється не для того, щоб контролювати діяльність перестраховальників, а в рамках більш широкої програми нагляду за цими цедентами. Це необхідно для того, щоб дозволити наглядовим органам бачити повну картину пруденційної стійкості цедентів на їх юрисдикційних територіях і вимагати, щоб фінансовий стан цих цедентів був описаний адекватно. У цьому ОПС увага концентрується переважно на такому нагляді цедентів (і ретроцедентів).
- 13.0.6 Використання перестраховання цедентами слід розглядати як частину загальної оцінки ризиків цедента, а не просто з точки зору єдиного виду ризику і того, збільшився цей ризик чи зменшився.
- 13.0.7 Договір перестраховання за своєю природою є угодою між двома юридичними особами, укладеною між професійними контрагентами у рамках більш широкого підходу до управління ризиками і капіталом. З цієї причини сектору перестраховання не притаманна нерівність досвіду і знань, що простежується у договорах зі споживачами, хоча може існувати певна нерівність переговорної сили, залежно від точної динаміки ринку. Наглядовий орган не повинен пропонувати цедентам таку ж форму охорони, яку він пропонує споживачам-держателям полісів.

13.0.8 Наглядовому органу слід концентрувати увагу на аналізі очікувань правління та керівників щодо цедента, обговоренні з ними їх підходу та оцінки цього підходу та його впровадження. Проте це не виключає інших дій, які слід виконувати наглядовому органу як в рамках процесу видачі ліцензії (якщо це застосовується), так і в ході здійснення поточного нагляду.

13.0.9 Оцінка наглядовим органом угод про перестраховання повинна опиратись на ряд факторів, які слід переглядати індивідуально в кожному конкретному випадку, в тому числі:

- відносну фінансову стійкість та дані про страхові виплати даних перестраховальників (як за звичайних, так і за несприятливих умов);
- зваженість стратегій управління ризиками та капіталом;
- доцільність стратегії перестраховання з урахуванням страхових портфелів, що лежать в її основі;
- структуру програми, в тому числі будь-які альтернативні механізми передачі ризиків;
- обсяг, у якому виконання важливих функцій передане або стороннім організаціям, або іншим організаціям, що належать до цієї самої групи;
- рівні сукупної ризикозалежності від єдиного перестраховальника або різних перестраховальників, які є частиною однієї групи;
- доля перестраховального інтересу, переданого так, щоб чисті ризики залишались пропорційними фінансовим ресурсам цедента;
- рівень ефективної передачі ризиків;
- гнучкість програми перестраховання у напружених ситуаціях щодо претензій;
- ступінь наявного зниження ризику непогашення кредиту; а також
- система нормативного регулювання, наявна у місці реєстрації перестраховальника.

13.0.10 Адміністративні угоди, на яких базується програма перестраховання, можуть бути джерелом операційного ризику, наприклад через неналежні договірні угоди, неналежне адміністрування та технічні характеристики ІТ-системи, неефективний розгляд сукупних претензій, у результаті чого може бути необхідною виплата відшкодування у рамках програми перестраховання, нездійснення стягнення заборгованості у встановлені строки та невчасне надання відповідної інформації до перестраховальників.

Договори перестраховання можуть тягти за собою ризик невиконання нормативно-правових вимог, оскільки можуть бути відносно складними і не завжди розв'язувати питання так, як цього очікують цеденти. Ризиком невиконання нормативно-правових вимог є можливість того, що судові позови, несприятливі судові рішення або угоди, які були оскаржені або виявились такими, що не можуть бути виконаними примусово в позовному порядку, підривають дії або стан цедента або негативно впливають на них. На практиці ці ризики можуть бути мінімізовані завдяки ряду факторів, серед яких:

- чітка мова своєчасно погодженої та оформленої угоди;
- використання загальнозживаних положень угоди з усталеними інтерпретаціями;
- відносно досвідчені покупці;
- використання деякими цедентами посередників у процесі розміщення (які можуть як надати експертну пораду, так і бути потенційним джерелом правової допомоги у випадку виникнення проблем); а також
- довготривалі особисті та корпоративні взаємовідносини на ринку перестраховання.

Цілі перестраховання та інших форм передачі ризиків

- 13.0.11 Угоди щодо передачі ризиків у формі традиційного перестраховання або в іншій формі мають на меті забезпечити, щоб цеденти несли нижчі або більш передбачувані претензійні витрати в обмін на премію. Вони можуть виступати альтернативними засобами доступу до капіталу для фінансування ризиків та витрат на розширення обсягу діяльності.
- 13.0.12 Договір перестраховання є договором гарантії від збитків між перестраховальником і цедентом і не є законною передачею частини первинного ризику у такий же спосіб, як наприклад, передача прав по договору іншій особі. Незважаючи на це, в індустрії перестраховання зазвичай стверджують, що договори перестраховання діють як передача частини первинного ризику, і це дійсно так в економічному (хоча не в правовому) сенсі. Однак слід пам'ятати, що перестраховання перетворює ризик більш точно (слід сподіватись, для взаємної вигоди обох сторін) у тому сенсі, що сторони приймають різні види ризиків, укладаючи угоду. У стандартній угоді цедент (зазвичай) обмінює страховий ризик на ризик неповернення кредиту, операційний та (іноді) базисний ризик, у той час як перестраховальник (зазвичай) приймає страховий та операційний ризик та ризик несвоєчасності платежу.
- 13.0.13 Існують інші законні форми передачі ризиків, які можуть бути спрямовані на досягнення тих самих цілей. Вони включають облігації, пов'язані з ризиком катастроф, гарантії від втрат страхової індустрії та різні операції з вторинними цінними паперами, які позначаються спільним терміном "альтернативна передача ризику". Ці форми продовжують розвиватись, і наглядовим органам слід розглядати нові структури згідно з принципами, викладеними у цьому ОПС, не обмежуючись прикладами з поточної практики, описаними тут.
- 13.0.14 Метою перестраховання є зниження нестабільності і тим самим невпевненості цедентів, що визначають ціну ризику, шляхом об'єднання. Це робиться для підвищення вірогідності збереження діяльності цедента упродовж визначеного часу. Шляхом придбання перестраховання цеденти бажають стабілізувати фінансові результати своєї діяльності та підвищити свою стабільність через об'єднання ризиків. Зазвичай мета перестраховання пов'язана з наступними функціями, і наглядовим органам важливо розуміти комерційне підґрунтя програми перестраховання, оцінюючи її придатність.

Можливості

13.0.15 Перестраховання дозволяє страховикам бути гнучким у розмірі і видах ризику та обсязі діяльності підприємства, яку вони можуть на розумних підставах перестраховувати. Воно може дозволити страховику розпочати діяльність у новій сфері, поширити свою діяльність на певний клас або напрямок діяльності і/або географічний регіон або відмовитись від них упродовж короткого періоду.

Стабільність

13.0.16 Належним чином структуровані програми перестраховання допоможуть страховикам, обмеживши значні коливання результатів андерайтингу. У результаті цього обмежений розподіл ризику дозволить страховикам знизити необхідний обсяг їх власних фондів на ризику і таким чином підвищить рівень платоспроможності страховика.

Захист від надзвичайних ситуацій

13.0.17 Оскільки перестраховання пов'язане зі стабільністю, воно забезпечує захист від потенційних значних накопичень окремих втрат, що можуть бути результатом надзвичайних ситуацій, наприклад, землетрусів, лісових пожеж або циклонів.

Фінансування

13.0.18 Перестраховання допомагає фінансувати страхові операції, будучи альтернативою збільшенню капіталізації страховика. У цьому відношенні страховик має можливість використати забезпечення активами великих перестраховальників.

Експертний досвід

13.0.19 Перестраховальники можуть надавати страховикам технічну і андерайтерську допомогу та допомогу з претензіями у спеціалізованих сферах, де страховики можуть мати мало досвіду або не мати його взагалі. Кваліфіковані співробітники професійного перестраховальника можуть запропонувати послуги щодо андерайтингу та обробки претензій, зокрема новим страховикам і/або страховикам, які беруться за нові напрями діяльності або розширюють сферу своєї діяльності.

Діяльність груп

13.0.20 Договори перестраховання можуть бути використані для сприяння діяльності складних груп страховиків і перестраховальників. Додаткові рекомендації з цього питання будуть надані МАСН. Див. також ОПС-23 (Нагляд за групою).

13.1 Наглядний орган вимагає, щоб цеденти мали стратегії перестраховання і передачі ризиків, які відповідають природі, обсягу та складності їх діяльності і які є частиною їх більш широких

стратегій андеррайтингу і управління ризиками та капіталом. Наглядний орган також вимагає, щоб цеденти мали системи і процедури для забезпечення впровадження і дотримання таких стратегій, і щоб цеденти мали відповідні системи та засоби контролю над угодами з передачі ризиків.

- 13.1.1 Застосовувана цедентом стратегія перестрахування повинна бути частиною його більш широкої стратегії управління ризиками та капіталом, яка повинна враховувати загальну готовність цедента приймати ризики, порівняну вартість капіталу, наявність ліквідних коштів, погляди цедента на майбутні ринкові та економічні тенденції та прогнози щодо андеррайтингу. Ця стратегія повинна відповідати природі, розміру і складності цедента.
- 13.1.2 Стратегія перестрахування повинна враховувати бізнес-модель цедента, рівні капіталу та асортимент послуг, з особливим акцентом на:
- готовність приймати ризики (як сумарний розмір, так і чисте утримання);
 - найбільші суми ризику та сезонність страхового портфелю;
 - рівні диверсифікації, а також
 - готовність приймати ризик непогашення кредиту.
- 13.1.3 Відповідальність за розробку і узгодження стратегії повинна лежати на правлінні та керівництві цедента, які повинні також нести відповідальність за встановлення належних механізмів контролю для забезпечення того, щоб стратегія використовувалась і виконувалась керівництвом компанії.
- 13.1.4 Контроль правлінням і керівництвом за виконанням стратегії повинен включати узгодження програми перестрахування. Відхилення від стратегії повинні узгоджуватись з правлінням і керівництвом.
- 13.1.5 Правлінню і керівництву слід також доручати проведення регулярних переглядів результатів застосування програми перестрахування, щоб бути впевненими, що вона функціонує належним чином і продовжує виконувати свої стратегічні задачі. Вірогідно, що такий перегляд здійснюватиметься в рамках регулярного циклу планування комерційної діяльності.
- 13.1.6 Якщо поточне управління програмою перестрахування делеговане, особи і підрозділи, яким це управління делеговане, повинні мати належне робоче завдання, у тому числі обсяг повноважень та зазначення питань, вирішення яких залишається за правлінням і керівництвом.
- 13.1.7 Наглядний орган повинен розуміти стратегічні цілі і бізнес-моделі цедента і те, яке місце займає в них його стратегія перестрахування. Після того, як наглядний орган зрозуміє це, він

зможе оспорювати цю стратегію, якщо відчуває, що вона є недоцільною або наражає компанію на неналежний ризик.

- 13.1.8 Контроль над угодами перестрахування повинен бути частиною загальної структури внутрішнього контролю і управління цедента. Наглядом органам слід вимагати, щоб наявні засоби контролю і нагляду враховували природу, обсяг та складність комерційної діяльності цедента та суму перестрахованих ризиків. Зазвичай очікується, що традиційні угоди про перестрахування включатимуть наступні положення, більшість з яких також входить до угод з організаціями спеціального призначення. Наглядом органам слід вимагати, щоб цеденти на своїх юрисдикційних територіях передбачали наступні елементи.

Зв'язок з оцінкою капіталу

- 13.1.9 Цеденту слід забезпечувати, щоб характеристики його програми перестрахування, у тому числі супутній ризик контрагента, були адекватно відображені у будь-якій оцінці капіталу платоспроможності, що встановлюється на основі оцінки ризиків.

Узгоджені критерії забезпечення зобов'язань

- 13.1.10 Цеденту слід мати процедури виявлення перестраховальників, що надають забезпечення зобов'язань, яке він вважає прийнятним, і контролювання цього процесу. Також повинен бути визначений порядок дій у ситуаціях, коли необхідно оцінити перестраховальників, що не належать до будь-якого зарані погодженого переліку.
- 13.1.11 Поруч з іншими підходами до виявлення належних перестраховальників, слід вивести будь-які узгоджені критерії забезпечення зобов'язань з постанови високого рівня про те, яке забезпечення зобов'язань перестрахування буде прийнятним для цедента, які можуть базуватись на висновках незалежних експертів, власній думці цедента про перестраховальника, мінімальних рівнях капіталу, тривалості та якості відносин, кваліфікації, рівнів ретроцесії або поєднання цих та інших факторів.

Ліміти сукупної суми ризиків

- 13.1.12 Цеденту слід встановити розумні ліміти або рекомендації, що враховують надійність та розмір перестраховальника, по відношенню до максимальної сукупної суми ризиків для одного перестраховальника або групи пов'язаних перестраховальників, які доповнюватимуть будь-які місцеві обов'язкові ліміти або рекомендації. Страховику слід також мати процедури контролю цієї сукупної суми ризиків для забезпечення того, щоб ці ліміти не були перевищені або рекомендації не були порушені, у тому числі процедури, які дозволяють бачити, що надлишкова концентрація повертається у рамки ліміту або рекомендацій або управляється іншим чином. У певних випадках за прийнятних причин цедент може

перевищити ліміт, наприклад, у випадку добровільних розміщень та збільшення потужності або зростання резерву на виплату страхового відшкодування. У випадку перевищення ліміту слід узяти до уваги наявні додаткові процедури мінімізації ризику для урівноваження будь-яких порушень.

Процедури управління перестраховальними активами

- 13.1.13 Цеденту слід передбачити порядок дій, який забезпечував би, щоб усі звіти, подані до перестраховальників і одержані від них, були своєчасними і повними, і щоб виплати здійснювались так, як цього вимагає договір.

Дотримання вихідних критеріїв андеррайтингу

- 13.1.14 Цеденту слід приділяти належну увагу ризику, який представляють розбіжності, навмисні або ненавмисні, в умовах договорів перестраховання і вихідних договорах страхування, що означає, що на цедента може бути покладена більша сума ризику, ніж він передбачав, через ці розбіжності.

Критерії і процедури придбання добровільного покриття

- 13.1.15 Цеденту слід встановити відповідні критерії придбання добровільного покриття. Будь-яке придбане добровільне перестраховання повинне бути частиною процедур об'єднання та управління відшкодуванням, описаними вище. Цеденту слід мати конкретну процедуру затвердження, контролю та підтвердження розміщення кожного добровільного ризику. Добровільне перестраховання слід забезпечити раніше, ніж цедент прийме ризик, який перевищує можливості, передбачені угодою і/або його готовність приймати ризику.

Адміністративна інформація

- 13.1.16 Правління і керівництво повинне володіти належною адміністративною інформацією, яка дозволить їй слідкувати за результатами та потенційним вичерпанням програми перестраховання, щоб забезпечити дотримання стратегії перестраховання і приймати рішення щодо поточної придатності цієї програми.
- 13.2 Наглядний орган вимагає від цедентів, щоб їх угоди про перестраховання та пов'язані ризики були прозорими, що дозволило б наглядовому органу розуміти економічні наслідки наявних угод про перестраховання та інших форм передачі ризику.**
- 13.2.1 Наглядним органам слід вимагати, щоб цеденти надавали їм інформацію про програму перестраховання, якої вимагає наглядовий орган, щоб сформулювати думку про управління ризиками

та пруденційні наслідки програми перестраховування та пов'язаних ризиків. Це не повинно тягнути за собою вивчення усіх окремих договорів.

- 13.2.2 Наглядовим органам слід використовувати цю інформацію для визначення сумісності програма перестраховування із заявленою цедентом стратегією перестраховування. Їм слід оскаржувати цілі та результати окремих договорів з керівництвом цедента, коли це доцільно.
- 13.2.3 Наглядовим органам слід мати можливість одержувати достатню інформацію від цедентів для оцінювання того, чи відображений зміст будь-яких договорів перестраховування, підписаних цедентом, у його звітах. У цьому відношенні наглядовим органам слід приділяти особливу увагу тим договорам, які мають або здаються такими, що мають обмежені рівні передачі ризику, та вимагати, щоб мета і бухгалтерське проведення таких договорів розумілось належним чином.
- 13.2.4 Наглядовим органам слід вимагати, щоб системи подання звітів для наглядових цілей включали достовірну інформацію про угоди про перестраховування, укладені цедентами, що дозволило б наглядовим органам формувати інформовану думку про економічний вплив покриття перестраховування, яке придбає цедент.
- 13.2.5 По відношенню до положень щодо нагляду, наглядовим органам слід вимагати, щоб договір розглядався як угода про перестраховування, якщо він передає діяльність, яка згідно з місцевими правилами вважається страхуванням. Договір повинен вважатись позикою або депозитом, якщо у ході його складання на цедента було покладено безумовне зобов'язання щодо компенсування втрат перестраховальника у разі виникнення негативного балансу, досягнутого в ході договірних відносин. Уся відповідальність цедента повинна обумовлюватись прибутками від вихідної діяльності зі страхування.
- 13.2.6 Термін "обмежене перестраховування" (також відоме на деяких юрисдикційних територіях як "фінансове перестраховування", "структуроване перестраховування", "нетрадиційне перестраховування" або "перестраховування зі зменшенням втрат") є узагальненим терміном, який для цілей цього ОПС використовується для позначення усього спектру угод про перестраховування, які передають обмежений ризик відносно сумарних страхових внесків, які можуть бути змінені згідно з договором.
- 13.2.7 Наглядовим органам слід усвідомлювати той факт, що угоди про обмежене перестраховування є законними, однак важливо, щоб стосовно них надавались належні звіти. Зокрема, необхідно забезпечити, щоб договори, для яких бухгалтерський облік передбачений як для страхування, мали передачу достатнього ризику страхування, щоб виконати вимоги відповідних стандартів бухгалтерського обліку.

13.3 Наглядний орган враховує особливості нагляду за перестраховальниками та іншими контрагентами, у тому числі будь-які наявні домовленості про визнання наглядових органів.

13.3.1 Підходи до визнання наглядових органів можуть бути односторонніми, двосторонніми та багатосторонніми. Рекомендації МАСН були розроблені так, щоб відобразити міжнародну і міждержавну природу сектора перестраховання і сприяти діям наглядових органів. Однією з цілей угод про нагляд є сприяння забезпеченості послугами перестраховання на міжнародному рівні шляхом сприяння розвитку рамкової програми ефективного та дієвого міжнародного нагляду і зниження за рахунок цього будь-яких непотрібних повторних дій, пов'язаних з наглядом. Це стимулює міжнародну торгівлю та сприяє її ефективності завдяки диверсифікації, у той самий час підвищуючи безпеку держателів вихідних полісів. Міжнародна і міждержавна природа угод про перестраховання разом з відносною складністю учасників ринку роблять перестраховання особливо підходящим для таких угод про визнання. Визнання наглядових органів у більш широкому контексті нагляду за групами охоплене в ОПС-25 (Співпраця і координація роботи наглядових органів)²⁴.

13.4 Питання обов'язкових для виконання вимог щодо документації, які стосуються договорів перестраховання, є питанням договірного права даної юрисдикційної території. Однак наглядний орган вимагає, щоб сторони договорів перестраховання невідкладно документально оформлювали узгоджені сторонами основні умови, які стосуються економічних питань та страхової суми, і вчасно завершували оформлення формального договору перестраховання.

13.4.1 Щоб знизити ризик і зменшити обсяг майбутніх суперечок, сторонам договорів перестраховання слід, прямо або через посередників, розробити, підтримувати і застосовувати достатні ресурси і процедури для забезпечення своєчасного завершення оформлення договорів перестраховання. Бажано, щоб оформлення документації контракту було завершено до дати початку страхового захисту, а якщо це неможливо, якомога швидше після неї.

13.4.2 Наглядним органам слід мати доступ за вимогою до усієї документації, що стосується перестраховання, яка має відношення до програми перестраховання цедентів.

13.5 Наглядний орган оцінює, чи контролюють цеденти наявність у них ліквідних коштів, щоб ураховувати структуру договорів про передачу ризиків та можливі порядки здійснення платежів, що впливають з них.

²⁴ Див. рекомендації 25.1.25-25.1.71 стосовно критеріїв визнання наглядових органів, що здійснюють нагляд за групами.

- 13.5.1 Історично ризик втрати ліквідності не вважається в секторі страхування великою проблемою через природу і напрямок грошових потоків усередині цедента. Однак всередині окремих цедентів можуть виникнути проблеми з ліквідністю, і ці проблеми будуть пов'язані конкретно з програмами перестраховування таких цедентів. Більше загальних рекомендацій стосовно аспектів ліквідності надано в ОПС-16 (Управління ризиками підприємства з точки зору платоспроможності) та ОПС-17 (Достатність капіталу).
- 13.5.2 Договори перестраховування не знімають з цедента вихідної правової відповідальності перед держателями його полісів, що означає, що цедент залишається зобов'язаним перед законом оплачувати усі обґрунтовані збитки згідно з договорами страхування, оформленими ним, незалежно від того, перестраховані вони або ні. З цієї причини крупні збитки або серія збитків (понесені, наприклад, в результаті надзвичайної ситуації), можуть спричинити складнощі у грошовому потоці, особливо якщо мали місце затримки виплати відшкодування перестраховальниками або затримки надання цедентом доказів втрат перестраховальникам.
- 13.5.3 Зовнішні події також можуть стати причиною подібних проблемних ситуацій, особливо коли перестраховальники передали значні частини комерційної діяльності в ретроцесію. Якщо договір перестраховування містить застереження про зниження рейтингу, яка дає цеденту право вносити зміни до положень договору або зобов'язує перестраховальника надати цеденту забезпечення для покриття деяких або усіх його зобов'язань перед цим цедентом, такі дії можуть стати причиною проблем з ліквідністю серед перестраховальників і бувають, як правило, проциклічними. Ураховуючи це, наглядові органи повинні пам'ятати про вплив таких подій на загальну ефективність ринку.
- 13.5.4 Існує ряд шляхів мінімізації ризику втрати ліквідності. Як і з іншими ризиками, цеденту доцільно розробити власну реакцію на рівень ризику, який постає перед ним, а наглядовому органу оцінити цю реакцію.
- 13.5.5 Деякі цеденти вирішують домовитись з банком про надання кредиту для розв'язання нетривалих проблем з ліквідністю.
- 13.5.6 Цеденти також можуть укласти угоди із своїми перестраховальниками, щоб знижувати ризик втрати ліквідності. Ці угоди можуть містити положення, які передбачають прискорені виплати сум, що належать до виплати перестраховальником у випадку крупного збитку, і/або використання заставних або депозитних рахунків, які в разі необхідності дають цедентам доступ до коштів. Використання таких угод є комерційним питанням, що вирішується між цедентом і перестраховальником. Наглядовим органам слід вимагати, щоб цеденти вживали належних заходів для управління своїм ризиком втрати ліквідності, у тому числі визначали

вимоги щодо фінансування в обґрунтовано несприятливих умовах. Якщо серед цедентів поширена практика вимагання застави, це може значно знизити взаємозамінність ресурсів у секторі перестраховування, і наглядовим органам слід урівноважувати необхідність знижувати ризик втрати ліквідності для окремих цедентів з необхідністю сприяти загальній ефективності на ринку.

13.6 Якщо дозволена передача ризиків на ринки довгострокового капіталу, наглядові органи здатні зрозуміти структуру та дію таких угод і оцінити питання, що можуть виникнути у зв'язку з ними.

13.6.1 Упродовж останнього десятиліття було розроблено ряд нових прийомів, які дозволяють передачу страхового ризику на ринки довгострокового капіталу. У результаті цього зростає різноманітність та складність угод про передачу ризиків.

13.6.2 Передача ризику на ринки довгострокового капіталу може виникнути з використанням широкої різноманітності угод. Вони зазвичай передбачають створення спеціальної організації, метою якої є здійснення передачі ризику. Ці організації називають компаніями спеціального призначення, компаніями-перестраховальниками спеціального призначення, страхувальниками спеціального призначення, організаціями спеціального призначення тощо. В ОПС для позначення таких компаній використовується скорочення КСП. Однак передача ризиків на ринки довгострокового капіталу не обмежується використанням КСП. Наглядовим органам необхідно слідкувати за процесами розвитку цієї галузі.

13.6.3 Слід зауважити, що у багатьох відношеннях ці угоди є такими ж, як і традиційні угоди про перестраховування, і тому до них застосовуються рекомендації, надані в цьому документі. Однак ці угоди мають особливості, про які необхідно пам'ятати, для того щоб оцінювати доцільність та ефективність їх використання цедентами.

Первісна оцінка

13.6.4 Основним елементом будь-якої структури КСП є передача ризику страхування "повністю фінансованій" захищеній від банкрутства компанії, при якій претензії будь-яких інвесторів передаються цеденту, і при якій інвестори не мають можливості звернутись за допомогою до цедента у випадку економічних збитків, понесених компанією. Наглядовим органам слід мати можливість розуміти рівень, до якого КСП є "повністю фінансованими" та "захищеними від банкрутства", і бути задоволеними цим рівнем.

13.6.5 Для забезпечення того, щоб структура КСП була "повністю фінансованою", наглядовим органам у ході здійснення нагляду за КСП слід враховувати наступне:

- склад власників КСП;

- інвестиційну стратегію та стратегію щодо ліквідності КСП;
 - стратегію КСП щодо ризику непогашення кредиту, ринкового та операційного ризику і ризику андеррайтерів;
 - черговість і пріоритет платежів (наприклад, порядок розподілу платежів);
 - ступінь, до якого грошові потоки у структурі КСП були перевірені на стресостійкість;
 - домовленості щодо зберігання активів КСП (наприклад, довірчі рахунки) та юридична форма володіння активами;
 - ступінь диверсифікації активів КСП, а також
 - використання похідних фінансових інструментів, особливо для інших цілей, ніж зниження ризику та ефектне управління портфелем.
- 13.6.6 Для забезпечення того, щоб структура КСП була "захищена від банкрутства", наглядовим органам слід вимагати, щоб:
- був наданий експертний висновок юриста щодо захищеності від банкрутства; а також
 - захищеність КСП від банкрутства була розкрита у будь-якому проспекті, в якому також був би присутній інформаційний лист та дані про інвестиційні можливості.
- 13.6.7 Розуміння ролі усіх сторін угоди про КСП необхідне для розуміння первинних ризиків, особливо тому, що вони можуть докорінно відрізнятись від ризиків, які існують у традиційній угоді про перестраховування. Наглядовим органам слід мати можливість розуміти, серед іншого:
- ступінь, до якого ключові сторони (наприклад, спонсор, (пере)застрахований, інвестори, радники, контрагенти тощо) повністю розкриті і відомі наглядовому органу;
 - ступінь, до якого потенційні конфлікти інтересів між усіма сторонами КСП були адекватно розкриті і усунені (такі як ситуації, де спонсори також виконують керівні ролі);
 - ступінь базисного ризику, взятого на себе спонсором, і те, який безпосередній вплив це може мати на фінансовий стан спонсора у випадку, якщо той понесе збитки;
 - деталі організації управління КСП та дані про її провідних співробітників;
 - оцінки структури КСП, зроблені третіми сторонами (наприклад, незалежними агенціями);
 - компетентність задіяних юрисконсультів;

- надійність будь-яких передбачуваних фінансових або актуарних показників, якщо це застосовується (наприклад, якщо ініціювання захисту базується на відшкодуванні);
- розкриття угод про доручення виконання певних видів діяльності стороннім організаціям; а також
- ризик непогашення кредиту, пов'язаний з ключовими провайдерами послуг, у тому числі з фінансовими поручителями, які використовуються для захисту стану інвесторів.

13.6.8 Оскільки багато КСП створені таким чином, щоб функціонувати з мінімальним обсягом поточного керування, наглядовим органам слід розуміти ступінь, до якого системи і засоби контролю відповідають і є пропорційними природі первинних ризиків і складності структури КСП. Роль наглядового органу, що здійснює нагляд за цедентом, має багато спільного з роллю наглядового органу, що здійснює нагляд за КСП, якщо останній знаходиться на юрисдикційній території, на якій такі компанії є об'єктами регулювання.

13.6.9 Системи і засоби контролю, на додачу до тих, наявність яких вимагається для традиційного перестраховальника, повинні забезпечувати, щоб:

- не перевищувались обмеження щодо інвестицій;
- виплати процентів та дивідендів, витрати та податки були належним чином відображені в обліку;
- повідомлялось про коливання вище встановлених меж в активах і заставних рахунках;
- активи існували легально і їх можливо було технічно ідентифікувати;
- загальні зобов'язання могли бути визначені своєчасно і точно, а фінансові зобов'язання виконані згідно з основними договорами.

13.6.10 У зв'язку з цим наглядовим органам слід розуміти:

- засоби внутрішнього контролю і систему управління ризиками КСП, особливо те, наскільки вони достатні для забезпечення ефективної діяльності згідно з нормативно-правовими зобов'язаннями КСП;
- операційний ризик у структурі КСП та будь-які угоди щодо зменшення негативних наслідків; а також
- надійність наявних процесів контролю.

13.6.11 Наглядовим органам необхідно зрозуміти, в якому обсязі домовленості КСП обумовлюють базисний ризик. Він виникає, коли умови для гарантії відшкодування згідно з угодою КСП відрізняються від основи, на якій може виникнути первинна захищена відповідальність. Якщо КСП містять умови гарантії

відшкодування (тобто КСП відшкодовує збитки на основі дійсних збитків, понесених цедентом), вірогідність виникнення пов'язаних з цим проблем нижча. Однак багато КСП містять умови, пов'язані з показниками (на основі подій, які можна об'єктивно виміряти), або модельовані умови (на основі наслідків змодельованих загальногалузевих збитків). У цих випадках цедент іноді може залишатись відповідальним перед держателями його вихідних полісів, не маючи можливості звернутись до КСП. Базисний ризик слід розглядати або з урахуванням довіри, яку наглядовий орган має до угоди КСП, або у світлі вимоги цедента до рівня капіталу на основі оцінки ризику, якщо такі механізми використовуються.

Поточний нагляд

13.6.12 Наглядом органам слід розуміти різні конкретні питання, які виникають у ході поточного нагляду за КСП та їх використанням. Слід звертати увагу на наступні питання:

- дії, які повинні бути вжиті наглядовим органом у разі порушення будь-яких умов щодо ліцензування або одержання дозволу;
- розмір капіталу та здатність КСП продовжувати адекватно реагувати, якщо станеться страховий випадок;
- обсяг надання звітів, що вимагається наглядовим органом, щоб переконатись, що структура виконує свої зобов'язання; а також
- реакцію КСП у випадку коливання оціночної вартості інвестованих активів (наприклад, відповідність/невідповідність між заставним рахунком і ризикованістю, потоку премій, винагород, комісій тощо).

Припинення дії угод КСП

13.6.13 На згортання угод про передачу ризиків на ринки довгострокового капіталу часто впливає динаміка страхових збитків. Наглядовому органу слід розуміти наявні положення, які вимагають належного згортання міжгалузевих угод про передачу ризиків, і бути задоволеним цими положеннями. Зокрема, наглядовим органам слід розуміти процеси виникнення, мінімізації та управління будь-якими залишковими ризиками, які виникають після згортання таких угод.

13.6.14 До того ж, наглядовим органам слід розуміти процес та етапи, через які проходить КСП, коли її діяльність завершується природним чином, її зобов'язання були виконані і настав час її ліквідувати. Наглядовому органу слід розрізняти припинення випадку, який спричинив збитки, і припинення угоди після досягнення строку погашення (без виникнення збитків). У той час як останній випадок зазвичай є простішим і не викликає утруднень, припинення випадку, який спричинив повні або часткові збитки, заслуговує пильної уваги. Слід звертати увагу на наступні питання:

- питання, які стосуються скупки компанією власних акцій для підтримки їх ринкової ціни, та умов здійснення такої скупки
- питання, які стосуються реалізації інвестиційного портфеля;
- "демонтаж" КСП та залишкових ризиків, а також
- питання нагляду, які стосуються ризиків, які повертаються до спонсора/цедента після припинення дії угоди.

ОПС-14 Оцінка

Наглядовий орган встановлює вимоги щодо оцінки активів і пасивів з точки зору платоспроможності.

*Вступні рекомендації**Застосування*

- 14.0.1 МАСН вважає, що було б бажано, щоб методологія вирахування статей у фінансових звітах загального призначення могла застосовуватись для методології, що використовуються для звітування для цілей нагляду, або в цілому узгоджувалась із нею, з якомога меншою кількістю змін для виконання вимог регулятора. Однак, МАСН також визнає, що це може не бути можливим або доцільним в усіх відношеннях, ураховуючи різні цілі. МАСН вважає за необхідне, щоб розбіжності між фінансовими звітами загального призначення і опублікованими регулятивними звітами були роз'яснені і приведені у відповідність між собою в публічній формі.
- 14.0.2 МАСН вважає, що розбіжності між технічними положеннями для фінансових звітів загального призначення та опублікованих регулятивних звітів повинні бути в публічній формі роз'яснені і приведені у відповідність між собою стосовно розбіжностей у даних, ставки дисконту, методології і взяття на себе відповідальності, використаних разом з обґрунтуванням причин, за яких будь-який інший підхід є доцільним з точки зору платоспроможності.
- 14.0.3 За умови, що стандарти фінансової звітності, у тому числі МСФО, узгоджуються зі стандартами цього ОПС, оцінки, здійснені згідно з цими стандартами фінансової звітності, можуть вважатись такими, що відповідають цьому ОПС.
- 14.0.4 Контекст і мета оцінювання активів і пасивів страховика є ключовими факторами при визначенні їх значення. МАСН розглядає вимоги щодо оцінювання, які слід виконувати з точки зору оцінки платоспроможності страховиків, у контексті вимог МАСН до платоспроможності на основі

ризиків, які відображають загальний підхід до балансу на економічній основі²⁵ і відображають усі розумно передбачувані і релевантні ризики.

- 14.0.5 Норма 17.1 зазначає, що наглядовий орган вимагає використання загального підходу до балансу під час оцінювання платоспроможності, щоб виявити взаємозалежність між активами, пасивами, вимогами до нормативного капіталу та власних фондів і вимагати належного виявлення ризиків²⁶. Такий підхід забезпечує, щоб визначення наявного та необхідного капіталу базувалось на несуперечливих припущеннях для визнання і оцінювання активів і пасивів з точки зору платоспроможності.
- 14.0.6 Для досягнення відповідності цьому підходу до встановлення вимог до щодо достатності капіталу в контексті загального підходу до балансу, власні фонди слід широко розуміти як різницю між активами і пасивами, але на основі їх визнання і оцінювання з точки зору платоспроможності.

Платоспроможність

- 14.0.7 Оцінювання "з точки зору платоспроможності", про яке йдеться у цьому ОПС, є оцінюванням активів і пасивів, здійснене у рамках широкої методології оцінювання платоспроможності страховиків на основі ризиків.
- 14.0.8 Оцінювання платоспроможності є наслідком застосування наглядової оцінки до різних вимірювань та підрахунків поточного фінансового стану та майбутніх фінансових умов страховика, які слугують для демонстрації здатності страховика виконувати свої зобов'язання перед держателями полісів, коли настає строк виплати. У цьому відношенні корисним є комплект фінансової звітності, який може відрізнитись від звітності, яка використовується для фінансового звітування загального призначення. Щоб їх розрізнити, у цьому ОПС фінансові звіти, що використовуються для оцінки платоспроможності, називаються "регуляційними фінансовими звітами". До таких звітів належать регуляційний баланс та вимоги до нормативного капіталу. Для цілей цього ОПС термін "оцінювання з точки зору платоспроможності" означає оцінювання активів і пасивів у регуляційних фінансових звітах. Для загальної оцінки платоспроможності можна використовувати додаткову інформацію окрім регуляційних фінансових звітів, таку як:
- стрес-тестування та перевірка сценаріїв;
 - оцінювання ризиків і платоспроможності самим страховиком;
 - відповідне розкриття.
- 14.0.9 Технічні резерви є значним компонентом оцінювання з точки зору платоспроможності. Вони включають маржу для ризику з точки зору платоспроможності. Вимоги до нормативного капіталу є іншим

²⁵ Економічна основа може включати оцінки амортизованої вартості та оцінки, узгоджені з ринком, які відповідають цьому ОПС.

²⁶ Загальний підхід до балансу є загальною концепцією, а не такою, що передбачає використання конкретної методології, такої як метод вартості капіталу або процентильного методу.

компонентом оцінки платоспроможності, і вони вимагають наявності додаткового резерву на покриття ризику, таким чином, щоб у сукупності вони були достатніми для забезпечення погашення зобов'язань за полісами з тою вірогідністю достатності, якої вимагає наглядовий орган.

14.0.10 За несприятливих умов певні активи можуть вважатись такими, що мають знижену або нульову вартість. Унаслідок цього, під час оцінювання достатності капіталу такі активи можуть бути виключені з власних фондів або мати в них знижену вартість. Можливий варіант, коли може бути висунута вимога, щоб капітал покривав потенційну недостачу в вартості. Такі уточнення є частиною процесу визначення вимог щодо капіталу і/або власних фондів і охоплені ОПС-17 (Достатність капіталу). У регуляційних фінансових звітах ці уточнення показані окремо від вартості активів. Це підвищує рівень прозорості, послідовності та порівнянності.

14.1 Оцінювання передбачає визнання, припинення визнання та вимірювання активів і пасивів.

14.1.1 Слід визнавати активи і пасиви та припиняти їх визнання в обсязі, необхідному для належного визнання ризиків. Такі принципи визнання/припинення визнання можуть відрізнитись від принципів, які використовуються до фінансового звітування загального призначення на даній юрисдикційній території.

14.1.2 Визнання договорів страхування як частина оцінювання технічних резервів є значним питанням для страховиків та наглядових органів. Існує два можливих ключових моменти визнання – дата укладення контракту, що має обов'язкову силу (дата зобов'язання), та дата набуття контрактом чинності. В принципі, дата зобов'язання є датою, на яку виникає економічне зобов'язання. Однак на практиці ці дати можуть значно відрізнитись тільки для певних класів страхування, не пов'язаного з життям.

14.1.3 Договори про передання перестраховання повинні бути визнані та оцінені таким чином, щоб вони відповідали визнанню ризиків, які вони мінімізують. Якщо діючий поліс перестраховання передбачає охоплення майбутніх прямих полісів, вартість поліса перестраховання не повинна включати будь-якої суми, що стосується майбутніх прямих полісів, які ще не були визнані.

14.1.4 Слід припиняти визнання зобов'язань по договору страхування (або частини зобов'язань по договору страхування) у рамках технічних резервів тоді і тільки тоді, коли його було анульовано, тобто коли зобов'язання, вказане у договорі страхування, було виконане, від його виконання відмовились або його строк закінчився.

14.1.5 Придбання перестраховання не повинне призводити до припинення визнання технічних резервів, якщо придбання цього перестраховання не призвело по суті до анулювання договорів страхування або передачі прав по ним іншим особам.

14.2 Оцінювання активів і пасивів здійснюється на основі однакових принципів.

- 14.2.1 Оцінювання платоспроможності на основі послідовного оцінювання активів і пасивів є обов'язковою умовою для одержання повноцінної оцінки стану активів і пасивів страховика та розуміння фінансового стану страховика у порівнянні з іншими страховиками. Воно дозволяє одержувати надійну інформацію, завдяки якій плануються дії страховиків та їх наглядових органів по відношенню до цих станів.
- 14.2.2 Загальний фінансовий стан страховика повинен базуватись на послідовному вимірюванні активів і пасивів, чіткій ідентифікації та послідовному вимірюванні ризиків та їх потенційного впливу на усі складові балансу. Слід застосовувати цей послідовний підхід до усіх активів і пасивів, у тому числі активів, що перевищують пасиви, а також до ряду страховиків упродовж певного часу для можливості порівняння результатів.
- 14.2.3 Здійснення послідовного оцінювання означає, що розбіжності у вартості активів та пасивів можуть бути роз'яснені через розбіжності у природі грошових потоків, тому числі їх розподіл в часі, обсяг та притаманну ним невизначеність, а не через розбіжності у методології або припущеннях. Такий послідовний підхід може застосовуватись на різних рівнях, наприклад, до частини компанії, компанії або групи.
- 14.2.4 Для деяких активів і пасивів можуть використовуватись відмічені ринкові оцінки або оцінки за амортизованою вартістю, у той час як для інших активів і пасивів можуть використовуватись моделі оцінки, такі як моделі дисконтованих грошових потоків. Прив'язка таких моделей дисконтованих грошових потоків до ринкових оцінок або амортизованої вартості їх активів і пасивів може допомогти досягти послідовності підходу.
- 14.2.5 Окремі особливості договорів страхування, фінансових інструментів та наявних даних можуть відрізнятись в рамках однієї юрисдикційної території та від однієї юрисдикційної території до іншої. Послідовність оцінювання активів і пасивів означає, що такі розбіжності можна пояснити з точки зору розбіжностей природи оцінюваних грошових потоків на кожній юрисдикційній території.
- 14.2.6 Вимоги до нормативного капіталу визначаються з використанням послідовного методу оцінки активів і пасивів. Послідовність оцінювання активів і пасивів з точки зору платоспроможності не обов'язково означає, що оцінювання усіх активів і пасивів здійснюється на єдиній основі. Баланс у поєднанні з вимогами щодо капіталу повинен дозволяти належним чином визнавати ризики.

14.3 Оцінювання активів і пасивів здійснюється у достовірний і прозорий спосіб, корисний для процесу прийняття рішень.

Достовірність

- 14.3.1 Визначена вартість активів і пасивів страховика з точки зору платоспроможності повинна достовірно відображати їх вартість на дату оцінювання платоспроможності.
- 14.3.2 Об'єктивність є важливим аспектом достовірного оцінювання активів і пасивів, так що керівництво страховика не чинить неналежного впливу на оцінювання. Оцінювання активів і пасивів зазвичай вимагає оцінки, наприклад експертної оцінки для визначення актуальності даних та формування припущень. Для достовірності результату слід якомога більше знизити рівень суб'єктивності під час оцінювання. Цього можна досягти за рахунок використання інформації, що надходить завдяки ефективним процесам внутрішнього контролю, ринкових оцінок та іншої релевантної актуальної або фактографічної інформації, застосовуючи професійні стандарти і піддаючи оцінки незалежному перегляду. Наглядовим органам слід вимагати застосування методології оцінювання, яка використовує інформацію, одержану з фінансових ринків, та наявні дані про технічні ризики страхування. Інформація про конкретні компанії може бути доцільною, наприклад, якщо існують достатні докази, що бізнес-модель страховика та його прийоми роботи є характерними для цього портфолію та подібна інформація використовується для ринкового оцінювання.

Корисність для процесу прийняття рішень

- 14.3.3 У контексті цього стандарту термін "корисність для процесу прийняття рішень" означає корисність для формування оцінки з точки зору платоспроможності. Слід визнати, що, достовірно оцінюючи активи і пасиви і зменшуючи рівень суб'єктивності оцінки, може бути недоцільним повністю усунути суб'єктивність. Метод, який визначає єдину вартість без необхідності оцінки, може бути менш корисним для процесу прийняття рішень, ніж метод, у результаті застосування якого одержується ряд обґрунтованих оцінок, з яких потім на основі аналізу обирається одна оцінка. Слід надавати перевагу методу, який дозволяє одержувати результати, корисні для процесу прийняття рішень, перед методом, який не дозволяє одержувати такі результати.
- 14.3.4 На деяких юрисдикційних територіях примусові заходи можуть вживатись тільки на підставі об'єктивних підрахунків. На цих юрисдикційних територіях об'єктивний підрахунок повинен мати перевагу перед підрахунком, який базується на суб'єктивних припущеннях і методах. Наглядовим органам можуть бути вимушені більш точно вказувати характеристики припущень (наприклад, моральність та інтереси) та методів для цілей регулювання. Указана методологія повинна включати межу для ризику, припустимого для оцінювання, що здійснюється для визначення платоспроможності.
- 14.3.5 Оцінки, корисні для процесу прийняття рішень, можуть бути одержані з ряду джерел, у тому числі оцінювань, узгоджених з

ринком, оцінювань за амортизованою вартістю та інших моделей оцінювання, таких як моделі прогнозування дисконтованих грошових потоків.

- 14.3.6 Якщо існує ринок для активу або пасиву, в якому ціни встановлюються відкрито, а угоди є ліквідними, установлені ціни можуть у більшості ситуацій надати оцінку активів і пасивів, корисну для прийняття рішень. Зазвичай існує ряд ринкових цін на одну і ту саму статтю балансу, і для визначення остаточної вартості необхідне буде оціночне судження.
- 14.3.7 За деяких обставин ринкова ціна може не надавати основи для оцінювання, корисної для процесу прийняття рішень. Якщо даний ринок є неефективним або його діяльність відрізняється від норми, доцільніше буде використати більш надійний метод визначення вартості на основі більш типових умов. Такі обставини можуть виникнути, наприклад, якщо для укладання угод необхідні великі витрати, ринкова кон'юнктура квола, не існує незалежних джерел ціноутворення або вони обмежені, або ринок зазнає деформуєчих впливів. Наглядовому органу слід оцінювати такі обставини, і в результаті він може прийти до висновку про доцільність використання альтернативного економічного оцінювання.
- 14.3.8 Амортизована вартість може бути показником активів і пасивів, корисним для процесу прийняття рішень, якщо вона відображає ту суму, яку страховик заплатить і згодом одержить, а коливання ринкової вартості не вказують на здатність страховика виконувати свої зобов'язання. Амортизована вартість може бути практичним показником, корисним для процесу прийняття рішень, коли інші підходи до оцінювання більше не є корисними або надійними. Її корисно використовувати як доповнення до таких способів оцінювання, проводячи випробування на чутливість та самодостатність.
- 14.3.9 Розробка страховиком моделі його активів і пасивів також може забезпечити оцінку, корисну для процесу прийняття рішення. Надійність результатів моделювання підвищується завдяки використанню передового досвіду страховиків та наглядових органів стосовно управління моделями, засобів контролю та незалежного перегляду. Наглядове порівняння або співставний аналіз прийомів моделювання можуть підвищити надійність результатів моделювання. Моделі можуть використовуватись для застосування спільних критеріїв вимірювання для усіх ризиків (наприклад, тієї самої методології, часового горизонту, міри ризику, рівня впевненості тощо).
- 14.3.10 Наглядовому органу слід оцінювати ступінь, до якого вартість у часі та поправки на фактори ризику можуть збагатити інформацію, корисну для процесу прийняття рішень. В інших випадках можна покладатись на вимоги щодо розкриття. Що стосується пасивів, щодо яких існує невизначеність стосовно судових розглядів,

включення передбаченої оцінки вартості у часі та ризику до даного пасиву може бути недоцільним через ненадійність таких поправок.

Прозорість

- 14.3.11 Режим платоспроможності слід підтримувати належним розкриттям інформації та додатковим поданням конфіденційних звітів до наглядового органу. Наприклад, чітке визначення компонентів технічних резервів сприяє прозорості та порівнянності, а також зближенню. Стандарти розкриття, у тому числі для оцінювання активів і пасивів з точки зору платоспроможності, надані в ОПС-20 (Розкриття інформації).
- 14.3.12 Страховикам слід надавати достатню інформацію про використані ними підходи до оцінювання активів і пасивів, описуючи, як були дотримані принципи достовірності, корисності для процесу прийняття рішень та послідовності. Прозорість сприяє розумінню даних та надає можливості порівнювати дані на одній юрисдикційній території та між різними юрисдикційними територіями.

14.4 Оцінювання активів і пасивів є економічним оцінюванням.

- 14.4.1 Економічне оцінювання є оцінюванням, при якому розуміння одержаної оцінки фінансового стану страховика не утруднюється прихованим або невід'ємним консерватизмом або оптимізмом оцінювання. Такий підхід є доцільним у контексті вимог щодо платоспроможності на основі ризиків, які відповідають цьому ОПС і цим стандартам, і має спільні з ними цілі прозорості та порівнянності.

14.5 Економічне оцінювання активів і пасивів відображає приведені вартості їх грошових потоків з поправкою на ризик.

- 14.5.1 Економічна вартість повинна відображати передбачуване оцінювання майбутніх грошових потоків активу або пасиву, що приймає до розрахунку ризикованість цих грошових потоків та вартість грошей у часі. Актив або пасив можуть мати як надходження грошових коштів, так і витрати грошових коштів, сумарний ефект яких є додатною або від'ємною величиною. Така оцінка не обов'язково визначається безпосередньо з використанням вираховання дисконтованого грошового потоку. Поточна об'явлена ринкова вартість або поточна продажна або закупочна вартість можуть також відображати можливе оцінювання грошових потоків.
- 14.5.2 Наглядним органам слід розглядати усю доступну їм релевантну інформацію про поточні ринкові оцінки вартості та ризику, а також принципів, методів та параметрів, використаних у відповідних ринках для оцінювання вартості активу або пасиву.
- 14.5.3 Первинна вартість активу або пасиву може не відображати поточного передбаченого оцінювання майбутніх грошових потоків, і тому може не узгоджуватись з поточним економічним оцінюванням інших активів або пасивів. Первинна вартість зазвичай не

відображає змін вартості у часі. Проте амортизована вартість, яка уточнює первинну вартість активу або пасиву в часі, може точно відображати вартість майбутніх грошових потоків, якщо використовувати її разом з тестом на самодостатність або тестом на зниження вартості активів або пасивів.

14.5.4 На деяких юрисдикційних територіях використовується різновид економічного оцінювання, відомий як оцінювання, узгоджене з ринком, описаний нижче у рекомендаціях 14.5.5-14.5.11. На деяких юрисдикційних територіях використовується різновид економічного оцінювання, відомий як оцінювання амортизованої вартості, описаний нижче у рекомендаціях 14.5.12-14.5.15.

Оцінювання, узгоджене з ринком

14.5.5 Використання показників, узгоджених з ринком, може бути доцільним для економічного оцінювання активів і пасивів. Оцінювання, що базується на принципах, методах та параметрах, використання яких очікувалось би фінансовими ринками, називається оцінюванням, узгодженим з ринком. Якщо ряд оцінок та підходів є очевидним з огляду на ринок, оцінювання, узгоджене з ринком, є одним з цього ряду.

14.5.6 Фінансовим ринкам може бути добре відомо, що підхід до оцінок ринку для деяких активів і деяких страхових пасивів або їх складових використовує моделювання на основі певних припущень і прийомів та інформації стосовно конкретних портфельів, а також даних про технічні ризики страхування, що знаходяться в загальному доступі. Підрахунки, узгоджені з цим підходом, будуть узгоджені з ринком.

14.5.7 Однак за виняткових обставин може існувати додаткова інформація, понад ту, що існує стосовно оцінок ринку, одержаної з більш широкого економічного контексту, яку слід взяти до уваги, наприклад, якщо діяльність ринку відрізняється від норми, якщо він функціонує неефективно або якщо відповідні органи здійснюють втручання у нього. Наприклад, якщо уряд/органи регулювання здійснюють значне втручання, вкладаючи гроші або переймаючи на себе контроль. Такі дії можуть здійснюватися у відповідь на викривлення пропозиції і попиту на відповідних ринках або створювати його, так що параметри, визначені у спосіб, узгоджений з ринком, можуть також бути тимчасово викривлені.

14.5.8 Вартість, узгоджена з ринком, може у такому випадку не бути належною, і для здійснення економічного оцінювання з точки зору платоспроможності слід буде визначити іншу вартість, від якої можна очікувати, наприклад, що вона буде узгоджена з ринком за нормальних ринкових вимог. Ступінь доцільності цих дій, скоріше за все, буде варіюватись відповідно до умов ринку на різних юрисдикційних територіях. Якщо виникнуть такі обставини, наглядовим органам слід надати рекомендації стосовно належних вартостей або поправок, які слід використовувати страховикам з

точки зору платоспроможності, щоб відобразити приведену вартість їх грошових потоків з поправкою на ризик і виконати принципи послідовності, корисності для процесу прийняття рішень, релевантності та прозорості.

- 14.5.9 Для активу або пасиву може існувати достатньо активний ринок, який сам по собі є мірою вартості, узгодженої з ринком. Для інших активів і пасивів, або коли ринок стає неліквідним, може не існувати прямої міри вартості. Однак може бути доступною релевантна інформація про ринок, яка стосується оцінювання компонентів прав, зобов'язань або ризиків активу або пасиву. Якщо, наприклад, компонент зобов'язань пасиву страхування може бути відтворений з використанням фінансових інструментів, для яких існує об'єктивна ринкова вартість, ця вартість забезпечує надійний орієнтир щодо вартості цього компонента.
- 14.5.10 Вартість активу або пасиву, узгоджена з ринком, може бути визначена з використанням різних прийомів або їх комбінації. Наприклад, при оцінюванні технічних резервів:
- якщо страхові зобов'язання обертаються на достатньо глибокому і ліквідному ринку, можна використати ціни, що спостерігаються, для одержання вартості, узгодженої з ринком. Слід урахувати наявність, корисність для процесу прийняття рішень та достовірність цін, виводячи вартість, узгоджену з ринком;
 - якщо деякі або усі грошові потоки, пов'язані із страховими зобов'язаннями, можуть бути відтворені з використанням фінансових інструментів, ринкова вартість фінансових інструментів, що відтворюють, може бути використана як вартість цих грошових потоків;
 - якщо грошові потоки, пов'язані зі страховими зобов'язаннями, не можуть бути відтворені в повній мірі, тоді вартість грошових потоків, що лишаються, може бути оцінена з використанням моделі дисконтованих грошових потоків. Щоб використаний метод узгоджувався з ринком, він повинен виявляти приблизне значення ринкової вартості на основі принципів оцінювання, узгодженого з ринком, і відображати ненадійність або відсутність інформації про ринок.
- 14.5.11 Цей підхід до оцінювання іноді позначається терміном "підхід складових", і згідно з ним вартість складових ризику оцінюється за ринковою вартістю, якщо таку вартість можливо встановити і вона є корисною для процесу прийняття рішень та достовірною; вартість інших компонентів, можливо, необхідно буде оцінити з використанням методів оцінювання на основі моделей. Для договорів страхування, наприклад, можна ідентифікувати окремі складові, які мають інвестиційну або депозитну складову, а також складову страхового ризику. Підхід складових допомагає підвищити рівень узгодженості з ринком і знизити рівень помилок при

моделюванні. Слід зауважити, що, якщо не існує достатньо глибокого ліквідного ринку, з якого визначається вартість складової ризику, узгоджена з ринком, слід розглянути додатковий ризик втрати ліквідності.

Оцінювання амортизованої вартості

- 14.5.12 Може бути доцільними використовувати метод амортизованої вартості для економічного оцінювання активів і пасивів. Методи амортизованої вартості визначають вартість активу або пасиву в будь-який момент часу як приведену вартість майбутніх грошових потоків, дисконтованих за відповідною процентною ставкою з належною поправкою на ризик.
- 14.5.13 Дисконтна ставка, що використовується при оцінюванні активів згідно з методом амортизованої вартості, прирівнює приведену вартість прогнозованих грошових потоків, передбачених договором, до суми, сплаченої за придбання активу. Ціна, сплачена за актив, зазвичай дорівнює ринковій вартості на момент придбання. Оскільки сплачена ціна відображає ризик інструмента на момент придбання, поправка на ризик, оцінений на цей момент, автоматично включається до дисконтної ставки.
- 14.5.14 Коли згідно з методом амортизованої вартості оцінюються як активи, так і пасиви, існує тісний зв'язок між дисконтною ставкою і резервом по ризику. В основі використовуваної дисконтної ставки може лежати очікуваний дохід, з поправкою на невиконання зобов'язань, від додаткового портфелю активів. Можливі інші комбінації дисконтної ставки та поправки на ризик.
- 14.5.15 Коли використовується метод амортизованої вартості, слід оцінювати одержані показники на достовірність щонайменше раз на рік. Що стосується активів, якщо активу було завдано значної шкоди, балансову вартість цього активу слід відрегулювати таким чином, щоб вона відображала завдану шкоду. Що стосується пасивів, вартість слід перевіряти щонайменше раз на рік. Якщо виявляється, що вартість пасиву є недостовірною, слід її укріпити. Слід також робити поправки для зниження будь-якого значного і надмірного консерватизму, виявленого в результаті застосування тесту на достовірність.
- 14.6 Вартість технічних резервів та інших пасивів не відображає власну кредитоспроможність страховика.**

- 14.6.1 Для одержання послідовних і достовірних економічних показників страхових портфелів з точки зору платоспроможності, вартість технічних резервів не повинна відображати власну кредитоспроможність страховика. Необхідно, щоб страхові зобов'язання виконувались на однаковому очікуваному рівні усіма страховиками на даній юрисдикційній території, а вартість однакових портфелів, якими володіють різні страховики, не повинна

залежати від кредитоспроможності страховика. Це також стосується технічних резервів перестраховальника.

14.6.2 Незважаючи на це, слід враховувати кредитоспроможність перестраховальника, розглядаючи платоспроможність страховика (перестраховальника)-цедента, навіть якщо договірні грошові потоки є однаковими. Ризик невиконання перестраховальником зобов'язань може бути покритий або вимогами до нормативного капіталу, або поправками, зробленими до вартості активів при визначенні наявного капіталу. Можливий варіант, коли можна зробити поправку на ризик невиконання кредитних зобов'язань під час прямої оцінки вартості активу перестраховання.

14.6.3 Оцінювання вартості інших пасивів, ніж технічні резерви, також не повинне відображати власну кредитоспроможність страховика.

14.6.4 Якщо умови боргу роблять його субординованим зобов'язанням страховика по відношенню до страхових договорів, сума боргу може відображати нижчу вірогідність виплати субординованого боргу і нижчого капіталу, необхідного для покриття ризику неплатежу.

14.7 Оцінювання вартості технічних резервів перевищує поточну оцінку (коректив по відношенню до поточної оцінки або КВПО).

14.7.1 Технічні резерви є активами або пасивами, які представляють економічну вартість страховика, який виконує свої страхові зобов'язання перед держателями полісів та іншими бенефіціарами, що виникають упродовж строку існування портфелю страхових полісів страховика. Вони включають коректив (коректив по відношенню до поточної оцінки або КВПО), який покриває невизначеність, яка притаманна цим зобов'язанням.

14.7.2 Грошові потоки, пов'язані з виконанням страхових зобов'язань страховика, включають премії, які належить отримати, відшкодування, які належить виплатити згідно зі страховими полісами, та будь-які інші грошові потоки, пов'язані з полісами (наприклад, майбутні розподіли згідно з договорами страхування з правом участі страхувальника у прибутку страховика) та майбутніми витратами на управління полісами.

14.7.3 Витрати на залучення нових страхувальників є значною складовою грошових потоків страховика. Після виплати витрат на залучення нових страхувальників майбутні притоки грошових коштів можуть перевищувати майбутні відтоки грошових коштів.

14.7.4 Оскільки зобов'язанням страховика згідно зі страховим полісом притаманна невизначеність щодо суми і/або часу виконання, приведена вартість грошових потоків, пов'язана з їх виконанням, має ряд можливих вартостей різних ступенів вірогідності. Середнє значення цих приведених вартостей, оцінене з точки зору вірогідності, є їх очікуваною приведеною вартістю (яка також називається статистичним середнім) і позначається терміном

"поточна оцінка вартості виконання страхових зобов'язань" (поточна оцінка). Для визначення поточної оцінки можна використовувати актуарні та статистичні методи, у тому числі детерміністські, аналітичні методи та методи моделювання.

- 14.7.5 Окрім покриття грошових потоків, пов'язаних з виконанням страхових зобов'язань, страховик несе витрати на покриття невизначеності, притаманної цим грошовим потокам (наприклад, через утримання капіталу або через хеджування, перестраховування або інші форми мінімізації ризику). Страховикам необхідно підтримувати таку суму, щоб зобов'язання згідно зі страховими полісами перед позивачем або бенефіціаром були виконані в належний строк. Тому, в принципі, економічна вартість технічних резервів перевищує поточну оцінку вартості виконання страхових зобов'язань на суму, необхідну для покриття цієї невизначеності. Ця надлишкова сума і є КВПО.
- 14.7.6 Якщо, наприклад, необхідний капітал для забезпечення рівня впевненості, який вимагається режимом платоспроможності, технічні резерви повинні як мінімум також покривати витрати, пов'язані з утриманням цього капіталу. За таких обставин КВПО може розглядатись як резерв для виплати винагороди за капітал, вкладений у бізнес, упродовж решти строку дії полісу. Оскільки з часом рівень невизначеності знижується, КВПО також знизиться, поступово звільняючи його від технічних резервів. Таким же чином, по мірі зниження рівня невизначеності згідно з переглянутим портфелем ризиків буде також знижуватись необхідний капітал.
- 14.7.7 На практиці може не існувати потреби в окремому визначенні поточної оцінки та КВПО. Режим платоспроможності повинен вимагати, щоб будь-який метод оцінювання технічних резервів був таким, щоб показники мали явний або прихований коректив по відношенню до поточної оцінки. Наприклад, може очікуватись, що надійна ринкова оцінка з урахуванням достатньо глибокого та ліквідного ринку автоматично включатиме КВПО.
- 14.7.8 Завдяки моделі, вирахування якої включає поправку на невизначеність до рівня впевненості, якого вимагає режим платоспроможності, також можна прямо підрахувати технічні резерви. Однак у цьому випадку наглядовим органам слід зважити, чи слід повідомляти про поточну оцінку окремо від КВПО, щоб забезпечити послідовність і достовірність даних про технічні резерви.
- 14.7.9 Слід повідомляти про будь-яку зміну в базових даних або припущеннях, у результаті якої змінюється поточна оцінка та КВПО, і обґрунтовувати її, так щоб послідовність, надійність та релевантність були збережені і в майбутньому можна було уникнути безпідставних змін.

14.8 Поточна оцінка відображає передбачувану приведену вартість усіх відповідних майбутніх грошових потоків, які виникають у ході

виконання страхових зобов'язань з використанням неупереджених передбачень на підставі діючих показників.

- 14.8.1 Поточна оцінка повинна відображати усі майбутні грошові потоки згідно з існуючим договором страхування, оскільки вони є невід'ємною частиною виконання зобов'язань, передбачених договором. Це стосується усіх грошових потоків, у тому числі негарантованих факультативних або дискреційних грошових потоків, якщо встановлено, що вони виникають на основі договірних відносин між страховиком та держателем поліса. Це відображає комерційний зміст договору і тому відображає економічну реальність.
- 14.8.2 Слід розглядати страховий договір у цілому. Зокрема, якщо договором передбачено виплати майбутніх страхових премій, такі страхові премії є невід'ємною частиною виконання зобов'язань, передбачених цим договором. Ані компанія, ані держатель поліса не може мати справу з одним, не маючи одночасно справи з іншим. Для визнання одного повинне також бути визнане інше. Оцінювання вартості страхового пасиву вимагає вивчення усіх пов'язаних грошових потоків, у тому числі договірних надходжень премій. Невизначеність, пов'язана з цими грошовими потоками, разом з невизначеністю, пов'язаною з іншими відповідними грошовими потоками, відображаються у зважуваннях вірогідності, що застосовуються під час підрахування поточної оцінки.
- 14.8.3 Щоб роз'яснити, що саме являє собою договір страхування з точки зору платоспроможності, наглядовому режиму слід указувати межі договорів страхування, які визначають відповідні грошові потоки, які повинні бути враховані під час визначення поточної оцінки. Договори страхування підлягають таким граничним обмеженням, якщо вони існують²⁷:
- припинення дії договору з урахуванням продовження строку будь-яким одностороннім опціоном, доступним держателю поліса; або
 - наявність у страховика одностороннього права анулювати або вільно перепідписувати поліс; або
 - спільна участь страховика та держателя поліса в прийнятті двостороннього рішення стосовно продовження дії поліса.
- 14.8.4 Перше граничне обмеження виключає можливість виникнення нового страхування шляхом пролонгації існуючого договору, за винятком випадків, коли така пролонгація здійснюється у зв'язку з реалізацією відкритого опціону, що надається держателю поліса згідно з існуючим договором. Слід включати договірні грошові потоки, які виникають з односторонніх прибуткових опціонів

²⁷ Для деяких видів довгострокових полісів страхування життя з необмеженим терміном дії, ці обмеження будуть оцінюватись через потенційний строк існування держателя поліса, з передбаченням можливості припинення або викупу вірогідності, пов'язаної з кожним грошовим потоком.

держателя поліса для пролонгації строку дії договору. Поточна оцінка повинна враховувати очікувану норму використання таких опціонів. Це граничне обмеження також виключає премії за додаткові добровільні внески, за винятком випадків, коли вони передбачені договором як односторонні опціони. Що стосується страхових договорів з перемінними страховими внесками (таких як договори універсального страхування життя), грошові потоки повинні включати добровільні внески, що перевищують необхідний мінімум, у випадку, якщо згідно з діючим договором існують гарантії, наприклад, гарантії неприпинення дії договору і розміру страхової премії. Поточна оцінка повинна відображати очікувану норму виплати додаткових внесків і очікуваний рівень таких внесків.

14.8.5 Друге граничне обмеження уточнює, що майбутні грошові потоки, які виникають з подій, що лежать за межами ситуації, коли страховик може в односторонньому порядку відмовитись від виконання договору, наприклад, шляхом перепідписання, не включені до оцінювання. Це стосується більшості договорів страхування, що не стосуються страхування життя, строк дії яких зазвичай триває один рік. Хоча можуть існувати великі очікування, що дію цих договорів буде продовжено, страховик не зобов'язаний робити цього, і, відповідно, для цілей оцінювання враховуються тільки грошові потоки, що виникають по відношенню до договорів, діючих на даний момент, або дію яких було продовжено на додатковий період, між тим як вплив нового страхування міг би розглядатись у вимогах режиму платоспроможності щодо капіталу або власних фондів. На противагу цьому, слід включати майбутні грошові потоки згідно з договором страхування життя або страхування на випадок непрацездатності, від виконання якого страховик не може відмовитись в односторонньому порядку, навіть якщо планується, що майбутні премії, передбачені цим договором, будуть підвищуватись або можуть бути змінені страховиком по відношенню до цілого класу договорів без підписання кожного окремого страхового полісу.

14.8.6 Третє граничне обмеження уточнює, що навіть якщо держатель поліса має можливість продовжувати або розширювати дію договору, якщо це вимагає згоди страховика, тоді грошові потоки, що виникають з подій, які лежать за межами цієї ситуації, не слід включати для цілей оцінювання, враховуючи, що вплив нового страхування може розглядатись режимом платоспроможності у вимогах щодо капіталу або власних фондів.

Дискреційні виплати

14.8.7 Деякі договори страхування надають держателю поліса як гарантовані виплати (наприклад, мінімальну суму, що виплачується у випадку смерті і/або на дату виплати страхової суми або будь-якого страхового випадку), так, наприклад, і право участі у виконанні відповідного класу договорів, пов'язаних з ними активів або і того, і іншого. Страховик має певну свободу розсуду щодо суми або часу

виплати прибутків держателям полісів, але ця свобода часто буває обмеженою.

- 14.8.8 Визначаючи, які майбутні грошові потоки будуть включені до визначення технічних резервів з точки зору платоспроможності, слід розглядати усі виплати, незважаючи на те, гарантовані ці виплати згідно з договором страхування або ні. Наприклад, слід включати майбутні дискреційні бонуси, які страховик очікує отримати.
- 14.8.9 З огляду на велику різноманітність договорів страхування з правом участі страхувальника в прибутку страховика та правових режимів на різних юрисдикційних територіях, наглядовим органам слід встановити належні для його юрисдикційної території критерії стосовно допустимості дискреційних елементів, пов'язаних з договорами страхування з правом участі страхувальника в прибутку страховика, в оцінюванні технічних резервів. Незважаючи на це, вони повинні відповідати принципам послідовної, надійної та економічної оцінки та принципам, що застосовуються конкретно до технічних резервів, про які йдеться в цьому ОПС.
- 14.8.10 На багатьох юрисдикційних територіях облік накопиченого прибутку, який виплачується певному класу держателів полісів, ведеться окремо страховиком. Якщо такий накопичений прибуток може бути використаний для поглинання збитків для захисту інтересів держателів полісів у період стресу, він може мати усі характеристики капіталу і тому може бути визнаний при визначенні власних фондів для цілей платоспроможності. В такому випадку важливо забезпечити, щоб встановлені режимом платоспроможності критерії щодо допустимості майбутніх дискреційних прибутків в оцінюванні технічних резервів, були сумісними з критеріями визначення власних фондів для досягнення послідовної загальної оцінки стану платоспроможності страховика.

Неупереджені поточні припущення

- 14.8.11 Неупереджені поточні припущення робляться на основі поєднання значимої статистики, що викликає довіру, а також суджень про її очікуваний майбутній розвиток, наприклад зниження рівня смертності, інфляцію витрат, які навмисне не завищують і не занижують очікуваного результату. Щоразу, коли оцінюються технічні резерви, слід повторно розглядати дані та припущення і вносити необхідні поправки для забезпечення того, щоб дані та припущення продовжували відповідати поточним умовам.
- 14.8.12 Можна очікувати, що доступні для спостереження дані, такі як розміри процентної ставки, ціни на фінансовому ринку та рівень інфляції, будуть різними щоразу, коли визначається поточна оцінка. Зокрема, грошові потоки чутливі до рівня інфляції. Якщо припущення робляться на основі вимірних показників ринку, ці вимірні показники повинні бути актуальними на дату оцінювання.

- 14.8.13 Слід здійснювати регулярний аналіз статистики, з належним урахуванням статистики окремої організації та відповідної статистики галузі страхування, для підтримки припущень щодо технічних ризиків страхування. Якщо припущення залежать від результатів таких аналізів статистики, найостанніша статистика, яка стосується портфеля, не повинна обов'язково представляти найбільш достовірне поточне припущення для цього портфеля. Можна досягти більш високого рівня достовірності завдяки аналізу статистики за декілька років, згладжуючи коливання в статистичних даних і роблячи поправку на будь-які очевидні тенденції статистики. Однак слід також слідкувати, щоб історичний досвід залишався актуальним для поточних умов.
- 14.8.14 Якщо рівень довіри до статистики, якою володіє страховик, низький, наприклад, його портфель договорів страхування малий або новий, припущення, зроблені на основі відповідної статистики галузі страхування, будуть більш корисними для процесу прийняття рішень в якості основи для прогнозування грошових потоків.
- 14.8.15 У принципі, використані припущення повинні відображати характеристики портфеля, а не конкретного страховика, який володіє цим портфелем. Однак, важливо зауважити, що на практиці характеристики портфеля, підписаного страховиком, можуть відображати аспекти конкретних прийомів комерційної діяльності, застосовуваних страховиком, особливо з урахуванням його андеррайтингу, урегулювання претензій та витрат. Інформація, яка стосується конкретної компанії, може бути доцільною, наприклад, якщо наведено достатні докази, що бізнес-модель і прийоми страхувальника є типовими для портфелю і подібна інформація використовується для оцінювання ринку.
- 14.8.16 Що стосується витрат, власний досвід страховика щодо витрат, пов'язаних з управлінням портфелем, має бути корисним для визначення економічної вартості.
- 14.8.17 Витрати на залучення нових страхувальників зазвичай є значною складовою витрат страховика. Для більшості договорів страхування витрати на залучення нових страхувальників уже були понесені, так що майбутні грошові потоки включають тільки витрати на супроводження та претензійні витрати. Необхідно провести належний аналіз статистичних даних про витрати страховика, щоб відділити витрати на залучення нових страхувальників з метою моделювання майбутніх витрат. Необхідно з увагою закладати витрати, які не змінюються безпосередньо зі зміною рівня нової комерційної діяльності, так що витрати будуть продовжувати існувати певний період, якщо припинення нових видів комерційної діяльності було взяте до уваги.

14.9 КВПО відображає невизначеність, притаманну усім відповідним майбутнім грошовим потокам, яка виникає під час виконання страхових зобов'язань упродовж їх повного часового горизонту.

14.9.1 На практиці можна використовувати різні методи вимірювання ризику. Для деяких ризиків можуть бути відомими достовірні ринкові ціни. При виборі методики слід приділити належну увагу природі вимірюваних ризиків. Інші підходи, що застосовуються у різних країнах світу, включають метод квантилів, метод умовних очікувань побічних ризиків, метод вартості капіталу та метод прямого припущення. Якщо використовується декілька належних методів, слід переконатись, що вони не суперечать один одному. Вивіряння використаних методів повинне знизити ефект методологічних розбіжностей до рівня, який дозволить здійснювати достовірне оцінювання платоспроможності. На сьогоднішній день не існує єдиної загальної методології. На практиці результати, одержані в результаті застосування різних методів, не будуть ідентичними, і необхідно буде вивіряти використані методи і перевіряти їх на несуперечливість, щоб зменшити методологічні розбіжності до рівня, прийнятного для цілей оцінювання платоспроможності. Після того, як методологію було обрано, не слід її міняти від одного оцінювання до іншого, якщо для зміни немає вагомої причини.

14.9.2 Коректив по відношенню до поточної оцінки (КВПО) являє собою приблизний показник невизначеності, притаманної грошовим потокам, пов'язаної з виконанням страхових зобов'язань страховика. Для досягнення послідовного, достовірного оцінювання, яке було б корисним для процесу прийняття рішень, коректив по відношенню до поточної оцінки повинен враховувати усі невизначеності, притаманні зобов'язанням за даним полісом упродовж повного періоду дії цих зобов'язань, тобто змінюваність усіх відповідних грошових потоків у тому обсязі, в якому цю невизначеність несе страховик, а не держатель поліса.

14.9.3 У КВПО слід відображати тільки ризик, притаманний зобов'язанням за даним полісом. Інші ризики слід відображати у вимогах до нормативного капіталу. Якщо ризики відображені як у КВПО, так і у вимогах до нормативного капіталу, для забезпечення загального рівня безпеки слід по можливості уникати їх повторного урахування.

14.9.4 На деяких юрисдикційних територіях може вважатись належним, з урахуванням невизначеності, притаманної зобов'язанням за полісом та прибутку, що жодна складова премії, у зв'язку з такими міркуваннями, не повинна бути вказана в прибутку на момент початку дії договору. На таких юрисдикційних територіях первісна невизначеність фактично представлена різницею між одержаною премією та поточною оцінкою. На інших юрисдикційних територіях може вважатись, що одна з інших методологій, описаних у цьому документі, надає оцінку рівня невизначеності, корисну для процесу прийняття рішень, під час визначення КВПО, і тому може дозволити визначити потенційний розгляданий прибуток.

- 14.9.5 Важливо визначитись щодо обсягу, в якому фактори ризику будуть відображені під час визначення КВПО. Слід розрізняти ризики, пов'язані з конкретним портфелем страхових зобов'язань, та ризики, пов'язані з діяльністю конкретного страховика. Ризики, пов'язані з конкретним портфелем, притаманні зобов'язанням за полісом і повинні бути враховані у КВПО.
- 14.9.6 Обираючи належну методологію визначення КВПО в режимі платоспроможності, наглядовому органу слід враховувати, наскільки можливі методології підтримують прозорість і можливість порівняння страховиків та ринки страхування.
- 14.9.7 Очікується, що належний метод визначення КВПО матиме наступні характеристики:
- страхові зобов'язання зі схожими профілями ризику мають схожі КВПО;
 - чим менше відомо про грошові потоки, тим вище КВПО;
 - для однакового рівня вірогідності ризику з сильнішим впливом мають вищі КВПО, ніж ризики зі слабшим впливом;
 - ризики, що мають низьку повторюваність і високий ступінь серйозності, зазвичай матимуть вищі КВПО, ніж ризики, що мають високу повторюваність та низький ступінь серйозності;
 - для ризиків, що мають однакову або схожу природу, договори, строк дії яких довший, матимуть вищі КВПО, ніж договори, які мають коротший строк дії;
 - ризики з ширшим розподілом вірогідності мають вищі КВПО, ніж ризики з вузьким розподілом вірогідності; а також
 - оскільки накопичення обсягу статистичних даних знижує ступінь невизначеності, КВПО будуть знижуватись, і навпаки.
- 14.9.8 Встановлюючи відповідні критерії або методи визначення КВПО, наглядовому органу слід враховувати різноманітність первинних факторів ризику, відображених у КВПО.
- 14.9.9 Слід уважно розглянути розділ страхових полісів страхувальника на окремі портфелі та вплив, який цей розділ має на диверсифікацію внутрішньо притаманних факторів ризику, що береться до уваги. Розділ, наприклад, за видами комерційної діяльності, може здійснюватися для цілей підрахунку і може означати, що в КВПО враховується диверсифікація в рамках портфеля, але диверсифікація в усіх портфелях не враховується. Метод підрахунку може також означати, що диверсифікація в рамках портфелів враховується тільки частково. Будь-яка залишкова диверсифікація у рамках портфелів та уся диверсифікація в усіх портфелях може, наприклад, розглядатись як протипага до вимог до нормативного

капіталу, якщо це доцільно. КВПО для комерційної діяльності страховика в цілому просто будуть сумою КВПО його портфелів.

14.9.10 Якщо елемент страхового пасиву, тобто страхового зобов'язання або ризику в цілому або його частини, може бути відтворений або хеджований за допомогою фінансового інструмента, який має надійну вартість, вартість цього інструмента забезпечує надійну вартість цього елемента пасиву, у тому числі прихованого КВПО. На практиці таке хеджування нечасто буває повним в усіх сценаріях, і існують певні розбіжності між страховими грошовими потоками і грошовими потоками інструмента відтворення, які необхідно оцінювати окремо. Якщо для цього оцінювання використовується модель, вивіряння моделі по відношенню до вартості використовуваного інструмента хеджування може допомогти досягти загальної послідовності та достовірності. Наглядовим органам слід заохочувати таку практику.

14.10 Оцінювання вартості технічних резервів враховує вартість грошей у часі. Наглядовий орган встановлює критерії для визначення відповідних ставок, які будуть використовуватись при дисконтуванні технічних резервів.

14.10.1 Режим платоспроможності враховує визнання вартості грошей у часі в процесі визначення технічних резервів, і повинен встановлювати критерії визначення відповідних процентних ставок, які будуть використовуватись при дисконтуванні технічних резервів (дисконтованих процентних ставок). Розробляючи ці критерії, наглядовому органу слід враховувати наступне:

- економічні принципи страхових зобов'язань на його юрисдикційній території, у тому числі їх природу, структуру та термін дії; а також
- ступінь залежності пільг від базових активів.

14.10.2 Критерії визначення відповідних процентних ставок, які будуть використовуватись при дисконтуванні технічних резервів, повинні враховувати, що відповідні процентні ставки не можна безпосередньо спостерігати, і в разі необхідності застосовувати поправки на основі загальних економічних і ринкових даних, що спостерігаються.

14.10.3 У випадку, якщо ризик передбачений в іншому розділі балансу іншими засобами, цей ризик не повинен бути врахований в обраних дисконтованих процентних ставках.

14.10.4 Оскільки дисконтовані процентні ставки повинні відображати економічні принципи страхових зобов'язань, слід адаптувати будь-яку криву доходів, що спостерігається, щоб вона враховувала розбіжності між економічними принципами інструменту, що спостерігається, та економічними принципами страхових зобов'язань.

14.10.5 Критерії також повинні передбачати належну інтерполяцію та екстраполяцію ринкових даних, які не спостерігаються, та строків погашення зобов'язань. Для одержання послідовних, достовірних економічних показників, критерії дисконтованих процентних ставок повинні використовувати усю часову структуру процентних ставок.

14.10.6 У принципі, якщо інвестиція має достовірну ринкову вартість і повністю відтворює або хеджує елемент страхових зобов'язань або ризиків, вважається, що така вартість відображає вартість грошей у часі.

14.11 Наглядний орган вимагає, щоб під час оцінювання вартості технічних резервів були враховані внутрішні опціони та гарантії.

14.11.1 При визначенні поточної оцінки і КВПО слід чітко і однозначно визнавати будь-які опціони держателя поліса або страховика та гарантії, закладені в договір страхування, такі як гарантовані мінімальні пільги та гарантії процентної ставки. Метод, використовуваний для оцінювання закладених опціонів та гарантій, повинен відповідати природі, обсягу та складності ризику і може в разі необхідності включати стохастичне моделювання або спрощені методи.

14.11.2 Важливим опціоном держателя полісу є можливість припинити страхування і, для деяких продуктів зі страхування життя, одержувати виплати викупної суми. Чітке і однозначне визнання припинення страхування та викупу повинне бути включене до прогнозування майбутніх грошових потоків, яке використовується для визначення технічних резервів. Необхідно враховувати ризик припинення страхування або відмови від договору страхування упродовж усього часового горизонту договору страхування. Історичний досвід припинення страхування або відмови від договору страхування є корисним для процесу прийняття рішень, коли формуються припущення про майбутні події, які використовуються для вирахування поточної оцінки та КВПО. Невизначеність, пов'язана з припиненням страхування та відмовою від договору страхування, може не бути такою, що повністю диверсифікується для усіх договорів страхування, оскільки рівень припинень страхування та відмов від договорів може залежати від економічних умов або уявлень про якість роботи страховика, які застосовуються до усіх держателів полісів. Це урівноважується різними реакціями держателів полісів на такі умови або уявлення, а також їх особистою мотивацією щодо припинення страхування або відмови від договору. Слід враховувати такі фактори, оцінюючи ризик припинення страхування або відмови від договору.

14.11.3 Не вимагається, щоб на технічні резерви впливав мінімальний рівень викупної суми, який дорівнює загальній викупній сумі, яка буде виплачена, якщо від усіх полісів буде негайно відмовлено. Такий підхід не буде економічним оцінюванням, оскільки наслідки відмов від договору уже передбачені у технічних резервах шляхом

включення припущень про майбутній рівень відмов від договорів та пов'язаних з ними ризиків. Однак, визначаючи загальні фінансові вимоги для цілей оцінювання платоспроможності, доцільним буде визначити мінімальну викупну суму для надання додаткового захисту у випадку високого рівня відмов від договорів. У разі необхідності слід відобразити це у вимогах до нормативного капіталу.

ОПС-15 Інвестування

Наглядний орган встановлює вимоги з точки зору платоспроможності щодо інвестиційної діяльності страховиків для усунення ризиків, які постають перед страховиками.

Вступні рекомендації

15.0.1 Цей ОПС не застосовується безпосередньо до організацій, які не займаються страхуванням (регульованих або нерегульованих), що належать до страхової групи, але він застосовується до юридичних осіб, що здійснюють страхування та страхових груп, беручи до уваги ризику, які представляють для них організації, які не займаються страхуванням.

Основа для встановлення нормативних вимог щодо інвестування

15.1 Наглядний орган встановлює вимоги, які застосовуються до інвестиційної діяльності страховика.

15.1.1 Природа страхової діяльності робить необхідним встановлення технічних резервів та капіталу для поглинання збитків. Це, у свою чергу, робить необхідним інвестування в активи і володіння активами, достатніми для покриття технічних резервів та виконання вимог до капіталу. Якість і характеристики портфелю активів страховика та взаємодія і взаємозалежність між активами страховика і його пасивами мають ключове значення для оцінювання стану платоспроможності страховика, і тому є важливими аспектами, які наглядний орган повинен розглядати і якими страховик повинен управляти.

15.1.2 Існують різні причини, за яких страховик повинен робити інвестиції (наприклад, підвищення вартості капіталу, хеджування або очікування грошових потоків), і існують численні активи, у які страховик може інвестувати, а профілі ризиків різних інвестицій дуже різняться. Ціни на деякі активи, такі як акції та майно, можуть непередбачувано короткочасно коливатись. Інші активи, такі як корпоративні або державні облігації, мають фіксований або визначений прибуток, але існує невизначеність щодо ціни, за яку ці

активи можуть бути достроково продані, і ступеню, до якого контрагент може здійснити виплати за зобов'язаннями з фіксованою дохідністю і погасити основний борг. Якщо похідні цінні папери не будуть обмежені, вони можуть використовуватись для спекулятивних цілей або цілей хеджування, а вартість деяких може значно коливатись і за ними можуть існувати необмежені інвестиційні зобов'язання.

15.1.3 Самих по собі фінансових вимог недостатньо для забезпечення платоспроможності, і їх слід доповнювати кількісними і/або якісними вимогами, які обмежують/регулюють ризики неповернення інвестиційних коштів, які приймає страховик. Це не допускає можливість того, що вимоги до нормативного капіталу та власні оцінки ризику та платоспроможності, здійснені страховиком, не будуть повністю охоплювати ризики, притаманні цій діяльності.

15.1.4 Встановлюючи нормативні вимоги щодо інвестування, слід враховувати наступні фактори:

- загальну якість стандартів управління ризиками та організації управління у страховій індустрії на даній юрисдикційній території;
- спосіб оцінювання наглядовим органом якості власних фондів, у тому числі те, застосовуються якісні вимоги до складу власних фондів чи ні;
- повноту та прозорість стандартів розкриття інформації на даній юрисдикційній території та здатність ринків проводити ретельні перевірки та домагатися дотримання ринкової дисципліни;
- розвиток відповідних інвестиційних ринків та ринків капіталу на місцевому та міжнародному рівні та асортимент наявних фінансових інструментів;
- витрати на приведення діяльності у відповідність до нормативних вимог, вплив на інновацію та ефективність практики, прийнятої в цій індустрії, з урахуванням того, що основна увага пруденційних нормативів сконцентрована на захисті держателів полісів;
- з урахуванням того, що страховики конкурують з іншими організаціями, що надають фінансові послуги, вимоги щодо інвестиційної діяльності інших організацій, що надають фінансові послуги, у тому числі банків;
- рівень передбачливості та чутливості до ризиків нормативних вимог щодо платоспроможності та ризиків, які вони охоплюють.

15.1.5 Нормативні вимоги щодо інвестування можуть приймати різні форми і можуть впливати на інвестиційну стратегію страховика. В основі вимог можуть лежати правила; тоді ці вимоги встановлюють конкретні правила або обмеження для інвестиційної діяльності страховика. Наприклад, вимоги можуть встановлювати кількісні

обмеження на види активів, у які може інвестувати страховик. У протилежному випадку в основі вимог можуть лежати принципи, так що може не існувати конкретного обмеження стратегії розширення активів, застосовуваної страховиком, за умови виконання визначених принципів.

- 15.1.6 Нормативні вимоги щодо інвестування можуть бути поєднанням вимог, в основі яких лежать правила, і вимог, в основі яких лежать принципи; тоді вони встановлюватимуть певні правила і обмеження і певні принципи, які повинна виконувати інвестиційна стратегія страховика. У широкому розумінні, нормативні вимоги щодо інвестування повинні забезпечувати основу та надавати стимули для впровадження страховиком ефективного управління ризиками.
- 15.1.7 Вимоги, в основі яких лежать правила, можуть використовуватись для заборони або обмеження конкретних класів інвестування. Такі вимоги можуть використовуватись, наприклад, для класів, які мають дуже непостійні виплати, таких як сировинні товари, певні похідні фінансові інструменти, класи активів, у яких рейтинг кредитоспроможності контрагента знаходиться нижче певного рівня, незабезпечені позики, акції, що не котируються на біржі, та ризики, що можуть походити від компаній, тісно пов'язаних з даною компанією. Правила можуть також бути визначені таким чином, щоб вони обмежували вкладення у будь-якого єдиного контрагента, групу або однорідну групу ризику (таку як галузь промисловості та географічний регіон), наприклад, визначеної частини усіх активів або власного капіталу. Такі правила або обмеження можуть або застосовуватись безпосередньо до інвестування, або призводити до віднесення до або відрахування з ліквідного капіталу, що виконує роль негативного стимулу проти інвестування у ризиковані активи або високої концентрації у конкретних активах, а не роль заборони.
- 15.1.8 Забезпечення наглядовими органами виконання вимог, в основі яких лежать правила, може бути відносно легким, оскільки кількість різних інтерпретацій правил обмежена. Схожим чином, їх можна простіше роз'яснити суду, вимагаючи примусового виконання рішення наглядового органу. Ще однією перевагою вимог, в основі яких лежать правила, є те, що наглядовий орган може заборонити страховику інвестувати в клас активів, яким, на думку наглядового органу, страховику володіти недоцільно, або перешкодити такому інвестуванню.
- 15.1.9 Однак вимоги, в основі яких лежать правила, можуть стримувати інновацію і перешкоджати тому, щоб страховик володів активами, які, на його думку, є найбільш корисними для виконання його фінансових цілей. Наприклад, страховик може бажати використовувати похідні фінансові інструменти у стратегії хеджування, для захисту себе від несприятливої кон'юнктури ринку, але похідні фінансові інструменти можуть належати до заборонених активів. У результаті цього процес управління ризиками може виявитись неефективним або страховик може не укласти інноваційні

договори, які допомогли б задовольнити потреби держателів полісів. Також, оскільки природа комерційної діяльності і структура пасивів різняться від однієї страхової компанії до іншої, застосовувана до усіх страховиків єдина вимога стосовно інвестування, в основі якої лежать правила, може відбити у страховиків бажання розвивати власну систему управління ризиками.

- 15.1.10 Однією з переваг вимог, в основі яких лежать принципи, є більша гнучкість, якою володіє страховик, обираючи конкретні види інвестування, і тому він може дотримуватись тієї інвестиційної стратегії, яку вважає найбільш відповідною своєму профілю ризиків, толерантності до ризиків і загальним фінансовим цілям. Страховик матиме можливість обирати інвестиційну стратегію, яка дозволяє найкращим чином управляти своїми інвестиційними ризиками, і дотримуватись її. Іншою перевагою вимог, в основі яких лежать принципи, є те, що їх не доведеться переглядати так же часто у відповідь на інновації на інвестиційному ринку. Потенційним недоліком інвестиційного режиму, в основі якого лежать виключно принципи, є те, що він може дозволити здійснювати певні інноваційні інвестиції, які можуть виявитися більш ризикованими, ніж оцінювалось спершу. Наглядовому органу також може бути важче вживати примусові дії, оскільки вимоги щодо інвестування, в основі яких лежать принципи, залишають можливість різного інтерпретування.
- 15.1.11 Наглядовому органу слід встановлювати вимоги щодо інвестування, враховуючи такі вимоги, що застосовуються в інших фінансових секторах, які не мають відношення до страхування. Важливо, щоб вимоги були якомога більш послідовними, щоб перешкодити передачі групами активів між організаціями всередині групи для використання різниці в нормативній базі різних юрисдикцій на свою користь. Узгодженість регулювання у різних секторах допомагає забезпечувати рівноправні умови та підвищує рівень справедливості. Однак такі вимоги повинні ураховувати різні профілі ризику і різні системи управління ризиками у різних секторах.

Додаткові рекомендації для страхових груп

- 15.1.12 Що стосується страхових груп, наглядовому органу слід вказувати, якою повинна бути загальна сума інвестицій для виконання нормативних вимог щодо інвестування, які застосовуються до цієї групи, і вводити відповідні обмеження на внутрішньогрупові операції, наприклад, для обмеження ланцюгової реакції або ризику нанесення шкоди репутації. Серед питань, які належить розглядати, можуть бути ризики, що походять від контрагентів, що пов'язані з даною компанією та ризики, що виникають з інвестування у дочірні підприємства та капіталовкладень, на які страховик має певний вплив. У стресових ситуаціях застосовуватимуться жорсткіші обмеження руху та реалізації інвестицій у рамках групи. З цих причин режим регулювання може вимагати, щоб страховики на

основі договорів доводили свою здатність доступу до активів для цілей платоспроможності, перед тим, як дозволити їх включення для цілей групи.

15.2 Позиція наглядового органу стосовно нормативних вимог щодо інвестування є відкритою та прозорою, і він не приховує цілей цих вимог.

15.2.1 Відкритість і прозорість наглядових вимог щодо інвестування повинні сприяти ефективному здійсненню нагляду. Наглядовому органу слід відкрито повідомляти про цілі, з якими він встановлює нормативні вимоги щодо інвестування. Це особливо важливо по відношенню до узгодженості цих вимог з іншими складовими нормативного оцінювання платоспроможності страховика, такими як оцінювання активів і пасивів, вимог щодо підрахування нормативного капіталу та визначення наявних власних фондів.

Додаткові рекомендації для страхових груп

15.2.2 Наглядовому органу, який здійснює нагляд за страховими групами, слід відкрито повідомляти про вимоги, які застосовуються як до групи в цілому, так і до юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до цієї групи, і вирішувати питання, притаманні групам, такі як вимоги щодо ліквідності, можливості передачі активів іншому власнику та взаємозамінність капіталу в рамках групи.

15.2.3 Що стосується платоспроможності групи, прозорість дозволяє здійснювати належні порівняння з іншими вимогами щодо платоспроможності. Відкритість і прозорість нормативних вимог щодо інвестування на юрисдикційних територіях, на яких здійснює свою діяльність страхова група, також сприяє ефективному оцінюванню платоспроможності окремих страховиків, які є членами групи, і відповідному оцінюванню платоспроможності групи в цілому.

Нормативні вимоги щодо інвестування, які стосуються портфелю активів

15.3 Нормативні вимоги щодо інвестування стосуються як мінімум

- безпеки,
- ліквідності та
- диверсифікації портфеля інвестицій страховальника в цілому.

15.3.1 Наглядовому органу слід вимагати, щоб страховик здійснював страхування активів у такий спосіб, щоб для портфеля в цілому:

- активи були достатньо забезпечені;
- виплати держателям полісів або кредиторам можна було здійснювати, коли це належно (ліквідність);

- активи зберігаються в належному доступному місці, а також
- активи достатньо диверсифіковані.

15.3.2 Юридичні особи, що займаються страхуванням, повинні мати змогу продемонструвати, що вони виконують нормативні вимоги щодо інвестування, а також вимоги щодо управління ризиками на підприємствах.

Додаткові рекомендації для страхових груп

15.3.3 Окрім виконання якісних і кількісних вимог щодо інвестування на рівні юридичних осіб, що займаються страхуванням, страховій групі слід контролювати²⁸ розміри можливих інвестиційних ризиків у сукупності для групи в цілому.

15.3.4 Вимоги щодо інвестування повинні розглядати випадки, коли збитки від інвестування, понесені організаціями, що належать до страхової групи, мають здатність послаблювати іншу організацію або групу в цілому через внутрішньогрупові інвестиції (наприклад, якщо іншою організацією надається явно виражена або прихована підтримка).

15.3.5 Активи організації, яка належить до страхової групи, можуть включати пайову участь або інвестиції в іншу організацію, що належить до цієї самої групи. Слід застосовувати відповідні вимоги щодо інвестування до інвестицій або пайової участі, які враховують відсутність їх ліквідності. До відносно маленької частки участі в організації, що належить до страхової групи, яке не дає інвестору контролю над об'єктом інвестицій, можуть, наприклад, застосовуватись такі самі вимоги, що застосовуються до інвестицій в організації, які не належать до групи. З іншого боку, якщо йдеться про більшу долю участі, яка дає інвестору контроль або значний вплив на суб'єкт інвестиції, слід приділяти увагу об'єднанню активів суб'єкта інвестицій з активами інвестора для цілей застосування вимог щодо інвестування. Це робиться для підтримки адекватного рівня безпеки, ліквідності та диверсифікації і для того, щоб інвестор, використовуючи свій контроль над суб'єктом інвестицій, забезпечував, щоб інвестиційна діяльність суб'єкта інвестицій узгоджувалась із його власною інвестиційною політикою.

Безпечність

15.3.6 Наглядний орган вимагає, щоб інвестиції страхувальника були достатньо безпечними як самі по собі, так і для портфеля в цілому. Достатній ступінь безпеки інвестицій є важливим для виконання зобов'язань перед держателями полісів. Безпека інвестицій пов'язана з захистом її вартості та зі збереженням її економічного змісту. Тому буває необхідним встановлення нормативних вимог щодо інвестування для обмеження вибору страхувальника щодо

²⁸ Контроль у цьому контексті не означає централізоване управління активами, а означає, що, як мінімум, ризики активів розглядаються у сукупності і щодо них вживаються належні дії.

інвестицій, які мають низький рівень безпечності або чію безпечність важко оцінити точно, а також/або знизити їх ризикованість.

- 15.3.7 На безпечність інвестиції негативно впливає ризик невиконання зобов'язань контрагентом, з яким було зроблено цю інвестицію, а також ризик того, що вона втратить свою вартість (включаючи валютний ризик, описаний у рекомендації 15.4.1). На безпечність також негативно впливають відповідальне зберігання, депозитарне зберігання інвестицій або управління інвестиціями за довіреністю. Страховику слід забезпечувати достатню безпечність свого портфеля в цілому.
- 15.3.8 Якщо наявні зовнішні кредитні рейтинги інвестиції, вони можуть допомогти страхувальнику визначити безпечність контрагента і ступіть пов'язаного ризику невиконання ним зобов'язань. Однак страхувальнику слід пам'ятати про обмеження у використанні зовнішніх кредитних рейтингів і, де це доцільно, проводити власне комплексне правове оцінювання, для того щоб визначити, наскільки контрагент може підлягати кредитним ризикам. Наглядовий орган може також встановити вимоги щодо належного використання кредитних рейтингів страховиком, щоб забезпечити достатній рівень безпечності інвестицій.
- 15.3.9 Для того щоб страховик міг оцінити безпечність своїх інвестицій, важливо, щоб він міг оцінити природу, обсяг і складність пов'язаних з інвестиціями ризиків. Це може бути складним завданням у тих випадках, коли немає достатньої прозорості щодо профілю ризиків, притаманних цій інвестиції. Це може бути справедливим для непрямих інвестицій, здійснюваних через спільний інвестиційний фонд, або для інвестицій у більш складні фінансові інструменти, такі як структуровані активи. Якщо страховик інвестує у декілька ринків, може також не бути прозорості або ясності по відношенню до відповідних ринкових і законодавчих систем та систем правового регулювання, та ступеню захисту, який вони забезпечують.
- 15.3.10 Страховику слід здійснювати ретельний аналіз профілю ризиків тих активів, яким не вистачає прозорості. Страховику слід виявляти можливі ризики, пов'язані з інвестицією, а також звертати увагу на додаткові ризики, які несе з собою структура інвестиції і які їй притаманні. Наприклад, можуть виникнути додаткові правові ризики, якщо інвестиції розміщено за межами юрисдикційних територій, на яких діє страховик. Потенційні зобов'язання щодо здійснення майбутніх виплат згідно з активами повинні бути виявлені і належним чином охоплені.
- 15.3.11 Безпечність похідних інструментів слід оцінювати, враховуючи активи, що лежать в основі цих похідних інструментів, а також безпечність контрагента, який надає ці похідні інструменти, мету, з якою цей похідний інструмент зберігається, а також страхове покриття (таке як забезпечення), яке страховик має для ризиків,

яких він може зазнати у зв'язку з похідним контрактом. У деяких випадках контрагенти можуть надавати забезпечення для підвищення рівня безпечності, надаючи страховику право на забезпечення у разі банкрутства контрагента. Схожим чином безпечність інвестицій може бути підвищена за рахунок одержання гарантій від більш безпечних третіх сторін.

- 15.3.12 Деякі інвестиції, які самі по собі не є похідними інструментами, можуть включати похідний інструмент, і таким чином мати вплив на страховика, який відповідає впливу власне похідного інструмента. Деякі зобов'язання можуть виконуватись через компанії спеціального призначення (КСП), які на деяких юрисдикційних територіях можуть не бути враховані в балансі. Такі зобов'язання є подібними до похідних інструментів, тому і проблеми, пов'язані з їх безпечністю, подібні, і нормативні вимоги щодо інвестування повинні підходити до питань, пов'язаних з цими зобов'язаннями, послідовно.
- 15.3.13 Коли страховик надає у позику цінні папери, він повинен враховувати як ризик, притаманний контрагенту, якому він позичає цінні папери, так і ризик, притаманний власне цінним паперам. Страховику слід намагатись забезпечити, щоб трансакції, пов'язані з позичанням цінних паперів, були належним чином забезпечені (із достатньою частотою оновлень), та розуміти, що надання цінних паперів у позику не мінімізує ризику, які вони представляють для страховика, навіть якщо в результаті цього цінні папери видаляються з балансу. Страховику слід слідкувати, інвестуючи забезпечення, яке він має, щоб воно продовжувало покривати позику за несприятливих ринкових умов і щоб його можна було повернути в необхідній формі у визначений час.

Додаткові рекомендації щодо безпечності для страхових груп

- 15.3.14 Наглядовому органу слід передбачати можливість об'єднання можливих ризиків усередині страхової групи, що призведе до ускладнення проблем, пов'язаних з безпечністю, які можуть бути відносно менш важливими, якщо розглядатимуться на рівні окремих організацій. У зв'язку з цим наглядовому органу слід запобігати тому, щоб група здійснювала інвестиції в активи, які не є безпечними і які згодом можуть бути розподілені в межах групи для уникнення обмежень щодо інвестування, вимагаючи належного спільного розкриття.

Ліквідність

- 15.3.15 Від страховика вимагається, щоб він здійснював страхові виплати держателю поліса, коли для цього настає строк. Щоб це зробити, страховик повинен мати у наявності активи, які в разі необхідності можна використати як джерело готівкових коштів. Це включає реалізацію активів на суму (у відповідній валюті), що дорівнює

вартості, яку він приписує цьому активу, на додаток до готівкових коштів від прибутку на активи, якими володіє страховик.

- 15.3.16 На здатність страховика зберігати стан ліквідності може негативно впливати ситуація, коли, наприклад, страховик заставляє свої активи, до нього висуваються неочікувано великі претензії, виникає страховий випадок, в результаті якого висувається багато претензій, або необхідно обслуговувати похідний фінансовий інструмент. Значні витрати грошових коштів можуть вплинути на ліквідність страховика, залишивши його з меншим обсягом активів, необхідних для здійснення виплат іншим держателями полісів.
- 15.3.17 Важливо мати здатність реалізувати або ліквідувати інвестицію у будь-який момент. Наприклад, коли інвестиція робиться у закритий фонд, зазвичай не існуватиме можливості перепродати пайову участь у цьому фонді. Це також може зашкодити безпечності інвестиції по відношенню до її здатності виконувати зобов'язання перед держателями полісів. Необхідно взяти до уваги подібні міркування щодо використаного страховиком майна, яке може бути важко ліквідувати, не порушуючи ходу його діяльності.

Додаткові рекомендації щодо ліквідності для страхових груп

- 15.3.18 Слід також зважати на правові і практичні перешкоди переміщенню активів через кордон. Маловірогідно, що ліквідний капітал, яким би ліквідним він не був на даній юрисдикційній території, буде дуже легко перемістити через кордони юрисдикційних територій, особливо під час кризи. Тому страховики, а також наглядові органи юрисдикційної території, на якій діє головне відділення страхової групи, та місцеві наглядові органи, повинні пам'ятати про потенційні правові і практичні перешкоди переміщенню активів через кордон, а також про будь-який потенційний вплив, який ці перешкоди можуть мати, зокрема, під час припинення діяльності компаній.
- 15.3.19 Проблемні питання, притаманні групам, також мають значення для управління ризиком втрати ліквідності як по відношенню до наявності додаткової ліквідності, так і до можливої необхідності надавати підтримку ліквідності іншим частинам групи.
- 15.3.20 Дуже часто організації, що належать до групи, беруть участь у внутрішньогрупових транзакціях (наприклад, обміні активами і зобов'язаннями, міжфірмових кредитах) з метою нейтралізації ризиків, які існують в різних частинах групи, або для того, щоб розвинута компанія могла підтримати підприємства з цієї самої групи, які набирають силу. Такі транзакції слід здійснювати, використовуючи належне внутрішньофірмове ціноутворення на основі існуючих ринкових умов, щоб вплив цих транзакцій на кожну з організацій, що беруть в них участь, і на групу в цілому, був належним чином визнаний.
- 15.3.21 Ліквідність активів і взаємозамінність ресурсів є особливо важливими, якщо група покладається на диверсифікацію між

організаціями, але при цьому кожна організація повністю капіталізується окремо (якщо наглядовий орган дозволяє такі дії).

Диверсифікація

- 15.3.22 Диверсифікація і об'єднання ризиків є надзвичайно важливим для функціонування страхових компаній. Щоб мінімізувати ризики несприятливих фінансових подій, важливо, щоб страховик забезпечив, щоб його загальний портфель інвестицій був адекватно диверсифікований і щоб ризики, які можуть зазнати його активи та яких він може зазнати від контрагентів, тримаються на виправданих рівнях.
- 15.3.23 Слід розрізнити диверсифікацію в межах певної категорії ризиків і диверсифікацією між категоріями ризиків. Диверсифікація в межах певної категорії ризиків має місце, коли об'єднуються ризики одного виду (наприклад, акції різних компаній). Вона пов'язана з тією статистичною властивістю, згідно з якою нестабільність середнього значення незалежних, однакоvim чином розподілених випадкових величин зменшується зі збільшенням кількості величин. Диверсифікація між категоріями ризиків досягається шляхом об'єднання різних видів ризику. Наприклад, коли страховик поєднує два портфеля активів, характеристики яких не повністю взаємопов'язані, об'єднані можливі ризики будуть, як правило, меншими, ніж сума можливих ризиків в окремих портфелях.
- 15.3.24 Що стосується портфеля інвестицій страховика, йому слід забезпечити, щоб цей портфель був диверсифікований як в межах певної категорії ризиків, так і між категоріями ризиків, з урахуванням природи пасивів. Диверсифікації між категоріями інвестиційних ризиків можна, наприклад, досягнути, шляхом розподілення інвестицій серед різних класів активів та різних ринків. Для досягнення диверсифікації у межах певної категорії ризику страховику слід забезпечити, щоб по відношенню до даного виду ризику інвестиції в достатньому ступені не були взаємопов'язані, так щоб шляхом об'єднання окремих активів було досягнуто достатнього ступеню диверсифікації портфеля в цілому.
- 15.3.25 Для забезпечення того, щоб портфель інвестицій страховика був адекватно диверсифікований, йому слід намагатись не покладатись надміру на будь-який конкретний актив, емітента, контрагента, групу або ринок і взагалі уникати надмірної концентрації або накопичення ризику в портфелі в цілому. Наприклад, страховик може розглядати концентрацію своїх активів з точки зору інвестиційного продукту, географічного розподілу або рейтингу кредитоспроможності. Страховику також слід забезпечити, щоб були враховані сукупні ризики, яких він може зазнати від пов'язаних з ним організацій, і щоб були враховані різні види ризиків, яких він може зазнати від однієї і тієї самої організації/групи, наприклад, інвестиції в уставний капітал перестраховальника, який також забезпечує йому перестраховування.

Додаткові рекомендації щодо диверсифікації для страхових груп

- 15.3.26 При здійсненні контролю за інвестиціями усієї групи існує більша вірогідність того, що керівництво знатиме про проблемні питання (наприклад, концентрацію активів), яке можна було не помітити, здійснюючи контроль за окремими юридичними особами. Групи, які не усвідомлюють своїх загальних можливих ризиків, можуть зрештою зазнавати неналежно високих ризиків, пов'язаних з певними інвестиціями, створюючи фінансові труднощі всередині групи, якщо вартість або ліквідність цих інвестицій знизиться.

Нормативні вимоги щодо інвестування, які стосуються природи пасивів

15.4 Наглядний орган вимагає, щоб страхувальник здійснював інвестиції у спосіб, що відповідає природі його пасивів.

- 15.4.1 В активи, які страховик має для виконання зобов'язань перед держателями полісів, та в активи, наявні у страховика для виконання вимог до нормативного капіталу, слід інвестувати у таких спосіб, який відповідає природі пасивів, оскільки страховику доведеться використовувати прибутки від своїх інвестицій для здійснення виплат держателям полісів та іншим кредиторам у належному порядку і в належні строки. Інвестиційні стратегії, застосовувані страховиком, повинні враховувати ступінь, до якого грошові потоки від його інвестицій відповідають грошовим потокам, пов'язаним з пасивами, з точки зору строків і обсягів, і те, як це змінюється за різних умов. У цьому контексті страховику слід з особливою уважністю ставитись до інвестиційних гарантій та внутрішніх опціонів, що містяться у його полісах. Йому також слід зважати на валюту або валюти своїх пасивів і те, наскільки їм відповідають валюти активів. У випадку, коли активи і пасиви не відповідають одне одному в достатній мірі, рухи фінансових змінних (наприклад, процентних ставок, ринкових вартостей та курсів обміну) можуть по-різному впливати на активи і пасиви, що матиме негативний економічний вплив на страхувальника.
- 15.4.2 Ця вимога щодо врахування характеристик пасивів не обов'язково висуває до страховика вимогу щодо використання інвестиційної стратегії, при якій активи і пасиви відповідають одне одному у найвищому можливому ступені.
- 15.4.3 Оскільки грошові потоки, пов'язані з пасивами, часто є невизначеними, або не завжди існують активи з відповідними характеристиками грошових потоків, страховик зазвичай не має можливості зайняти позицію, в якій активи повністю відповідають пасивам. Страховик може також прагнути навмисне зайняти позицію, в якій активи не відповідають пасивам, щоб оптимізувати рентабельність свого бізнесу. За таких умов наглядовий орган може вимагати, щоб страховик мав додаткові технічні резерви і/або капітал для покриття ризику невідповідності. Нормативні вимоги

щодо інвестування можуть також обмежувати здатність страховика володіти активами і пасивами, що не відповідають одне одному, оскільки ступінь їх невідповідності не повинна наражати держателів полісів на ризик, яким страховик не може ефективно управляти.

- 15.4.4 Незважаючи на це, близька відповідність активів і пасивів зазвичай є можливою, і слід розглядати її як потенційну вимогу, якщо йдеться про поліси страхування життя плаваючого типу або поліси універсального страхування життя, де існує прямий зв'язок між виплатами держателям полісів та інвестиційними фондами або індексами. У протилежному випадку буде неможливо ефективно охопити капіталом ризик невідповідності. Якщо режим вимагає, щоб активи близько відповідали таким пасивам, доцільно буде висунути інші обмеження щодо інвестування, щоб обмежити ступінь, до якого ризики, пов'язані з інвестиційним фондом, будуть понесені безпосередньо держателями полісів.
- 15.4.5 Страховику слід управляти конфліктами інтересів (наприклад, між корпоративними задачами страховика та відкритими цілями страхових полісів) для забезпечення належного інвестування активів. Що стосується пасивів, що передбачають участь у прибутках, страховику слід володіти належним поєднанням активів для того, щоб відповідати очікуванням держателів полісів.

Додаткові рекомендації для страхових груп

- 15.4.6 Інвестиції, які фінансують пасиви, у тому числі інвестиції, які покривають вимоги до нормативного капіталу в одній з юридичних осіб, що належать до групи, повинні відповідати характеристикам пасивів і потребам даної юридичної особи, і не повинні підлягати неналежному впливу ширших цілей, що стоять перед групою.

Нормативні вимоги щодо інвестування, які стосуються можливості оцінювати ризики

15.5 Наглядний орган вимагає, щоб страхувальник інвестував в активи, ризики яких він здатний належним чином оцінити і ризиками яких він здатний належним чином управляти.

- 15.5.1 Страховику слід забезпечувати, щоб його інвестиції, у тому числі інвестиції у спільні інвестиційні фонди, були достатньо прозорими, і обмежувати свої інвестиції до тих, у яких він зможе належним чином управляти пов'язаними інвестиційними ризиками, тобто у яких страховик зможе виявляти, вимірювати, відслідковувати, контролювати ці ризики та повідомляти про них, а також належним чином враховувати їх під час оцінювання ним власних ризиків та платоспроможності.
- 15.5.2 Страховику слід достатньо добре розуміти усі ризики, з якими він матиме справу, перед здійсненням будь-яких таких інвестицій. Таке розуміння необхідне для оцінки того, наскільки матеріальним є ризик від передбачуваної інвестиції для страховика. Оцінюючи

ризика, слід враховувати максимальні збитки, можливі під час здійснення трансакції, у тому числі збитки, які можуть мати місце в ситуаціях, коли активи або похідні фінансові інструменти стають для страховика пасивами.

- 15.5.3 Якщо страховик здатний вивчити структуру інвестицій і виявити базові активи, йому слід з'ясувати характеристики ризиків, пов'язаних з базовими активами, і те, як вони впливають на характеристики ризиків, пов'язаних з самими інвестиціями. Проте, якщо неможливо вивчити структуру інвестицій, слід розробити відповідні прийоми для оцінювання ризиків, пов'язаних з інвестицією, наприклад, шляхом оцінки менеджера з інвестицій інвестиційного фонду.
- 15.5.4 Необхідно підтримувати інвестиції, які не допущені до торгів на регульованому фінансовому ринку, на розумному рівні, оскільки оцінка їх ризиків може бути суб'єктивною. Це має особливе значення, якщо використовуються стандартні підходи до визначення вимог до нормативного капіталу, оскільки такі стандартні підходи часто розробляються таким чином, щоб вони не були занадто складними і тому підходили для застосування усіма страховиками, між тим висувуючи вимоги, які у достатній мірі відображають загальний ризик, якого зазнає страховик. Більше того, стандартний підхід за своєю природою не може бути здатним повністю і належним чином відобразити профіль ризику портфелю інвестицій кожного окремого страховика.

Додаткові рекомендації для страхових груп

- 15.5.5 Управління інвестиціями, які належать організаціям, що входять до групи, іноді здійснюється централізовано, і організації покладаються на кваліфікованість головного відділення групи або спеціалізованого центрального відділу. Така схема може бути прийнятною, якщо підрозділ управління інвестиціями має необхідні знання і кваліфікації для оцінки ризиків, пов'язаних з цими інвестиціями, і управління ними, та управляє інвестиціями з належним урахуванням потреб даної організації, а не тільки групи в цілому.

Нормативні вимоги щодо інвестування, які стосуються конкретних фінансових інструментів

- 15.6 Наглядний орган висуває якісні та кількісні вимоги, де це доцільно, щодо використання більш складних і менш прозорих класів активів та інвестування у ринки або інструменти, які в меншому ступені підлягають управлінню або регуляції.**
- 15.6.1 Складні інвестиції представляють додаткові ризики, оскільки у зв'язку з ними можуть виникнути значні, раптові і/або неочікувані збитки. Наприклад, позабалансові фінансові організації призвели до збитків, які виникли через неявні зобов'язання щодо забезпечення, структуровані кредитні продукти втратили вартість, коли відповідності між активами збільшились в умовах стресу, а

нехеджовані похідні фінансові інструменти створили значні пасиви, які виникли на основі ринкових подій, вірогідність яких була надзвичайно мала.

- 15.6.2 Схожим чином слід приділяти додаткову увагу активам, інвестування в які дозволене режимом (оскільки існує загальна можливість у достатній мірі оцінити ризик), але які є менш прозорими у порівнянні з іншими інвестиціями. Можливість управляти іншими активами є гіршою з точки зору наявності систем і засобів контролю для управління ними або правил регулювання ринку, що застосовуються до них. Такі активи можуть представляти операційні ризики, що можуть виникнути за несприятливих умов, які важко надійно оцінити. Що стосується регулювання ринку, до інвестицій у нерегульований ринок або ринок, що підлягає регулюванню в меншому ступені, як, наприклад, професійний ринок цінних паперів, слід ставитись з особливою увагою.
- 15.6.3 У зв'язку з цим наглядовим органам слід встановлювати кількісні і якісні вимоги або обмеження таких інвестицій, у тому числі вимоги і обмеження, описані нижче. Наприклад, де це доцільно, нормативні вимоги щодо інвестування можуть включати попереднє погодження плану інвестування похідних фінансових інструментів страховика, наприклад, програми динамічного хеджування. Процедура попереднього погодження може вимагати, щоб страховик описував наявні у нього засоби контролю процесу інвестування похідних фінансових інструментів та проводив тестові перевірки цього процесу, перш ніж здійснити його в реальних умовах.
- 15.6.4 Інвестиції, описані нижче, не представляють собою вичерпного переліку, а нормативні вимоги щодо інвестування повинні бути гнучкими (або достатньо широкими), щоб урахувати зміну умов діяльності. Слід також враховувати стан платоспроможності та складність страховика. В окремих випадках обсяг ліквідного капіталу, наявного у страховика, надає додаткової гнучкості наглядовому органу.

Позабалансові структури

- 15.6.5 Наглядовому органу слід зважувати, чи згідно з нормативним режимом інвестування варто надавати дозвіл на інвестування в позабалансові структури, або чи інвестицію було сплановано для ухилення від виконання будь-яких нормативних вимог щодо інвестування.
- 15.6.6 КСП зазвичай створюються для конкретної цілі для здійснення конкретних виплат інвесторам, які прийняли профіль ризику своїх виплат, які базуються на грошових потоках, що лежать в основі КСП. Можливо, що інвестиційна стратегія КСП повинна бути більш стримуючою, ніж стратегія страховика, який може вирішити робити більш ризиковані інвестиції, якщо він має адекватні вільні активи.

15.6.7 Інвестиційна стратегія структури може відрізнятись від інвестиційної стратегії страхувальника, оскільки готовність приймати ризики може бути різною для різних інвестиційних ризиків. Однак інвестиційна стратегія, прийнята позабалансовою структурою, може впливати на здатність страхувальника здійснювати виплати держателям полісів, особливо, якщо структура знаходиться у стресовому стані.

Інвестицій у структуровані кредитні продукти

15.6.8 Також може існувати ситуація, коли страховик інвестує в цінні папери або інші фінансові інструменти, які були "перекомпоновані" КСП і які можуть походити з інших фінансових установ (у тому числі банків або страховиків). Прикладами таких інструментів є цінні папери, забезпечені активами (ЦПЗА), кредитні ноти (КН) або цінні папери, прив'язані до страхування (ЦППС). У цих випадках страховику може бути дуже важко оцінити ризик, притаманний даній інвестиції (і зокрема профіль ризику базових інструментів, якість яких у деяких випадках може бути особливо низькою, наприклад, високоризикованих іпотек). Якщо інструмент походить від іншого страховика, інвестиція також може нести з собою ризики, пов'язані зі страхуванням (такі як ризики збитків, понесених в результаті катастроф у випадку сек'юритизації катастрофічних страхових облігацій), які можуть бути непрозорими для страхувальника або важкими для інших видів оцінювання.

15.6.9 Для попередження того, що страховик у таких випадках зазнаватиме неналежного рівня ризиків, наглядовий орган може встановлювати якісні або кількісні вимоги, які можуть стосуватись безпосередньо інвестування страховиком у такі активи, або стосуватись установи, з якої походить цей "перекомпонований" інструмент.

15.6.10 Такі вимоги можуть визнавати, що деякі структуровані кредитні продукти представляють собою вищий ризик, ніж інші, і розглядати, наприклад:

- відношення до такого інвестування в інших фінансових секторах;
- розмір, у якому організація, з якої походять ці інструменти, залишила долю в частині ризику, яка розподіляється на ринку;
- визначення і надійність критеріїв, які застосовуються організацією, з якої походять ці інструменти, до здійснення кредитування та диверсифікації її кредитного портфелю;
- прозорість базових інструментів; а також
- процедури, передбачені страховиком для контролювання ризиків, пов'язаних з сек'юритизацією, у тому числі спостереження за траншами сек'юритизації, та звітування про них правлінню та керівництву страховика та наглядовому органу.

Можна застосовувати обмеження і заборону інвестування у структуровані продукти, якщо відповідні умови не виконуються.

Використання похідних фінансових інструментів та подібні зобов'язання

- 15.6.11 Похідний фінансовий інструмент є фінансовим активом або пасивом, чия вартість залежить від (або походить з) інших активів, пасивів або індексів ("базових активів"). Похідні фінансові інструменти є фінансовими контрактами і включають широкий ряд інструментів, таких як форварди, ф'ючерси, опціони, варанти та свопи. Подібні зобов'язання можуть закріплені у гібридних інструментах, які самі по собі не є похідними фінансовими інструментами (наприклад, зобов'язання, сума яких, що виплачується при настанні строку платежу, прив'язана до індексу пайових інструментів, є гібридним інструментом, що містить похідних фінансовий інструмент). Страховик, який вирішив займатись похідними фінансовими інструментами, повинен ставити чіткі цілі, слідкуючи, щоб вони враховували будь-які законодавчим обмеженням.
- 15.6.12 Похідні інструменти, якщо ними користуються належним чином, можуть бути корисними інструментами в управлінні ризиками з портфеля страховиків та в ефективному управлінні портфелем. Контролюючи діяльність страховиків, які займаються похідними фінансовими інструментами, наглядовий орган повинен переконатись, що страховик здатний розпізнати, оцінити та розумно управляти ризиками, пов'язаними з їх використанням. Наглядовому органу слід одержувати достатню інформацію стосовно політики і процедур, застосовуваних страховиком по відношенню до використання похідних фінансових інструментів, і він може вимагати інформації щодо цілей, з якими будуть використовуватись певні похідні фінансові інструменти, та підстав для здійснення конкретних трансакцій.
- 15.6.13 Ураховуючи природу страхової діяльності, бажано використовувати похідні фінансові інструменти як механізм управління ризиками, а не для спекулятивних інвестицій. Наглядові органи можуть обмежувати використання похідних фінансових інструментів (особливо похідних фінансових інструментів, які передбачають можливість необмежених зобов'язань) до зниження інвестиційних ризиків або ефективного управління портфелем. Це означає, що, коли використовуються похідні фінансові інструменти, вимагається, щоб це робилось з метою зниження ризику і витрат або створення додаткового капіталу або прибутку з прийнятним рівнем ризику. Також можуть накладатись обмеження, щоб вимагати належного рівня контрагентів по угодах з похідними фінансовими інструментами, покриття, яке страховик забезпечити для будь-яких наявних у нього зобов'язань згідно з даним похідним фінансовим інструментом, реалізованості даного похідного фінансового інструмента та, у випадку позабіржових похідних фінансових інструментів, здатності оцінити їх і продати за цією ціною в разі

необхідності. Слід розглядати похідні фінансові інструменти у контексті зваженої стратегії управління активами і пасивами. Це також повинно стосуватись фінансових інструментів, які мають економічний ефект похідних фінансових інструментів.

ОПС-16 Управління ризиками підприємства з точки зору платоспроможності

Наглядовий орган встановлює вимоги щодо управління ризиками підприємства з точки зору платоспроможності, які вимагають, щоб страховики усували усі релевантні та суттєві ризики.

Вступні рекомендації

16.0.1 Цей ОПС не застосовується безпосередньо до організацій, які не займаються страхуванням (регульованих або нерегульованих), що належать до страхової групи, але він застосовується до юридичних осіб, що здійснюють страхування та страхових груп, беручи до уваги ризики, які представляють для них організації, які не займаються страхуванням.

Управління ризиками підприємства

16.0.2 Декілька різних загальноживаних термінів описують процес виявлення, оцінювання, вимірювання, відстеження, контролювання та мінімізації ризиків. У цьому ОПС використовується загальний термін "управління ризиками підприємства" (УРП) для опису цих видів діяльності по відношенню до організації, що займається страхуванням, у цілому.

16.0.3 Цей ОПС визнає, що, з точки зору нагляду, важливість структури управління ризиками підприємства полягає в підтримці функціональної юридичної особи, що здійснює страхову діяльність, та оцінювання платоспроможності групи в цілому.

16.0.4 Сутність і зміст страхування полягає у взятті страховиком на себе, об'єднанні та розподілі ризику таким чином, щоб можна було мінімізувати ризик негативних фінансових наслідків для фізичних осіб та підприємств, які є держателями полісів. З цієї причини ґрунтовне розуміння видів ризиків, їх особливостей та взаємозалежності, джерел ризиків і їх потенційного впливу на комерційну діяльність є надзвичайно важливим для страховиків. Страховикам слід розуміти питання, що стосуються ризиків, з якими має справу їх підприємство, і демонструвати готовність і здатність вирішувати ці питання. Отже, наглядовим органам слід вимагати, щоб страховик глибоко розумів ризики і застосовував раціональні прийоми управління ризиками. Кінцевою метою страхування є створення і захист вартості для держателів полісів шляхом ефективного використання власних фондів. Метою як управління ризиками, так і управління капіталом є захист держателів полісів та інвесторів від

несприятливих подій. Тому природно, що страховики поєднують управління ризиком і капіталом.

- 16.0.5 УРП передбачає самостійну оцінку усіх розумно передбачуваних і релевантних суттєвих ризиків, які постають перед страховиком, та їх взаємовідносин. Результатом УРП, що є особливо важливим для цього ОПС, є можливість координації рішень, які стосуються управління ризиками та розподілу капіталу, для досягнення максимальної фінансової ефективності і, з точки зору нагляду, адекватного захисту держателів полісів. Фундаментальним аспектом УРП є те, що основна його увага сконцентрована на діях, поточно здійснюваних страховиком для управління своїми ризиками, і конкретних аспектах цих ризиків, щоб переконатись, що вони є ризиками, які страховик бажає взяти на себе як окремо, так і у сукупності, і що страховик не перевищує своєї толерантності до ризиків. УРП також передбачає неухильне виконання стандартів, політики і обмежень, які стосуються ризиків.
- 16.0.6 УРП є визнаною практикою і стало встановленим порядком і окремо визначеною функцією, яка відіграє усе значнішу роль у повсякденній діловій діяльності багатьох страховиків. Спочатку управління ризиками тільки допомагало виявленню ризиків і не було розвинутим настільки, щоб забезпечити задовільні методи для вимірювання і управління ризиками або для визначення відповідних вимог до капіталу, який повинен покривати ці ризики. Процеси УРП, що розвиваються страховиками нині, все частіше використовують внутрішні моделі і складні параметри ризику, щоб перетворювати виявлення ризиків на управлінські дії та необхідні капітальні затрати. Внутрішні моделі є визнаними потужними інструментами, які можуть бути використані, коли це відповідає природі, обсягу і складності ситуації, для підвищення рівня управління ризиками компанії, і для формування культури ризику компанії. Вони можуть використовуватись для створення спільної основи для вимірювання усіх ризиків (наприклад, однакової методології, часові горизонти, міри ризику, рівня впевненості тощо) та підвищення результатів прийняття стратегічних рішень, наприклад, щодо розподілу капіталу та ціноутворення. Такий підхід зазвичай використовує прийоми загального підходу до балансу, згідно з яким вплив сукупності суттєвих ризиків повністю враховується на економічній основі. Загальний підхід до балансу відображає взаємозалежність між активами, пасивами, вимогами щодо капіталу та власних фондів, та виявляє розподіл капіталу, де це необхідно, щоб захистити страховика і держателів його полісів та оптимізувати прибуток страховика на його капітал.
- 16.0.7 УРП забезпечує зв'язок між поточним операційним управлінням ризиками та довгостроковими комерційними цілями і стратегіями. Кожному страховику слід використовувати відповідну політику управління ризиками, яка відповідає природі, обсягу²⁹ і складності його комерційної

²⁹ Обсяг комерційної діяльності є релевантним фактором. Рівень диверсифікації деяких страховиків може бути нижчим, і тому вони можуть у більшому ступені зазнавати ризиків, які походять із зовнішніх джерел. Можливо, їм також доведеться структурувати свої підрозділи, які займаються управлінням ризиками, в інший спосіб, ніж іншим страховиком, і доручати незалежним консультантам забезпечення

діяльності та ризиків, які він несе. Увага цього ОПС сконцентрована на зв'язку між управлінням ризиками і управлінням достатністю капіталу та платоспроможністю. Страховикам слід інтегрувати свою структуру УРП до своєї загальної структури управління організацією, описаною в ОПС-8 (Управління ризиками і внутрішні системи контролю).

16.0.8 Метою УРП не є усунення ризику. Скоріше, його метою є управління ризиками в рамках структури, яка включає самообмеження. Встановлюючи обмеження щодо ризику, страховику слід враховувати свій стан платоспроможності та толерантність до ризиків. Слід встановлювати обмеження після ретельного вивчення цілей підприємства та умов, у яких воно знаходиться, а також коли це доцільно, слід враховувати передбачувані результати варіантів розвитку, спрогнозованих з використанням ряду вірогідних припущень щодо майбутньої діяльності, які відображають достатньо негативні варіанти. У рамках цих обмежень ризику можуть бути знижені, якщо це економічно ефективно, або підвищені, якщо це виправдано очікуванням підвищених прибутків та наявності додаткового капіталу, без створення загрози здатності страховика виконувати свої зобов'язання перед держателями полісів.

16.0.9 МАСН визнає, що наглядові органи та ринки страхування в різних країнах світу знаходяться на різних рівнях розвитку, і припускає, що цей ОПС не може бути у повній мірі дотриманий деякими страховиками і на деяких ринках у найближчому майбутньому. Незважаючи на це, МАСН вважає, що для того, щоб вимоги щодо платоспроможності були дієвими, необхідна наявність добросовісної практики та процедур управління ризиками. Очікується, що УРП, яке виконує цей ОПС, буде підвищувати рівень довіри при оцінюванні фінансової стійкості страховика. МАСН передбачає, що з часом вимоги щодо платоспроможності будуть прагнути до узгодженості з ОПС. Незважаючи на це, МАСН бажає підкреслити, що цей ОПС не пропонує конкретного аспекту вимог щодо платоспроможності, який обов'язково треба застосовувати членам МАСН.

Структура управління ризиками підприємства – виявлення і вимірювання ризиків

16.1 Наглядовий орган вимагає, щоб структура управління ризиками страховика забезпечувала ідентифікацію і кількісне оцінювання ризику за достатньо широким діапазоном результатів з використанням прийомів, що відповідають природі, масштабу та складності ризиків, які несе страховик, і є адекватними для управління ризиками і капіталом з точки зору платоспроможності.

Виявлення ризиків

16.1.1 Структура УРП повинна виявляти і усувати усі розумно передбачувані і релевантні суттєві ризики, яких зазнає або яких з високою вірогідністю зазнаватиме страховик. Такі ризики повинні

включати, як мінімум, ризики андерайтерів³⁰, ризики неповернення кредиту, ринкові, операційні ризики та ризики втрати ліквідності, а також можуть включати, наприклад, правові ризики та ризики, що можуть бути нанесені репутації страховика.

16.1.2 Після ідентифікації ризиків страховику слід виділити значні ризики разом з можливими ключовими прогнозними індикаторами (наприклад, відповідним індикатором фондового ринку). Цю інформацію слід включати до регулярної релевантної і сфокусованої інформації щодо управління.

Причини ризику та взаємозв'язки між ризиками

16.1.3 Страховику слід розглядати причини різних ризиків та їх вплив, а також оцінити взаємозв'язки між різними ризиками. Завдяки цьому страховик зможе краще виявляти як сильні, так і слабкі сторони управління, комерційної діяльності та підрозділів, що виконують функції контролю, і йому слід використовувати і удосконалювати прийоми, методи і практику управління ризиками та в разі необхідності змінювати свою організаційну структуру для внесення цих удосконалень. Страховику слід також оцінювати зовнішні фактори ризику які, якби були об'єднані, могли б представляти значну загрозу для його діяльності. Страховику слід визнавати обмеження використовуваних ним методів управління ризиками, потенційний вплив, які можуть мати ці обмеження, та відповідним чином адаптувати своє управління ризиками.

16.1.4 Оцінюючи взаємозв'язки між ризиками, слід звертати увагу на співвідношення між періодами закінчення профілів ризиків. Наприклад, ризики, які не демонструють сильної залежності за нормальних економічних умов, такі як катастрофічні ризики та ринкові ризики, можуть співвідноситись у більшому ступені у стресовій ситуації.

16.1.5 Наприклад, страховикам слід пам'ятати, що деякі значні тригерні події, такі як катастрофи, пониження рейтингу в рейтингових агентствах, або інші події, які чинять негативний вплив на репутацію страховика, можуть призвести, наприклад, до високого рівня претензій, вимог збільшити заставу або припинення держателями полісів дії своїх полісів, особливо з боку контрагентів або держателів полісів, які є організаціями, і тому стати причиною серйозних проблем з ліквідністю. Структура УРП повинна адекватно передбачати можливості страховика реагувати на такі тригерні події.

Вимірювання, аналізування та моделювання рівню ризику

16.1.6 Рівень ризику є поєднанням впливу, який цей ризик матиме на страховика, та можливості матеріалізації цього ризику. Рівень

³⁰ Термін "ризик андерайтерів" використовується у широкому сенсі і включає ризики, пов'язані з претензіями, витратами та резервами, а також ризики, пов'язані з гарантіями і опціонами, передбаченими полісами.

ризик, який несе страховик, слід оцінювати регулярно з використанням належних прогностичних кількісних прийомів, таких як моделювання ризиків³¹, перевірки стресостійкості, у тому числі зворотні перевірки стресостійкості, та аналіз можливого розвитку ситуації. Слід розглядати достатньо широкий діапазон негативних умов та подій, у тому числі таких умов і подій, які представляють значну небезпеку фінансовому для стану страховика, а також слід визначити дії керівництва разом з відповідними строками виконання цих дій. Слід також використовувати прийоми вимірювання ризиків під час розробки довгострокових планів комерційної діяльності та планів дій в надзвичайних обставинах, якщо це доцільно з урахуванням природи, обсягу та складності ризиків.

- 16.1.7 Може бути доцільним використовувати різні підходи в залежності від природи, обсягу та складності ризику та наявності достовірних даних щодо поведінки цього ризику. Наприклад, ризики, що з'являються рідше, але мають сильніший вплив, дані стосовно яких обмежені, такі як катастрофічний ризик, можуть вимагати застосування іншого підходу, ніж ризики, які з'являються частіше, але мають слабший вплив, і щодо роботи з якими наявний значний обсяг даних. Стохастичне моделювання ризиків може бути доцільним, наприклад, для вимірювання деяких ризиків збитків, понесених в результаті катастроф, у той час як в інших випадках може бути достатньо простих обчислень.
- 16.1.8 Вимірювання ризиків повинне також базуватись на послідовному економічному оцінюванні балансу в цілому для забезпечення того, щоб були вжиті відповідні дії з управління ризиками. У принципі, для вимірювання рівню ризиків УРП повинне враховувати розподіл майбутніх грошових потоків. Слід намагатись не базувати рішення щодо УРП виключно на бухгалтерських або регуляторних вимірюваннях, які передбачають неекономічні міркування та припущення, хоча слід урахувати обмеження щодо грошових потоків, які вони представляють.
- 16.1.9 Кількісне оцінювання ризиків, що постають перед страховиком, представляє собою раціональний метод контролювання ризиків. Оцінювання у різні моменти часу слід здійснювати, виходячи з єдиних принципів, щоб будь-які відмінності у результатах можна було легко пояснити. Такий аналіз також допомагає страховику визначити пріоритети в управлінні його ризиками.
- 16.1.10 Якщо використовуються моделі, необхідно пам'ятати, що, незважаючи на складність цих моделей, вони не можуть точно відтворювати реальний світ. Використання моделей саме по собі є джерелом ризику (ризиком моделювання та параметрів), який, навіть якщо його чітко не оцінювати кількісно, принаймні необхідно визнати

³¹ "Моделювання" у цьому контексті не обов'язково означає складне стохастичне моделювання. Цей термін також може стосуватись менш складних методів.

і зрозуміти, в тому числі правлінню і керівництву страховика, у ході впровадження страховиком своєї структури УРП.

- 16.1.11 Моделі можуть бути зовнішніми або внутрішніми. Зовнішні моделі можуть використовуватись для оцінювання зовнішніх ризиків страхування або ринкових ризиків, у той час як внутрішні моделі можуть розроблятися страховиком для оцінювання конкретних суттєвих ризиків або для оцінювання його ризиків у цілому, якщо це не може бути зроблено за допомогою зовнішніх моделей.
- 16.1.12 Внутрішні моделі можуть відігравати важливу роль у сприянні процесу управління ризиками, і наглядовим органам слід заохочувати страховиків до використання таких моделей для частин їх діяльності або до їх діяльності в цілому, якщо це відповідає її природі, масштабу та складності. Подальші рекомендації щодо використання внутрішніх моделей для власних ризиків страхувальників та оцінювання платоспроможності див. у рекомендаціях 16.14.11 – 16.14.19.
- 16.1.13 Якщо ризик неможливо легко виміряти кількісно, наприклад, коли йдеться про деякі операційні ризики або коли здійснюється вплив на репутацію страховика, йому слід здійснювати якісне оцінювання, доцільне для цього ризику і достатньо деталізоване, щоб бути корисним для управління ризиками. Страховику слід аналізувати засоби контролю, необхідні для управління такими ризиками, щоб бути впевненим, що його оцінки ризиків є надійними і охоплюють події, які можуть потягти за собою значні операційні втрати або операційний збій. Очікується, що такий аналіз надасть страховику інформацію, необхідну для оцінювання розміру ризиків та удосконалення загального управління ризиками.
- 16.1.14 Перевірка стресостійкості вимірює фінансовий вплив введення у стресовий стан одного або відносно невеликої кількості факторів, які впливають на страховика. Аналіз можливого розвитку ситуації розглядає вплив поєднання обставин, які можуть відображати екстремальні ситуації, що відбувались у минулому, у світлі теперішніх умов. Аналіз можливого розвитку ситуації може проводитись детерміновано, з використанням ряду визначених сценаріїв, або стохастично, з використанням моделей для симулювання багатьох можливих варіантів розвитку ситуацій, щоб одержати статистичний розподіл результатів.
- 16.1.15 Страховику слід проводити перевірку стресостійкості та аналіз можливого розвитку ситуації для перевірки вірності та розуміння обмежень своїх моделей. Їх також можна використовувати для доповнення використання моделей ризиків, які важко змоделювати, або якщо використання моделі не може бути доцільним з точки зору співвідношення витрат і результатів. Ця ситуація може виникнути, наприклад, якщо необхідно виконати ряд підрахунків, концентруючи увагу на конкретних аспектах або виходячи за поточні параметри моделі для вивчення наслідків запропонованих дій керівництва.

- 16.1.16 Аналіз можливого розвитку ситуації може бути особливо корисним як допоміжний засіб в обміні інформацією, яка стосується управління ризиками, між правлінням і керівництвом та іншими частинами організації, сприяючи таким чином інтеграції структури УРП страховика до його операційної діяльності та культури.
- 16.1.17 Для удосконалення управління ризиками також може використовуватись зворотна перевірка стресостійкості, яка визначає можливі ситуації, які з найбільшою вірогідністю здатні зашкодити страховику. Хоча завжди існує певний ризик неуспіху, такий підхід може допомогти забезпечити, щоб дії керівництва були направлені на уникнення неналежного ризику банкрутства підприємства. Така зворотна перевірка стресостійкості концентрує увагу на належних діях з управління ризиками, а не на оцінюванні фінансової адекватності, і тому може бути більшою частиною якісною за своєю природою, хоча широке оцінювання пов'язаних фінансових наслідків може допомогти вирішити, яких дій доцільно вжити.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 16.1.18 "Груповий ризик" виникає для юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп. Груповий ризик також виникає для страхової групи по відношенню до найбільшої групи, частиною якої вона є. Груповий ризик включає ризик того, що на юридичну особу, яка займається страхуванням, може мати негативний вплив подія (фінансова або нефінансова) в іншій організації, яка належить до цієї самої групи. Наприклад, збитки, понесені одним членом групи, можуть примушувати інших членів цієї групи направляти ресурси до цієї організації або іншим чином призводити до вичерпання цих фінансових ресурсів. Груповий ризик також включає ризик того, що на фінансову стабільність групи або юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до групи, може негативно вплинути інцидент у певній юридичній особі, подія, яка стосується групи в цілому, або інцидент всередині групи. Наприклад, позитивні аспекти приналежності до групи можуть зменшитись внаслідок реструктуризації.
- 16.1.19 Груповий ризик може виникнути, наприклад, через ланцюгову реакцію, операції з кредитним плечем, подвійний або багатоступеневий леверидж, концентрації, значні ризики та складність. Пайові участі, позики, гарантії, передачі ризиків, ліквідність, договори про доручення виконання діяльності стороннім організаціям та позабалансові ризики можуть стати причиною групового ризику. Багато з цих ризиків можуть бути понесені окремими юридичними особами, що займаються страхуванням, і не властиві тільки членам групи. Однак взаємовідносини між членами групи, у тому числі аспекти контролю, впливу та взаємозалежності, змінюють вплив ризиків на членів групи, і тому повинні бути враховані при управлінні ризиками юридичної особи, що займається страхуванням, яка належить до групи, і при управлінні ризиками цієї

страхової групи в цілому. Щоб управління ризиками страхової групи було ефективним, воно повинне враховувати ризики, які виникають в усіх частинах страхової групи, у тому числі організаціях, що не займаються страховою діяльністю (регульованих або нерегульованих) та організаціях, що належать до неї частково.

- 16.1.20 Виявлені ризики та доцільні і адекватні методи їх вимірювання, у тому числі перевірка стресостійкості, аналіз можливого розвитку ситуації, моделювання ризиків та зворотна перевірка стресостійкості, можуть відрізнитись на рівні страхової групи та на рівні юридичної особи, що займається страхуванням. Якщо структура УРП юридичної особи, що займається страхуванням, є невід'ємною частиною структури УРП страхової групи, методи, використовувані для вимірювання ризиків на рівні юридичної особи, що займається страхуванням, повинні включати методи, доцільні та адекватні на рівні юридичної особи, що займається страхуванням, щоб виконувати вимоги УРП юридичної особи, що займається страхуванням.
- 16.1.21 УРП страхової групи повинне враховувати прямі і опосередковані зв'язки між її членами. Чим чіткіше визначеними і зрозумілішими є ці зв'язки, тим точніше їх можна передбачити під час оцінювання платоспроможності групи. Наприклад, юридично забезпечені інструменти передачі капіталу та ризиків (ІПКР), встановлені між членами страхової групи, можуть допомогти встановити функціональність групи та ефективність її структури УРП для цілей оцінювання платоспроможності групи.
- 16.1.22 Припущення, які робляться при оцінюванні платоспроможності юридичної особи, яка займається страхуванням, можуть не застосовуватись на рівні страхової групи через юридичне розділення членів страхової групи. Наприклад, може існувати менше обмежень щодо взаємозамінності капіталу і можливості передачі активів у рамках окремої юридичної особи, що займається страхуванням. Для такого страховика може бути доцільним припущення щодо повної взаємозамінності³². Однак такі обмеження можуть займати важливіше місце для страхової групи і можуть, наприклад, обмежувати ступінь, до якого прибутки від диверсифікації ризиків у рамках групи можуть бути розподілені серед членів групи. Слід враховувати такі обмеження як у структурі УРП страхової групи, так і у структурі УРП юридичної особи, яка займається страхуванням.
- 16.1.23 Нижче наведений рис. 16.1 демонструє стандартну структуру УРП МАСН, в якій вказано основні елементи структури, описані в наступних розділах цього ОПС.

³² Це припущення не завжди може бути доцільним для юридичної особи, що займається страхуванням, наприклад, якщо вона має територіальні відділення на різних юрисдикційних територіях, де застосовуються обмеження щодо взаємозамінності капіталу, або де фонди з участю в прибутках виділяються у самостійні господарюючі об'єкти.

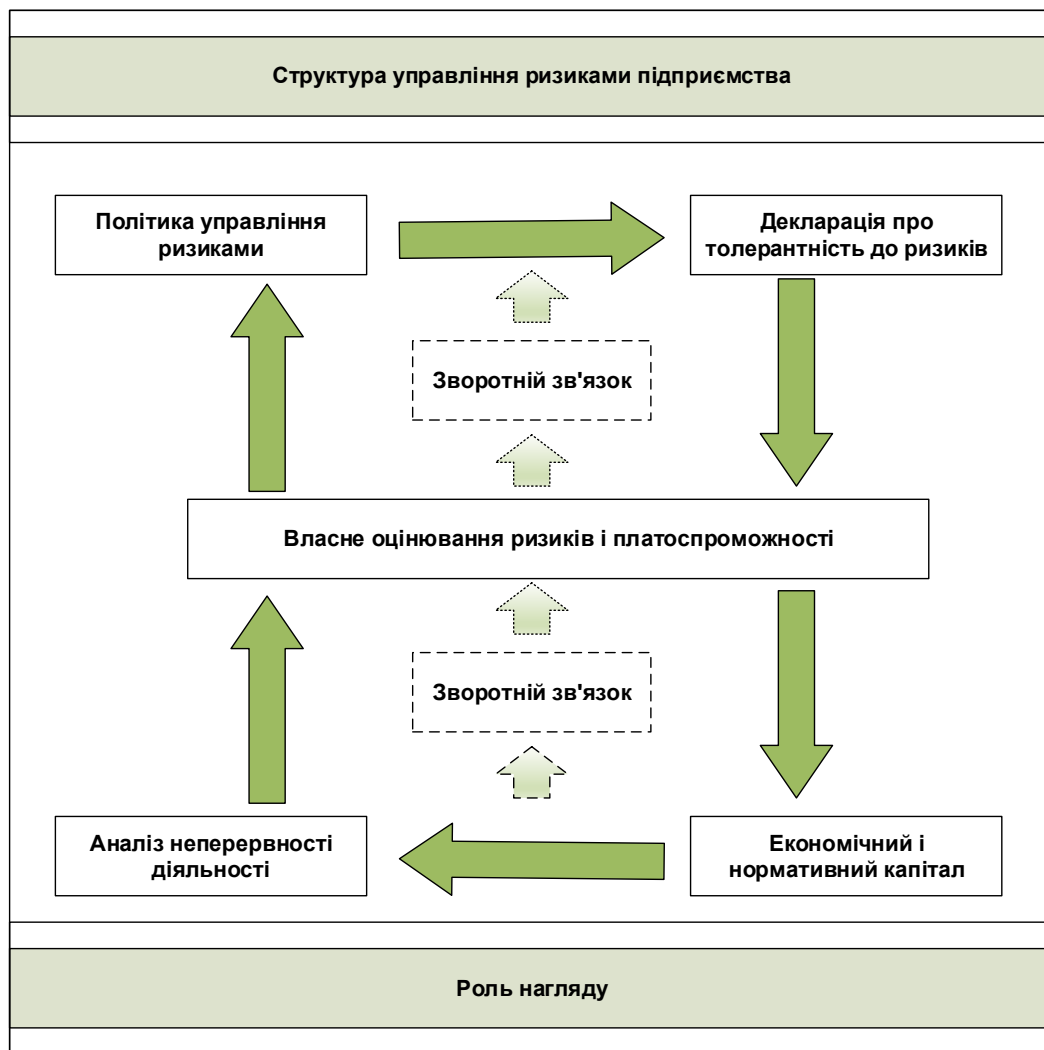

Рис. 16.1. Стандартна структура УРП МАСН

Структура управління ризиками підприємства – документація

16.2 Наглядовий орган вимагає, щоб вимірювання ризиків страховиком підтверджувалось точною документацією, в якій надаються достатньо деталізовані описи та пояснення переліку ризиків, що охоплюються страховими полісами, використаних підходів до вимірювання та основних зроблених припущень.

Структура управління ризиками підприємства – політика управління ризиками

16.3 Наглядовий орган вимагає, щоб страховик мав політику управління ризиками, яка визначає способи управління усіма релевантними і суттєвими категоріями ризику як у стратегії комерційної діяльності страховика, так і у його поточній діяльності.

- 16.3.1 У рамках обов'язкової структури УРП страховику слід описати свою політику управління ризиками, яких він зазнає, у тому числі процеси і методи контролювання ризику. Очікується, що політика управління ризиками включатиме опис застосовуваних страховиком методів утримання ризиків, стратегій управління ризиками, у тому числі перестраховування і використання похідних фінансових інструментів диверсифікації/спеціалізації та управління активами/пасивами (УАП).
- 16.3.2 Політика управління ризиками страховика повинна чітко описувати взаємозв'язок між ціноутворенням, розвитком продуктів та управлінням інвестиціями для належного узгодження розробки продуктів, ціноутворення та супутньої стратегії інвестування. Зокрема, може бути необхідним встановлення критеріїв для продуктів та інвестування, щоб вимагати постійного виконання фінансових цілей страховика.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 16.3.3 Страховій групі слід мати політику управління ризиками, яка визначає шляхи управління нею усіх ризиків, що є релевантними і суттєвими на рівні страхової групи, як у її діловій стратегії, так і у поточній діяльності. До цих ризиків належить груповий ризик, який виникає через те, що страхова група є частиною більшої групи.
- 16.3.4 Категорії ризику, охоплені політикою управління ризиками юридичної особи, що займається страхуванням, повинні включати категорію, яка охоплює усі додаткові групові ризики, що постають перед цією юридичною особою в результаті належності до групи. Такі ризики можуть надходити з найбільш широкої групи, членом якої є ця юридична особа, що займається страхуванням, а не тільки з власне страхової групи, до якої вона належить.
- 16.3.5 Якщо політика управління ризиками юридичної особи, що займається страхуванням, є невід'ємною частиною політики управління ризиками страхової групи, обов'язком правління і керівництва юридичної особи, що займається страхуванням, є забезпечення того, щоб політика управління ризиками цієї юридичної особи охоплювала усі ризики, що є релевантними і суттєвими на рівні юридичної особи, що займається страхуванням, і щоб ця політика була чітко визначеною і зрозумілою.

16.4 Наглядний орган вимагає, щоб страховик мав політику управління ризиками, яка описує зв'язки між межами толерантності страховика до ризику, вимогами до нормативного капіталу, економічним капіталом та прийомами і методами контролювання ризику.

- 16.4.1 Політика управління ризиками страховика повинна описувати, як його управління ризиками пов'язане з його управлінням капіталом (вимогами до нормативного капіталу та економічним капіталом).

16.4.2 Страховику також слід описати, як зв'язок між його управлінням ризиками і цілями компанії, її стратегією та існуючими обставинами є невід'ємною частиною політики управління ризиками. Політика управління ризиками повинна враховувати обґрунтовано тривалий часовий горизонт, який відповідає природі ризиків страховика і періоду, який охоплюється плануванням його комерційної діяльності, щоб вона продовжувала бути релевантною для комерційної діяльності страховика в майбутньому. Цього можна досягти, використовуючи такі методи, як моделі можливих варіантів розвитку ситуацій, які передбачають ряд результатів на основі вірогідних ділових передбачень, що відображають достатньо несприятливі можливі варіанти розвитку ситуацій. Страховику слід відслідковувати ризики, щоб правлінню і керівництву було відомо про профіль ризиків страховика та його розвиток. Якщо для прогнозування ділової активності використовуються моделі, страховикам слід проводити тестування на ретроспективних даних у такому обсязі, в якому це можливо, щоб підтвердити точність моделі у часі.

16.4.3 У рамках своєї стратегії мінімізації ризиків страховик може передавати деякі ризики, що занесені до його балансу, позабалансовій структурі, такий як компанія спеціального призначення (КСП). КСП зазвичай створюються для конкретної цілі для здійснення конкретних виплат інвесторам, які прийняли профіль ризику своїх виплат, які базуються на грошових потоках, що лежать в основі КСП. Необхідно ефективно управляти ризиком, який залишається у страховика після створення позабалансової структури. Для КСП такі ризики можуть виникнути в наступних випадках:

- Навіть якщо грошові потоки КСП не є частиною балансу страховика, страховик може продовжувати відчувати тиск, що примушує його підтримувати виплати з КСП протягом періоду стресу, оскільки репутація страховика може постраждати, якщо виплати інвесторам не будуть здійснюватися.
- Невиконання зобов'язань КСП може нанести шкоди репутації страховика і негативно вплинути на його здатність залучати інвестиції в майбутньому, що може призвести до проблем з ліквідністю. До того ж, невиконання зобов'язань КСП може мати вплив на рейтинг кредитоспроможності страховика, який, у свою чергу, може негативно вплинути на здатність страховика залучати інвестиції в майбутньому.
- Політика інвестування КСП, у тому числі та, яка стосується активів, переданих страховиком, може відрізнитись від політики інвестування страховика через розбіжності в капіталі та толерантності до ризиків. Однак стратегія інвестування, прийнята в КСП, може мати вплив на здатність страховика здійснювати виплати держателям полісів, особливо, якщо КСП знаходиться у стресовій ситуації.

16.5 Наглядний орган вимагає, щоб страховик мав політику управління ризиками, яка включає конкретну політику управління активами і пасивами (УАП), що чітко вказує природу, роль та обсяг дій з УАП та їх зв'язок з розробкою продуктів, функціями ціноутворення та управлінням інвестуванням.

16.5.1 УАП є практикою управління комерційною діяльністю у такий спосіб, щоб рішення та дії, вжиті по відношенню до активів і пасивів, були скоординованими. Для того щоб можна було координувати управління ризиками, пов'язаними з активами і пасивами, політика управління ризиками страховика повинна включати чітко визначену політику УАП, яка відповідає природі, масштабу та складності цих ризиків, щоб визначити, яку взаємодію між активами і пасивами передбачають стратегії інвестування та виконання зобов'язань, прийняті страховиком, як надходження грошових потоків будуть відповідати грошовим потокам пасивів, і як економічне оцінювання активів і пасивів змінюватиметься у відповідності до різних можливих варіантів розвитку ситуації. УАП означає не те, що активи повинні якомога точніше відповідати пасивам, а те, що невідповідністю необхідно ефективно управляти. Не для усього УАП необхідно використовувати складні методи. Наприклад, проста, низькоризикова або короткочасна комерційна діяльність потребує застосування менш складних методів УАП.

16.5.2 Політика УАП повинна відображати взаємозалежність між усіма активами та пасивами страховика і враховувати співвідношення між різними класами активів, а також співвідношення між різними продуктами та напрямками комерційної діяльності, з урахуванням того, що ці співвідношення можуть бути нелінійними. Структура УАП також повинна враховувати будь-які позабалансові ризики, які може мати страховик, і надзвичайні обставини, за яких передані ризики можуть повернутись до страховика.

16.5.3 Для різних категорій активів і пасивів можуть застосовуватись різні стратегії. Одним з можливих підходів до УАП є виявлення окремих однорідних сегментів пасивів і одержання інвестицій для кожного сегмента, які були б доцільними, якщо кожний сегмент пасивів був би окремим видом комерційної діяльності. Іншим можливим підходом є управління активами і пасивами страховика разом як одним цілим. Останній підхід може надавати більше можливостей для одержання прибутку і управління ризиком, ніж перший. Якщо УАП застосовується для кожного напрямку діяльності окремо, це, скоріше за все, означає, що прибутки від масштабу, хеджування, диверсифікації та перестраховання, які можна одержати від управління різними сегментами активів та пасивів разом, ігноруються або одержують менше уваги.

16.5.4 Незважаючи на це, для деяких видів страхового бізнесу може бути недоцільним управляти ризиками шляхом поєднання сегментів пасивів. Страховик може бути вимушений розробляти окремі самостійні методи УАП для конкретних портфелів активів, які є

"огороженими від ризиків" або до яких немає іншого вільного доступу для покриття зобов'язань в інших частинах компанії.

16.5.5 Активи і пасиви можуть бути "огороженими від ризиків" для захисту держателів полісів. Наприклад, напрям зі страхування збитків зазвичай огорожений від напряму зі страхування життя, а для визначення виплат за окремими напрямками можуть використовуватись різні фонди активів. Встановлені норми або політика управління ризиками страховика можуть вимагати, щоб деякі активи точно відповідали відповідним пасивам, наприклад, виплати за договором накопичувального страхування на базі звичайних акцій або виплати, пов'язані з індексуванням, можуть точно відповідати відповідним активам, а виплати коштів на страхову ренту можуть точно відповідати надходженням коштів від інструментів з фіксованим доходом.

16.5.6 Деякі пасиви можуть мати особливо тривалий строк, такі як певні види страхування відповідальності та довічне страхування і ануїтети. У цих випадках активи з достатньо тривалим строком, які могли б відповідати цим пасивам, можуть бути недоступними, що вносить значний елемент реінвестиційного ризику, унаслідок чого приведена вартість майбутніх чистих грошових потоків пасивів є особливо чутливою до змін процентних ставок. Багато фінансових ринків в усьому світі не мають довгострокових активів з фіксованим прибутком для фінансування довгострокових пасивів. У строках наявних активів також можуть існувати розбіжності. Для деяких пасивів це може становити проблему навіть на найбільш розвинутих ринках. Ризики, які виникають через невідповідність між активами і пасивами, вимагають особливої уваги. Страховику в своїй політиці УАП слід приділяти увагу конкретно ризикам, що постають з пасивів, строк який значно довший, ніж у активів, доступних на відповідних фінансових ринках, або існують інші невідповідності з ними, щоб забезпечити належне управління цими ризиками шляхом утримання достатнього капіталу або відповідних засобів зниження ризиків.

16.6 Наглядний орган вимагає, щоб страховик мав політику управління ризиками, відображену в конкретній політиці інвестування, яка:

- **зазначає природу, роль та обсяг інвестиційної діяльності страховика і те, наскільки страховик виконує нормативні вимоги щодо інвестування, встановлені наглядовим органом; а також**
- **встановлює конкретні процедури управління ризиками в рамках його інвестиційної політики по відношенню до більш складних і менш прозорих класів активів та інвестування у ринки або інструменти, які в меншому ступені підлягають управлінню або регулюванню.**

16.6.1 Політика управління ризиками страховика повинна відображатись у чітко сформульованій інвестиційній політиці. Така політика може,

наприклад, визначати стратегію оптимізації страховиком його інвестиційних доходів та зазначати стратегії розміщення активів та документальні підстави для інвестиційної діяльності, а також те, як вони пов'язані з політикою УАП. Вона також може зазначати, як виконуються нормативні вимоги щодо інвестування (див. ОПС-15 "Інвестування") та інші параметри.

- 16.6.2 Інвестиційна політика страховика повинна визначати його дії по відношенню до ризикованих за своєю природою фінансових інструментів, таких як похідні фінансові інструменти різних видів, гібридні інструменти, які містять у собі похідні фінансові інструменти, прямі інвестиції, альтернативні інвестиційні фонди, такі як хедж-фонди, інструменти, пов'язані зі страхуванням, та договори, укладені через організації спеціального призначення. Інвестиційна політика повинна враховувати кредитний ризик пов'язаного контрагента. У ній також повинна викладатись політика зберігання активів, у тому числі договори про депонування та умови, за яких інвестиції можуть бути віддані в заставу або надані в позику.
- 16.6.3 Подібним чином, страховику слід приділяти конкретну увагу активам, для яких ризик узагалі можна у достатній мірі оцінити, щоб вони були дозволені наглядовим органом, але які, у порівнянні з іншими інвестиціями, є більш складними, менш прозорими, у меншому ступені регульованими з точки зору регулювання ринку, яке застосовується до них, або менш керованими з точки зору процесів, необхідних для управління ними. Такі активи можуть представляти собою операційні ризики за несприятливих умов, які важко достовірно оцінити. З точки зору регулювання ринку інвестуванню у нерегульований ринок або ринок, управління яким здійснюється в меншому ступені, такий як професійний ринок цінних паперів, та інвестиціям, які не обертаються на публічній фондовій біржі, необхідно приділяти особливу увагу.
- 16.6.4 Що стосується інвестиційного ризику зокрема, страховику важливо розуміти джерело, вид і обсяг ризику, який він приймає в усіх видах своєї діяльності. Наприклад, якщо здійснюється складний ланцюжок трансакцій, йому слід розуміти, хто несе найбільший юридичний ризик або основний ризик. Подібні питання постають, якщо інвестування здійснюється через зовнішні фонди, особливо коли такі фонди є непрозорими.
- 16.6.5 Для страховиків на багатьох юрисдикційних територіях проблемою є ризик концентрації, який виникає через обмежений доступ до підходящих вітчизняних інвестиційних структур. На противагу цьому, інвестиційні стратегії міжнародних страховиків можуть бути складними через необхідність управляти і узгоджувати активи і пасиви у ряді валют та на різних ринках. До того ж, потреба у ліквідності, що впливає з потенційних великих за обсягом виплат, може іще більше ускладнити інвестиційну стратегію страховика.

16.6.6 Страховику слід мати компетентність, необхідну для управління інструментами, в які він інвестує. Для складної інвестиційної діяльності (у тому числі гарантії розміщення таких складних цінних паперів на ринку) можуть знадобитись надійні моделі ризиків, які передбачають усі релевантні перемінні. Страховик відповідальний за забезпечення того, щоб необхідний досвід компанії та компетентність були наявні на усіх рівнях організації, що дозволять ефективно управляти цими ризиками, у тому числі професійний досвід, який дозволяє застосовувати і перевіряти будь-які використані моделі та оцінювати їх на відповідність порядку дій, прийнятих на ринку. Також страховику необхідні чіткі процедури для оцінювання прихованих і нестандартних ризиків, пов'язаних зі складними структурованими продуктами, особливо новими формами ризику концентрації, які можуть не бути очевидними.

16.6.7 Аспекти, які необхідно розглянути для складних інвестиційних стратегій, включають ліквідність та здатність реагувати на неочікувану кон'юнктуру ринку. Перевірка стресостійкості, а також планування дій у надзвичайних стресових обставинах є дуже важливими. Також доцільним може бути пробне виконання процедур упродовж достатньо довгих періодів часу завчасно перед виконанням цих процедур "наживо".

16.6.8 Для похідних фінансових інструментів, наприклад, існує широкий ряд продуктів. Також існують гібридні інструменти, які містять у собі похідні фінансові інструменти, такі як страхові зобов'язання, суми яких, що виплачуються при настанні строку платежу, прив'язані до індексу пайових інструментів. Політика управління ризиками страховика повинна чітко визначати мету використання похідних фінансових інструментів та вказувати, чи доцільно страховику відмовлятися від використання деяких видів похідних фінансових інструментів або обмежувати їх, якщо, наприклад:

- потенційний ризик неможливо достовірно оцінити;
- ліквідувати похідний фінансовий інструмент складно, з урахуванням неліквідності ринку;
- похідний фінансовий інструмент не є таким, що легко реалізується, як може бути у випадку з позабіржовими інструментами;
- неможливо здійснити незалежний (тобто зовнішній) контроль за ціноутворенням;
- договори про забезпечення не повністю покривають ризики контрагента;
- контрагент не є достатньо кредитоспроможним;
- ризик, що походить від будь-якого з контрагентів, перевищує вказаний обсяг.

Ці фактори особливо важливі для позабіржових похідних фінансових інструментів, які не здійснюються або не випускаються на регульованому ринку або за його правилами. Ефективність наявних клірингових засобів може мати значення під час оцінювання ризику, що надходить від контрагентів, пов'язаного з деякими видами позабіржових похідних інструментів, що вільно обертаються на ринку, таких як свопи кредитних дефолтів.

16.7 Наглядний орган вимагає, щоб страховик мав політику управління ризиками, яка включає конкретний порядок дій по відношенню до ризику андерайтерів.

16.7.1 Політика управління ризиками повинна також включати конкретний порядок дій по відношенню до ризику андерайтерів, тобто конкретного ризику страхування, що виникає через підписання договору страхування. Такий порядок дій може стосуватись процесу андерайтингу, ціноутворення, урегулювання претензій як по відношенню до строку і обсягу виплати, так і по відношенню до аспектів управління ризиками, які виникають через підписання страховиком договорів страхування, що стосуються контролювання витрат. Такий порядок дій може включати, наприклад, умови договорів, а також будь-які винятки, процедури і умови, які необхідно виконати, щоб ризики були прийняті, додаткові премії для нетипових ризиків та процедури і умови, які необхідно виконати, щоб оплатити збитки.

16.7.2 УАП може бути необхідним, щоб усунути певні частини ризику андерайтерів. Невизначеність строків і обсягу майбутніх виплат відшкодування, особливо для довготривалого страхування майнових збитків, може вимагати координації з управлінням активами згідно з політикою УАП.

16.7.3 Страховику слід забезпечити, щоб андерайтерська політика приділяла особливу увагу утриманню ризику та передачі ризику шляхом перестрахування та інших форм передачі ризику відповідно до профілю ризиків та капіталу страховика. Політика повинна враховувати ефективність передачі ризику за несприятливих умов.

16.7.4 Контролювання витрат є важливою частиною управління ризиком, особливо за умов високого загального коефіцієнту інфляції. Інфляція сум претензій для деяких видів ризиків за таких умов також зазвичай висока. Тому страховикам слід мати системи контролю своїх витрат, у тому числі витрат на врегулювання претензій та адміністративних витрат. Керівництву слід постійно контролювати ці витрати.

16.7.5 Угоди про перестрахування повинні бути адекватними, а претензії страховика до його перестраховальників повинні бути такими, що можуть бути стягненими. Це передбачає забезпечення того, щоб:

- програма перестрахування страховика передбачала страховий захист, який відповідає рівню його капіталу, профілю ризиків,

підписаних ним, стратегії його комерційної діяльності та толерантності до ризиків;

- захист, що надається перестраховальником, був надійним. Це питання може бути вирішене страховиком шляхом забезпечення ним того, що фінансова стійкість перестраховальника є адекватною, одержання застави (у тому числі довірчого управління майном, акредитивів або утриманого фонду³³), обмеження ризиків, що надходять від конкретних перестраховальників або утримання адекватного капіталу, необхідного для покриття ризиків невиконання зобов'язань перестраховальником. Страховикам слід здійснювати власне оцінювання фінансової стійкості перестраховальників і слідкувати, щоб не надавати неналежного значення зовнішнім рейтингам; а також
- для окремих угод про передачу ризиків слід оцінювати ефективність передачі ризику, щоб забезпечити, що ризик не буде повернений страховику за несприятливих умов. Страховику слід переглянути підписані ним угоди, якщо існує можливість, що це надасть перестраховальнику підтримку за таких умов.

Структура управління ризиками підприємства – декларація щодо толерантності до ризиків

16.8 Наглядний орган вимагає, щоб страховик:

- **встановлював і підтримував декларацію щодо толерантності до ризиків, у якій зазначаються його загальні кількісні та якісні рівні толерантності до ризиків та межі толерантності до ризиків, що враховують усі релевантні та суттєві категорії ризику та зв'язки між ними;**
- **використовував свої рівні толерантності до ризиків у своїй бізнес-стратегії; а також**
- **упроваджував свої межі толерантності до ризиків у свою поточну діяльність через прийоми та процедури управління ризиками, застосовувані ним.**

16.8.1 Паралельно з розвитком своєї політики управління ризиками, впровадженням відповідних засобів аналізу, оцінювання, відстеження та вимірювання ризиків та виявлення ризиків, які постають перед страховиком, йому слід встановити і підтримувати декларацію щодо толерантності до ризиків. У загальній декларації страховика щодо толерантності до ризиків повинен зазначатись рівень ризику, який він бажає і може взяти на себе, з урахуванням його фінансової стійкості, а також природи, обсягу та складності його комерційної діяльності та ризиків, ліквідності та можливості

³³ Утримані фонди – це капітал, який досягає як мети зниження вірогідності неплатоспроможності шляхом поглинання збитків на постійній основі, для забезпечення страхового покриття після припинення господарської діяльності компанії або після припинення діяльності компанії, так і зниження обсягу збитків, понесених держателями полісів.

передачі його бізнесу та фізичних ресурсів, необхідних йому для адекватного управління його ризиками.

- 16.8.2 Декларація щодо толерантності до ризиків повинна визначати "межі толерантності" страховика, які дають чіткі інструкції керівництву, що управляє діяльністю страховика, стосовно рівня ризику, який страховик готовий взяти на себе, та меж ризику, на який вони можуть наражати страховика у рамках своєї роботи. Страховику слід продумати, які ці межі толерантності можна належним чином впровадити у його поточну діяльність. Цього можна досягти, наприклад, шляхом вираження меж толерантності так, щоб їх можна було вимірювати і контролювати в рамках поточної діяльності. Перевірка стресостійкості також може надати страховику засіб, який допоможе встановити, чи залишаються межі толерантності до ризиків, встановлені страховиком, підходящими для його комерційної діяльності.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 16.8.3 Страховій групі слід встановити і підтримувати декларацію щодо толерантності до ризиків на основі її стратегії, в якій викладаються її загальні кількісні та якісні рівні толерантності та визначені межі толерантності, які враховують усі категорії ризику, що є релевантними і суттєвими для цієї страхової групи, і відношення між ними. Рівні толерантності до ризику страхової групи повинні активно застосовуватись у рамках його структури УРП та політики управління ризиками.

Декларація щодо толерантності до ризиків юридичної особи, що займається страхуванням, повинна визначати межі толерантності з урахуванням категорії ризиків, що містить усі групові ризики, які стоять перед нею внаслідок її належності до групи, у тому випадку, якщо вони є релевантними і суттєвими для цієї юридичної особи, що займається страхуванням.

- 16.8.4 Межі толерантності страхової групи повинні надавати правління і керівництву юридичної особи, що є членом страхової групи, чіткі рекомендації щодо рівня ризику, який страхова група готова брати на себе, і меж, до яких дана юридична особа, що займається страхуванням, може підвергати ризику страхову групу у ході здійснення нею її діяльності. Правління і керівництво юридичної особи, що займається страхуванням, несуть відповідальність за забезпечення того, щоб їх місце в діяльності групи було чітко визначеними і зрозумілим.

Структура управління ризиками підприємства – реакція на ризики та зворотній зв'язок

- 16.9 Наглядний орган вимагає, щоб структура УРП страховика швидко реагувала на зміни в його профілі ризиків.

16.9.1 Структура УРП та політика управління ризиками страховика повинна реагувати на зміни, спричинені як внутрішніми, так і зовнішніми подіями. Структура повинна включати механізми, які дозволяють регулярно включати нові ризики та нову інформацію. Наприклад, нові ризики, виявлені зсередини діяльності страховика, можуть включати залучення нових страхувальників, нові інвестиційні позиції або нові напрямки комерційної діяльності. Нова інформація може надходити з зовнішніх джерел в результаті розвитку середовища, що впливає на природу і розмір базових ризиків. Наглядові та законодавчі вимоги, зауваження рейтингових агентств (якщо вони застосовні), політичні зміни, значні катастрофи та турбулентність на ринках можуть зробити зміни необхідними. Структура і політика також повинні реагувати на зміни в інтересах та обґрунтовані очікування держателів полісів та інших зацікавлених сторін.

16.10 Наглядовий орган вимагає, щоб структура УРП страховика включала цикл зворотного зв'язку, в основі якого лежала б доцільна і високоякісна інформація, процеси управління та об'єктивне оцінювання, що дозволяло б йому оперативного вживати необхідних дій у відповідь на зміни в його профілі ризиків.

16.10.1 Структура УРП також повинна включати цикл зворотного зв'язку, який повинен забезпечувати, щоб рішення, прийняті правлінням і керівництвом, виконувались, а їх результат відслідковувався та повідомлявся вчасно і достатньо часто через ефективний канал інформування керівництва. Цикл зворотного зв'язку є процесом оцінювання в рамках структури УРП результату змін у ризику, що веде до змін у політиці управління ризиками, межах толерантності та заходах, направлених на мінімізацію ризиків. Без цього неперервного процесу надання нової інформації, що доповнюється чіткими одноразовими змінами у відповідь на значні події, структура УРП не могла б продовжувати допомагати страховику досягати його стратегічних цілей та цілей, пов'язаних з ризиками.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

16.10.2 Структура УРП страхової групи повинна включати цикл зворотного зв'язку, який базується на доцільній і високоякісній інформації, процесах управління та об'єктивній оцінці, що дозволяє їй вчасно вживати необхідних дій у відповідь на зміни у її профілі ризиків.

16.10.3 До циклу зворотного зв'язку структури УРП юридичної особи, що займається страхуванням, слід включити груповий ризик, який зазнає найбільша група, членом якої вона є. Це означає, що юридична особа, що займається страхуванням, повинна одержувати доцільну і високоякісну інформацію про зміни у групі, які впливають на її профіль ризику. Це також означає, що керівництво юридичної особи, яка займається страхуванням,

повинне надавати інформацію страховій групі, членом якої вона є, в рамках циклу зворотного зв'язку структури УРП страхової групи.

Власне оцінювання ризику і платоспроможності (ВОРП)

16.11 Наглядний орган вимагає, щоб страховик регулярно здійснював власне оцінювання ризику і платоспроможності (ВОРП) для оцінки адекватності свого управління ризиками та поточного, а також вірогідного майбутнього стану платоспроможності.

16.11.1 Кожному страховику слід здійснювати власне оцінювання ризику і платоспроможності (ВОРП) та задокументувати обґрунтування, підрахунки та плани дій, що впливають з цього оцінювання. Здатність страховика повноцінно відображати ризики у власному оцінюванні ризику та платоспроможності підтримується ефективною загальною структурою УРП та впровадженням політики управління ризиками у його діяльність. Визнано, що природа оцінювання, здійснюваного конкретним страховиком, повинна відповідати природі, обсягу та складності ризиків.

16.12 Наглядний орган вимагає, щоб правління та керівництво страховика несли відповідальність за ВОРП.

16.12.1 Найважливішою цілю ВОРП є оцінка того, чи є управління ризиками та стан платоспроможності страховика адекватними на даний момент і чи будуть вони залишатись такими у майбутньому. Відповідальність за ВОРП лежить на вищих структурах організації страховика, його правлінні та керівництві. Якщо це відповідає природі, обсягу та складності цих дій, ефективність ВОРП слід забезпечувати через внутрішній та зовнішній загальний контроль, що здійснюється достатньо досвідченою особою, такою як головний директор з управління ризиками, який звітує безпосередньо правлінню або є його членом.

16.13 Наглядний орган вимагає, щоб ВОРП страховика охоплювало усі обґрунтовано прогнозовані та релевантні суттєві ризики, у тому числі, як мінімум, ризики андеррайтерів, ризики неповернення кредиту, ринкові, операційні ризики та ризики втрати ліквідності, а також додаткові ризики, що витікають з належності до групи. Вимагається, щоб оцінювання визначало зв'язки між управлінням ризиками та рівнем і якістю необхідних і наявних фінансових ресурсів.

16.13.1 У своєму ВОРП страховику слід розглядати усі матеріальні ризики, які можуть мати вплив на його здатність виконувати свої зобов'язання перед держателями полісів, у тому числі розглядати вплив майбутніх змін економічних умов або інших зовнішніх факторів. Страховику слід здійснювати ВОРП регулярно, щоб воно могло продовжувати надавати релевантну інформацію, необхідну для процесів управління та прийняття рішень. Страховику слід регулярно повторно оцінювати причини ризику та рівень суттєвості конкретних ризиків. Значні зміни у профілі ризику страховика повинні спонукати його до здійснення нового ВОРП. Оцінювання

ризиків слід здійснювати разом з визначенням ефективності застосовуваних засобів контролю у мінімізації ризиків.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 16.13.2 Адекватне управління ризиками повинне застосовуватись для усієї страхової групи, і ризики повинні оцінюватись з огляду на усю групу, що дозволить підвищити рівень оцінювання юридичних осіб, що займаються страхуванням, які є членами групи.
- 16.13.3 Страховій групі слід здійснювати ВОРП для оцінювання адекватності управління ризиками групи, а також поточного і вірогідного майбутнього стану платоспроможності. Природа оцінювання повинна відповідати природі, масштабу та складності ризиків на рівні страхової групи. Ризики повинні включати усі обґрунтовано передбачувані та релевантні матеріальні ризики, що надходять від кожного члена страхової групи та від найбільшої групи, частиною якої є дана страхова група. ВОРП страхової групи повинне забезпечувати, щоб не було таких суттєвих ризиків для групи, які не були б охоплені, щоб ураховувалась взаємозамінність капіталу та можливість передавати активи у рамках групи та капітал не підлягав би подвійному обліку. Вірогідно, що особлива увага у великих складних групах буде приділятися цим аспектам відповідно до природи, масштабу та складності їх ризиків.
- 16.13.4 Схожим чином, ВОРП юридичної особи, що займається страхуванням, повинне включати усі додаткові ризики, які виникають внаслідок належності цієї юридичної особи до найбільшої групи, у тому випадку, коли вони впливають на юридичну особу, що займається страхуванням, відповідно до природи, масштабу та складності цих ризиків.
- 16.13.5 Як у ВОРП юридичної особи, що займається страхуванням, так і у ВОРП страхової групи може бути доцільним розгляд можливого розвитку ситуації, за якого група розділяється або в інший спосіб змінює свою структуру. Оцінювання поточної достатності капіталу та аналіз неперервності діяльності компанії повинні включати розгляд релевантних можливих змін у структурі групи та її цілісності за несприятливих обставин, а також наслідків, які це може мати для групових ризиків, існування групи та підтримки, яку група надає своїм членам або вимог, яка вона до них висуває.
- 16.13.6 З урахуванням рівня складності страхової групи у порівнянні з рівнем складності юридичної особи, що займається страхуванням, буде виникати необхідність здійснювати додатковий аналіз та одержувати додаткову інформацію для повноцінного усунення ряду ризиків, що існують на рівні страхової групи. Наприклад, може бути доцільним проведення тесту на ланцюгову реакцію, приміром, шляхом проведення перевірки стресостійкості, для оцінювання впливу складнощів, яких зазнає кожна юридична особа, що є

членом страхової групи, на інші організації, що належать до цієї страхової групи.

Власне оцінювання ризику і платоспроможності (ВОРП) – економічний та нормативний капітал

16.14 Наглядний орган вимагає, щоб страховик:

- визначав, у рамках свого ВОРП, загальні фінансові ресурси, необхідні йому для управління своєю комерційною діяльністю з урахуванням його власної толерантності до ризиків та планів ділової активності, та демонстрував виконання наглядових вимог;
- базував свої дії з оцінювання ризиків на урахуванні свого економічного капіталу, вимог до нормативного капіталу та фінансових ресурсів, у тому числі свого ВОРП; а також
- оцінював якість та здатність своїх власних фондів виконувати вимоги до нормативного капіталу та будь-які додаткові потреби в капіталі.

16.14.1 У контексті своєї загальної структури УРП страховику слід здійснювати ВОРП і застосовувати процеси управління ризиками та капіталом для контролювання рівня його фінансових ресурсів з огляду на вимог до його економічного капіталу та вимог до нормативного капіталу, висунутих наглядовим органом.

16.14.2 У контексті власного оцінювання страховику слід чітко розрізнити поточні потреби у капіталі та передбачуваний майбутній фінансовий стан, ураховуючи свою довгострокову стратегію комерційної діяльності та, зокрема, нові плани ділової активності.

16.14.3 Хоча володіння капіталом не обов'язково є найбільш ефективним способом управління ризиками, важливо, щоб страховик ураховував, як управління ризиками та управління капіталом співвідносяться та взаємодіють між собою. Тому страховику слід визначити, які йому необхідні загальні фінансові ресурси, ураховуючи свою толерантність до ризиків та плани ділової активності, на основі оцінювання своїх ризиків, взаємовідносин між ними та наявних механізмів мінімізації ризиків. Визначення економічного капіталу допомагає страховику оцінити, яким чином він може найкраще оптимізувати свій власний капітал, чи необхідно утримувати або передавати ризик і яким чином враховувати ризики у процесі ціноутворення. Це також допомагає переконати наглядовий орган, що управління ризиками здійснюється належним чином.

16.14.4 Хоча обсяги вимог до економічного капіталу та вимог до нормативного капіталу та методи, використовувані для їх визначення, можуть різнитись, страховику слід розуміти ці відмінності та бути здатним проаналізувати та пояснити їх. Такий

аналіз допомагає впровадити наглядові вимоги до ВОРП та управління ризиками і капіталом страховика для забезпечення того, щоб зобов'язання перед держателями полісів продовжували виконуватись, коли настане час здійснювати виплати.

16.14.5 У рамках ВОРП страховику слід здійснювати власне оцінювання якості та адекватності власних фондів як у контексті визначення свого економічного капіталу, так і для демонстрації того, що вимоги до нормативного капіталу виконуються з урахуванням якісних критеріїв, встановлених наглядовим органом, та інших факторів, які страховик вважає релевантними. Обсяг цього оцінювання повинен відповідати природі, масштабу та складності ризиків страховика. Страховику слід також оцінювати відповідність його власних фондів для підтримки стратегії його комерційної діяльності та надання йому можливості продовжувати свою діяльність, з належним урахуванням його довгострокової стратегії комерційної діяльності та, зокрема, нових планів його ділової активності.

Рекапіталізація

16.14.6 Якщо страховик несе збитки, які покриваються за рахунок його наявних власних фондів, йому буде необхідно залучити новий капітал, щоб виконувати поточні вимоги до нормативного капіталу та продовжувати дотримуватись стратегій своєї комерційної діяльності. Неможливо припускати, що до капіталу існуватиме легких доступ у той момент, коли він знадобиться. Тому під час власного оцінювання страховиком якості свого капіталу, йому слід також розглядати питання рекапіталізації, особливо здатності капіталу покривати збитки з урахуванням принципу безперервної діяльності підприємства та обсягу, в якому капітальні інструменти або структури, використовувані страховиком, можуть сприяти або заважати майбутній рекапіталізації. Наприклад, якщо страховик заключає договір про фінансування, згідно з яким майбутні прибутки одразу переводяться у готівку, приведений потенціал майбутнього прибутку страховика може ще більше ускладнити залучення власних фондів у майбутньому.

16.14.7 Щоб страховик мав можливість рекапіталізації у часи фінансового стресу, надзвичайно важливо завжди підтримувати довіру учасників ринку на високому рівні через платоспроможність, управління капіталом, відносини з інвесторами, надійну структуру та процеси управління та добросовісну поведінку на ринку. Наприклад, якщо страховик випускає привілейовані акції без прав голосу, це може мати негативний вплив на надійність структури управління та діяльність цього страховика. Права голосу в простих акціях можуть бути важливим джерелом ринкової дисципліни для управління страховиком. Інші страховики можуть видавати капітальні інструменти з купонами з нижчими ставками та комісією, наносячи збитки економічній вартості існуючих акціонерів та держателів облігацій.

16.14.8 Коли ринкові умови є добрими, багато страховиків повинні мати можливість випускати високоякісні капітальні інструменти за обґрунтованими цінами у достатньому обсязі. Однак коли ринкові умови знаходяться у стресовій ситуації, можливо, що тільки добре капіталізовані страховики, з точки зору як якості, так і кількості наявного у них капіталу, матимуть змогу випускати високоякісні капітальні інструменти. Інші страховики можуть бути здатними випускати лише обмежений обсяг капітальних інструментів нижчої якості за вищою ціною. Тому наглядовим органам слід забезпечувати, щоб страховики звертали увагу на такі зміни ринкових умов та управляли якістю та кількістю своїх власних фондів з оглядом на майбутнє. По відношенню до цього очікується, що високоякісні капітальні інструменти, такі як звичайні акції, повинні складати значну частину власних фондів за нормальних ринкових умов, оскільки це дозволить страховикам випускати капітальні інструменти навіть у стресових ситуаціях. Такі підходи до управління капіталом також допомагають розв'язувати можливі проблеми проциклічності, особливо у зв'язку з вимогами щодо платоспроможності, в основі яких лежить ризик.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

16.14.9 У рамках свого ВОРП страховій групі слід визначити загальні фінансові ресурси, необхідні їй для управління своєю комерційною діяльністю з урахуванням її толерантності до ризику та планів ділової активності, та продемонструвати, що наглядові вимоги, висунуті до неї, виконані. В основі дій з управління ризиками страхової групи повинне лежати врахування її економічного капіталу, вимог до нормативного капіталу та фінансових ресурсів. Таким чином, економічний капітал повинен визначатись страховою групою, а також юридичною особою, що є членом цієї страхової групи, а відповідна толерантність до ризику та дії з управління повинні бути вказаними як для страхової групи так і для юридичної особи, що займається страхуванням.

16.14.10 Ключовими факторами, що стосуються усієї групи і які необхідно врахувати під час оцінювання страховиком власних фондів групи в цілому, включають багатоступеневий леверидж, внутрішньогрупове створення капіталу, взаємне фінансування, урівноваження якості капіталу, взаємозамінність капіталу та можливість вільного переміщення активів між організаціями, що належать до групи.

Власне оцінювання ризику і платоспроможності (ВОРП) – використання внутрішніх моделей

16.14.11 Страховик може вважати, що оцінювання поточних фінансових ресурсів та підрахування вимог до нормативного капіталу краще здійснювати за допомогою внутрішніх моделей.

- 16.14.12 Якщо для ВОРП використовується внутрішня модель, існує висока вірогідність того, що вона є важливим стратегічним та операційним засобом прийняття рішень і є найбільш корисною, якщо вона дозволяє страховику інтегрувати його процеси управління ризиками та капіталом, тобто, допомагає як оцінювати ризики, які постають перед ним у ході здійснення ним його діяльності, так і визначати необхідний економічний капітал, де це доцільно, для покриття цих ризиків.
- 16.14.13 Структура УРП повинна враховувати усі обґрунтовано передбачувані та релевантні суттєві ризики, що постають перед страховиком у відповідності до належним чином організованої політики управління ризиками. Тому для того, щоб внутрішня модель, яка використовується для потреб ВОРП, була найбільш ефективною, вона повинна враховувати усі ці визначені ризики та оцінювати їх вплив на діяльність страховика з оглядом на ситуації, які можуть виникнути. Ризики, які необхідно розглянути, повинні включати ризик андерайтерів, ризик неповернення кредиту, ринковий, операційний ризик та ризик втрати ліквідності (у тому числі будь-яку значну концентрацію ризиків). Категорії розглянутих ризиків повинні бути чітко визначеними. Методи, згідно з якими цей аналіз може бути проведений, охоплюють як просту перевірку стресостійкості певних подій, так і складніше стохастичне моделювання згідно з природою, масштабом та складністю розглянутих ризиків.
- 16.14.14 Внутрішня модель страховика, якщо вона використовується для ВОРП, скоріше за все буде відрегульована на основі визначених критеріїв моделювання, що, на думку страховика, визначить рівень капіталу, необхідного і достатнього для виконання його плану ділової активності та досягнення стратегічних цілей. Ймовірно, що ці критерії моделювання включатимуть основу для оцінювання активів і пасивів, а також рівень впевненості, рівень ризику та часовий горизонт, які страховик вважає відповідними до своєї толерантності до ризиків та планів ділової активності. Існує висока вірогідність того, що страховик буде розглядати різні фактори, щоб визначити критерії моделювання, які використовуються для визначення його економічного капіталу; наприклад, обрання рівня для досягнення певного інвестиційного рейтингу або інших цілей комерційної діяльності.
- 16.14.15 Створюючи свою внутрішню модель для ВОРП, страховик, скоріше за все, обере прийоми і підходи до моделювання ризиків, які відповідають природі, масштабу та складності ризиків, включених до його стратегії управління ризиками та цілей його комерційної діяльності. Страховик може розглядати різні дані, що надходять до нього у процесі моделювання, такі як економічні прогнози, портфелі активів та пасиви від діючих підприємств або

підприємств, що припинили свою діяльність³⁴. Вірогідно, що критерії моделювання та різні дані, що надходять у процесі моделювання, будуть встановлені у контексті продовження страховиком діяльності з урахуванням принципу безперервної діяльності підприємства (якщо страховик не зазнає фінансових складнощів).

- 16.14.16 Внутрішня модель, що використовується у ВОРП для визначення економічного капіталу, дозволяє страховику виділити достатні фінансові ресурси, щоб забезпечити свою здатність продовжувати виконувати зобов'язання перед держателями полісів, коли настане строк виплати, на тому рівні впевненості, який відповідає цілям його комерційної діяльності. Щоб у повній мірі оцінити зобов'язання перед держателями полісів у такий спосіб, слід врахувати усі зобов'язання, які необхідно виконати для того, щоб не поставити під ризик інтереси держателів полісів, у тому числі будь-які зобов'язання, невиконання яких може стати причиною припинення діяльності страховика.
- 16.14.17 Внутрішня модель, використовувана страховиком у контексті його ВОРП для визначення потреб його власного економічного капіталу, не потребує наглядового погодження для цієї цілі. Однак від страховика очікується, щоб він переглядав свою власну внутрішню модель і перевіряв її правильність, щоб переконатись у доцільності моделі для використання її як частини процесу управління ризиками і капіталом³⁵. Очікується, що модель буде відрегульована у відповідності до власних критеріїв моделювання страховика. Поруч з внутрішнім переглядом страховик може забажати проведення зовнішнього перегляду своєї внутрішньої моделі відповідними спеціалістами, наприклад, якщо внутрішній перегляд не має належного рівня незалежності або керівництво страховика бажає мати більшу впевненість у правильності моделі, ніж може бути забезпечено внутрішнім переглядом.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 16.14.18 Страхова група може вважати, що оцінювання фінансових ресурсів та підрахування вимог до нормативного капіталу краще здійснюється через використання внутрішніх моделей, що дозволить здійснити ефективну оцінку кола ризиків та їх масштабу і складності.

³⁴ Він також може розглядати нормативні обмеження щодо застосування і передачі активів, наприклад, на юрисдикційних територіях, де від страховиків вимагається розділяти активи, що фінансують пасиви різних класів страхування, на різні фонди, та де передача активів між фондами обмежена нормативними вимогами.

³⁵ Де це доцільно, беручи до уваги природу, масштаб та складність страхувальника, очікується, що перевірка правильності моделі буде проведена іншим відділом або особою, ніж ті, хто створив внутрішню модель, для підтримки незалежності.

16.14.19 Усі юридичні особи, що займаються страхуванням, та страхові групи, членами яких вони є, повинні здійснювати ВОРП. Для здійснення ВОРП страховій компанії слід застосовувати методологію, які найкраще відповідає природі, обсягу і складності профілю ризиків її комерційної діяльності. Хоча це не обов'язково припускає використання внутрішніх моделей для цієї мети, природа ризиків може бути більш різноманітною, а обсяг і складність комерційної діяльності та ризиків страхової групи можуть бути більшими, ніж у юридичних осіб, що є її членами. Тому може бути доцільним, щоб внутрішні моделі використовувались для ВОРП групи, навіть якщо використання внутрішньої моделі не є підходом, що відповідає природі, масштабу та складності її членів.

Власне оцінювання ризику і платоспроможності (ВОРП) – аналіз неперервності діяльності

16.15 Наглядний орган вимагає:

- **щоб страховик у рамках свого ВОРП аналізував свою здатність продовжувати здійснювати комерційну діяльність, а також управління ризиками та фінансові ресурси, необхідні для цього, упродовж більшого часового горизонту, ніж зазвичай використовується для визначення вимог до нормативного капіталу;**
- **щоб аналіз неперервності діяльності страховика розглядав поєднання кількісних і якісних елементів у середньостроковій та довгостроковій стратегії діяльності страховика та включав передбачення його майбутнього фінансового стану та аналіз його здатності виконувати майбутні вимоги до нормативного капіталу.**

16.15.1 Страховику слід мати змогу продемонструвати можливість управляти своїми ризиками упродовж довшого періоду в ряді можливих несприятливих ситуацій. З цієї причини плани з управління капіталом страховика та прогнозування щодо капіталу відіграють ключову роль у його загальній стратегії управління ризиками. Вони повинні дозволити страховику визначити, які він міг би відреагувати на неочікувані зміни на ринках та в економічних умовах, інновації в даній галузі економічної діяльності та інші фактори, такі як демографічні, юридичні та нормативні, медичні та соціальні зміни.

16.15.2 Якщо це відповідає природі, масштабу та складності ситуації, наглядовим органам слід вимагати, щоб страховик здійснював періодичний прогнозний аналіз неперервності діяльності та моделювання свого майбутнього фінансового стану, у тому числі своєї можливості продовжувати виконувати вимоги до нормативного капіталу в майбутньому за різних умов. Страховикам слід забезпечувати, щоб прогнози щодо капіталу та грошових

потоків (до і після стресу) та дії керівництва, включені до їх прогнозів, були погоджені на достатньо високому рівні.

- 16.15.3 Виконуючи аналіз неперервності своєї діяльності, страховику також слід застосовувати зворотну перевірку стресостійкості для визначення ситуацій, які можуть стати причиною краху підприємства (наприклад, якщо підприємство стане нерентабельним або ринок втратить довіру до нього), а також дії, необхідні для управління цим ризиком (див. також рекомендацію 16.1.17).
- 16.15.4 У результаті аналізу неперервності діяльності наглядовим органам слід спонукати страховиків визначати плани та порядок дій у надзвичайних ситуаціях для використання на діючому підприємстві та на підприємстві, що припинило свою діяльність. Такі плани повинні визначати відповідні компенсаційні заходи та дій зі взаємозаліку, яких вони могли б реалістично вжити для відновлення/покращення достатності капіталу або стану грошових потоків страховика після певної майбутньої стресової події, та оцінити, чи слід страховику вжити певних дій заздалегідь в якості превентивних заходів.
- 16.15.5 Слід чітко розрізняти оцінювання поточного фінансового стану і прогнози, перевірки стресостійкості та аналізи можливого розвитку ситуації, що використовуються для оцінювання фінансового стану страховика для цілей стратегічного управління ризиками, у тому числі для підтримки платоспроможності³⁶. Аналіз неперервності діяльності допомагає забезпечити існування надійних, ефективних та повноцінних процесів, стратегій та систем управління ризиками. Він допомагає оцінювати і постійно підтримувати на належному рівні обсяги, види та розподіл фінансових ресурсів, необхідних для покриття природи та рівномірного розподілу ризиків, яких зазнає або може зазнавати страховик, і дозволяє страховику виявляти усі обґрунтовано передбачувані і релевантні суттєві ризики і управляти ними. Тим самим страховик оцінює вплив можливих змін у своїй комерційній діяльності або необхідну стратегію управління ризиком на рівні економічного капіталу, а також рівень вимог до нормативного капіталу.
- 16.15.6 Такий аналіз неперервності діяльності повинен охоплювати часовий горизонт, необхідний для ефективного планування комерційної діяльності, наприклад, від 3 до 5 років, що є довшим, ніж зазвичай використовується для визначення вимог до нормативного капіталу³⁷. Він також повинен робити більший наголос, ніж робиться у нормативних вимогах, на нові плани ділової активності та розробку продуктів і ціноутворення, у тому числі включені до цих продуктів гарантії та опціони, а також

³⁶ Можливі варіанти розвитку подій для такого оцінювання можуть визначатись страховиком або наглядовим органом.

³⁷ Порівняння з часовим горизонтом для визначення вимог до нормативного капіталу – це порівняння з визначеним часовим горизонтом, упродовж якого вказується рівень безпеки, або "шоковим періодом".

відповідні припущення з урахуванням способу, в який продаються продукти. Поточні рівні премій, виплачуваних страховиком, та стратегія, яка стосується майбутніх рівнів премій, є ключовим елементом в аналізі неперервності його діяльності. Для того щоб аналіз неперервності діяльності залишався найбільш повноцінним, страховику слід також враховувати зміни у зовнішніх факторах, такі як можливі майбутні події, у тому числі зміни в політичній або економічній ситуації.

- 16.15.7 Через використання аналізу неперервності діяльності страховик краще здатний пов'язувати свій поточний фінансовий стан з прогнозами майбутнього планування своєї ділової активності та забезпечити можливість підтримувати свій фінансовий стан на прийнятному рівні у майбутньому. У такий спосіб страховик у більшому обсязі впроваджує своє УРП у свої поточні та майбутні операції.
- 16.15.8 Для аналізу неперервності діяльності також може використовуватись внутрішня модель, яка дозволяє страховику оцінювати наслідки, які мають для капіталу стратегічні ділові рішення по відношенню до його профілю ризиків. Наприклад, страховик може вирішити знизити рівень деяких ризиків, оформивши деякі види страхування, щоб зменшити капітал, який необхідно мати для покриття таких ризиків, потенційно вивільнюючи ресурси, які можна використати в інших галузях. Цей процес управління капіталом дозволяє страховику змінювати ризики, що постають перед його капіталом, в рамках прийняття довгострокових стратегічних рішень.
- 16.15.9 У результаті таких стратегічних змін профіль ризику страховика може змінюватись, так що різні ризики необхідно буде оцінювати та підраховувати у рамках цієї внутрішньої моделі. У такий спосіб внутрішня модель може займати місце у циклі стратегічного управління ризиками та капіталом і забезпечує зв'язок між цими двома процесами.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 16.15.10 Страховій групі також слід здійснювати аналіз здатності продовжувати свою комерційну діяльність, а також управління ризиками та фінансових ресурсів, необхідних для її продовження. Аналіз страхової групи повинен враховувати її можливість продовжувати своє існування як страхової групи, потенційні зміни у структурі групи та здатність її членів продовжувати свою комерційну діяльність.

Аналіз неперервності діяльності юридичної особи, що займається страхуванням, повинен розглядати постійну підтримку, яка надається групою, у тому числі наявність фінансової підтримки за

несприятливих умов, а також ризику, які можуть переноситись з групи до юридичної особи, що займається страхуванням. Таким чином, як юридична особа, що займається страхуванням, так і страхова група, до якої ця юридична особа належить, повинні враховувати ділові ризики, які постають перед ними, у тому числі потенційний вплив змін в економічному, політичному та нормативному оточенні.

- 16.15.11 Здійснюючи аналіз неперервності своєї діяльності, страховим групам слід приділяти особливу увагу внутрішньогруповим грошовим потокам, тобто тому, чи матиме страхова група наявні грошові потоки (наприклад, з надлишкового капіталу, вивільненого з довгострокового капіталу, дивідендів від інших дочірніх підприємств тощо), і тому, чи можливо буде переводити їх між організаціями, що належать до групи, для покриття будь-яких виплат процентів або позикового капіталу, для фінансування нових напрямків діяльності та для виконання будь-яких інших очікуваних зобов'язань, коли для цього настане строк. Страховим групам слід визначити, яких дій вони вживатимуть для управління станами грошових потоків у стресовій ситуації (наприклад, зменшення обсягу нових напрямків діяльності, обмеження розміру дивідендів тощо).
- 16.15.12 Аналіз неперервності діяльності страхової групи повинен також враховувати розподіл капіталу в рамках страхової групи після стресової ситуації та можливість того, що дочірні підприємства, які належать до страхової групи, можуть вимагати рекапіталізації (внаслідок порушень місцевих нормативних вимог, дефіциту економічного капіталу або інших причин, пов'язаних з комерційною діяльністю). Під час оцінювання слід враховувати, чи існуватимуть достатні джерела надлишкового капіталу та капіталу, що може бути переміщений, в інших частинах страхової групи, та визначити, яких дій необхідно буде вжити для управління ними (наприклад, внутрішньогрупове переміщення ресурсів, інші внутрішньогрупові трансакції або реструктуризація групи).
- 16.15.13 Страховій групі також слід застосовувати зворотну перевірку стресостійкості для виявлення можливих варіантів розвитку подій, які з високою вірогідністю можуть стати причиною краху підприємства, що належить до страхової групи, та дій, яких необхідно вжити для управління цим ризиком (див. рекомендацію 16.1.17).

Роль нагляду в управлінні ризиками

- 16.16 Наглядний орган здійснює перегляд процесів управління ризиками страховика та його фінансового стану, у тому числі ВОРП. Якщо це необхідно, наглядовий орган вимагає посилення процесів управління ризиками, оцінювання платоспроможності та управління капіталом страховика.**

- 16.16.1 Результати ВОРП страховика повинні слугувати важливим засобом у процесі наглядового контролю, допомагаючи наглядовому органу зрозуміти ризики, що постають перед страховиком, та його стан платоспроможності.
- 16.16.2 Структура УРП страховика та процеси управління ризиками (у тому числі засоби внутрішнього контролю) є надзвичайно важливими для оцінювання платоспроможності. Тому наглядовим органам слід оцінювати адекватність і надійність структури і процесів страховика, регулярно одержуючи відповідну інформацію, у тому числі ВОРП. Проте відповідальність за діяльність компанії лежить у першу чергу на правлінні та керівництві, і вони повинні мати змогу вживати самостійних дій або самостійно приймати ділові рішення для виконання своїх обов'язків.
- 16.16.3 Наглядовим органам слід контролювати внутрішні системи контролю страховика і відслідковувати достатність його капіталу, у разі необхідності вимагаючи посилення. Якщо для підрахунку вимог до нормативного капіталу використовуються внутрішні моделі, важливою є особливо тісна взаємодія між наглядовим органом і страховиком. За цих умов наглядовий орган може розглядати внутрішню модель страховика, його витрати та надбання, а також його процеси затвердження як засіб аналізу ризиків, що постають перед страховиком, та його стану платоспроможності (див. також ОПС-8 "Управління ризиками та внутрішні системи контролю").
- 16.16.4 Наглядовим органам слід належним чином контролювати прийоми, які використовуються страховиком для управління ризиками та оцінювання достатності капіталу, і здійснювати втручання, якщо вони виявлять недоліки. Наглядовим органам не слід застосовувати однаковий підхід, здійснюючи нагляд за управлінням ризиками страховика, а враховувати природу, масштаб та складність комерційної діяльності та ризиків різних страховиків. Для цього наглядовим органам слід мати необхідні і достатні ресурси і можливості. Наглядові органи можуть, наприклад, мати модель або програми оцінювання ризиків, за допомогою яких вони можуть оцінювати загальний стан страховика (наприклад, управління ризиками, достатність капіталу та стан платоспроможності) та встановлювати вірогідність порушення страховиками їх нормативних вимог. Наглядові органи можуть також встановлювати мінімальні аспекти, які повинні бути враховані у структурі УРП.
- 16.16.5 Наглядовим органам слід вимагати, щоб кожний страховик, за діяльністю якого вони наглядають, надавав їм належну інформацію про управління ризиками та оцінки ризиків та платоспроможності. Це не тільки надає наглядовим органам довгострокову оцінку достатності капіталу, яка допоможе їм в оцінюванні страховиків, але й спонукає страховиків до ефективного використання управління ризиками. Цього також

можна досягти, наприклад, якщо наглядовий орган буде вимагати від страховиків або спонукати їх надавати йому звіт про стан платоспроможності або фінансовий стан. Такий звіт може включати опис релевантних суттєвих категорій ризику, які постають перед страховиком, його загальні потреби у фінансових ресурсах, у тому числі вимоги до його економічного капіталу та вимоги до нормативного капіталу, а також капітал, наявний для виконання цих вимог, і прогнози щодо того, як ці фактори розвиватимуться у майбутньому. Якщо, після відповідної вимоги наглядового органу, страховик не подає йому звіт з достатньою інформацією про свої прийоми, процеси і процедури управління ризиками та капіталом, опираючись на яку наглядовий орган може контролювати діяльність страховика, наглядовому органу слід втрутитись і накласти на страховика відповідне покарання. До того ж, страховик повинен бути зобов'язаний невідкладно повідомляти наглядовий орган про порушення нормативних вимог.

- 16.16.6 Наглядом органам слід вимагати, щоб результати моделювання найбільш суттєвих ризиків, перевірок стресостійкості та аналізу можливих варіантів розвитку ситуації, а також ключові припущення, що лежать у їх основі, повідомлялись їм в залежності від природи, масштабу та складності ризиків, а також вимагати доступу до усіх інших результатів у разі необхідності. Якщо наглядовий орган вважає, що підрахунки, здійснені страховиком, повинні бути доповнені додатковими підрахунками, він повинен мати можливість вимагати від страховика проведення таких додаткових підрахунків. Якщо наглядовий орган вважає, що реакція страховика на результати його моделювання ризиків, перевірок стресостійкості та аналізу можливих варіантів розвитку ситуацій є недостатніми, він повинен мати можливість наказати страховику реагувати на ці результати у належний спосіб. Наглядом органам також слід розглядати наявні зворотні перевірки стресостійкості, проведені страховиками, якщо вони бажають переконатись, що для управління ризиком краху підприємства вживаються належні дії (див. рекомендацію 16.1.17).
- 16.16.7 Незважаючи на те, що страховикам слід здійснювати перевірку стресостійкості та аналіз можливих варіантів розвитку ситуацій, які найбільше відповідають їх комерційної діяльності, наглядові органи також можуть розробляти конкретні і загальні перевірки і вимагати від страховиків проведення цих перевірок за належних умов. Однією з цілей таких перевірок може бути підвищення системності перевірок серед групи подібних страховиків. Іншою ціллю може бути оцінювання фінансової стабільності сектора страхування під впливом економічних, ринкових або інших стресів, які діють на ряд страховиків одночасно, таких як пандемії або масштабні катастрофи. Такі перевірки можуть бути спрямовані на обраних страховиків або усіх страховиків. Критерії для можливих варіантів розвитку ситуації для стандартних перевірок повинні

розробляться з урахуванням ризиків, які оточують страховиків на кожній юрисдикційній території.

- 16.16.8 Прогнозна перевірка стресостійкості, аналіз можливих варіантів розвитку ситуації та моделювання ризиків майбутніх станів капіталу та грошових потоків, надані або в ході аналізу неперервності власної діяльності, проведеного страховиком, або у відповідь на вимоги наглядового органу, є цінним засобом для оцінювання наглядовими органами фінансового стану страховиків. Такі перевірки надають інформацію для обговорення між наглядовими органами та страховиками відповідного планування, порівняння оцінок ризику з результатами перевірки стресостійкості, управління ризиками та дій керівництва, та дозволяють наглядовим органам розглядати поточний стан страховиків і на високому рівні оцінювати, чи має страховик достатній капітал для протистояння ряду стандартизованих та вузькоспеціалізованих стресів.
- 16.16.9 Наглядові органи можуть використовувати аналізи неперервності діяльності страховиків для підвищення рівня уваги, яку страховики приділяють надійності свого майбутнього фінансового стану, інформації, на основі якої вони приймають рішення і здійснюють планування дій в надзвичайних ситуаціях. Така інформація надає наглядовим органам змогу оцінювати, чи слід страховикам покращити своє УРП, вживши додаткових компенсаційних заходів та дій зі взаємозаліку негайно, у якості профілактики, або включивши їх до майбутніх планів для зниження рівня будь-яких передбачуваних невідповідностей фінансовим вимогам, покращення грошових потоків та підвищення своєї здатності відновлювати достатність капіталу після стресових подій.
- 16.16.10 У той час як страховик може сам приймати рішення щодо утримання додаткового капіталу або зменшення своїх ризиків безпосередньо в результаті аналізу неперервності своєї діяльності, а також інших дій з управління, не слід використовувати аналіз сам по собі як основу для підвищення існуючих вимог до нормативного капіталу/контрольних рівнів платоспроможності.
- 16.16.11 Публічне розкриття інформації про управління ризиками повинне здійснюватись для виконання цілі МАСН щодо підвищення прозорості та можливості порівняння існуючих вимог щодо платоспроможності. МАСН підтримує потребу в балансі щодо рівня інформації, яку необхідно розкрити про управління ризиками страховика, одночасно надаючи достатню корисну і значущу інформацію для зацікавлених осіб як усередині страховика, так і за його межами. Таким чином, МАСН визнає, що наглядовим органам слід ретельно зважувати вимоги щодо публічного розкриття інформації щодо управління ризиками, у тому числі можливе розкриття частин звіту про стан платоспроможності та фінансовий стан, урахуваючи закритість цієї інформації, чи є вона комерційною

інформацію для службового користування, а також чи матиме її публікація негативні наслідки для страховиків.

- 16.16.12 Якщо наглядовий орган не вважає прийоми і процеси управління ризиками страховика адекватними, йому слід застосовувати свої наглядові повноваження для вжиття відповідних дій. Вони можуть мати форму більш детальних звітів, поданих до наглядових органів, або додаткових якісних або кількісних вимог, що виникають на основі оцінювання, здійснюваного наглядовим органом. Однак додаткові кількісні вимоги повинні застосовуватись тільки за відповідних обставин і за умови їх прозорості. Якщо такі заходи вживаються систематично, вони можуть негативно вплинути на застосування стандартизованих підходів до вимог до нормативного капіталу.
- 16.16.13 Навпаки, страховик, який ефективно управляє своїми ризиками та капіталом, повинен бути визнаним, а рівень нагляду повинен бути адаптований, щоб він відповідав підходу до нагляду, що базується на ризиках. Це не обов'язково означає, що рівень нагляду є низьким, а означає, що рівень нагляду відповідає рівню ризику, якого зазнає страховик, і його здатності управляти ризиками. Ефективне управління страховика своїм ризиком і капіталом не обов'язково означає використання складних внутрішніх моделей, а означає рівень управління ризиками, що відповідає природі, масштабу та складності ризиків страховика. Важливо, що нормативні фінансові вимоги, чутливі до ризику, повинні бути стимулом для оптимального співвіднесення управління ризиками і капіталом страховика і нормативних вимог.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 16.16.14 Наглядовий орган, який здійснює нагляд за групою, повинен проводити критичний аналіз процесів управління ризиками та фінансового стану страхової групи. Де необхідно, наглядовий орган, який здійснює нагляд за групами, повинен використовувати свої повноваження, щоб вимагати посилення управління ризиками, оцінювання платоспроможності та процесів управління капіталом страхової групи відповідно до природи, масштабу та складності ризиків на рівні групи. Наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою, повинен інформувати наглядові органи, що здійснюють нагляд за юридичними особами, які займаються страхуванням, про будь-які дії, яких необхідно вжити.
- 16.16.15 Нагляд за процесами управління ризиками та фінансовим станом юридичної особи, що займається страхуванням, повинен стосуватись і групових ризиків. Зокрема, наглядові органи, які беруть участь у такому нагляді, повинні розуміти і оцінювати джерела ризиків, у тому числі нових ризиків, що з'являються перед страховою групою та юридичними особами, що займаються страхуванням, і походять від нерегульованих організацій, що

належать до групи. Заходи з мінімізації ризиків повинні розглядатись як можлива відповідь по відношенню до нерегульованих організацій, якщо належне оцінювання неможливе або нерегульовані організації суттєво загрожують захисту держателів полісів. Наприклад, відповідний наглядовий орган міг би, якщо це можливо з юридичної точки зору, заборонити розподіл дивідендів компаніям-держателям контрольного пакету акцій, видачу нових гарантій або нові частки участі у нерегульованих організаціях. Такі заходи також можуть охоплювати "огороження від ризиків", таке як передачі портфельів іншій юридичній особі, яка займається страхуванням, що належить до цієї групи.

16.16.16 Питання, які повинен розглядати наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою, оцінюючи цілісність, доцільність та сильні і слабкі місця структури УРП страхової групи включають наступне, але не обмежені ним:

- Наскільки добре структура УРП групи відповідає особливостям групи?
- Чи впливають належним чином вихідні дані структури УРП групи на її рішення?
- Наскільки легко реагує структура УРП групи на зміни в окремих підприємствах та у структурі групи?
- Як ураховуються структурою внутрішньогрупові трансакції, мінімізація ризиків та обмеження взаємозамінності капіталу/можливості передачі активів/ліквідності?
- Як розподілена відповідальність за УРП у групі і який контроль здійснюється за будь-якими видами діяльності, виконання яких доручене стороннім організаціям?
- Якими є системи внутрішнього контролю та напрямки аудиту?
- Яке здійснюється моделювання і перевірка стресостійкості (у тому числі зворотна перевірка стресостійкості) і як здійснюється управління моделюванням ризиків?

16.16.17 Нагляд за групою та оцінювання структури УРП страхової групи повинні розглядати цілісність і доцільність структури і виявляти її сильні і слабкі сторони та її відповідність для того, щоб слугувати основою оцінювання платоспроможності групи. Особливу увагу під час проведення критичного аналізу та оцінювання структури УРП страхової групи наглядовим органом слід приділяти засобам урегулювання конфліктів інтересів у рамках страхової групи.

16.16.18 Цілісність структури УРП страхової групи може бути фактором в оцінюванні наглядовим органом ризиків, яких зазнають страхова група і юридичні особи, які займаються страхуванням, що до неї належать. Це, у свою чергу, може вплинути на рівень капіталу,

який страхова група зобов'язана підтримувати для виконання нормативних вимог і будь-яких нормативних обмежень, що застосовуються, наприклад по відношенню до визнання та диверсифікації в рамках страхової групи, поправок, зроблених щодо операційного ризику, та розподілу капіталу у страховій групі.

16.16.19 Хоча взагалі від юридичної особи, що займається страхуванням, або страхової групи не вимагається використовувати внутрішні моделі для здійснення ВОРП, наглядовий орган у певних випадках може вважати доцільним, щоб у ВОРП використовувались внутрішні моделі для досягнення цілісної структури УРП. На ефективність ВОРП страхової групи може впливати ступінь інтегрованості її внутрішніх моделей капіталу, ступінь, до якого воно враховує обмеження або взаємозамінність капіталу та його здатність моделювати зміни у своїй структурі, передача ризиків у рамках страхової групи та мінімізація ризиків страхової групи. Наглядовому органу, що здійснює нагляд за групою, слід враховувати ці фактори, коли він здійснює критичний аналіз ВОРП страхової групи.

16.16.20 Розглядаючи фінансовий стан страхової групи, наглядовому органу, який здійснює нагляд за групою, слід здійснювати критичний аналіз ВОРП страхової групи, у тому числі аналіз неперервності її діяльності. До того ж, наглядові органи можуть за власним бажанням вказувати критерії або аналізи, які повинні стати частиною оцінювання ризиків, що здійснюється наглядовим органом, для досягнення ефективного нагляду і послідовності в різних страхових групах. Це може, наприклад, включати конкретні перевірки стресостійкості, які застосовуються до страхових груп, що вважаються особливо важливими для виконання цілей нагляду.

ОПС-17 Достатність капіталу

Наглядовий орган встановлює вимоги до достатності капіталу з точки зору платоспроможності, щоб страховики могли поглинути значні непередбачені збитки і щоб передбачити певний рівень втручання з боку наглядового органу.

Вступні рекомендації

16.0.1 Цей ОПС не застосовується безпосередньо до організацій, які не займаються страхуванням (регульованих або нерегульованих), що належать до страхової групи, але він застосовується до юридичних осіб, що здійснюють страхування та страхових груп, беручи до уваги ризику, які представляють для них організації, які не займаються страхуванням.

Достатність капіталу в контексті загального підходу до балансу

17.1 Наглядний орган вимагає, щоб у ході оцінювання платоспроможності використовувався загальний підхід до балансу, що дозволить виявити взаємозалежності між активами, пасивами, вимогами до нормативного капіталу та власних фондів і дозволить вимагати належного визнання ризиків.

17.1.1 Про загальний фінансовий стан страховика можна дізнатись на основі послідовного вимірювання активів і пасивів і чіткої ідентифікації та послідовного вимірювання ризиків та їх потенційного впливу на усі компоненти балансу. У цьому контексті МАСН використовує термін "загальний підхід до балансу" для позначення визнання взаємозалежності між активами, пасивами, вимогами до нормативного капіталу та власними фондами. Загальний підхід до балансу також повинен вимагати, щоб вплив релевантних суттєвих ризиків на загальний фінансовий стан страховика був належно і адекватно визнаний³⁸.

17.1.2 У ході оцінювання фінансового стану страховика для цілей нагляду розглядаються технічні резерви, необхідний капітал та наявні власні фонди страховика. Ці аспекти оцінювання платоспроможності (а саме технічні резерви і капітал) взаємопов'язані за своєю природою і не можуть розглядатись наглядовим органом окремо.

17.1.3 Технічні резерви і капітал відіграють чіткі ролі, що вимагає точного і несуперечливого визначення обох елементів. Технічні резерви є сумою, необхідною страховику для виконання своїх страхових зобов'язань та здійснення належних виплат держателям полісів та іншим бенефіціарам, що виникають упродовж строку існування портфеля³⁹. У цьому ОПС термін "нормативний капітал" означає фінансові вимоги, висунуті наглядовим органом, і відноситься до визначення розміру капіталу, яким повинен володіти страховик на додачу до своїх технічних резервів.

17.1.4 Технічні ресурси і вимоги до нормативного капіталу повинні бути охоплені достатніми і належними активами, з урахуванням природи і якості цих активів. Щоб передбачити якість цих активів, наглядові органи можуть застосовувати обмеження і регулювання (такі як кількісні обмеження, критерії придатності активів або "пруденційні фільтри"), якщо ризики, притаманні конкретним класам активів, не охоплені в достатній мірі вимогами до нормативного капіталу.

³⁸ Слід зауважити, що загальний підхід до балансу є загальною концепцією, а не передбачає використання конкретної методології.

³⁹ Це включає витрати на здійснення усіх виплат за зобов'язаннями держателям полісів та іншим бенефіціарам, що виникають упродовж строку існування портфелю полісів, витрати на адміністрування полісів, витрати на хеджування, перестраховування, а також інший капітал, необхідний для покриття ризиків, що залишаються.

- 17.1.5 Власними фондами може в дуже широкому сенсі вважатись сума активів, що перевищує суму пасивів. Пасиви у цьому контексті включають технічні резерви та інші зобов'язання (у тому випадку, коли ці інші пасиви не вважаються власними фондами – наприклад, такі пасиви, як субординований борг, можуть за певних обставин бути визнаними капіталом для цілей регулювання – див. рекомендації 17.10.8 – 17.10.11). Активи і пасиви у цьому контексті можуть включати умовні активи і умовні зобов'язання.
- 17.1.6 Розглядаючи якість власних фондів, наглядовому органу слід ураховувати їх характеристики, у тому числі обсяг, в якому капітал може поглинати збитки (у тому числі міркування щодо підпорядкування і пріоритету), ступінь постійності або тимчасовості капіталу та існування будь-яких обов'язкових витрат на обслуговування по відношенню до капіталу⁴⁰.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 17.1.7 При оцінюванні достатності капіталу юридичної особи, що займається страхуванням, яка є членом страхової групи, необхідно оцінювати вартість будь-яких вкладів, які дана юридична особа має в організаціях, що належать до цієї самої групи. Можна розглядати ризики, пов'язані з цією вартістю, на рівні юридичної особи, що займається страхуванням, або на рівні страхової групи.
- 17.1.8 Коли під час оцінювання достатності капіталу враховується вартість вкладів в організації, що належать до цієї самої групи, а дана юридична особа, що займається страхуванням, є материнською компанією цієї групи, результати оцінювання достатності капіталу групи та оцінювання юридичної особи, що є материнською компанією, можуть бути подібними, хоча особливості підходів можуть бути різними. Наприклад, у ході оцінювання групи діяльність материнської компанії та її дочірніх підприємств можуть бути об'єднані і може оцінюватись достатність капіталу для сукупної діяльності, у той час як у ході оцінювання юридичної особи - материнської компанії буде розглядатись її власна діяльність та інвестиції у її дочірні підприємства.
- 17.1.9 Існують різні підходи до нагляду за групою. Конкретніше, здійснення оцінювання достатності капіталу страхової групи поділяється на дві широкі групи підходів:
- фокус на рівні групи, та
 - фокус на рівні юридичної особи.

Також можуть використовуватись гібридні або проміжні підходи, які поєднують елементи підходів з фокусом на рівні групи та на рівні юридичної особи.

⁴⁰ Більш деталізовані рекомендації щодо визначення власних фондів подані нижче.

- 17.1.10 Вибір підходу залежатиме від передумов на даній юрисдикційній території, правового поля, яке може вказувати рівень, як якому встановлюються вимоги до капіталу групи, структури групи та структури наглядових угод між наглядовими органами.
- 17.1.11 Для детальнішого опису та порівняння різних підходів до оцінювання достатності капіталу групи можна застосувати двомірний континуум; на одній осі, що представляє організаційну перспективу, розглядається ступінь, до якого група вважається рядом взаємозалежних організацій або єдиною інтегрованою організацією; на другій осі, що представляє наглядову перспективу, розглядається питома вага ролей нагляду за юридичною особою, що займається страхуванням, та нагляду за групою, причому не мається на увазі, що останній може у будь-який спосіб замінити перший. Визнано, що наглядові органи в усьому світі застосовують підходи, які багато в чому відповідають цьому континууму. Континуум може бути розділений на чотири квадранти, як показано на рис. 17.1 нижче.

НАГЛЯДОВА ПЕРСПЕКТИВА		Фокус на рівні юридичної особи	Фокус на рівні групи
	Значна питома вага нагляду за групою по відношенню до місцевого нагляду	Достатність капіталу юридичної особи, що займається страхуванням, оцінюється для усіх (релевантних) юридичних осіб з урахуванням впливу групи. Результати є обов'язковими і застосовними для місцевих наглядових органів, а також для наглядового органу, що здійснюєгляд за групою.	Достатність капіталу юридичної особи, що займається страхуванням, оцінюється виходячи з припущення, що група поводитья як єдина інтегрована організація. Місцеві та групові наглядові органи додатково визначають, скільки капіталу повинна мати кожна юридична особа.
	Незначна питома вага нагляду за групою по відношенню до місцевого нагляду	Достатність капіталу юридичної особи, що займається страхуванням, оцінюється для усіх (релевантних) юридичних осіб з урахуванням впливу групи. Ці результати не є обов'язковими; місцеві наглядові органи застосовують вимоги щодо достатності капіталу юридичних осіб, що займаються страхуванням.	Достатність капіталу юридичної особи, що займається страхуванням, оцінюється виходячи з припущення, що група поводитья як єдина інтегрована організація. Ці результати не є обов'язковими; місцеві наглядові органи застосовують вимоги щодо достатності капіталу юридичних осіб, що займаються страхуванням.
ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРСПЕКТИВА			

Рис. 17.1

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп – фокус на рівні групи

17.1.12 Згідно з оцінюванням достатності капіталу групи, фокус якого знаходиться на рівні групи, страхова група вважається у першу чергу єдиною інтегрованою організацією, для якої окреме оцінювання здійснюється для групи в цілому виходячи з єдиних принципів, у тому числі поправок, які дозволяють відобразити обмеження взаємозамінності капіталу та можливості передавати активи між членами групи. Тому, згідно з цим підходом застосовується загальний підхід до балансу для цілей оцінювання платоспроможності, який (прямо або опосередковано) базується на балансі страхової групи в цілому. Проте поправки можуть бути необхідними, для того щоб ураховувати ризики, що надходять від членів страхової групи, які не займаються страхуванням, у тому числі організацій міжгалузевого регулювання та нерегульованих організацій.

17.1.13 Методи, використовувані для підходів з фокусом на рівні групи, можуть відрізнитись способом підрахунку вимог до капіталу групи. За основу можуть використовуватись або консолідовані рахунки групи, або метод агрегації. Перший уже є пристосованим для внутрішньогрупових вкладів, і тоді потрібні будуть подальші поправки для відображення того факту, що група може не поводитись як єдина організація або їх можуть не дозволяти поводитись як єдиній організації⁴¹. Це особливо проявляється в умовах стресу. Другий метод може сумувати надлишки або дефіцити (тобто різницю між власними фондами та вимогами до капіталу) для кожної юридичної особи у групі, що займається страхуванням, з відповідними поправками для внутрішньогрупових вкладів, для того щоб виміряти загальний надлишок або дефіцит на рівні групи. Як варіант, він може сумувати вимоги до капіталу юридичної особи, що займається страхуванням, та власні фонди юридичної особи, що займається страхуванням, окремо, щоб виміряти вимогу до капіталу групи та власні ресурси групи. Якщо підхід із застосуванням агрегації використовується для транскордонної страхової групи, слід приділяти увагу послідовності оцінювання та вимог щодо достатності капіталу та іншого трактування внутрішньогрупових трансакцій.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп – фокус на рівні групи

17.1.14 Згідно з оцінюванням достатності капіталу групи, фокус якого знаходиться на рівні юридичної особи, страхова група вважається у першу чергу групою взаємопов'язаних юридичних осіб. Увага концентрується на достатності капіталу кожної материнської та інших юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до групи, з урахуванням ризиків, які постають з відносин всередині групи, у тому числі зв'язків з членами групи, які не займаються страхуванням. Вимоги до нормативного капіталу та ресурси юридичних осіб у групі, що займаються страхуванням, формують набір пов'язаних результатів, але жодна загальна вимога щодо нормативного капіталу групи не використовується для цілей регулювання. Незважаючи на це, такий підхід узгоджується з загальним підходом до балансу, але розглядає баланси окремих організацій, що належать до групи, одночасно, а не об'єднує їх у єдиний баланс для групи в цілому. Методи, використані для підходів з фокусом на рівні юридичної особи, можуть різнитись за обсягом існування загальної основи для оцінювання платоспроможності для усіх членів групи та пов'язаної з цим потреби у взаємодії і координації між наглядовими органами.

17.1.15 Для юридичних осіб, що займаються страхуванням, які є членами груп, та для страхових підгруп, які є частиною ширшої страхової групи або групи, що діє в іншому секторі, у ході оцінювання достатності капіталу слід урахувати додаткові обґрунтовано

⁴¹ Консолідовані рахунки можуть бути рахунками, які використовуються для цілей бухгалтерського обліку або можуть відрізнитись (наприклад, по відношенню до організацій, включених до консолідації).

передбачувані та релевантні суттєві ризики, що постають з факту членства в групі.

Встановлення вимог до нормативного капіталу

17.2 Наглядний орган встановлює вимоги до нормативного капіталу на достатньому рівні так, щоб у несприятливому випадку зобов'язання страховика перед держателями полісів продовжували виконуватись у встановлені строки, і вимагає, щоб страховики підтримували власні фонди на належному рівні, щоб виконувати вимоги до нормативного капіталу.

Ціль і роль вимог до нормативного капіталу та ресурсів

17.2.1 Правління і керівництво страховика відповідальні за забезпечення того, щоб страховик мав достатній і належний капітал для підтримки ризиків, які він бере на себе. Капітал служить для зниження вірогідності банкрутства через значно несприятливі збитки, понесені страховиком упродовж визначеного періоду, у тому числі зниження вартості активів і/або збільшення зобов'язань страховика, та для зниження масштабу збитків, які можуть бути понесені держателями полісів у випадку банкрутства страховика.

17.2.2 З регулятивної точки зору, метою капіталу є забезпечення того, щоб у несприятливій ситуації зобов'язання страховика перед держателями полісів продовжували виконуватись у встановлені строки. Регламентуючим органам слід встановлювати вимоги до нормативного капіталу на рівні, необхідному для виконання цієї цілі.

17.2.3 У контексті власного оцінювання ризиків та платоспроможності (БОРП), від страховика зазвичай очікується, щоб він розглядав свій фінансовий стан з точки зору діючого підприємства (тобто, виходячи з того, що він продовжуватиме свою діяльність як діюче підприємство і продовжуватиме залучати нових клієнтів), але він також може розглянути його з точки зору продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності і/або припинення діяльності підприємства (наприклад, коли страховик перебуває у скрутному фінансовому стані). Визначення вимог до нормативного капіталу може також мати аспекти як діючого підприємства, так продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності компанії⁴² або повного припинення діяльності компанії. Тому, встановлюючи вимоги до нормативного капіталу, наглядовим органам слід розглядати фінансовий стан страховика у різних можливих варіантах розвитку ситуації.

17.2.4 З макроекономічної точки зору, вимагаючи, щоб страховики підтримували достатній і належний капітал, наглядові органи

⁴² У цьому контексті "продовження страхового покриття після завершення господарської діяльності компанії" відноситься до страховиків, які залишаються платоспроможними, але більше не залучають нових клієнтів, і очікується, що вони більше не залучатимуть нових клієнтів.

підвищують безпечність та цілісність сектора страхування та фінансової системи в цілому, у той же час не підвищуючи вартість страхування до рівня, вищого за його економічну вартість для держателів полісів, або не пригнічуючи неналежним чином здатність страховика конкурувати на ринку. Необхідно досягти балансу між рівнем ризику, що зобов'язання перед держателями полісів не будуть виплачені, з витратами держателів полісів на підвищені премії, які повинні покрити вартість обслуговування додаткового капіталу.

17.2.5 Рівень власних фондів, який страховики повинні підтримувати для цілей контролю, визначається вимогами до нормативного капіталу, встановленими наглядовим органом. Дефіцит власних фондів у порівнянні з вимогами до капіталу визначає додатковий об'єм капіталу, необхідний для цілей контролю.

17.2.6 Власні фонди захищають інтереси держателів полісів, виконуючі наступні дві цілі. Вони:

- знижують вірогідність неплатоспроможності шляхом поглинання збитків діючого підприємства або у період страхового покриття після припинення господарської діяльності підприємства; і/або
- зменшують втрати, понесені держателями полісів у випадку неплатоспроможності або припинення діяльності підприємства.

17.2.7 Обсяг, у якому елементи капіталу досягають указаних вище результатів, різниться залежно від їх характеристик або "якості". Наприклад, капітал у формі звичайних акцій може розглядатись як такий, що досягає обох цілей, у той час як субординований борг може в цілому розглядатись тільки як такий, що захищає держателів полісів у разі неплатоспроможності страховика. Капітал, який досягає обох цілей, зазначених вище, іноді позначається терміном "капітал діючого підприємства", а капітал, який тільки зменшує втрати, понесені держателями полісів у випадку неплатоспроможності, іноді позначається терміном "капітал завершення діяльності" або капітал "закритого підприємства". Очікується, що перші (тобто, капітальні інструменти діючого підприємства) складатимуть значну частину власних фондів.

17.2.8 Управління власними фондами і їх розміщення є невід'ємною частиною планування і стратегії ділової активності страховика. У цьому контексті власні фонди зазвичай слугують ширшому ряду цілей, ніж указано у рекомендації 17.2.6. Наприклад, страховик може використовувати власні фонди, що перевищують вимоги до нормативного капіталу, для підтримки майбутнього зростання або для досягнення наміченого кредитного рейтингу.

17.2.9 Слід зауважити, що управління капіталом страховика (по відношенню до нормативних вимог та власних потреб у капіталі) повинне бути підтримане та підкріплене шляхом встановлення і утримання цілісної структури управління ризиками підприємства, у

тому числі відповідної політики, прийомів і процедур управління ризиками і капіталом, які послідовно застосовуються в усій його організації та впроваджені у його процеси. Підтримка належного рівня власних фондів сама по собі не надає достатнього захисту держателям полісів за відсутності жорсткої та ефективної політики і процедур управління ризиками (див. ОПС-16 "Управління ризиками підприємства з точки зору платоспроможності").

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до груп

- 17.2.10 Наглядовому органу слід вимагати, щоб страхові групи підтримували власні фонди, які дозволяли б виконувати вимоги до нормативного капіталу. Ці вимоги повинні враховувати діяльність страхової групи, не пов'язану зі страхуванням. Для наглядових органів, які здійснюють оцінювання достатності капіталу групи з фокусом на рівні групи, це означає підтримування власних фондів страхової групи на рівні, достатньому для виконання вимог до капіталу страхової групи в цілому. Для наглядових органів, які здійснюють оцінювання достатності капіталу групи з фокусом на рівні юридичної особи, це означає підтримування власних фондів у кожній юридичній особі на основі ряду пов'язаних вимог до нормативного капіталу для юридичних осіб, які належать до групи, які повністю враховують відносини і взаємодію між цими юридичними особами та іншими організаціями, що належать до цієї групи.
- 17.2.11 Метою оцінювання достатності капіталу групи не є замінювати оцінювання достатності капіталу окремих юридичних осіб, що входять до групи. Його метою є вимагати, щоб групові ризики враховувались належним чином, а адекватність капіталу окремих страховиків не була завищена, наприклад, в результаті багатоступеневого левериджу та урівноваження якості капіталу або в результаті ризиків, які надходять від більш широкої групи, та щоб загальний вплив внутрішньогрупових трансакцій оцінювався належним чином.
- 17.2.12 У ході оцінювання достатності капіталу групи розглядається, чи обсяг і якість власних фондів по відношенню до необхідного капіталу є достатніми і належними в контексті балансу ризиків та можливостей, які членство у групі несе для групи в цілому і для юридичних осіб, що займаються страхуванням, які є членами групи. Оцінювання повинне виконувати вимоги, що стосуються структури вимог до нормативного капіталу групи та допустимих власних фондів, і повинне доповнювати окремі оцінювання достатності капіталу юридичних осіб, що займаються страхуванням, що належать до даної групи. Воно повинне вказувати, чи існують достатні власні фонди у групі, щоб у несприятливій ситуації зобов'язання перед держателями полісів продовжували виконуватись у встановлені строки. Якщо у ході оцінювання було зроблено висновок, що власні фонди є недостатніми і неналежними, тоді вжиття виправних дій може бути необхідними або на рівні групи

(наприклад, на рівні уповноваженої компанії-держателя контрольного пакету акцій або материнської компанії) або на рівні юридичної особи, що займається страхуванням.

17.2.13 Кількісне оцінювання достатності капіталу групи є одним з ряду засобів, які є у розпорядженні наглядових органів для здійснення нагляду за групою. Якщо загальний фінансовий стан групи стає слабкішим, це може створювати стрес для її членів безпосередньо через фінансову ланцюгову реакцію і/або вплив організації або опосередковано через вплив репутації. Оцінювання достатності капіталу групи слід використовувати разом з іншими засобами нагляду, у тому числі, зокрема, з оцінюванням достатності капіталу юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до групи. Слід розрізняти регульовані організації (у секторі страхування на інших секторах) та нерегульовані організації. Необхідно розуміти фінансовий стан обох видів організацій і їх вплив на достатність капіталу страхової групи, але це не обов'язково означає, що необхідно встановлювати вимоги до нормативного капіталу для нерегульованих організацій. До того ж, наглядовим органам слід враховувати складність внутрішньогрупових відносин (як між регульованими, так і між нерегульованими організаціями), вірогідні активи і пасиви та загальну якість управління ризику, оцінюючи, чи досягається загальний рівень безпеки, якого вимагає наглядовий орган.

17.2.14 Для юридичних осіб, які займаються страхуванням, що є членами груп, і для страхових підгруп, які є частиною ширшої страхової групи або групи, що діє в іншому секторі, вимоги до капіталу та власні фонди повинні враховувати усі додаткові обґрунтовано передбачувані та релевантні суттєві ризики, які виникають з факту членства у будь-якій з цих груп.

Структура вимог до нормативного капіталу – контрольні рівні платоспроможності

17.3 Вимоги до нормативного капіталу включають контрольні рівні платоспроможності, які роблять необхідними різні ступені втручання наглядового органу з відповідним ступенем екстреності, та вимагають пов'язаності між встановленими контрольними рівнями платоспроможності та пов'язаними виправними діями, які можуть наявними у страховика і/або наглядового органу.

Встановлення контрольних рівнів платоспроможності

17.3.1 Наглядовому органу слід встановлювати контрольні рівні платоспроможності, які можуть служити приводом для втручання наглядового органу до справ страховика, якщо його власні фонди впадуть нижче цих контрольних рівнів. Контрольний рівень може підтримуватись конкретною структурою або більш загальною структурою, яка надає наглядовому органу свободу дій. Метою наглядового органу у встановленні контрольних рівнів є вберегти держателів полісів від збитків, які можуть бути понесені через

нездатність страховика виконати свої зобов'язання у встановлені строки.

- 17.3.2 Контрольні рівні платоспроможності визначають приводи для вжиття дій страховиком і наглядовим органом. Тому вони повинні бути встановлені на рівні, який дозволяє здійснювати втручання на достатньо ранньому етапі, коли у страховика виникають складнощі, так, щоб існувала реальна можливість вчасно виправити ситуацію з належним ступенем невідкладності. У той же час доцільність контрольних рівнів слід розглядати по відношенню до природи виправних заходів. Толерантність до ризиків наглядового органу впливатиме як на рівень, на якому встановлюються контрольні рівні платоспроможності, так і на дії з втручання, що вживаються при їх порушенні.
- 17.3.3 Визнано, що під час встановлення контрольних рівнів платоспроможності погляди на те, який рівень є прийнятним, можуть відрізнятись на різних юрисдикційних територіях і для різних видів оформленого страхування, і відобразатимуть, серед іншого, ступінь, до якого передумови для здійснення ефективного нагляду існують на даній юрисдикційній території, а також толерантність до ризиків конкретного наглядового органу. МАСН визнає, що юрисдикційні території допускать, що певний рівень неплатоспроможності може бути неминучим, і що встановлення певного порогу може сприяти створенню конкурентоздатного ринку для страховиків та уникненню неналежного перешкоджання виходу на ринок.
- 17.3.4 Критерії, що використовуються наглядовим органом для встановлення контрольних рівнів платоспроможності, повинні бути прозорими. Це особливо важливо, коли у відповідь на порушення страховиком контрольного рівня можливе звернення до судових органів. У цьому випадку контрольні рівні можуть в основному бути простими і легкими для роз'яснення в суді, якщо наглядовий орган вимагає примусового виконання своїх рішень.
- 17.3.5 Наглядовим органам може знадобиться розглянути необхідність встановлення різних контрольних рівнів платоспроможності для різних режимів роботи страховика – таких як, наприклад, період страхового покриття після припинення господарської діяльності або повноцінної діяльності страховика як діючої компанії. Ці різні сценарії та міркування розглянуті більш детально у рекомендаціях 17.6.3 – 17.6.5.
- 17.3.6 До того ж, наглядовому органу слід розглянути дозвіл на свободу дій та подальших дій з управління у відповідь на зміну обставин та конкретні події. Дозволяючи свободу дій з управління, наглядовим

органам слід визнавати тільки дії, які є практичними і реалістичними за розгляданих обставин⁴³.

17.3.7 Інші міркування під час встановлення контрольних рівнів платоспроможності включають:

- спосіб, у який якість власних фондів оцінюється наглядовим органом;
- покриття ризиків у визначенні технічних резервів та вимог до нормативного капіталу, а також ступінь аналізу чутливості або стресів, що лежить в основі цих вимог;
- відношення між різними рівнями (наприклад, ступінь, на якому встановлений мінімум на консервативному рівні);
- повноваження наглядового органу встановлювати і регулювати контрольні рівні платоспроможності у рамках нормативно-правової бази;
- структуру бухгалтерського обліку та страхування, яка застосовується на даній юрисдикційній території (з точки зору основи оцінювання та припущень, які можуть бути використані, та їх впливу на вартість активів і пасивів, які лежать в основі визначення вимог до нормативного капіталу);
- повноту та прозорість структур розкриття на даній юрисдикційній території та здатність ринків здійснювати перевірки на достатньому рівні та домагатись дотримання ринкової дисципліни;
- пріоритет і статус держателів полісів згідно з даною нормативно-правовою базою по відношенню до інших кредиторів на даній юрисдикційній території;
- загальний рівень капіталізації в секторі страхування на даній юрисдикційній території;
- загальну якість структур управління ризиками та керування в секторі страхування на даній юрисдикційній території;
- розвиток ринку капіталу на даній юрисдикційній території та його вплив на здатність страховиків залучати інвестиції;
- баланс, якого необхідно досягти між захистом держателів полісів та впливом на ефективне функціонування сектору страхування та міркування щодо неналежно обтяжливих рівнів і витрат на виконання вимог до нормативного капіталу.

⁴³ Наглядовому органу слід ретельно розглядати доцільність надання дозволу на таку свободу дій з управління у конкретному випадку MBK, визначеного у нормі 17.4.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які є членами груп

- 17.3.8 У той час як загальні міркування, викладені у рекомендаціях 17.3.1 – 17.3.7 вище щодо встановлення контрольних рівнів платоспроможності, застосовуються у контексті групи так же, як і в контексті окремої юридичної особи, дії наглядового органу, що здійснюються на рівні групи, скоріше за все будуть відрізнитись від дій наглядового органу, вжитих на рівні юридичної особи. Оскільки група не є юридичною особою, обсяг дій наглядового органу по відношенню до групи в цілому є більш обмеженим, і може виникнути необхідність вжити дій через скоординовані дії на рівні юридичних осіб, які займаються страхуванням.
- 17.3.9 Незважаючи на це, контрольні рівні платоспроможності групи є корисним засобом для виявлення послаблення фінансового стану групи в цілому або конкретних частин групи, яке може, наприклад, підвищити ризик ланцюгової реакції або вплинути на репутацію, що могло не бути іншим чином виявлене або оцінене наглядовими органами, які здійснюють нагляд за окремими організаціями, що належать до групи. Вчасне визначення та мінімізація послаблення фінансового стану групи, досягнені в результаті цього, можуть таким чином зняти загрозу стабільності групи або юридичних осіб, що займаються страхуванням, які до неї належать.
- 17.3.10 Контрольні рівні платоспроможності групи можуть розпочати процес координації та співробітництва між різними наглядовими органами, що здійснюють нагляд за організаціями, які входять у склад груп, що допоможе мінімізації та припиненню впливу, який стрес, якого зазнає група, має на юридичні особи, які займаються страхуванням, що належать до групи. Контрольні рівні, що застосовуються до групи, можуть також дати поштовх для діалогу наглядового органу з керівництвом групи.

Структура вимог до нормативного капіталу – умови, що ініціюють втручання наглядового органу, в контексті оцінювання достатності капіталу юридичної особи

17.4 У контексті оцінювання достатності капіталу юридичної особи, що займається страхуванням, вимоги до нормативного капіталу встановлюють:

- **контрольний рівень платоспроможності, вище якого наглядовий орган не втручається через питання достатності капіталу. Це називається "встановленою вимогою щодо капіталу" (ВВК). ВВК визначається таким чином, щоб активи перевищували технічні резерви та інші пасиви з певним рівнем безпеки упродовж визначеного часового горизонту;**
- **контрольний рівень платоспроможності, на якому, якщо він буде порушений, наглядовий орган вжив би своїх найсуворіших заходів за відсутності належних виправних дій з**

боку юридичної особи, яка займається страхуванням. Це називається "мінімальною вимогою щодо капіталу" (МВК). МВК має мінімальну межу, нижче якої жодний страховик не вважається життєздатним і таким, що може ефективно здійснювати свою діяльність.

- 17.4.1 Наглядовому органу слід вживати ряд дій з втручання в залежності від події або занепокоєння, які є підставою для втручання. Деякі з цих підстав будуть пов'язані з рівнем власних фондів страховика по відношенню до рівня, на якому встановлені вимоги до нормативного капіталу.
- 17.4.2 У цілому, найвища вимога до нормативного капіталу – встановлена вимога до капіталу (ВВК) – встановлюється на рівні, на якому наглядовий орган не стане вимагати виконання дій для збільшення власних фондів, якими володіє страховик, або зниження ризиків, які бере на себе страховик⁴⁴. Однак, якщо власні ресурси страховика впадуть нижче рівня, на якому встановлено ВВК, наглядовий орган вимагатиме, щоб страховик вжив певних дій для відновлення власних фондів щонайменше до рівня ВВК або знизив рівень ризику, який він бере на себе (і через це знизив рівень необхідного капіталу).
- 17.4.3 Регуляторна ціль вимагати, щоб за несприятливої ситуації зобов'язання страховика перед держателями полісів продовжували виконуватись у встановлені строки, буде досягнена без втручання, якщо очікується, що технічні резерви та інші зобов'язання⁴⁵ будуть продовжувати охоплюватись активами упродовж встановленого періоду на визначеному рівні безпеки. Як таку, ВВК необхідно визначати на такому рівні, щоб страховик мав можливість поглинати збитки від негативних подій, які можуть статись упродовж визначеного періоду, а технічні резерви залишались охопленими на кінець цього періоду.
- 17.4.4 Мінімальна вимога до капіталу (МВК) представляє момент втручання наглядового органу, в який наглядовий орган вживає найбільш рішучих дій, якщо подальший капітал не доступний⁴⁶. Тому основною метою МВК є забезпечення системи найвищої безпеки для захисту інтересів держателів полісів.

⁴⁴ Слід зауважити, що це не перешкоджає наглядовому органу втручатись або вимагати від страховика вжиття дій з інших причин, у тому числі через слабкість управління ризиками або керування страховиком. Це також не перешкоджає наглядовому органу втручатись тоді, коли власні фонди страховика у даний момент перевищують ВВК, але очікується, що вони впадуть нижче цього рівня через короткий період часу. Щоб проілюструвати сказане вище, розглянемо приклад, коли наглядовий орган може провести перевірку тенденцій (аналіз часових інтервалів). Достатньо негативна тенденція вимагатиме певних дій з боку наглядового органу. Перевірка тенденцій підтримуватиме ціль раннього регуляторного втручання шляхом визначення швидкості, з якою погіршується якість капіталу.

⁴⁵ У випадку, якщо ці зобов'язання не розглядаються як власні фонди.

⁴⁶ Слід зауважити, що це не перешкоджає наглядовому органу вживати таких дій з інших причин, і навіть якщо МВК виконується або перевищується.

- 17.4.5 Ці дії могли б включати припинення дій страховика, відкликання ліцензії страховика, вимагання того, щоб страховик закрити свої нові бізнеси та продовжував забезпечувати страхове покриття свого портфелю після припинення своєї господарської діяльності, передав портфель іншому страховику, забезпечив додаткове перестраховування або вжив інших указаних дій. Ця позиція відрізняється від бухгалтерської концепції неплатоспроможності, оскільки МВК встановлюється на рівні, що перевищує рівень, на якому очікувалось, що активи страховика продовжуватимуть бути достатніми для виконання його зобов'язань перед існуючими держателями полісів у встановлені строки. ВВК не може бути меншим, ніж МВК, і тому МВК також може надавати основу для нижньої межі ВВК, що може бути особливо доцільним у випадках, коли ВВК визначається на основі внутрішньої моделі страховика⁴⁷, погодженій наглядовим органом для використання під час визначення вимог до нормативного капіталу.
- 17.4.6 Встановлюючи мінімальну межу МВК, нижче якої жодний страховик не вважається таким, що здатний функціонувати ефективно, наглядовий орган може, наприклад, застосовувати до вимог до нормативного капіталу номінальний мінімум у масштабах усього ринку⁴⁸, що опирається на потребу страховика функціонувати з певною мінімальною критичною масою та врахування того, що може бути необхідним для виконання мінімальних стандартів керування і управління ризиками. Такий номінальний мінімум може різнитись для різних напрямків діяльності або видів страховиків і є особливо релевантним у контексті нового страховика або напрямку діяльності.
- 17.4.7 Вимоги до нормативного капіталу можуть включати додаткові контрольні рівні платоспроможності, що лежать між рівнем, на якому наглядовий орган не застосовує ніякого втручання з точки зору капіталу, та точкою, на якій здійснюється найрішучіше втручання (тобто, між рівнями ВВК і МВК). Ці контрольні рівні можуть бути встановлені на рівнях, які відповідають ряду різних дій з втручання, які можуть бути вжиті самим наглядовим органом, або дій, вжиття яких наглядовий орган вимагатиме від страховика у відповідності до ступеню серйозності або рівня занепокоєності щодо достатності капіталу, яким володіє страховик. Ці додаткові контрольні рівні

⁴⁷ Термін "внутрішня модель" означає "систему вимірювання ризиків, розроблену страховиком для аналізу загального стану його ризиків, для підрахування ризиків та визначення економічного капіталу, необхідного для покриття цих ризиків". Внутрішні моделі можуть також включати часткові моделі, що фіксують підмножину ризиків, які несе страховик, з використанням розробленої всередині нього системи вимірювання, яка використовується для визначення економічного капіталу страховика. МАСН розуміє, що страховики використовують різні терміни для описання своїх процесів оцінювання ризиків та капіталу, такі як "модель економічного капіталу", "модель капіталу, що базується на ризиках" або "бізнес-модель". МАСН вважає, що такі терміни можуть замінювати один одного для описання процесів, що застосовуються страховиками в управлінні ризиками та капіталом у їх діяльності та економічній основі. Термін "внутрішня модель" використовується у цьому документі для цілей єдності термінології.

⁴⁸ У цьому контексті номінальний мінімум у масштабах усього ринку може, наприклад, бути абсолютним мінімальним розміром капіталу в грошовому вираженні, який необхідно мати страховику на певній юрисдикційній території.

можуть формально бути встановлені наглядовим органом, який прив'яже конкретні дії з втручання до конкретних контрольних рівнів. Можливий варіант, коли ці додаткові контрольні рівні будуть структуровані менш формально, із зазначенням ряду можливих дій з втручання, доступних наглядовому органу, в залежності від конкретних умов. У будь-якому випадку можливі події, що є підставою для втручання, та ряд дій з втручання повинні бути належним чином оприлюднені наглядовим органом.

17.4.8 Можливі дії з втручання включають:

- заходи, спрямовані на надання наглядовому органу можливості краще оцінювати і/або контролювати ситуацію, формально або неформально, такі як дії з посилення нагляду або звітування або вимагання від аудиторів або актуаріїв проведення незалежного огляду або розширення обсягу своїх перевірок;
- заходи, спрямовані на покращення рівня капіталу, такі як заявки на вкладення капіталу або плани ділової активності для відновлення власних фондів до необхідних рівнів, обмеження на викуп або перепродажу вартості активів або інших інструментів і/або на виплату дивідендів;
- заходи, які мають на меті захист держателів полісів, що залежать від посилення стану капіталу страховика, такі як накладення обмежень на ліцензії, розмір премій, інвестиції, види ділової активності, приєднання до компанії інших юридичних осіб, договори про перестраховування;
- заходи, які посилюють або замінюють структуру керування і/або управління ризиками страховика та загальні процеси керування;
- заходи, які зменшують або мінімізують ризики (і тому і необхідний капітал), такі як запит на перестраховування, хеджування та інші механізми; і/або
- відмова від або накладення умов на заявки, подані для регуляторного погодження, такі як приєднання до компанії інших юридичних осіб або зростання бізнесу.

17.4.9 Встановлюючи відповідні контрольні рівні, слід враховувати ці можливості та обсяг, щоб страховик, капітал якого знаходиться на цьому рівні, міг би збільшити свої власні фонди або міг би мати доступ до відповідних інструментів мінімізації ризиків, наявних на ринку.

Рис. 17.2 нижче ілюструє концепцію контрольних рівнів платоспроможності в контексті встановлення вимог до нормативного капіталу.

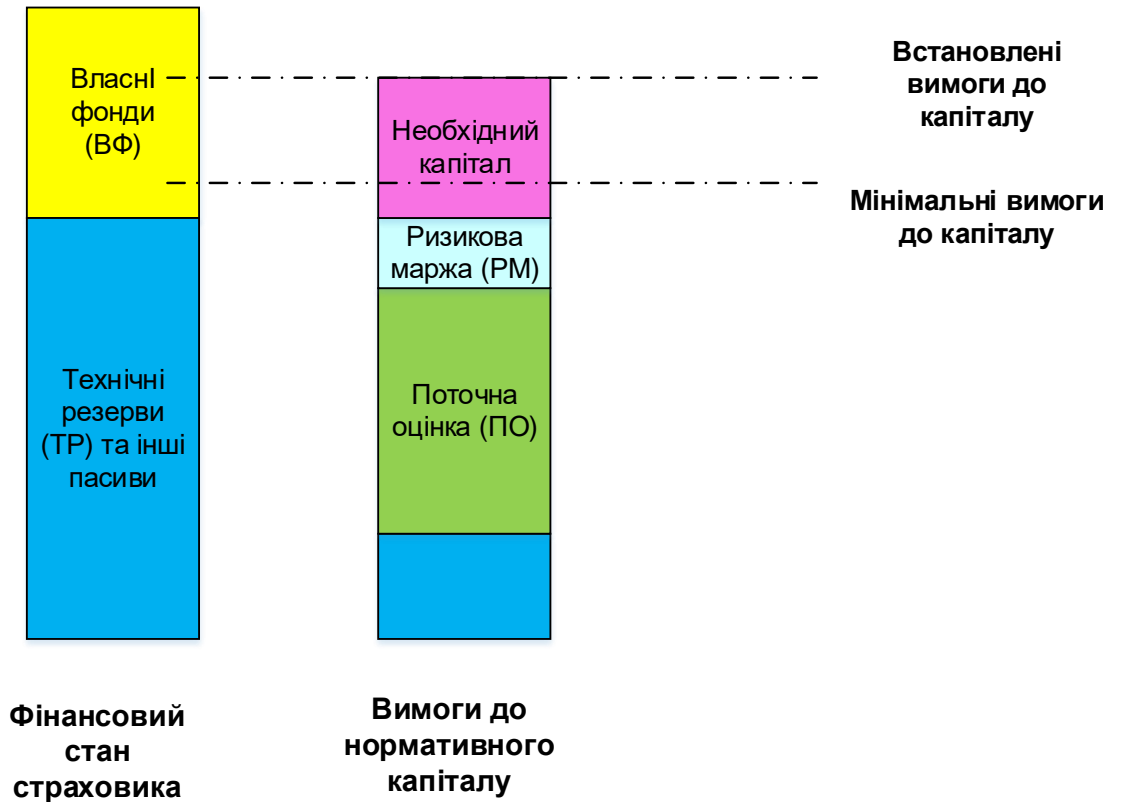

Рис. 17.2. Контрольні рівні платоспроможності та вимоги до нормативного капіталу

Структура вимог до нормативного капіталу – умови, що ініціюють втручання наглядового органу, в контексті оцінювання достатності капіталу групи

17.5 У контексті оцінювання достатності капіталу групи вимоги до нормативного капіталу встановлюють контрольні рівні платоспроможності, що є доцільними в контексті застосованого підходу до достатності капіталу групи.

17.5.1 Наглядовому органу слід встановлювати контрольні рівні платоспроможності, які є доцільними в контексті підходу, прийнятого для оцінювання достатності капіталу групи. Наглядовому органу слід також визначити відносини між цими контрольними рівнями платоспроможності та контрольними рівнями платоспроможності, що існують на рівні юридичні особи для страховиків, які є членами цієї групи. Модель контрольних рівнів платоспроможності залежить від ряду факторів. До цих факторів належить наглядова перспектива, тобто питома вага нагляду за групою та нагляду за юридичними особами, та організаційна перспектива, тобто ступінь, до якого група вважається рядом взаємозалежних організацій або єдиною інтегрованою організацією. Контрольні рівні платоспроможності, скоріше за все, будуть варіюватись залежно від конкретної групи та наглядових органів, що здійснюють нагляд за

ними (див. рис. 17.1). Встановлення контрольних рівнів платоспроможності групи повинне підвищувати рівень загального нагляду страховиків, що належать до групи.

- 17.5.2 Наявність контрольних рівнів платоспроможності групи не обов'язково означає, що було встановлено єдину вимогу до нормативного капіталу на рівні групи. Наприклад, згідно з підходом до юридичної особи, врахування ряду вимог до капіталу окремих організацій (та взаємовідносин між ними) може дозволити приймати відповідні рішення щодо втручання наглядового органу на рівні групи. Однак для цього необхідно, щоб підхід був достатньо добре розвинутий для того, щоб можна було враховувати групові ризики повністю і однаково під час оцінювання достатності капіталу юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до групи. Для досягнення єдності в оцінюванні юридичних осіб, що займаються страхуванням, може бути необхідним відрегулювати вимоги до капіталу, що висуваються до юридичних осіб, які займаються страхуванням, щоб вони підходили для оцінювання групи.
- 17.5.3 Одним з підходів може бути встановлення єдиної ВВК для групи або цільного набору ВВК для юридичних осіб, які займаються страхуванням, що є членами цієї групи, які, за умови їх виконання, означали би, що втручання наглядового органу на рівні групи, пов'язаного з капіталом, не вважалось би необхідним або доцільним. Такий підхід може допомогти, наприклад, у досягненні єдності підходу до подібних організацій з розгалуженою структурою та різних структур групи, наприклад, після змін у структурі групи. Якщо визначається єдина ВВК для групи, вона може відрізнитись від суми ВВК юридичних осіб, що займаються страхуванням, через групові фактори, у тому числі ефекти диверсифікації групи, концентрації ризиків групи та внутрішньогрупові трансакції. Схожим чином, якщо оцінювання достатності капіталу групи включає визначення набору ВВК для юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до страхової групи, вони можуть відрізнитись від ВВК для юридичних осіб, що займаються страхуванням, якщо групові фактори по-різному відображені у процесі оцінювання достатності капіталу групи. Під час встановлення ВВК для групи слід враховувати різниці у рівні безпеки, встановленому на різних юрисдикційних територіях, на яких діє група.
- 17.5.4 Можна також розглянути можливість встановлення єдиної МВК для групи, яка може, наприклад, стати підставою для втручання наглядового органу для реструктуризації контролю і/або капіталу групи. Можливою перевагою цього підходу є те, що він може сприяти прийняттю групового рішення, якщо окремий страховик зазнає фінансових складнощів, а капітал є достатньо взаємозамінним, і активи можуть передаватись у рамках групи. Можливий варіант, коли захист, що надається наглядовим органом,

який дозволяє втручатись на рівні окремої організації у випадку порушення МВК юридичні особи, може вважатись достатніми.

17.5.5 Контрольні рівні платоспроможності, прийняті у контексті оцінювання достатності капіталу групи, повинні бути визначені так, щоб разом з контрольними рівнями платоспроможності на рівні юридичні особи, що займається страхуванням, вони представляли б єдину багатоступеневу схему втручання наглядового органу. Наприклад, ВВК групи повинне стати приводом для втручання наглядового органу раніше, ніж МВК групи, оскільки остання може потягнути за собою найсуворіші дії наглядового органу. Також, якщо використовується єдина ВВК групи, доцільним буде, якщо вона матиме мінімальну межу, що дорівнює сумі МВК окремих юридичних осіб, що належать до даної страхової групи. У протилежному випадку втручання наглядового органу до діяльності групи не буде потрібно, навіть якщо принаймні один зі страховиків, що є її членами, порушив МВК.

17.5.6 Втручання наглядового органу, спричинене контрольними рівнями платоспроможності групи, повинне мати форму скоординованих дій відповідних наглядових органів, що здійснюють нагляд за групою. Це може, наприклад, передбачати збільшення капіталу на рівні холдингової компанії або стратегічне зниження профілю ризиків, або збільшення капіталу юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до даної групи. Такі дії наглядового органу можуть виконуватись через юридичні особи, що займаються страхуванням, які належать до групи, і, якщо холдингові компанії, що займаються страхуванням, мають відповідні повноваження, через ці холдингові компанії. Дії наглядових органів у відповідь на порушення контрольних рівнів платоспроможності групи не повинні змінювати існуючого поділу правової відповідальності наглядових органів, відповідальних за надання повноважень кожній окремій юридичній особі, що займається страхуванням, та здійснення нагляду за нею.

Структура вимог до нормативного капіталу – підходи до визначення вимог до нормативного капіталу

17.6 Вимоги до нормативного капіталу встановлюються у ході відкритого і прозорого процесу, а цілі вимог до нормативного капіталу та основи, на яких вони визначаються, чітко виражені. Визначаючи вимоги до нормативного капіталу, наглядовий орган дозволяє використання ряду стандартизованих і, якщо це доцільно, інших погоджених більш конкретизованих підходів, таких як використання часткових або цілих внутрішніх моделей.

17.6.1 Для сприяння ефективному оцінюванню платоспроможності необхідна прозорість щодо застосованих вимог до нормативного капіталу, яка також підтримує підвищення рівня, порівнянність та взаємопроникнення такого оцінювання на міжнародному рівні.

17.6.2 Наглядовий орган може розробити окремі підходи для визначення різних вимог до нормативного капіталу, зокрема для визначення

МВК та ВВК. Наприклад, ВВК та МВК можуть бути визначені двома окремими методами, або однакові методи і підходи можуть бути використані із зазначенням двох різних рівнів безпеки. В останньому випадку, наприклад, МВК може бути визначена як проста частина ВВК, або МВК може бути визначена з використанням вказаних цільових критеріїв, що відрізняються від критеріїв, вказаних для ВВК.

- 17.6.3 ВВК зазвичай визначається на основі діючого підприємства, тобто в контексті продовження страховиком своєї діяльності. На основі діючого підприємства очікуватиметься, що страховик продовжуватиме брати на себе нові ризики упродовж встановленого часового горизонту. Тому, встановлюючи рівень нормативного капіталу для забезпечення прийнятного рівня платоспроможності, слід враховувати потенційне зростання портфелю страховика.
- 17.6.4 Капітал також повинен бути здатним захищати держателів полісів, якщо страховик збирається закритись для нової діяльності. Зазвичай не слід очікувати, що визначення капіталу на основі діючого підприємства буде меншим, ніж вимагалось би, якщо припускається, що страховик збирається закритись для нової діяльності. Однак це може не бути справедливим в усіх випадках, оскільки деякі активи можуть втратити деяку або усю свою вартість у випадку припинення діяльності або продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності, наприклад, через примусовий продаж. Схожим чином, деякі пасиви можуть насправді мати завищену вартість, якщо діяльність не продовжується (наприклад, витрати на врегулювання претензій).
- 17.6.5 Зазвичай МВК складатиметься з урахуванням можливості закриття нового бізнесу. Однак також слід розглядати той варіант, коли підприємство продовжує свою діяльність, у контексті встановлення рівня МВК, оскільки страховик може продовжувати брати на себе нові ризики до самого моменту, коли втручання через МВК врешті-решт здійснюється. Наглядовому органу слід враховувати відповідні стосунки між ВВК та МВК, встановлюючи достатній резервний запас між цими двома рівнями (у тому числі враховувати основу, на якій генерується МВК) упродовж належного континууму контрольних рівнів платоспроможності, з урахуванням різних ситуацій, за яких проводиться діяльність, та інших релевантних факторів.
- 17.6.6 Слід підкреслити, що не слід вважати, що виконання вимог до нормативного капіталу означає, що подальші фінансові вливання не будуть необхідними за будь-яких обставин у майбутньому.
- 17.6.7 Вимоги до нормативного капіталу можуть бути визначені з використанням ряду підходів, таких як стандартні формули або інші підходи, які більше пристосовані для конкретного страховика (такі як часткові або повні внутрішні моделі), що повинні бути затверджені

відповідними наглядовими органами⁴⁹. Незважаючи на те, який підхід використовується, принципи та положення, що лежать в основі цілей вимог до нормативного капіталу, описані у цьому ОПС, застосовуються і повинні застосовуватись послідовно наглядовим органом для різних підходів. Підхід, що використовується для визначення вимог до нормативного капіталу, повинен враховувати природу та суттєвість ризиків, які постають перед страховиками взагалі, і, наскільки це можливо, повинен також відображати природу, масштаб і складність ризиків, що постають перед конкретним страховиком.

- 17.6.8 Стандартизовані підходи, зокрема, повинні бути розроблені так, щоб в результаті їх застосування були сформовані вимоги до капіталу, які обґрунтовано відображають загальний ризик, якого зазнають страховики, не будучи при цьому занадто складними. Стандартизовані підходи можуть відрізнитись за рівнем складності, залежно від охоплених ризиків та ступеню, до якого вони мінімізовані, або можуть відрізнитись у застосуванні на основі класів страхування (наприклад, страхування життя та страхування збитків). Стандартизовані підходи повинні відповідати природі, масштабу та складності ризиків, які постають перед страховиками, і повинні включати підходи, які можливо застосовувати на практиці для страховиків усіх видів, у тому числі малих і середніх страховиків та кептивних підприємств, ураховуючи технічні можливості, необхідні страховикам для ефективного управління своєю діяльністю.
- 17.6.9 За самою своєю природою стандартизований підхід не здатний повністю і належним чином відобразити профіль ризику кожного окремого страховика. Тому, де це належно, наглядовому органу слід дозволити використання більш конкретизованих підходів за умови їх погодження. Зокрема, якщо страховик має внутрішню модель (або часткову внутрішню модель), яка належним чином відображає його ризики та інтегрована в управління ризиками та звітування, наглядовому органу слід дозволити використання такої моделі для визначення більш конкретизованих вимог до нормативного капіталу, де це доцільно⁵⁰. Використання внутрішньої моделі для цієї мети повинне здійснюватись за попереднього погодження наглядовим органом на основі ряду прозорих критеріїв, і повинна оцінюватись через регулярні проміжки часу. Зокрема, наглядовому органу слід переконуватись, що внутрішня модель страховика є і залишається належним чином відрегульованою по відношенню до цільових критеріїв, встановлених наглядовим органом (див. рекомендації 17.12.1 – 17.12.18).

⁴⁹ Більш конкретизований підхід, який не є внутрішньою моделлю, може включати, наприклад, погоджені варіації у факторах, які містяться у стандартній формулі, або призначені перевірки можливих варіантів розвитку ситуації, які підходять конкретному страховику або групі страховиків.

⁵⁰ Слід зауважити, що здатність наглядового органу дозволяти використання внутрішніх моделей повинна враховувати достатність ресурсів, наявних у наглядового органу.

17.6.10 Наглядovому органу слід також чітко визначити, чи може внутрішня модель використовуватись для визначення МВК. У цьому відношенні наглядovому органу слід враховувати основну мету МВК (тобто забезпечення системи найвищої безпеки для захисту інтересів держателів полісів) та здатність визначати МВК у достатньо об'єктивний та належний спосіб, щоб її можна було прийняти до виконання (див. рекомендацію 17.3.4).

17.7 Наглядovий орган розглядає усі релевантні і суттєві категорії ризику, яких зазнають страховики, і чітко вказує, де розглядаються ці ризики, винятково у технічних резервах чи винятково у вимогах до нормативного капіталу, або, якщо вони розглядаються як у технічних резервах, так і у вимогах до нормативного капіталу, чітко вказує обсяг, в якому ризики розглянуті в обох категоріях. Наглядovий орган також чітко вказує, як ризики та їх сукупність відображені у вимогах до нормативного капіталу.

Види ризиків, які мають розглядатись

17.7.1 Наглядovому органу слід враховувати усі релевантні та суттєві категорії ризику, що включають, як мінімум, ризик андерайтерів, ризик непогашення кредиту, ризик ринку, виробничий ризик та ризик втрати ліквідності. Цей перелік повинен включати також будь-яку значну концентрацію ризиків, наприклад, для факторів економічного ризику, секторів ринку або окремих контрагентів, з урахуванням як прямих, так і непрямих ризиків, що зазнаються страховиком, а також можливості того, що ризики, які можуть бути зазанані страховиком у суміжних галузях, можуть стати більш пов'язаними між собою за умов стресу.

Залежності та взаємовідносини між ризиками

17.7.2 Оцінювання загального ризику, якого зазнає страховик, повинне враховувати залежності та взаємовідносини між категоріями ризику (наприклад, між ризиком андерайтерів та ризиком ринку), а також в межах однієї категорії ризику (наприклад, між ризиком зміни курсу акцій та ризиком зміни відсоткової ставки). Воно також повинне включати оцінювання потенційних ефектів посилення між різними видами ризику, а також потенційних "ефектів другого порядку", тобто непрямих впливів на ризики, яких зазнає страховик, що спричинені несприятливим випадком або зміною в економічних умовах або умовах на фінансовому ринку⁵¹. Воно також повинне враховувати, що залежності між різними ризиками можуть варіюватись у зв'язку зі змінами загальних ринкових умов, і можуть значно збільшуватись упродовж періодів стресу або коли відбуваються надзвичайні події. "Ризик втрати напрямку", який визначається як ризик, що має місце, коли ризик, що надходить від контрагентів, таких як фінансові гаранті, несприятливо взаємопов'язаний з кредитною характеристикою цих контрагентів,

⁵¹ Наприклад, зміна у ринковому рівні відсоткової ставки може спричинити підвищення темпів втрати держателів страхових полісів.

наприклад, у зв'язку з трансакціями з вторинними цінними паперами. Якщо визначення вимоги до загального капіталу враховує вплив диверсифікації між різними видами ризику, страховик повинен бути здатним пояснити допустимість цих впливів і забезпечити, щоб він враховував те, як залежності можуть збільшуватись у стресових ситуаціях.

Припущення мінімізації ризиків

17.7.3 Будь-яке припущення перестраховання у визначенні вимог до нормативного капіталу повинне враховувати можливість порушення ефективності передачі ризику та зниження безпечності контрагента, який здійснює перестраховання, та будь-які засоби, що використовуються для зменшення ризиків, яких зазнає контрагент, що здійснює перестраховання. Подібні міркування також застосовуватимуться до інших факторів зниження ризику, наприклад, похідних цінних паперів.

Прозорість визнання ризиків у нормативних вимогах

17.7.4 Наглядовому органу слід чітко зазначати, де саме усуваються ризики - виключно у технічних резервах, виключно у вимогах до нормативного капіталу або, якщо вони усуваються в обох категоріях, до якого обсягу ризику усуваються в кожній з них. Вимоги щодо платоспроможності повинні також чітко зазначати, як ризики відображаються у вимогах до нормативного капіталу, із зазначенням і опублікуванням рівня безпеки, який повинен бути застосований у визначенні вимог до нормативного капіталу, у тому числі визначених цільових критеріїв (див. норму 17.8).

Відображення ризиків, які важко виразити кількісно

17.7.5 МАСН визнає, що деякі ризики, такі як стратегічний ризик, ризик втрати репутації, ризик втрати ліквідності та виробничий ризик, важче виразити кількісно, ніж інші основні категорії ризику. Виробничий ризик, наприклад, є різноманітним за своїм складом та залежить від якості наявних систем та засобів контролю. Вимірювання виробничого ризику, зокрема, може бути неповноцінним через недостатність одностайних та надійних даних та добре розвинутих методів оцінювання. Юрисдикційні території можуть засновувати вимоги до нормативного капіталу для цих ризиків, які важко виразити кількісно, на деяких простих приблизних показниках ризиків і/або перевірок стресостійкості та можливих варіантів розвитку ситуації. Для конкретних ризиків (таких як ризик втрати ліквідності), володіння додатковим капіталом може не бути найбільш доцільним засобом мінімізації ризиків, і наглядовому органу може бути доцільнішим вимагати, щоб страховик контролював ці ризики через ліміти щодо ризиків і/або якісні вимоги, такі як додаткові системи і засоби контролю.

17.7.6 Однак МАСН передбачає, що здатність кількісно виражати деякі ризики (такі як виробничий ризик) покращуватиметься з часом, коли

буде доступно більше даних або будуть розвинуті покращені методи оцінювання та підходи до моделювання. Більше того, хоча кількісне вираження ризиків може бути складним, важливо, щоб страховик, незважаючи на це, урахував усі суттєві ризики, проводячи власне оцінювання ризику та платоспроможності.

17.8 Наглядний орган встановлює належні заплановані критерії для підрахування вимог до нормативного капіталу, які лежать в основі уточнення стандартизованого підходу. Якщо наглядний орган дозволяє використання погоджених більш конкретизованих підходів, таких як внутрішні моделі, для визначення вимог до нормативного капіталу, заплановані критерії, які лежать в основі уточнення стандартизованого підходу, також використовуються цими підходами для цієї мети, щоб вимагати загальної єдності серед усіх страховиків на даній юрисдикційній території.

17.8.1 Рівень, на якому встановлюються вимоги до нормативного капіталу, повинні відображати толерантність наглядового органу до ризику. Відображаючи підхід МАСН, що базується на принципах, цей ОПС не приписує жодних конкретних методів для визначення вимог до нормативного капіталу. Однак, МАСН вважає, що важливо, щоб окремі юрисдикційні території встановлювали відповідні цільові критерії (такі як міри ризику, рівні впевненості або часові горизонти) для своїх вимог до нормативного капіталу. Більше того, кожній юрисдикційній території слід визначати чіткі принципи ключових понять для визначення вимог до нормативного капіталу, урахувавши фактори, які наглядовому органу слід взяти до уваги при визначенні відповідних параметрів, описаних у цьому ОПС.

17.8.2 Якщо наглядний орган дозволяє використання інших, більш конкретизованих, підходів до визначення вимог до нормативного капіталу, слід систематично застосовувати до цих підходів встановлені цільові критерії. Зокрема, якщо наглядний орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовому органу слід з цією метою застосовувати цільові критерії для погодження використання страховиком внутрішньої моделі. Завдяки цьому буде досягнуто загальної єдності серед усіх страховиків та однакового рівня захисту для усіх держателів полісів на даній юрисдикційній території.

17.8.3 Що стосується вибору міри ризику та рівня впевненості, згідно з якими відрегульовуються вимоги до нормативного капіталу, МАСН зазначає, що деякі наглядові органи встановили рівень впевненості для цілей контролю, який можна порівняти з мінімальним рівнем інвестиційної якості. Деякі приклади включали 99,5 % вартісної міри ризику відрегульованого рівня впевненості упродовж одного року⁵², 99 % "хвостової" вартісної міри ризику упродовж одного року і 95 %

⁵² Це рівень, якого очікують в Австралії від тих страховиків, які бажають одержати згоду на використання внутрішньої моделі для визначення своєї МК. Це також рівень, використовуваний для підрахування вимоги платоспроможності капіталу, що базується на ризику, згідно з II європейським режимом платоспроможності.

"хвостової" вартісної міри ризику упродовж строку чинності зобов'язань за полісами.

17.8.4 Стосовно вибору належного часового горизонту, визначення і відрегулювання вимог до нормативного капіталу повинні базуватись на більш точному аналізі, причому слід розрізняти:

- період, упродовж якого до ризику застосовується шок – "шоковий період"; та
- період, упродовж якого шок, який застосовується до ризику, буде мати вплив на страховика – "горизонт ефекту".

17.8.5 Наприклад, одноразова зміна у часовій структурі відсоткових ставок упродовж шокового періоду, який триває один рік, має наслідки для дисконтування грошових потоків упродовж повного строку чинності зобов'язань за полісами (горизонт ефекту). Судове рішення (наприклад, щодо належного рівня компенсації) в один рік (шоковий період) може мати постійні наслідки для вартості зобов'язань і тому змінить прогнозовані грошові потоки, які слід брати до уваги упродовж повного строку чинності зобов'язань за полісами (горизонт ефекту).

17.8.6 Необхідно буде підрахувати вплив грошових потоків кожного стресу, поява якого передбачається упродовж шокового періоду, для періоду, в який шок буде мати вплив на відповідні грошові потоки (горизонт ефекту). У багатьох випадках це буде повний строк чинності страхових зобов'язань. У деяких випадках можна розглянути можливість реалістичної поправки на компенсаційне зниження дискреційних виплат держателям полісів або інші компенсаційні дії керівництва, якщо вони могли б бути і були б зроблені і були б дієвими для зменшення зобов'язань за полісами або для зменшення ризиків у стресових ситуаціях. По суті, наприкінці шокового періоду капітал повинен бути достатнім для того, щоб активи покривали технічні резерви (та інші пасиви), перевизначені наприкінці шокового періоду. Перевизначення технічних резервів дозволить врахувати вплив шоку на технічні резерви упродовж повного часового горизонту чинності зобов'язань за полісами.

17.8.7 На рис. 17.3 коротко викладено ключові аспекти, які стосуються визначення вимог до нормативного капіталу.

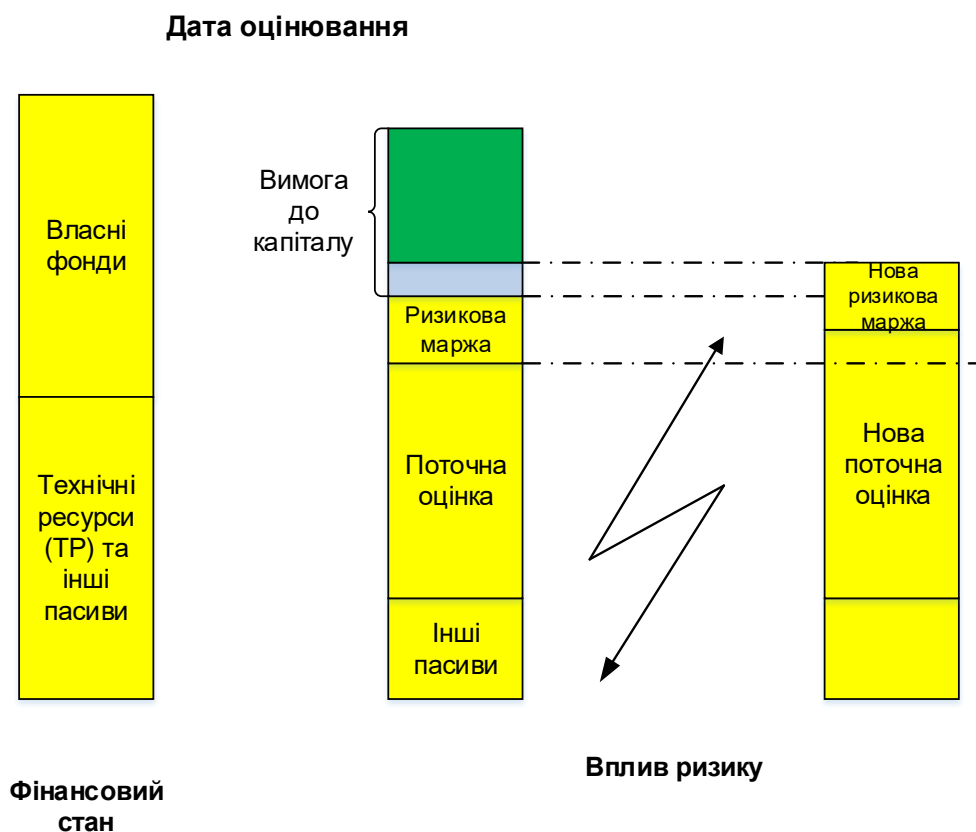

Рис. 17.3. Визначення вимог до нормативного капіталу

17.8.8 Очікується, що для визначення технічних резервів страховик розглядатиме невизначеність, притаманну зобов'язанням за полісами, тобто вірогідну (або очікувану) варіацію майбутнього розвитку ситуації на основі тих припущень, що застосовуються під час визначення поточної оцінки упродовж повного періоду чинності зобов'язань за полісами. Як було вказано вище, вимоги до нормативного капіталу повинні бути відрегульовані так, щоб активи перевищували технічні резерви (та інші пасиви) упродовж визначеного шокowego періоду з належно високим ступенем безпеки. Іншими словами, вимоги до нормативного капіталу повинні бути встановлені таким чином, щоб власні фонди страховика могли перенести ряд попередньо визначених шоків або стресових ситуацій, поява яких передбачається упродовж цього шокowego періоду (і які ведуть до значних неочікуваних збитків, що перевищують очікувані збитки, передбачені технічними резервами).

Відрегулювання та похибка вимірювання

17.8.9 Слід враховувати похибку вимірювання ризику, притаманну будь-якому підходу, що використовується для визначення вимог до нормативного капіталу. Це є особливо важливим, якщо достатніх статистичних даних або інформації про ринок не вистачає для оцінювання області великих відхилень базового ризику. Для зменшення помилок при моделюванні, слід комбінувати кількісне

вирахування ризиків з якісним оцінюванням і, якщо це можливо, слід використовувати декілька засобів вимірювання ризиків. Для оцінювання економічної доцільності вимог до капіталу, що базуються на ризику, слід шукати інформацію про природу, ступінь на джерела невпевненості, що оточує визначення вимог до капіталу, по відношенню до встановлених цільових критеріїв.

- 17.8.10 Ступінь похибки вимірювання, притаманної, зокрема, стандартизованому підходу, залежить від ступеню складності та глибини деталізації використовуваної методології. Складніший стандартизований підхід потенційно більше орієнтований на істинний розподіл ризиків серед страховиків. Однак підвищення складності стандартизованого підходу означає підвищення витрат на дотримання для страховиків та підвищення інтенсивності використання наглядових ресурсів (наприклад, для підтвердження підрахунків). Тому відрегулювання стандартизованого підходу потребує балансу узгодження між чутливістю до ризику та витрат на його впровадження.

Проциклічність

- 17.8.11 Коли застосовуються вимоги до нормативного капіталу, що базуються на ризику, існує ризик, що погіршення економічної ситуації потягне за собою втручання наглядового органу, який загострює економічні кризи, що, у свою чергу, спричиняє негативний "проциклічний" ефект. Наприклад, у результаті різкого погіршення ситуації на фондових ринках може статись виснаження власних фондів значної частини страховиків. Це, у свою чергу, може змусити страховиків продавати акції та інвестувати у менш ризиковані фонди, щоб знизити вимоги до нормативного капіталу. Однак одночасний масовий продаж акцій страховиками міг би посилити тиск на фондові ринки, що може призвести до подальшого падіння цін на акції та погіршення економічних криз.
- 17.8.12 Однак система контрольних рівнів платоспроможності, наявність якої вимагається, дозволяє наглядовим органам застосовувати низку заходів з втручання наглядових органів, що у більшому ступені базуються на принципах, у випадках, коли може порушуватись контрольний рівень ВВК, і це може допомогти уникненню загострення ефектів проциклічності: втручання наглядових органів може бути цілеспрямованим і більш гнучким у контексті загального погіршення економічної ситуації, що дозволить уникнути вживання заходів, які можуть мати негативні макроекономічні наслідки.
- 17.8.13 Можна розглянути, чи необхідні подальші детально розроблені заходи з погашення проциклічності. Щоб не застосовувати такі заходи, можна передбачити довший період застосування виправних заходів або дозволити відрегулювання вимог до нормативного капіталу для відображення заходів з погашення проциклічності. Загалом, коли застосовуються такі заходи з

погашення проциклічності, слід досягти належної рівноваги для збереження чутливості вимог до нормативного капіталу до ризиків.

- 17.8.14 Розглядаючи вплив проциклічності, слід належним чином урахувати вплив зовнішніх факторів (наприклад, вплив кредитно-рейтингових агентств). Дія проциклічності також посилює необхідність співробітництва та зв'язку між наглядовими органами.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, що займаються страхуванням, які є членами груп

- 17.8.15 Підходи до визначення вимог до нормативного капіталу груп залежатимуть від загального підходу до оцінювання достатності капіталу групи. Якщо використовується підхід на рівні групи, за основу для вираховування вимог до капіталу групи можна взяти або консолідовані рахунки, або ж вимоги кожної юридичної особи, яка займається страхуванням, можуть бути зібрані воедино, або може використовуватись поєднання цих методів. Наприклад, якщо для конкретної організації необхідний інший підхід (наприклад, для організації, що знаходиться на іншій юрисдикційній території), її рахунки можна виключити з консолідованих рахунків і потім належним чином включити, використовуючи підхід, що передбачає вираховування та приєднання.

- 17.8.16 Якщо використовуються консолідовані рахунки, зазвичай застосовуються вимоги юрисдикційної території, на якій розташована головна материнська компанія групи, але також слід враховувати обсяг консолідованих рахунків, що використовуються для бухгалтерських цілей, у порівнянні з консолідованим балансом, що використовується як основа для оцінювання достатності капіталу групи, щоб можна було вимагати, наприклад, виявлення і належного розгляду організацій, які належать до даної групи і не займаються страхуванням.

- 17.8.17 Якщо використовується метод агрегації (описаний у рекомендації 17.1.13) або якщо увага концентрується на юридичній особі (як описано у рекомендації 17.1.14), слід звертати увагу на те, чи можна використовувати місцеві вимоги до капіталу для юридичних осіб, що належать до групи, але розташовані на інших юрисдикційних територіях, або чи слід перераховувати вимоги до капіталу згідно з вимогами юрисдикційної території, на якій розташована головна материнська компанія групи.

Ризики, притаманні групам

- 17.8.18 Існує ряд факторів, притаманних групам, які слід враховувати при визначенні вимог до капіталу групи, включаючи диверсифікацію ризиків серед організацій, що належать до групи, внутрішньогрупові трансакції, ризики, що надходять від організацій, які є частиною групи, але не займаються страхуванням, взаємодію з організаціями, що належать до групи, але розташовані на інших юрисдикційних територіях, та взаємодію

з організаціями з пайовою участю в капіталі і частки участі дочірніх компаній. Особливе занепокоєння може виникнути через неперервну послідовність внутрішнього фінансування у групі, або замкнених циклів у схемі фінансування групи.

17.8.19 Ризики, притаманні групі, що надходять від кожної організацій, що належить до групи, до страховиків-членів групи та до групи в цілому є ключовим фактором у загальному оцінюванні достатності капіталу групи. Такі ризики зазвичай важко виміряти і мінімізувати; вони включають ризик ланцюгової реакції (фінансовий ризик, ризик втрати репутації, правовий ризик), ризик концентрації, ризик, пов'язаний з ускладненістю, та виробничий/організаційний ризик. Оскільки групи можуть значно відрізнятись одна від одної, адекватне усунення цих ризиків з використанням стандартизованого підходу до вимог до капіталу може бути неможливим. Тому може бути необхідним усунути ризики, притаманні групі, шляхом використання більш конкретизованих підходів до вимог до капіталу, у тому числі використання часткових або повних внутрішніх моделей. Можливий варіант, коли наглядові органи можуть змінювати стандартизовану вимогу до нормативного капіталу, щоб належним чином були передбачені ризики, притаманні групі, під час оцінювання достатності капіталу юридичної особи, що займається страхуванням, і/або групи⁵³.

17.8.20 Слід розглядати ризики, притаманні групі, як з точки зору юридичної особи, що займається страхуванням, так і з точки зору групи, забезпечуючи, щоб були зроблені відповідні поправки. Слід враховувати можливість дуплікації або пропусків між підходом до юридичної особи, що займається страхуванням, та підходом до групи.

Диверсифікація ризиків серед організацій, що належать до групи

17.8.21 У контексті оцінювання платоспроможності групи слід також враховувати залежності та взаємозв'язки між ризиками, що постають перед різними членами групи. Однак з цього не випливає, що, якщо існують ефекти диверсифікації, вони повинні автоматично бути визнаними під час оцінювання достатності капіталу групи. Наприклад, може бути доцільним обмежити обсяг, до якого ураховуються ефекти диверсифікації в групі, з наступних причин:

- вимірювання диверсифікації може бути складним у будь-який час, а особливо у періоди стресу. Належна агрегація ризиків є дуже важливою для належного оцінювання таких вигід з точки зору платоспроможності;
- можуть існувати обмеження щодо передачі вигід диверсифікації між організаціями, що належать до групи, та між юрисдикційними

⁵³ Див. норму 17.9.

територіями, через недостатність взаємозамінності капіталу та можливостей передавати активи;

- диверсифікація може бути нейтралізована за рахунок наслідків концентрації/агрегації (якщо вони окремо не розглядаються під час оцінювання капіталу групи).

17.8.22 Оцінювання вигід диверсифікації у групі є необхідним, без огляду на те, який підхід було обрано для оцінювання достатності капіталу групи. Якщо було обрано підхід з фокусом на юридичній особі, визнання вигід диверсифікації вимагатиме розгляду диверсифікації між діяльністю юридичні особи, що займається страхуванням, та іншими організаціями, що належать до тієї самої групи, та між внутрішньогруповими трансакціями. Якщо було обрано підхід з фокусом на консолідації, який використовує метод консолідованих рахунків, деякі вигоди диверсифікації будуть визнані автоматично на рівні консолідованої групи. У цьому випадку наглядовим органам необхідно буде розглянути, чи виправдане визнання таких вигід, або чи слід зробити поправку по відношенню до потенційних обмежень можливості передачі або збалансованості у стресовій ситуації надлишку ресурсів, створених вигодами диверсифікації у групі.

Внутрішньогрупові трансакції

17.8.23 Внутрішньогрупові трансакції можуть призвести до виникнення складних і/або непрозорих відносин всередині групи, які спричиняють підвищення ризиків як на рівні юридичних осіб, що займаються страхуванням, так і на рівні групи. У контексті групи мінімізація ризику повинна визнаватись у вимогах до капіталу групи тільки у тому обсязі, в якому ризик передається за межі групи. Наприклад, передання ризику кептивному перестраховальнику або внутрішньогруповій компанії спеціального призначення, що займається страхуванням, не повинне в результаті приводити до зниження загальних вимог до капіталу групи.

Організації, що належать до групи, які не займаються страхуванням

17.8.24 Окрім юридичних осіб, що займаються страхуванням, страхова група може включати ряд різних видів організацій, що не займаються страхуванням, фінансове регулювання яких не здійснюється (нерегульованих організацій), або регульованих згідно з нормативно-правовим регулюванням, яке стосується іншого фінансового сектора. Вплив усіх таких організацій необхідно враховувати під час загального оцінювання платоспроможності групи, але ступінь, до якого вони як такі можуть бути враховані під час оцінювання достатності капіталу групи, може різнитись в залежності від виду організації, що не займається страхуванням, ступеню контролю/впливу на цю організацію, а також підходу до нагляду за групою.

- 17.8.25 Ризики, які надходять від нерегульованих організацій, зазвичай важко виміряти та мінімізувати. Наглядові органи, що здійснюють нагляд у галузі страхування, можуть не мати прямого доступу до інформації, яка стосується таких організацій, але важливо, щоб наглядові органи мали змогу оцінювати ризики, які ті представляють, щоб вживати відповідних заходів з мінімізації ризиків. Заходи, вжиті для усунення ризиків, що походять від нерегульованих організацій, не передбачають здійснення активного нагляду за такими організаціями.
- 17.8.26 Існують різні підходи для усунення ризиків, що походять від нерегульованих організацій, такі як заходи, що стосуються капіталу, заходи, що не стосуються капіталу, та їх поєднання.
- 17.8.27 Одним з підходів може бути підвищення вимог до капіталу, для того щоб група володіла достатнім капіталом. Якщо діяльність нерегульованих організацій має подібні характеристики ризику, що і діяльність зі страхування (наприклад, певні механізми підвищення кредитної якості у порівнянні з традиційним гарантійним страхуванням), вирахування еквівалентного капіталу, достатнього для покриття ризиків, буде можливим. Іншим підходом може бути вирахування вартості участі нерегульованих організацій з власних фондів юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до групи, але самого по собі цього може не бути достатньо для покриття існуючих ризиків.
- 17.8.28 Заходи, які не стосуються капіталу, можуть включати, наприклад, обмеження щодо ризиків та висунення вимог до управління ризиками та керування, що застосовуються до юридичних осіб, які займаються страхуванням, по відношенню до нерегульованих організацій, що належать до цієї самої групи.

Міжюрисдикційні організації

- 17.8.29 Оцінювання достатності капіталу групи слід базувати, наскільки це можливо, на послідовному застосуванні ОПС на різних юрисдикційних територіях. До того ж, слід враховувати достатність капіталу та можливість передання активів в організаціях, розташованих на різних юрисдикційних територіях.

Часткове володіння та частки участі дочірніх компаній

- 17.8.30 Оцінювання достатності капіталу групи повинне включати належний розгляд організацій з частковим володінням або частковим контролем, що належать до групи, а також частки участі дочірніх компаній. Такий розгляд повинен враховувати природу відносин організацій з частковим володінням усередині групи, а також ризиків та можливостей, які вони приносять до групи. Розгляд бухгалтерського обліку, який здійснюється в них, може бути початковим етапом. Слід враховувати доступність будь-якої частки участі дочірніх компаній у чистому капіталі, що перевищує

вимоги до нормативного капіталу організації з частковим володінням.

Зміни у вимогах до нормативного капіталу

17.9 Будь-які зміни у вимогах до нормативного капіталу, внесені наглядовим органом, робляться у рамках прозорості структури, відповідають природі, масштабу та складності згідно з запланованими критеріями і очікується, що будуть необхідними тільки в окремих особливих випадках.

17.9.1 Як уже було зазначено, стандартизований підхід за своєю природою не може повністю та належним чином відобразити профіль ризику кожного окремого страховика. У випадках, коли стандартизований підхід, встановлений для визначення вимог до нормативного капіталу, абсолютно не підходить для профілю ризиків страховика, наглядовому органу слід мати можливість підвищувати вимогу до нормативного капіталу, підраховану за допомогою стандартного підходу. Наприклад, деякі страховики, які використовують стандартну формулу, можуть вимагати вищої ВВК і/або вимоги до нормативного капіталу групи, якщо вони переймають вищі ризики, такі як нові продукти, стосовно яких немає достовірних статистичних даних для встановлення технічних резервів, або якщо вони переймають значні ризики, які прямо не покриті вимогами до нормативного капіталу.

17.9.2 Схожим чином, за деяких умов, коли узгоджений більш конкретизований підхід використовується для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовому органу слід мати певну можливість збільшити вимогу до капіталу, вираховану з використанням цього підходу. Зокрема, якщо для цілей нормативного капіталу використовується внутрішня модель або часткова внутрішня модель, наглядовий орган може підвищити вимогу до капіталу, якщо він вважає, що внутрішня модель не відображає належним чином певні ризики, поки виявлений недолік не буде усунуто. Така ситуація може виникнути, наприклад, навіть якщо модель була узгоджена, коли були внесені зміни до діяльності страховика і не було достатнього часу для відображення цієї зміни в моделі і для погодження нової моделі наглядовим органом.

17.9.3 До того ж, наглядові вимоги можуть бути розроблені таким чином, щоб дозволяти наглядовому органу понижувати вимогу до нормативного капіталу окремого страховика, якщо стандартизована вимога значно переоцінює капітал, необхідний у відповідності до цільових критеріїв. Однак такий підхід може вимагати більш інтенсивного використання наглядових ресурсів, з огляду на те, що страховики будуть подавати прохання щодо можливості пониження їх вимоги до нормативного капіталу. Тому МАСН розуміє, що не усі юрисдикційні території бажатимуть передбачати таку можливість для їх наглядового органу. Крім того, це підвищує необхідність того, щоб такі зміни до вимог до нормативного капіталу можна було вносити тільки за обмежених обставин.

17.9.4 Будь-які зміни до вимоги до нормативного капіталу, підрахованої страховиком, повинні вноситись наглядовим органом у рамках прозорого процесу та відповідати природі, масштабу і складності з точки зору цільових критеріїв. Наглядовий орган може, наприклад, розробити критерії, які будуть застосовуватись для визначення таких змін, і між наглядовим органом та страховиком може виникнути відповідне обговорення. Слід очікувати, що зміни до вимог до нормативного капіталу після перегляду наглядовим органом вимог, вирахованих з використанням стандартизованих підходів або узгоджених більш конкретизованих підходів, будуть вноситись тільки за обмежених обставин.

17.9.5 Здійснюючи ВОРП, страховик враховує ступінь, до якого вимоги до нормативного капіталу (зокрема, будь-яка стандартизована формула) у достатній мірі відображають його конкретний профіль ризиків. У цьому сенсі ВОРП, проведене страховиком, може бути для наглядового органу цінним джерелом інформації для перегляду адекватності вимог до нормативного капіталу страховика і для оцінювання потреби внесення змін до цих вимог.

Виявлення власних фондів, потенційно наявних для цілей платоспроможності

17.10 Наглядовий орган встановлює підхід до визначення власних фондів, які можуть виконувати вимоги до нормативного капіталу, та їх вартість, згідно з загальним підходом до балансу для оцінювання платоспроможності та з урахуванням якості та придатності елементів капіталу.

17.10.1 Нижче коротко описано ряд підходів, які наглядовий орган міг би використати для визначення власних фондів згідно з цією вимогою. Визначення власних фондів зазвичай вимагає виконання наступних кроків:

- визначається розмір власних фондів, потенційно наявних для цілей платоспроможності (див. рекомендації 17.10.3 – 17.10.21);
- після цього здійснюється оцінювання якості та належності інструментів капіталу, що містять визначений загальний розмір власних фондів (див. рекомендації 17.11.1 – 17.11.29); а також
- на основі цього оцінювання визначаються остаточні власні фонди, які можуть виконувати вимоги до нормативного капіталу, та їх вартість (див. рекомендації 17.11.30 – 17.11.44).

17.10.2 Крім цього, від страховика вимагається, щоб він сам проводив оцінювання своїх власних фондів на предмет виконання ними вимог до нормативного капіталу та будь-яких додаткових потреб у капіталі (див. норму 16.14).

Власні фонди згідно з загальним підходом до балансу

- 17.10.3 МАСН підтримує використання загального підходу до балансу в оцінюванні платоспроможності для визначення взаємозалежності між активами, пасивами, вимогами до нормативного капіталу та власними фондами, що дозволяє належним чином виявляти ризики.
- 17.10.4 Такий підхід вимагає, щоб визначення наявного і необхідного капіталу базувалось на припущеннях, що не протирічать одне одному, для визначення та оцінювання вартості активів і пасивів з точки зору платоспроможності.
- 17.10.5 З нормативної точки зору метою вимог до нормативного капіталу є вимагання того, щоб за несприятливих обставин зобов'язання страховика перед держателями полісів продовжували виконуватись в установлені строки. Цієї цілі буде досягнуто, якщо буде очікуватись, що активи продовжуватимуть покривати технічні ресурси та інші пасиви упродовж визначеного періоду на вказаному рівні безпеки⁵⁴.
- 17.10.6 Для досягнення послідовності у застосуванні цього економічного підходу до встановлення вимог до капіталу у контексті загального підходу до балансу, слід в широкому сенсі розуміти власні фонди як різницю між активами і пасивами на основі їх визнання і оцінювання їх вартості з точки зору платоспроможності.

Загальний підхід до балансу для цілей оцінювання платоспроможності

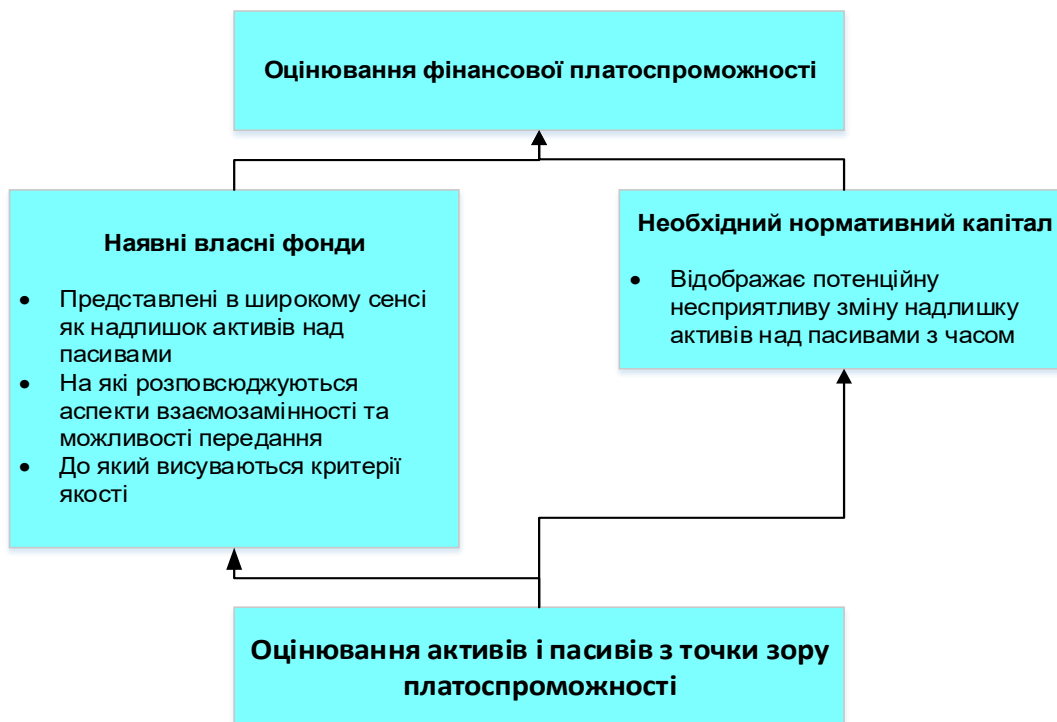

Рис. 17.4

⁵⁴ Див. рекомендації 17.3.1 – 17.9.5.

17.10.7 Розглядаючи наявні власні фонди як різницю між активами і пасивами, слід брати до уваги наступні питання:

- ступінь, до якого певні пасиви, окрім технічних резервів, можуть вважатись капіталом з точки зору платоспроможності (рекомендації 17.10.8 -17.10.10);
- чи можуть бути включені умовні активи (рекомендація 17.10.11);
- трактування активів, які не можуть бути повністю реалізованими за нормального ходу діяльності або при припиненні діяльності підприємства (рекомендації 17.10.12 – 17.10.19); а також
- узгодження такого підходу, що розглядає ієрархію "згори вниз" для визначення власних фондів, з підходом, що розглядає ієрархію "знизу вгору", який підсумовує окремі статті капіталу для вирахування загального розміру власних фондів (рекомендація 17.10.20).

Трактування пасивів

17.10.8 Пасиви включають технічні резерви та інші зобов'язання. Певні статті балансу, такі як інші зобов'язання, можуть розглядатись як власні фонди з точки зору платоспроможності.

17.10.9 Наприклад, безстроковий субординований борг, хоча згідно з відповідними стандартами бухгалтерського обліку його зазвичай класифікують як пасив, може бути класифікований як власний фонд з точки зору платоспроможності⁵⁵. Це можливо завдяки його доступності для виконання ролі буфера для зменшення збитків, які можуть бути понесені держателями полісів та кредиторами першої черги, через субординацію у випадку неплатоспроможності. У більш загальному сенсі, інструменти субординованого боргу (безстрокового або ні) можна розглядати як власні фонди з точки зору платоспроможності, якщо вони відповідають критеріям, встановленим наглядовим органом. Інші зобов'язання, які не є субординованими, не вважаються частиною власних фондів, наприклад такі зобов'язання, як відстрочені податкові зобов'язання та пенсійні зобов'язання.

17.10.10 Тому доцільним може бути виключити деякі елементи фінансового забезпечення з категорії пасивів і, таким чином, включити їх до категорії капіталу у тому обсязі, в якому це доцільно. Це буде доцільно, якщо ці елементи мають якості, які захищають держателів полісів завдяки виконанню однієї або обох цілей, викладених у рекомендації 17.2.6 вище.

⁵⁵ Однак слід належним чином визнавати договірні особливості боргу, як, наприклад, внутрішні опціони, які можуть змінити його ступінь покриття збитків.

Трактування умовних активів

17.10.11 Може бути доцільним включення умовних елементів, які не вважаються активами з точки зору відповідних стандартів бухгалтерського обліку, якщо вірогідність виплати у разі необхідності є достатньо високою згідно з критеріями, указаними наглядовим органом. Такий умовний капітал може включати, наприклад, акредитиви, членські внески компанії взаємного страхування або невиплачений елемент частково оплаченого капіталу, і може підлягати попередньому погодженню наглядовим органом.

Трактування активів, які не можуть бути повністю реалізованими для діючого підприємства або підприємства, що закінчило свою діяльність

17.10.12 Наглядовим органам слід мати на увазі, що для певних активів у балансі вартість реалізації у разі припинення страховиком своєї діяльності може стати значно нижчою, ніж економічна вартість, притаманна їм за умови продовження страховиком своєї діяльності. Подібним чином, навіть за умов нормальної ділової активності деякі активи не можуть бути реалізованими за повною економічною вартістю або за будь-якою вартістю на той момент, коли це необхідно. Це може зробити такі активи непідходящими для того, щоб їх було включено за їх повною економічною вартістю для цілей досягнення необхідного капіталу⁵⁶.

17.10.13 Приклади таких активів включають:

- власні акції, якими безпосередньо володіє страховик: страховик купив власні акції і володіє ними, зменшуючи таким чином розмір капіталу, наявного для поглинання своїх збитків як діючого підприємства або збитків, які він понесе у разі припинення своєї діяльності;
- нематеріальні активи: вартість їх реалізації може бути непевною навіть на нормальних умов ділової активності, і вони можуть не мати значної ринкової вартості у період продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності або після припинення діяльності страховика; загальним прикладом цього є висока репутація;
- майбутні пільги за прибутковим податком: такі пільги можна реалізувати, тільки якщо існують майбутні оподатковувані прибутки, що неможливо у випадку неплатоспроможності або припинення діяльності страховика;
- активи, прямий облік яких не здійснюється: згідно з деякими моделями бухгалтерського обліку, деякі статті, які стосуються майбутнього прибутку, включаються, прямо або опосередковано, як вартість активів. У випадку продовження страхового покриття після

⁵⁶ Зокрема, наглядовим органам слід враховувати вартість умовних активів з точки зору платоспроможності з урахуванням критеріїв, викладених у рекомендації 17.11.21.

припинення господарської діяльності страховика або припинення його діяльності такий майбутній прибуток може бути зменшений;

- інвестиції⁵⁷ в інших страховиків або в інші фінансові заклади: такі інвестиції можуть мати непевну вартість реалізації через ризик ланцюгової реакції між організаціями; також існує ризик подвійного левериджу, коли такі інвестиції ведуть до визнання одного і того самого розміру доступних фондів у декількох фінансових установах; а також
- активи, пов'язані з компанією: певні активи, занесені до бухгалтерського обліку страховика, можуть втратити частину своєї вартості у випадку продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності або у випадку припинення страховиком його діяльності, наприклад, матеріальні активи, які використовуються страховиком для здійснення своєї комерційної діяльності, вартість яких може зменшитись, якщо виникне потреба вимушеного продажу таких активів. Також страховик може не мати повного доступу до певні активів, наприклад, до надлишку у договорі про корпоративну пенсію.

17.10.14 Для трактування таких активів з точки зору достатності капіталу може виникнути потреба відобразити поправку на їх економічну вартість. Зазвичай така поправка може здійснюватись:

- безпосередньо, шляхом неприйняття частини економічної вартості активу з точки зору платоспроможності (метод вирахування); або
- опосередковано, шляхом додання до вимог до нормативного капіталу (метод нарахування на основний капітал).

Метод вирахування

17.10.15 Згідно з методом вирахування, економічна вартість активу зменшується з точки зору платоспроможності. Це призводить до того, що власні фонди зменшуються на ту саму суму. Часткове (або повне) виключення такого активу може статись через ряд причин, наприклад, для відображення очікування, що він матиме тільки обмежену вартість у випадку неплатоспроможності або припинення діяльності страховика, щоб поглинати збитки. Зазвичай подальшого регулювання у визначенні вимог до нормативного капіталу щодо ризику володіння такими активами не знадобиться.

Метод нарахування на основний капітал

17.10.16 Згідно з методом нарахування на основний капітал, економічна вартість покладається на актив для визначення наявних власних фондів. Ризик, пов'язаний з активом, тобто потенційне зниження економічної вартості активу через несприятливий випадок, який може статись упродовж визначеного часового горизонту

⁵⁷ Ці інвестиції включають інвестиції у власний капітал відповідних сторін, позики, видані їм, депозити, вкладені до них, а також облігації, випущені ними.

платоспроможності, потім необхідно буде відобразити у визначенні вимог до нормативного капіталу. При цьому слід врахувати невизначеність розрахункового оцінювання⁵⁸, притаманну визначенню економічної вартості.

Вибір і поєднання методів

- 17.10.17 Як описано вище, застосування методу вирахування може призвести до зменшення розміру власних фондів, у той час як застосування методу нарахування на основний капітал призведе до збільшення вимог до нормативного капіталу. За умови, що в основі обох методів лежить послідовне економічне оцінювання ризику, пов'язаного з відповідними активами, очікується, що в результаті їх застосування будуть отримані приблизно однакові результати щодо загального оцінювання стану платоспроможності страховика.
- 17.10.18 Для деяких класів активів буде складно визначити достатньо об'єктивну економічну вартість або оцінити пов'язані ризики. Такі складнощі можуть також виникнути, якщо має місце висока концентрація ризиків, яких зазнає конкретний актив або вид активів, або яких зазнає конкретний контрагент або група контрагентів.
- 17.10.19 Наглядовому органу слід обирати метод, який найкраще відповідає організації та складності сектора страхування і природі класу активів та ризиків, яких зазнають дані активи. Він може також поєднувати різні методи для різних класів активів. Який би метод не був обраний, він повинен бути прозорим і застосовуватись послідовно. Також важливо уникати будь-якого значного подвійного обліку або неврахування ризиків під час підрахунків для визначення розмірів необхідного та наявного нормативного капіталу.

Узгодження підходів

- 17.10.20 Метод визначення наявних власних фондів спрощено як суми активів, що перевищує суму пасивів (з можливими поправками, описаними вище), може бути описаний як підхід "згори вниз", тобто такий, що починає з капіталу вищого рівня, представленого у балансі, і врегульовує його у контексті відповідного контрольного рівня платоспроможності. Альтернативним підходом, який також застосовується на практиці, є сумування вартостей конкретних статей капіталу, щодо яких вказано, що вони прийнятні. Такий підхід "знизу вгору" повинен узгоджуватись з підходом "згори вниз" на основі того, що дозволені статті капіталу згідно з підходом "знизу вгору" зазвичай повинні включати усі статті, завдяки яким досягається надлишок активів у порівнянні з пасивами у балансі, з

⁵⁸ Це стосується ступеню помилковості та неточності у визначенні економічної вартості, коли спостережувані вартості не є доступними і необхідно застосовувати методи оцінювання. Джерелами цієї невизначеності оцінювання є, наприклад, вірогідність того, що припущення і параметри, використані під час визначення вартості, є неправильними, або того, що сам метод визначення вартості є недосконалим.

додаванням або виключенням статей, як передбачено у рекомендації 17.10.8 – 17.10.19.

Інші міркування

17.10.21 Наглядний орган може враховувати ряд факторів, визначаючи, що може вважатись власними фондами з точки зору платоспроможності, у тому числі наступне:

- спосіб, у який якість власних фондів оцінюється наглядовим органом, у тому числі чи застосовуються кількісні вимоги до складу власних фондів, чи ні, і/або чи використовується категоризація або підхід на основі континууму, чи ні;
- покриття ризиків у визначенні технічних резервів і вимог до нормативного капіталу;
- припущення під час оцінювання вартості активів і пасивів (у тому числі технічних резервів) і визначенні вимог до нормативного капіталу, наприклад, на основі діючого підприємства або підприємства, що завершило свою діяльність, до утримання податків або після утримання податків тощо;
- пріоритет та статус держателів полісів згідно з нормативно-правовою базою по відношенню до інших кредиторів на цій самій юрисдикційній території;
- загальну якість структур управління ризиками та керування у секторі страхування на даній юрисдикційній території;
- повнота і прозорість структур розкриття інформації на даній юрисдикційній території та здатність ринків здійснювати достатні перевірки та домагатись дотримання ринкової дисципліни;
- розвиток ринку капіталу на даній юрисдикційній території та його вплив на здатність страховиків залучати інвестиції;
- баланс, якого необхідно досягти, між захистом держателів полісів та впливом на ефективну діяльність сектора страхування та міркування щодо неналежно обтяжливих рівнів та вартостей вимог до нормативного капіталу;
- відносини між ризиками, що постають перед страховиками, і ризиками, що постають перед іншими організаціями, що надають фінансові послуги, у тому числі банками.

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, які займаються страхуванням, що є членами груп

17.10.22 Міркування, викладені у рекомендаціях 17.10.3 – 17.10.21 вище, стосуються в однаковому обсязі нагляду за юридичними особами, що займаються страхуванням, і нагляду за групами. Практичне

застосування цих міркувань буде різнитись залежно від того, чи застосовується для нагляду за групами підхід з фокусом на рівні юридичної особи або підхід з фокусом на рівні групи. Який би підхід не застосовувався, ключовими факторами, що стосуються групи, які слід розглядати під час визначення власних фондів групи, включають багатоступеневий леверидж, внутрішньогрупове створення капіталу та взаємне фінансування, вплив на якість капіталу та взаємозамінність капіталу, а також можливість вільного передавання активів між організаціями, що належать до групи. Можуть існувати особливі занепокоєння тоді, коли такі фактори здійснюються шляхом менш прозорих трансакцій, наприклад, тому що в них беруть участь як регульовані, так і нерегульовані організації, або тоді, коли всередині групи має місце неперервне внутрішнє фінансування або існує замкнутий цикл фінансування групи.

Критерії оцінювання якості та належності власних фондів

17.11 Наглядний орган встановлює критерії оцінювання якості та належності власних фондів з урахуванням їх здатності поглинати збитки як діючого підприємства, так і підприємства, що завершило свою діяльність.

17.11.1 З урахуванням двох цілей власних фондів, описаних у рекомендації 17.2.6, необхідно розглянути наступні питання, встановлюючи критерії для визначення придатності власних фондів для цілей контролю:

- До якого ступеню може елемент капіталу бути використаний для поглинання збитків діючого підприємства або у період страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика?
- До якого ступеню може елемент капіталу бути використаний для зменшення обсягу збитків, понесених держателями полісів у випадку неплатоспроможності або припинення діяльності страховика?

17.11.2 Деякі елементи капіталу наявні для поглинання збитків за усіх обставин, тобто для діючого підприємства, у період страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика, під час припинення його діяльності або у разі неплатоспроможності. Наприклад, фонди власників простих акцій (прості акції та резерви) дозволяють страховику поглинати збитки діючого підприємства, є постійно доступними і вважаються інструментами найнижчого рівня під час припинення діяльності страховика. Крім того, цей елемент капіталу найкращим чином дозволяє страховикам економити ресурси у стресовій ситуації, оскільки це забезпечує страховику свободу дій щодо розміру та часу розподілу прибутку. Унаслідок цього фонди власників простих акцій вважаються основним елементом власних фондів з точки зору оцінювання платоспроможності.

- 17.11.3 Ступінь, до якого інші елементи капіталу поглинають збитки, може значно варіюватись, тому наглядовому органу слід застосовувати комплексний підхід до оцінювання ступеню поглинання збитків узагалі та встановлювати критерії, які слід застосовувати для оцінювання елементів капіталу з цієї точки зору, ураховуючи емпіричні докази того, що елементи капіталу поглинали збитки на практиці, якщо ці докази наявні.
- 17.11.4 Щоб доповнити структуру вимог до нормативного капіталу, наглядовий орган може змінювати критерії, що висуваються до власних фондів, які підходять для покриття різних контрольних рівнів платоспроможності, встановлених наглядовим органом. Якщо вибраний такий підхід, критерії, які стосуються власних фондів, що підходять для покриття конкретного контрольного рівня, повинні брати до уваги втручання наглядового органу, яке може мати місце, якщо цей рівень буде порушено, і ціль, яка полягає в тому, щоб захищати держателів полісів.
- 17.11.5 Наприклад, ураховуючи те, що основною метою MBK є забезпечення системи найвищої безпеки для захисту інтересів держателів полісів, наглядовий орган може вирішити встановити суворіші критерії якості власних фондів, які підходять для покриття MBK (вважаючи такі ресурси "останньою лінією оборони" страховика як у звичайні часи, так і під час завершення його діяльності), ніж для власних фондів, які будуть покривати BVK.
- 17.11.6 Можливий варіант, коли загальний набір нормативних критеріїв для власних фондів може застосовуватись на усіх контрольних рівнях платоспроможності, а вимоги до нормативного капіталу відображатимуть різну природу різних контрольних рівнів платоспроможності.
- 17.11.7 Оцінюючи здатність елементів капіталу поглинати збитки, зазвичай розглядаються такі властивості:
- ступінь, до якого елемент капіталу є субординованим по відношенню до прав держателів полісів у ситуації неплатоспроможності або припинення діяльності страховика, і за яких обставин це відбувається (підпорядкованість);
 - ступінь, до якого елемент капіталу повністю виплачується і наявний для поглинання збитків (доступність);
 - період, упродовж якого елемент капіталу є наявним (постійність); а також
 - ступінь до якого елемент капіталу звільнений від обов'язкових виплат або обтяжень (відсутність обтяжень та обов'язкових витрат на обслуговування).
- 17.11.8 Властивість, зазначена у першому пункті рекомендації 17.11.7, по суті своїй пов'язана зі здатністю статті капіталу поглинати збитки у

випадку неплатоспроможності або припинення діяльності страховика. Постійність та доступність є властивостями, релевантними для поглинання збитків як діючого підприємства, так і після припинення його діяльності; разом їх можна описати як такі, що здатні поглинути збитки у разі необхідності. Четверта властивість пов'язана зі ступенем, до якого капітал зберігається до потрібного моменту, а у випадку відсутності обов'язкових витрат на обслуговування є в основному релевантною для забезпечення поглинання збитків діючого підприємства.

17.11.9 Відносини між цими властивостями проілюстровані нижче.

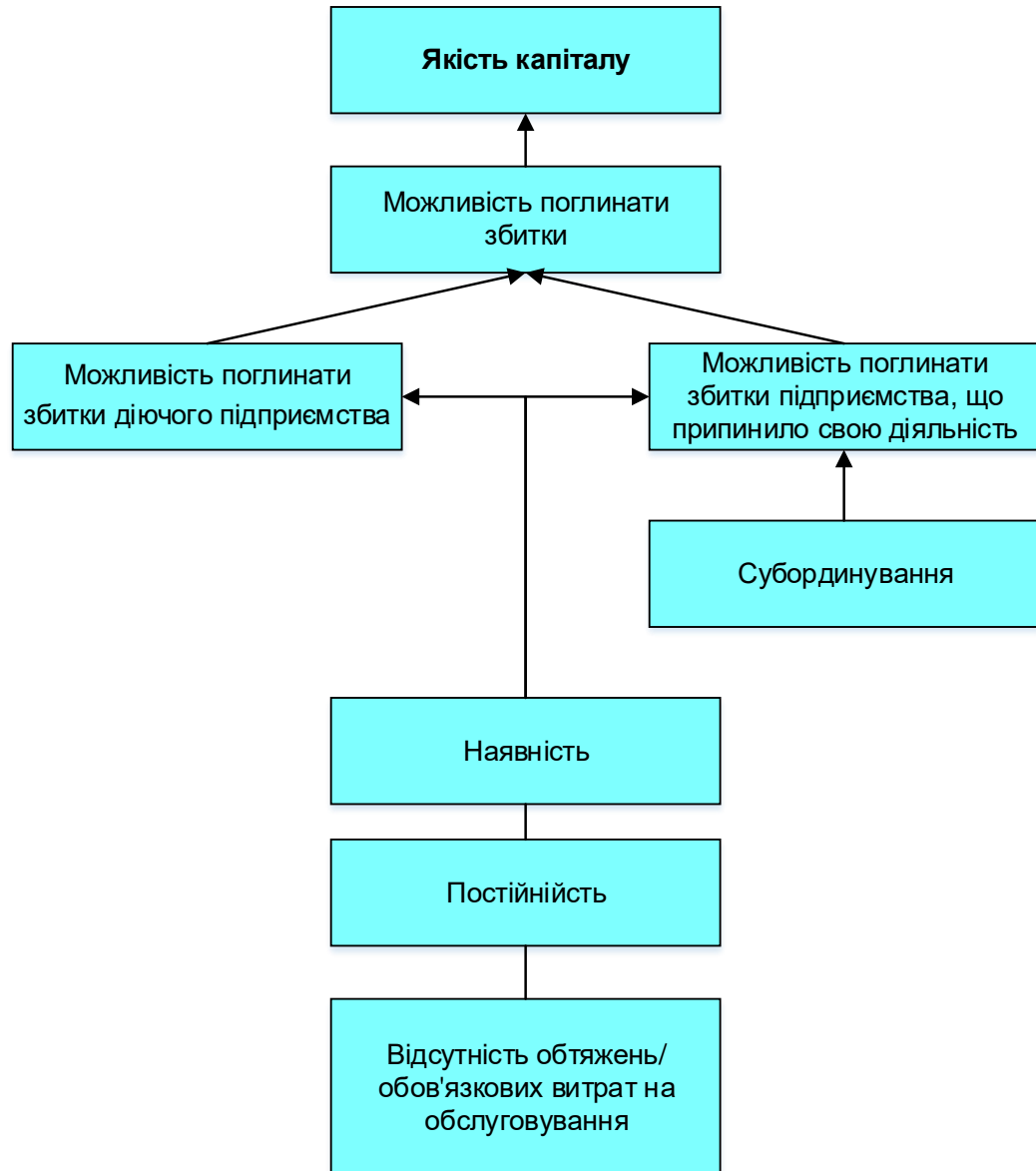

Рис. 17.5

17.11.10 У наступній рекомендації розглядається, як властивості власних фондів, описані вище, можуть використовуватись для встановлення критеріїв для оцінювання якості елементів капіталу для цілей контролю. Визнається, що погляди на конкретні властивості, які є прийнятними, можуть відрізнитись на різних юрисдикційних територіях і будуть відображати, серед іншого,

ступінь, до якого на певній юрисдикційній території створені передумови для здійснення ефективного нагляду, а також толерантність до ризиків конкретного наглядового органу.

Підпорядкованість

- 17.11.11 Щоб можна було вимагати наявності елемента капіталу для захисту держателів полісів, він повинен бути юридично субординований правам держателів полісів та кредиторів першої черги страховика у випадку неплатоспроможності та припинення його діяльності. Це означає, що власник інструменту капіталу не має право на погашення боргу, виплату дивідендів або процентів після того, як буде розпочато провадження з питання неплатоспроможності або припинення діяльності страховика, і до моменту, коли будуть виконані зобов'язання перед держателями полісів страховика.
- 17.11.12 До того ж, не повинно існувати обтяжень, які роблять субординовання неможливим або неефективним. Прикладом цього може бути застосування прав заліку, якщо кредитори мають змогу зараховувати суми боргу перед страховиком в рахунок субординованого інструменту капіталу⁵⁹. Крім того, цей інструмент не повинен бути забезпечений ані страховиком, ані будь-якою іншою пов'язаною з ним організацією, якщо не є зрозумілим, що забезпечення наявне з урахуванням пріоритету держателя полісу. На деяких юрисдикційних територіях необхідно буде врахувати також субординовання по відношенню до інших кредиторів.
- 17.11.13 На кожній юрисдикційній території діють її власні закони, які регулюють питання платоспроможності і припинення діяльності підприємства. Власники звичайних акцій зазвичай мають найнижчий пріоритет у будь-якому розподілі активів під час ліквідації, безпосередньо услід за держателями привілейованих акцій. На деяких юрисдикційних територіях страховики можуть випускати субординовані боргові зобов'язання, які забезпечують захист держателів полісів та кредиторів у випадку неплатоспроможності. Хоча держателям полісів часто надається юридична перевага перед іншими кредиторами, такими як держателі облігацій, це не завжди є так: на деяких юрисдикційних територіях до держателів полісів та інших кредиторів ставлення однакове. Деякі юрисдикційні території ставлять зобов'язання перед урядом (наприклад, податки) та зобов'язання перед співробітниками вище, ніж зобов'язання перед держателями полісів та іншими кредиторами. Якщо кредитори мають забезпечені вимоги, вони стоять вище, ніж держателі полісів. Визначення підходящих елементів капіталу з точки зору платоспроможності в основному залежить від нормативної бази цієї юрисдикційної території.

⁵⁹ Права заліку можуть різнитись у відповідності до нормативної бази юрисдикційної території.

17.11.14 Наглядовому органу слід оцінювати кожний потенційний елемент капіталу у такому контексті, що його вартість та придатність, а тому і стан платоспроможності страховика, можуть значно змінитись у ситуації, коли страховик припинить свою діяльність або стане неплатоспроможним. На більшості юрисдикційних територій черговість платежів у випадку припинення діяльності страховика чітко вказана у законодавстві.

Доступність

17.11.15 Для того щоб основна вимога щодо того, щоб власні фонди були доступними для поглинання непередбачених збитків, була виконана, важливо, щоб елементи капіталу були повністю оплачені.

17.11.16 Однак за деяких умов елемент капіталу може бути оплачений "натурою", тобто випущений за негрошові кошти. Наглядовому органу слід визначити ступінь, до якого оплата іншими способами, ніж грошові кошти, є прийнятною для того, щоб елемент капіталу вважався повністю оплаченим без попереднього узгодження з наглядовим органом, та умови, за яких варіант оплати за негрошові кошти може вважатись прийнятним за умови узгодження з наглядовим органом. Наприклад, можуть виникнути проблемні ситуації стосовно оцінювання вартості негрошових компонентів або частки сторін, які не є страховиком.

17.11.17 Також може бути належним розглядати деякі умовні елементи капіталу як наявні власні фонди у тих випадках, коли очікується, що вірогідність виплати буде достатньо високою (наприклад, невикладена частина частково виплаченого капіталу, внески від членів взаємного страховика або акредитиви, див. рекомендацію 17.10.11).

17.11.18 Коли страховик дозволяє включати умовні елементи капіталу до визначення власних фондів, очікується, що таке включення здійснюватиметься за умови виконання конкретних наглядових вимог або попереднього узгодження наглядового органу. Оцінюючи доцільність включення умовного елемента капіталу слід звертати увагу на:

- здатність і бажання відповідного контрагента виплачувати відповідну суму;
- можливість повернення фондів, з урахуванням будь-яких умов, які можуть перешкодити успішному внесенню коштів на рахунок цієї статті або вимаганню її оплати; а також
- будь-яку інформацію щодо результатів минулих вимог щодо оплати, які були зроблені за подібних обставин іншими страховиками, які можна використовувати як показник майбутньої доступності.

- 17.11.19 Доступність інструментів капіталу може також бути послаблена, коли капітал не є повністю взаємозамінним у рамках певного страховика для покриття збитків, спричинених діяльністю страховика. У той час як взаємозамінність капіталу та можливість передання активів розглядаються у контексті оцінювання платоспроможності групи, вони також можуть мати значення для нагляду за страховиком як юридичною особою.
- 17.11.20 Наприклад, це має місце, коли – по відношенню до певних форм комерційного страхування життя – частина активів або надлишок страховика відділені від решти його діяльності у зарезервований фонд. У таких випадках активи у цьому фонді можуть бути використані тільки для виконання зобов'язань перед держателями полісів, по відношенню до яких цей фонд було засновано. За цих обставин доступні власні фонди страховика, які стосуються зарезервованого фонду, можуть використовуватись тільки для покриття збитків, спричинених ризиками, пов'язаними з фондом (поки їх не було переведено з цього фонду), і не можуть бути передані для виконання інших зобов'язань страховика.

Постійність

- 17.11.21 Для забезпечення належного захисту держателів полісів з точки зору платоспроможності елемент капіталу повинен бути доступним для захисту від збитків упродовж достатньо довгого періоду, для забезпечення того, що він буде доступним для страховика у разі потреби. Наглядовим органам можуть визначити мінімальний період, упродовж якого капіталу слід знаходитись в обігу, щоб він вважався власними фондами з точки зору платоспроможності.
- 17.11.22 Оцінюючи ступінь постійності елемента капіталу, слід враховувати:
- тривалість зобов'язань страховика перед держателями полісів⁶⁰;
 - договірні характеристики інструменту капіталу, які впливають на період, упродовж якого капітал є доступним, наприклад, статті договорів, які передбачають обов'язкові ділові відносини, опціони на розширення або опціони з правом покупки;
 - будь-які повноваження наглядового органу обмежувати погашення власних фондів; а також
 - час, який може знадобитись для заміни елемента капіталу за підходящих умов, коли буде досягнуто строк виконання зобов'язань.
- 17.11.23 Подібним чином, якщо елемент капіталу не має фіксованої дати виконання зобов'язань, повідомлення, яке необхідно зробити для погашення боргу, слід оцінювати за тими самими критеріями.

⁶⁰ Тривалість зобов'язань страховика перед держателями полісів слід оцінювати на економічній основі, а не виключно на договірній основі.

17.11.24 Важливо ураховувати стимули до погашення елемента капіталу до настання строку виконання зобов'язань, які можуть існувати в елементі капіталу і по суті зменшувати період, упродовж якого капітал є доступним. Наприклад, інструмент капіталу, який містить відсоткову ставку по купону, яка зростає щодо свого первинного рівня на вказану дату після випуску, може викликати очікування того, що інструмент окупиться на цю майбутню указану дату.

Відсутність обтяжень та обов'язкових витрат на обслуговування

17.11.25 Слід ураховувати ступінь, до якого елементи капіталу вимагають обслуговування у формі виплати відсотків, виплати дивідендів акціонерам та виплати основної суми, оскільки це вплине на здатність страховика поглинати збитки діючого підприємства.

17.11.26 Елементи капіталу, які мають фіксовану дату виконання зобов'язань, можуть мати фіксовані витрати на обслуговування, від яких не можна відмовитись або які не можна відкладати до того, як буде виконано зобов'язання. Наявність таких властивостей також впливає на здатність страховика поглинати збитки діючого підприємства і може прискорити настання неплатоспроможності, якщо у результаті покриття витрат на обслуговування страховик порушить свої вимоги до нормативного капіталу.

17.11.27 Також слід ураховувати ступінь, до якого виплати інвесторам або погашення елементів капіталу повинні бути обмежені або здійснюватись за умови узгодження з наглядовим органом. Наприклад, наглядовий орган може мати здатність обмежувати виплату дивідендів або відсотків та будь-яке погашення власних фондів, якщо він вважає це доцільним, для збереження стану платоспроможності страховика. Страховики також можуть випускати інструменти капіталу, для яких виплати і погашення здійснюються повністю на його розсуд або за умови узгодження з наглядовим органом згідно з умовами договору.

17.11.28 Деякі інструменти капіталу структуровані таким чином, щоб обмежувати виплату дивідендів або відсотків і будь-яке погашення власних фондів, якщо страховик порушує або наближується до порушення своїх вимог до нормативного капіталу і/або несе збитки. Виплата дивідендів або відсотків також може бути вторинною по відношенню до інтересів держателів полісів у випадку припинення діяльності страховика або його неплатоспроможності. Такі властивості позитивно впливатимуть на здатність інструменту капіталу поглинати збитки, якщо страховик припиняє свою діяльність, за умови, що будь-які претензії щодо невиплачених дивідендів або відсотків підпорядковані подібним чином.

17.11.29 Також слід враховувати, чи містять елементи капіталу обтяження, які можуть обмежити їх здатність поглинати збитки, такі як гарантії виплат інвестору або іншим третім сторонам, заставу або будь-які інші обмеження або виплати, які можуть перешкодити

використанню страховиком даного власного фонду в разі необхідності. Якщо елемент капіталу містить гарантії виплат інвестору або іншим третім сторонам, слід оцінити першочерговість цієї гарантії по відношенню до прав держателів полісів. Обтяження можуть також негативно впливати на інші властивості, такі як постійність або доступність капіталу.

Визначення власних фондів для виконання вимог до нормативного капіталу

17.11.30 На основі оцінювання якості елементів капіталу, з яких складаються власні фонди, потенційно доступні страховику, можна визначити остаточні власні фонди, які можуть виконати вимоги до нормативного капіталу.

17.11.31 Елементом капіталу, які повністю поглинають збитки як діючого підприємства, так і підприємства, що завершило свою діяльність, зазвичай дозволяється покривати будь-які рівні вимог до нормативного капіталу. Однак наглядовий орган за власним бажанням може обмежити ступінь, до якого обов'язкові контрольні рівні платоспроможності (тобто рівні платоспроможності, які є приводом для більш суворого втручання наглядового органу) можуть бути покриті власними фондами нижчої якості, або встановити мінімальні рівні, до яких ці обов'язкові вимоги повинні бути покритими власними фондами найвищої якості. Зокрема, це застосовується розмірів власних фондів, які будуть покривати МВК.

17.11.32 Для визначення розміру власних фондів страховика наглядові органи можуть обрати різні підходи:

- підходи, які розділяють власні фонди на класи різної якості ("рівні") і застосовують певні ліміти/обмеження по відношенню до цих рівнів ("багаторівневий підходи");
- підходи, які поділяють елементи капіталу на основі визначених якісних характеристик (підходи на основі континууму); або
- підходи, які не намагаються поділити елементи капіталу на певні групи, а застосовують індивідуальні обмеження або приписи у разі необхідності.

Для узгодження якості активів і якості елементів капіталу на різних юрисдикційних територіях для оцінювання платоспроможності у секторі страхування та інших фінансових секторах широко використовується комбінації підходів, описаних вище.

Визначення власних фондів для виконання вимог до нормативного капіталу – багаторівневий підхід

17.11.33 Для урахування якості інструментів капіталу на багатьох юрисдикційних територіях і в інших фінансових секторах широко

використовується багатоступеневий підхід. Згідно з багатоступеневим підходом, склад власних фондів базується на категоризації елементів капіталу відповідно до критеріїв якості, встановлених наглядовим органом.

17.11.34 На багатьох юрисдикційних територіях елементи капіталу розділяються на два або три окремих рівні якості під час розгляду критеріїв цих елементів капіталу та обмежень до них з точки зору платоспроможності. Наприклад, категоризація може бути приблизно такою⁶¹:

- капітал найвищої якості – постійний капітал, який повністю доступний для покриття збитків, понесених страховиком у будь-який момент для діючого підприємства або підприємства, яке завершило свою діяльність;
- капітал середньої якості – капітал, якому не вистачає деяких властивостей капіталу найвищої якості, але який забезпечує певний ступінь поглинання збитків у ході поточної діяльності і підпорядкований правам (і обґрунтованим очікуванням) держателям полісів; а також
- капітал найнижчої якості – капітал, який забезпечує поглинання збитків тільки за умови неплатоспроможності/завершення діяльності підприємства.

17.11.35 Згідно з багатоступеневим підходом, наглядовий орган встановлює мінімальні або максимальні рівні для ступеню, до якого необхідний капітал повинен містити різні категорії або рівні (наприклад, високий, середній та низький) елементів капіталу. Якщо такий рівень було встановлено, він може бути виражений як процентне відношення необхідного капіталу⁶² (наприклад, мінімальний рівень у 50 %⁶³ необхідного капіталу для елементів капіталу високої якості і/або вищий ліміт капіталу найнижчої якості може складати 25 % від необхідного нормативного капіталу). Також можуть бути встановлені обмеження щодо ступеня, до якого необхідний капітал може складатись з певних конкретних видів елементів капіталу (наприклад, безстроковий допоміжний позиковий капітал та безстроковий капітал, що складається з кумулятивних привілейованих акцій можуть бути обмежені до 50 % необхідного капіталу).

17.11.36 Те, що є достатнім мінімальним або максимальним рівнем, може залежати від природи страхової діяльності і того, як дана вимога взаємодіє з різними контрольними рівнями платоспроможності.

⁶¹ Елементи капіталу, які відносяться до категорії елементів найвищої якості, часто називаються базовим капіталом, а нижчі рівні називаються додатковим капіталом або подібними термінами.

⁶² На практиці можуть використовуватись альтернативні підходи, наприклад, якщо рівні виражені як процентне відношення наявного капіталу.

⁶³ Використані процентні відношення можуть бути різними для наглядових органів на різних юрисдикційних територіях.

Розділення на рівні, про які йдеться вище, припускає, щоб усі елементи капіталу могли бути чітко визначені як такі, що належать до одного з указаних рівнів, і що якість усіх елементів, які належать до певного рівня, буде однакова. В реальності така різниця між елементами капіталу може не бути чіткою, а різні елементи капіталу демонструватимуть якісні характеристики, про які йдеться вище, у різному ступені.

- 17.11.37 На цей факт існують дві потенційні реакції. Однією реакцією буде встановлення мінімальних порогів якості для властивостей, які капітал повинен мати, щоб його було віднесено до відповідного рівня – поки ці пороги виконуються даним елементом, він може бути віднесений до відповідного рівня капіталу без обмеження. Іншим підходом є встановлення мінімальних порогів якості для обмеженого віднесення до відповідного рівня, але й встановлення додаткового порогу вищої якості для того, щоб можна було дозволити відносити елементи до цього рівня без обмежень. Цей підхід дозволяє ефективно розділити рівні. Він забезпечує краще розпізнання у рамках даного рівня елементів капіталу, які з більшою вірогідністю відповідають цілям якості, указаним для цього рівня.
- 17.11.38 Якщо застосовується багатоступеневий підхід, він в ідеалі повинен слідувати за розрізненням капіталу діючого підприємства і підприємства, що завершило свою діяльність. Розділення капіталу на ці рівні є підходом, який також використовується у контексті вимог до нормативного капіталу для банківського сектора.

Визначення власних фондів для виконання вимог до нормативного капіталу - підхід на основі континууму

- 17.11.39 На інших юрисдикційних територіях може використовуватись підхід на основі континууму для визначення різної якості елементів капіталу. Згідно з цим підходом елементи капіталу не розділяються на категорії, а розподіляються у порядку пріоритетності по відношенню до інших елементів капіталу на основі визначених якісних характеристик, встановлених наглядовим органом. Наглядовий орган також визначає мінімальний прийнятний рівень якості капіталу з точки зору платоспроможності і, можливо, для різних контрольних рівнів платоспроможності. У такий спосіб елементи капіталу на постійній основі класифікуються від найвищої до найнижчої якості; тільки елементи капіталу, які знаходяться вище визначеного мінімального рівня в континуумі, будуть прийняті як власні фонди для цілей платоспроможності. Знов-таки, слід належним чином урахувувати якість елементів капіталу, щоб забезпечити належний баланс між діючим підприємством та підприємством, що завершило свою діяльність.

Визначення власних фондів для виконання вимог до нормативного капіталу - інші підходи до визначення власних фондів

17.11.40 Наглядний орган також може застосовувати підходи, в основі яких лежить не чітка категоризація інструментів капіталу, але оцінювання якості окремих інструментів капіталу і їх конкретних властивостей. Наприклад, умови гібридного інструмента капіталу можуть не надавати достатньої впевненості щодо того, що платежі за купонами будуть відкладені у часи стресу. У такому випадку наглядний орган може обмежити (можливо, враховуючи додаткові критерії якості) здатність цього інструмента покривати вимоги до нормативного капіталу.

Визначення власних фондів для виконання вимог до нормативного капіталу – вибір і поєднання підходів

17.11.41 Кожний з підходів має переваги і недоліки. Юрисдикційним територіям слід вивчити організацію і складність сектора страхування і обрати найкращий підхід, який відповідає обставинам. Який би підхід не був зрештою обраний, він повинен бути прозорим і застосовуватись послідовно, так щоб власні фонди були достатньої якості як для діючого підприємства, так і для підприємства, що завершило свою діяльність.

17.11.42 Визнано, що на деяких ринках тільки обмежений ряд інструментів (наприклад, чистий капітал) можуть відповідати критеріям якості, викладеним вище. Відповідно, наглядові органи на таких ринках також можуть обмежувати діапазон інструментів, які можуть бути включені до власних фондів для цілей платоспроможності, або у разі необхідності застосовувати процедури попереднього узгодження.

17.11.43 Також важливо, щоб підхід до визначення власних ресурсів для цілей платоспроможності узгоджувався зі структурою та принципами, які лежать в основі визначення вимог до нормативного капіталу. Це не тільки включає впроваджений ряд контрольних рівнів платоспроможності, але також є релевантним по відношенню до цільових критеріїв, які лежать в основі вимог до нормативного капіталу. Зокрема, цільові критерії вимог до нормативного капіталу, а тому і підхід до визначення власних фондів, повинні узгоджуватись у тому, як наглядний орган ставиться до двох широких цілей капіталу з точки зору контролю, описаних у рекомендації 17.2.6.

17.11.44 Для роз'яснення сказаного вище припустимо, що, встановлюючи вимоги до нормативного капіталу, наглядний орган розгляне максимальну вірогідність упродовж вказаного періоду часу, з якою він готовий дозволити непередбаченим збиткам спричинити неплатоспроможність страховика. У такому випадку страховикам необхідно буде підтримувати достатні власні фонди для поглинання збитків, поки не настала платоспроможність або страховик не припинив свою діяльність. Тому при визначенні власних фондів необхідно приділяти достатню увагу першій меті, зазначеній у рекомендації 17.2.6 (поглинання збитків діючого

підприємства), і неможливо покладатись на другу мету (поглинання збитків виключно у випадку неплатоспроможності або завершення діяльності підприємства).

Додаткові рекомендації для страхових груп та юридичних осіб, які займаються страхуванням, що є членами груп

17.11.45 Міркування, викладені у рекомендаціях 17.11.1 – 17.11.44 вище, рівним чином застосовуються до нагляду за юридичними особами і до нагляду за групами. Див. рекомендацію 17.10.22 щодо додаткових рекомендацій стосовно критеріїв оцінювання якості на належності власних ресурсів для страхових груп та юридичних осіб, які є членами груп.

Багатоступеневий леверидж та внутрішньогрупове створення капіталу

17.11.46 Подвійний леверидж може мати місце, якщо страховик інвестує в інструмент капіталу, який вважається нормативним капіталом його дочірнього підприємства, материнської компанії або іншої організацій, що належить до групи. Багатоступеневий леверидж має місце, якщо існує ряд таких трансакцій.

17.11.47 Внутрішньогрупове створення капіталу може виникнути на основі взаємного фінансування між членами групи. Взаємне фінансування може виникнути, якщо юридична особа, яка займається страхуванням, володіє акціями іншої юридичної особи (юридичної особи, яка займається страхуванням, або іншої юридичної особи) або видає позики іншій юридичній особі, яка, прямо або опосередковано, володіє інструментом капіталу, який вважається нормативним капіталом першої юридичної особи, яка займається страхуванням.

17.11.48 Коли оцінюється достатність капіталу групи з фокусом на рівні групи, застосування методу консолідованих рахунків зазвичай виключить внутрішньогрупові трансакції і, як результат, багатоступеневий леверидж та інші способи внутрішньогрупового створення капіталу, у той час як використання підходу з фокусом на рівні юридичної особи, без належного регулювання, може їх не виключити. Який би підхід не використовувався, багатоступеневий леверидж та інші види внутрішньогрупового створення капіталу повинні бути виявлені, і до них має застосовуватись підхід, який наглядовий орган вважає доцільним для запобігання повторного використання капіталу.

Кредитне плече

17.11.49 Кредитне плече виникає, коли материнська компанія, яка або є регульованою компанією або нерегульованою холдинговою компанією, випускає боргові зобов'язання або інші інструменти, які не мають права бути нормативним капіталом, або право яких вважатись нормативним капіталом є обмеженим, і направляє

прибутки як нормативний капітал до дочірнього підприємства. Залежно від ступеню кредитного плеча, це може спричинити ризик того, що регульована організація зазнаватиме неналежного стресу в результаті зобов'язання, покладеного на материнську організацію щодо обслуговування її боргу.

Взаємозамінність і можливість передавати активи

17.11.50 У контексті оцінювання платоспроможності групи надлишковий капітал юридичної особи, яка займається страхуванням, що перевищує рівень, необхідний для покриття її власних вимог до капіталу, не завжди може бути доступним для покриття збитків або вимог до капіталу інших юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до цієї самої групи. Вільна передача активів і капіталу може бути обмежена операційними або правовими положеннями. Деякими прикладами таких юридичних обмежень є валютні обмеження на деяких юрисдикційних територіях, надлишки у фондах з участю у прибутках страховиків, що займаються страхуванням життя, які призначені для виплат держателям полісів, та права, які власники деяких інструментів можуть мати щодо активів даної юридичної особи. За нормальних умов надлишковий капітал на верхньому рівні групи може бути направлений для покриття збитків організацій, що стоять нижче в груповій ієрархії. Однак у часи стресу така підтримка материнських компаній не завжди може бути очікувана або дозволена.

17.11.51 Оцінювання достатності капіталу групи повинне виявляти і належним чином усувати обмеження щодо взаємозамінності капіталу та можливості передачі активів у рамках групи як за "нормальних", так і за "стресових" умов. Підхід з фокусом на юридичній особі, який виявляє розміщення капіталу і враховує інструменти внутрішньогрупової передачі ризику і капіталу, які мають юридичну силу, може сприяти точному визначенню і урахуванню обмеженої доступності фондів. Напроти, підхід з фокусом на консолідації, що використовує метод консолідованих рахунків, який розпочинає з того, що припускає, що капітал і активи є легко взаємозамінними/передаються в рамках групи, потребують відрегулювання для того, щоб враховувати обмежену доступність фондів.

Загальні положення щодо використання внутрішньої моделі для визначення вимог до нормативного капіталу

17.12 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовий орган:

- встановлює відповідні критерії моделювання, що повинні використовуватись для визначення вимог до нормативного капіталу, які вимагають загальної єдності серед усіх страховиків на даній юрисдикційній території; а також

- **визначає різні рівні вимог до нормативного капіталу, для яких дозволене використання внутрішніх моделей.**

17.12.1 Внутрішні моделі можуть розглядатись у подвійному контексті:

- методу, завдяки якому страховик визначає власні потреби в економічному капіталі⁶⁴; а також
- засобів для визначення ресурсів і вимог до нормативного капіталу страховика, де це необхідно.

В обох випадках якість управління ризиками та керування страховика є надзвичайно важливою для ефективного використання внутрішніх моделей. Якщо страховик одержав погодження наглядового органу, внутрішні моделі можуть використовуватись для визначення обсягу вимог до нормативного капіталу страховика. Однак страховику не потрібне попереднє або поточне погодження наглядового органу для використання своєї внутрішньої моделі для визначення власних потреб щодо економічного капіталу або управління.

17.12.2 Однією з основних цілей внутрішньої моделі є краща інтеграція процесів управління ризиками і капіталом в діяльність страховика. Серед іншого, внутрішні моделі можуть використовуватись для визначення економічного капіталу, необхідного страховику, і, якщо страховик має погодження наглядового органу, для визначення обсягу вимог до нормативного капіталу страховика. Основним принципом є те, що внутрішня модель, яка буде використовуватись для цілей нормативного капіталу, повинна уже постійно використовуватись для визначення економічного капіталу. Методологія і припущення, що використовуються для цих двох цілей, повинні узгоджуватись, а будь-які розбіжності між ними повинні пояснюватись різними цілями.

17.12.3 Якщо наглядовий орган дозволяє використання ряду стандартизованих і більш конкретизованих підходів для цілей нормативного капіталу, у тому числі внутрішніх моделей, страховик повинен мати можливість обирати, який підхід йому застосовувати⁶⁵, за умови виконання певних вимог, висунутих наглядовим органом щодо використання внутрішніх моделей для цілей нормативного капіталу.

17.12.4 Якщо наглядовий орган дозволяє обирати підхід, недоцільно, щоб страховик міг обирати найбільш вигідний з цих підходів⁶⁶ – наприклад, обирав використання своєї моделі для цілей

⁶⁴ Термін "економічний капітал" означає капітал, одержаний в результаті економічного оцінювання ризиків страховика з урахуванням толерантності до ризиків та планів ділової активності страховика.

⁶⁵ Існує ряд рішень, які страховику також доведеться зробити, перш ніж вирішити інвестувати у створення внутрішньої моделі, одне з яких стосується вартості. MACN не наполягає, що усі страховики повинні мати внутрішню модель (хоча використання внутрішніх моделей заохочується, якщо це доцільно).

⁶⁶ Див. рекомендацію 17.12.14 щодо обрання найвигідніших часткових внутрішніх моделей.

нормативного капіталу тільки тоді, коли використання моделі веде до нижчих вимог до капіталу, ніж стандартизований підхід. МАСН підтримує використання внутрішніх моделей, де це доцільно, оскільки вони можуть бути більш реалістичним, чутливим до ризиків методом підрахування вимог до капіталу, але не рекомендує обирання страховиками методів, що найвигідніше підходять до конкретної ситуації.

- 17.12.5 Зокрема, якщо профіль ризику страховика, який використовує стандартизований підхід до вирахування своїх вимог до нормативного капіталу, є таким, що припущення, які лежать в основі цього підходу, є недоцільними, наглядовий орган може використовувати свої повноваження для збільшення вимог до капіталу страховика або вимагати, щоб страховик зменшив ризики, які він бере на себе. Однак за таких обставин наглядовому органу також слід заохочувати страховика до розроблення повної або часткової внутрішньої моделі, яка дозволить краще відобразити його профіль ризиків у вимогах до нормативного капіталу.
- 17.12.6 Якщо наглядовому органу відомо, що страховик має внутрішню модель, але не одержав погодження на її використання для підрахування вимоги до нормативного капіталу, наглядовому органу слід обговорити це рішення зі страховиком.
- 17.12.7 Ефективне використання внутрішніх моделей страховиком для цілей нормативного капіталу повинне сприяти уніфікації управління ризиками і капіталом, заохочуючи страховиків до використання кращих процедур управління ризиками, які можуть:
- дозволяти створювати вимоги до нормативного капіталу, які є більш чутливими до ризиків і краще відображають цільові критерії наглядового органу; а також
 - сприяти повній інтеграції внутрішньої моделі до стратегічних, операційних та управлінських процесів, систем і засобів контролю страховика.

Критерії використання внутрішньої моделі для визначення вимог до нормативного капіталу страховика

- 17.12.8 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовому органу слід визначити критерії моделювання, в основі яких лежатиме рівень безпеки, якого вимагає наглядовий орган, що будуть використовуватись страховиком, який застосовує внутрішню модель для цієї цілі. Ці критерії повинні вимагати широкої узгодженості між усіма страховиками на даній юрисдикційній території на основі однакових приблизних вимог до рівня безпеки, які застосовуються узагалі до розробки та відрегулювання стандартизованого підходу до визначення вимог до нормативного капіталу. Досягненню узгодженості може також сприяти обговорення цього питання з представниками сектора страхування на даній

юрисдикційній території. Наглядовому органу слід встановлювати, для якого з різних рівнів вимог до нормативного капіталу дозволяється використання внутрішніх моделей, і визначати критерії моделювання для кожного рівня.

- 17.12.9 Зокрема, розглядаючи можливість використання внутрішньої моделі для визначення MBK, наглядовому органу слід враховувати основну мету MBK (тобто забезпечення системи найвищої безпеки для захисту інтересів держателів полісів) та здатність визначати MBK у достатньо об'єктивний та належний спосіб, щоб її можна було прийняти до виконання. Якщо для визначення MBK дозволяється використовувати внутрішні моделі, слід обов'язково забезпечувати, щоб наглядовому органу можна було вжити найсуворіших заходів, якщо MBK було порушено, наприклад, якщо внутрішня модель оскаржується в суді загальної юрисдикції.
- 17.12.10 МАСН не приписує жодних конкретних вимог щодо платоспроможності, які є обов'язковими для виконання усіма членами МАСН. Незважаючи на це, наглядовому органу потрібно буде встановити відповідні критерії моделювання, які будуть використовуватись страховиками для виконання вимог до нормативного капіталу, а внутрішні моделі страховика повинні бути відповідним чином відрегульовані, якщо вони використовуються для цієї цілі. МАСН наголошує, щоб деякі наглядові органи, які дозволяють використовувати внутрішні моделі для визначення вимог до нормативного капіталу, визначали рівень впевненості для цілей контролю, який можна було б порівняти з мінімальним рівнем інвестиційної якості. Деякі приклади критеріїв моделювання включають 99,5 % вартісної міри ризику відрегульованого рівня впевненості⁶⁷ упродовж одного року⁶⁸, 99 % "хвостової" вартісної міри ризику⁶⁹ упродовж одного року⁷⁰ і 95 % "хвостової" вартісної міри ризику упродовж строку чинності зобов'язань за полісами. Різні критерії застосовуються для ВВК та MBK.
- 17.12.11 Якщо внутрішня модель використовується для цілей нормативного капіталу, страховику слід забезпечити, щоб його вимоги до нормативного капіталу, визначені за допомогою цієї моделі, підраховувались у спосіб, який узгоджується з цілями, принципами і критеріями, використовуваними наглядовим органом. Наприклад, страховик може мати здатність застосовувати рівень впевненості, указаний у критеріях моделювання наглядового органу, безпосередньо до прогнозів імовірнісного розподілу, що

⁶⁷ Вартісна міра ризику – передбачувана величина найгіршого очікуваного збитку упродовж певного періоду часу на даному рівні впевненості.

⁶⁸ Це рівень, якого очікують в Австралії від тих страховиків, які бажають одержати згоду на використання внутрішньої моделі для визначення своєї MBK. Це також рівень, використовуваний для підрахування вимоги платоспроможності капіталу, що базується на ризику, згідно з II європейським режимом платоспроможності.

⁶⁹ "Хвостова" вартісна міра ризику – вартісна міра ризику (ВМР) плюс середнє перевищення ВМР, якщо таке перевищення має місце.

⁷⁰ Це критерії моделювання швейцарського тесту на платоспроможність.

використовуються у його внутрішній моделі. Можливий варіант, коли, залежно від власних критеріїв моделювання страховика, які стосуються його економічного капіталу, страховику доведеться відрегулювати свою внутрішню модель до критеріїв моделювання, що використовуються наглядовим органом, для того, щоб використовувати її для цілей нормативного капіталу. Це дозволить внутрішнім моделям мати ступінь порівнянності, який надасть наглядовим органам можливість здійснювати глибоке оцінювання достатності капіталу страховика, не відмовляючись при цьому від гнучкості, необхідної для того, щоб ця модель могла бути корисною моделлю капіталу в ході здійснення страховиком його діяльності. Більш детально про це йдеться у рекомендаціях 17.15.1 – 17.15.2.

- 17.12.12 Слід зауважити, що, з огляду на те, що кожна внутрішня модель розробляється для конкретного страховика, внутрішні моделі можуть дуже відрізнитись одна від одної. Надаючи дозвіл на використання внутрішньої моделі для цілей нормативного капіталу, наглядовим органам слід зберігати загальну узгодженість вимог до капіталу між страховиками, які зазнають подібних ризиків.

Часткові внутрішні моделі

- 17.12.13 МАСН підтримує використання часткових внутрішніх моделей для цілей нормативного капіталу там, де це доцільно. Часткова внутрішня модель зазвичай передбачає використання внутрішнього моделювання замість частин стандартизованого підходу до визначення вимог до нормативного капіталу. Наприклад, страховик міг вирішити розділити свої договори страхування на категорії за напрямками діяльності для цілей моделювання. Якщо вимоги до нормативного капіталу для деяких з цих категорій визначаються прийомами моделювання, у той час як вимоги до капіталу для інших категорій визначаються з використанням стандартизованого підходу, тоді страховик використовує часткову внутрішню модель для вирахування нормативного капіталу.
- 17.12.14 Часткові внутрішні моделі часто використовуються для плавного переходу страховика до повного використання внутрішньої моделі або у таких випадках, як злиття двох страховиків, один з яких використовує внутрішню модель, а другий – стандартизований підхід. З урахуванням потенційної складності повної внутрішньої моделі, використання часткової внутрішньої моделі могло б бути задовільним підходом, якщо її обсяг визначено належним чином (і погоджено наглядовим органом). За умови, що обмежений обсяг внутрішньої моделі є обґрунтованим, використання часткової внутрішньої моделі можна дозволити на постійній основі. Однак, як було сказано вище, страховик може бути схильним до того, щоб обирати найбільш вигідний підхід у використанні внутрішніх моделей. Це особливо має місце тоді, коли дозволене часткове моделювання. Наглядовому органу слід зобов'язувати страховика обґрунтовувати свій вибір щодо використання виключно внутрішніх моделей для певних ризиків або напрямків діяльності. Якщо цього

обґрунтування недостатньо, наглядовому органу слід вжити відповідних заходів, наприклад, відмовити у наданні згоди або відкликати згоду на використання моделі або накласти добавку до капіталу, поки модель не буде розвинуто у достатньому ступені.

17.12.15 Цей ОПС слід застосовувати як до часткових, так і до повних внутрішніх моделей. Тому часткові моделі повинні підлягати, коли це доцільно, повному спектру перевірок: статистичній перевірці якості, перевірочному випробуванню та перевірці в робочих умовах (див. рекомендації 17.13.1 – 17.17.8). Зокрема, страховику слід оцінювати, як часткова внутрішня модель узгоджується з критеріями моделювання, указаними наглядовим органом для цілей контролю. У рамках процесу погодження для використання нормативного капіталу слід вимагати, щоб страховик обґрунтував обмежений обсяг моделі і те, чому він вважає, що використання часткової внутрішньої моделі для визначення вимог до нормативного капіталу більше узгоджується з профілем ризиків його діяльності, ніж стандартизований підхід, або чому ця модель у достатньому обсязі відповідає вимогам до нормативного капіталу. Страховику слід чітко фіксувати у документах причини, за яких він прийняв рішення використовувати часткові внутрішні моделі. Якщо, наприклад, це було зроблено для полегшення переходу до повних внутрішніх моделей, страховику слід коротко описати план такого переходу, враховуючи наслідки такого переходу для управління ризиками та капіталом. Такі плани і використання часткових внутрішніх моделей повинні переглядатись наглядовим органом, який може прийняти рішення щодо накладення певних обмежень на використання часткової моделі для вирахування нормативного капіталу (наприклад, введення добавки до капіталу упродовж перехідного періоду).

Додаткові рекомендації для внутрішніх моделей, що використовуються групами

17.12.16 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для груп ⁷¹ для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовому органу слід визначити критерії моделювання для таких моделей на основі рівня безпеки, якого вимагає наглядовий орган, що застосовується до страхової групи або юридичні особи, що займається страхуванням, які приймають внутрішню модель для цієї цілі.

⁷¹ Внутрішня модель, яка використовується для групи, є системою вимірювання ризику, яку використовує група для своїх внутрішніх цілей, щоб аналізувати та визначати кількість ризиків, що постають перед групою в цілому, а також ризиків, які постають перед різними частинами групи, щоб визначати власні фонди, необхідні для покриття цих ризиків, і щоб розподіляти власні фонди всередині групи. Внутрішні моделі, які використовуються для групи, включають часткові моделі, що охоплюють підгрупу ризиків, які постають перед групою, і/або усі ризики, які постають перед частиною групи. Внутрішні моделі, що використовуються для групи, також включають поєднання моделей по відношенню до різних частин групи. Внутрішня модель страховика може бути частиною більш широкої групової моделі, а не окремою моделлю.

- 17.12.17 Критерії моделювання для внутрішніх моделей для цілей нормативного капіталу та процес погодження внутрішньої моделі, встановлюваний наглядовим органом, повинні вимагати широкої узгодженості між вимогами до нормативного капіталу групи і вимогами до нормативного капіталу окремих юридичних осіб, що займаються страхуванням.
- 17.12.18 Внутрішні моделі, які використовуються для групи, можуть значно відрізнятись одна від одної в залежності від природи груп, для яких вони розробляються. Якщо наглядові органи дозволяють використовувати внутрішні моделі для груп для цілей нормативного капіталу, їм слід зберігати широку узгодженість між страховими групами і страховиками, які зазнають приблизно однакових ризиків, наприклад, юридичних осіб, що займаються страхуванням, та страхових груп, які діють через структуру територіальних відділень на певній юрисдикційній території. Наглядовому органу слід розробляти критерії моделювання та процес погодження моделі так, щоб підтримувати широку узгодженість між вимогами до нормативного капіталу, визначеними з використанням внутрішніх моделей та стандартизованих підходів.
- 17.12.19 МАСН визнає, що критерії моделювання, встановлені різними наглядовими органами, можуть різнитись. Для страхових груп, які діють на декількох юрисдикційних територіях, ступінь узгодженості вимог до нормативного капіталу для різних членів групи може різнитись.
- 17.12.20 Кожному наглядовому органу слід встановити, для яких вимог до нормативного капіталу, згідно з контрольним рівнем або рівнями платоспроможності, що застосовуються до страхової групи, дозволяється використання внутрішніх моделей для групи.
- 17.12.21 Зокрема, коли наглядовий орган розглядає доцільність дозволу на використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу групи на рівні МВК, питання, які стосуються можливих юридичних проблем, можуть відрізнятись від питань, які виникають по відношенню до окремих юридичних осіб, що займаються страхуванням. Наприклад, наглядовим органам, можливо, доведеться працювати разом для встановлення та координації приводів для звернення до суду по відношенню до різних юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до групи.

Попереднє затвердження і погодження наглядовим органом внутрішніх моделей

- 17.13 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовий орган вимагає:**

- попереднього погодження наглядовим органом використання страховиком внутрішньої моделі для підрахування вимог до нормативного капіталу;
- прийняття страховиком прийомів та підходів до моделювання ризику, які відповідають природі, масштабу та складності ризиків, яких він зазнає в даний момент, та охоплених його стратегією ризику та цілями комерційної діяльності, у створенні своєї внутрішньої моделі для нормативного капіталу;
- затвердження страховиком внутрішньої моделі, яка буде використовуватись для цілей нормативного капіталу, шляхом проведення як мінімум трьох перевірок цієї моделі: статистичної перевірки якості, перевірконого випробування та перевірки в робочих умовах; а також
- демонстрації страховиком того, що модель відповідає цілям нормативного капіталу, та демонстрації результатів кожної з трьох перевірок.

Погодження використання внутрішньої моделі для визначення вимог до нормативного капіталу

- 17.13.1 Якщо страховикам може бути наданий дозвіл на використання внутрішніх моделей для вирахування вимог до нормативного капіталу, моделі, використані для цієї цілі, повинні підлягати попередньому погодженню наглядовим органом. Слід накладати на страховика зобов'язання затверджувати модель, яка буде використовуватись для цілей нормативного капіталу, і надавати докази того, що ця модель є придатною для цих цілей. МАСН вважає, що страховик не повинен одержувати погодження наглядового органу на використання внутрішніх моделей для визначення власних потреб в економічному капіталі.
- 17.13.2 Наглядовий орган може встановлювати вимоги, які дозволять йому справедливо оцінювати різні моделі і спростять порівняння між страховиками, що діють на його юрисдикційній території. Однак занадто жорсткі правила щодо створення внутрішніх моделей можуть мати зворотній ефект у створенні моделей, які є чутливими до ризиків та корисними для страховиків. Тому, хоча певний рівень порівнянності може бути досягнутий вимогами щодо відрегулювання, повне та ефективне порівняння передового досвіду, застосовуваного на різних юрисдикційних територіях, може найкращим чином бути досягнуте шляхом налагодження діалогу між наглядовими органами та індустрією страхування.
- 17.13.3 Наглядовому органу слід вимагати, щоб, надаючи свою згоду на використання внутрішньої моделі для вирахування вимог до нормативного капіталу, він був у достатньому ступені переконаний,

що результати, одержані завдяки цій моделі, надають достатні і належні виміри ризику та капіталу. Хоча наглядовий орган може заохочувати страховиків розробляти внутрішні моделі, які найкращим чином відображають їх ризики, якомога швидше, це не повинне призводити до того, щоб моделі були погоджені раніше, ніж будуть одержані докази, що вони були правильно відрегульовані. Тому наглядовий орган може вважати, що необхідно продовжувати оцінювати внутрішню модель упродовж вказаного періоду часу, наприклад, декількох років, перш ніж надати погодження на її використання. Погодження використання внутрішньої моделі може вимагати від наглядових органів значних професійних навиків (залежно від складності моделі), яких, можливо, необхідно буде набути. До того ж, може бути необхідним введення різних наглядових повноважень для того, щоб погоджувати використання внутрішніх моделей.

- 17.13.4 Наглядovому органу слід здійснювати як мінімум статистичну перевірку якості, перевірочне випробування та перевірку в робочих умовах, які будуть лежати в основі процесу погодження ним внутрішньої моделі. Хоча для цілей внутрішнього оцінювання економічного капіталу може підходити широкий спектр підходів до внутрішніх моделей і таке оцінювання не повинне потребувати погодження наглядового органу, наглядові органи можуть встановлювати вимоги щодо підходів до внутрішніх моделей, які вважатимуться придатними для цілей нормативного капіталу. Погоджуючи використання внутрішньої моделі для вирахування вимог до нормативного капіталу, наглядовому органу слід вивчити основну роль моделі як частини процедур управління ризиками страховика. Будь-які вимоги, висунуті наглядовим органом щодо погодження моделі для використання під час визначення вимог до нормативного капіталу, не повинні перешкоджати тому, щоб модель була достатньо гнучкою для того, щоб її можна було використати як стратегічний засіб прийняття рішень, який відображає унікальний профіль ризиків страховика. Наглядovому органу слід застосовувати узгоджені стандарти для погодження внутрішньої моделі страховика незалежно від того, чи була модель розроблена власне страховиком, чи сторонньою організацією.
- 17.13.5 Передбачається, що статистична перевірка якості та перевірка в робочих умовах є заходами, в більшому ступені пов'язані з конкретним страховиком, які дозволять наглядовому органу краще зрозуміти, як конкретний страховик впровадив свою внутрішню модель у свою діяльність. Перевірочне випробування використовуватиметься наглядовим органом для оцінювання результатів, одержаних за допомогою внутрішньої моделі, у порівнянні з вимогами до нормативного капіталу даного страховика та інших страховиків.
- 17.13.6 До того ж, страховику слід переглядати свою власну внутрішню модель і затверджувати її, щоб переконатись у доцільності використання цієї моделі як частини процесів управління ризиками

та капіталом⁷². Разом з внутрішнім переглядом страховик може забажати здійснювати регулярні незалежні зовнішні перегляди своєї внутрішньої моделі відповідними спеціалістами.

Додаткові рекомендації для внутрішніх моделей, що використовуються для груп

17.13.7 Кожний наглядовий орган, який дозволяє використання внутрішніх моделей для цілей нормативного капіталу на рівні юридичні особи і/або групи, повинен вимагати попереднього погодження цієї моделі наглядовим органом.

Якщо страхова група бажає використовувати групову внутрішню модель для цілей нормативного капіталу більше, ніж на одній юрисдикційній території, на якій вона здійснює свою діяльність, до групи можуть висуватись вимоги, що дещо відрізняються від загальних вимог. Прикладами деяких областей, у яких існуватимуть відмінності, є:

- критерії моделювання (міра ризику, часовий горизонт, рівень безпеки);
- основи визначення вартості для цілей нормативного капіталу;
- оцінювання внутрішньогрупових трансакцій;
- підхід до достатності капіталу групи (наприклад, фокус на рівні групи або на рівні юридичні особи); а також
- визнання диверсифікації в рамках групи.

Тому внутрішня модель, що використовується для групи, повинна бути достатньо гнучкою, щоб виконувати різні вимоги, що висувуються кожною юрисдикційною територією, на якій вона буде використовуватись для цілей нормативного капіталу.

17.13.8 Наглядові органи, що здійснюють нагляд за страховою групою, діяльність якої поширюється більш ніж на одну юрисдикційну територію, можуть розглянути свої загальні і спільні інтереси щодо спільного погодження використання групової внутрішньої моделі для цілей нормативного капіталу. У такому випадку це може підвищити ефективність та продуктивність процесу погодження, якщо наглядові органи прийдуть до рішення щодо спільних вимог до процесу, наприклад, стандартизованої мови або мов для подання заявки.

17.13.9 Можливий варіант, коли наглядові органи можуть незалежно погоджувати використання групової внутрішньої моделі. Тому страхова група, яка бажає одержати погодження групової внутрішньої моделі, може одержати дозвіл від одного наглядового

⁷² Затвердження повинне здійснюватись іншим відділом або іншими співробітниками, ніж ті, що створювали внутрішню модель, щоб забезпечити незалежність цього процесу.

органу на використання моделі на даній юрисдикційній території, але не одержати погодження на іншій юрисдикційній території.

- 17.13.10 Схожим чином, якщо юридична особа, що займається страхуванням, здійснює свою діяльність на інших юрисдикційних територіях через структуру територіальних відділень, наглядові органи на юрисдикційних територіях, на яких розташовані ці відділення, будуть зацікавлені у платоспроможності даної юридичної особи. Якщо наглядові органи, які діють на юрисдикційних територіях, на яких розташовані певні територіальні відділення, не задоволені вимогами до капіталу, що висуваються наглядовим органом, що діє на юрисдикційній території, на якій розташоване головне відділення, можливо тому, що вони визначаються з використанням внутрішніх моделей, місцеві наглядові органи можуть накласти обмеження на діяльність територіальних відділень. Проте наглядовий орган юрисдикційної території, на якій діє головне відділення, не повинен одержувати погодження місцевих наглядових органів, щоб надати погодження на використання внутрішньої моделі юридичної особи, що займається страхуванням, для її власних потреб.
- 17.13.11 Ступінь залучення різних наглядових органів у процесі погодження залежить від ряду факторів, описаних у рекомендаціях 17.13.12 – 17.13.16.
- 17.13.12 У найпростішому випадку страхова група здійснює діяльність лише на одній юрисдикційній території. Ясно, що тільки наглядовий орган цієї юрисдикційної території повинен бути задіяний у процесі погодження внутрішньої моделі цієї групи. Якщо на цій юрисдикційній території діє більше одного наглядового органу, наприклад, якщо за різними видами страхової діяльності групи здійснюється окремий нагляд, тоді обидва наглядові органи можуть бути задіяні, в залежності від масштабу моделі. Незважаючи на це, певний зв'язок з наглядовими органами на інших юрисдикційних територіях може бути взаємно корисним для сприяння використанню однакових прийомів та порівнянності на різних юрисдикційних територіях по відношенню до стандартів та практики застосування внутрішніх моделей.
- 17.13.13 У тому випадку, коли страхова група здійснює свою діяльність більш ніж на одній юрисдикційній території, але подає заявку на використання своєї групової внутрішньої моделі для цілей нормативного капіталу лише на одній юрисдикційній території, наприклад, на юрисдикційній території материнської компанії, ця група не потребує погодження внутрішньої моделі групи на інших юрисдикційних територіях за умови, що вона використовує інші підходи для виконання вимог до капіталу, які висуваються цими іншими юрисдикційними територіями. Однак наглядовий орган, який повинен прийняти рішення щодо погодження групової внутрішньої моделі, може також проводити консультації з іншими наглядовими органами стосовно відповідних ринків страхування, діяльності групи

на цих ринках та стандартів моделювання, застосовуваних цією групою.

- 17.13.14 У тому випадку, коли страхова група бажає використовувати свою групову внутрішню модель більш ніж на одній юрисдикційній території (наприклад, для вирахування ВВК юридичних осіб, що займаються страхуванням), наглядовому органу кожної з цих юрисдикційних територій слід розглянути можливість погодження конкретної заявки щодо групової внутрішньої моделі на його юрисдикційній території з урахуванням рекомендацій 17.13.15 – 17.13.18.
- 17.13.15 Розглядаючи можливість погодження використання групової внутрішньої моделі для цілей нормативного капіталу групи, кожному наглядовому органу слід зважити:
- вимоги до нормативного капіталу групи;
 - чи дозволяється, і в якому обсязі, на його юрисдикційній території використання внутрішніх моделей для цілей нормативного капіталу (наприклад, ВВК або як ВВК, так і МВК);
 - те, як його юрисдикційна територія взаємодіє з іншими юрисдикційними територіями, потенційно задіяними тоді, коли розглядається можливість втручання наглядових органів;
 - домовленості щодо співпраці між наглядовими органами, що здійснюють нагляд за організаціями, які належать до страхової групи.
- 17.13.16 Наглядовий орган може доручити здійснення процесу погодження іншому наглядовому органу або погодитись дотримуватись його рішення, залишаючи за собою відповідальність здійснювати нагляд. Можливий варіант, коли наглядовий орган, який здійснює нагляд за групою, може мати повноваження приймати остаточне рішення по відношенню до деяких або усіх наглядових органів, задіяних у цьому процесі. Якщо справа стосується більше однієї юрисдикційної території, для того щоб таке повноваження мало обов'язкову юридичну силу, необхідно підписати угоду між цими юрисдикційними територіями. Щоб такі угоди були ефективними, кожна з них вимагає високого рівня співпраці між наглядовими органами. Для того щоб вимагати, щоб модель належним чином виявляла усі категорії ризику, наглядовий орган, який приймає рішення, повинен володіти достатніми знаннями місцевих особливостей і обставин, у яких здійснюється діяльність даної групи.
- 17.13.17 Наглядовим органам слід вимагати, щоб процес погодження використання внутрішньої моделі групи для цілей нормативного капіталу був достатньо гнучким, щоб можна було застосовувати підхід, який відповідає природі, масштабу і складності на кожному організаційному рівні страхової групи (група/підгрупа/окрема юридична особа, що займається страхуванням). Ризики, які можуть

мати значний вплив на рівні юридичні особи, яка займається страхуванням, можуть мати набагато менше значення на рівні страхової групи. І навпаки, ризики, які можуть мати менший вплив на рівні юридичні особи, що займається страхуванням, можуть у своїй сумі мати значніший вплив на рівні групи. Природа і складність ризиків можуть також різнитись на різних рівнях страхової групи.

17.13.18 Те, чи відповідає групова внутрішня модель цілям контролю в залежності від природи, обсягу і складності ризиків, залежить від вимог до нормативного капіталу даної юрисдикційної території. Хоча покриття ризиків внутрішньою моделлю може виглядати достатнім з точки зору групи, воно може не бути достатнім з точки зору кожного члена страхової групи. Наприклад, у групі, яка складається з багатьох страховиків, що здійснюють інше страхування, ніж страхування життя, і одного маленького страховика, що здійснює страхування життя, з загальної точки зору може бути доцільнішим меншу увагу робити на моделюванні ризиків страхування життя. Однак це може не бути доцільним з точки зору страхувальника, який здійснює страхування життя, або з точки зору наглядового органу. За таких умов групі, можливо, доведеться покращити свою модель, включивши до неї достатній компонент ризиків страхування життя або розробити автономну внутрішню модель для страховиків, який здійснює страхування життя, щоб одержати погодження.

Статистична перевірка якості внутрішніх моделей

17.14 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовий орган вимагає:

- проведення страховиком статистичної перевірки якості, яка оцінює основну кількісну методологію внутрішньої моделі для демонстрації доцільності цієї методології, у тому числі вибору вихідних даних для побудування моделі та її параметрів, а також для підтвердження припущень, що лежать в основі цієї моделі; а також
- того, щоб визначення вимоги до нормативного капіталу з використанням внутрішньої моделі стосувалось загального стану страховика з точки зору ризиків, і того, щоб дані, взяті за основу моделі, були точними і повними.

17.14.1 З урахуванням важливості впровадженої внутрішньої моделі для політики і процесів управління ризиками страховика, внутрішню модель зазвичай створюють таким чином, щоб вона забезпечувала імовірнісний розподіл необхідного капіталу, що встановлюється на основі ризику, а не "точкове оцінювання". Ряд підходів міг би становити ефективну внутрішню модель для цілей управління ризиками і капіталом, і наглядовим органам слід заохочувати використання ряду різних підходів, які відповідають природі, масштабу і складності різних страховиків і різних ризиків, яких вони

зазнають. Існує декілька різних прийомів для вимірювання ризику, які можуть використовуватись страховиком для створення його внутрішньої моделі. У загальних рисах, такі прийоми можуть коливатись від основних детерміністичних варіантів розвитку ситуації до складних стохастичних моделей. Детерміністичні варіанти розвитку ситуації зазвичай стосуватимуться використання перевірок стресостійкості та варіантів розвитку ситуації, що відображають вплив події або зміни умов (як, наприклад, падіння курсу акцій) на стан капіталу страховика, у яких фіксуються основні припущення. На противагу до цього прийому, стохастичне моделювання часто передбачає симулювання дуже великої кількості варіантів розвитку ситуації для того, щоб відобразити можливий розподіл капіталу, необхідного страховику, та різних ризиків, що постають перед ним.

17.14.2 МАСН визнає, що існує багато методологій, які страховик може використовувати в рамках перевірки своєї стресостійкості та можливих варіантів розвитку ситуації. Наприклад, страховик може вирішити змодельювати вплив різних економічних сценаріїв, таких як падіння курсу акцій або зміна процентних ставок, на свої активи і пасиви. Можливий варіант, коли страховик може захотіти розглянути підхід стосовно продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності підприємства, у якому розглядається вплив різних сценаріїв на конкретний портфель страховика, який припинив свою діяльність, але продовжує страхове покриття для існуючих полісів. Страховику слід використовувати варіанти розвитку ситуації, які він вважає найбільш підходящими для свого підприємства. Якщо для цілей нормативного капіталу використовується внутрішня модель, страховик зобов'язаний продемонструвати наглядовому органу, що обрана методологія здатна зібрати інформацію про релевантні ризики для його підприємства. Сюди входить перевірка моделі, для підтвердження того, що вона повторює свої результати на вимогу і що її реакція на варіації ввідних даних є адекватною, такою, як і у відповідь на зміни в основному сценарії або сценарії стресу. Загальні вимоги до капіталу, одержані за допомогою внутрішньої моделі, можуть бути дуже чутливими до припущень щодо впливу диверсифікації ризиків. Тому наглядовим органам та страховикам слід приділяти особливу увагу питанням сумування ризиків. Проведення перевірок стресостійкості та можливих варіантів розвитку ситуації для визначення впливу шоків може бути підходящим засобом для підтвердження статистичних припущень.

17.14.3 Якщо внутрішня модель встановлюється для оцінювання ризиків на модульному рівні, тобто на основі окремих ризиків, для проведення загальної оцінки ризиків страховику слід підсумувати результати для кожного з цих ризиків як в кожному напрямку діяльності окремо, так і в усіх напрямках разом. Існує декілька методів для підсумування окремих результатів з урахуванням впливу диверсифікації. МАСН вважає, що від страховика зазвичай очікується, що він вирішить, як найкращим чином підсумувати і врахувати ризики, які постають

перед ним як підприємством у цілому. Визначення загальних вимог до нормативного капіталу за допомогою внутрішньої моделі повинне враховувати залежності усередині категорій ризиків та поміж ними. Якщо внутрішня модель враховує вплив диверсифікації, страховик повинен мати змогу обґрунтувати те, що він враховував вплив диверсифікації, та продемонструвати, що він розглянув, як залежності можуть збільшитись за умов стресу.

- 17.14.4 Внутрішнім моделям необхідні високоякісні дані, щоб вони могли забезпечувати достатньо надійні результати. Дані, які використовуються для внутрішньої моделі, повинні бути актуальними і достовірними, точними, повними і доцільними. Тому статистична перевірка якості повинна розглядати доцільність вихідних даних, що були використані під час створення внутрішньої моделі. Статистична перевірка якості включатиме вивчення агрегації даних, припущень, що приймаються при моделюванні, та статистичних мір, які використовуються для створення внутрішньої моделі. Сюди може входити щорічний (або частіший) перегляд різних показників, що вимірюються (претензії, припинення страхування тощо), оновлених з урахуванням додаткових даних, які наявні наряду з вивченням даних попередніх періодів для визначення того, чи продовжують ці дані бути релевантними. Більш старі дані можуть більше не бути релевантними, можливо, через зміни у покритих ризиках, тривалих тенденціях або в умовах полісів та гарантіях, що супроводжують їх. Схожим чином, нові дані можуть не представляти значної користі під час моделювання показників, які вимагають тривалого спостереження або значного обсягу статистичних даних (таких, як перевірки передбачення грошових потоків або катастрофічних подій).
- 17.14.5 Страховик не завжди може мати достатні надійні дані, що належать власне йому. У випадках, коли страховику не вистачає повністю достовірних даних, він може покладатись на дані, одержані з індустрії страхування або інших достовірних джерел даних, що можуть доповнити його власні дані. Наприклад, новій компанії може не вистачати власних даних за тривалий період часу, і тому при створенні внутрішньої моделі вона може використовувати джерела ринкових даних. Деякі наглядові органи опублікували дані, які стосуються їх юрисдикційних територій, що можуть представляти певний інтерес.
- 17.14.6 Іншим можливим джерелом даних можуть бути дані, одержані від перестраховальників, чий банк даних зазвичай є більшим і охоплює ширший спектр ринку. Однак важливо пам'ятати, що такі дані з сектора страхування можуть не повністю підходити для усіх страховиків. Перестраховальники часто одержують дані тільки в агрегованій формі, а іноді одержують інформацію тільки про більші претензії або від менших страховиків, чий ринок може не бути релевантним для усіх або багатьох страховиків. Тому будь-які дані, які не стосуються конкретного страховика, необхідно ретельно перевіряти, перед тим, як прийняти рішення щодо доцільності їх

використання в основі статистичної перевірки якості, що проводиться страховиком. Навіть якщо дані вважаються доцільними, їх все одно, можливо, доведеться відкоригувати, щоб урахувати відмінності в характеристиках між джерелом даних та страховиком.

- 17.14.7 Оцінюючи придатність даних або інших вхідних величин, наприклад, припущень, для внутрішньої моделі, слід застосовувати експертну оцінку і підтримувати рішення належним обґрунтуванням, документацією та перевітками.
- 17.14.8 У рамках статистичної перевірки якості страховику слід мати змогу продемонструвати, що основна кількісна методологія, що використовується для створення його внутрішньої моделі, є раціональною та достатньо надійною, що виправдовує використання моделі як в якості засобу стратегічного управління і управління капіталом, так і для підрахування вимог до нормативного капіталу страховика, якщо це доцільно. Методологія також повинна узгоджуватись з методами, які використовуються для підрахування технічних резервів.
- 17.14.9 Статистична перевірка якості повинна також включати огляд внутрішньої моделі для визначення того, чи активи і продукти, представлені у моделі, правдиво відображають реальні активи і продукти страховика. Сюди повинен входити аналіз того, чи були включені усі розумно передбачувані та релевантні суттєві ризики, у тому числі будь-які фінансові гарантії та внутрішні опціони. Страховикам слід також приділяти увагу тому, чи використані алгоритми здатні врахувати дії керівництва та обґрунтовані очікування держателів полісів. Перевірка повинна включати майбутні передбачення в рамках даної моделі та, наскільки це можливо, фінансове тестування на основі історичних даних (процес порівняння передбачень, одержаних за допомогою моделі, з фактичними даними).

Додаткові рекомендації для групових внутрішніх моделей

- 17.14.10 Для того щоб групу внутрішню модель можна було використовувати для визначення вимог до нормативного капіталу юридичної особи, яка займається страхуванням, вона повинна відповідати тим самим стандартам, які застосовуються до окремих внутрішніх моделей цього страховика.
- 17.14.11 Для використання моделі для визначення вимог до нормативного капіталу групи, члени групи повинні в достатній мірі брати участь у груповій внутрішній моделі та її застосуванні до їх діяльності (шляхом надання даних для моделі, участі їх правління, розподілу капіталу, вимірювання якості роботи тощо), навіть якщо страхова група не використовує цю модель для визначення вимог до нормативного капіталу окремих членів групи.

Перевірочне випробування внутрішніх моделей

17.15 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовий орган вимагає, щоб страховик проводив перевірочне випробування для демонстрації того, що вимога до нормативного капіталу, визначена цією внутрішньою моделлю, відповідає зазначеним критеріям моделювання.

17.15.1 У рамках перевірочного випробування, якщо внутрішня модель використовується для визначення нормативного капіталу, страховику слід оцінювати ступінь, до якого вихідні дані, що надаються його внутрішньою моделлю, узгоджуються з критеріями моделювання, визначеними для цілей нормативного капіталу, і таким чином підтверджувати обґрунтованість використання своєї внутрішньої моделі для цієї мети.

17.15.2 Страховику слід використовувати перевірочне випробування для демонстрації того, що ця внутрішня модель належним чином вивірена і дозволяє справедливо і неупереджено оцінювати капітал, необхідний для досягнення певного рівня впевненості, указанного наглядовим органом. Якщо страховик використовує інші критерії моделювання, ніж указані наглядовим органом для цілей визначення нормативного капіталу, може виникнути необхідність переглянути цю модель, щоб вона відповідала критеріям моделювання, визначеним наглядовим органом, для досягнення цього.

Додаткові рекомендації щодо внутрішніх моделей, які застосовуються для групи

17.15.3 Див. рекомендації 17.14.10 та 17.14.11 стосовно додаткових рекомендацій щодо внутрішніх моделей, які застосовуються для групи.

Перевірка внутрішніх моделей у робочих умовах та управління ними

17.16 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовий орган вимагає:

- щоб страховик повністю впроваджував внутрішню модель, її методології та результати до своєї стратегії ризиків та робочих процесів (випробування у робочих умовах);
- щоб правління та керівництво страховика здійснювали повний контроль та несли відповідальність за створення і використання внутрішньої моделі для цілей управління ризиками і забезпечували достатнє розуміння створення моделі на відповідних рівнях у рамках організаційної структури страховика. Зокрема, наглядовий орган вимагає, щоб правління і керівництво страховика розуміли наслідки, які мають вихідні дані внутрішньої моделі, та обмеження, які вона несе для рішень з управління ризиками та капіталом, а також

- **щоб страховик мав адекватне управління та внутрішні системи контролю по відношенню до внутрішньої моделі.**
- 17.16.1 Розглядаючи використання страховиком внутрішньої моделі для цілей нормативного капіталу, наглядовому органу слід не просто концентрувати увагу на її використанні для цієї обмеженої мети, але розглядати більш широке використання внутрішньої моделі страховиком для його власного управління ризиками та капіталом.
 - 17.16.2 Перевірка в робочих умовах є процесом, завдяки якому внутрішня модель оцінюється з точки зору застосування у процесах управління ризиками та керування страховика. Для того щоб внутрішня модель страховика була найбільш ефективною, вона повинна бути дійсно релевантною для використання в рамках його діяльності для цілей управління ризиками та капіталом.
 - 17.16.3 Якщо страховик вирішує прийняти вищий рівень впевненості, ніж рівень, необхідний для цілей нормативного капіталу, наприклад, для того, щоб підтримувати певний рейтинг інвестиційного класу, тоді страховику також слід здійснити перевірочне випробування, щоб він мав змогу визначити рівень капіталу, необхідний на цьому більш високому рівні. Після цього страховику слід оцінити, чи володіння капіталом такого розміру узгоджується з загальною стратегією ділової активності страховика.
 - 17.16.4 Страховику слід бути гнучким, для того щоб розробляти свою внутрішню модель як важливий засіб прийняття стратегічних рішень. Тому страховику слід мати гнучкість, щоб використовувати найдоцільніші міри ризику та прийоми моделювання у своїх внутрішніх моделях. Може бути корисним, якщо страховик зможе продемонструвати, чому він обрав конкретну міру ризику, і в разі необхідності йому слід включити до своєї внутрішньої моделі відповідне відрегулювання або звірку даних між критеріями моделювання, що використовувались у моделі для його власних цілей управління ризиками та капіталом, та критеріями, встановленими наглядовим органом для цілей нормативного капіталу. Розбіжності між економічним капіталом та вимогами до нормативного капіталу повинні бути явними, страховик повинен бути здатний роз'яснити їх своєму правлінню та наглядовому органу.
 - 17.16.5 Перевірка в робочих умовах є ключовим методом, завдяки якому страховик може продемонструвати, що його внутрішня модель інтегрована до його процесів і процедур управління ризиками і капіталом та системи керування. В рамках перевірки моделі в робочих умовах страховику слід вивчати, як внутрішня модель використовується для цілей управління діяльністю, як результати впливають на стратегію управління ризиками та план ділової активності страховика, і як керівництво бере участь у застосуванні внутрішньої моделі у ході керування діяльністю страховика. Страховик повинен продемонструвати наглядовому органу, що внутрішня модель, яка використовується для цілей нормативного

капіталу, залишається корисною і застосовується послідовно упродовж певного часу, і що вона повністю підтримується правлінням і керівництвом.

- 17.16.6 Керівництво страховика повинне перейняти на себе відповідальність за розробку та впровадження внутрішньої моделі, для того, щоб забезпечити її повну реалізацію в рамках процесів управління ризиками та капіталом та виробничої діяльності страховика. Методологія, що використовується для створення моделі, повинна узгоджуватись з загальною структурою управління ризиками підприємства, погодженою правлінням і керівництвом. Хоча правління і керівництво можуть не мати змоги проаналізувати внутрішню модель детально, важливо, щоб правління одержувало загальну інформацію про функціонування моделі на постійній основі та мало рівень розуміння, необхідний для усвідомлення цієї інформації. Правлінню і керівництву також слід забезпечувати, щоб існували процеси оновлення внутрішньої моделі для урахування змін у стратегії ризиків страховика або інших змін у його діяльності.
- 17.16.7 Різні підрозділи страховика можуть брати участь у створенні та використанні внутрішньої моделі, такі як відділ управління ризиками, відділ управління капіталом, відділ фінансів, а також актуарний відділ, в залежності від розміру страховика. Досвід і технічні можливості співробітників, що беруть участь у створенні та використанні внутрішньої моделі, повинні мати велике значення для страховика. Для того щоб модель успішно пройшла перевірку в робочих умовах, очікуються, щоб страховик мав певну структуру для застосування моделі в різних підрозділах. Ця структура повинна визначати сфери відповідальності для створення і використання інформації, одержаної за допомогою моделі. Вона повинна також визначати мету і тип адміністративної інформації, що надходить через використання моделі, рішень, які необхідно прийняти з використанням цієї інформації, та відповідальності за прийняття цих рішень. Перевірка в робочих умовах повинна також забезпечувати адекватність наявних систем і засобів контролю для підтримки, потоку даних та результатів моделі. МАСН наголошує, що внутрішні моделі можуть потребувати значних ресурсів і витрат, пов'язаних з інформаційними технологіями, і це слід урахувати страховику, розробляючи свої моделі.
- 17.16.8 МАСН вважає, що процеси керування та обміну інформацією по відношенню до внутрішньої моделі є такими ж важливими, як і її створення. Внутрішня модель повинна підлягати відповідному перегляду і оскарженню, щоб вона залишалась релевантною і надійною, коли страховик використовує її. Ключові елементи та результати, одержані завдяки внутрішній моделі, повинні бути зрозумілими для ключових співробітників страховика, у тому числі правління, а не тільки для тих, хто її створив. Таке розуміння повинне забезпечувати, щоб внутрішня модель залишалась корисним засобом прийняття рішень. Якщо внутрішня модель не є зрозумілою для широкого кола осіб, вона не досягатиме своєї цілі і

не буде підвищувати ефективність діяльності страховика. Перевірка в робочих умовах є дуже важливою для забезпечення релевантності внутрішньої моделі для діяльності страховика.

Додаткові рекомендації для групових внутрішніх моделей

17.16.9 Див. рекомендації 17.14.10 і 17.14.11 щодо додаткових рекомендацій для групових внутрішніх моделей.

Документальне оформлення внутрішніх моделей

17.17 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, наглядовий орган вимагає, щоб страховик документально оформлював розробку, створення внутрішньої моделі та управління нею, у тому числі загальні дані про обґрунтування і припущення, які лежать в основі його методології. Наглядовий орган вимагає, щоб ця документація була достатньою для того, щоб продемонструвати виконання нормативних вимог щодо затвердження внутрішніх моделей, у тому числі проведення статистичної перевірки якості, перевірконого випробування та випробування в робочих умовах, описаних вище.

17.17.1 Страховику слід документально оформлювати процес розробки і створення внутрішньої моделі таким чином, щоб професіонал, який має достатні знання у даній галузі, міг би зрозуміти цей процес. Така документація повинна включати обґрунтування методологій, припущень та кількісних та фінансових положень, що лежать в основі моделі, та їх деталей, а також інформацію про критерії моделювання, що використовувались для оцінювання необхідного рівня капіталу.

17.17.2 Страховику слід також постійно фіксувати у документах хід розвитку моделі та будь-які значні зміни в ній, а також ті випадки, у яких модель функціонує неефективно. Якщо страховик покладається на зовнішнього підрядника/поставника, ці відносини також повинні бути зафіксовані в документах разом з роз'ясненням доцільності використання послуг зовнішнього підрядника/поставника.

17.17.3 Страховику слід документально оформлювати результати статистичної перевірки якості, перевірконого випробування та перевірки в робочих умовах, проведених для того, щоб страховик міг оцінити придатність своєї внутрішньої моделі для цілей нормативного капіталу.

Додаткові рекомендації для групових внутрішніх моделей

17.17.4 З огляду на потенційну складність групової внутрішньої моделі, гнучкість, якою вона повинна володіти, та потенційну необхідність одержання ряду погоджень наглядового органу, важливо, щоб група повністю оформлювала у документах усі аспекти групової внутрішньої моделі чітко і однозначно. Це дозволяє наглядовим

органам виявляти, що було і що не було погоджено. Наглядовим органам слід вимагати, щоб страхова група ретельно фіксувала у документації обсяг внутрішньої моделі, роз'яснюючи, що лежить в рамках моделі, а що – поза її рамками, і які частини сфери діяльності групи були змодельовані. Наглядовим органам слід знати межі внутрішньої моделі.

17.17.5 Як мінімум, документи, що стосуються групової внутрішньої моделі, повинні містити:

- повний опис профілю ризиків страхової групи та того, як група моделює ці ризики, у тому числі головні припущення і методи, що лежать в основі моделювання;
- частини, організації та місця розташування страхової групи і зазначення того, які з них включені до моделі, поданої для погодження, а які виключені;
- зазначення того, які ризики моделюються, причому особливу увагу слід приділяти ризикам, що постають перед усією групою;
- внутрішньогрупові трансакції, такі як (субординовані) позики та інші гібридні інструменти разом різним рівнем їх умов спрацювання, гарантії, перестраховування, інструменти передачі капіталу і ризиків, умовні активи та пасиви, позабалансові статті та компанії спеціального призначення;
- вплив цих інструментів або на окремі юридичні особи, що займаються страхуванням, або на страхову групу, яка вважається єдиним економічним об'єктом, або як на страховика, так і на страхову групу, в залежності від наглядових вимог і того, як ці впливи моделюються;
- обґрунтування конкретних рішень, прийнятих щодо припущень, обсягу, спрощень;
- гнучкість архітектури моделі, яка дозволяє справлятися з ситуацією, коли припущення втрачають свою обґрунтованість;
- у більш широкому сенсі, процеси, які страхова група застосовує для затвердження, підтримки та оновлення моделі, у тому числі використання перевірок стресостійкості та аналізів можливого розвитку ситуації, а також результати цих перевірок і аналізів;
- те, як модель передбачає і моделює взаємозамінність капіталу, можливість передавати активи та питання ліквідності, припущення, зроблені особливо по відношенню до відображення внутрішньогрупових трансакцій та вільного потоку активів і пасивів на різних юрисдикційних територіях, і те, як група використовує дану модель для аналізу або якісного оцінювання питань ліквідності; а також

- розміщення капіталу в юридичних особах, які займаються страхуванням, зумовлене груповою моделлю, і те, як це зміниться у часи стресу для страхових груп, розташованих більш ніж на одній юрисдикційній території. Таке розміщення вимагається наглядовими органами, навіть якщо страхова група для цілей управління розміщує капітал по-іншому, тобто, за регіоном або напрямком діяльності страховика.
- 17.17.6 Якщо у груповій внутрішній моделі пропущені елементи, наглядовий орган повинен вимагати пояснення у рамках необхідної документації, наприклад якщо і чому стандартизований підхід використовується для деяких юридичних осіб, що займаються страхуванням, напрямків діяльності або ризиків.
- 17.17.7 Наглядові органи повинні вимагати, щоб страхова група надавала їм документацію, яка описує, чи моделювання здійснюється в однаковий спосіб на різних юрисдикційних територіях і для різних юридичних осіб, що займаються страхуванням, по відношенню, наприклад, до критеріїв моделювання, ризиків, напрямків діяльності, внутрішньогрупових трансакцій або інструментів передачі капіталу та ризиків (ІПКР), з належними поясненнями будь-яких відмінностей у підході.
- 17.17.8 Диверсифікація/концентрація ризиків означає, що деякі ризики або стани відмінюються або посилюються іншими ризиками або станами. Наглядовим органам слід вимагати надавати у рамках необхідної документації щодо внутрішньої моделі опис того, як страхова група:
- урахує наслідки диверсифікації/концентрації на різних релевантних рівнях у рамках групової внутрішньої моделі;
 - вимірює такі наслідки за нормальних та несприятливих умов;
 - підтверджує обґрунтованість цих вимірювань;
 - розподіляє наслідки диверсифікації у рамках групи відповідно до наглядових вимог.

Визнавати наслідки диверсифікації слід тільки тоді, коли це доцільно, з урахуванням співвідношень ризиків за несприятливих фінансових умов.

Поточна перевірка ефективності та погодження внутрішньої моделі наглядовим органом

- 17.18 Якщо наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу, він вимагає:
- щоб страховик контролював результативність застосування своєї внутрішньої моделі та регулярно переглядав і підтверджував поточну доцільність характеристик моделі. Наглядовий орган вимагає, щоб страховик демонстрував, що модель продовжує відповідати цілям нормативного капіталу

за умов, що змінюються, з урахуванням критеріїв статистичної перевірки якості, перевірконого випробування та випробування в робочих умовах;

- щоб страховик повідомляв наглядовому органу про внесені ним значні зміни у внутрішній моделі для перегляду і подальшого погодження використання моделі для цілей нормативного капіталу;
- щоб страховик належним чином документально оформлював зміни у внутрішній моделі; а також
- щоб страховик регулярно надавав інформацію, необхідну для здійснення наглядового перегляду та подальшого погодження внутрішньої моделі, як указано наглядовим органом. Ця інформація включає дані про те, як модель впроваджена у процеси управління, робочі процеси та стратегію управління ризиками страховика, а також дані про ризики, оцінені за допомогою моделі, та оцінки капіталу, одержані завдяки її застосуванню.

17.18.1 З часом діяльність страховика може зазнати значних змін у результаті впливу внутрішніх факторів або подій (таких як зміна стратегії страховика) та зовнішніх факторів або подій (таких як зміна відсоткових ставок), і внутрішня модель може втратити здатність у повній мірі відображати ризики, яких зазнає страховик, якщо вона не буде оновлюватись. Наглядовому органу слід регулярно переоцінювати внутрішню модель страховика та результати, які вона приносить, з урахуванням критеріїв статистичної перевірки якості, перевірконого випробування і перевірки в робочих умовах, щоб її можна було продовжувати застосовувати як засіб стратегічного прийняття рішень у контексті власного управління ризиками та капіталом страховика, а також як засіб підрахування вимог до нормативного капіталу, де це доцільно. Зазвичай тільки значні зміни, яких зазнала модель (такі як зміна основної структури моделі або використовуваної міри ризику) або зазнали ризики, які постають перед страховиком, повинні вимагати переоцінювання моделі наглядовим органом. Наглядовий орган і страховик можуть погодити між собою "політику зміни моделі", яка стосується ступеню змін, внесених до внутрішньої моделі, та часу внесення таких змін. Це дозволить страховику вносити незначні зміни до своєї внутрішньої моделі без попереднього погодження з наглядовим органом (за умови, що зміни вносяться в рамках погодженої політики), що дозволить оновлювати модель швидше і гнучкіше.

17.18.2 Слід вимагати від страховика повідомляти наглядовий орган про значні зміни у внутрішній моделі і належним чином фіксувати зміни у документах, що дозволить наглядовому органу оцінювати, для цілей подальшого погодження, поточну придатність моделі для використання для визначення вимог до нормативного капіталу. Услід за будь-якими значними змінами, внесеними до внутрішньої моделі,

наглядний орган може надати страховику достатньо часу для того, щоб той впровадив оновлену модель у свої стратегії ризику та робочі процеси.

- 17.18.3 Страховик повинен демонструвати, що дані, які використовуються у внутрішній моделі, залишаються доцільними, повними і точними.
- 17.18.4 Наглядному органу слід пильнувати, щоб його вимоги щодо постійного затвердження не обмежували неналежним чином використання внутрішньої моделі страховиком для цілей його власного управління ризиками та капіталом, знижуючи таким чином його здатність виконувати перевірку в робочих умовах.

Додаткові рекомендації для групових внутрішніх моделей

- 17.18.5 Страхова група повинна адаптувати свою модель до суттєвих змін у складі та діяльності групи, у тому числі злиття, придбання та інших структурних змін взаємопов'язаних юридичних осіб та змін у юрисдикції.
- 17.18.6 Наглядний орган повинен вимагати, щоб страхова група надавала документацію, в якій буде відображено суттєві зміни у діяльності групи та причини, за яких продовження використання групової внутрішньої моделі залишатиметься доцільним після таких змін. Якщо такі причини не можуть бути надані або є недостатніми, наглядний орган повинен вимагати, щоб група запропонувала відповідні зміни до моделі, викликані даною суттєвою зміною для переоцінки погодження, наданого наглядним органом.

Обов'язки наглядового органу

- 17.18.7 МАСН вважає, що надзвичайно важливим є те, щоб наглядові органи мали можливість у повній мірі розуміти внутрішні моделі страховиків і мали змогу оцінити їх якість. Для цього наглядовим органам слід мати доступ до досвідченого персоналу з належними технічними можливостями, а також достатніх ресурсів. Скоріше за все, наглядові органи потребуватимуть певного часу для набуття необхідного досвіду для оцінювання внутрішньої моделі страховика. Без досвіду і ресурсів наглядний орган не може належним чином погоджувати використання страховиком внутрішньої моделі для контрольних цілей. Наглядний орган також може забажати звернутись до послуг зовнішніх спеціалістів, які вважаються такими, що мають відповідний досвід, таких як консультантів-актуаріїв, бухгалтерських фірм та рейтингових агентств, які допоможуть йому в перегляді внутрішніх моделей страховика. У таких випадках наглядному органу слід зберігати за собою остаточну відповідальність за перегляд і погодження використання внутрішньої моделі для контрольних цілей.
- 17.18.8 Наглядний орган може на власний розсуд вжити проміжних заходів, надаючи страховику дозвіл на використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу вперше. Такі заходи

нададуть як страховикам, так і наглядовому органу достатньо часу для ознайомлення з внутрішніми моделями та їх використанням. Наприклад, упродовж перехідного періоду наглядовий орган може дозволити використання часткового внутрішнього моделювання для того, щоб дозволити страховику поступово перейти до повного використання внутрішніх моделей, або наглядовий орган може вимагати паралельно звітувати про нормативний капітал, визначений як за допомогою внутрішньої моделі, так і за допомогою стандартизованого підходу. Наглядовий орган може також вимагати дотримання мінімального рівня капіталу упродовж перехідного періоду.

- 17.18.9 Наглядовий орган може бути вимушений висунути додаткові вимоги до капіталу (добавки до капіталу) або вжити заходів для усунення будь-яких виявлених недоліків у внутрішній моделі перед тим, як надати погодження на використання внутрішньої моделі або як умову щодо використання моделі, або ж у контексті перегляду поточної придатності внутрішньої моделі для цілей нормативного капіталу. Може бути необхідним використання додаткових наглядових повноважень для вжиття таких наглядових дій і заходів, коли наглядовий орган дозволяє використання внутрішніх моделей для визначення вимог до нормативного капіталу.
- 17.18.10 Коли страховик, який є дочірнім підприємством страхової групи, бажає одержати погодження на використання ним внутрішньої моделі, яка сама є частиною ширшої "групової моделі", наглядовий орган, що здійснює нагляд за цим дочірнім підприємством, повинен проводити процес погодження у тісній співпраці з наглядовим органом, який здійснює нагляд за групою. Зокрема, наглядовий орган, що здійснює нагляд за дочірнім підприємством, повинен перевірити статус групової моделі і одержати інформацію від наглядового органу, який здійснює нагляд за групою, щодо застосовуваного ним процесу погодження.

Подання звітів до наглядових органів

- 17.18.11 Для цілей погодження наглядові органи повинні вимагати, щоб страховик подавав достатню інформацію, яка дозволила б їм погодити використання внутрішньої моделі для цілей нормативного капіталу і переконала б наглядовий орган у тому, що страховик належно виконує свій обов'язок управляти своїми ризиками та захищати інтереси держателів полісів. Ця інформація повинна включати результати аналізів, проведених у рамках статистичної перевірки якості, перевірконого випробування і перевірки в робочих умовах. У той час як наглядові органи повинні мати змогу точно визначати природу і обсяг інформації, якої вони потребують, звіти, які подаються до наглядових органів, повинні відповідати природі, масштабу і складності діяльності страховика.
- 17.18.12 Рівень інформації, яка стосується внутрішніх моделей, необхідної для того, щоб наглядові органи могли здійснювати повноцінне

оцінювання, повинен включати належну інформацію щодо стратегії управління ризиками і капіталом страховика – наприклад, стосовно того, як модель впроваджується у процедури керування страховика, його загальну стратегію ділової активності, виробничу діяльність та процеси управління ризиками. Страховику слід повідомляти наглядовому органу деталі щодо ризиків, оцінених за допомогою цієї моделі, у тому числі те, як ризики були виявлені і виміряні, а також інформацію про результати аналізу внутрішньої моделі, економічний капітал, одержаний на основі цих результатів, і те, як результати внутрішньої моделі порівнюються з результатами, одержаними у результаті стандартизованого підходу⁷³.

ОПС-18 Посередники

Наглядовий орган встановлює вимоги до дій страхових посередників і забезпечує їх виконання, щоб забезпечити, що вони здійснюють свою діяльність у професійний і прозорий спосіб.

Вступні рекомендації

18.0.1 Більшість стандартів у цьому ОПС стосуються осіб-посередників (тобто фізичних осіб, які надають послуги з посередництва). У деяких випадках вимоги стандартів застосовуються до посередника як організації; у таких випадках це чітко вказується у відповідній рекомендації. Якщо співробітники відділу прямих продажів страховика пропонують, погоджують умови або продають страхування як персонал страховика, ці стандарти застосовуються до страховика.

18.0.2 Фізичні особи або фірми, які просто направляють (або "представляють") потенційних клієнтів до страховика або страхового посередника, не здійснюючи посередництва, не охоплені цими стандартами. Також цими стандартами не охоплені особи, такі як консультанти з податків або бухгалтери, які, здійснюючи іншу професійну діяльність, надають:

- консультації щодо страхового покриття несистематично, у ході цієї іншої професійної діяльності, або
- загальну інформацію щодо страхових продуктів (не допомагаючи у виборі організації, що надає страхові продукти)

⁷³ Наглядові органи можуть вважати, що порівняння між вимогами до капіталу, визначеними за допомогою внутрішньої моделі, та вимогами до капіталу, визначеними за допомогою стандартизованого підходу, необхідне тільки упродовж перехідного періоду.

за умови, що метою цієї діяльності не є посередництво у договорі страхування або перестраховування.

- 18.0.3 Страхові посередники можуть також виконувати функції, які є додатковими до посередництва, багато з яких можуть бути описаними як функції, виконання яких страховик доручив стороннім організаціям. Ці додаткові функції можуть включати андеррайтинг, збір страхових внесків, адміністрування, управління претензіями по страхуванню, оцінювання збитків та оцінювання претензій. Ці функції виключені з визначення, яке МАСН дає страховому посередництву⁷⁴, але можуть бути охоплені іншими ОПС та стандартами, які стосуються ведення комерційної діяльності.
- 18.0.4 Системи і прийоми посередництва тісно пов'язані з традиціями, культурою та правовим режимом, що діє на даній юрисдикційній території, а також ступенем розвитку ринків страхування. З цієї причини підходи до регулювання посередництва також є різними. Слід пам'ятати про таку різноманітність, впроваджуючи цей ОПС і пов'язані з ним стандарти і рекомендації, щоб в результаті досягти справедливого ставлення до клієнтів.
- 18.0.5 Страхове посередництво передбачає існування області взаємодії між страховиками та існуючими або потенційними держателями полісів. Ефективне оцінювання якості страхового посередництва у значному ступені вимагає вивчення наглядовим органом політики, процесів і процедур, які стосуються конкретних відносин з клієнтами та конкретних трансакцій. Якщо страхове посередництво (у тому числі діяльність з посередництва, яка здійснюється співробітниками відділу прямих продажів страховика) здійснюється посередниками, які належать до групи, очікується, що наглядові органи будуть застосовувати ці стандарти до усіх організацій, які належать до групи, що здійснюють діяльність зі страхового посередництва. Якщо посередники беруть участь у групі або фінансовому конгломераті, застосування відповідної політики та процедур до страхового посередництва в усій групі повинне призвести до справедливого ставлення до клієнтів в усій групі, навіть якщо правові норми на деяких юрисдикційних територіях встановлюють вимоги, що потенційно є нижчими, ніж вимоги, використовувані групою.
- 18.0.6 Наглядовому органу слід зважити застосування цих стандартів і рекомендацій, враховуючи, що існують різні бізнес-моделі, від фізичних осіб-підприємців до великих підприємств, у тому числі спеціалізовані оптові посередники або перестраховальні посередники.
- 18.0.7 Природа клієнтів, з якими взаємодіє посередник, та складність запропонованих продуктів також мають значення. Клієнти-фізичні особи мають інші потреби з точки зору захисту споживачів, ніж великі підприємства; продукти зі страхування життя з елементами

⁷⁴ Однак на деяких юрисдикційних територіях ці допоміжні функції включені до визначення посередництва. Див. глосарій.

інвестування зазвичай є більш складними, ніж загальні продукти, які представляють індивідуальні види страхування.

18.0.8 Щоб урахувати природу, масштаб і складність бізнесу, застосовуючи цей ОПС та стандарт, наглядовий орган може застосувати функціональний підхід, концентруючи увагу на діяльності, яку здійснює посередник, щоб забезпечити послідовність і запобігти регуляторному арбітражу.

Види посередників

18.0.9 Посередники поділяються на дві категорії. Вони діють або в першу чергу від імені клієнта, або в першу чергу від імені страховика.

- Коли посередник діє в першу чергу від імені страховика, посередник продає продукти одного або від імені одного або декількох страховиків, його часто називають "агентом" або "постачальником". Посередники можуть діяти від імені єдиного страховика (іноді вони називаються "фірмовими страховими агентами") або представляти декількох страховиків. Продукти, які вони пропонують, можуть бути обмежені агентською угодою з даним страховиком (даними страховиками).
- Коли посередник діє в першу чергу від імені клієнта, посередник залежить від страховика (страховиків), чий продукт він продає. Їх часто називають "брокерами" або "незалежними фінансовими консультантами", і вони можуть обирати продукти з ряду тих, що наявні на ринку.

Для цілей цих стандартів та рекомендацій, якщо важлива різниця між посередниками, описаними вище, перша категорія називається агентами, а друга – брокерами.

18.0.10 Деякі наглядові органи не роблять різниці між агентами і брокерами у законодавстві, а натомість фокусують увагу на діяльності, яку ті здійснюють. Посередник може мати інший статус залежно від відносин з клієнтами та продукту або послуги, який він пропонує.

18.0.11 Посередницькою діяльністю займаються як великі міжнародні фірми, так і місцеві фізичні особи-підприємці. Посередницькі фірми іноді діють як незалежні підприємства або відділення страховиків або інших фінансових установ, або як частини нефінансових організацій.

18.0.12 Страховики використовують різні канали розповсюдження для просування на ринку та продажу страхових продуктів. Такі канали можуть включати різноманітних партнерів, таких як автомобільні салони, відділення поштового зв'язку, компанії роздрібної торгівлі та туристичні агенції, які пропонують страхування по відношенню до основних продуктів, які вони продають, і послуг, які вони надають. У багатьох випадках ця діяльність буде вважатись посередництвом щодо відповідних страхових продуктів.

- 18.0.13 Термін "банкостраховання" описує відносини між банком та страховиком, в рамках яких канали розповсюдження банку використовуються для продажу страхових продуктів.
- 18.0.14 Праця посередників зазвичай оплачується у вигляді гонорару або комісії, які можуть виплачуватись страховиком і вираховуватись з коштів, закладених у поліс, або стягатись безпосередньо з клієнта, в залежності від обставин. Якщо співробітники відділу прямих продажів страховика здійснюють страхове посередництво як персонал страховика, вони одержують зарплатню, а також одержують будь-яку належну комісію.

Роль посередників у зміцненні довіри

- 18.0.15 Страхування відіграє важливу роль у суспільстві. На більшості ринків страхування посередники відіграють роль важливих каналів розповсюдження страхування. Їх етична поведінка надзвичайно важлива для підвищення рівня впевненості у ринках страхування.
- 18.0.16 Просування справедливих, безпечних і стабільних ринків страхування, формування у загальної публіки довіри і впевненості у страховому секторі є інтересом наглядових органів. Завдяки своїй взаємодії зі споживачами та страховиками, посередники відіграють ключову роль у побудові та підтриманні довіри і впевненості суспільства.
- 18.0.17 Деякі професійні органи та інші зацікавлені організації також вважають, що посередники зобов'язані працювати на благо суспільства. З метою підвищення професійного рівня страхових посередників вони, з-поміж усього іншого, заохочують їх одержувати професійну кваліфікацію, постійно розвиватись у професійній сфері, поводитись етично, справедливо ставитись до споживачів та покращувати зв'язки з загальною публікою, у тому числі через лідерство. Такі заходи спрямовані на підвищення рівня впевненості загальної публіки в страхових посередниках шляхом підвищення професійних стандартів, і багато цих стандартів описуються далі у цьому документі.

Роль посередників у підвищенні обізнаності з фінансових питань

- 18.0.18 Посередники можуть робити значний внесок у захист прав споживачів, допомагаючи споживачам приймати інформовані рішення щодо продуктів, які вони купують. Захист прав споживачів ураховує неоднаковий рівень і якість інформації, якою володіють провайдери фінансових послуг і продавці фінансових продуктів, і якою володіє загальна публіка, якій ці продукти продаються. Якщо страховики та страхові посередники здійснюють свою комерційну діяльність етично, це допомагає забезпечити належний рівень інформованості споживачів стосовно страхових продуктів, які вони купують, ще до того, як буде укладено договір.
- 18.0.19 Висока обізнаність споживачів з фінансових питань є ще одним засобом забезпечення того, що споживачі будуть проінформовані про

продукти, якими вони можуть скористатись, і розумітимуть їх призначення, те, як вони працюють, і їх основні характеристики, у тому числі вартість. Це розуміння допомагає споживачам порівнювати продукти і купувати страхові продукти, які відповідають їх потребам.

18.0.20 Підвищення обізнаності з фінансових питань може мати користь, зокрема, для споживачів на юрисдикційних територіях, де стандарти захисту прав споживачів або рівні фінансової грамотності є низькими. Це особливо важливо, коли йдеться про складніші фінансові продукти, особливо ті, які містять елемент інвестування.

18.0.21 Страхові посередники є не єдиною стороною, зацікавленою у підвищенні обізнаності з питань фінансів і ризиків серед споживачів; уряди, наглядові органи, організації, що захищають соціальні інтереси, та страховики суттєво зацікавлені в захисті прав споживачів і відіграють у ньому значну роль. Страхові посередники також не є єдиними агентами, які підвищують рівень фінансової обізнаності. Інші зацікавлені сторони, використовуючи різні канали обміну інформацією, у тому числі ЗМІ, також можуть відігравати значну роль у цьому процесі. Незважаючи на це, те, що посередники безпосередньо взаємодіють зі споживачами та займаються просуванням продуктів споживачам, ставить їх у положення, яке дозволяє підвищувати рівень фінансової обізнаності та освіченості загальної публіки щодо питань ризику та страхування.

18.0.22 Страхові посередники можуть використовувати різноманітні засоби для підвищення рівня обізнаності з фінансових питань, як наприклад:

- використовувати особисті зустрічі зі споживачами для того, щоб роз'яснювати їм характеристики продуктів, у яких ті можуть бути зацікавлені, що може бути особливо важливим, якщо споживачі бажають укласти складні або довгострокові договори;
- давати посилання на конкретні веб-сайти або інший довідковий матеріал, який надає релевантну інформацію, або самим публікувати таку інформацію;
- давати доступ до інших джерел фінансових засобів, таких як онлайн-калькулятори, які оцінюють премії або рівні покриття, або пропонувати їх;
- брати участь в освітніх ініціативах, таких як навчальні семінари.

18.0.23 Організуючи освітні ініціативи з фінансових питань, посередникам слід забезпечувати, щоб співробітники, які здійснюють відповідну діяльність, мали достатні знання з цієї тематики, а також щоб наявні матеріал або засоби були актуальними і не містили помилок, наскільки це можливо. Такі ініціативи можуть бути направлені на конкретну аудиторію, таку як соціально вразливі верстви населення, і найкращим

підходом до їх організації буде забезпечення легкості та зручності користування ними.

- 18.0.24 Якщо серед споживачів підвищиться рівень розуміння умов та переваг, які вони можуть очікувати від продуктів страхування, це також може призвести до зниження кількості скарг на посередників або страховиків, чиї продукти вони продають.
- 18.0.25 Діяльність посередників, спрямована на підвищення рівня обізнаності з фінансових питань, якщо здійснювати її на високому професійному рівні, може розглядатись як послуга, що надається населенню, що допоможе підвищити як власну репутацію страхових посередників, так і репутацію сектора страхування.

Застосування ОПС до діяльності посередників

- 18.0.26 Хоча цей ОПС стосується конкретно нагляду за посередниками, інші ОПС, які стосуються, повністю або частково, нагляду за посередниками так же, як і нагляду за страховиками, є:
- ОПС-19 (Порядок ведення справ)
 - ОПС-21 (Протидія шахрайству в страхуванні)
 - ОПС-22 (Протидія відмиванню коштів та боротьба з фінансуванням тероризму (ПВК/БФТ)).
- 18.0.27 Наглядовому органу слід мати достатні повноваження для здійснення нагляду за посередниками, у тому числі повноваження видавати правила і вживати заходів примусового характеру.

18.1 Наглядовий орган вимагає, щоб страхові посередники були зобов'язані одержувати ліцензію.

- 18.1.1 На деяких юрисдикційних територіях замість терміну "ліцензування" використовується інша термінологія або застосовуються інші процеси, такі як "надання дозволу" або "реєстрація". Для цілей цього ОПС використовується єдиний термін "ліцензування".
- 18.1.2 Наглядовий орган може надавати ліцензії посередникам на рівні організацій або на рівні фізичних осіб або на обох рівнях. Якщо співробітники відділу прямих продажів страховика здійснюють страхове посередництво як персонал страховика, ця діяльність може бути охоплена ліцензією страховика або може вимагати окремого ліцензування посередницької діяльності.
- 18.1.3 Якщо ліцензування здійснюється на рівні організацій, наглядовий орган може ураховувати те, чи в організації запроваджено процедури, які забезпечують, щоб фізичні особи, які здійснюють страхове посередництво під його відповідальність, відповідали належним стандартам професіоналізму та компетентності. Наглядовий орган може також встановлювати власні вимоги для допущення фізичних

осіб, які є співробітниками страхових посередників, до здійснення посередництва.

18.1.4 Певні види страхової діяльності є складнішими та мають справу з більшою кількістю ризиків, а тому вимагають від посередника ширших знань та досвіду, у тому числі для надання консультацій. З огляду на це наглядовий орган може вказувати у ліцензії види страхового посередництва, на здійснення яких страховик посередник має право, з урахуванням, наприклад, запропонованого плану ділової активності та областей компетенції посередника.

18.1.5 Перед тим як видати ліцензію, наглядовому органу слід вимагати подання заявки, а також додаткової інформації, яка може включати наступне:

- копію правил і принципів ведення бізнесу страхового посередника або підтвердження згоди на виконання правил і принципів ведення бізнесу, опублікованих наглядовим органом;
- дані щодо форми власності, у тому числі усю релевантну інформацію, необхідну для повного розуміння форми власності і контролю страхового посередника;
- запропонований метод капіталізації;
- план ділової активності, у тому числі деталі запропонованих ділових і фінансових прогнозів;
- інформацію про співробітників, зокрема про ключових посадовців;
- позитивні результати перевірки відповідності ключових посадовців займаній посаді;
- докладну інформацію про будь-яких значних третіх осіб, які надають послуги;
- докладну інформацію про запропонованого аудитора, де це необхідно;
- докладну інформацію про охоплення страхування ризиків професійної відповідальності, у тому числі обсяг і обмеження, або подібну гарантію;
- плани забезпечення неперервності бізнесу;
- якщо посередник є юридичною особою, релевантну інформацію про щодо цього, таку як меморандум та установчі документи, а також сертифікат про реєстрацію юридичної особи;
- докладну інформацію про політику, процедури та засоби контролю у таких ключових сферах як:
 - виконання законодавчих вимог;

- протидія фінансовим злочинам (у тому числі ПВК/БФТ та шахрайству);
- нові напрямки діяльності;
- активи клієнта;
- скарги;
- конфлікти інтересів.

Для успішного завершення процесу ліцензування наглядовий орган може вимагати надання додаткової інформації на його вимогу.

- 18.1.6 Наглядовий орган може встановлювати вимоги щодо мінімальних фінансових ресурсів, наприклад для того, щоб посередники, яким не вистачає фінансових ресурсів для протистояння шокам, не могли виходити на ринок. У такому випадку ці вимоги можуть такі враховувати фактори ризику, як природа страхової діяльності, посередництво якої буде здійснюватись, те, чи посередник має особові рахунки, рівень страхування ризиків професійної відповідальності та рівень поточних витрат, щоб забезпечити встановлення вимоги до фінансових ресурсів, що належним чином ураховує ризики.
- 18.1.7 За певних і обмежених обставин наглядовий орган може робити винятки з деяких вимог ліцензування. Наглядовому органу слід забезпечувати, щоб будь-які такі винятки не стали причиною регуляторного арбітражу або не підвищили рівень ризику, що постає перед клієнтами.
- 18.1.8 Наглядовому органу слід вирішити, які вимоги ліцензування застосовуються до посередників, що здійснюють транскордонну діяльність з-за меж даної юрисдикційної території. Ці вимоги повинні бути прозорими як для посередників, так і для споживачів, щоб останні могли прийняти інформоване рішення, якщо вони бажають мати справу з посередниками з іншої юрисдикційної території.
- 18.1.9 Наглядовий орган може розглянути можливість видачі ліцензій, що періодично продовжуються. Перевагою такого підходу буде забезпечення періодичної перевірки виконання нормативних вимог до ліцензування.
- 18.2 Наглядовий орган забезпечує, щоб за страховими посередниками, що мають ліцензію для виконання діяльності на його юрисдикційній території, здійснювався постійний наглядовий контроль.**
- 18.2.1 Наглядовому органу слід забезпечити, щоб початкові умови ліцензування, з урахуванням конкретної ситуації, та поточні нормативні вимоги виконувались після того, як було видано ліцензію.
- 18.2.2 Окрім постійного контролювання виконання умов ліцензування та інших нормативних питань, наглядовий орган може вимагати, щоб

йому невідкладно повідомлялась інформація про будь-які порушення умов ліцензування або інших нормативних положень.

18.2.3 Загалом аналіз скарг на страховиків та посередників є цінним джерелом інформації для виявлення неналежної поведінки у галузі посередництва.

18.2.4 Постійний контроль може включати як повідомлення необхідної інформації наглядовому органу (дистанційний контроль), так і інспектування на місці у разі необхідності. Більш детальна інформація з цієї теми подана в ОПС-9 (Наглядовий контроль і подання звітів), але для того щоб вона відповідала особливостям посередницької діяльності, може знадобитись певна її адаптація. Наглядовий орган може вказати, яка інформація повинна надаватись для здійснення дистанційного контролю, у тому числі інформація, яку необхідно повідомляти у плановому порядку або в особливих випадках, наприклад (але не обмежуючись):

- фінансові звіти, де необхідно, перевірені аудитором, або інші документи, що підтверджують фінансову стійкість посередника;
- лист з рекомендаціями аудитора, в разі необхідності;
- підтвердження охоплення страхування ризиків професійної відповідальності (у тому числі виключення або обмеження) або подібної гарантії;
- інформація про джерела та розміщення господарської діяльності;
- стислий огляд рухів на рахунках, де лежать активи клієнта, якщо це доцільно;
- зміни у складі ключових посадовців та значних власників.

18.2.5 Інспектування на місці може стосуватись таких сфер:

- управління організацією та засоби внутрішнього контролю;
- процедури та засоби контролю для боротьби з фінансовою злочинністю;
- аналіз рахунків, де лежать активи клієнта, якщо це доцільно
- аналіз даних про клієнтів;
- аналіз скарг;
- аналіз розкриття клієнтам інформації та умови агентських угод (УАУ);
- аналіз документації, в якій фіксуються надані поради і консультації та причин надання таких порад і консультацій.

- 18.2.6 Де доцільно, наглядовий орган може також регулярно використовувати звичайні формальні наради і зустрічі з посередниками як додатковий засіб до цих процедур дистанційного контролю та інспектування на місці. До того ж, якщо доцільно, наглядовий орган може також використовувати перевірки на місцях, такі як використання спеціально підготовлених клієнтів для виявлення якості обслуговування та інших аспектів роботи посередників, для того щоб оцінити, чи політика і процедури посередників служать на благо клієнтів.
- 18.2.7 Де необхідно, наглядовому органу доведеться застосовувати процедури наглядового контролю до страхових посередників на рівні, на якому здійснюється ліцензування (тобто на рівні організації або на рівні фізичної особи), або на рівні страховика. Звітування про виконання вимог співробітниками відділу прямих продажів страховика є відповідальністю страховика.
- 18.2.8 Здійснюючи постійний контроль, наглядовий орган може скористатись перевагами підходу, що базується на ризиках, який приділяє більшу увагу сферам, у яких ризики можуть бути вищими, наприклад:
- якщо посередництво включає надання порад і консультацій;
 - посередництво стосується продуктів з тривалим строком чинності, складних продуктів або продуктів зі значним елементом інвестування;
 - посередництво здійснюється по відношенню до менш складних клієнтів.

Непрямий нагляд

- 18.2.9 Засобом нагляду, використовуваним на деяких юрисдикційних територіях, є непрямий нагляд за посередниками через здійснення нагляду за страховиками. Застосовуючи непрямий підхід, наглядовому органу доведеться врахувати ступінь ефективності нагляду, який забезпечує такий підхід. Незважаючи на те, який підхід було обрано, саме наглядовий орган несе відповідальність за забезпечення ефективного нагляду за посередниками.
- 18.2.10 Непрямий підхід може бути доцільнішим для здійснення нагляду за агентами, ніж за брокерами, оскільки, будучи агентом, посередник може діяти згідно з агентською угодою зі страховиком.
- 18.2.11 Непрямий нагляд може здійснюватись за обставин, коли страховик покладається на те, щоб посередник здійснював певні процеси від його імені. Наприклад, від страховиків очікується, що вони одержуватимуть відповідну документацію стосовно їх клієнтів, щоб продемонструвати, що було проведено належну перевірку клієнтів і/або процедури встановлення фактів. Страховиків будуть оцінювати щодо адекватності проведених процесів та одержаної документації, у

тому числі тоді, коли страховик покладається на те, що посередники проведуть цю роботу та нададуть необхідні документи.

- 18.2.12 Наглядовому органу слід вимагати, щоб страховики здійснювали комерційну діяльність тільки з ліцензованими посередниками, і щоб вони підтверджували, що посередники, з якими у них існують домовленості, мають належні знання, уміння та фінансові можливості, що дозволяють здійснювати таку діяльність.
- 18.2.13 Наглядовий орган може також вимагати, щоб страховики мали прозорі механізми урегулювання скарг щодо таких посередників та звітування про порушення посередниками нормативних вимог. Це може включати виявлення того, чи є конкретні посередники або конкретні питання предметом регулярних або частих скарг. Документація, у якій відображено ці питання, дозволить страховиками повідомляти наглядовий орган про скарги, що часто повторюються, якщо такі скарги можуть представляти інтерес для оцінювання надійності посередника.
- 18.2.14 Згідно з цим підходом наглядовому органу слід забезпечувати, щоб страховики виконували його вимоги щодо нагляду за посередниками, здійснюючи інспектування на місці та дистанційний контроль страховиків.

Саморегульовані організації

- 18.2.15 Саморегульована організація (СРО) є неурядовою організацією, яка здійснює певний обсяг наглядового контролю за галуззю промисловості або сферою діяльності. Діяльність з нагляду, що здійснюється саморегульованою організацією, може зробити позитивний внесок у нагляд за посередниками через регулювання діяльності її членів та вимог щодо виконання професійних стандартів.
- 18.2.16 Якщо у нагляді за посередниками бере участь СРО, наглядовому органу слід переконатись, що СРО відповідає належним стандартам, перш ніж надати їй такі повноваження. Наглядовому органу слід продовжувати здійснювати нагляд за саморегульованою системою, переконуючись, що її функції виконуються належним чином, що її стандарти є достатньо жорсткими і що вона вживає належних заходів для усунення будь-яких недоліків.
- 18.2.17 Нормативні та професійні вимоги СРО можуть не охоплювати усіх аспектів нагляду за страховими посередниками, які цікавлять наглядовий орган. Тому, якщо на СРО покладено частину відповідальності за проведення нагляду, наглядовому органу все одно не слід повністю знімати з себе відповідальність за нагляд через те, що діє подібна система.
- 18.3 Наглядовий орган вимагає, щоб страхові посередники підтримували належний рівень професійних знань та досвіду, чесності та компетентності.**

Професійні знання і досвід

- 18.3.1 Важливо, щоб фізичні особи, які працюють страховими посередниками, мали достатні професійні знання, що дозволяли б їм виконувати свої обов'язки. Професійні знання можуть бути одержані з досвіду, освіти та спеціального навчання. Щоб продемонструвати, що було досягнуто певного рівня професійних знань, бажано одержати належну професійну кваліфікацію.
- 18.3.2 Професійна кваліфікація є фундаментом якості роботи, яку здійснюють професіонали, у тому числі страхові посередники. Тому наглядовий орган зацікавлений у забезпеченні того, щоб страхові посередники мали політику і дотримувались процедур, які заохочували б осіб одержувати відповідну професійну кваліфікацію.
- 18.3.3 Наглядовий орган може також забезпечувати, щоб особи, що здійснюють діяльність зі страхового посередництва, мали професійну кваліфікацію та досвід, що відповідають виду страхової діяльності, у якому вони здійснюють посередництво. Складніші продукти або клієнти потребують більш високої або більш вузької кваліфікації або ширшого досвіду. Кваліфікація та досвід окремих осіб також повинні відповідати виду посередництва, що здійснюється, і залежить від того, чи особа є агентом конкретного страховика, чи брокером, що діє в першу чергу від імені клієнта. Після того, як буде одержана професійна кваліфікація, важливо, щоб особи, які продовжують працювати страховими посередниками, підтримували свої професійні знання на актуальному рівні. Деякі професійні організації вимагають, щоб їх члени проводили указану мінімальну кількість часу, беручи участь у заходах з підвищення кваліфікації.
- 18.3.4 Наглядовий орган може визнавати кваліфікаційні атестати, які надаються певними професійними організаціями. Якщо на юрисдикційній території немає такої професійної організації, можна заохочувати осіб одержувати кваліфікаційні атестати через професійні організації на інших юрисдикційних територіях або визнавати такі кваліфікаційні атестати. Наглядовий орган може також визнавати міжнародні кваліфікаційні, якщо вони є еквівалентними або оцінюються вище ніж кваліфікаційні атестати, які видаються на даній юрисдикційній території.
- 18.3.5 Посередникам слід також знати про статус страховиків, чиї продукти вони продають. Наприклад, їм слід знати, на якій юрисдикційній території (територіях) страховик має ліцензію, чи здійснює він діяльність через територіальне відділення або дочірнє підприємство, фінансовий стан та кредитний рейтинг страховика та застосовність будь-яких схем захисту держателів полісів до продуктів цього страховика.

Чесність

- 18.3.6 Дуже важливо, щоб страхові посередники діяли чесно і дотримувались високих етичних стандартів. Вони вимагають від даних осіб певних якостей, тобто особи повинні:

- бути чесними, надійними та відкритими;
- заслуговувати на довіру, бути поважними;
- не користуватись несправедливою перевагою;
- не приймати або не пропонувати подарунків, якщо вони можуть означати неналежне зобов'язання.

18.3.7 Наглядний орган може забезпечувати, щоб до осіб, які здійснюють посередницьку діяльність, застосовувались або внутрішня політика і процедури, або етичні стандарти професійних організацій, які вимагають чесності.

18.3.8 Наглядний орган також може викласти власні очікування, опублікувавши кодекс поведінки, якого повинні дотримуватись посередники. Кодекси поведінки повинні доповнювати відповідні законодавчі акти і можуть стосуватись будь-яких аспектів відносин між страховими посередниками та їх клієнтами.

18.3.9 Посередницьким фірмам слід застосовувати процедури, які дозволяють їм оцінювати чесність осіб, що здійснюють посередницьку діяльність від їх імені. Очікується, що такі процедури включатимуть перевірки, що здійснюються до прийому на роботу, а також поточні вимоги. Перевірки, що здійснюються до прийому на роботу включатимуть, серед іншого, перевірки на наявність судимостей та перевірки даних про попередні місця роботи.

Компетентність

18.3.10 Наглядному органу слід забезпечити, щоб особи, які здійснюють діяльність у сфері страхового представництва, робили це тільки по відношенню до того напрямку діяльності, у якому вони компетентні.

18.3.11 Наглядний орган повинен очікувати, що страхові посередники впроваджуватимуть політику і процедури, які дозволять оцінювати компетентність осіб, що здійснюють посередницьку діяльність. Оцінювання повинне бути особливо важливим по відношенню до нових співробітників або якщо на колектив було покладено нову або більш складну відповідальність. Компетентність усіх відповідних співробітників також слід постійно контролювати. Такий контроль може включати такі дії, як:

- спостереження за проведенням ними співбесід з клієнтами;
- аналіз даних про клієнтів;
- внутрішні співбесіди;
- коучинг.

18.3.12 Повноваження наглядового органу, які дозволяють йому проводити інспектування на місці (у тому числі аналіз даних про клієнтів та співбесіди з окремими співробітниками), також дають наглядовому

органу можливість оцінювати компетентність окремих осіб у ході наглядових перевірок.

Роль професійних стандартів

18.3.13 Якщо існують СРО та професійні органи, вони можуть служити ефективним засобом у підтримці професійних стандартів у тих випадках, коли вони випускають стандарти або кодекси, яких їх члени повинні дотримуватись. Стандарти, що висуваються СРО або професійними органами, чікими членами є страховики, можуть стосуватись таких сфер як:

- чесна поведінка з дотриманням високих етичних стандартів;
- дії у найкращих інтересах кожного клієнта;
- надання послуг високої якості;
- справедливе ставлення до клієнтів.

18.3.14 Якщо виявиться, що певні члени порушили професійні стандарти організації, на цих членів може бути накладені дисциплінарні стягнення, такі як тимчасове усунення від виконання обов'язків або виключення з членів організації.

18.3.15 Якщо наглядовий орган покладається на членство посередників у професійному органі, він може перевіряти, щоб цей орган мав ефективну дисциплінарну схему. Незважаючи на це, наглядовий орган може вирішити не покладатись повністю на такі професійні процеси і залишити за собою право безпосередньо розглядати питання професійної поведінки окремих осіб.

18.4 Наглядовий орган вимагає, щоб страхові посередники застосовували належне управління підприємством.

18.4.1 До страхових посередників повинні висуватись мінімальні вимоги щодо управління підприємством. Вимоги щодо управління підприємством можуть бути різними, в залежності від природи і масштабу посередника та складності його діяльності, і можуть враховувати вимоги загального законодавства, що регулює діяльність компаній. Тому різні організації посередників можуть мати різні вимоги. Однак мінімальні вимоги щодо управління підприємством, що висуваються до кожного посередника, повинні бути достатніми для того, щоб забезпечити надійне і зважене управління діяльністю підприємства і захистити інтереси держателів полісів.

18.4.2 Добросовісного управління можна намагатись досягти через опублікування наглядовим органом, а також іншими органами та організаціями, рекомендацій, наприклад, Кодексу робочої поведінки для страхових посередників, у якому будуть визначені їх обов'язки по відношенню до питань, пов'язаних з управлінням, і викладені очікування у таких сферах, як:

- досягнення і підтримання стандартів щодо придатності осіб до виконання їх обов'язків;
- забезпечення належних стандартів ведення комерційної діяльності;
- забезпечення того, що прийняття ключових рішень здійснюється за умови достатнього обговорення на рівні правління або з ключовими посадовцями, в залежності від ситуації;
- забезпечення належних кадрових ресурсів для здійснення комерційної діяльності;
- забезпечення достатнього рівня засобів внутрішнього контролю за діяльністю;
- ведення належних архівів та записів і забезпечення можливості їх вивчення;
- здійснення належного контролювання функцій, виконання яких доручене стороннім організаціям;
- виконання усіх релевантних вимог законодавства, у тому числі законодавства, яке не стосується страхування, наприклад, по відношенню до протидії відмиванню коштів, шахрайства тощо.

18.4.3 Встановлюючи вимоги щодо управління, наглядовому органу необхідно буде розглянути можливість застосування таких вимог по відношенню до фізичних осіб-підприємців та малих підприємств, що діють як страхові посередники. З огляду на свій малий розмір фізичним особам-підприємцям та малим підприємствам буде складно або неможливо виконувати різні вимоги, які висуваються до більших організацій. Ключові сфери, де вимоги можуть бути складними для виконання, можуть включати засоби внутрішнього контролю, розділення обов'язків, функції щодо виконання нормативних вимог та виконання вимог щодо підготовки та компетенції. Хоча очікується, що цей та інші стандарти МАСН, які стосуються страхових посередників, будуть застосовуватись з урахуванням масштабу, природи та складності діяльності, наглядовому органу треба буде переконатись, що посередник дотримується мінімальних стандартів.

18.4.4 Страховики несуть відповідальність за керування діями співробітників своїх підрозділів прямих продажів і повинні виконувати вимоги ОПС-7 (Корпоративне управління).

18.5 Наглядовий орган вимагає, щоб страхові посередники розкривали перед клієнтами, як мінімум:

- **умови ділових відносин між ними та клієнтом;**
- **відносини, які вони мають зі страховиком, з яким у них укладена угода; а також**

- **інформацію, на основі якої вони одержують винагороду, якщо існує потенційний конфлікт інтересів.**

18.4.5 Цей стандарт стосується розкриття інформації про питання, які мають відношення до самих посередників. Вимоги щодо розкриття інформації про страхові продукти, які пропонуються клієнтам, охоплені ОПС-19 (Порядок ведення справ).

18.4.6 Встановлюючи вимоги щодо розкриття інформації, наглядовому органу слід пам'ятати, що існують відмінності між:

- природою різних страхових продуктів;
- рівнем складності різних клієнтів; а також
- способами, у які укладаються різні види страхування (наприклад, відмінності між комерційними та індивідуальними видами страхування).

Це може певним чином вплинути на природу та час розкриття інформації.

18.4.7 З цієї причини очікування щодо часу та ступеню детальності розкриття інформації можуть бути різними. Наглядовому органу слід забезпечити, щоб вимоги щодо розкриття інформації у разі необхідності надавали достатній захист споживачам, враховуючи ці фактори.

Загальні умови співробітництва

18.4.8 Угода про загальні умови співробітництва може бути зручним засобом, завдяки якому страховий посередник може забезпечити споживача важливою інформацією і виконати багато вимог щодо розкриття інформації. Такий документ може містити таку інформацію:

- хто надав їм ліцензію і здійснює за ними нагляд;
- чи виступають вони у ролі агента або брокера;
- надавані послуги, у тому числі чи пропонують вони продукти усіх страховиків, обмеженого кола страховиків або єдиного страховика;
- порядок і умови оплати;
- права розривання договору;
- повідомлення про скарги;
- правила поводження з активами клієнта, у тому числі з процентами;
- конфіденційність наданої інформації;
- релевантне законодавство;
- інформація, на основі якої вони одержують винагороду.

- 18.4.9 Слід очікувати, що страхові посередники будуть надавати інформацію про загальні умови співробітництва клієнтам, і будуть робити це до того, як буде підписано страховий поліс. Якщо між посередником і клієнтом існують тривалі ділові відносини або якщо дія полісу поновлюється, коли загальні умови співробітництва уже відомі, посередникам слід перевірити, чи не слід надати цю інформацію повторно. Більш детальна інформація щодо загальних умов співробітництва може бути необхідною тільки тоді, коли до цих умов вносяться зміни.
- 18.4.10 Коли необхідно негайно домовитись про покриття страхування, може бути неможливим надати документацію щодо загальних умов співробітництва на момент укладання договору. У таких ситуаціях інформація може бути надана усно, а через прийнятний період часу буде подана письмова документація.
- 18.4.11 Наглядний орган може вважати за найкраще, а тому рекомендувати або вимагати, щоб копія загальних умов співробітництва, підписана клієнтом, зберігалась в архівах страхового посередника. Якщо посередництво страхування здійснюється через Інтернет, від клієнта можна вимагати, щоб він визнав загальні умови страхування до того, як одержить поліс. Страховик може зберігати електронні записи.

Статус посередника

- 18.5.1 Статус страхового посередника надасть клієнту інформацію про обсяг продуктів, які йому пропонуються, та вказати на можливий конфлікт інтересів. Якщо страховий посередник може обирати продукти тільки єдиного страховика або з обмеженого асортименту, клієнт може провести власне дослідження, щоб побачити, чи може він одержати кращі умови або більш підходящий продукт від інших учасників ринку.
- 18.5.2 Тому особливо важливим є те, щоб страхові посередники надавали клієнтам інформацію про свої відносини зі страховиками, з якими вони мають справу, особливо про те, чи вони є незалежними посередниками, агентами, легально або на практиці, працюють з однією або декількома страховими компаніями, і те, чи мають вони повноваження укладати страхові договори від імені страховика або ні.
- 18.5.3 Потенційні конфлікти інтересів можуть виникнути, якщо посередник є частиною більшої страхової групи, або якщо посередник має фінансовий інтерес, такий як володіння акціями страховика або страхової групи. Слід повідомляти про такі відносини клієнтам.
- 18.5.4 Ця інформація може бути подана в рамках загальних умов співробітництва або окремо. Слід підкреслити важливість цієї інформації, повідомляючи її клієнту.

Винагорода

- 18.5.5 Страхові посередники зазвичай одержують винагороду через гонорар або комісію:

- гонорар, що виплачується безпосередньо клієнтом;
- гонорар або комісію, що виплачуються опосередковано клієнтом, наприклад, шляхом вирахування з премій або інвестованих коштів; або
- гонорар або комісію, що виплачуються страховиком.

18.5.6 Інформація про порядок і умови оплати може бути важливою для клієнтів, залежно від видів страхування, які їх цікавлять. Наприклад, для страхових продуктів, що мають елемент інвестування, інформація про будь-який гонорар або інші кошти, вираховані з первинної інвестованої суми, а також про гонорар або комісії, вираховані з інвестиції пізніше, будуть важливими. Для продуктів з інших видів страхування, ніж страхування життя, та чистих продуктів зі страхування життя, де гонорар не виплачується безпосередньо клієнтом, така інформація матиме меншу значимість, але впливатиме на незалежність будь-яких наданих порад і консультацій.

18.5.7 Про обставини, за яких існують потенційні конфлікти інтересів, що вимагатимуть розкриття основ, на яких посередники одержують винагороду, йдеться у тій частині ОПС-19 (Порядок ведення справ), що стосується конфлікту інтересів. Ця частина відноситься до усіх видів посередників. Однак наглядовий орган може дозволяти робити винятки, якщо ризик є низьким і щодо потенційного конфлікту інтересів здійснюється адекватне управління.

18.5.8 Наглядовий орган може також вимагати, щоб клієнтам на їх запит надавалась подальша інформація про гонорари і комісії, у тому числі про їх рівень. Посереднику слід повідомляти клієнту про його право вимагати інформації щодо гонорарів і комісій. Така інформація повинна бути чіткою і не вводити в оману. З огляду на вплив, який гонорари і комісії мають на страхові продукти з елементом інвестиції, наглядовий орган може вимагати, щоб інформація про гонорари і комісії надавалась клієнтам до того, яка по відношенню до таких продуктів було одержано поліс.

18.5.9 Інформація про порядок і умови оплати може надаватись у рамках загальних умов співробітництва або окремо. Оскільки гонорари і комісії для різних продуктів і у різних постачальників продуктів є різними, може виникнути необхідність надати їх окремо для кожного рекомендованого продукту, а часто буде необхідним включити таку інформацію в документацію щодо продуктів. Оскільки гонорари і комісії є суттєвим фактором для деяких видів продуктів, слід підкреслити важливість цієї інформації, повідомляючи її клієнту.

18.5.10 Деякі форми винагороди страхових посередників можуть у майбутньому привести до конфлікту інтересів; посередник може мати спокусу запропонувати клієнту продукт, який дозволить йому одержати вищий гонорар або комісію, ніж певний інший продукт. Наглядовий орган може забезпечити існування надійних процедур, які дозволяють виявити і розв'язати конфлікти інтересів та забезпечити

дотримання найкращих інтересів клієнта. Конфліктами інтересів можна управляти у різні способи в залежності від обставин; наприклад, через належне розкриття інформації і одержання інформованої згоди клієнтів. Якщо такими конфліктами інтересів неможливо управляти задовільним чином, це призведе до того, що посередник відмовиться від здійснення будь-яких дій. У тих випадках, коли наглядовий орган має занепокоєння щодо можливості розкриття інформації, яка дозволить адекватно розв'язати конфлікт інтересів, він може вимагати здійснення інших дій, які дозволять управляти такими конфліктами. Прикладами з деяких юрисдикційних територій, що уже мають місце або плануються, є:

- заборона певних видів участі у фінансуванні капіталовкладень;
- внесення структурних змін у моделі роздрібної торгівлі, таких як заборона виплати або одержання комісії на продукти, пов'язані з інвестуванням, на користь підходу, що передбачає виплату гонорарів.

Ці питання також можуть бути охоплені кодексами етичної поведінки, випущеними саморегульованими організаціями.

18.5.11 Наглядовому органу слід пам'ятати про використання негрошових вигід, так званих "м'яких" комісійних, які страховики пропонують посередникам. Вони можуть включати нематеріальні стимули, наприклад, професійну підтримку або корпоративні розваги з участю у спортивних або культурних заходах. Такі стимули можуть приводити до конфліктів інтересів і є менш прозорими, ніж гонорари або комісії, але ними також слід управляти або, в разі необхідності, забороняти.

18.6 Наглядовий орган вимагає, щоб страховий посередник, який управляє грошовими сумами клієнта, вживав достатніх заходів для безпеки цих коштів.

18.6.1 У ході виконання своєї комерційної діяльності страховий посередник може:

- одержувати грошові суми від клієнта для оплати премій страховику;
- одержувати грошові суми від страховика, які стосуються претензій або повернених премій для подальшої виплати клієнту.

18.6.2 Деякі юрисдикційні території мають конкретні законодавчі вимоги по відношенню до грошових потоків, у яких грошові суми передаються через посередника від клієнта до страховика і навпаки, у тому числі щодо визначення того, чи перед клієнтом або страховиком постає ризик по відношенню до таких коштів.

18.6.3 Коли кошти знаходяться у посередника з ризиком для клієнта, вони можуть називатись "грошовими сумами клієнта" або "грошима клієнта". Слід очікувати, що посередник матиме адекватну політику і процедури для досягнення безпеки таких коштів в інтересах своїх клієнтів.

18.6.4 Якщо страховий посередник виступає агентом страховика, ці кошти можуть вважатись "грошовими сумами, що знаходяться у посередника з ризиком для страховиків". За цих обставин страховик несе відповідальність за такі кошти, які агенти тримають у себе від їх імені.

18.6.5 Встановлюючи вимоги для страхових посередників по відношенню до досягнення безпеки грошових сум клієнтів, наглядовий орган може порекомендувати, серед іншого, щоб їх політика і процедури роботи з грошима клієнтів належним чином охоплювали наступні положення:

- використання окремих особових рахунків, які можна чітко відрізнити від власних банківських рахунків посередника;
- забезпечення того, щоб особові рахунки було заведено у банках, які мають ліцензію на даній юрисдикційній території або на вказаних інших юрисдикційних територіях;
- заборона того, щоб на рахунку знаходились інші грошові суми, ніж грошові суми клієнтів, за винятком конкретних випадків, наприклад, для досягнення або підтримки незнижуваного залишку, для одержання відсотків або для одержання комісії, яка належить посереднику;
- забезпечення того, щоб грошові суми вносились на рахунок невідкладно;
- забезпечення того, щоб підтримувались адекватні фінансові системи і засоби контролю, у тому числі надання дозволу на здійснення виплат з даного рахунку;
- забезпечення ведення і аудиторської перевірки належних бухгалтерських книг і записів;
- забезпечення регулярного здійснення і контролю звіряння рахунків;
- забезпечення того, щоб розбіжності на рахунку були невідкладно розслідувані та належним чином усунуті;
- забезпечення того, щоб для кожного клієнта виплати з особового рахунку не здійснювались до того, як достатні грошові суми, внесені на цей рахунок, були розділені, для забезпечення того, що будь-який баланс, що тримається по відношенню до кожного клієнта, не був негативним; а також
- порядок розподілу відсотків.

18.6.6 В інтересах досягнення безпеки грошей клієнтів буде важливим, щоб особові рахунки не могли бути використані для виплати компенсації кредиторам страхового посередника у випадку його банкрутства.

18.6.7 Наглядовий орган може забезпечити, щоб, якщо страхові посередники ведуть особові рахунки, умови таких рахунків були відомі їх клієнтам, у

тому числі те, чи кошти знаходяться на таких рахунках з ризиком для клієнтів або з ризиком для страховика.

18.7 Наглядний орган у разі необхідності вживає належних заходів проти ліцензованих страхових посередників і має достатні повноваження, щоб вживати дій проти фізичних осіб або організацій, які здійснюють посередницьку діяльність без необхідної ліцензії.

18.7.1 Наглядний орган повинен мати змогу вживати заходів проти страхового посередника як власника ліцензії (тобто як організації або фізичної особи), де це необхідно, наприклад, якщо посередник не виконує умови ліцензування або інші нормативні вимоги, або якщо споживачі можуть наражатись на ризик з інших причин. Це може статись, наприклад, коли:

- клієнтам не надається необхідна інформація;
- політика і процедури є неадекватними (особливо коли це призводить до неадекватного проведення комплексних юридичних перевірок);
- засоби внутрішнього контролю, діловодство або документація є неадекватними;
- конфлікти інтересів не виявляються або не управляються належним чином;
- існують занепокоєння щодо неперервності діяльності посередника.

18.7.2 Наглядний орган повинен вживати заходів на рівні організації або на рівні фізичної особи, в залежності від ситуації. Дії можуть бути виправними або передбачати санкції, і можуть включати:

- висунення вимог щодо впровадження посиленої політики та процедур;
- обмеження комерційної діяльності;
- звільнення ключових посадовців з їх посад;
- тимчасове усунення конкретних осіб від виконання посередницької діяльності або заборона конкретним особам виконувати посередницьку діяльність;
- позбавлення, анулювання або не продовження ліцензії.

18.7.3 Дії наглядового органу можуть також включати заходи, спрямовані проти страховиків, у випадку здійснення прямих продажів або коли страховик свідомо співпрацює з посередником, який порушує його нормативні вимоги.

18.7.4 За деяких обставин може бути доцільним застосовувати санкції опосередковано, через страховиків, наприклад, якщо вживаються заходи для усунення певних конфліктів інтересів.

18.7.5 Очікується, що виправні дії або санкції будуть відповідати виявленим недолікам. Незначні порушення можна усунути через усний або письмовий обмін інформацією з керівництвом, зі здійсненням наступних кроків, у той час як більш вагомні порушення, які тягнуть за собою ризики для клієнтів, можуть вимагати невідкладних і суворіших заходів.

18.7.6 Очікується, що наглядовий орган забезпечуватиме, щоб посередник (або для страховик, якщо це доцільно) мав належні процесуальні права подавати апеляцію проти заходів, вжитих наглядовим органом.

ОПС-19 Порядок ведення справ

Наглядовий орган встановлює вимоги стосовно порядку ведення діяльності зі страхування, щоб забезпечити справедливе ставлення до клієнтів, як до підписання договору, так і упродовж строку дії договору до моменту виконання усіх зобов'язань за ним.

Вступні рекомендації

19.0.1 Вимоги до порядку ведення діяльності зі страхування допомагають:

- підвищити рівень довіри громадськості та впевненості споживачів у секторі страхування;
- мінімізувати ризик того, що страховики обиратимуть бізнес-моделі, які є нерациональними або представляють ризик для репутації, доповнюючи таким чином структуру управління ризиками режиму платоспроможності та сприяючи загальній фінансовій стабільності; а також
- підтримувати стійкий та активний сектор страхування, створюючи однакові умови щодо основи для конкуренції страховиків, підтримуючи прийнятні методи ведення бізнесу по відношенню до справедливого ставлення до клієнтів.

19.0.2 Порядок ведення справ, у тому числі методи ведення бізнесу, тісно пов'язані з традицією, культурою, правовим режимом та ступенем розвитку сектора страхування конкретної юрисдикційної території. З цієї причини нормативні підходи до порядку ведення справ також різняться. Слід враховувати таку різноманітність, впроваджуючи цей ОПС та пов'язані з ним стандарти та рекомендації, щоб досягти справедливого ставлення до клієнтів. Справедливе ставлення до клієнтів охоплює такі поняття, як етична поведінка, добросовісна діяльність та заборона недобросовісної практики.

- 19.0.3 Вимоги щодо порядку ведення діяльності зі страхування можуть відрізнятися залежно від природи клієнта, з яким взаємодії страховик, та виду страхування, що надається. Весь обсяг вимог щодо порядку ведення діяльності зі страхування повинен відображати поєднання можливості та впливу ризику несправедливого ставлення до клієнтів, ураховуючи природу клієнта та вид страхування, що надається.
- 19.0.4 Зокрема, деталізовані правила ведення справ можуть не бути доцільними для трансакцій з перестраховання (де на виплати, передбачені полісом, не впливають домовленості щодо перестраховання). Незважаючи на це, це не позбавляє перестраховувальників обов'язку надавати повну і точну інформацію страховикам, з якими вони мають справу (див. рекомендацію 13.0.7).
- 19.0.5 Законодавство повинне встановлювати вимоги, які страховики зобов'язані виконувати, у тому числі іноземні страховики, які продають продукти на транскордонній основі.
- 19.0.6 Ці стандарти та пов'язані з ними рекомендації стосуються ведення діяльності зі страхування, яке у першу чергу стосується справедливого ставлення до клієнтів. Ефективне оцінювання якості ведення діяльності зі страхування у значному ступені вимагає розгляду наглядовим органом політики, процесів та процедур, які застосовуються до продажу страхових продуктів клієнтам та обслуговування цих полісів, а тому до нагляду за юридичною особою. Якщо страховики є членами страхової групи або фінансового конгломерату, застосування належної політики і процедур до ведення справ в усій групі повинне привести до справедливого ставлення до клієнтів усієї групи, навіть якщо правові норми на деяких юрисдикційних територіях встановлюють вимоги, що є значно нижчими від вимог, які використовуються даною групою. До того ж, існує ряд аспектів, які стосуються групи, але мають відношення також і до нагляду за веденням справ страховиками та посередниками, наприклад:
- розкриття для загальної публіки наглядовим органом нормативних вимог по відношенню до пропонування транскордонного страхування;
 - розкриття для клієнтів інформації щодо того, до якої групи належить страховик, що видав даний поліс;
 - потенційні ризики, що надходять з організацій, які належать до групи, що могли б вплинути на продаж та адміністрування полісів.
- Наглядовому органу слід пам'ятати про те, як структури груп впливають на застосування цих стандартів.
- 19.0.7 Наглядовим органам слід пам'ятати про вимоги щодо ведення справ, встановлені регулюючими органами інших секторів фінансових послуг,

з метою мінімізації непотрібних протиріч, можливої дуплікації та потенціалу для регуляторного арбітражу.

Справедливе ставлення до клієнтів

19.1 Наглядний орган вимагає, щоб страховики та посередники діяли з належною компетентністю, добросовісністю та відповідальністю, працюючи з клієнтами.

19.1.1 Поняття належної компетентності, добросовісності та відповідальності передбачає, що страховики та посередники повинні виконувати свої обов'язки у такий спосіб, якого можна обґрунтовано очікувати від розсудливої особи у подібному стані та за подібних обставин.

19.1.2 Страховикам і посередникам слід мати належну політику і процедури для досягнення цього результату, у тому числі вживати належних заходів для забезпечення того, що їх співробітники і агенти дотримувались високих стандартів етичності і чесності.

19.2 Наглядний орган вимагає, щоб страховики та посередники встановлювали та впроваджували політику і процедури справедливого ставлення до клієнтів, які повинні бути невід'ємною частиною їх ділової культури.

19.2.1 Наглядним органам слід забезпечувати, щоб страховики та посередники мали належну політику і процедури, що дозволять їм досягти справедливого ставлення до клієнтів, та контролювати дотримання такої політики і процедур.

19.2.2 Вірогідно, що належна політика і процедури справедливого ставлення до клієнтів будуть особливо важливими по відношенню до роздрібних клієнтів з огляду на нерівні обсяги інформації, які існують між страховиком або посередником і окремим роздрібним клієнтом.

19.2.3 Наглядні вимоги щодо справедливого ставлення до клієнтів можуть різнитись залежно від нормативно-правової структури, що існує на конкретній юрисдикційній території. У той час, коли бажаним *результатом* є справедливе ставлення до клієнтів, цей результат може бути досягнутий завдяки різним підходам, причому деякі юрисдикційні території віддають перевагу набору вимог, що базуються на принципах, деякі – підходу, що базується на правилах, а інші застосовують поєднання підходів залежно від обставин.

19.2.4 Справедливе ставлення до клієнтів передбачає досягнення таких результатів:

- розробка і просування на ринку продуктів у спосіб, який належним чином враховує інтереси клієнтів;
- надання клієнтам ясної інформації до моменту продажу, у момент продажу і після нього;
- зниження ризику продажів, які не відповідають потребам клієнтів;

- забезпечення високої якості будь-яких наданих порад і консультацій;
- справедливий розгляд скарг і суперечок клієнтів;
- захист конфіденційності інформації, одержаної від клієнтів;
- управління обґрунтованими очікуваннями клієнтів.

19.2.5 Забезпечення досягнення справедливого ставлення до клієнтів потребує того, щоб для страховиків та посередників воно було невід'ємною частиною їх ділової культури, і щоб політика і процедури, які підтримують цю мету, були належним чином впроваджені у діяльність організацій. Впровадження справедливого ставлення до клієнтів до культури страховика або посередника може передбачати таке:

- Лідерство: відповідальність за справедливе ставлення до клієнтів повинне існувати на рівні правління та керівництва, яким слід розробляти, впроваджувати та контролювати виконання політики і процедур, спрямованих на забезпечення справедливого ставлення до клієнтів.
- Стратегія: справедливе ставлення до клієнтів повинне бути метою, яку слід враховувати, розробляючи стратегію ведення бізнесу.
- Прийняття рішень: усі рішення, які мають вплив на клієнтів, повинні бути об'єктом особливої уваги з точки зору того, чи підтримують вони справедливе ставлення до клієнтів.
- Засоби внутрішнього контролю: контролювання справедливого ставлення до клієнтів потребує виявлення, збирання та аналізу усієї релевантної інформації, яка стосується управління. Особливо складною задачею є складання внутрішніх звітів, які включають найкориснішу інформацію та показники, які дозволяють правлінню та керівництву вимірювати результати діяльності страховика або посередника з точки зору справедливого ставлення до клієнтів. Слід також створити механізми і засоби контролю, які дозволять забезпечити, щоб усі відхилення від політики та процедур, а також усі інші ситуації, які ставлять під загрозу захист інтересів клієнтів, негайно усувались особами, які приймають рішення.
- Управління результатами діяльності: слід приділяти належну увагу підбору співробітників та агентів, які відповідають високим стандартам етичності та чесності. Більше того, слід надавати відповідним співробітникам підготовку, яка дозволить їм досягати належних результатів, пов'язаних зі справедливим ставленням до клієнтів. Оцінювання результатів діяльності повинне включати оцінювання внеску, зробленого для досягнення цих результатів.
- Винагорода: стратегії виплати винагороди та заохочування повинні враховувати результати справедливого ставлення до клієнтів. Тому може бути необхідним перегляд структур виплати винагороди з

точки зору питань якості та забезпечення того, щоб не було стимулів, які потягли б за собою несправедливе ставлення до клієнтів.

- 19.2.6 Наглядовому органу повинно бути відомо про політику і процедури страховиків та посередників, що стосуються справедливого ставлення до клієнтів. Наглядовий орган може спонукати страховиків та посередників зробити своєю звичайною практикою розкриття для загальної публіки відповідної політики та процедур, зокрема політики і процедур розгляду претензій, скарг та розв'язання суперечок.
- 19.2.7 Окрім контролювання політики і процедур щодо справедливого ставлення до клієнтів страховиків та посередників, наглядові органи можуть також видавати рекомендації, які допоможуть страховикам та посередникам встановлювати належні політику і процедури відповідно до очікувань цих наглядових органів.

Процеси, що відбуваються до продажу полісів

19.3 Наглядовий орган вимагає, щоб страховики враховували інтереси різних категорій клієнтів під час розробки та просування на ринку страхових продуктів.

- 19.3.1 На деяких юрисдикційних територіях цього можна досягти завдяки застосуванню підходу, що передбачає узгодження продукту, згідно з яким наглядові органи вивчають страхові продукти на предмет відповідності діючому законодавству. Таке законодавство може включати не тільки актуарні стандарти, але також правила, створені для захисту споживачів, такі як заборона певних видів виключень. На інших юрисдикційних територіях дотримуються підходу, що базується на принципах, який покладає більшу відповідальність на правління та керівництво страховика за забезпечення того, щоб продукти розроблялись та просувались на ринку у спосіб, який може вважатись таким, що досягає результату, якого вимагає зафіксований у законодавстві принцип.

Підхід, що передбачає узгодження продукту

- 19.3.2 Якщо наглядові органи уповноважені узгоджувати умови договорів або ціноутворення, процес узгодження повинен забезпечувати баланс захисту клієнтів та переваг, які клієнти одержують від інноваційності та вибору страхових продуктів. Узгодження наглядовим органом умов договорів або ціноутворення більш доцільне за певних умов, наприклад, коли страховик має справу з клієнтами, фінансові можливості яких є менш широкими, якщо продукти є складними або якщо йдеться про договори страхування, які вимагаються законодавством, наприклад, автомобільне страхування цивільної відповідальності або страхування здоров'я.
- 19.3.3 У таких ситуаціях наглядовий орган може контролювати продукти на відповідність таким положенням:

- обов'язкові ліміти за полісами;
- покриття конкретних ризиків, процедур або умов;
- відсутність заборонених виключень;
- використання конкретно указаної мови поліса.

Підхід, що базується на принципах

19.3.4 Якщо наглядові органи дотримуються підходу, який більше базується на принципах, вони можуть видавати рекомендації стосовно того, що очікується від страховиків. Ці рекомендації можуть бути подібними наведеним нижче:

- у процесі розробки і просування на ринку продуктів необхідно використовувати адекватну інформацію про потреби клієнтів.
- розробка продуктів (у тому числі продуктів, що походять від третіх сторін) повинна передбачати ретельне оцінювання основних характеристик нового продукту та розкриття документів, які його стосуються, компетентними особами у кожному відповідному відділі страховика.
- перед тим як розпочати просування продукту або послуги на ринку, страховику слід провести ретельний критичний аналіз продукту по відношенню до своєї бізнес-моделі, існуючих правил і положень та підходу до управління ризиками. Зокрема, впроваджена політика, процедури та засоби контролю повинні дозволити страховику:
 - пропонувати продукт, відповідальний з точки зору ставлення до клієнтів;
 - орієнтуватись на клієнтів, чиїм потребам продукт відповідатиме, у той же час обмежуючи доступ для клієнтів, для яких продукт, скоріше за все, буде недоцільним;
 - оцінювати ризики, які постають з продукту, враховуючи, серед іншого, зміни, що пов'язані з оточенням або походять з політики страховика, які можуть нанести шкоди клієнтам;
 - забезпечувати відповідність методів розповсюдження даному продукту, зокрема у світлі діючого законодавства і нормативних актів і того, чи слід надавати поради і консультації;
 - контролювати продукт після того, як його буде виведено на ринок, щоб забезпечити, що він продовжує відповідати потребам цільових клієнтів, оцінювати ефективність різних використаних методів розповсюдження з точки зору раціональної комерційної практики та у разі необхідності вживати коригувальних заходів.

- Страховикам слід надавати підтримку посередникам, допомагаючи їм зрозуміти цільовий ринок (і зменшити таким чином ризик неправильних продажів).

19.4 Наглядний орган вимагає, щоб страховики і посередники просували свої продукти у спосіб, який є ясним, справедливим і не вводить в оману.

19.4.1 Перш ніж страховик або посередник почне просувати страховий продукт на ринку, йому слід вжити розумних заходів для забезпечення того, щоб надана інформація була точною, ясною і не вводила в оману. В ідеальному варіанті процедури повинні передбачати незалежний контроль рекламних та інших інформаційних матеріалів, призначених для клієнтів, що здійснюватиметься іншою особою або організацією, ніж та, що їх підготувала або розробила.

19.4.2 Якщо згодом страховику або посереднику стане відомо, що надана інформація є неточною, неясною або вводить в оману, йому слід відкликати цю інформацію і повідомити про це будь-яку особу, яка, як йому відомо, покладається на цю інформацію, якомога швидше.

19.4.3 Надана інформація повинна:

- бути легкою для розуміння;
- узгоджуватись з результатом, досягнення якого розумно очікується більшістю клієнтів, що придбали такий продукт;
- чітко вказувати основу для будь-яких заявлених переваг та будь-яких суттєвих обмежень;
- не приховувати, не применшувати або не ускладнювати розуміння будь-яких важливих тверджень або попереджень.

19.4.4 Страховик повинен нести відповідальність за надання інформації, яка є точною, ясною і не вводить в оману, не тільки клієнтам, але також і посередникам, які можуть покладатись на цю інформацію, надаючи поради і консультації клієнтам.

19.5 Наглядний орган встановлює вимоги до страховиків та посередників по відношенню до часу опублікування, способу представлення та змісту інформації, яка надається клієнтам у момент продажу.

19.5.1 Страховику або посереднику, в залежності від ситуації, слід вживати достатніх заходів для забезпечення того, щоб клієнту надавалась належна інформація про поліс своєчасно і в зрозумілій формі, щоб клієнт міг прийняти інформоване рішення про запропонований договір.

Час надання інформації клієнтам

19.5.2 Клієнтів слід належним чином інформувати до продажу та у момент продажу. Інформація повинна дозволяти прийняти інформоване рішення до того, як буде укладено договір.

19.5.3 Визначаючи, що означає "своєчасно", страховик або посередник повинні думати про важливість інформації для процесу прийняття рішення клієнтом та момент, у який ця інформація може бути найбільш корисною.

Донесення інформації до клієнтів

- 19.5.4 Інформація повинна надаватись у спосіб, який є ясным, справедливим, і не вводить в оману. Де можливо, слід намагатись використовувати "просту мову", яка буде зрозумілою для клієнта.
- 19.5.5 Інформацію про продукти слід надавати у письмовій формі або на інших постійних носіях інформації.
- 19.5.6 Бажано сконцентрувати зусилля на якості розкриття інформації про продукт, а не на кількості такого розкриття, оскільки існує ризик того, що, якщо розкрита інформація стане занадто об'ємистою, вірогідність того, що клієнт не стане її читати, зростає. Якість розкритої інформації може також бути підвищена завдяки введенню стандартизованого формату розкриття інформації (такого як проспект з інформацією про продукт), який допоможе порівнювати конкуруючі продукти і дозволить робити більш інформований вибір.
- 19.5.7 Вірогідно, існуватиме посилена потреба в ясному та простому розкритті інформації щодо складніших, комплексних продуктів, важких для розуміння споживачами, таких як стандартизовані роздрібні інвестиційні продукти (СРІП), особливо в частині вартості або ризиків, пов'язаних з цими продуктами.
- 19.5.8 Наглядовим органам слід спонукати страховиків та посередників збирати від клієнтів підтвердження того, що вони одержали і зрозуміли надану інформацію.

Зміст інформації, що надається клієнтам

- 19.5.9 Надана інформація повинна забезпечувати розуміння клієнтами характеристик продукту, який вони купують, і допомагати їм розуміти, чи відповідає він їх вимогам.
- 19.5.10 Рівень необхідної інформації буде змінюватись залежно від таких факторів, як:
- знання та досвід типового клієнта для даного поліса;
 - умови поліса, у тому числі основні пільги, виключення, обмеження умови та термін його дії;
 - загальна складність поліса;
 - те, чи купується поліс у поєднанні з іншими товарами та послугами;
 - те, чи надавалась ця ж сама інформація клієнту раніше, і, якщо так, то коли.

Розкриття інформації про характеристики продукту

- 19.5.11 Хоча рівень необхідної інформації може бути різним, він повинен включати дані про ключові характеристики, такі як:

- назва страховика, його юридична форма та, де необхідно, група, до якої він належить;
- вид договору страхування, що пропонується, у тому числі пільги, що пропонуються полісом;
- рівень премій, дата настання строку платежу та період, упродовж якого необхідно сплатити премії, а також наслідки пізньої сплати або несплати премій. Якщо поліс купується у зв'язку з іншими товарами або послугами (комплексний продукт), слід розкривати інформацію про премії для кожної пільги (як основних пільг, так і додаткових пільг) окремо від будь-яких інших цін, а також те, чи покупка поліса є обов'язковою;
- вид і рівень зборів, які будуть вираховані від названої премії або додані до неї, а також будь-які збори, які необхідно виплатити безпосередньо клієнту;
- те, коли починається і закінчується дія страхового покриття;
- опис ризиків, застрахованих договором, та виключених ризиків;
- окремо виділена і чітка інформація про значні або незвичайні виключення або обмеження. Значне виключення або обмеження є виключенням або обмеженням, яке, скоріше за все, вплине на рішення споживачів щодо покупки даного поліса. Незвичайне виключення або обмеження є виключенням або обмеженням, якого зазвичай не буває у подібних договорах. Визначаючи, які виключення або обмеження є значними, страховику або посереднику слід, зокрема, звернути увагу на виключення або обмеження, що стосуються значних характеристик або пільг полісу, та фактори, які можуть негативно вплинути на пільги, що виплачуються згідно з полісом. Прикладами значних або незвичайних виключень або обмежень можуть бути:
 - періоди відстрочених платежів;
 - виключення певних умов, захворювань або уже існуючих медичних станів;
 - періоди мораторію;
 - обмеження на величину покриття;
 - обмеження на період, упродовж якого будуть виплачуватись пільги;
 - умови, що обмежують право заявляти претензії, такі як вік, місце проживання або роботи;
 - ексцеденти.

19.5.12 Коли інформація, надана про поліс з елементом інвестування, містить зазначення минулих, змодельованих або майбутніх показників

діяльності, вона повинна включати також зазначення будь-яких обмежень підвищувального або понижувального потенціалу, а також чітко виражене попередження про те, що минулі показники діяльності не є надійним індикатором майбутніх показників діяльності.

- 19.5.13 Корисним способом забезпечити надання точної та зрозумілої інформації клієнту є проспект з інформацією про продукт, у якому викладено інформацію про ключові характеристики продукту, які мають особливе значення для укладення страхового договору або його виконання. Проспект з інформацією про продукт повинен бути чітко визначений як такий, і слід указати клієнту, що інформація, подана в ньому, не є вичерпною. Оскільки інформація стосується змісту договору, слід у разі необхідності зробити посилання на відповідні положення договору або на загальні умови поліса, що лежать в основі договору. Страховикам слід розглянути можливість оцінки третіми сторонами, такої як перевірка споживачами, у ході розробки проспектів з інформацією про продукт, щоб забезпечити доступність викладеної у них інформації.

Розкриття інформації про права і обов'язки

- 19.5.14 Роздрібні клієнти, зокрема, часто мають дуже обмежені знання про законні права та обов'язки, що постають з договору страхування. Тому перед тим, як буде укладено договір страхування, страховику або посереднику, в залежності від ситуації, слід ознайомити роздрібногo клієнта з такими питаннями, як:
- Загальні положення – у тому числі законодавство, що застосовується до договору.
 - Обов'язок розкривати суттєві факти – у тому числі чітко зазначена і зрозуміла інформація про обов'язок чесно розкривати суттєві факти, що лежить на клієнті. Серед шляхів забезпечення того, щоб клієнт знав, яку інформацію він повинен розкрити, є роз'яснення обов'язку розкривати усі обставини, які стосуються поліса, і того, яку інформацію необхідно розкривати, а також роз'яснення наслідків будь-якого нерозкриття такої інформації. Існує варіант, коли замість того, щоб вимагати від клієнта розкриття інформації, йому задають чіткі питання з будь-яких суттєвих для страховика тем.
 - Обов'язки, які необхідно виконати під час укладання договору та упродовж терміну його чинності, а також правові наслідки невиконання таких обов'язків;
 - Обов'язок контролювати покриття – у тому числі зазначення, де необхідно, того, що клієнту може бути необхідно періодично переглядати та оновлювати відомості про покриття для забезпечення того, що воно залишається достатнім.
 - Право на анулювання договору – у тому числі існування, тривалість та умови права на анулювання договору. Якщо існує будь-яка плата за раннє анулювання або зміну полісу, це необхідно чітко зазначити.

- Право вимагати пільги – у тому числі умови, за яких держатель поліса може вимагати пільги, та контактні дані, за якими можна повідомити про таку вимогу.
- Право подавати скарги – у тому числі умови розгляду скарг держателів полісів, які можуть включати внутрішній механізм обговорення скарг, використовуваний страховиком, або існування незалежного механізму врегулювання скарг.

19.5.15 Де необхідно, клієнту можна також надавати інформацію про схеми захисту держателів полісів або схеми компенсацій у тому випадку, коли страховик не здатний виконати свої зобов'язання, а також про будь-які обмеження цієї схеми.

19.5.16 Якщо страхове підприємство є іноземним страховиком, слід вимагати від страховика або посередника повідомляти клієнту до того, як сторони візьмуть на себе будь-які зобов'язання, дані місцевого органу, який здійснює нагляд за даним страховиком, та повідомляти про те, на якій юрисдикційній території знаходиться головний офіс, або, якщо необхідно, територіальне відділення, з яким буде укладено договір.

Розкриття інформації, характерне для продажів через Інтернет

19.5.17 Наглядовим органам слід забезпечувати, щоб принципи прозорості та розкриття інформації, що застосовуються до страхової діяльності, здійснюваної через Інтернет, були еквівалентними принципам, що застосовуються до страхової діяльності, здійснюваної традиційними способами. До того ж, наглядовим органам слід вимагати, щоб страховики та посередники, над якими вони здійснюють юрисдикцію і які пропонують страхові продукти через Інтернет, представляли певну інформацію на своєму веб-сайті в Інтернеті, а саме:

- адресу головного офісу страховика та контактні дані наглядового органу, відповідального за нагляд за головним офісом;
- контактні дані страховика, територіального відділення або посередника, а також наглядового органу, відповідального за нагляд за цією компанією, якщо він відрізняється від наглядового органу, зазначеного вище;
- юрисдикційні території, на який страховик або посередник має юридичне право надавати страхування;
- процедури подання претензій та опис процедур розгляду претензій страховиком; а також
- контактну інформацію щодо органу або організації, які здійснюють урегулювання суперечок і/або розгляд скарг споживачів.

19.6 Наглядовий орган вимагає, щоб страховики та посередники забезпечували, щоб, якщо клієнти одержують поради або консультації перед укладенням договору страхування, такі поради і

консультації були належними, з урахуванням подробиць, відомих про клієнта.

- 19.6.1 Поради і консультації виходять за рамки надання інформації про продукти і стосуються конкретно надання рекомендацій щодо доцільності продукту по відношенню до потреб, окреслених клієнтом.
- 19.6.2 Перед тим як надавати поради і консультації або укласти договір, страховикам та посередникам слід намагатись одержати від своїх клієнтів інформацію, яка допоможе оцінювати їх страхові потреби. Ця інформація може різнитись в залежності від виду продукту і може, наприклад, включати інформацію щодо:
- знань і досвіду у фінансовій сфері;
 - потреб, пріоритетів та обставин;
 - достатності коштів для придбання продукту;
 - профілю ризиків клієнта.
- 19.6.3 У випадках, коли надання порад і консультацій зазвичай очікується, а клієнт вирішує не одержувати поради або консультації, бажано вимагати, щоб клієнт надписав відповідну розписку.
- 19.6.4 Наглядний орган може також указати окремі види полісів або клієнтів, для яких не очікується надання порад або консультацій. Зазвичай до такого переліку можуть входити продукти, легкі для розуміння, продукти, що продаються групам клієнтів, які володіють експертними знаннями щодо даного виду продуктів, або, де доцільно, обов'язкове охоплення, яке не передбачає інших варіантів.
- 19.6.5 Слід пояснювати і документально оформлювати базис, на якому робиться певна рекомендація, особливо якщо йдеться про складні продукти та продукти з елементом інвестування. Усі поради і консультації слід надавати чітко і точно, у зрозумілий для клієнта спосіб. Якщо надаються поради і консультації щодо інвестування, вони повинні бути зафіксовані на папері або іншому постійному носіїві, доступ до якого має бути наданий клієнту, а запис про них внесений до "досьє клієнта".
- 19.6.6 До того ж, страховику слід також контролювати "досьє клієнтів" своїх агентів⁷⁵, щоб страховик міг здійснювати незалежний контроль якості порад і консультацій, наданих його агентами, вживати будь-яких необхідних виправних заходів по відношенню до надання порад і консультацій та, якщо це доцільно, мав можливість справедливо розглядати будь-які подані до нього скарги.
- 19.6.7 Страховик та посередник повинні нести відповідальність за підвищення якості надаваних порад і консультацій. Для забезпечення високої якості надаваних порад і консультацій страховику та

⁷⁵ Див. рекомендацію 18.0.10 стосовно агентів.

посереднику слід, зокрема, впроваджувати програми підвищення кваліфікації, що дозволить особам, які надають поради та консультації:

- бути в курсі ринкових тенденцій, економічних станів, інновацій та змін, внесених до продуктів та послуг;
- підтримувати належний рівень знань про даний сегмент індустрії, у тому числі про характеристики та ризики продуктів і послуг;
- знати застосовні нормативно-правові вимоги;
- знати вимоги щодо надання інформації стосовно продуктів і послуг і щодо належного розкриття інформації про будь-яку ситуацію, яка може негативно вплинути на неупередженість порад або консультації, що надаються, або обмежити такі консультації; а також
- ознайомлюватись з документацією, яка стосується продуктів та послуг, та відповідати на передбачувані питання.

19.7 Наглядний орган вимагає, щоб страховики та посередники забезпечували, щоб, якщо клієнти одержують поради або консультації перед укладенням договору страхування, будь-які потенційні конфлікти інтересів були належним чином улагоджені.

19.7.1 У ході взаємодії між собою або з клієнтами, страховики та посередники можуть стикатись з конфліктами інтересів. Конфлікти інтересів виникають тоді, коли стикаються професійні та особисті інтереси певної сторони. Це включає вплив або прийняття заохочень, коли вони можуть вступити у конфлікт з обов'язками, які має страховик або посередник перед своїми клієнтами. Заохочення можна визначити як перевагу, яка пропонується страховику або посереднику, або будь-якій особі, що діє від його імені, метою якої є прийняття конкретного образу дій даною фірмою/особою. Заохочення може включати готівку, еквіваленти готівки, комісійні, товари та знаки гостинності, але не обмежується ними. Якщо посередники, які представляють інтереси клієнтів, одержують заохочення від страховиків, це може призвести до конфлікту інтересів, що можуть впливати на незалежність порад і консультацій, наданих ними.

19.7.2 Зазвичай вважається, що виплата третій стороні або прийняття від третьої сторони будь-якого заохочення або будь-якої негрошової вигоди може створювати конфлікт інтересів. На деяких юрисдикційних територіях вважається, що проблеми не існує, коли виконуються усі наступні умови:

- виплата або одержання винагороди призначені для підвищення якості послуг, що надаються клієнту;
- інформація про виплату або одержання винагороди розкривається перед клієнтом до того, як йому буде надано послугу;

- виплата або одержання винагороди не впливає негативно на виконання страховиком або посередником свого обов'язку діяти у найкращих інтересах клієнта, якщо такий обов'язок існує.

19.7.3 Оскільки страховий посередник взаємодіє як з клієнтом, так і зі страховиком, вірогідність виникнення конфлікту інтересів у посередника вища, ніж у страховика. Приклади, коли страховий посередник може зіткнутись з конфліктом інтересів, можуть включати:

- коли посередник несе обов'язок перед двома або декількома клієнтами по відношенню до одного і того ж або пов'язаних питань – посередник може не бути здатним діяти у найкращих інтересах одного, не вчиняючи негативного впливу на інтереси іншого;
- якщо відносини зі стороною, яка не є клієнтом, впливають на поради та консультації, що надаються клієнту;
- якщо існує вірогідність, що посередник одержить фінансову вигоду або уникне фінансових збитків за рахунок клієнта;
- якщо посередник має інтерес у результаті послуги, наданої клієнту, або трансакції, проведеної від імені клієнта, який відрізняється від інтересу клієнта;
- якщо посередник має значний вплив на рішення клієнта (такий як у виданнях, що публікують об'яви про вакансії), а інтерес посередника відрізняється від інтересу клієнта;
- якщо посередник одержує заохочення щодо надання послуги клієнту, що відрізняється від стандартного гонорару або комісії за цю послугу;
- якщо посередник має непрямий інтерес у результаті послуги, наданої клієнту, або трансакції, проведеної від імені клієнта, оскільки він пов'язаний зі стороною, яка одержує пряму вигоду (наприклад, рекламує страхові продукти, які продаються разом з іншими фінансовими послугами у відносинах банкострахування), і якщо такий непрямий інтерес відрізняється від інтересу клієнта.

19.7.4 Для забезпечення того, щоб страховики та страхові посередники діяли у найкращих інтересах клієнтів, важливо, щоб наглядовий орган вимагав від них вжиття усіх обґрунтованих заходів для виявлення конфліктів інтересів та управління ними через належну політику і процедури.

19.7.5 Конфліктами інтересів можна управляти різними способами, залежно від обставин, наприклад, через належне розкриття інформації та одержання інформованої згоди від клієнтів. Якщо такими конфліктами неможливо управляти задовільним чином, це призведе до того, що страховик або посередник відмовляться від дій. Якщо наглядовий орган має занепокоєння щодо можливості розкриття інформації, яка дозволить належним чином урегулювати конфлікти інтересів, він

може вимагати від страховиків та посередників урегулювати їх іншим чином. Прикладами з деяких юрисдикційних територій, що уже застосовуються або плануються, є:

- заборона певних видів участі у фінансуванні капіталовкладень;
- внесення структурних змін до моделі роздрібного розповсюдження, наприклад, заборона виплати або одержання комісії на продукти з елементом інвестування на користь підходу, що передбачає гонорари.

Обслуговування полісів

19.8 Наглядний орган вимагає, щоб страховики:

- належним чином обслуговували поліси до того моменту, поки не будуть виконані усі зобов'язання, передбачені цим полісом;
- розкривали держателю поліса⁷⁶ інформацію про будь-які зміни у договорі упродовж терміну дії цього договору; а також
- розкривали держателю поліса подальшу релевантну інформацію залежно від виду страхового продукту.

19.8.1 Постійний нагляд за страховиками повинен включати контроль за веденням справ страховиками по відношенню до обслуговування полісів, зокрема:

- наданням поточної інформації держателям полісів;
- розглядом претензій держателів полісів; та
- розглядом скарг держателів полісів.

19.8.2 Належне обслуговування полісів також включає справедливе ставлення до клієнтів у разі переключення ними з одного продукту на інший або дострокового розірвання полісу, яке виходить за рамки розкриття інформації.

19.8.3 Наглядним органам слід вимагати, щоб страховики мали достатні засоби безпеки, щоб забезпечити належне виконання зобов'язань, передбачених полісом. Те саме повинно стосуватись посередників, якщо вони беруть участь в обслуговуванні полісів.

Інформація про страховика

19.8.4 Інформація, яку необхідно розкрити про страховика, включає:

- будь-які зміни у назві страховика, його організаційно-правовій формі або адресі його головного відділення та будь-яких інших відділень, в залежності від ситуації;

⁷⁶ Для цілей стандарту 19.8 та відповідних рекомендацій термін "держатель поліса" означає сторону, з якою страховик оформив договір страхування.

- будь-яке придбання іншим підприємством, що було здійснене у результаті організаційних змін, наскільки це стосується держателя поліса;
- де доцільно, інформацію про передачу портфеля (у тому числі права держателів поліса у цьому відношенні).

Інформація про умови поліса

- 19.8.5 Страховикам слід надавати засвідчення страхового захисту (у тому числі включення і виключення полісів) невідкладно після дати набуття полісом чинності.
- 19.8.6 Інформаційні потреби держателів полісів різняться в залежності від виду страхового продукту. У той час як така інформація зазвичай надається регулярно, на деяких юрисдикційних територіях держателі полісів одержують цю інформацію тільки за запитом.
- 19.8.7 Інформація, яка повинна надаватись постійно, у тому числі про зміни, внесені до умов поліса або поправки до закону (законів), що стосуються поліса, буде різнитись залежно від виду поліса і може охоплювати, наприклад:
- основні характеристики страхових пільг, зокрема детальну інформацію про природу, розмір та дату виплати пільг, які виплачуються страховиком;
 - загальну вартість полісу, виражену належним чином для даного виду поліса, що включає усі податки та інші складові вартості; премії повинні бути вказані окремо, якщо страхові відносини складаються з декількох незалежних страхових договорів, або, якщо точна вартість не може бути названа, інформацію, надану на її основі, стосовно її вирахування, щоб держатель поліса міг перевірити вартість;
 - будь-які зміни у структурі вартості, якщо це застосовується, із зазначенням загальної суми, що підлягає сплаті, та будь-яких можливих додаткових податків, зборів або виплат, які не стягуються через страховика або не вимагаються самим страховиком, а також будь-які витрати, понесені держателем поліса за використання методів комунікації, якщо необхідно сплатити такі додаткові кошти;
 - термін дії договору, умови (дострокового) припинення дії договору та договірні наслідки;
 - засоби сплати премій та період, упродовж якого здійснюється сплата;
 - премії за кожну пільгу, як для основних, так і для додаткових пільг;
 - інформацію, що надається держателю поліса про необхідність повідомити про амортизацію/підвищення вартості;

- інформацію, що надається держателю поліса про інші унікальні обставини, які мають відношення до договору;
- інформацію про вплив можливості переключення з одного договору страхування на інший;
- інформацію про продовження дії договору.

19.8.8 Додаткова інформація щодо страхування життя та ануїтетів (продуктів з елементом інвестування) повинна охоплювати як мінімум:

- права участі у резервних фондах;
- основу для вирахування та стан бонусів;
- поточну суму, що виплачується при анулюванні поліса;
- премії, що сплачуються на даний момент;
- для страхування життя з інвестиційною складовою – звіт від інвестиційної фірми (у тому числі показники основних фондів, зміни у інвестиціях, інвестиційну стратегію, кількість і вартість одиниць та рухів упродовж минулого року, адміністративні збори, податки, виплати та поточний стан рахунку договору).

19.8.9 Якщо було внесено зміни до умов договору, страховику слід повідомити держателя поліса про його права і обов'язки, що стосуються таких змін, і у разі необхідності одержати згоду держателя поліса.

19.9 Наглядний орган вимагає, щоб страховики мали політику і процеси, які дозволяють вчасно і справедливо розглядати претензії.

19.9.1 Наглядним органам слід вимагати, щоб страховики мали справедливі і прозорі процедури розгляду претензій та урегулювання суперечок щодо претензій.

Розгляд претензій

19.9.2 Страховикам слід вести письмову документацію стосовно своїх процедур розгляду претензій, які включають усі етапи від подання претензії до її урегулювання. Така документація може указувати очікувані строки виконання цих етапів, які у виняткових випадках можуть бути продовжені.

19.9.3 Пред'явників претензій слід проінформувати про процедури, формальності та загальні строки урегулювання претензій.

19.9.4 Пред'явникам претензій слід надати вчасну і справедливу інформацію про стан розгляду їх претензій.

19.9.5 Слід проілюструвати та роз'яснити зрозумілою мовою визначальні фактори претензії, такі як амортизація, дисконтування або недбалість.

Те саме стосується випадків, коли у розгляді претензії відмовлено повністю або частково.

- 19.9.6 Іноді посередники виступають первинним контактом для пред'явників претензій, що може бути у загальних інтересах держателя поліса, посередника та страховика; однак, це не зменшує обсягу відповідальності страховика.
- 19.9.7 Справедливе оцінювання претензії вимагає належної компетентності співробітників страховика і, коли необхідно, посередника, які беруть участь у процедурах урегулювання претензій, а також забезпечення їх постійної підготовки.
- 19.9.8 Вимоги щодо компетентності для оцінювання претензій різняться залежно від виду страхового полісу, і зазвичай охоплюють технічні та юридичні знання.

Урегулювання суперечок щодо претензій

- 19.9.9 Співробітники, що займаються урегулюванням суперечок щодо претензій, повинні мати досвід урегулювання суперечок і відповідну кваліфікацію. Оцінювачі повинні бути здатними давати рекомендації щодо урегулювання окремих претензій незалежно від інструкцій страховиків.
 - 19.9.10 Процедури урегулювання суперечок повинні слідувати збалансованому підходу з урахуванням законних інтересів усіх сторін, яких стосується претензія. Процедури не повинні бути занадто складними, наприклад, не повинні висуватись обтяжливі вимоги щодо діловодства. Рішення повинні включати обґрунтування, викладені зрозумілою мовою, які мають безпосереднє відношення до конкретних питань, з яких ведеться суперечка.
 - 19.9.11 Наглядові органи можуть спонукати страховиків забезпечувати наявність необхідної політики шляхом заснування комісії з розгляду претензій, що виступає в ролі апеляційного органу страховика для забезпечення добросовісної поведінки та об'єктивності прийнятих рішень.
- 19.10 Наглядовий орган вимагає, щоб страховики та посередники мали політику і процеси, що дозволяють вчасно і справедливо розглядати скарги.**
- 19.10.1 Скаргу можна визначити як висловлення невдоволення послугою, наданою страховиком або посередником. Вона може включати претензію щодо фінансового збитку і не містить безпосереднього запиту щодо інформації.
 - 19.10.2 Накопичення скарг на страховиків або посередників указує на можливі приводи для невдоволення у певних сферах. Тому поточний аналіз скарг держателів полісів є ключовим показником якості ведення справ страховиком або посередником.

- 19.10.3 Належна політика і процедури повинні включати ведення записів щодо кожної скарги та заходів, вжитих для її урегулювання.
- 19.10.4 Деякі страховики та посередники можуть прийняти рішення щодо заснування комісії з розгляду скарг, щоб забезпечити наявність відповідної політики розгляду скарг.
- 19.10.5 Наглядові органи можуть мати власні системи контролю скарг, щоб використовувати результати розгляду скарг держателів полісів для власних цілей.
- 19.10.6 Наглядовим органам слід співпрацювати між собою в частині розгляду скарг на міжнародному рівні. Скоріше за все, до таких процесів висуватимуться вимоги щодо конфіденційності. Більш детальну інформацію про транскордонне співробітництво наглядових органів див. в ОПС-3 (Обмін інформацією та вимоги щодо конфіденційності) та ОПС-25 (Співпраця і координація роботи наглядових органів).

Механізми урегулювання суперечок

- 19.10.7 Важливо, щоб існували прості, здійсненні з фінансової точки зору, легко доступні та справедливі механізми, які не залежать від страховиків та посередників, що дозволяють урегульовувати суперечки, не урегульовані страховиком або посередником. Такі механізми, які у цьому документі позначаються загальним терміном "механізми незалежного урегулювання суперечок" (НУС), можуть бути різними на різних юрисдикційних територіях і можуть включати медіацію, незалежну організацію з перевірки або омбудсмена. Ці механізми не пов'язані з судовим розглядом суперечок.
- 19.10.8 Механізми НУС часто діють на основі цивільного процесуального кодексу і можуть бути обмеженими до некомерційних держателів полісів, і іноді є безкоштовними для таких держателів полісів. Рішення не мають для держателя поліса обов'язкової сили, але можуть бути обов'язковими для страховика або посередника, з певними обмеженнями. Оскільки споживачі можуть вдатись до судових процедур, якщо результат урегулювання суперечок їх не задовольняє, зазвичай погоджується, що строк давності припиняється на час, поки триває процедура НУС.
- 19.10.9 Медіатори, які виконують механізми НУС, повинні відповідати високим стандартам професійних знань, чесності та компетентності. Таку відповідність можна довести, наприклад, якщо медіатор має необхідну компетенцію для виконання функцій судді і має достатню підготовку у сфері страхового права. Хоча механізми НУС зазвичай фінансуються страховиками і/або посередниками, їх медіатори повинні незалежними від них. Повинні виникнути сумніви щодо незалежності, якщо медіатор:
- одержує інструкції від страховиків/посередників;
 - є колишнім співробітником страховика/посередника; або

- одночасно виконує інші функції, які можуть негативно вплинути на його незалежність.

19.11 Законодавством визначаються положення, які стосуються захисту конфіденційності, згідно з якими страховикам і посередникам дозволяється збирати, зберігати, використовувати або передавати особисту інформацію клієнтів третім сторонам.

- 19.11.1 Зазвичай термін "особиста інформація" означає інформацію, яку особа або організація збирає, зберігає, використовує або повідомляє третім особам у ході здійснення своєї комерційної діяльності.
- 19.11.2 Очевидно, що у страховому бізнесі безпека інформації є важливою, оскільки збирання, зберігання та обробки вимагають значні обсяги фінансової, медичної та особистої інформації. Забезпечення безпеки особистих та фінансових даних є одним з ключових обов'язків індустрії фінансових послуг.
- 19.11.3 Особиста інформація вважається такою незалежно від носія, на якому вона представлена, та форми, у якій вона доступна: письмової, електронної тощо.
- 19.11.4 Правові норми, які стосуються захисту особистої інформації клієнта можуть різнитись на різних юрисдикційних територіях і у різних наглядових органів.
- 19.11.5 Хоча норми захисту прав споживачів та положення про недоторканість приватного життя є різними на різних юрисдикційних територіях, страховики та посередники мають чіткий обов'язок забезпечувати своїм клієнтам певний рівень впевненості щодо розкриття та безпеки їх особистої інформації.
- 19.11.6 Страховики та посередники повинні одержувати достатню інформацію про своїх клієнтів, щоб мати змогу оцінити їх страхові потреби. З інформацією, яку клієнт вважає конфіденційною, слід поводитись як з такою. Слід повідомляти клієнтів про те, яка інформація може бути розкрита і кому.

19.12 Наглядовий орган вимагає, щоб страховики та посередники мали політику і процедури захисту особистої інформації клієнтів.

- 19.11.7 Наглядovому органу слід вимагати, щоб страховик або посередник мали достатні засоби безпеки для попередження неправомірної або неналежної передачі будь-якої особистої інформації, яка є у його архівах.
- 19.11.8 Правління і керівництво повинні знати про складнощі захисту конфіденційності, щоб продемонструвати усім співробітникам, що він є частиною культури і стратегії їх організації.

- 19.11.9 З огляду на важливість та ступінь конфіденційності особистої інформації страховики та посередники повинні вживати наступних заходів:
- розробляти політику і процедури захисту конфіденційності, щоб забезпечити виконання правових положень та підтримку передового досвіду індустрії;
 - забезпечувати необхідну підготовку своїх співробітників на усіх рівнях організації для того, щоб підвищувати рівень обізнаності щодо вимог захисту конфіденційності;
 - впроваджувати механізми внутрішнього контролю, які відповідають цілям захисту конфіденційності та підтримують досягнення цих цілей;
 - забезпечувати наявність відповідної технології для адекватного управління фінансовою, медичною та особистою інформацією про клієнта, якою володіє страховик;
 - впроваджувати політику і процедури, які стосуються захисту конфіденційності, щоб управляти ризиками та загрозами, які пов'язані з порушенням конфіденційності. Про будь-які порушення безпеки слід невідкладно повідомляти відповідальним особам (членам правління, керівництва або відповідним ключовим особам у підрозділах, що виконують функції контролю);
 - впроваджувати політику і процедури, які стосуються безпеки даних, щоб мати змогу вчасно повідомляти про порушення безпеки клієнтів та наглядові органи, яких стосується це порушення, і виконувати інші релевантні умови подання звітів;
 - оцінювати ризики, пов'язані з будь-якими значними порушеннями безпеки, та мінімізувати вплив цих ризиків на свої ресурси, діяльність, оточення та репутацію;
 - визначати, яких заходів необхідно вживати у світлі ризиків, що постають з порушення безпеки, в рамках планування неперервної діяльності підприємства;
 - забезпечувати, щоб структури груп не могли бути неправомірно використані для ухилення від заборони щодо передачі особистої інформації.
- 19.12.1 Страховики та посередники повинні знати про ризики, пов'язані з дорученням виконання певних функцій стороннім організаціям, особливо тоді, коли договір про таке доручення укладається з фірмами, які знаходяться на іншій юрисдикційній території. Страховики і посередники повинні знати про ризик втрати репутації, що постає зі здійснення транскордонної діяльності, і забезпечувати, щоб фірми, яким вони доручають виконання своїх процесів, мали достатні засоби безпеки, щоб попередити неправомірне

використання або неналежне передання будь-якої особистої інформації, яку вони можуть мати у своїх архівах.

- 19.12.2 Наглядовим органам слід розробити різні превентивні та виправні заходи, які стосуються захисту конфіденційності.
- 19.12.3 Де необхідно, наглядовим органам слід мати змогу вживати заходів проти страховика або посередника, який не збирає, не зберігає, не використовує або не передає особисту інформацію про клієнта, яку він має, третій стороні у належний спосіб. Наприклад, превентивних заходів можна вжити або незначні порушення можна усунути через усний або письмовий обмін інформацією з керівництвом, зі здійсненням наступних кроків. Більш вагомі порушення, які тягнуть за собою ризики для клієнтів, можуть вимагати невідкладних і суворіших заходів

19.13 Наглядовий орган розкриває для загальної публіки інформацію, яка підтримує справедливе ставлення до клієнтів.

- 19.13.1 Наглядовим органам слід публікувати угоди про захист держателів полісів, що існують для страховиків, які діють на його юрисдикційній території та підтверджують стан держателів полісів, що мають справу зі страховиками та посередниками, за якими не здійснюється контроль або нагляд на їх юрисдикційній території.
- 19.13.2 Наглядовим органам слід надавати загальній публіці інформацію про те, чи застосовується місцеве законодавство до пропонування транскордонного страхування, наприклад, через онлайн-комерцію, і, якщо застосовується, то яким чином.
- 19.13.3 Наглядовим органам слід у разі необхідності видавати попередження споживачам для того, щоб вони уникали трансакцій з організаціями, за якими не здійснюється нагляд.
- 19.13.4 Наглядовим органам слід підвищувати рівень розуміння споживачами договорів страхування, а також дій, який споживачі можуть вживати для свого захисту та прийняття інформованих рішень.

ОПС-20 Розкриття інформації

Наглядний орган вимагає, щоб страховики регулярно розкривали релевантну, повну і достатню інформацію, щоб дати держателям полісів і учасникам ринку чітке уявлення про їх ділову активність, результати діяльності та фінансовий стан. Очікується, що це підвищить ринкову дисципліну та розуміння ризиків, яких зазнає страховик, а також способу, в який здійснюється управління цими ризиками.

Вступні рекомендації

- 20.0.1 Важливо підвищувати та зберігати рівень якості, оперативності та релевантності розкриття ключової інформації, необхідної для прийняття рішень щодо кредитування та інвестування, а також рішень, які роблять держателі полісів.
- 20.0.2 Оскільки стандарти бухгалтерського обліку (у тому числі МСФО/МБС, а також місцеві загальноприйняті стандарти бухгалтерського обліку) встановлюють вимоги щодо розкриття інформації для фінансової звітності загального призначення у різних секторах, цей ОПС стосується тільки страховиків. Наскільки це можливо, інформацію слід представляти у відповідності до будь-яких застосованих загальноприйнятих національних та міжнародних стандартів та принципів, а також таким чином, щоб можна було порівнювати різних страховиків.
- 20.0.3 Встановлюючи вимоги щодо розкриття інформації, наглядовим органам слід враховувати інформацію, надану у фінансовій звітності загального призначення, та належним доповнювати її. Адекватне розкриття інформації підтримує процес нагляду. Наглядним органам слід забезпечити дотримання ринкової дисципліни через розкриття інформації та надання відповідним учасникам ринку адекватної інформації, яка дозволяє оцінити якість роботи страховиків та ризики, які постають перед ними, і відреагувати належним чином.
- 20.0.4 Природа, масштаб і складність страховиків є важливими для застосування розкриття інформації і має значення для цих стандартів. Якщо для деяких організацій на певних ринках не є доцільним надавати інформацію точно у відповідності до цих стандартів, наглядовий орган може забезпечити, щоб мета стандартів була виконана, для того щоб ринкова дисципліна була дотримана через розкриття інформації і щоб відповідні учасники ринку мали адекватну інформацію для забезпечення своїх потреб.
- 20.0.5 Для того щоб розкриття інформації було змістовним для учасників ринку, ця інформація може включати достатній опис того, як вона була підготовлена, у тому числі опис застосованих методів та використаних припущень. Таке розкриття методів та припущень також допомагає учасникам ринку порівнювати різних страховиків.

Політика, практика та процедури ведення бухгалтерського обліку та актуарної діяльності різняться не тільки між різними юрисдикційними територіями, але й також між страховиками на одній і тій самій юрисдикційній території. Таким чином, змістовні порівняння можна зробити тільки тоді, коли існує адекватне розкриття процесу підготовки інформації.

- 20.0.6 Схожим чином змістовні порівняння між різними звітними періодами можна зробити тільки тоді, коли читачу відомо, як змінились методи та припущення, використані для підготовки інформації, і, якщо це можливо, яким є вплив цих змін. Зміни, які відбуваються з плином часу, не будуть розглядатись як довільні, якщо будуть роз'яснені причини для змін у методах та припущеннях. Якщо у ході підготовки інформації страховик послідовно використовує методи і припущення упродовж тривалого періоду і оприлюднює їх, у перспективі це допоможе виявити певні тенденції.
- 20.0.7 Якщо до методів і припущень було внесено зміни, слід розкрити природу таких змін, причину їх внесення та їх наслідки, якщо вони є суттєвими. Доцільно, щоб інформація представлялась таким чином, щоб це сприяло виявленню типових варіантів розвитку у ході часу, у тому числі з наданням порівняльних або відповідних показників з попередніх періодів (наприклад, шляхом представлення триангуляції збитків).
- 20.0.8 Інформація є корисною для процесу прийняття рішень, якщо існує суттєва вірогідність того, що учасник ринку може вважати її важливою для прийняття ключового рішення. Зазвичай ключові рішення полягають у тому, щоб застрахувати ризик у певного страховика, інвестувати у нього або здійснити з ним іншу трансакцію.
- 20.0.9 Надмірні вимоги щодо розкриття інформації не призведуть до ефективного розкриття інформації для учасників ринку, але будуть обтяжливими для страховиків. Розробляючи вимоги щодо розкриття на певній юрисдикційній території, наглядовим органам слід враховувати необхідність того, щоб таке розкриття надавало ключову інформацію, а не значні обсяги даних.
- 20.0.10 Усі страховики, незважаючи на те, чи вимагається від них подання звітів згідно зі стандартами бухгалтерського обліку, повинні виконувати вимоги цього ОПС. Страховики, що є організаціями, які подають відкриту фінансову звітність загального призначення ("підзвітні організації") можуть, як правило, виконувати вимоги цих стандартів, подаючи такі звіти. У тих випадках, коли стандарти фінансової звітності, у тому числі загальноприйняті національні або міжнародні стандарти, узгоджуються зі стандартами цього ОПС, розкриття інформації відповідно до цих стандартів фінансової звітності може вважатись таким, що відповідає цьому ОПС.
- 20.0.11 Наглядові органи можуть вирішити не застосовувати ці стандарти до кептивних страховиків, за умови, що не існує потенційної загрози для

фінансової системи, потреби у розкритті інформації з точки зору державних інтересів або що стороні, яка має законні підстави на одержання цієї інформації, не перешкоджено у її одержанні.

- 20.0.12 ОПС-9 (Наглядовий контроль і подання звітів) розглядає питання подання звітів до страховиків. На деяких юрисдикційних територіях звіти, подані до наглядових органів, оприлюднюються наглядовими органами, або оприлюднюються принаймні деякі аспекти цих звітів, поданих до наглядових органів. Для того щоб продемонструвати виконання стандартів цього ОПС, розкриття інформації може здійснюватись наглядовими органами, а не безпосередньо страховиками. Стандарти, викладені в ОПС-9, і стандарти, викладені в цьому ОПС, можуть в дечому повторюватись. ОПС-9 і цей ОПС мають цілі, які дуже різняться. ОПС-9 охоплює вимоги щодо надання звітів наглядовим органам, для того щоб наглядові органи могли виконувати свої функції. Якщо вимоги щодо подання звітів наглядовим органам і щодо розкриття інформації співпадають, наглядовим органам слід обирати найефективніший спосіб використання інформації, розкритої для широкої публіки.
- 20.0.13 МАСН вважає, що було б бажаним, щоб методології підрахування статей для розкриття інформації могли використовуватись для методологій, що застосовуються для цілей регуляторного звітування, або значно співпадати з ними, з якомога меншою кількістю змін для виконання регуляторних вимог. Однак МАСН також визнає, що це може не бути можливим або доцільним у всіх відношеннях, враховуючи різні цілі. У тому випадку, якщо відмінності існують, МАСН вважає, що важливо їх відкрито роз'яснити і узгодити.
- 20.0.14 Склад групи у фінансовій звітності загального призначення може відрізнитись, оскільки група, що надає зведену звітність, згідно з визначенням відповідних стандартів бухгалтерського обліку, може відрізнитись від групи для цілей страхового нагляду (див. ОПС-23 (Нагляд за групою)). За певних обставин, якщо це так, страховик може спробувати забезпечити розкриття інформації на основі обсягу групи для цілей нагляду, наскільки це можливо. Якщо група не може розкривати інформацію на основі обсягу групи для цілей нагляду, було б доцільним, якби були надані причини і пояснення щодо основи, на якій робиться розкриття інформації, та потенційної різниці по відношенню до стану для цілей нагляду за групою. Для розуміння учасниками ринку важливо, щоб надавався аналіз розбіжностей між зведеною фінансовою звітністю загального призначення та зведеною звітністю щодо платоспроможності на основі обсягу групи, визначеного згідно з ОПС-23. Розкриття інформації юридичними особами, що здійснюють страхування, також є дуже важливими для розуміння групи з точки зору наглядового органу.
- 20.0.15 Цей ОПС застосовується як до груп, так і до окремих юридичних осіб в тому обсязі, наскільки це корисно і практично. Держателів полісів стосуватиметься інформація як про групу, так і про окрему юридичну особу, що займається страхуванням, яка належить до групи, що

пропонує певний продукт держателю поліса. Інформація держателя поліса також повинна бути охоплена в ОПС-19 (Порядок ведення справ). Інші учасники ринку, такі як інвестори та кредитори, будуть зацікавлені у правовій структурі, в якій вони мають долю, і часто ця інформація є на рівні групи.

- 20.0.16 Якщо група здійснює на груповому рівні діяльність, яка відноситься до юридичних осіб, що займаються страхуванням, розкриття цієї діяльності здійснюється тільки на рівні групи. Розкриття інформації, що здійснюється юридичними особами, які займаються страхуванням, може відсилати до цієї інформації, розкритої на рівні групи, щоб можна було одержати повну картину.
- 20.0.17 Застосовуючи норми цього ОПС на своїй юрисдикційній території, наглядовий орган повинен дотримуватись балансу між потребою в інформації ряду учасників ринку, беручи також до уваги зауваження щодо надмірного розкриття інформації, про яке йдеться у рекомендації 20.0.9. За деяких обставин може бути можливим, що потреби більшості учасників ринку будуть задовільнені розкриттям інформації на рівні групи, із певним додатковим розкриттям інформації, що здійснюється юридичною особою, яка займається страхуванням, для держателів полісів.
- 20.0.18 Усі норми цього ОПС застосовуються як страховиків, що здійснюють страхування життя, так і страховиків, що здійснюють інші види страхування. Деякі рекомендації більше стосуються страховиків, які здійснюють страхування життя, інші – страховиків, що здійснюють інші види страхування.
- 20.0.19 Термін "службова інформація" охоплює інформацію щодо властивостей і деталей, наприклад, страхових продуктів, ринків, розповсюдження та внутрішніх моделей та систем, які негативно впливатимуть на конкурентоздатність страховика, якщо про них стане відомо його конкурентам. Інформація про держателів полісів та застраховані сторони зазвичай є конфіденційною з урахуванням законодавства про недоторканість приватного життя або умов договорів з держателями полісів.
- 20.0.20 Це впливає на обсяг необхідного розкриття страховиками інформації про їх клієнтську базу та деталі внутрішніх домовленостей, наприклад, використовуваних методологій, даних оцінки значень параметрів тощо. МАСН вважає, що вимоги, викладені у цьому ОПС, досягають належного балансу між потребою у змістовному розкритті інформації та захистом службової та конфіденційної інформації. У тому випадку, коли розкриття певних частин інформації, якого вимагає цей ОПС, може нанести серйозної шкоди стану страховика, оприлюднивши інформацію, яка за своєю природою є або службовою, або конфіденційною, страховику не слід розкривати конкретно цю інформацію, але слід розкрити більш загальну інформацію щодо предмета, про який йдеться у вимозі.

20.1 Страховики щонайменше раз на рік розкривають достатньо деталізовану кількісну і якісну інформацію у такий спосіб, щоб вона була доступна для учасників ринку, стосовно свого профілю, керування та засобів контролю, фінансового стану, технічної продуктивності та ризиків, яких вони зазнають. Зокрема, розкрита інформація повинна бути:

- **корисною для процесу прийняття рішень учасниками ринку;**
- **оперативною, щоб вона була доступною та актуальною на час прийняття цих рішень;**
- **повною та змістовною;**
- **надійною, щоб на її основі можна було приймати рішення;**
- **порівнянню з інформацію про інших страховиків, що діють на тому самому ринку; а також**
- **послідовною упродовж певного періоду часу, щоб можна було прослідкувати відповідні тенденції.**

20.1.1 Розкриту інформацію слід представляти у спосіб, який відповідає природі розкритої інформації і враховує статті, що описують фінансовий стан страховика. Слід чітко роз'яснити ключові методології ведення бухгалтерського обліку та припущення, що використовувались для підготовки інформації.

20.1.2 Інформацію слід розповсюджувати у способи, які дозволяють найкращим чином донести її до уваги учасників ринку, але з урахуванням відносних витрат інших методів розповсюдження інформації. Методом розповсюдження інформації, який наглядові органи можуть наполегливо рекомендувати до використання, є розкриття через електронні канали розповсюдження інформації (наприклад, через Інтернет).

20.1.3 Інформацію слід надавати із достатньою частотою та оперативністю, щоб сформувати змістовний і значущий опис страховика.

20.1.4 Вимога щодо оперативності надання інформації повинна урівноважуватись вимогою щодо надійності. Розкриття інформації може бути затримане на короткий період, щоб можна було здійснити належну контрольну перевірку, але тільки тоді, коли така затримка не нанесе значної шкоди користувачам.

20.1.5 Інформація повинна бути достатньо повною, щоб учасники ринку могли одержати усебічну картину фінансового стану та результатів діяльності страховика, його ділової активності та ризиків, пов'язаних з цією активністю. Для цього інформація повинна бути:

- **достатньо добре роз'ясненою, так щоб вона мала сенс для читача, який має доволі високий рівень розуміння природних властивостей**

страхового бізнесу, але не має спеціалізованих знань щодо даного страховика, окрім тих, що можна отримати з інформації, розкритої для загальної публіки;

- повною, щоб вона охоплювала усі суттєві подробиці про страховика і, якщо це важливо, про групу, членом якої він є;
- як достатнім чином зібраною воедино, щоб була представлена належна єдина картина страховика, так і достатнім чином розділена на складові частини, так щоб можна було окремо виявити вплив конкретних суттєвих статей.

20.1.6 Інформація повинна достовірно представляти факти, які вона має намір представляти і можна обґрунтовано очікувати, що вона буде представляти. Зокрема, вона повинна, наскільки це можливо, відображати економічний зміст подій та трансакцій, а також їх правову форму. Якщо економічний зміст події або трансакції не узгоджується з її правовою формою, очікується, що перевагу матиме економічний зміст. Інформація повинна бути такою, що може бути перевіреною, нейтральною (тобто не містити суттєвих помилок і не бути упередженою) та повною в усіх суттєвих аспектах. Повнота інформації є важливою, оскільки пробіли можуть призвести до того, що інформація буде неправдивою або такою, що вводить в оману.

20.1.7 У багатьох випадках страховикам доведеться досягати балансу між потребою у тому, щоб інформація була надійною, та у тому, щоб вона була корисною для процесу прийняття рішень та оперативною. Наприклад, у деяких класах страхування тривалих ризиків реалістичні прогнози щодо кінцевої вартості збитків, що сталися, є надзвичайно важливими. Однак через фактори невпевненості такі прогнози припускають наявність помилок під час оцінювання. Для донесення до користувачів розуміння релевантності і надійності розкритої інформації може використовуватись якісна або кількісна інформація.

20.1.8 Тому для того щоб інформацію можна було порівнювати, важливо, щоб самі методи і припущення, використовувані під час підготовки інформації, були належним чином розкриті. Це може включати обґрунтування вибору страховиком конкретної політики ведення бухгалтерського обліку, якщо такий вибір передбачений стандартами. У той час як це допоможе користувачам інтерпретувати інформацію, розкриту для загальної публіки, визнається, що необхідно розробляти міжнародні стандарти та приходити до єдиного підходу, для того щоб досягти справжньої можливості порівнювати інформацію.

20.1.9 Зазвичай розрита інформація повинна включати кількісний аналіз чутливості страховика до змін у ключових припущеннях, у тому числі впливу похідних фінансових інструментів та інших форм мінімізації ризику, якщо він є значним, на цю чутливість.

20.2 Розкрита інформація про фінансовий стан страховика включає достатньо деталізовану кількісну та якісну інформацію про визначення технічних резервів. Технічні резерви представлені належним сегментом. Це розкриття включає, де це має значення для держателів полісів та учасників ринку, інформацію про припущення щодо майбутніх грошових потоків, обґрунтування вибору дисконтних ставок та методологію поправки на фактори ризику, якщо вона була використана, або іншу доцільну інформацію, яка описує метод, використаний для визначення технічних резервів.

20.2.1 Очікується, що технічні резерви та перестраховальні активи будуть представлені на валовій основі. Однак, може бути корисним представити інформацію про технічні резерви як на чистій, так і на валовій основі, в залежності від типових критеріїв ефективності функціонування та платоспроможності, які застосовуються учасниками ринку.

20.2.2 Метою розкриття інформації про технічні резерви є забезпечення розуміння учасниками ринку того, як ці технічні резерви визначаються. Очікується, що розкриття інформації як таке включатиме дані про обсяг, розподіл у часі та невизначеність майбутніх грошових потоків по відношенню до страхових зобов'язань.

20.2.3 Інформація про визначення і достатність технічних резервів може включати результати продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика, де це застосовується.

20.2.4 За відсутності виняткових обставин, слід розкривати інформацію про метод, використаний для одержання припущень для вирахування технічних резервів, у тому числі відносної важливості поточних статистичних даних та релевантних попередніх статистичних даних, а також поправок, прийнятих по відношенню до майбутніх змін. Також може бути розкрита інформація про значні зміни у припущеннях.

20.2.5 Якщо поточна оцінка і коливання по відношенню до поточної оцінки визначаються окремо, розкрита інформація може містити дані про методи, використані для кожного з цих компонентів технічних резервів.

20.2.6 Страховику пропонується розкривати методологію, за допомогою якої він враховує ризик, та причини, за яких він вважає цю методологію доцільною. Якщо з моменту подання останнього звіту методологія змінилась, було б корисно, якби страховик розкрив причини цієї зміни.

20.2.7 Може бути корисним, якщо страховик надасть стислу інформацію про будь-яку використану модель або моделі і опише, як були одержані різні варіанти можливого розвитку ситуації стосовно майбутнього досвіду.

- 20.2.8 Корисним буде опис будь-якого методу, використаного для інтерпретації витрат на залучення нових страхувальників та того, чи були визнані майбутні прибутки на існуючий бізнес.
- 20.2.9 За деяких обставин може бути доцільним, щоб страховик розкривав інформацію про викупні суми, що належать до виплати.
- 20.2.10 Розкриття інформації про звіряння технічних резервів, що залишились на кінець минулого року, з технічними резервами, що залишились на кінець поточного року, буде особливо корисним.
- 20.2.11 Зазвичай розкриття інформації про технічні резерви розділяється на дві частини:
- одна частина охоплює претензії через страхові випадки, які уже мали місце на дату подання звіту (резерви на претензії, у тому числі резерви збитків, що виникли, але не були заявлені, та збитків, що виникли, але не були належним чином повідомлені) і для яких існує поточне або потенційне зобов'язання;
 - інша частина охоплює збитки від страхових випадків, які матимуть місце у майбутньому (сума резерву для незароблених страхових премій та резерв для ризиків, що не минули, який також називається резерв дефіциту страхової премії).

Це розділення є особливо важливим для напрямків страхової діяльності, для яких покриття страхових збитків може тривати багато років.

Страховики, що здійснюють страхування життя

- 20.2.12 Може бути корисним, якщо страховик розкриє ключову інформацію щодо передбачуваних рівнів та методу виведення майбутніх рівнів смертності та непрацездатності і зазначить, чи застосовуються індивідуалізовані таблиці. Страховику слід розкривати дані про значні припущення про майбутні зміни рівнів смертності та непрацездатності.
- 20.2.13 Якщо страховик розкриє інформацію про умови для обсягу і часу розподілу характеристик участі в прибутку і того, як такі характеристики оцінюються у технічних резервах, це може підвищити рівень розуміння наданої інформації. Можна розкрити інформацію щодо того, чи базуються характеристики участі в прибутку на виконанні групи договорів, на реалізованих/нереалізованих прибутках від інвестицій від пулу активів, на прибутку або збитку компанії, або на іншому елементі. Також можна розкрити інформацію про ступінь, до якого ці характеристики обумовлені договорами і/або є дискреційними.
- 20.2.14 Пропонується, щоб страховик розкривав кількісну інформацію щодо мінімальних характеристик участі в прибутку та існуючого розподілу серед держателів полісів.

20.2.15 Наприклад, можна відобразити наступну кількісну інформацію за сегментами:

- виплачені гарантовані виплати держателям полісів;
- виплачені додаткові виплати держателям полісів, які виникають на основі положень договорів, що передбачають участь у прибутках.

20.2.16 Може бути корисним, якщо страховик розкриє інформацію про припущення та методології, використані для визначення вартості значних гарантій та опціонів, у тому числі припущення щодо поведінки держателів полісів.

Страховики, що здійснюють інші види страхування, ніж страхування життя

20.2.17 Для того щоб учасники ринку могли оцінити тенденції, страховикам, що здійснюють інші види страхування, ніж страхування життя, слід оприлюднювати статистичні дані за минулі періоди про зароблені страхові премії у порівнянні з технічними резервами за класами страхової діяльності. Для того щоб можна було оцінити доцільність припущень і методології, використаних для визначення технічних резервів, страховики, що здійснюють інші види страхування, ніж страхування життя, можуть оприлюднювати статистичні дані щодо:

- результатів продовження страхового покриття після припинення діяльності страховика;
- підготовки претензій.

20.2.18 Для полегшення визначення здатності страховика оцінювати розмір зобов'язань щодо страхування збитків, покритих підписаними договорами страхування, пропонується, щоб страховики розкривали статистичні дані за минулі періоди щодо результатів продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика за рахунок технічних резервів, відкладених на рахунки, що існували раніше.

20.2.19 Пропонується, щоб страховики надавали інформацію про результати продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика, визначені нижче, для кожної частини технічних резервів. Результати продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика по відношенню до резервів для понесених збитків є різницею між:

- резервами на претензії, зробленими на початку фінансового року, та
- сумою виплат, зроблених упродовж року на рахунок претензій, висунутих упродовж попередніх років, та резервами на претензії, які існують на кінець року для таких неоплачених претензій.

Результат продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика по відношенню до резервів для майбутніх збитків є різницею між:

- сумою резерву для незароблених премій та резерву для ризиків, що не минули, які були зроблені на початку року, та
- оцінкою виплат, зроблених упродовж року, та резервів, зроблених у кінці року, в обох випадках по відношенню до страхових випадків, охоплених незаробленими преміями на початку року.

20.2.20 Може бути корисним, якщо результати продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності будуть розкриті у вигляді відношення первинних резервів для даних збитків. Якщо використовується дисконтування, слід показати вплив дисконтування окремо.

20.2.21 Страховикам пропонується розкривати результати продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика упродовж декількох років, щоб учасники ринку мали змогу оцінити можливі варіанти розвитку подій, що тривають довгий час, наприклад, те, як страховик оцінює технічні резерви. Тривалість періоду відображає те, наскільки довго триває закінчення розподілу збитків для даних класів страхування.

20.2.22 За винятком "короткохвостого" страхування, страховики можуть розкривати інформацію про розвиток претензій у трикутнику розвитку претензій (див. приклад у таблиці 20.1). Трикутник розвитку претензій демонструє оцінку страховиком витрат на претензії (резерви на претензії та оплачені претензії) на кінець кожного року і те, як ця оцінка розвивається з часом. Ця інформація повинна подаватись послідовно за роками настання страхових випадків або за страховими роками, і узгоджуватись із сумами, зазначеними у балансі.

Таблиця 20.1						
Приклад: Трикутник розвитку претензій						
Цей приклад ілюструє можливий формат трикутника розвитку претензій						
Рік настання страхових випадків	1997	1998	1999	2000	2001	
Резерви на претензії або претензії, оплачені на кінець року настання страхових випадків	680	790	823	920	968	
Через рік	673	785	840	903		
Через два роки	692	776	845			
Через три роки	697	771				
Через чотири роки	702					
						Разом
Прогнозовані сукупні претензії	702	771	845	903	968	
Сукупні виплати	(650)	(689)	(570)	(350)	(217)	
Резерви на претензії (недисконтовані)	52	82	275	553	751	1 713
Зароблені премії	822	933	1 052	1 123	1 125	
Коли використовувалось дисконтування:						
Вплив дисконтування	(5)	(14)	(68)	(175)	(285)	(547)
Приведена вартість, визнана у балансі	47	68	207	378	466	1 166

20.2.23 Дані, що використовуються для оцінювання придатності припущень, та методологія, що використовується для визначення технічних резервів, можуть бути підраховані з урахуванням перестраховання і супроводжуватись відповідними роз'ясненнями.

20.3 Розкрита інформація про фінансовий стан страховика включає достатньо деталізовану кількісну та якісну інформацію про достатність капіталу. Страховик розкриває інформацію, яка дозволяє користувачам оцінити цілі, політику та процеси управління капіталом страховика та достатність його капіталу. Ця інформація охоплює загальні вимоги щодо платоспроможності юрисдикційної території (юрисдикційних територій), на якій страховик здійснює свою діяльність, та капітал, наявний для покриття вимог до нормативного капіталу. Якщо для визначення власних фондів та вимог до капіталу використовується внутрішня модель, необхідно надати інформацію про модель, з належним урахуванням службової або конфіденційної інформації.

20.3.1 Інформація про цілі, політику та процеси управління капіталом допомагає підвищити рівень розуміння ризиків та заходів, які впливають на вирахування капіталу, а також застосованої толерантності до ризиків.

20.3.2 Може бути корисним, якщо страховик розкриє кількісну інформацію, яка дозволить учасникам ринку оцінити кількість і якість його капіталу по відношенню до вимог до нормативного капіталу. Зокрема може бути корисним, якщо страховик визначить, з яких компонентів складається наявний капітал, а також покаже, яким

обсягом капіталу він володіє у кожному компоненті, вказуючи зміни у порівнянні з попередніми періодами.

20.3.3 Пропонується, щоб страховик розкривав кількісну інформацію про своє управління капіталом, зазначаючи:

- вимоги до нормативного капіталу;
- інструменти, які вважаються наявним капіталом;
- політику і процеси управління капіталом;
- ключові ризики та заходи, які впливають на вирахування капіталу;
- політику толерантності до ризиків страховика.

20.3.4 Окрім розбіжностей у складі групи з точки зору фінансової звітності загального призначення та нагляду, про які йдеться у рекомендації 20.0.14, можуть існувати додаткові розбіжності у складі групи з точки зору визначення достатності капіталу (див. ОПС-17 "Достатність капіталу"). Може бути корисним, якщо буде поданий опис групи, визначеної для цілей достатності капіталу, і роз'яснені будь-які відмінності від складу групи з точки зору фінансової звітності загального призначення.

20.4 Розкрита інформація про фінансовий стан страховика включає достатньо деталізовану кількісну та якісну інформацію про фінансові інструменти та інші інвестиції за класами. До того ж, розкрита інформація про інвестиції охоплює:

- **цілі інвестування;**
- **політику та процеси;**
- **величини, припущення та методи, використані для фінансової звітності загального призначення та цілей платоспроможності, а також пояснення розбіжностей (якщо вони є); а також**
- **інформацію щодо рівня чутливості до ринкових параметрів, пов'язаних з розкритими сумами.**

20.4.1 Якщо цілі, політика та процеси управління інвестуванням у різних сегментах портфелю інвестицій страховика різняться між собою, розкрита інформація повинна дозволяти зрозуміти ці відмінності.

20.4.2 Для цілей розкриття може бути доцільним, якщо страховик згрупує активи і пасиви, що мають подібні характеристики і/або ризики, за класами, а потім розкриє достатню інформацію, розділену за цими класами.

20.4.3 Розкриваючи інформацію щодо невизначеності вартостей фінансових інструментів та інших інвестицій, про які було повідомлено, може бути корисним розкрити також вплив похідних фінансових інструментів на цю невизначеність.

20.4.4 Портфель активів страховика зазвичай складається з багатьох видів інструментів, які мають різноманітні характеристики. Ці інструменти можуть розрізнятися за способами їх оцінювання, очікуваними прибутками, чутливістю до ринкових параметрів, рівнем ліквідності або обмеженнями на розпорядження. Для забезпечення ефективного управління та змістовного аналізу ризиків та результатів діяльності, необхідно згрупувати інструменти, які мають подібні характеристики ризиків та окупності. Найпоширенішим способом буде згрупування їх за видом класу активів. Однак для деяких юрисдикційних територій може бути доцільним згрупування інструментів за ризиками. Очікується, що на цих юрисдикційних територіях необхідно буде розкрити більше інформації про прийоми управління ризиками, що використовуються для вимірювання економічного ефекту ризику. Таке розкриття може включати також аналіз за видом класу активу.

20.4.5 Визначаючи класи активів у відповідності до природи, масштабу та складності страховика, слід враховувати суттєвість розкритої інформації (див. рекомендацію 20.0.4). Надмірно деталізоване розкриття може перевантажити учасників ринку і потягне за собою понесення непотрібних витрат страховиками. З іншого боку, надмірне узагальнення може приховати важливу інформацію.

20.4.6 Може бути доцільним, якщо страховик розкриє достатню інформацію, у тому числі таку, що може бути виміряна кількісно, про свої:

- валютні ризики;
- ризики ринку;
- ризики непогашення кредиту;
- ризики втрати ліквідності та
- ризики концентрації.

20.4.7 Зазвичай інформація про одержаний прибуток може бути розкрита разом з інформацією про ризики та цілі інвестування. Розкриття інформації про ризики може надати учасникам ринку цінні відомості як про рівень мінливості у результатах діяльності, якого можна очікувати, коли змінюються економічні або ринкові умови, так і про здатність страховика досягати бажаного результату інвестування.

20.4.8 У рекомендації 20.4.6 надано перелік ключових ризиків, які пов'язані з інвестиційною діяльністю. Однак слід зауважити, що ці ризики можуть вплинути як на активи, так і на пасиви. Прикладом є ризик ринку, що постає з коливань відсоткової ставки. Якщо вартість зобов'язань за виданими полісами страховика оцінюється з використанням ринкових відсоткових ставок, з коливаннями відсоткових ставок змінюється вартість як активів, так і пасивів. Більше того, зміни у процентних ставках можуть також призводити

до змін сум, які страховик повинен заплатити за свої позики і кредити. Тому пропонується, щоб розкрита інформація про ризики включала ризики, які постають як з активів, так і з пасивів страховика.

- 20.4.9 Для спрощення розкриття релевантної інформації про ризики може бути доцільним, щоб страховик розкрив найвищий, середній і найнижчий показник ризику всередині періоду, якщо існували значні зміни ризиків з дати подання останнього звіту. Сума купленого і проданого упродовж звітнього періоду може бути розкрита замість обороту. Інформація про такі ризики може бути розкрита для кожного класу активів.
- 20.4.10 Належне розкриття інформації про вимірювання ризиків може відображати модель, яку використовує страховик для управління ризиком ринку і, де це доцільно, наприклад, включати результати перевірки чутливості, такі як процентні зміни у власних фондах або зміни у власних фондах як відсоток від загальної суми активів, що відповідає зміні у 100 базисних пунктів у відсоткових ставках. Таке вимірювання чутливості можна також провести для курсу цінних паперів, цін на нерухомість або курсів валют.
- 20.4.11 Що стосується боргових цінних паперів, інформація про чутливість цін до параметрів ринку, у тому числі кредитних спредів, може включати розподіл за кредитним рейтингом випуску цінних паперів, видом емітента (наприклад, уряд, корпорація) та строком погашення (приклади див. у таблиці 20.2).
- 20.4.12 Що стосується розкриття інформації про ризик неповернення кредиту, окрім розподілу за рейтингом та видом емітента, описаного в рекомендації 20.4.11, рекомендується, щоб страховик розкривав інформацію щодо сукупного ризику неповернення кредиту, що постає з ризиків, не охоплених балансом.

Таблиця 20.2
Приклад: Інформація щодо боргових цінних паперів

	Економічна вартість				Витрати попередніх років			
	Цей рік		Минулий рік		Цей рік		Минулий рік	
	Сума	% від загальної суми для цього класу	Сума	% від загальної суми для цього класу	Сума	% від загальної суми для цього класу	Сума	% від загальної суми для цього класу
Розподіл за кредитним рейтингом								
AA- або кращий								
Гірший ніж AA-, але не гірший ніж A-								
Гірший ніж A-, але не гірший ніж BBB-								
Гірший ніж BBB-, але не гірший ніж B-								
Гірший ніж B-								
Кредитного рейтингу немає								
Розподіл за рештою строку до погашення								
До 1 року								
Більше 1 року, але до 3 років								
Більше 3 років, але до 7 років								
Більше 7 років, але до 10 років								
Більше 10 років								
Розподіл за видом емітента								
Урядові								
Напівурядові ⁷⁷								
Цінні папери корпорацій								

⁷⁷ Включають боргові цінні папери, видані затвердженими законом органами або муніципальними корпораціями.

20.5 Розкрита інформація про фінансовий стан страховика включає достатньо деталізовану кількісну та якісну інформацію про управління ризиками підприємства (УРП), у тому числі управління активами і пасивами (УАП) взагалі і, де це доцільно, за сегментами. Як мінімум, ця інформація включає методологію, що використовувалась для оцінювання розмірів активів і пасивів для цілей УАП, та основні припущення, зроблені для цієї цілі, а також будь-які резерви капіталу, якими володіє страховик внаслідок розбіжності між активами і пасивами.

20.5.1 Якщо використовуються похідні фінансові інструменти, може бути корисним, щоб розкрита інформація включала опис як природи, так і результату їх використання.

20.5.2 Управління активами і пасивами є надзвичайно важливим для страховиків. Розбіжність за строками погашення може підвищити ризик втрати, але може збільшити прибутковість.

20.5.3 Може бути доцільним, якщо страховики розкриватимуть інформацію про те, який підхід вони застосовують до управління активами і пасивами. Щоб досягти цього, страховик може розкривати кількісну інформацію, яка роз'яснює доцільність його управління активами і пасивами і те, як воно скоординоване. Роз'яснення може враховувати здатність у разі необхідності швидко реалізувати інвестиції без значних втрат, та чутливість до коливань ключових ринкових параметрів (у тому числі індексів відсоткових ставок, курсів валют та курсів цінних паперів) та ризиків неповернення кредиту.

20.5.4 Якщо УАП страховика розділене на сегменти, наприклад, за різними напрямками діяльності, страховик може розкривати інформацію про управління активами і пасивами (УАП) на рівні сегментів.

20.5.5 Може бути доцільним, якщо страховик розкриватиме інформацію щодо чутливості регуляторних власних фондів і резервів до розбіжностей зі:

- змінами у вартості активів;
- змінами у дисконтованій ставці або ставках, які використовуються для вираховання вартості пасивів.

20.6 Розкрита інформація про фінансовий стан страховика включає достатньо деталізовану кількісну та якісну інформацію про фінансові показники діяльності взагалі та за сегментами. Де необхідно, розкрита інформація повинна включати кількісний аналіз джерел прибутку, статистику претензій, у тому числі розвиток претензій, достатність рівня цін, інформацію щодо прибутковості інвестиційних активів та компонентів цих прибутків.

- 20.6.1 Страховик може викласти інформацію про зміни в капіталі, продемонструвавши прибутки і збитки, безпосередньо визнані капіталом, а також операції з капіталом з акціонерами та виплату їм прибутків, а також участь держателів полісів у прибутках.
- 20.6.2 Страховик може розкрити інформацію про свої операційні сегменти. Для кожного сегменту необхідно розкрити фактори, що використовуються для виявлення звітного сегмента, наприклад, кількість договорів або держателів полісів.
- 20.6.3 Операційний сегмент є компонентом організації, яка здійснює ділову активність, з якого вона може одержати прибуток та через який вона може понести збитки, і результати чиеї діяльності регулярно перевіряються керівництвом організації для прийняття рішень щодо ресурсів, які будуть виділені для цього сегменту. Прикладами характеристик, за якими організації розділяються на сегменти, є:
- характер діяльності: страхування життя, види страхування інші, ніж страхування життя; управління інвестиціями;
 - поєднання організаційного та географічного підходу: наприклад, країна страхування X, країна страхування Y, страхування (інше), країна, в якій здійснюється управління активами Z.
- 20.6.4 Метою цих стандартів не є приписання конкретного формату для розкриття інформації про сегменти та портфелі. Юрисдикційні території можуть розробити формат, а також встановити поріг для розкриття інформації, який може застосовуватись до страхової індустрії⁷⁸.

Технічні показники

- 20.6.5 Може очікуватись, що страховик надасть звіт про прибутки і збитки (у тому числі технічний андеррайтерський рахунок з урахуванням і без урахування перестраховування за основними напрямками діяльності).
- 20.6.6 Якщо страховик є цедентом, він може розкрити інформацію про випадкові прибутки і збитки, визнані у прибутках і збитках під час придбання перестраховування.
- 20.6.7 Може бути доцільним, щоб страховик надавав якісну і кількісну інформацію про технічні показники у сферах достатності рівня цін, належності технічних резервів, статистики претензій, концентрацій ризиків, перестраховування та капіталу, а також їх взаємодії. Слід

⁷⁸ Згідно з МСФО, зазвичай для того, щоб сегмент був звітним, він повинен представляти щонайменше 10 % від загального зовнішнього прибутку. Однак, якщо після того, як буде встановлено звітні сегменти, організація повинна забезпечити, щоб загальний зовнішній прибуток, який приписується цим звітним сегментам, складав щонайменше 75 % загального прибутку організації. Якщо не був досягнутий поріг у 75 %, слід виявити додаткові звітні сегменти (навіть якщо вони не досягають 10 % порога), поки принаймні 75 % від загального зовнішнього прибутку організації не буде включено до її звітних сегментів.

зауважити, що аналіз досвіду роботи є основою, на якій базується оцінювання майбутніх ризиків.

Технічні показники для страховиків, які здійснюють інше страхування, ніж страхування життя

20.6.8 Для того щоб можна було судити, наскільки добре страхові премії покривають ризики, що лежать в основі страхових договорів, та витрати страховика на управління (достатність рівня цін), страховик може оприлюднити дані щодо:

- коефіцієнту збитків;
- коефіцієнту витрат;
- комбінованого коефіцієнту;
- коефіцієнту оперативної характеристики.

20.6.9 Ці коефіцієнти повинні бути вираховані на основі рахунку прибутків і збитків за звітний рік і враховувати перестраховування, щоб нейтралізувати вплив засобів зниження ризиків на технічні показники прямого страхування. Не можна очікувати, що прибуток від перестраховування буде продовжувати надходити невизначено довгий час без коригування цін перестраховальниками.

20.6.10 Коли використовується дисконтування, можна надавати інформацію про використані дисконтовані ставки та метод дисконтування. Інформацію про дисконтовані ставки слід розкривати на належному рівні агрегації за тривалістю, наприклад:

- для кожного з наступних п'яти років;
- середню ставку для претензій, які, за очікуванням, будуть виплачені через п'ять років.

20.6.11 Розкриття інформації, про яке йдеться у рекомендації 20.6.10, повинне супроводжуватись відповідним коментарем, що охоплює декілька років, щоб учасники ринку могли краще оцінити довготривалі тенденції. Інформацію, яка стосується попередніх років, не слід перераховувати, аби врахувати актуальні дані. Тривалість періоду часу може відображати історичну нестійкість конкретного класу бізнесу страхування.

20.6.12 Якщо класи мають великий обсяг та є однорідними, первинним страховикам може бути доцільним розкривати статистичну інформацію щодо претензій. Наприклад, вони можуть описати тенденцію у кількості претензій та середньому розмірі претензій. Щоб ця інформація була релевантною, вона повинна бути пов'язана з рівнем страхової діяльності (наприклад, кількістю полісів, заробленими преміями тощо).

20.6.13 У принципі, тенденція у претензіях може відображати розвиток у страхових ризиках. Оскільки важко виявити один ефективний метод вимірювання страхових ризиків, можна розглянути декілька, але, як мінімум, страховикам слід розкривати дані за минулі періоди, які повинні супроводжуватись коментарем щодо:

- середньої суми оплачених претензій – тобто відношення загальної суми оплачених претензій до кількості претензій – за звітний період за класами страхової діяльності;
- частоти претензій – наприклад, відношення кількості претензій, оплачених за звітний період, до середньої кількості страхових договорів, що існують на даний період.

20.6.14 Якщо класи не є однорідними, достатньо буде розкрити якісну інформацію.

Аналіз джерел прибутків страховиків, що здійснюють страхування життя

20.6.15 Може бути корисним, якщо страховики, які здійснюють страхування життя, розкриватимуть інформацію про очікувані прибутки від діючого підприємства. Сюди відносяться прибутки від діючого підприємства, одержання яких очікувалось упродовж звітнього періоду на основі припущень, використаних для вирахування технічних резервів. Прикладами можуть бути очікуване пониження ризикової маржі, чисті комісійні за управління коштами та прибуток за внесками.

20.6.16 Від страховиків, що здійснюють страхування життя, може очікуватись, що вони розкриватимуть інформацію про вплив нового бізнесу. Це означає вплив у момент продажу на чистий прибуток від підписання нового договору упродовж звітнього періоду. Це різниця між одержаними преміями та сумою витрат, понесених у результаті продажу, та нових технічних резервів, встановлених у момент продажу. На цю статтю також впливає методологія, використовувана для затримування та амортизації витрат на залучення нових страхувальників.

20.6.17 Може бути корисним, якщо страховики розкриватимуть інформацію про актуарні прибутки та збитки. Вони є прибутками і збитками, що виникли в результаті розбіжностей між реальними даними, одержаними упродовж звітнього періоду, та технічними резервами, наявними на початку року, на основі припущень, дійсних на цю дату.

20.6.18 Може очікуватись, що страховики, які здійснюють страхування життя, розкриватимуть інформацію про вплив прибутків від дій з управління коштами та змін у припущеннях.

20.6.19 Приклад аналізу джерел прибутку страховика, який займається страхуванням життя, надається у таблиці 20.3

Таблиця 20.3						
Приклад: Джерела прибутку						
	Сегмент А		Сегмент В		Разом	
	Поточний рік	Попередній рік	Поточний рік	Попередній рік	Поточний рік	Попередній рік
Очікувані прибутки від діючого підприємства						
АктUARні прибутки і збитки:						
Інвестування						
Смертність						
Витрати						
Інше						
Дії з управління коштами:						
Зміни в припущеннях						
Прибуток від надлишкового капіталу						
Інше						
Прибуткові податки						
= Чистий прибуток						

Ефективність інвестування

- 20.6.20 Ефективність інвестування є одним з ключових визначальних факторів прибутковості страховика. До того ж для багатьох полісів страхування життя прибутки, які одержують держателі полісів можуть зазнавати прямий або непрямий вплив інвестицій, зроблених страховиком. Тому розкриття інформації про ефективність інвестування є дуже важливим для учасників ринку.
- 20.6.21 Може очікуватись, що розкриття інформації про ефективність інвестування буде робитись щодо відповідних підмножин активів страховика (наприклад, активів, що належать частині страховика, яка займається страхуванням життя, активів, які належать портфелям, відділеним за статутом або номінально, активам, які підтримують групу договорів, пов'язаних з інвестиціями, активів, згрупованих як один клас).
- 20.6.22 Що стосується розкриття інформації про ефективність інвестування, пов'язаного з пайовими цінними паперами, борговими цінними паперами, майном та позиками, страховик може розкрити інформацію щодо розподілу прибутку (наприклад, надходження від дивідендів, прибуток у вигляді процентів, прибуток від оренди), одержаних прибутків/понесених збитків, неодержаних

прибутків/непонесених збитків, знецінення, у тому числі змін у резервах на можливі втрати за кредитами та витрат на інвестування.

20.6.23 Може бути доцільним, якщо страховик окремо розкриватиме інформацію про вплив амортизації та знецінення нематеріальних активів на фінансові показники.

20.7 Розкрита інформація про фінансовий стан страховика включає достатньо деталізовану кількісну та якісну інформацію про усі обґрунтовано передбачувані та релевантні суттєві страхові ризики та управління ними. Ця розкрита інформація повинна містити дані про його цілі та політику, моделі та прийому управління страховими ризиками (у тому числі процеси андеррайтингу). Як мінімум, розкрита інформація повинна включати:

- інформацію про природу, масштаб та складність ризиків, які постають з договорів страхування;
- те, як страховик використовує перестраховування або інші форми передачі ризику;
- розуміння взаємодії між достатністю капіталу та ризиком; а також
- опис концентрації ризиків.

20.7.1 Ця розкрита інформація може включати опис готовності страховика брати на себе страхові ризики та застосовуваних ним прийомів виявлення, вимірювання, відстеження та контролювання страхових ризиків. Таке розкриття повинне узгоджуватись з тим, як здійснюється управління ризиками, у тому числі з інформацією про використані моделі та прийоми.

20.7.2 Може бути корисним, якщо страховики надаватимуть інформацію про своїх перестраховувальників, достатність їх обсягу відповідальності при перестраховуванні, про те, яким шляхом здійснюється перестраховування, та про ризик неповернення кредиту при перестраховування.

20.7.3 Надання інформації щодо того, як страховик використовує перестраховування та інші форми передачі ризику, вимагається для того, щоб дати учасникам ринку можливість зрозуміти, як він контролює страхові ризики, яких він зазнає.

20.7.4 Оскільки програми перестраховування часто є дуже складними і дуже індивідуальними, кількісні дані можуть доповнюватись якісною інформацією. Може бути наданий опис загального обсягу відповідальності страховика при перестраховуванні, у якому роз'яснюється ризик, що залишається, і види домовленостей про перестраховування, яких було досягнуто (договір, добровільне перестраховування, пропорційне або непропорційне перестраховування), а також будь-які засоби мінімізації ризику, які

зменшують ризики, що витікають з перестраховування. Може бути доцільним розкрити інформацію про результат перестраховування – вартість перестраховування за вирахуванням повернутих через перестраховування виплачених претензій. Вартість перестраховування включає перестраховальні премії, а також упущені прибутки від інвестицій від цих перестраховальних премій.

20.7.5 Може бути корисним, якщо страховик розкриє загальну вартість перестраховальних активів, включених до балансу, окремо указуючи долю технічних резервів, яка належить перестраховальнику, та суми, які перестраховальники виплатять після виплати збитків за претензіями. Можна надати подальшу кількісну інформацію стосовно перестраховування, у тому числі щодо:

- кредитоспроможності перестраховальників, наприклад, згрупувавши перестраховальні активи за кредитним рейтингом;
- концентрації ризику неповернення кредиту перестраховальних активів;
- кількості перестраховальників, за якими здійснюється нагляд;
- природи і обсягу заставного майна, наданого щодо перестраховальних активів;
- розвитку перестраховальних активів у часі;
- ранжирування перестраховальників за строками оплати щодо урегульованих претензій.

20.7.6 Може бути корисним, якщо страховик розкриє інформацію про вплив ситуації, коли очікуваного рівня або обсягу покриття, передбаченого договором про перестраховування/передачу ризику, не буде досягнуто і свої заплановані дії у цьому випадку.

20.7.7 Розкрита інформація про концентрацію ризиків включає значимість цих концентрацій та опис ступеню, до якого ризик знижується шляхом перестраховування та інших засобів мінімізації ризиків.

20.7.8 Було б дуже зручно, якби опис концентрацій ризиків страховика включав як мінімум інформацію щодо географічної концентрації ризику страхування, концентрацію ризику страхування за секторами економіки, та, якщо це має значення, концентрації ризику, характерної для перестраховування.

20.7.9 Може бути доцільним, якщо буде розкрита інформація як мінімум про географічну концентрацію премій. Географічна концентрація може базуватись на тому місці, де розташований застрахований ризик, а не на тому місці, де страхування було оформлене.

20.7.10 Буде зручно, якщо страховики розкриватимуть інформацію про концентрацію ризику, характерну для перестраховування. Пропонується, щоб страховики розкривали як мінімум інформацію

про кількість перестраховувальників, з якими вони мають справу, а також про найвищі коефіцієнти концентрації. Наприклад, було б доцільно, якби страховики розкривали найвищі коефіцієнти концентрації премій, що демонструє сумарні премії, передані найбільшим перестраховувальникам страховика, як коефіцієнт загальної перестраховувальної премії, яку було передано.

- 20.7.11 Може бути корисним, якщо страховики приймуть рішення щодо того, інформацію про які інші концентрації, на додачу до зазначених вище, слід також розкрити.
- 20.7.12 Може бути корисним, якщо страховики включатимуть інформацію про використання похідних фінансових інструментів для хеджування ризиків. Ця інформація може містити короткий огляд внутрішньої політики щодо використання похідних фінансових інструментів.
- 20.7.13 Якщо група (з будь-якої точки зору, викладеної у рекомендації 20.0.15) включає страховиків та організації, що здійснюють інші види діяльності, розкрита інформація про ризики може включати ризики, які надходять від страховиків до цих інших організацій, та процедури, які застосовуються для мінімізації цих ризиків.
- 20.7.14 Пропонується, щоб страховик розкривав інформацію про те, чи здійснює він перевірку стресостійкості або аналіз чутливості щодо своїх ризиків, пов'язаних з інвестуванням, чи ні, і, якщо здійснює, йому слід розкривати інформацію про процес та види припущень, які були використані, та спосіб, у який використовуються результати у рамках процедури управління ризиками, пов'язаними з інвестуванням.

20.8 Розкрита інформація включає достатньо деталізовані дані про компанію, у тому числі про природу його діяльності, загальний опис її ключових продуктів, зовнішнього оточення, у якому вона здійснює свою діяльність, та інформацію про цілі страховика та стратегії, за допомогою яких він досягає цих цілей.

- 20.8.1 Часто розкрита інформація про компанію описує характерні властивості комерційної діяльності та зовнішні умови, у яких діє страховик. Метою розділу, присвяченого даним компанії, є допомогти учасникам ринку оцінити стратегії, застосовувані страховиком. Відповідальність страховика полягає у тому, щоб вирішити, як найкращим чином структурувати та представити цю інформацію.
- 20.8.2 Занадто детальне розкриття інформації може перевантажити учасників ринку і потягне за собою понесення непотрібних витрат страховиками. Також очікується, що страховик буде уникати занадто узагальнених описів. Загальною метою розкриття інформації є забезпечення контекстних рамок для оприлюдненої кількісної інформації.

- 20.8.3 Пропонується, щоб страховик розкривав інформацію про свою корпоративну структуру, концентруючи увагу на суттєвих аспектах як юридичних осіб, що належать до цієї корпоративної структури, так і напрямків діяльності, що здійснюється у цій групі. Розкрита інформація може включати будь-які суттєві зміни, які відбулись упродовж року. Можна розкривати інформацію щодо управління, структури та організації його ключових підрозділів, у тому числі підрозділів з інвестування, управління ризиками, андеррайтингу та розгляду претензій, та щодо змін у них. Якщо між складом групи з точки зору нагляду і складом групи з точки зору розкриття інформації існують розбіжності (як описано у рекомендації 20.3.4), пропонується, щоб був наданий опис організацій, які спричиняють ці розбіжності.
- 20.8.4 Буде доцільно, якщо страховик також розкриє інформацію щодо основних тенденцій та факторів, які позитивно або негативно вплинули на розвиток, результати діяльності та стан фірми.
- 20.8.5 Може бути корисним, якщо страховик розкриє інформацію про свій стан конкурентоспроможності та бізнес-моделі (такі як свій підхід до врегулювання претензій та виплати страховок, залучення нових страхувальників тощо), а також суттєві характеристики нормативно-правових питань, які впливають на його комерційну діяльність.
- 20.8.6 Страховик може розкрити свої фінансові та нефінансові цілі разом з часовими рамками та стратегіями їх досягнення. Ця розкрита інформація дозволить учасникам ринку оцінити ці цілі та здатність страховика досягти їх. Може бути доцільним, якщо страховик також роз'яснить значні зміни у стратегії у порівнянні з минулими роками. Розкривається інформація щодо загальної стратегії та цілей, управління якістю роботи, комерційного обґрунтування та основних ризиків, підходу до толерантності до ризиків та методів, використовуваних для зниження рівня і/або мінімізації ризиків.
- 20.8.7 Може бути корисним, якщо страховик розкриє інформацію про ризики, що постають перед ним, у тому числі ключові зовнішні та внутрішні ризики та можливості, які можуть вплинути на його здатність досягати своїх цілей. Також може бути корисним, якщо страховик також розкриє інформацію про вплив таких ризиків і те, як організація планує управляти ними.
- 20.8.8 Належним чином розкрита інформація також може містити опис ключових ресурсів та ризиків, які можуть мати вплив на цілі страховика. Ключові ресурси включають як наявні фінансові, так і нефінансові ресурси. Стосовно нефінансових ресурсів страховик може, наприклад, надати інформацію щодо свого людського та інтелектуального капіталу, процесів, систем та репутації.
- 20.8.9 Розкрита інформація також може містити кількісний аналіз чутливості страховика до змін у ключових факторах з урахуванням впливу похідних фінансових інструментів та інших форм мінімізації

ризика на цю чутливість (див. приклад виду аналізу чутливості, інформацію щодо якого можна розкрити, у таблиці 20.4).

20.8.10 Може бути доцільним, якщо страховики, які здійснюють страхування життя, оприлюднюватимуть результати аналізу чутливості до змін у припущеннях щодо смертності та непрацездатності.

Таблиця 20.4						
Приклад: Аналіз чутливості технічних ресурсів за основним припущеннями						
	Сегмент А		Сегмент В		Разом	
	Поточний рік	Попередній рік	Поточний рік	Попередній рік	Поточний рік	Попередній рік
Відсоткові ставки:						
Очікуваний прибуток						
Фактичний прибуток						
Співвідношення ОП/ФП						
Вплив зниження кривої доходів на 1 %						
Рівень смертності:						
Очікувані претензії						
Фактичні претензії						
Співвідношення ОП/ФП						
Вплив зростання рівня смертності на 1 %						
Витрати на адміністрування						
Очікувані витрати						
Фактичні витрати						
Співвідношення ОВ/ФВ						
Вплив збільшення витрат на 1 %						
Викупи						
Очікувані викупи						
Фактичні викупи						
Співвідношення ОВ/ФВ						
Вплив зростання впливів на 10 %						
Вплив зменшення впливів на 10 %						
і т. д.						

20.9 Розкрита інформація включає ключові характеристики структури управління організацією страховика та адміністративного контролю, у тому числі інформацію про їх впровадження.

20.9.1 Якщо виконання ключової ділової функції страховика частково або повністю доручене стороннім організаціям (у тому числі пов'язаним організаціям у даній страховій групі або фінансовому конгломераті), може бути доцільним, якщо страховик опише свою політику доручення виконання своїх функцій стороннім організаціям і те, як він здійснює контроль, володіння та нагляд за функцією, виконання якої доручене стороннім організаціям.

20.9.2 Розкрита страховиком інформація може належним чином включати опис способу, в який ключові ділові функції організовані в рамках організаційної структури, механізму, використовуюваного правлінням для нагляду за цими функціями, змін у складі ключових посадовців та іншої інфраструктури управління. Такий опис також демонструє, як ключові ділові функції впроваджені у загальну структуру управління ризиками страховика.

20.10 Залежно від природи, масштабу та складності страховика, наглядовий орган вимагає від страховиків щонайменше раз на рік складати фінансові звіти, перевірені аудитором, і надавати доступ до них учасникам ринку.

20.10.1 Для вивчення природи, масштабу і складності страховика для цілей цього стандарту, якщо фінансові звіти, перевірені аудитором, недоступні (наприклад, якщо йдеться про малих взаємних страховиків на певних юрисдикційних територіях), наглядовим органам може бути доцільним забезпечити, щоб подібна інформація була доступна з інших джерел.

ОПС-21 Протидія шахрайству в страхуванні

Наглядовий орган вимагає, щоб страховики та посередники вживали ефективних заходів для стримування, попередження, виявлення, повідомлення про та усунення шахрайства в страхуванні.

Вступні рекомендації

21.0.1 Шахрайство у страхуванні (у тому числі у перестраховуванні) є обманною дією або бездіяльністю, метою якої є одержання вигоди стороною, що здійснює шахрайство (шахраєм), або іншими сторонами. На більшості юрисдикційних територій існують правові норми, спрямовані проти шахрайства у страхуванні. На багатьох юрисдикційних територіях шахрайські дії є кримінальними діями.

21.0.2 Шахрайство в страхуванні може приймати різноманітні форми та здійснюватись будь-якою стороною, яка займається страхуванням, у тому

числі страховиками, керівництвом і співробітниками страховиків, посередниками, бухгалтерами, аудиторами, консультантами, оцінювачами страхових збитків, третіми сторонами-позивачами та держателями полісів.

- 21.0.3 Шахрайство представляє серйозний ризик для усіх фінансових секторів; шахрайство у страхуванні призводить до підриву репутації та матеріальних збитків, а також до громадських та економічних витрат. У секторі страхування витрати несуть як страховики, так і держателі полісів. Збитки, спричинені шахрайськими діями, негативно впливають на прибутки страховиків та можуть похитнути їх фінансову стабільність. Щоб компенсувати ці збитки, страховики підвищують страхові премії, що призводить до підвищення витрат держателів полісів. Результатом шахрайства також може бути те, що держатель полісу виявить, що він не застрахований від ризиків, які, як він вважав, були покриті, що може мати значний вплив як на клієнтів, так і на страховиків. З цих причин шахрайство може знизити рівень довіри клієнтів та акціонерів. Воно може негативно вплинути на репутацію окремих страховиків, страхових груп, сектора страхування і, потенційно, на економічну стабільність у цілому.
- 21.0.4 У принципі, протидія шахрайству є обов'язком окремих страховиків та посередників. Страховики і посередники повинні розуміти це і вживати дій, щоб мінімізувати свою вразливість до шахрайства.
- 21.0.5 Відповідальність за забезпечення того, щоб страховики та посередники мали достатній рівень управління ризиками шахрайства, лежить безпосередньо на правлінні та керівництві страховика або посередника.
- 21.0.6 Наглядовий орган є одним з компетентних органів, який відіграє важливу роль у протидії шахрайству в страхуванні на своїй юрисдикційній території. Можуть існувати юрисдикційні території, де за стримування, попередження, виявлення, повідомлення про та усунення шахрайства в страхуванні несуть відповідальність декілька установ.
- 21.0.7 Наглядові органи займаються проблемою шахрайства у страхуванні, якщо адекватних заходів для мінімізації ризику шахрайства не вживається. Тому наглядові органи повинні приділяти достатню увагу тому, чи мають страховики та посередники адекватну та ефективну політику, процедури та засоби контролю, для того щоб стримувати, попереджати, виявляти, повідомляти про та усувати шахрайство.
- 21.0.8 Прискорення інтеграції фінансових ринків та зростаюча кількість страховиків та посередників, що здійснюють міжнародну діяльність, роблять шахрайство і його потенційні глобальні наслідки важливим питанням, яке необхідно вирішувати на міжнародному рівні. Тому важливо, щоб наглядові органи обмінювались між собою інформацією, усуваючи шахрайство на різних юрисдикційних територіях.
- 21.0.9 Наглядовому органу слід розглянути можливість застосування цих стандартів, особливо по відношенню до посередників, з урахуванням того, що існують різноманітні бізнес-моделі, від фізичних осіб-підприємців до великих підприємств.

21.0.10 Документ "Матеріали щодо стримування, попередження, виявлення, повідомлення про та усунення шахрайства в страхуванні", виданий МАСН, містить рекомендації щодо того, як страховики та посередники можуть ефективно стримувати, попереджати, виявляти, повідомляти про та усувати шахрайство.

21.1 Протидія шахрайству в страхуванні передбачена законодавством, яке приписує адекватні санкції за здійснення такого шахрайства і за перешкоджання розслідуванню випадків шахрайства.

21.1.1 Законодавство повинно визначати злочини, пов'язані з шахрайством, та передбачати покарання за здійснення таких злочинів, а також за перешкоджання розслідуванню випадків шахрайства. Воно також повинно передбачати можливість:

- одержувати документи та інформацію, разом з заявами, зробленими відповідними особами, для цілей збору інформації та розслідування, для розкриття випадків шахрайства перед відповідними органами;
- обмежувати активи, які представляють або вважаються такими, що представляють, прибутки від шахрайської діяльності;
- конфіскувати активи, які є або вважаються такими, що є, прибутками від шахрайської діяльності.

21.1.2 Може бути корисним, якщо законодавство з протидії шахрайству надаватиме відповідний імунітет від цивільної або кримінальної відповідальності за добросовісне повідомлення про шахрайство, у тому числі, якщо згодом факт шахрайства не було підтверджено.

21.2 Наглядовий орган глибоко і всебічно розуміє види ризику шахрайства, які постають перед страховиками та посередниками. Наглядовий орган регулярно оцінює потенційні ризики шахрайства, яких зазнає сектор страхування, та вимагає від страховиків та посередників, щоб вони вживали ефективних заходів для усунення цих ризиків.

21.2.1 Наглядовому органу слід виявляти головні вразливі місця на своїй юрисдикційній території, враховуючи незалежні оцінки ризиків, де це доцільно, і вживати відповідних дій. Ці оцінки не є статичними. Вони змінюються з часом, залежно від розвитку обставин та існуючих загроз.

21.2.2 Наглядовому органу слід глибоко і всебічно розуміти:

- діяльність, яку здійснюють страховики та посередники, і продукти та послуги, які вони пропонують; а також
- внутрішнє шахрайство, шахрайство з боку держателів полісів, шахрайство, пов'язане з претензіями, та шахрайство, здійснюване посередниками.

21.2.3 Наглядovому органу слід оцінювати потенційні ризики шахрайства разом з оцінкою інших ризиків (у тому числі пов'язаних з управлінням і поведінкою на ринку), передбаченою ширшим колом його обов'язків, і пам'ятати про те, яке відношення має шахрайство до інших обов'язків, виконуваних ним щодо інших ОПС та стандартів.

21.3 Наглядovий орган має ефективну структуру нагляду, яка дозволяє контролювати та примусово забезпечувати виконання страховиками та посередниками вимог щодо протидії шахрайству в страхуванні.

21.3.1 Наглядovому органу слід висувати вимоги, спрямовані на протистояння шахрайству, у вигляді нормативів, інструкцій або інших документів чи механізмів, у яких сформульовано обов'язкові до виконання вимоги і передбачено санкції за невиконання цих вимог.

21.3.2 Наглядovому органу слід видати рекомендації для страховиків та посередників, які допоможуть їм ефективно протистояти шахрайству і виконувати вимоги, висунуті наглядovим органом.

21.3.3 Наглядovому органу слід мати достатній фінансові, людські та технічні ресурси для протидії шахрайству, у тому числі ресурси, необхідні для того, щоб бути здатним накладати санкції і забезпечувати їх виконання у складних випадках, коли страховики або посередники відхиляють такі санкції.

21.3.4 Співробітники наглядovого органу, які здійснюють діяльність, спрямовану на протидію шахрайству, повинні мати належний досвід і одержувати адекватну і релевантну підготовку з питань протидії шахрайству. Приклади питань, охоплених адекватною і релевантною підготовкою для співробітників наглядovого органу, включають законодавство, яке стосується шахрайства (у тому числі злочинів), види шахрайства, прийоми, використовувані наглядovими органами для забезпечення того, щоб страховики та посередники виконували свої зобов'язання, а також накладення санкцій і забезпечення їх виконання. Подібним чином, страховикам і посередникам також слід забезпечувати, щоб члени правління, керівництво та інші співробітники одержували належну підготовку з питань протидії шахрайству.

21.3.5 Наглядovому органу слід пам'ятати про ризик шахрайства на кожному етапі процесу здійснення нагляду, де це доцільно, у тому числі на етапі видачі ліцензії.

21.3.6 Наглядovому органу слід оцінювати, чи мають страховики та посередники адекватні системи управління ризиками шахрайства, які регулярно переглядаються. Страховики та посередники повинні бути здатними продемонструвати наглядovому органу, що вони ефективно управляють своїм ризиком шахрайства і можливими ризиками по відношенню до своєї платоспроможності або

продовження діяльності, які несе за собою шахрайство. Як мінімум, наглядовому органу слід оцінювати, чи страховики та посередники:

- мають ефективну політику, процедури і засоби контролю, щоб стримувати, попереджати, виявляти, повідомляти про та усувати шахрайство;
- мають незалежний підрозділ внутрішнього аудиту та періодично здійснюють аудити для виявлення шахрайства; а також
- виділили достатні ресурси для стримування, попередження, виявлення, фіксування випадків шахрайства та невідкладного повідомлення про них у разі необхідності відповідним органам.

21.3.7 Наглядовому органу слід використовувати як дистанційний контроль, так і інспектування на місці, для того щоб:

- оцінювати ефективність системи внутрішнього контролю страховиків та посередників у частині управління ризиками шахрайства; а також
- рекомендувати або вимагати вжиття належних виправних заходів, якщо система внутрішнього контролю є слабкою, і контролювати виконання таких рекомендацій.

21.3.8 Оскільки особливо часто ризики шахрайства постають з претензій, наглядовому органу слід, здійснюючи наглядову діяльність, приділяти увагу процесам розгляду претензій. Сюди може входити перегляд та оцінювання даних щодо претензій, якості прийняття клієнтів та процедур з урегулювання претензій. Ураховуючи ризики шахрайства, що трапляється у процесі андерайтингу, наглядовому органу слід переглядати відповідні процеси і засоби контролю, зокрема ті, які стосуються верифікації даних про клієнтів.

21.3.9 Наглядовому органу слід мати повноваження, які дозволяють йому вживати відповідних виправних дій, якщо страховики та посередники не виконують вимоги щодо протидії шахрайству ефективно або у тих класах шахрайства, в яких шахрайство здійснюється страховиком або посередником. Залежно від серйозності ситуації та рівня повноважень наглядового органу, ці дії можуть включати надсилання листів керівництву, розпорядження, штрафи, тимчасове припинення комерційної діяльності, призначення альтернативного керівництва та виплата компенсації клієнтам.

21.3.10 Якщо наглядовий орган підозрює, що страховик або посередник здійснює кримінальну діяльність, йому слід забезпечити, щоб відповідна інформація була передана до підрозділу фінансової розвідки (ПФР) та відповідного правоохоронного органу, а також будь-яких інших зацікавлених наглядових органів.

21.4 Наглядовий орган регулярно контролює ефективність заходів, яких страховики та посередники, а також сам наглядовий орган, здійснюють для стримування, попередження, виявлення,

повідомлення про та усунення шахрайства. Наглядовий орган вживає будь-яких необхідних дій для підвищення ефективності цих заходів.

21.4.1 Контроль ефективності повинен враховувати ризики та оцінювати, чи впроваджуються встановлені нормативи та процедури нагляду.

21.4.2 Цей контроль може охоплювати такі аспекти, як:

- ризики шахрайства у секторі страхування та те, чи вони достатньо враховані у підході наглядового органу до контролю, що базується на ризиках;
- достатність ресурсів і підготовки наглядового органу;
- адекватність кількості та змісту дистанційного контролю заходів з протидії шахрайству;
- результати інспектувань на місці, у тому числі щодо ефективності підготовки та впровадження страховиками та посередниками заходів з протидії шахрайству;
- дії, вжиті наглядовим органом проти страховиків та посередників;
- допомога, одержана від інших органів, що відповідають за протидію шахрайству, така як інформація про переслідування і визнання провини у справах про шахрайство;
- кількість та природа запитів щодо надання інформації від інших органів, які стосуються питань протидії шахрайству; а також
- достатність вимог, рекомендацій та іншої інформації, наданої наглядовим органом сектору страхування, які можуть різнитись залежно від виду діяльності.

Такий контроль повинен надавати наглядовому органу можливість виявити, яких дій необхідно вжити для підвищення ефективності.

21.4.3 Наглядовому органу слід докладати зусиль для підтримки або створення ініціатив протидії шахрайству, наприклад:

- співпраці з відповідними галузевими або професійними асоціаціями для заохочення та підтримки підходу до стримування, попередження, виявлення, повідомлення про та усунення шахрайства, що застосовується в усьому секторі страхування;
- заснування комітетів з протидії шахрайства, які складатимуться з галузевих або професійних асоціацій, правоохоронних структур, інших наглядових органів та, можливо, споживчих організацій як платформи, яка дозволяє протистояти шахрайству у страхуванні – наприклад, шляхом обговорення тенденцій, ризиків, політики, профілів страховиків та образу дій;
- створення бази даних щодо шахрайства, яка міститиме дані про підозрювані і/або підтвержені спроби здійснення шахрайства; від

страховиків можна просити або вимагати подавати інформацію та статистику щодо цих спроб;

- обмін інформацією між страховиками та посередниками щодо шахрайства і шахраїв, у тому числі, коли це доцільно, через використання баз даних, наскільки це дозволено місцевим законодавством;
- підвищення рівня обізнаності споживачів/держателів полісів щодо шахрайства у страхуванні та його впливу, шляхом організації просвітницьких та медіа-кампаній;
- співпраця між організаціями, що займаються протидією шахрайству у секторі страхування, такими як організації бухгалтерів, судових аудиторів та оцінщиків страхових збитків.

21.4.4 Коли наглядовий орган одержує інформацію про доведену підозрілу шахрайську діяльність, яка може мати негативний вплив на страховиків, посередників або страхову індустрію в цілому, йому слід зважити, чи слід передати попередження страховикам і посередникам в обсязі, передбаченому законодавством.

21.4.5 Наглядovому органу слід вести записи щодо кількості інспектувань на місці, які стосуються протидії шахрайству, та щодо санкцій, які він наклав на страховиків та посередників через недостатність заходів з протидії шахрайству.

21.5 Наглядovий орган має ефективні механізми, які дозволяють йому співпрацювати, координувати дії та обмінюватись інформацією з іншими компетентними органами, такими як правоохоронні органи, а також з іншими наглядовими органами, з питань розробки та впровадження політики та заходів, спрямованих на стримування, попередження, виявлення, повідомлення про та усунення шахрайства в страхуванні.

21.5.1 Механізми співпраці і координації повинні зазвичай стосуватись:

- оперативної взаємодії і, де необхідно, координації між наглядовими органами та іншими органами, компетентними у питаннях протидії шахрайству;
- співпраці з політичних питань та, де необхідно, координації дій усіх відповідних органів, компетентних у питаннях протидії шахрайству.

21.5.2 Якщо наглядовий орган виявляє у страховиків або посередників діяльність, яка підозрюється як шахрайство, йому слід вимагати, щоб релевантна інформація була надана ПФР та відповідному правоохоронному органу, а також будь-яким іншим наглядовим органам, що мають відношення до справи.

21.5.3 Наглядovому органу слід вживати усіх необхідних заходів для співпраці та обміну інформацією з іншими органами, що мають відношення до справи. Наглядovий орган повинен підтримувати

контакт з ПФР та відповідним правоохоронним органом, щоб повідомляти про будь-які занепокоєння, які він має, та будь-які занепокоєння, висловлені страховикам та посередниками, та одержувати коментарі щодо тенденцій у зареєстрованих випадках.

21.5.4 Наглядовому органу слід розглянути можливість призначення у своєму складі контактної особи з питань протидії шахрайству, яка також підтримувала б зв'язок з іншими компетентними органами для сприяння ефективному обміну інформацією.

21.5.5 Наглядовому органу слід вести записи щодо кількості та природи формальних запитів про надання допомоги, поданих або одержаних від наглядових органів або правоохоронних органів, які стосуються дійсних або потенційних випадків шахрайства, у тому числі з відмітками про те, чи був цей запит задовільнений або відхилений.

ОПС-22 Протидія відмиванню коштів та боротьба з фінансуванням тероризму⁷⁹

Наглядовий орган вимагає, щоб страховики та посередники вживали дієвих заходів для протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. До того ж, наглядовий орган сам вживає дієвих заходів для протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Вступні рекомендації

22.0.1 Відмивання коштів є обробкою коштів, одержаних у ході злочинної діяльності, для укриття їх протизаконного походження. Фінансування терористів є навмисним наданням або збиранням коштів будь-якими засобами, прямо або безпосередньо, з протиправним наміром віддати їх для використання, або зі знанням того, що вони будуть використані, повністю або частково:

- для здійснення терористичного акту (терористичних актів);
- терористичною організацією; або
- терористом-одиначкою.

Сектор страхування та інші сектори, що надають фінансові послуги, зазнають потенційного ризику того, що вони будуть неправомірно використані, з їх відома або без їх відома, для відмивання коштів (ВК) та фінансування тероризму (ФТ). Через це вони піддаються ризикам, пов'язаним з порушенням закону, операційним ризикам та ризикам втрати репутації.

22.0.2 Цей ОПС і пов'язані з ним стандарти та рекомендації щодо протидії відмиванню коштів (ПВК) та боротьби з фінансуванням тероризму (БФТ)

⁷⁹ ОПС-22 (Протидія відмиванню коштів та боротьба з фінансуванням тероризму) був переглянутий у 2013 році. Новий ОПС-22 був прийнятий на загальному засіданні МАСН 19 жовтня 2013 року.

застосовуються як мінімум до нагляду за тими страховиками та посередниками, які приймають на страхування життя або здійснюють таке страхування, та інші види страхування, пов'язані з інвестуванням.

- 22.0.3 Наглядовому органу слід застосовувати підхід, що базується на ризиках, до заходів, які він вживає, а також до заходів, вжиття яких він вимагає від страховиків та посередників.
- 22.0.4 Наглядовому органу слід, на основі аналізу ризику ВК/ФТ, розглядати, чи слід застосовувати цей ОПС та пов'язані з ним стандарти та рекомендації до інших видів страхування, ніж страхування життя, і в якому обсязі.
- 22.0.5 Документ МАСН про застосування положень щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму⁸⁰ надає інструкції щодо того, чого вимагає Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей (Financial Action Task Force, ФАТФ) у законному порядку та через заходи, обов'язкові до виконання, і надає інформацію про те, як страховики та страхові посередники можуть виконати вимоги ФАТФ щодо ПВК/БФТ.

Рекомендації ФАТФ та підхід МАСН

- 22.0.6 ФАТФ є міжурядовою організацією, заснованою з метою створення міжнародних стандартів ПВК/БФТ. ФАТФ розробила рекомендації щодо ПВК/БФТ (які у цьому документі називаються "рекомендаціями ФАТФ"), деякі з яких застосовуються до сектора страхування.
- 22.0.7 Рекомендації ФАТФ застосовуються як мінімум до прийняття на страхування життя та здійснення такого страхування, та інших видів страхування, пов'язаного з інвестуванням. До того ж, якщо сектор страхування, іншого, ніж страхування життя, або частина такого сектора оцінюються юрисдикційною територією як такі, що представляють ризик ВК/ФТ, стандарти ФАТФ вимагають, щоб юрисдикційна територія могла прийняти рішення щодо застосування стандартів ФАТФ до цього сектора.
- 22.0.8 ФАТФ вимагає, щоб юрисдикційні території призначали компетентний орган або органи, які несли б відповідальність за забезпечення належного виконання фінансовими установами (у тому числі страховиками та посередниками) рекомендацій ФАТФ стосовно боротьби з ВК/ФТ. Орган, що відповідає за ПВК/БФТ, часто призначається законодавством даної юрисдикційної території. Можуть існувати юрисдикційні території, на яких декілька органів відповідальні за ПВК/БФТ у секторі страхування.
- 22.0.9 Органи, що здійснюють нагляд за сектором страхування, не завжди призначаються компетентними органами для ПВК/БФТ на своїй юрисдикційній території. Інші компетентні органи можуть включати правоохоронні органи та підрозділ фінансової розвідки (ПФР), який слугить національним центром одержання та аналізу інформації (такої як

⁸⁰ Документ про застосування положень має на меті надання конкретної інформації органам, що здійснюють нагляд за страховиками та сектором страхування, щодо адаптування стандартів ПВК/БФТ до конкретних прийомів роботи та особливостей сектора страхування. ОПС та документ про застосування положень не замінюють вимог ФАТФ.

звіти про підозрілі трансакції) та розповсюдження інформації щодо потенційного ВК/ФТ. Однак, хоча орган, що здійснює нагляд за сектором страхування, може не бути призначений компетентним органом, це не звільнює його від необхідності розуміти ризик, який ВК/ФТ несе сектору страхування, та вживати заходів, спрямованих на боротьбу з ВК/ФТ.

- 22.0.10 Тому стандарти та рекомендації, пов'язані з цим принципом, розділені на дві частини. Частина А застосовується, коли орган, що здійснює нагляд за сектором страхування, є призначеним компетентним органом з ПВК/БФТ або діє від імені призначеного компетентного органу. Частина В застосовується, коли орган, що здійснює нагляд за сектором страхування, не є призначеним компетентним органом з ПВК/БФТ. Для того щоб продемонструвати дотримання цього ОПС, наглядовий орган повинен виконувати вимоги стандартів або у частині А, або у частині В, залежно від обставин, що існують на даній юрисдикційній території.

Частина А: Якщо орган, що здійснює нагляд за сектором страхування, є призначеним компетентним органом з ПВК/БФТ

- 22.1 Наглядовий орган має ґрунтовне та повне розуміння ризиків ПВК/БФТ, яких зазнають страховики та посередники, та використовує наявну інформацію для регулярного оцінювання ризиків ВК/ФТ, що постають перед сектором страхування на його юрисдикційній території.**

Розуміння ризиків ВК/ФТ

- 22.1.1 Наглядовому органу слід ґрунтовно та повно розуміти ризики ПВК/БФТ, яких зазнають страховики та посередники, що виникають на основі діяльності, яку вони здійснюють страховики та посередники, та продуктів і послуг, які вони пропонують⁸¹.

- 22.1.2 Наступні характеристики можуть підвищити профіль ризиків ВК/ФТ страхового продукту/послуги:

- приймання платежів або квитанцій від третіх сторін;
- приймання платежів на значну суму або на необмежену суму, або великої кількості платежів на менші суми;
- приймання платежів, здійснених готівкою, платіжними дорученнями або банківськими чеками;
- приймання частих платежів поза звичайними преміями за полісом або графіком виплат;
- надання дозволу на зняття з рахунку в будь-який час з обмеженими сумами зборів або комісійних;

⁸¹ Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей опублікувала документ "Підхід, що базується на ризиках: Посібник для сектора страхування життя" (жовтень 2009 року). МАСН очікує, що цей документ буде переглянутий після 2013 року.

- приймання для використання у якості заставного майна для позики і/або вписаного у взаємний інвестиційний фонд, що використовується за вибором менеджерів, або в інший фонд підвищеного ризику;
- продукти з характеристиками, які дозволяють брати позики під заставу поліса (особливо, якщо можна брати позики часто і/або погашати їх готівкою);
- продукти, які передбачають великі обсяги готівки;
- продукти, які приймають велику кількість одноразових платежів, а також володіють характеристиками ліквідності;
- продукти з положеннями про каяття⁸², для яких подається прохання надіслати відшкодовані кошти непов'язаній третій стороні, іноземній фінансовій установі або організації, яка розташована на юрисдикційній території високого ризику;
- продукти, які дозволяють переуступку без доведення до відома страховика, що бенефіціар договору був змінений, до тих пір, поки не буде заявлена претензія;
- обсяг і природа транскордонної діяльності.

Слід зауважити, що деякі із зазначених вище характеристик можуть очікуватись упродовж часу чинності довгострокового договору і не обов'язково є підозрілими.

22.1.3 Прикладами того, як ВК/ФТ можуть проявлятися у страхуванні, надаються у Документі МАСН про застосування положень щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Оцінювання ризиків ВК/ФТ

22.1.4 Наглядовому органу слід використовувати наявну інформацію, щоб оцінювати основні ризики ВК/ФТ⁸³, що постають перед сектором страхування на його юрисдикційній території і відповідним чином мінімізувати їх. У результаті такого оцінювання ризиків можуть бути надані рекомендації щодо розподілу обов'язків та ресурсів на рівні юрисдикційної території на основі глибокого та актуального розуміння ризиків. Ці оцінки не є статичними. Вони зміняться з часом, залежно від розвитку обставин та ризиків. З цієї причини оцінювання ризиків слід здійснювати регулярно і поповнювати актуальними даними.

22.1.5 Наглядовому органу слід урахувувати потенційні ризики ВК/ФТ разом з оцінкою інших ризиків (у тому числі пов'язаних з управлінням і поведінкою на ринку), передбаченою ширшим колом

⁸² Положення, які дозволяють анулювати поліс упродовж передбаченого часу і відшкодувати виплачені премії (на деяких юрисдикційних територіях такі положення відомі як "період вільного повернення поліса").

⁸³ Для цілей цього ОПС термін "ризик" охоплює поняття "вразливості" і "загрози".

його обов'язків, і пам'ятати про те, яке відношення мають ВК/ФТ до інших обов'язків, виконуваних ним щодо інших ОПС та стандартів.

22.1.6 Після проведення оцінювання ризиків на рівні юрисдикційної території, наглядовому органу слід мати доступ до його результатів та враховувати ці результати. Наглядовому органу слід брати участь у такому оцінюванні, щоб надавати для нього інформацію, а також для покращення свого розуміння ризиків⁸⁴.

22.2 Наглядовий орган:

- розробляє обов'язкові для виконання правила для страховиків та посередників щодо обов'язків з ПВК/БФТ, які узгоджуються з рекомендаціями ФАТФ, стосовно питань, не охоплених законодавством;
- надає рекомендації, які допоможуть страховикам та посередниками впроваджувати та виконувати відповідні вимоги ПВК/БФТ; а також
- надає страховикам та посередникам достатні і належні зауваження і коментарі, які дозволяють покращити виконання вимог ПВК/БФТ.

22.2.1 У той час як ФАТФ вимагає, щоб у законі були прописані основні заходи з належної перевірки клієнтів, принципи діловодства та повідомлення про підозрілі дії і факти, більш детальні елементи виконання технічних вимог можуть бути прописані в законі або положеннях, що мають силу закону⁸⁵. Для цілей цього стандарту ці положення, що мають силу закону, називаються "правила, обов'язкові до виконання".

22.2.2 Обов'язкові до виконання правила є документом або механізмом, який встановлює обов'язкові до виконання вимоги щодо ПВК/БФТ в імперативному формулюванні, невиконання яких тягне за собою накладення санкцій; вони видаються або погоджуються наглядовим органом.

22.2.3 Наглядовому органу слід вимагати, щоб страховики та посередники вживали належних заходів для виявлення, оцінювання та розуміння своїх ризиків ВК/ФТ (для клієнтів, юрисдикційних територій, країн або географічних регіонів, а також продуктів, послуг, трансакцій або каналів постачання). Наглядовому органу також слід вимагати, щоб

⁸⁴ У лютому 2013 року ФАТФ опублікував посібник щодо національного оцінювання ризику відмивання коштів та фінансування тероризму.

⁸⁵ У документі ФАТФ "Методологія оцінювання виконання рекомендацій ФАТФ та ефективності систем ПВК/БФТ" використовується термін "закон", який означає будь-який законодавчий акт, виданий або прийнятий через парламентську процедуру або подібний еквівалентний процес, передбачений конституційними рамками даної країни, що висуває обов'язкові вимоги, невиконання яких тягне за собою накладення санкцій; а також термін "положення, що мають силу закону", що є регламентами, директивами, інструкціями або іншими документами або механізмами, у яких викладаються обов'язкові до виконання вимоги в імперативному формулюванні і за невиконання яких передбачено застосування санкцій.

страховики та посередники управляли своїми ризиками ВК/ФТ, які були виявлені та мінімізували їх.

22.2.4 Наглядovому органу слід домагатись чіткого розуміння страховиками та посередниками своїх зобов'язань стосовно ПВК/БФТ та ризиків ВК/ФТ. Прикладами того, як можна досягти цього, є підтримання контактів зі страховиками та посередниками і надання інформації щодо процесу нагляду. Наглядovий орган може надавати рекомендації, які роз'яснюють питання, охоплені відповідними рекомендаціями ФАТФ, у тому числі, як мінімум, можливі прийоми та методи боротьби з ВК/ФТ та будь-які додаткові заходи, яких страховики та посередники могли б вжити, щоб забезпечити ефективність своїх заходів ПВК/БФТ. Такі рекомендації не завжди можуть бути обов'язковими до виконання, але допоможуть страховикам і посередникам впроваджувати вимоги ПВК/БФТ та виконувати їх.

22.2.5 Прикладами належних механізмів зворотного зв'язку, наявних у наглядovих органів, можуть бути інформація про використовувані у даний момент прийоми, методи і тенденції (типології) ВК/ФТ, приклади ВК/ФТ, що мали місце, які містять інформацію, що не підлягає розголошенню, приклади відмов у роботі або слабких сторін систем ПВК/БФТ страховиків та посередників та уроки, які необхідно з них винести. Може бути доцільним, якщо наглядovий орган звертатиметься за рекомендаціями до інших джерел, наприклад, галузевого керівництва, або надаватиме їм зворотну інформацію.

22.3 Наглядovий орган має ефективну структуру нагляду, яка дозволяє контролювати та домагатись виконання страховиками та посередниками вимог ПВК/БФТ.

22.3.1 Наглядovому органу слід урахувувати ризик ВК/ФТ на кожному етапі процесу здійснення нагляду, де це доцільно, у тому числі на етапі ліцензування.

22.3.2 Наглядovому органу слід мати адекватні фінансові, людські та технічні ресурси для боротьби з ВК/ФТ, у тому числі у тому числі ресурси, необхідні для того, щоб бути здатним накладати дієві санкції у складних випадках, коли страховики або посередники ухиляються від виконання наказів наглядovого органу.

22.3.3 Наглядovому органу слід здійснювати наглядovий контроль за страховиками та посередниками (дистанційний контроль і/або інспектування на місці) щодо виконання ними вимог ПВК/БФТ і, на основі інформації, одержаної в ході такого моніторингу, а також будь-якої іншої одержаної інформації, оцінювати профіль ризиків ВК/ФТ страховика або посередника.

22.3.4 Частота та інтенсивність наглядового контролю повинна залежати від:

- ризиків ВК/ФТ та політики, засобів внутрішнього контролю та процедур, що застосовуються кожним страховиком та посередником, визначених у ході оцінювання наглядовим органом їх профілю ризиків;
- ризиків ВК/ФТ, що існують на юрисдикційній території;
- характеристик страховиків або посередників, зокрема їх кількості та різноманітності, а також ступеню свободи дій, дозволеного їм згідно з підходом на основі аналізу ризиків.

22.3.5 Співробітники наглядового органу повинні мати належні уміння та одержати достатню та релевантну підготовку для боротьби з ВК/ФТ, у тому числі необхідні уміння та знання для оцінювання якості та ефективності систем і засобів контролю ПВК/БФТ фірми.

22.3.6 Наглядовому органу слід вимагати, щоб страховики та посередники здійснювали оцінки ПВК/БФТ і та розвивали профілі ризиків своїх клієнтів, ділові відносини, канали розповсюдження, продукти і послуги і передбачали заходи з управління ризиком та контролю, щоб усувати виявлені ризики.

22.3.7 Наглядовий орган повинен мати повноваження для вжиття відповідних виправних та примусових заходів, якщо страховики та посередники не виконують вимоги ПВК/БФТ ефективно.

22.3.8 Наглядовому органу також слід вимагати, щоб страховики та посередники забезпечували відповідну підготовку з питань ПВК/БФТ для свого правління, керівництва та інших співробітників, яких це може стосуватись.

22.4 Наглядовий орган регулярно контролює ефективність заходів, які страховики та посередники, а також сам наглядовий орган, вживають щодо ПВК/БФТ. Наглядовий орган вживає будь-яких необхідних дій для підвищення ефективності цих заходів.

22.4.1 Контроль повинен включати оцінювання ефективності виконання вимог ПВК/БФТ та підходу до нагляду, що включає ступінь, до якого дії наглядового органу впливають на виконання нормативних вимог страховиками та посередниками, але не обмежений ним.

22.4.2 Цей контроль може охоплювати такі аспекти, як:

- ризики ВК/ФТ у секторі страхування і те, чи вони адекватно усуваються завдяки підходу наглядового органу, що базується на ризиках;
- достатність ресурсів і підготовки наглядового органу;

- те, чи кількість та зміст інспектувань на місці, які стосуються заходів з ПВК/БФТ, є достатніми;
- те, чи є достатнім дистанційний контроль з ПВК/БФТ;
- результати проведених інспектувань на місці, у тому числі перевірки ефективності підготовки та впровадження страховиками та посередниками заходів з ПВК/БФТ;
- заходи, які вживаються наглядовим органом проти страховиків та посередників;
- інформація стосовно сектору страхування, яка надходить з інших органів, така як кількість і типові варіанти звітів про підозрілі трансакції, поданих страховиками та посередниками, а також судові справи та вирокі, пов'язаних з ВК/ФТ;
- кількість і природа запитів щодо надання інформації від інших органів стосовно питань ВК/ФТ;
- достатність вимог, рекомендацій та іншої інформації, наданої наглядовим органом для сектора страхування;
- кількість і вид судових справ і вироків, пов'язаних з ВК/ФТ, у секторі страхування.

Такий контроль повинен дозволити наглядовому органу виявити будь-які дії, яких необхідно вжити для підвищення ефективності заходів.

22.4.3 Наглядовому органу слід вести записи щодо кількості інспектувань на місці, які стосуються заходів з ПВК/БФТ, та щодо санкцій, які він наклав на страховиків та посередників через недостатність заходів з ПВК/БФТ.

22.5 Наглядовий орган має ефективні механізми, які дозволяють йому співпрацювати, координувати дії та обмінюватись інформацією з іншими національними органами, такими як підрозділ фінансової розвідки, а також з наглядовими органами на інших юрисдикційних територіях, з питань, пов'язаних з ПВК/БФТ.

22.5.1 Механізми співпраці, координації дій та обміну інформацією повинні зазвичай стосуватись:

- оперативної взаємодії і, де необхідно, координації між ПФР, правоохоронними органами та наглядовими органами; а також
- співпраці з політичних питань та, де необхідно, координації дій усіх відповідних органів, компетентних у питаннях ПВК/БФТ.

Ефективність попередження ВК/ФТ підвищується завдяки тісній співпраці між наглядовими органами, ПФР, правоохоронними органами, іншими компетентними органами, страховиками та посередниками.

- 22.5.2 Якщо наглядовий орган виявляє у страховиків або посередників діяльність, яка підозрюється як ВК/ФТ, йому слід забезпечити, щоб релевантна інформація була надана ПФР та відповідному правоохоронному органу, а також будь-яким іншим наглядовим органам, що мають відношення до справи.
- 22.5.3 Наглядовому органу слід вживати усіх необхідних заходів для співпраці, координування дій та обміну інформацією з іншими органами, що мають відношення до справи. Наглядовий орган повинен підтримувати контакт з ПФР та відповідним правоохоронним органом, щоб повідомляти про будь-які занепокоєння, які він має, та будь-які занепокоєння, висловлені страховикам та посередниками з питань виконання вимог до ПВК/БФТ, та одержувати коментарі щодо тенденцій у зареєстрованих випадках і збирати інформацію щодо потенційних ризиків ВК/ФТ, які постають перед сектором страхування.
- 22.5.4 Наглядовому органу слід розглянути можливість призначення у своєму складі контактної особи з питань ПВК/БФТ, яка також підтримувала б зв'язок з іншими компетентними органами для сприяння ефективному обміну інформацією.
- 22.5.5 Обмін інформацією здійснюється у конфіденційному режимі. Питання конфіденційності розкриті в ОПС-3 (Обмін інформацією та вимоги щодо конфіденційності).

Частина В: Якщо орган, що здійснює нагляд за сектором страхування, не є призначеним компетентним органом з ПВК/БФТ

- 22.6 Наглядовий орган знає і розуміє ризики ВК/ФТ, які постають перед страховиками та посередниками. Він підтримує зв'язок з призначеним компетентним органом і одержує інформацію від нього щодо ПВК/БФТ, що здійснюються страховиками та страховими посередниками.**
- 22.6.1 Якщо інший орган є призначеним компетентним органом з ПВК/БФТ⁸⁶, наглядовому органу слід зважити, який вплив це може мати на його здатність забезпечувати те, щоб страховики та посередники виконували наглядові вимоги.
- 22.6.2 Наглядовому органу слід розуміти ризики ВК/ФТ, які постають перед страховиками та посередниками, що виникають на основі діяльності, яку вони здійснюють страховики та посередники, та продуктів і послуг, які вони пропонують.
- 22.6.3 Наглядовий орган має можливість здійснювати більш інформоване оцінювання та приходити до висновків щодо стійкості страховиків та посередників, одержуючи інформацію від призначеного

⁸⁶ Включаючи випадки, коли компетентним органом з питань ПВК/БФТ призначено більше одного органу.

компетентного органу з питань ПВК/БФТ. Така інформація може стосуватись профілю ризиків страховика або посередника або ефективності управління ризиками, що здійснюється страховиком або посередником. Ця інформація може також включати дані про рівень ризиків ВК/ФТ, яких зазнають страховики та посередники, а також думки призначеного компетентного органу щодо управління ризиками, керування підприємством та засобів внутрішнього контролю організацій, за якими здійснюється нагляд, що стосуються ПВК/БФТ.

22.6.4 Призначений компетентний орган з питань ПВК/БФТ може мати інформацію про порушення вимог щодо ПВК/БФТ, яку наглядовому органу слід взяти до уваги для здійснення своєї наглядової діяльності, наприклад для оцінювання правління, керівництва та ключових осіб у підрозділах, що виконують функції контролю, на предмет виконання вимог щодо придатності, а також розглядаючи заявки на одержання ліцензії.

22.7 Наглядовий орган має ефективні механізми, які дозволяють йому співпрацювати, координувати дії та обмінюватись інформацією з іншими національними органами, такими як підрозділ фінансової розвідки, а також з наглядовими органами на інших юрисдикційних територіях, з питань, пов'язаних з ПВК/БФТ.

22.7.1 Механізми співпраці, координації дій та обміну інформацією повинні зазвичай стосуватись оперативної взаємодії і, де необхідно, координації між ПФР, правоохоронними органами та наглядовими органами. Ефективність попередження ВК/ФТ підвищується завдяки тісній співпраці між наглядовими органами, ПФР, правоохоронними органами, іншими компетентними органами, страховиками та посередниками.

22.7.2 Якщо у ході виконання його обов'язків з нагляду наглядовому органу стає відомо про ризики ВК/ФТ, йому слід надати відповідну інформацію призначеному компетентному органу. Якщо наглядовий орган підозрює, що страховики та посередники здійснюють ВК/ФТ, йому слід забезпечити надання належної інформації ПФР, відповідному правоохоронному органу та будь-яким іншим наглядовим органам, які мають відношення до справи.

22.7.3 У рамках співпраці з призначеним компетентним органом з питань ПВК/БФТ, наглядовому органу слід надавати інформацію щодо ефективності структури ПВК/БФТ. Це може допомогти призначеному компетентному органу визначити ефективність даної структури.

22.7.4 Обмін інформацією здійснюється у конфіденційному режимі. Питання конфіденційності розкриті в ОПС-3 (Обмін інформацією та вимоги щодо конфіденційності).

ОПС-23 Нагляд за групою⁸⁷

Наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою, співпрацюючи і координуючи свої дії з іншими наглядовими органами, причетним до нагляду за цією групою, встановлює склад страхової групи і визначає обсяг нагляду за групою.

Вступні рекомендації

- 23.0.1 Наглядовим органам, причетним до нагляду за групою, слід намагатись досягти згоди між собою щодо встановлення складу страхової групи, у тому числі визначення головної організації страхової групи, а також обсягу, в якому здійснюється нагляд за групою, щоб не виникало пробілів або дублювання дій з регуляторного контролю між різними юрисдикційними територіями. Якщо неможливо досягти домовленості у відведені строки, головна відповідальність за визначення складу страхової групи та обсягу нагляду за групою покладається на наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою. Рішення необхідно приймати індивідуально для кожного конкретного випадку, і до їх прийняття можна залучати саму страхову групу.
- 23.0.2 Наглядовий орган, який здійснює нагляд за групою, співпрацює і координує дії з іншими наглядовими органами, причетними до нагляду за групою, і повинен нести відповідальність за належний рівень встановлення складу страхової групи та визначення обсягу нагляду за групою. Зокрема, якщо страхові групи здійснюють транскордонну діяльність, наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою, повинен мати змогу пояснити належний рівень встановлення складу страхової групи та визначення обсягу нагляду за групою наглядовим органам на інших юрисдикційних територіях, причетних до нагляду за цією групою. Визначення складу страхової групи та обсягу нагляду за групою повинне регулярно переглядатись і контролюватись наглядовим органом, що здійснює нагляд за групою, у співпраці та з координацією дій з іншими наглядовими органами, причетними до нагляду за групою.
- 23.0.3 Наглядовий орган, який здійснює нагляд за групою, повинен вимагати, щоб головна організація страхової групи на постійній основі надавала необхідну інформацію, яка дає змогу встановити склад страхової групи та визначити обсяг нагляду за групою. Головна організація страхової групи надає інформацію наглядовому органу, що здійснює нагляд за групою, який у разі необхідності розповсюджує її між іншими наглядовими органами, причетними до нагляду за групою.
- 23.1 Наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою, співпрацюючи і координуючи свої дії з іншими наглядовими органами, причетними**

⁸⁷ Зі змінами, внесеними у листопаді 2015 року.

до нагляду за цією групою, виявляє усіх юридичних осіб, що входять до складу даної страхової групи.

23.1.1 Щоб із впевненістю встановити склад страхової групи, наглядовим органам слід спершу визначити усіх юридичних осіб, що займаються страхуванням, які належать до її організаційної структури.

Після цього наглядовим органам слід виявити усі організації, які здійснюють контроль над цими юридичними особами, що займаються страхуванням, у рамках значення, поданого в ОПС-6 (Зміни в управлінні та передача портфелів). Якщо в результаті буде виявлено тільки одну організацію, ця організація є головною в страховій групі. Якщо виявлено декілька організацій, які здійснюють контроль над юридичними особами, що займаються страхуванням, наглядовим органам слід виявити головну організацію у страховій групі, якою є організація, що здійснює контроль над страховою діяльністю на найвищому рівні.

23.1.2 Зручним способом визначити організації, що належать до страхової групи, є почати з організацій, що включені до консолідованих рахунків. Головною організацією у страховій групі, у тому числі у фінансовому конгломераті, основним видом діяльності якого є страхування, є принаймні одна з наступних:

- юридична особа, що займається страхуванням,
- холдингова компанія.

Страхова група, склад якої виявлено, включає головну організацію страхової групи та усі юридичні особи, які нею контролюються. Юридичні особи, що належать до групи, можуть включати:

- діючі і недіючі холдингові компанії (у тому числі проміжні холдингові компанії);
- інші регульовані організації, такі як банки і/або інвестиційні банки;
- нерегульовані організації; і
- компанії спеціального призначення.

Окрім вивчення консолідованих рахунків, наглядовому органу слід розглянути інші зв'язки, такі як:

- спільні директори;
- права членства в організації взаємного страхування або подібній організації;
- участь у процесі формування політики; а також
- крупні трансакції.

Страхова група може бути:

- підгрупою/частиною фінансового конгломерату, основним видом діяльності якого є банківська діяльність або операції з цінними паперами; або
- підгрупою, що належить до більш широкої групи, такої як більший конгломерат, що здійснює різноманітні види діяльності, який включає як фінансові, так і нефінансові організації.

23.1.3 Приклади видів структур груп, які можуть підпадати під визначення страхових груп, надані у схемах нижче (рис. 23.1, 23.2, 23.2 та 23.4). Ці приклади подані тільки для ілюстрації і не представляють усіх можливих форм страхових груп.

23.1.4 Визначення страхової групи, подане у цьому ОПС, може відрізнитись від визначень, використовуваних у інших контекстах, таких як бухгалтерський облік або оподаткування.

23.2 Наглядний орган, що здійснює нагляд за групою, співпрацюючи і координуючи свої дії з іншими наглядовими органами, причетними до нагляду за цією групою, визначає обсяг нагляду за групою.

23.2.1 Наглядні органи, причетні до нагляду за групою, повинні проводити консультації і погоджувати між собою обсяг нагляду за страховою групою, щоб забезпечити, що не виникає пробілів або дублювання наглядових дій між різними юрисдикційними територіями.

Зручним способом визначити організації, які підпадатимуть під обсяг нагляду за групою, є почати з організацій, що включені до консолідованих рахунків. Організації, не включені до консолідованих рахунків, повинні охоплюватись наглядом за групою, якщо вони є релевантними з точки зору ризику (неконсолідовані організації, які підлягають нагляду) або контролю. Організації, які можуть охоплюватись наглядом за групою, можуть бути або не бути юридичними особами.

23.2.2 Розглядаючи ризики, яких зазнає страхова група, важливо враховувати ризики, які походять від більш широкої групи, у рамках якої здійснює свою діяльність ця страхова група.

23.2.3 Окремі організації, що належать до страхової групи, можуть бути виключені з обсягу нагляду за групою, якщо ризики, що походять від цих організацій, можна не брати до розрахунків, або нагляд за цією організацією в рамках нагляду за групою є недоцільним з практичної точки зору.

23.2.4 Виключення організацій з обсягу нагляду за групою або включення їх до обсягу нагляду за групою повинні регулярно переоцінюватись.

23.2.5 Слід зауважити, що підходи до нагляду за організаціями/діяльністю в рамках страхової групи можуть різнитись залежно від таких факторів, як види їх комерційної діяльності, організаційно-правова

форма і/або природа, масштаб та складність ризиків. Хоча за страховою групою в цілому необхідно здійснювати нагляд, не усі кількісні та якісні наглядові вимоги, що застосовуються до юридичні особи, яка займається страхуванням, повинні обов'язково застосовуватись до інших організацій, що належать до групи, до страхової групи в цілому або до певної підгрупи.

23.3 Наглядовий орган, що здійснює нагляд за групою, та інші наглядові органи, причетні до нагляду за цією групою, не звужують встановлення складу страхової групи або обсягу нагляду за групою унаслідок недостатності своїх юридичних або наглядових повноважень щодо конкретних юридичних осіб.

23.3.1 На деяких юрисдикційних територіях наглядовий орган може не мати юридичних або наглядових повноважень для здійснення безпосереднього нагляду за деякими організаціями у рамках встановленої страхової групи або обсягу нагляду за групою. Такими організаціями можуть бути юридичні особи, які контролюються іншим сектором, або нерегульовані організації, що знаходяться на цій самій юрисдикційній території.

23.3.2 Якщо наглядовий орган не має безпосередньої влади над певними юридичними особами в межах обсягу нагляду за групою, йому слід використовувати свої повноваження щодо регульованих організацій і/або проводити консультації з іншими наглядовими органами, причетними до нагляду за цією групою, щоб одержувати подібні результати нагляду.

Ілюстрації, які допоможуть встановити склад страхових груп

Страхова група

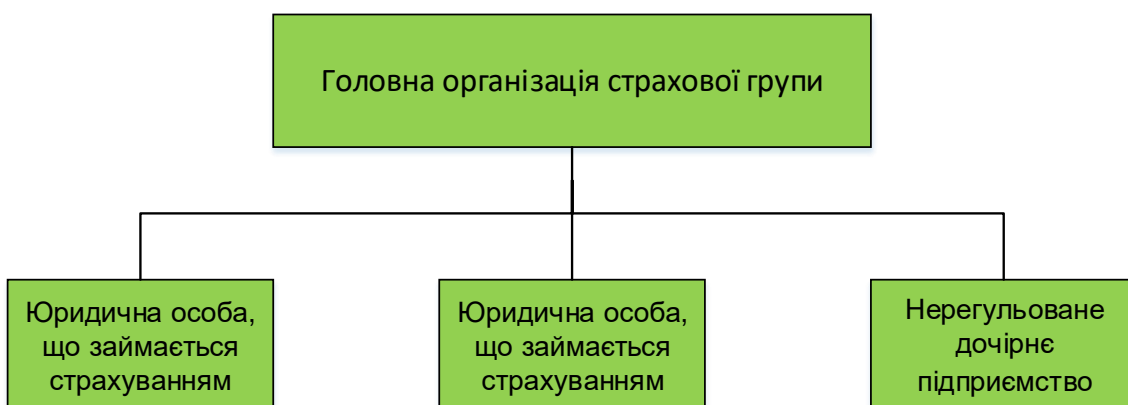

Рис. 23.1. Страхова група

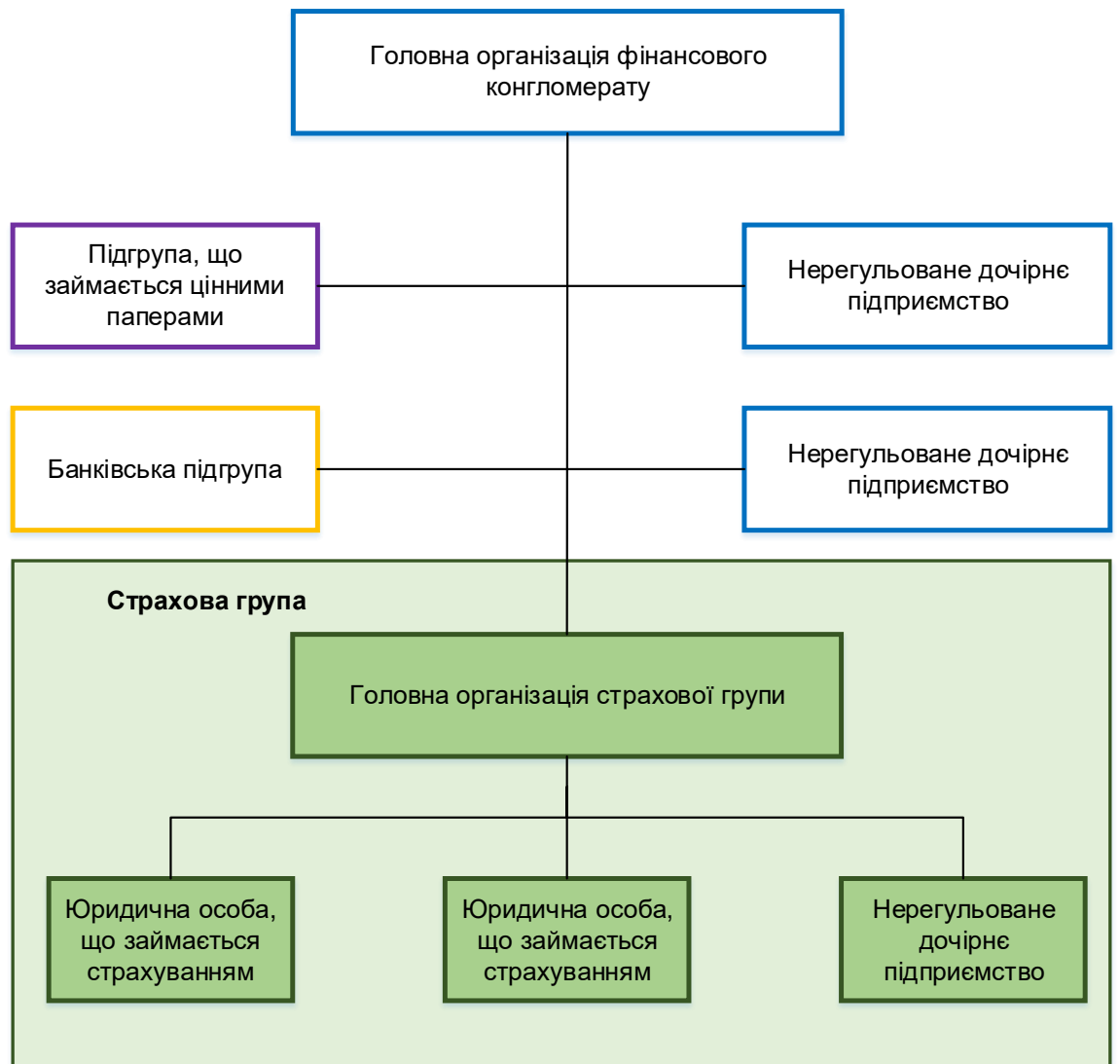
Фінансовий конгломерат

Рис. 23.2. Фінансовий конгломерат

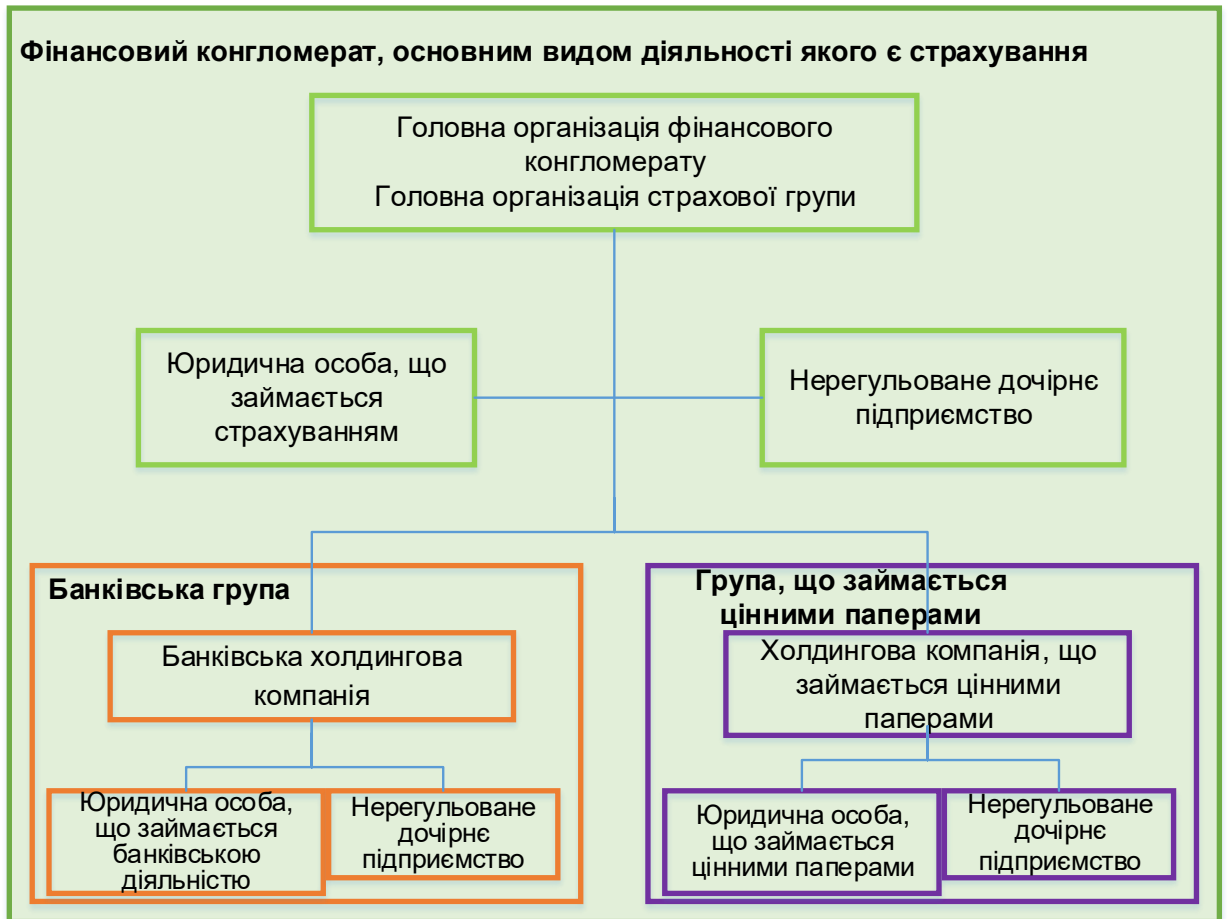

Рис. 23.3. Фінансовий конгломерат, основним видом діяльності якого є страхування

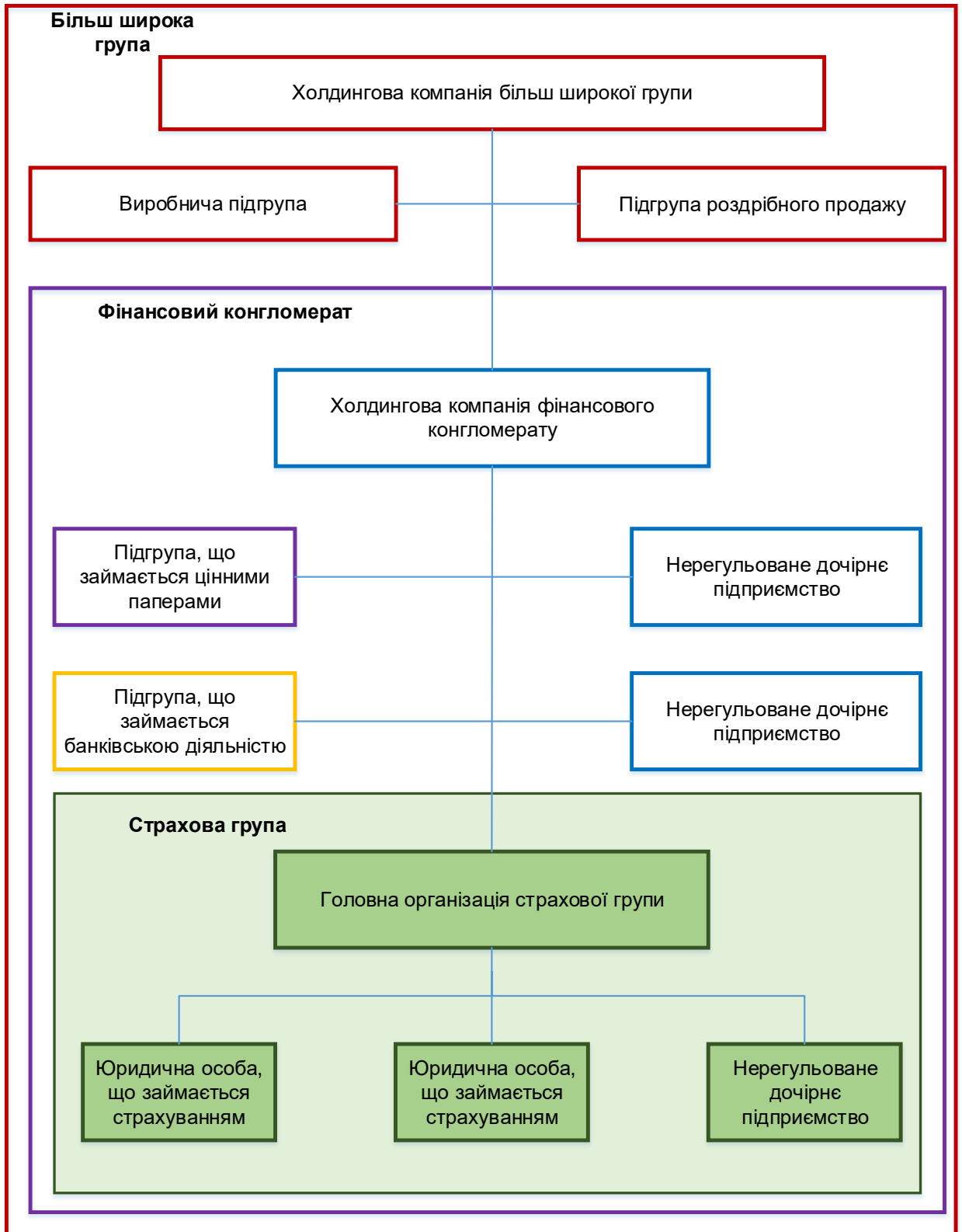

Рис. 23.4. Більш широка група

ОПС-24 Макропруденційний і страховий нагляд

Наглядовий орган виявляє, контролює та аналізує ринкові і фінансові зміни та інші зовнішні фактори, які можуть впливати на страховиків та ринки страхування, і використовує цю інформацію у ході нагляду за окремими страховиками. Для виконання таких задач слід, де необхідно, використовувати інформацію або аналітичні оцінки, одержані від інших органів державної влади.

24.1 Наглядовий орган виявляє основні тенденції у секторі страхування, збираючи дані про прибутковість, стан капіталу, пасиви, активи та андерайтинг, але не обмежуючись ними, у тому обсязі, в якому ця інформація наявна на рівні юридичних осіб та груп. Наглядовий орган також розробляє і застосовує належні засоби, які враховують природу, масштаб та складність страховиків, а також непрофільні види діяльності страхових груп, щоб обмежити значний системний ризик.

24.1.1 Наглядовому органу слід виявляти макроекономічні фактори, такі як рівень відсоткових ставок, показники фінансових ринків, інфляція, взаємопов'язаність з іншими учасниками ринку, катастрофи і пандемії, але не обмежуючись цим переліком, які можуть вплинути на страховиків та ринки страхування. Наглядовому органу слід мати процеси, які дозволяють регулярно здійснювати аналізи ринку. Це дозволяє наглядовому органу знати про суттєві зміни в умовах ринку, які можуть мати вплив на окремих страховиків, сектор страхування в цілому, а також на інші фінансові сектори.

24.2 Здійснюючи аналіз ринку, наглядовий орган враховує не тільки минулі зміни та поточну ситуацію, але також тенденції, потенційні ризики та вірогідні несприятливі майбутні варіанти розвитку подій з метою вжиття заходів на ранньому етапі у разі необхідності.

24.2.1 Макропруденційний нагляд визначається як набір систем і процесів, який контролює вразливість фінансової системи по відношенню до економічних та фінансових потрясінь. Однією з цілей макропруденційного нагляду та регулювання є:

- виявлення системного ризику (у тому числі потрясінь, взаємопов'язаності та ефекту зворотного зв'язку);
- зниження вірогідності системного ризику; та
- пом'якшення ефекту переливу у рамках фінансової системи та на сектор реальної економіки.

24.2.2 Наглядовому органу слід розробляти мультидисциплінарні та міжгалузеві підходи до макропруденційного нагляду для виявлення тенденцій та змін, які можуть мати негативний вплив на профіль ризиків страховиків. Йому слід проводити консультації та координувати свої дії з відповідними зацікавленими сторонами, у

тому числі організаціями, які належать до державного і приватного сектора.

24.2.3 Наглядовому органу слід виявляти ключові джерела інформації про ринок та індустрію, мати чітку стратегію обміну інформацією по відношенню до цих джерел і враховувати усі релевантні фактори, оцінюючи цю інформацію. Наглядовому органу слід належним чином фокусувати увагу на регулярному перегляді питань з макропруденційного нагляду і, де необхідно, з власної ініціативи на вищому рівні обмінюватись інформацією з цього питання зі страховиками.

24.3 Наглядовий орган здійснює як кількісний, так і якісний аналіз і використовує як загальнодоступні, так і інші джерела інформації, у тому числі дані горизонтальних перевірок страховиків та релевантні масиви даних.

24.3.1 Горизонтальна перевірка є перевіркою, яку здійснюють по відношенню до багатьох страховиків стосовно спільного предмета з метою виявлення різноманітних прийомів, застосовуваних страховиками. Цей горизонтальний аналіз ставить перед собою дві мети. По-перше, перевірки ряду окремих страховиків повинні дозволити розташувати їх за відносною ієрархією для визначення того, які страховики ізолювали себе від інших, щоб повернути їх на один рівень до подібних до них страховиків, і, якщо це має місце, визначити, у яких сферах необхідно вжити дій. Другою метою, яку наглядові органи ставлять перед собою рідше, є визначення того, чи практика, що застосовується у даній індустрії у цілому, є достатньо стійкою, щоб усунути ризики, притаманні даній діяльності.

24.3.2 Щоб горизонтальні перевірки були ефективними, необхідно враховувати наступні параметри:

- коли використовуються групи рівних за статусом страховиків, вибір такої групи рівних може вплинути на якість результату перевірки. Наглядовим органам слід ретельно підбирати критерії для включення до групи рівних.
- Послідовне виконання перевірок упродовж тривалого періоду часу знижує ефективність горизонтального порівняння, або порівняння рівних за статусом страховиків. Перевірки слід здійснювати упродовж настільки короткого періоду часу, наскільки це можливо.
- Виконуючи перевірку страхових груп, що здійснюють міжнародну діяльність, наглядовому органу, що здійснює нагляд за групою, слід намагатись одержати глобальне бачення картини. Це глобальне бачення може надходити від подібного до нього органу або третьої сторони (у тому числі від міжнародних фінансових установ, таких як МАСН, МВФ та Світовий банк, але не обмежуючись ними), які можуть мати більш широкий погляд на світову практику.

- Наглядovому органу слід мати постійну стратегію обміну інформацією для горизонтальних перевірок, яка ураховує потребу в тому, щоб результати оцінювання доносились до правління і керівництва страховика. Де доцільно, страховикам, які брали або не брали участі у перевірці, можна надавати деяку узагальнену інформацію вищого рівня про подібних до них страховиків, щоб ті могли використати цю інформацію з користю.
- Результати горизонтальних перевірок, проведених на одній юрисдикційній території, можуть бути корисними для усієї спільноти наглядових органів світу, особливо тому, що вона може мати відношення до системних ризиків, які постають перед сектором страхування. Наглядovий орган може також брати участь у відповідних форумах для обміну інформацією, яка не обов'язково стосується винятково страхування або конкретних фірм.
- Горизонтальні перевірки не завжди повинні бути масштабними. Простий горизонтальний аналіз страховиків, що відхилились від загальної практики, що здійснюється на базі легко доступних звітів страховиків, може надати цінну інформацію для наглядових органів. Простий аналіз деяких з цих звітів, у тому числі порівняння тенденцій та груп подібних страховиків, може допомогти наглядovому органу виявити сфери потенційного ризику і допомогти йому краще окреслити напрямки майбутньої роботи.

24.3.3 Наглядovому органу слід оцінювати свої потреби в даних та можливості обробки даних, щоб визначити, чи відповідає він додатковим вимогам, що постають з нагляду за складнішими страховиками, такими як страхові групи, які здійснюють міжнародну діяльність. Слід якомога швидше усувати недоліки у:

- виді зібраних даних;
- здатності наглядovого органу обробляти дані вчасно і повністю;
- його здатності вчасно збирати спеціальні дані, які стосуються конкретних аспектів.

24.4 Наглядovий орган використовує дані з усього ринку для аналізу і контролю існуючого або потенційного впливу на фінансову стабільність ринків страхування взагалі та страховиків зокрема і вживає відповідних заходів. Наглядovий орган також надає доступ до достатньо деталізованих масивів ринкових даних загальній публіці.

24.4.1 Оскільки міжнародні відносини впливають на внутрішні ринки страхування та фінансові ринки на юрисдикційній території даного наглядovого органу, аналіз не обмежується внутрішніми ринками, але включає також регіональні і/або глобальні обставини.

24.4.2 Наглядovий орган відповідальний за забезпечення доступу до достатньо детальних сукупних ринкових даних або шляхом самостійної публікації цих даних, або шляхом надання іншим

сторонам достатніх засобів для публікації необхідних даних. Цього можна досягти, залучивши до співпраці орган державної статистики або налагодивши співробітництво з місцевим сектором страхування, за умови, що наглядовий орган буде задоволений змістом, частотою та вчасністю такої публікації даних.

24.5 Наглядовий орган оцінює ступінь, до якого макроекономічна вразливість та ризики фінансових ринків порушують пруденційні засоби безпеки або фінансову стабільність сектора страхування.

24.5.1 Наглядовим органам слід контролювати зв'язки страховиків з фінансовими ринками та реальним сектором економіки, щоб завчасно виявити потенційне або існуюче скупчення ризиків у інших секторах, які могли б негативно вплинути на сектор страхування.

24.5.2 У разі необхідності наглядовий орган співпрацює з іншими органами, що здійснюють нагляд за фінансовим ринком (такими як органи банківського нагляду, органи нагляду за ринком цінних паперів, органи нагляду за пенсійною системою, центральні банки та урядові міністерства). Додаткову інформацію про співпрацю наглядових органів див. в ОПС-25 (Співпраця і координація роботи наглядових органів).

24.6 Наглядовий орган має налагоджений процес оцінювання потенційної системної важливості страховиків, у тому числі полісів, які вони підписують, та інструментів, які вони випускають, у традиційних і нетрадиційних напрямках діяльності.

24.6.1 Оцінюючи системну важливість страховиків, наглядовому органу слід розгортати процеси на достатню глибину та з достатньою якістю, що дозволить підтримувати ефективний нагляд з урахуванням природи, масштабу та складності організацій, за якими здійснюється нагляд, та результатів аналізу ринку та макропруденційного нагляду.

24.7 Якщо наглядовий орган визначає страховика як системно важливого, він розробляє належні заходи наглядового реагування, адекватні природі і ступеню ризику.

ОПС-25 Співпраця і координація роботи наглядових органів

Наглядовий орган співпрацює і координує свої дії з іншими профільними наглядовими органами та органами влади за умови виконання вимог щодо конфіденційності.

25.1 Наглядовий орган вживає заходів для того, щоб досягти належних домовленостей з координації дій з відповідними наглядовими органами стосовно транскордонних аспектів діяльності певної юридичні особи та групи з метою полегшення здійснення

всеосяжного контролю цих юридичних осіб і груп. Страхові наглядові органи співпрацюють і координують свою роботу з відповідними наглядовими органами, що діють в інших секторах, а також з центральними банками та урядовими міністерствами.

25.1.1 Основними перевагами підвищення рівня координації та співпраці між наглядовими органами, причетними до нагляду за даною групою, є наступні:

- Це допомагає усім наглядовим органам, причетним до нагляду за тією самою групою, цілісно контролювати діяльність міжнародних груп шляхом регулярного особистого обговорення та інших процесів.
- Це надає ефективну платформу для обміну інформацією у рамках групи та для можливості впливу наглядових органів, причетних до нагляду за даною групою, на рішення, що стосуються всієї групи.
- Це надає наглядовим органам, причетним до нагляду за даною групою, ширшу можливість для дій та більший вплив під час розгляду ситуацій, які стосуються груп, ніж цього дозволяє нагляд, здійснюваний за окремими юридичними особами.
- Це спрощує порівняння методологій нагляду та припущень, що застосовуються до групи.
- Це надає можливість обмінюватись інформацією про застосування методологій та припущень щодо групи серед наглядових органів, причетних до нагляду за групою, а також
- Це спрощує виконання скоординованих рішень, якщо вони були прийняті.

25.1.2 Існують різні механізми підтримки співпраці, сприяння взаємодії та обміну інформацією і підвищення рівня координації нагляду за групою. Переваги призначення органу, що здійснює нагляд за групою, можна розширити через такі механізми, як протокол про наміри (ППН) між наглядовими органами, причетними до нагляду за даною групою, та створення "наглядової колегії" з наглядових органів, причетних до нагляду за даною групою. По суті, робота наглядової колегії зазвичай базується на укладенні ППН між усіма сторонами, причетними до нагляду за даною групою.

25.1.3 Заходи з координації дій можуть включати наглядове визнання органів, причетних до нагляду за групою, і того, як їх різні наглядові ролі взаємопов'язані у рамках нагляду за групою.

25.1.4 Заходи з координації дій з нагляду за групою включають наглядові колегії і/або інші координаційні механізми, призначені для сприяння співпраці, підвищення рівня загального розуміння і обміну інформацією, а також спрощення координування нагляду за групою. Ці заходи організовуються відповідно до природи, масштабу та складності групи та ризиків, які група представляє для наглядових цілей, і створюються з огляду на організаційно-правову форму,

організаційну структуру та комерційну діяльність групи. Вони також належним чином враховують застосовну законодавчу базу і повноваження різних наглядових органів, причетних до нагляду за цією групою.

- 25.1.5 Механізми координації роблять додатковий внесок у частині пруденційного нагляду за групою. Захід підвищує якість нагляду за юридичними особами, що належать до групи.
- 25.1.6 Наглядові колегії та інші механізми координації повинні встановлюватись на основі спільних домовленостей усіх наглядових органів, причетних до нагляду за групою, урахувавши природу, масштаб та складність групи, у тому числі її організаційно-правову форму, організаційну структуру та комерційну діяльність групи і ризики, які група представляє для наглядових цілей.

Протокол про наміри (ППН)

- 25.1.7 ППН може приймати форму двосторонньої (між двома юрисдикційними територіями) або багатосторонньої (більше, ніж між двома юрисдикційними територіями) угоди. Обсяг ППН може також різнитись і відображати специфіку конкретної групи та наглядових органів, причетних до нагляду за нею. ППН може стосуватись обміну інформацією на основі формального запиту і/або за особливих обставин, таких як екстрені ситуації. Для того щоб ППН був ефективним, важливо забезпечити режим суворої конфіденційності на усіх юрисдикційних територіях, що підписали цей ППН.
- 25.1.8 ППН може містити положення щодо доручення виконання певних аспектів оцінювання у рамках групи конкретним наглядовим органом, причетним до нагляду за нею, або доручення виконання усіх аспектів оцінювання групи призначеному органу, що здійснює нагляд за групою. ППН може вказувати рівень, до якого один наглядовий орган може покладатись на роботу іншого наглядового органу (обмежена форма наглядового визнання). Така домовленість може бути початковим етапом переговорів щодо укладення більш формальної угоди стосовно наглядового визнання з підвищенням рівня співпраці та довіри між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою (див. ОПС-13 (Перестраховування та інші форми передачі ризиків), та рекомендації 25.1.15 – 25.1.71 щодо критеріїв наглядового визнання у нагляді за групою). Зокрема, ППН може вказувати рівень, до якого інші наглядові органи, причетні до нагляду за групою, можуть покладатись на роботу органу, що здійснює нагляд за групою. Така домовленість допомагає досягти добре організованого нагляду за групою і уникнути непотрібного дублювання дій з нагляду.

Наглядова колегія

- 25.1.9 Координація діяльності та співпраці між наглядовими органами, причетними до нагляду за даною групою, здійснюється через

створення наглядової колегії. Наглядова колегія може приймати різні форми в залежності від структури і організації групи, діяльності групи та того, які юрисдикційні території беруть участь у нагляді за нею.

- 25.1.10 Членами наглядової колегії можуть бути наглядові органи, причетні до нагляду за страховиками, які входять до складу даної групи. У разі необхідності можна запросити наглядові органи з інших секторів.
- 25.1.11 Якщо було призначено орган, що здійснює нагляд за групою, він зазвичай виступатиме головуючим або головним координатором наглядової колегії. Орган, що здійснює нагляд за групою, може бути відповідальним за створення наглядової колегії, запрошення наглядових органів, причетних до нагляду за даною групою, до членства у ній, а також за скликання засідань наглядової колегії. Члени наглядової колегії можуть визначати процедури розподілу обов'язків щодо нагляду за групою між органом, що здійснює нагляд за групою, та іншими наглядовими органами, причетними до нагляду за даною групою.
- 25.1.12 Регулярні засідання наглядової колегії можуть забезпечити кращу взаємодію та обмін релевантною інформацією серед наглядових органів, причетних до нагляду за даною групою. Наглядова колегія також дає наглядовим органам з різних юрисдикційних територій можливість зустрічатись і налагоджувати контакти, що було б неможливо за інших обставин. У стресових ситуаціях, коли співпраця з питань нагляду проходить перевірку на ефективність, контакти, що були налагоджені шляхом участі у наглядовій колегії, можуть бути дуже корисними.
- 25.1.13 Основною метою наглядової колегії є обговорення питань, пов'язаних з наглядом, та обмін інформацією, що стосується групи. Зазвичай наглядова колегія концентрує увагу на таких питаннях:
- погодження процесу співпраці і координації дій, у тому числі планування та визначення процедур наглядової співпраці в екстрених ситуаціях;
 - складання загального опису групи з визначенням її формальної та організаційної структури;
 - здійснення аналізу ризиків групи з визначенням найбільш релевантних організацій та найважливіших відносин всередині групи;
 - обговорення проблемних питань, виявлених наглядовими органами в організаціях, за якими вони здійснюють нагляд, які, на їх думку, можуть бути загальними для групи;

- де доцільно, визначення рамок наглядових дій для уникнення непотрібного дублювання; можна також прийняти рішення щодо проведення спільних перевірок;
- погодження того, яку інформацію наглядовим органам слід одержувати від групи та якою інформацію слід обмінюватись з іншими членами наглядової колегії, у тому числі форму та частоту надання такої інформації; а також
- погодження того, чи слід наглядовій колегії досягати будь-яких домовленостей по відношенню до нагляду за групою у письмовій формі (двосторонніх або багатосторонніх угод).

25.1.14 Членам наглядової колегії слід надсилати один одному на запит усю релевантну інформацію, яка може спростити нагляд за групою. Членам наглядової колегії слід також прийняти рішення щодо того, чи слід їм за власною ініціативою розголошувати інформацію, яка, на їх думку, є важливою для інших наглядових органів, причетних до нагляду за групою. Обмін інформацією підтримується угодами про співробітництво, укладеними між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою, у тому числі, наприклад, тоді, коли наглядові органи, причетні до нагляду за групою, підписали багатосторонній ППН МАСН (БППН).

Рекомендації щодо критеріїв наглядового визнання у ході нагляду за групою

- 25.1.15 Рекомендації 25.1.25 – 25.1.71 називаються "Рекомендаціями щодо критеріїв наглядового визнання у ході нагляду за групою", і їх метою є безпосередня підтримка ОПС-25 (Співпраця і координація роботи наглядових органів). Наглядове визнання є засобом, що може бути використаний для підвищення рівня транскордонної співпраці та координації дій наглядових органів. У рекомендаціях надано критерії, які наглядові органи у галузі страхування можуть використовувати для оцінювання того, в якому обсязі можна визнати наглядовий режим і покладатись на нього для цілей нагляду за групою. Наглядове визнання також може відігравати певну роль у нагляді за юридичними особами, що займаються страхуванням.
- 25.1.16 Метою рекомендацій, які стосуються наглядового визнання у ході нагляду за групою, не є применшити важливість нагляду за юридичними особами або замінити роль наглядового органу, що здійснює нагляд за юридичними особами, по відношенню до страховиків на його юрисдикційній території. Ці рекомендації також не наполягають, що наглядове визнання є обов'язковим.
- 25.1.17 Ці рекомендації не змінюють і не замінюють будь-яких діючих законодавчих або нормативних вимог, що діють на відповідних юрисдикційних територіях наглядових органів, причетних до нагляду за групою, або застосовуються до цих територій.

25.1.18 У цих рекомендаціях розглянуто підходи, завдяки яким наглядовий орган, що здійснює нагляд у галузі страхування, може оцінити обсяг, у якому він може визнавати інший наглядовий режим і, внаслідок цього, рівень, до якого він зможе покладатись на інший наглядовий орган. Метою цих рекомендацій не є призначення одного конкретного підходу як форми визнання, і критерії, що використовуються для оцінювання, будуть різними в залежності від його цілі.

Основа для наглядового визнання

25.1.19 Ключовим елементом оцінювання і визнання є те, щоб оцінюваний режим міг, як мінімум, продемонструвати виконання релевантних ОПС і стандартів МАСН. Однак це не виключає можливості оцінювання еквівалентності даного режиму власному режиму органу, який здійснює оцінювання.

25.1.20 При встановленні визнання наглядового режиму іншої юрисдикційної території слід приділяти більшу увагу досягнутим результатам, а не процесам, завдяки яким цих результатів було досягнуто.

25.1.21 Наглядове визнання не обов'язково повинне бути рівноцінним дозволу будь-якій страховій компанії з юрисдикційної території, що одержала наглядове визнання, засновувати діяльність на юрисдикційній території, що визнала її режим. Залежно від цілі визнання та ступеню, до якого сторони покладаються одна на одну та здійснюють співпрацю, визнання може дозволяти здійснювати певні види страхової діяльності або реалізовувати певні види продуктів, але забороняти інші, або дозволяти здійснювати діяльність в обмеженому обсязі.

25.1.22 Слід брати до уваги різні точки зору (і будь-які різні проблемні питання, що необхідно розглянути) наглядових органів, що діють на юрисдикційній території, яка здійснює наглядове визнання, і місцевих наглядових органів: перші будуть оцінювати, чи слід визнавати нагляд, здійснюваний місцевими наглядовими органами організацій, що належать до групи; другі будуть оцінювати, чи слід визнавати нагляд, здійснюваний наглядовими органами, що діють на юрисдикційній території, яка здійснює наглядове визнання, як органів, що здійснюють нагляд за групами.

25.1.23 Також не слід вважати, що після того, як буде одержано визнання, слід автоматично покладатись на це визнання у подальшому, не здійснюючи подальших перевірок. Можуть знадобитись повторні перевірки по відношенню до даної юрисдикційної території або щодо конкретних організацій.

25.1.24 Знов-таки, не слід вважати, що після того, як буде одержано визнання і навіть досягнуто певного рівня довіри, можна буде автоматично делегувати задачі. Якщо було досягнуто наглядового

визнання, наглядовий орган може вирішити делегувати свої задачі, але не може делегувати свої обов'язки.

- 25.1.25 Наглядного визнання можна досягти через підписання односторонньої, двосторонньої або багатосторонньої угоди.
- Одностороннє визнання існує в ситуації, коли наглядовий орган визнає нагляд, що здійснюється іншим наглядовим органом, не вимагаючи, щоб то визнавав нагляд, який здійснюється ним самим.
 - Двостороннє визнання існує в ситуації, коли кожен з двох наглядових органів визнає нагляд, здійснюваний другим наглядовим органом.
 - Багатостороннє визнання існує в ситуації, коли декілька наглядових органів (3 або більше) визнають нагляд, що здійснюється іншими наглядовими органами.

Ціль та мета наглядового визнання

- 25.1.26 Основною метою оцінювання для наглядового визнання є досягнення органами, що здійснюють нагляд у галузі страхування, достатнього рівня впевненості у тому, що відповідні режими нагляду мають необхідну регуляторну і наглядову структуру, а також достатню якість ресурсів та компетенцію, щоб досягти наглядових результатів на прийнятному рівні, для того щоб ці органи могли у разі необхідності покладатись один на одного.
- 25.1.27 Ефективне наглядове визнання повинне допомагати зменшувати обсяг надлишкової роботи з транскордонного нагляду за групами. Підхід до наглядового визнання повинен бути організований таким чином, щоб мінімізувати непотрібне дублювання нормативних і наглядових вимог, наскільки це можливо, зменшуючи тим самим навантаження, що лежить як на наглядових органах, так і на страхових групах.
- 25.1.28 Наглядове визнання між юрисдикційними територіями може також допомогти досягти більшого ступеню єдності підходів, що застосовуються кожною юрисдикційною територією, знижуючи таким чином потенційні пробіли та непорозуміння між юрисдикційними територіями.
- 25.1.29 Наглядові органи, які бажають визнати інший наглядовий режим, повинні здійснювати оцінювання прийнятності режиму другого наглядового органу на основі конкретного рівня або цілі наглядового визнання, яке бажає одержати інший наглядовий орган.
- 25.1.30 Форма наглядового визнання, яке бажає одержати певний наглядовий орган, може бути різною, в залежності від очікуваних результатів, і тому її слід обирати, враховуючи цей факт.

25.1.31 Нижче наведено види визнання і приклади, що їх ілюструють, які можуть допомогти у виборі виду, що підходить для конкретних потреб:

- Елементарна форма наглядового визнання, яке фокусується передусім на сприянні обміну інформацією, а тому надає можливість у значному ступені покладатись на інформацію, обмін якою здійснюється. Прикладами можуть бути протокол про наміри (ППН) або багатосторонній протокол про наміри (БППН).
- Визнання місцевих наглядових органів наглядовим органом, що діє на юрисдикційній території, яка здійснює наглядове визнання. Для нагляду за юридичними особами, що займаються страхуванням, цей ступінь наглядового визнання визначить ступінь, до якого наглядовий орган, що діє на даній юрисдикційній території, покладається на нагляд за організаціями, що входять до даної групи, на іншій юрисдикційній території. Успішне наглядове визнання місцевих наглядових органів може дати наглядовому органу, що діє на даній юрисдикційній території, достатню впевненість у нагляді, що здійснюється за юридичними особами, які займаються страхуванням, зменшуючи надлишковість процесів та дій, які здійснюються на юрисдикційних територіях, причетних до нагляду за даною страховою групою, і полегшуючи навантаження, покладене на дану страхову групу. Це може включати широкий спектр якісних і кількісних вимог, таких як придатність осіб до виконання покладених на них обов'язків або оцінювання платоспроможності.
- Визнання наглядового органу, що діє на юрисдикційній території, яка здійснює наглядове визнання, місцевими наглядовими органами. Для нагляду за групою цей ступінь наглядового визнання визначить можливість для місцевого наглядового органу покладатись на наглядовий орган, що діє на юрисдикційній території, яка здійснює наглядове визнання, на рівні страхової групи. Наприклад, це дозволить місцевим наглядовим органам покладатись на якісні та кількісні оцінювання, здійснювані наглядовим органом даної юрисдикційної території, на рівні страхової групи. У цьому випадку ефективне наглядове визнання може допомогти місцевому наглядовому органу вирішити, чи рівень капіталу, яким володіє юридична особа, що займається страхуванням, є достатнім з точки зору їх місцевих вимог.
- Для нагляду на рівні фінансового конгломерату буде очікуватись, що наглядове визнання слідуватиме за визнанням нагляду за групою, але його обсяг буде навіть ширшим і передбачатиме визнання міжгалузевих органів, які здійснюють контроль над діяльністю даного фінансового конгломерату, не пов'язаною зі страхуванням. Наглядове визнання у цій формі повинне допомагати органам страхового нагляду оцінювати більш широкі міжгалузеві питання і ризики, а також бути впевненими у можливостях наглядових органів з інших фінансових секторів. У свою чергу, виявляючи відповідності до обсягу нагляду за групою на своїй юрисдикційній території, орган

страхового нагляду може у більшому ступені зрозуміти належність цього обсягу.

- 25.1.32 Також можливий варіант, коли одна юрисдикційна територія повністю визнає інший наглядовий режим. Це визнання може поширюватись настільки, що страховику з іншої юрисдикційної території може бути наданий дозвіл здійснювати діяльність на даній юрисдикційній території під обмеженим місцевим наглядом. Це не знімає зі страховиків обов'язку продовжувати виконувати місцеві нормативні вимоги, такі як правила поведінки на ринку.
- 25.1.33 Наведені вище класифікації рівнів, на яких може застосовуватись визнання, жодним чином не є обмежуються цими прикладами, і можуть існувати інші варіанти з урахуванням індивідуальних потреб юрисдикційних територій, які бажають визначити і застосовувати наглядове визнання.

Критерії наглядового визнання

- 25.1.34 Для оцінювання іншого наглядового режиму слід встановити прийнятність цього режиму, провівши аналіз результатів, яких він досягає, а аналіз процесу, завдяки якому він досягає цих результатів, є обов'язковим.
- 25.1.35 Очікувані результати будуть різнитись залежно від рівня бажаного наглядового визнання, і тому їх слід належним чином упорядкувати.
- 25.1.36 Оцінювання повинне не тільки охоплювати нормативну і/або наглядову структуру, але охоплювати також і практику нагляду.
- 25.1.37 Інший наглядовий режим повинен мати змогу продемонструвати належне виконання релевантних ОПС і стандартів MACH. Наглядом органам слід також враховувати виконання інших законодавчих актів і їх релевантність.
- 25.1.38 Хоча точна форма оцінювання наглядового визнання обирається на розсуд конкретних юрисдикційних територій, наглядовим органам слід враховувати критерії, описані в наступних пунктах.

Критерії наглядового визнання – передумови

- 25.1.39 Наглядом органу слід оцінювати певні передумови, які можуть вважатись обов'язковими вимогами, що необхідно виконати перед тим, як продовжити подальше оцінювання інших критеріїв.
- 25.1.40 Попередні умови включають нормативно-правову базу іншого наглядового режиму та застосування ним повноважень і ресурсів.

25.1.41 Наглядний орган може спробувати підтвердити, що інший наглядний режим має:

- надійну правову основу та прозорий правовий режим, який чітко визначає відповідні наглядові обов'язки та повноваження, у тому числі повноваження у сфері правозастосування;
- належний захист наглядового органу від відповідальності за дії, що лежать у сфері його повноважень;
- свободу від будь-якого неналежного політичного або урядового втручання чи втручання з боку індустрії до виконання наглядових обов'язків;
- достатню кількість і якість ресурсів; а також
- можливість здійснювати оцінювання придатності на рівні юридичні особи, що займається страхуванням, та страхової групи (як на національному, так і на транскордонному рівні).

25.1.42 Після того, як було встановлено, що передумови виконуються належним чином, можна буде провести подальше оцінювання додаткових елементів, залежно від того, які результати очікуються. Ці елементи включають:

- вимоги щодо ліцензування;
- нормативні вимоги;
- повноваження наглядового органу щодо втручання та повноваження у сфері правозастосування;
- вимоги, які стосуються припинення діяльності підприємства;
- вимоги щодо наглядової співпраці та обміну інформацією.

Критерії наглядового визнання – вимоги щодо ліцензування

25.1.43 Інший наглядний режим повинен бути здатним продемонструвати:

- необхідні нормативні вимоги, які забезпечують, щоб страховик відповідав основним стандартам як до одержання ліцензії, так і на постійній основі, у тому числі можливість перевіряти придатність осіб до виконання їх завдань, достатність систем внутрішнього контролю та управління ризиками, а також надійність структур бухгалтерського обліку та аудиту; а також
- достатній вплив на процедуру видачі ліцензій, який дозволяє відмовити у видачі ліцензії або відкликати її на достатніх підставах (у тому числі у відповідь на вимоги, висунуті акціонерами, або тоді, коли тісні зв'язки можуть перешкоджати нагляду).

Критерії наглядового визнання – нормативні вимоги

25.1.44 Інший наглядовий режим здатний:

- належним чином виявляти достатність капіталу і висувати вимоги щодо інвестування; а також
- перевіряти стан платоспроможності страховика, ефективність і належність адміністративних процедур і процедур бухгалтерського обліку та придатність засобів внутрішнього контролю, у тому числі управління ризиками та керування.

Критерії наглядового визнання - повноваження наглядового органу щодо втручання та повноваження у сфері правозастосування

25.1.45 Інший наглядовий режим має достатні повноваження для здійснення правозастосування, у разі необхідності, а також:

- здатний забезпечити виконання законів, нормативних і адміністративних положень, застосовуючи у разі необхідності дії примусового характеру;
- у випадку невиконання положень законодавства може запровадити заходи для попередження подальших порушень; а також
- здатний співпрацювати з іншими релевантними органами, вживаючи заходів примусового характеру.

Критерії наглядового визнання – вимоги, які стосуються припинення діяльності підприємства

25.1.46 По відношенню до страховиків, які зазнають труднощів, інший наглядовий режим здатний вживати належних заходів, у тому числі висувати вимоги, які призведуть до припинення діяльності страховика у належному порядку щоб захистити держателів полісів. Ці заходи можуть включати:

- заборону на використання активів;
- виконання плану економічного оздоровлення;
- відкликання повноважень;
- вжиття заходів безпосередньо по відношенню до конкретних директорів, менеджерів або контролерів.

Критерії наглядового визнання – наглядова співпраці та обмін інформацією

25.1.47 Інший наглядовий орган повинен мати здатність укладати угоди щодо конфіденційності та обміну інформацією і належним чином ставитись до конфіденційної інформації, а також визначати умови будь-якого існуючого протоколу про наміри (ППН) або багатостороннього протоколу про наміри (БППН).

- 25.1.48 Інший наглядовий орган повинен мати здатність забезпечити існування безпечних каналів обміну інформацією і виконання правил щодо конфіденційності інформації, які застосовуються на даній юрисдикційній території.
- 25.1.49 Інший наглядовий орган повинен мати здатність продемонструвати, що він має змогу вчасно одержувати достатній обсяг інформації від своїх страховиків для того, щоб ефективно здійснювати нагляд. Це може відбуватись як на рівні юридичні особи, що займається страхуванням, так і на рівні страхової групи (транскордонному).

Процес досягнення наглядового визнання – основа для здійснення оцінювання

- 25.1.50 Перший етап встановлення наглядового визнання передбачає підтвердження обґрунтування для оцінювання і форми та мети наглядового визнання. Зокрема, повинен бути визначений наглядовий орган, який здійснює оцінювання, а також наглядовий режим, що оцінюється. Якщо визнання необхідне тільки для частини наглядового режиму, та частина, що підлягає оцінюванню, повинна бути підтверджена на зафіксована документально.
- 25.1.51 Необхідно погодити між сторонами, що мають відношення до процесу встановлення наглядового визнання, причину або причини здійснення оцінювання і зафіксувати її документально.

Процес досягнення наглядового визнання – виявлення існуючих угод

- 25.1.52 Перед здійсненням оцінювання слід виявити будь-які існуючі угоди, які можуть вплинути на результат оцінювання. Ці угоди можуть включати існуючі двосторонні ППН між юрисдикційною територією, оцінювання якої здійснюється, і оцінюючою стороною; також слід визначити, чи є обидві сторони підписантами релевантного БППН.
- 25.1.53 Слід виявити існування будь-яких інших формальних або неформальних односторонніх угод щодо обміну інформацією разом з будь-якими спеціальними умовами, які може передбачати така угода.
- 25.1.54 Слід взяти до уваги існування будь-яких угод про наглядове визнання між юрисдикційною територією, оцінювання якої здійснюється, і будь-якими іншими юрисдикційними територіями.

Процес досягнення наглядового визнання – інша інформація

- 25.1.55 Слід одержати будь-яку релевантну додаткову загальну інформацію, наприклад про те, чи дана юрисдикційна територія підлягала оцінюванню у рамках програми оцінювання фінансового сектора МВФ або іншому оцінюванню, у тому числі самооцінюванню. Якщо проводилось оцінювання у рамках програми оцінювання фінансового сектора МВФ, слід одержати і проаналізувати деталі звіту про оцінювання.

- 25.1.56 Інша додаткова загальна інформація може включати інформацію про існування угод про визнання з іншими юрисдикційними територіями, наприклад з частиною або усіма наглядовими режимами Європейського Союзу.

Процес досягнення наглядового визнання – одержання інформації

- 25.1.57 Перед здійсненням оцінювання слід одержати інформацію щодо нормативної та наглядової структури наглядового режиму, оцінювання якого здійснюється. Її можна одержати безпосередньо від іншого наглядового органу або з інших джерел.
- 25.1.58 Інформацію можна також одержувати, відвідуючи юрисдикційну територію іншого наглядового органу і проводячи бесіди з наглядовими органами та іншими сторонами, причетними до даного оцінювання.
- 25.1.59 У разі необхідності слід перевіряти одержану інформацію.

Процес досягнення наглядового визнання – здійснення оцінювання

- 25.1.60 Наступним етапом оцінювання наглядового режиму є виявлення відповідних критеріїв оцінювання шляхом зазначення конкретних сфер, які повинні бути оцінені. Після того, як було визначено сфери оцінювання, можна здійснювати оцінювання за даними критеріями, повністю фіксуючи його документально.
- 25.1.61 Слід впровадити перевірку якості оцінювання, в ідеалі – особами, які не залежать від інспекторів, які здійснювали оцінювання.
- 25.1.62 Після завершення оцінювання слід прийняти рішення, визнавати наглядовий режим на юрисдикційній території таким, що був оцінений, чи ні. В ідеалі рішення повинне базуватись на попередньо визначеному зведенні правил, тобто наглядовий режим повинен виконувати необхідні критерії в усіх випадках або у певній частині випадків. Також може бути прийнятним, щоб деякі критерії були виконані частково.
- 25.1.63 Може бути необхідним застосування суб'єктивного судження, визначаючи, чи слід визнавати юрисдикційну територію, особливо якщо деякі критерії вважаються більш вагомими, ніж інші.

Процес досягнення наглядового визнання – належний розгляд і повідомлення рішення

- 25.1.64 В ході оцінювання слід забезпечувати зворотній зв'язок з наглядовим режимом, оцінювання якого здійснюється, і надавати наглядовому органу можливість подавати додаткові роз'яснення. Наглядовим органам слід ефективно усувати будь-які розбіжності у думках.
- 25.1.65 Після завершення оцінювання необхідно повідомити про рішення щодо того, чи слід визнати цей наглядовий режим. Якщо визнання

неможливе, слід повідомити, у яких сферах критерії не були виконані. Якщо було прийнято негативне рішення, юрисдикційній території, оцінювання якої здійснюється, слід надати можливість пояснити, як вона може виконати ці критерії в майбутньому. Потім можна започаткувати процес повторного оцінювання.

Процес досягнення наглядового визнання – формат умов про визнання

- 25.1.66 Формальна угода не є необхідною умовою для будь-якої форми наглядового визнання, але письмові угоди мають ряд переваг, у тому числі чітке зазначення умов і зобов'язань і спрощення співпраці між юрисдикційними територіями. Якщо укладається письмова угода, можна урахувати наступне.
- 25.1.67 В угоді повинна зазначатись дата набуття нею чинності і вказуватись ролі і обов'язки відповідних сторін. Якщо угода укладається на обмежений строк, слід вказати дату завершення чинності угоди щодо визнання разом з деталями процесу поновлення, який може передбачати повторне оцінювання.
- 25.1.68 Угода повинна містити домовленість щодо конфіденційності між відповідними сторонами разом з вимогами стосовно надання інформації.
- 25.1.69 Угода повинна включати положення, які передбачають регулярний обмін між відповідними сторонами інформацією, яка стосується змін, що відбулись у їх режимі регулювання.
- 25.1.70 Угода може включати деталі процесу врегулювання суперечок, наприклад, у випадку відмови відповісти на обґрунтований запит щодо надання інформації.
- 25.1.71 Сторонам слід домовитись про те, чи слід публікувати деталі будь-якої угоди по відношенню до наглядового визнання, і в якому обсязі.
- 25.2 Угоди щодо координації дій включають впровадження ефективних процедур для забезпечення:**
- потоку даних між наглядовими органами, причетними до нагляду за даною групою;
 - обміну інформацією з головною організацією групи;
 - проведення періодичних зустрічей наглядових органів, причетних до нагляду за даною групою; а також
 - здійснення всебічного оцінювання групи.
- 25.3 Наглядові органи співпрацюють та координують свої дії у ході нагляду за юридичною особою, що займається страхуванням, яка має територіальне відділення на іншій юрисдикційній території, відповідно до своїх повноважень.**

- 25.4 Наглядові органи співпрацюють та координують свої дії у ході нагляду за страховими групами та юридичними особами, що займаються страхуванням, які входять до складу страхових груп, відповідно до своїх повноважень.**
- 25.5 Наглядові органи впроваджують процес визначення органу, який здійснює нагляд за групою, для усіх транскордонних страхових груп.**

Визначення органу, який здійснює нагляд за групою

- 25.5.1 Орган, який здійснює нагляд за групою, буде нести остаточну відповідальність за забезпечення ефективного і дієвого нагляду за групою. Орган, що здійснює нагляд за групою, повинен координувати і розповсюджувати суттєву інформацію, необхідну для контролювання і оцінювання ризиків та оцінювання платоспроможності групи. Якщо орган, що здійснює нагляд за групою, планує досягти цього, необхідно налагодити відкриті і конструктивні стосунки між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою. Тому необхідно здійснювати координацію роботи наглядових органів і підтримувати їх співпрацю, щоб уникнути непотрібного дублювання дій.
- 25.5.2 Досвід показав, що зазвичай буває ясно, кому слід взяти на себе роль органу, що здійснює нагляд за конкретною групою. Однак, залежно від структури конкретної групи може виникнути ситуація, коли декілька наглядових органів відповідають вимогам, які дозволяють вважати їх органами, що здійснюють нагляд за групою. У таких випадках необхідно мати чіткий і прозорий процес визначення і погодження кандидатури органу, придатного здійснювати нагляд за групою.
- 25.5.3 На деяких юрисдикційних територіях система законодавства або правового регулювання може містити положення, які дозволяють або вимагають призначення органу, що здійснює нагляд за групою. Однак це формальне призначення може визнаватись не на усіх юрисдикційних територіях, на яких здійснює свою діяльність конкретна група. Відсутність формального механізму не повинна обмежувати поширення повноважень органу, що здійснює нагляд за групою, на ці інші юрисдикційні території де факто, з урахуванням угоди, підписаної наглядовими органами, причетними до нагляду за даною групою, і співпраці між ними.
- 25.5.4 У принципі, орган, що здійснює нагляд на юрисдикційній території, на якій діє головна організація групи, повинен розглядатись як претендент на роль органу, що здійснює нагляд за групою, у першу чергу.

Іншими факторами, які слід брати до уваги, визначаючи орган, що здійснює нагляд за групою, включатимуть наступне, але не обмежуватимуться ним:

- розташування головного підприємства групи, тобто місце, де зазвичай відбуваються засідання правління і керівництво групи, і легкий доступ органу, що здійснює нагляд за групою, до правління і керівництва групи, є важливим фактором; а також
- якщо зареєстроване головне підприємство фактично таким не являється, місце, де:
 - здійснюється основна комерційна діяльність групи; і/або
 - приймаються основні рішення, які стосуються комерційної діяльності; і/або
 - підписуються страхові поліси стосовно основних ризиків; і/або
 - група має найбільший підсумок балансу.

25.5.5 Врешті очікується, що наглядові органи, причетні до нагляду за групою, визначать потребу в тому, щоб мати орган, який здійснює нагляд за групою, і погодяться, щоб даний наглядовий орган взяв на себе цю роль. Слід робити наголос на тому, що рішення між усіма наглядовими органами, причетними до нагляду за групою, повинне бути спільним, щоб досягти прийняттого результату.

25.5.6 Однак, незважаючи на підхід, прийнятий юрисдикційною територією органу, що здійснює нагляд за групою, це формальне призначення може не бути визнаним на усіх юрисдикційних територіях, на яких здійснює діяльність ця конкретна група, і тоді слід покладатись на засоби, не визначені у законодавчому порядку – через укладання угод і/або інші дії з координації між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою.

25.5.7 На сьогоднішній день неможливо назвати міжнародні законодавчі акти, які надають законну владу і повноваження органу, що здійснює нагляд за групою, діяльність якої охоплює декілька юрисдикційних територій. Тому важливо, щоб існували чіткі домовленості (формальні або неформальні) між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою, які дозволять органу, що здійснює нагляд за групою, виконувати свої завдання і одержувати підтримку від органів, причетних до нагляду за групою.

25.6 Призначений орган, що здійснює нагляд за групою, відповідальний за ініціювання обговорень належних домовленостей з координації дій, у тому числі створення наглядової колегії, і виступає головним координатором або головуючим наглядової колегії, якщо така була створена. Інші наглядові органи, причетні до нагляду за даною групою, разом з органом, який здійснює нагляд за групою, беруть участь в обговоренні питань з координації дій та у діяльності наглядової колегії.

25.6.1 Очікується, що завдання органу, який здійснює нагляд за групою, включатимуть оцінювання:

- структури групи і взаємозв'язків у ній, у тому числі структури володіння і управління;
- достатності капіталу на рівні групи, у тому числі погодження використання внутрішньої моделі групи для цілей нормативного капіталу групи (де необхідно);
- перестраховання та інших форм передачі ризику з групи, а також концентрації ризику;
- власного оцінювання ризику і платоспроможності групою;
- внутрішньогрупових трансакцій та ризиків, у тому числі внутрішньогрупових гарантій та можливої правової відповідальності, а також будь-яких інших інструментів передачі капіталу або ризиків; а також
- механізмів внутрішнього контролю і процесів управління ризиками, у тому числі ліній передання звітів та оцінювання придатності правління і керівництва до виконання їх обов'язків, а також пристойності поведінки значних власників.

Взаємозв'язки між органом, що здійснює нагляд за групою, і наглядовою колегією

25.6.2 Ефективність дій органу, що здійснює нагляд за групою, можна значно підвищити через створення наглядової колегії як механізму підвищення рівня співпраці та обміну інформацією між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою. Також ефективність і продуктивність діяльності наглядової колегії можна покращити, підвищивши рівень розуміння якості відносин, які можливі між органом, що здійснює нагляд за групою, та іншими членами.

25.6.3 Очікується, що орган, який здійснює нагляд за групою, виконуватиме важливу роль у ряді сфер діяльності наглядової колегії. Ці ролі можна коротко описати наступним чином:

- ініціювання створення наглядової колегії;
- визначення умов членства/участі наглядових органів, причетних до нагляду за групою, в наглядовій колегії, у тому числі розгляд питань щодо створення колегій для підгруп з метою підвищення загальної ефективності діяльності колегії;
- визначення функцій наглядової колегії та ролі наглядових органів, причетних до нагляду за групою, у тому числі органу, що здійснює нагляд за групою, які можуть бути формально викладені у робочому завданні;
- координація поточної діяльності наглядової колегії, у тому числі планування засідань, наглядових дій, процесів обміну інформацією; а також

- складання плану управління кризовими ситуаціями.

- 25.6.4 Хоча від органу, який здійснює нагляд за групою, очікуватиметься, що він проявлятиме ініціативу як координатор або головуючий наглядової колегії, він повинен обов'язково співпрацювати в усіх цих сферах з органами, причетними до нагляду за групою, і намагатись, наскільки це можливо, досягти узгодженості дій цих органів. У зв'язку з цим, якщо на ранньому етапі досягти домовленості і чітко зрозуміти аспекти діяльності колегії, це допоможе встановити добрі взаємовідносини між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою, з самого початку діяльності колегії.
- 25.6.5 Важливою роллю органу, що здійснює нагляд за групою, буде постійне управління цими відносинами з членами наглядової колегії і між ними. Орган, що здійснює нагляд за групою, повинен розуміти і пам'ятати про очікування наглядових органів, причетних до нагляду за групою, які є членами наглядової колегії, та їх очікування щодо ролі органу, який здійснює нагляд за групою. Розуміння цих очікувань може відігравати важливу роль, особливо у часи кризи. Таке розуміння повинне також включати факти і відносини, які стосуються правових і міжнародних питань, що можуть бути важливими з точки зору наглядових дій, вжитих за певних умов, у тому числі у часи кризи.
- 25.6.6 Ефективні і гармонійні відносини можливі тільки тоді, коли існують взаємоповага і взаємодовіра між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою. Орган, що здійснює нагляд за групою, повинен регулярно використовувати можливості покращувати взаємовідносини та підвищувати взаємодовіру.
- 25.6.7 Надання доступу до релевантної інформації наглядовим органам, причетним до нагляду за групою, є важливою мірою ефективності наглядової колегії. У той час як для органу, що здійснює нагляд за групою, буде відведена чітка роль у зборі релевантної інформації, настільки ж важливим буде належне і оперативне поширення цієї інформації згідно з застосовними вимогами щодо конфіденційності. Попередня інформація, яка була одержана і може бути важливою для наглядової роботи інших органів, причетних до нагляду за групою, повинна надаватись цим наглядовим органам. Це сприятиме підвищенню взаємної довіри, обміну інформацією та подальшій співпраці між усіма органами, причетними до нагляду за групою.
- 25.6.8 У той час як управління внутрішніми відносинами є дуже важливим, органу, який здійснює нагляд з групою, слід також відігравати роль у встановленні належних контактів з іншими учасниками нагляду, які можуть надати допомогу наглядовій колегії, наприклад, учасниками з інших секторів, якщо справа стосується фінансового конгломерату. Визначаючи, хто є такими учасниками, орган, що здійснює нагляд за групою, повинен враховувати вплив, який вони мають на існуючі відносини між членами колегії, і повинен

зважувати ці питання у порівнянні з цінністю інформації та обсягу досвіду, які можуть принести з собою ці додаткові члени колегії.

Координація і головування

- 25.6.9 Можуть існувати різні обставини, за яких буде ініційовано створення наглядової колегії, і, в залежності від мети і членства, різні способи, у які визначаються ролі наглядових органів, причетних до нагляду за даною групою, у тому числі головування. Взагалі очікується, що орган, який здійснює нагляд за групою, якщо він був призначений, візьме на себе відповідальність за створення наглядової колегії та діятиме як основний координатор або головуючий наглядової колегії, в тому обсязі, в якому це можливо.
- 25.6.10 Очікується, що наглядова колегія проводитиме регулярні засідання, що відповідають природі, масштабу та складності групи. Якщо група має вплив на загальну фінансову стабільність, для того щоб діяльність наглядової комісії була найбільш ефективною, їй необхідно проводити засідання щонайменше раз на рік. Головуючому слід забезпечити, щоб існували передумови для ефективної діяльності наглядової колегії, такі як скоординовані розклади засідань, угоди щодо конфіденційності тощо.
- 25.6.11 Головуючому слід пропонувати порядок денний засідань наглядової колегії, але враховувати при цьому погляди та думки інших членів колегії. Порядок денний може бути спрямований на обговорення конкретних питань або широкого кола питань, залежно від глобальних подій і/або подій в рамках конкретної групи.
- 25.6.12 Слід планувати засідання наглядової комісії з чітким баченням результатів, яких необхідно досягти, і, в залежності від цього, необхідно чітко фіксувати досягнені результати документально, у тому числі:
- колективні рішення, прийняті на будь-якому засіданні (засіданнях);
 - особа (особи), якій (яким) доручене виконання цього рішення; а також
 - кінцевий термін виконання рішення.

Наглядова колегія відповідальна за відстеження виконання конкретних питань порядку денного, щоб переконатись, що необхідних дій було вжито.

25.7 Існує належна гнучкість у створенні наглядової колегії (яка стосується як часу її створення, так і її форми) та інших координаційних механізмів, яка дозволяє відобразити їх конкретну роль і функції.

Чи створювати наглядову колегію і коли це робити

- 25.7.1 Наглядові колегії, якщо їх було створено, можуть мати різні структури. Однак слід управляти ними таким чином, щоб це

дозволяло членам колегії повністю розуміти основні ризики, яких зазнає група.

- 25.7.2 У страховій індустрії серед різних юрисдикційних територій існує високий рівень розходження поглядів стосовно природи організацій, природи регулювання і нагляду, а також розвитку ринків та наглядових режимів. Хоча очікується, що з часом виникатиме зближення наглядової практики, наразі існує потреба проявляти гнучкість, розглядаючи питання щодо того, чи створювати наглядову колегію, і коли це робити.
- 25.7.3 В основному, доцільність створення наглядової колегії повинна розглядатись, якщо необхідно підвищити ефективність та дієвість нагляду – наприклад, коли здійснюються значні транскордонні і/або внутрішньогрупові трансакції; якщо ефективний нагляд за групою є важливим для захисту держателів полісів і/або якщо ефективний нагляд за групою є важливий для фінансової стабільності фінансового ринку в цілому.
- 25.7.4 Слід враховувати обставини і/або інші фактори, які можна взяти до уваги при визначенні необхідності створення наглядової колегії і того, коли її слід створювати. Також під час такого визначення слід застосовувати принцип суттєвості і пропорційності. Крім того, певна юрисдикційна територія може визначити, що існують конкретні обставини або мінімальні критерії, за яких створення наглядової колегії буде обов'язковим.
- 25.7.5 Фактори, що є релевантними у цьому контексті, включають наступне (слід зауважити, що ці фактори також повинні враховуватись під час визначення форми та організаційної структури наглядової колегії):
- важливість групи для загальної фінансової стабільності
 - якщо ефективний нагляд за конкретною страховою групою є важливим для загальної фінансової стабільності, очікується, що буде створено наглядову колегію.
 - важливість групи для загальної фінансової стабільності у значному ступені залежатиме від природи, масштабу та складності транскордонної діяльності і/або внутрішньогрупових трансакцій та пов'язаних ризиків групи.
 - природа і складність комерційної діяльності, здійснюваної групою:
 - якщо транскордонна діяльність групи є надзвичайно складною – з урахуванням внутрішньогрупових трансакцій тощо – ефективність простого нагляду за юридичними особами може бути обмеженою, якщо не існуватиме належної співпраці та обміну інформації з наглядовими органами, причетними до нагляду за групою. Тому очікується, що буде створено наглядову колегію.
 - важливість групи для конкретного ринку страхування:

- якщо конкретна група займає значну долю ринку на одній або декількох конкретних юрисдикційних територіях, можна очікувати, що буде створено наглядову колегію.
- подібність прийомів нагляду (таких як оцінювання ризиків та капіталу, оцінювання управління та інших основних прийомів нагляду), застосовуваних наглядовими органами, причетними до нагляду за даною групою:
 - якщо група здійснює свою діяльність здебільшого на юрисдикційних територіях, на яких існують подібні наглядові структури і застосовуються подібні прийоми нагляду (наприклад, у Європейській економічній зоні), створення наглядової колегії буде доцільним з практичної точки зору, а тому його можна очікувати.
- підхід, який група застосовує до діяльності та управління:
 - якщо функції групи – управління ризиками, управління капіталом, керування підприємством і засоби внутрішнього контролю – є централізованими, слід заохочувати створення наглядової колегії, для того щоб сприяти діалогу між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою, та керівництвом групи.
- юридичні обмеження, що знижують ефективність наглядової колегії на певних юрисдикційних територіях:
 - забезпечення професійної таємниці та конфіденційності є надзвичайно важливими факторами, коли вирішується питання щодо надання наглядовим органам дозволу обмінюватись релевантною інформацією. Якщо існують юридичні обмеження щодо обміну інформацією, ефективність діяльності наглядової колегії буде знижено. У такому випадку, приймаючи рішення щодо створення наглядової колегії, наглядовим органам слід розглянути будь-які такі юридичні обмеження.

25.7.6 Взагалі, якщо наглядова колегія уже існує на практиці, але її діяльність не має достатнього охоплення (наприклад, якщо це регіональна колегія), можна адаптувати діяльність цієї колегії таким чином, щоб вона відповідала потребам більшої кількості наглядових органів, причетних до нагляду за групою, наскільки це можливо з практичної точки зору. Наглядові органи, причетні до нагляду за групою, повинні намагатись уникати створення наглядових колегій, діяльність яких дублює діяльність уже існуючих колегій.

Форма і організаційна структура наглядової колегії

25.7.7 Критерії, описані в цьому розділі, є важливими не тільки для визначення того, чи слід створювати наглядову колегію і коли це робити, але також, коли колегію було створено, для визначення форми та організаційної структури цієї колегії, членства у ній, а також її ключової діяльності.

Загальний підхід

- 25.7.8 Нормативно-правові бази, що існують на юрисдикційних територіях, на яких здійснює свою діяльність певна група, можуть значно відрізнитись одна від одної. Це обмежуватиме те, як кожний наглядовий орган здійснюватиме нагляд за юридичними особами, та обмежуватиме обсяг його повноважень. Це, у свою чергу, матиме вплив на будь-яку роботу, яку погодиться виконувати наглядова колегія. Зокрема, наглядовій колегії потрібно буде забезпечити, щоб будь-яка запланована робота не виходила за рамки повноважень наглядового органу або правової бази, що існує на даній юрисдикційній території.
- 25.7.9 Ресурси і можливості наглядових органів, які є членами наглядової колегії, можуть значно різнитись. По суті, наглядовій колегії необхідно буде забезпечити, щоб діяльність, яку вона погодиться виконувати, була належної і реалістичною для усіх наглядових органів, які є її членами. Для цього необхідно, щоб:
- будь-яке завдання, поставлене перед певним наглядовим органом, могло бути виконане ним; а також
 - наглядова колегія фокусувала увагу на сферах, у яких існує найбільший ризик.
- 25.7.10 Підходи до нагляду можуть бути різними на різних юрисдикційних територіях, наприклад, деякі з них застосовують підхід до нагляду, що базується на принципах, у той час як інші використовують підхід, що базується на правилах. Необхідно пам'ятати про ці розбіжності і належним чином відобразити їх у формі та діяльності наглядової колегії.
- 25.7.11 Як уже було зазначено, зазвичай очікується, що наглядові колегії будуть створюватись на постійній основі. Однак, можуть існувати обставини, за яких наглядова колегія створюється на тимчасовій основі для координації конкретного питання, яке стосується певної групи (наприклад, управління у кризовій ситуації).

Членство і участь у наглядовій колегії

- 25.7.12 Очікується, що членами наглядової колегії будуть представники кожного наглядового органу, відповідального за поточний нагляд за страхувиками, які входять до складу групи. Хоча участь у наглядовій колегії є зазвичай добровільною, долучення наглядових органів, що здійснюють нагляд за більш значними організаціями, є важливим для ефективної діяльності цієї колегії. Терміни "членство" і "участь" слід інтерпретувати як у контексті цих розділів, так і у контексті повсякденного використання. Визнається, що у рамках нормативних режимів певних юрисдикційних територій ці терміни можуть визначатись для конкретних цілей і тому одержувати інші значення.

- 25.7.13 Щоб сприяти ефективності і дієвості наглядової колегії, слід з увагою підходити до участі членів у засіданнях та іншій діяльності цієї колегії. Необхідно прагнути до балансу між бажанням використовувати підхід, що передбачає відкрите членство, та необхідністю підтримувати організаційні структури, якими можливо управляти, і уникати того, щоб наглядова колегія стала такою, якою складно керувати та упорядковувати.
- 25.7.14 Слід погодити між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою, питання щодо того, якою повинна бути основа для участі у наглядовій колегії, з належним урахуванням конкретних обставин групи. Однак слід шукати прагматичних рішень для сприяння діяльності наглядової колегії в ефективний і дієвий спосіб.
- 25.7.15 Якщо група є великою і організація, що належить до неї, діють на багатьох юрисдикційних територіях, через велику кількість наглядових органів, причетних до нагляду за цією групою, може бути непрактичним залучати усіх членів наглядової колегії до її засідань. Слід застосовувати структурований підхід до участі, коли, наприклад, участь у засіданні наглядової колегії беруть регіональні представники, якщо такий представник відповідальний за передання інформації іншим регіональним наглядовим органам, а також передання інформації, одержаної від них. Інший варіант передбачає прийняття багаторівневої структури наглядових колегій, у якій визначаються підгрупи членів і організуються засідання для сприяння обговоренню питань на рівні підгруп (див. розділ нижче стосовно наглядових колегій на рівні підгруп).
- 25.7.16 Якщо участь у засіданнях наглядової колегії обмежена, надзвичайно важливо, щоб були створені інші механізми, такі як безпечні веб-сайти, доступ до яких надається тільки членам колегії, що дозволять забезпечити потік інформації до усіх наглядових органів, причетних до нагляду за групою, та від них.
- 25.7.17 Крім того, слід визначити чіткі критерії для надання підстав для участі у колегії. Питання, які слід розглянути при визначенні таких критеріїв, включають:
- відносний розмір і/або значимість організації по відношенню до групи в цілому;
 - відносний розмір або значимість організації по відношенню до місцевого ринку;
 - рівень ризику, якого зазнає конкретна організація;
 - роль наглядової колегії і її важливість для конкретної організації.
- 25.7.18 Який би підхід до участі у колегії не було обрано, очікується, що кожний наглядовий орган, причетний до нагляду за групою, буде прикладати усіх обґрунтованих зусиль для того, щоб співпрацювати та координувати свою діяльність у дусі взаємодовіри, щоб

забезпечувати захист конфіденційної інформації, обмін якою було проведено, і уникати нічим не вмотивованого дублювання наглядових дій та непотрібного наглядового навантаження як для страховиків, так і для наглядових органів, причетних до їх нагляду.

- 25.7.19 Слід регулярно переглядати підхід до членства і участі у наглядовій колегії, щоб він відображав зміни у стані групи та ефективність організаційних структур.

Наглядові колегії на рівні підгруп

- 25.7.20 Визнається, що у рамках групи можуть або повинні бути визначені підгрупи, що дозволить відобразити різні структурні, операційні та наглядові цілі. Такі підгрупи можуть існувати у рамках певної юрисдикційної території або на транскордонній основі.

- 25.7.21 Можуть існувати обставини, за яких доцільно створити наглядову колегію на рівні такої підгрупи (наприклад, на основі регіону або сектора, як у випадку, коли страхова група існує в рамках фінансового конгломерату). Якщо існує велика група і до нагляду за нею причетні багато наглядових органів, такий підхід може бути корисним, сприяючи долученню усіх наглядових органів на належному рівні.

- 25.7.22 Коли створення колегій на рівні підгрупи вважається необхідним, наглядовим органам слід ретельно зважити, яку форму і організаційну структуру повинна мати колегія на рівні підгрупи, ураховуючи стан групи та наглядову структуру, ефективній діяльності якої необхідно сприяти. Зокрема, наглядові органи можуть розглянути наступні практичні аспекти впровадження:

- чи створюється колегія на рівні підгрупи на тимчасовій або постійній основі;
- взаємовідносини між різними наглядовими колегіями, які працюють з групою, а також взаємозв'язки з призначеним органом, що здійснює нагляд за групою;
- механізми, які сприяють ефективному та дієвому обміну інформацією та координації дій між різними колегіями;
- забезпечення найефективнішого діалогу з індустрією без непотрібного дублювання втручання з боку регулювальних органів (наприклад, діалогу на рівні підгрупи).

- 25.7.23 Крім того, зважаючи ці обставини, наглядовим органам слід пам'ятати про запровадження механізмів або процесів, які дозволяють уникати потенційної неефективності, що може виникнути у структурі колегій, які діють на рівні підгрупи, такої як:

- ненадання суттєвої інформації на рівні підгрупи;
- недостатня координація дій/втручання на рівні підгрупи;

- потенційній конфлікти інтересів між підгрупою і групою в цілому;
- дублювання дій з нагляду шляхом додання ще одного шару в організаційній структурі.

25.7.24 Якщо створюються наглядові колегії на рівні підгрупи, слід проводити регулярне оцінювання їх ефективності і, зокрема, ефективності координації дій між різними наглядовими колегіями, що працюють з однією групою.

Робоче завдання наглядової колегії

25.7.25 Коли вперше створюється наглядова колегія, наглядові органи, що беруть у ній участь, можуть підкріпити її створення формальним документом – робочим завданням – у якому викладаються погоджені умови діяльності наглядової колегії. Робоче завдання зазвичай може охоплювати наступні питання (перелік не є вичерпним), визнаючи при цьому потребу у гнучкості діяльності наглядової колегії:

- членство у наглядовій колегії – у тому числі підхід до участі членів у діяльності колегії;
- процес призначення наглядового органу для головування у колегії (головуючим зазвичай, але не обов'язково, буде орган, що здійснює нагляд за групою, якщо він був призначений);
- ролі та функції наглядової колегії та членів наглядової колегії, у тому числі очікування щодо головуючого/органу, що здійснює нагляд за групою;
- частота і місце проведення засідань – наглядова колегія повинна погодити місця, які забезпечать участь у засіданнях якомога більшої кількості членів. Якщо наглядові органи не можуть взяти участь у засіданні з практичних міркувань, слід докладати зусиль, щоб створити умови, за яких люди могли б брати участь у засіданні за допомогою інших засобів – наприклад, через конференц-зв'язок або електронні засоби зв'язку;
- обсяг діяльності наглядової колегії – скоріше за все, наглядова колегія концентруватиме зусилля на розгляді таких питань на рівні групи:
 - платоспроможність та фінансова стійкість страхової групи;
 - оцінювання внутрішньогрупових трансакцій та ризиків;
 - засоби внутрішнього контролю та управління ризиками в рамках страхової групи;
 - належні дії, спрямовані на мінімізацію виявлених ризиків.

Щоб досягти найвищої ефективності у розгляді цих питань, наглядова колегія може визначити спільний погляд на ризик, що включає:

- регулярну інформацію, яка збирається наглядовою колегією, і будь-які сповіщення, які необхідно їй надсилати (як від наглядових органів, так і від групи). Наглядова колегія повинна домовитись щодо частоти, з якою надається інформація. Слід координувати цей процес таким чином, щоб уникати надсилання повторних запитів та знизити навантаження на групу. Наглядова колегія повинна у загальних рисах розуміти стратегічні плани страхової групи;
- процедури, передбачені для надзвичайних ситуацій (у тому числі порушення стану платоспроможності або накопичення ризиків); а також
- процедури для сприяння управлінню кризовими ситуаціями.

25.8 Призначений орган, який здійснює нагляд за групою, визначає основні задачі наглядової колегії та інших координаційних механізмів. Інші наглядові органи, причетні до нагляду за даною групою, виконують функції наглядової колегії згідно з домовленістю.

25.8.1 Основною метою створення наглядової колегії зазвичай є сприяння ефективності нагляду за організаціями, що входять до складу групи; сприяння нагляду за групою в цілому і покращення нагляду за окремими юридичними особами, що входять до складу групи. Наглядова колегія служить цій меті, забезпечуючи дискусійний майданчик для співпраці і обміну інформацією між органами, причетними до нагляду за групою. Через обмін інформацією та обговорення питань, пов'язаних з наглядом, наглядові органи, що входять до складу наглядової колегії, взаємно підвищують рівень розуміння прийомів нагляду, що може сприяти зближенню наглядової практики в усьому світі.

25.8.2 Може очікуватись, що форма, членство і діяльність конкретних наглядових колегій будуть варіюватись залежно від стану груп та юрисдикційних територій, на яких вони здійснюють свою діяльність. Тому важливою є належна гнучкість у створенні наглядової колегії та визначенні її функцій та організаційної структури, що дозволить відобразити конкретні обставини, у яких знаходиться дана група. Слід організувати наглядову колегію у відповідності до природи, масштабу та складності групи; її форма повинна відповідати правовій формі та організаційній структурі, діловій активності групи та ризикам, які група представляє для наглядових цілей.

25.8.3 Хоча наглядова колегія не має правових повноважень і її рішення не мають обов'язкової сили, визначаючи роль і функції наглядової колегії, слід враховувати сприяння координації наглядової діяльності. У тому обсязі, який було погоджено між наглядовими органами, причетними до нагляду за даною групою, а також у тому обсязі, в якому це можливо, з урахуванням будь-яких юридичних

обмежень на конкретних юрисдикційних територіях, це може включати делегування завдань (але не правової відповідальності) і, де необхідно, послідовного і координованого наглядового втручання. За великим рахунком, будь-яка наглядова діяльність (у тому числі делегування завдань) та координовані наглядові втручання, здійснювані наглядовою колегією, будуть покладатись на співпрацю між наглядовими органами, що є її учасниками, і не відмінюють правової відповідальності, передбаченої різними окремими юрисдикційними територіями, або існуючих відносин між наглядовими органами.

Сприяти нагляду за групою

25.8.4 Наглядова колегія сприяє координації нагляду за групою і спрощує обговорення та вжиття дій стосовно спільного підходу до нагляду за групою, з урахуванням будь-яких обмежень або вимог, що існують у рамках нормативно-правової бази кожної юрисдикційної території.

25.8.5 Наглядова колегія підтримує роль органу, що здійснює нагляд за групою, якщо він був призначений, і допомагає такому органу виконувати його функції. Наглядова колегія спрощує збір та аналіз інформації на рівні групи, у тому числі збирання та аналізування інформації щодо ризиків, які постають перед групою, фінансової стійкості та управління організаціями, що належать до групи. Маючи доступ до такої структурованої інформації, наглядова колегія також може підвищити рівень наглядового оцінювання системних ризиків.

Покращити нагляд за юридичними особами

25.8.6 Через збір інформації і обмін нею, її аналіз і обговорення, наглядова колегія сприяє поширенню знань і досвіду серед наглядових органів, що входять до складу колегії, і тому може сприяти покращенню нагляду за окремими організаціями, що належать до групи. Наприклад, ефективна співпраця може дати додаткові знання про внутрішньогрупові ризики, які впливають на організацію через те, що вона є членом групи, і можуть стати причиною вжиття превентивних наглядових дій на рівні юридичної особи.

Постійний дискусійний майданчик для співробітництва

25.8.7 Якщо було створено наглядову колегію, для того щоб вона була якомога ефективнішою, вона повинна бути постійною, невід'ємною частиною процесу нагляду за групою. Наглядова колегія зазвичай повинна працювати як постійний механізм, що сприяє неперервному захисту інтересів держателів полісів. Як така, наглядова колегія, що діє ефективно, повинна допомагати попереджувати фінансові втрати або кризи (а також бути важливим механізмом для підтримки ефективного управління кризовими ситуаціями в обставинах фінансової кризи).

25.8.8 Наглядова колегія є формальним та ефективним постійним дискусійним майданчиком, на якому наглядові органи будують

взаємовідносини та прагнуть до більшої цілісності, співпрацюючи між собою та координуючи наглядову діяльність, яка стосується групи та організацій, що належать до групи, як по відношенню до діючих підприємств, так і в управлінні кризовими ситуаціями.

Сприяти покращенню розуміння прийомів нагляду та ефективності нагляду

- 25.8.9 Прийоми нагляду можуть суттєво різнитись на різних юрисдикційних територіях, що спричинено різними ринковими умовами та конкретними характеристиками ринку, які є краще зрозумілими місцевому наглядовому органу. Оскільки наглядові органи працюють разом через наглядову колегію, вони краще розуміють природу групи та її ризиків. Наглядова колегія сприяє передачі знань та досвіду іншим наглядовим органам, що дозволяє органам, причетним до нагляду за групою, дізнаватись про різні наглядові засоби та підходи.
- 25.8.10 Важливим наслідком покращення розуміння наглядових прийомів органами, причетними до нагляду за групою, є потенціал для більшого зближення наглядової практики в усьому світі. Також більш ефективний та дієвийгляд за групою повинен призвести до підвищення рівня захисту держателів полісів і, можливо, до зниження регулятивного навантаження на індустрію.

Функції наглядової колегії

- 25.8.11 Існує ряд функцій, які може виконувати наглядова колегія, в залежності від своєї ролі та мети свого створення. Ситуація, в якій знаходиться конкретна група, та правовий режим і наглядові структури, що існують на даних юрисдикційних територіях, також можуть вплинути на ряд функцій, виконуваних наглядовою колегією.
- 25.8.12 Передусім, наглядові органи, причетні до нагляду за групою, повинні визначити між собою, які функції буде виконувати наглядова колегія з урахуванням її ролі, а також розподілити ці функції між наглядовими органами, які входять до цієї колегії. Якщо було призначено орган, що здійснюєгляд за групою, очікується, що цей наглядовий орган буде відігравати ключову і прозору роль у створенні наглядової колегії і поточному управлінні нею, у тому числі за власною ініціативою визначати і координувати функції наглядової колегії, у консенсусі з іншими наглядовими органами, які входять до її складу.
- 25.8.13 Слід погодити і чітко визначити ролі і функції наглядової колегії, а також відповідні ролі наглядових органів, що входять до її складу, щоб уникнути непотрібного дублювання наглядових задач і забезпечити, що не існує пробілів угляді за групою. Наприклад, під час створення наглядової колегії її функції можуть бути визначені у робочому завданні, а поточна діяльність наглядової колегії може бути описана у плані здійснення нагляду. Якщо це було погоджено між наглядовими органами, які входять до складу

наглядової колегії, делегування завдань з нагляду може бути прийнятним засобом підвищення ефективності її роботи.

- 25.8.14 При визначенні функцій наглядової колегії деякі з ключових напрямків діяльності, які слід розглянути, включають:
- обмін інформацією;
 - оцінювання ризиків, фінансової стійкості і достатності капіталу та управління групою, у тому числі управління ризиками, засобів внутрішнього контролю та внутрішньогрупових відносин;
 - координована наглядова діяльність (наприклад, спільні інспектування);
 - спеціалізація, спеціалізовані групи;
 - контакти з керівництвом страховика; а також
 - регулярне оцінювання ефективності.
- 25.8.15 Ключові функції наглядових колегій та інших механізмів координації включають оцінювання основних ризиків, яких зазнає група (у тому числі значних зовнішніх ризиків). Це включає, наприклад, наглядовий контроль власного ризику групи та оцінювання платоспроможності, прозорості структури групи і придатності керівництва і правління до виконання їх обов'язків. Наглядовий контроль може також стосуватись достатності капіталу, у тому числі погодження використання внутрішньої моделі групи для цілей нормативного капіталу групи (де це доцільно), значних внутрішньогрупових трансакцій та ризиків, управління, у тому числі управління ризиками та внутрішні системи контролю, організації управління кризовими ситуаціями, у яких знаходиться група, та визначення ефективності цих функцій.

Обмін інформацією

- 25.8.16 Основною функцією наглядової колегії є сприяння покращенню нагляду за групою та юридичними особами, що належать до групи, шляхом надання наглядовим органам, які входять до її складу, кращого доступу до інформації і знань про групу та обставини, у яких вона здійснює свою діяльність. Адекватні умови і порядок обміну інформацією покликані надати наглядовим органам можливість досягти глибокого розуміння групи та її ризиків, одночасно захищаючи конфіденційну інформацію, щоб за групою міг здійснюватись належний нагляд.
- 25.8.17 Ефективна діяльність наглядової колегії залежить від взаємної довіри та впевненості між наглядовими органами, які до неї належать. Це особливо важливо по відношенню до обміну інформацією. Оскільки обмін інформацією здійснюється у безпечному і контрольованому оточенні, це вимагає взаємної довіри, але водночас і підтримує її. Наглядова колегія сприяє таким

відносинам, що зрештою призводить до співпраці на більш високому рівні.

- 25.8.18 Слід визначити здатність кожного наглядового органу обмінюватись інформацією, щоб забезпечити, що ця інформація лишатиметься конфіденційною. Слід розглянути необхідність укладення угод про обмін інформацією, які дозволять забезпечити конфіденційність та визначити параметри, в яких ця інформація може бути використана. Наглядові органи заохочуються до ініціювання діалогу між собою для визначення способів, у які вони можуть підтримувати атмосферу співпраці і довіри. Підписання ППН між наглядовими органами, що входять до наглядової колегії, може підвищити її ефективність. Законодавчі режими юрисдикційних територій, які підписали БППН МАСН, будуть оцінені, щоб забезпечити виконання суворих вимог конфіденційності, в якості передумови ефективної співпраці та координації спільної наглядової діяльності.

Оцінювання ризиків, фінансової стійкості та керування групами

- 25.8.19 Ряд функцій, що виконуються органом, який здійснює нагляд за групою, може включати розгляд наступних питань по відношенню до групи: аналіз ризиків та оцінювання достатності капіталу (у тому числі перегляд власного оцінювання ризиків та платоспроможності групою та достатності і адекватності розподілу капіталу в рамках групи), належних вимог, управління підприємством та засобів внутрішнього контролю. Як механізм співпраці і координації дій наглядових органів, причетних до нагляду за групою, і майданчик для обміну інформацією, ефективна наглядова колегія може дозволити наглядовим органам, які є її членами, глибоко розуміти групу, ризики, що постають перед нею, її фінансовий стан та комерційну діяльність.
- 25.8.20 Важливо, щоб наглядові органи, причетні до нагляду за групою, мали розуміння того, як у групі приймаються адміністративні рішення і як встановлені і використовуються структури УПР та внутрішні моделі, що допоможе їм здійснювати нагляд за юридичними особами, які є членами групи. Наглядова колегія є майданчиком, на якому наглядові органи, причетні до нагляду за групою, концентруються на оцінюванні ризиків та управлінні капіталом з точки зору групи.
- 25.8.21 Контроль і оцінювання ризиків, яких група і організації, що належать до неї, зазнають або можуть зазнавати, можуть указати, на чому слід сфокусувати нагляд у майбутньому, і допомогти завчасно попередити про ризики у тому обсязі, в якому це можливо. Вони можуть спростити виявлення впливу групи на страхову індустрію або інші сектори економіки і будь-яких системних ризиків, які може представляти група.

Координація наглядових дій

25.8.22 Через наглядову колегію можна організувати і координувати, де це необхідно і у відповідності до домовленостей, спільну діяльність між наглядовими органами, причетними до нагляду за групою, з урахуванням будь-яких вимог/обмежень законодавства. Прикладом спільної наглядової діяльності може бути проведення спільного інспектування однієї або декількох організацій, що належать до групи, або спільної перевірки конкретного аспекту діяльності групи, таких як внутрішній аудит, актуарна діяльність або процеси управління ризиками. Завдяки спільним діям, усі наглядові органи, причетні до нагляду за групою, можуть користуватись обміненою інформацією і досвідом і використовувати їх для підвищення рівня нагляду за своїм місцевим страховиком. Проведення спільних дій не повинне означати прийняття спільних рішень або будь-якого делегування обов'язків окремого наглядового органу іншим органам.

Спеціалізація, спеціалізовані групи

25.8.23 Наглядова колегія може сприяти створенню спеціалізованих груп, задачею яких є оцінювання сфер, які викликають особливе занепокоєння або є особливо важливими для наглядових органів, або зведення в одному підрозділі необхідного досвіду і компетентності для вивчення спеціалізованого аспекту діяльності групи. Наприклад, спеціалізована група може бути створена через наглядову колегію, для того щоб оцінити внутрішню модель групи і передати цю інформацію усім наглядовим органом, причетним до нагляду за цією групою.

Контакти з керівництвом страховика

25.8.24 Наглядова колегія надає наглядовим органам, причетним до нагляду за групою, можливість обговорювати певні питання з керівництвом на рівні групи. Наглядова колегія є платформою, на якій наглядові органи та страховик можуть вести особистий діалог. Страховику надається можливість надати роз'яснення щодо своєї діяльності та своїх ділових стратегій на рівні групи. Наглядові органи одержують цінну можливість обговорювати питання, які стосуються групи, з керівництвом цієї групи.

Регулярне оцінювання ефективності

25.8.25 Якщо було створено наглядову колегію, слід здійснювати регулярне оцінювання ефективності діяльності наглядової колегії у виконанні її ролі та функцій. Якщо було призначено орган, що здійснюєгляд за групою, буде очікуватись, що цей орган організуватиме це оцінювання, забезпечуючи, щоб усі наглядові органи, причетні до нагляду за групою, робили свій внесок, а також зважуватиме, чи варто намагатись одержувати інформацію від страховиків, за якими здійснюєтьсягляд, у тому обсязі, в якому це доцільно.

Управління у кризових ситуаціях

- 25.8.26 Наглядові колегії можуть бути ефективним інструментом для зниження вірогідності криз та їх попередження. По суті, вони є засобом попередження кризи, який допомагає зберігати загальну фінансову стійкість. Хоча можуть існувати обставини, за яких наглядова комісія створюється виключно як засіб управління у кризових ситуаціях, це, скоріше за все, буде винятком. Незважаючи на це, високий рівень співпраці між наглядовими органами є необхідним для належного управління у кризових ситуаціях, і цьому може сприяти створення наглядової колегії.
- 25.8.27 Оскільки наглядова колегія є платформою, яка дозволяє здійснювати співпрацю і підтримувати взаємну довіру між наглядовими органами, наглядова колегія, що діє ефективно, сприятиме встановленню відносин, які будуть особливо корисними у часи фінансового краху або кризи. Постійна співпраця та обмін інформацією дійсно можуть сприяти ефективним діям у часи кризи. Якщо виникає кризова ситуація, існуюча наглядова колегія може діяти, і повинна мати таку змогу, щоб допомогти в управлінні цією ситуацією і у досягненні координованих і узгоджених рішень.
- 25.8.28 Важливо проявляти гнучкість у використанні наглядової колегії для управління кризовою ситуацією. Насправді, обраний підхід повинен бути таким, який можна адаптувати до конкретної ситуації. Може виникнути ситуація, коли слід буде обрати інші механізми координації.
- 25.8.29 Для того щоб наглядова колегія була ефективною для управління у кризовій ситуації, важливо, щоб вона передбачала механізми, які дозволяють ефективно обмінюватись важливою інформацією. Оперативний обмін інформацією є надзвичайно важливим, при цьому слід завжди зберігати вимоги щодо конфіденційності. Це може означати, що, за виняткових обставин, суворо конфіденційною інформацією можна обмінюватись за принципом службової необхідності. Окрім того вимоги щодо широкого одержання консультацій стосовно наглядових дій, які можуть бути доцільними за нормальних умов, необхідно буде обмежити у кризових ситуаціях, щоб забезпечити вчасне надання відповідей.
- 25.8.30 Наглядова колегія може також бути використана для обміну досвідом і зробленими висновками щодо управління у кризових ситуаціях, тобто з ретроспективного погляду. Таким чином вона може надати своїм членам приклади передового досвіду з управління у часи кризи.

Інфраструктура у разі надзвичайного стану/управління у кризових ситуаціях

- 25.8.31 Хоча не очікується, що наглядова колегія буде концентрувати зусилля на складанні плану управління у кризових ситуаціях, слід обговорити цей план. Визначаючи роль і функції будь-якої

наглядової колегії, важливо розглянути сценарій кризової ситуації і очікувану роль колегії у цій ситуації.

- 25.8.32 Наглядовій комісії слід заздалегідь спланувати належні процеси співпраці та координації дій під час надзвичайних ситуацій, щоб скористатись добре налагодженими каналами обміну інформацією та співпраці, коли настане кризова ситуація. Повинні бути чітко визначені канали обміну інформацією з головною організацією групи, а також з іншими частинами групи для того випадку, коли настане кризова ситуація. Орган, що здійснює нагляд за групою, якщо його було призначено, повинен визначити канали тісного контакту з керівництвом групи та радою директорів, а також власниками групи.
- 25.8.33 Наглядовій колегії слід мати процедури, які дозволяють наглядовим органам, причетним до нагляду за групою, вчасно надавати і одержувати усю необхідну інформацію, яка допоможе їм приймати зважені рішення на їх власних юрисдикційних територіях. Більше того, слід запровадити механізми, які стосуються добровільного обміну інформацією.
- 25.8.34 Наглядова колегія може допомагати у здійсненні оцінювання кризових ситуацій, обміну результатами такого оцінювання, а також допомагати в управлінні кризовими ситуаціями. Тому слід складати повні і актуальні списки контактів, а також розробляти реалістичні вправи, що симулюють кризові ситуації, для підвищення рівня можливості протистояння кризі.
- 25.8.35 Підхід до кризової ситуації повинен належним чином відображати природу, масштаб та складність групи та конкретної кризової ситуації. На кризову ситуацію може реагувати наглядова колегія в цілому або її група з управління кризами. Можливий варіант, коли наглядова комісія створить підгрупу, яка фокусуватиметься на аспектах управління кризами і тому матиме кращу здатність оцінювати системні ризики.
- 25.8.36 Наглядовій колегії слід пам'ятати про важливу роль, яку вона відіграватиме у підтримці органу, що здійснює нагляд за групою, особливо у часи фінансової скрути або кризи. Також перевагою такого цілісного підходу є надання наглядовій колегії рішень, які дозволяють досягти найкращого загального результату для усіх юрисдикційних територій, а не тільки для однієї. Членам наглядової колегії слід, випереджуючи події, виявляти, де можливо, будь-які конфлікти інтересів, які можуть виникнути між їх власними юрисдикційними територіями, та відповідними цілями наглядової колегії, і в рамках колегії погоджувати процеси, які дозволять мінімізувати будь-який можливий несприятливий або упереджений вплив.
- 25.8.37 Наглядова колегія може також бути засобом, який дозволить наглядовим органам, що є її членами, координувати час надання та зміст інформації, яка може бути розкрита/передана третім сторонам

(таким як місцеві наглядові/контрольні органи, міжнародні організації та загальна публіка, коли це доцільно) та страховій групі, на постійній основі і/або в кризовій ситуації, і зокрема тоді, коли існують системні ризики, ураховуючи вимоги щодо конфіденційності. Наглядова колегія повинна виявляти будь-які потенційні сфери, у яких інтереси третіх сторін у кризовій ситуації можуть вступати у конфлікт з відповідними цілями колегії. Наприклад, правила конфіденційності, які визначають здатність певних органів повідомляти інформацію щодо конкретних фірм, може вступати в конфлікт з цілями колегії.

- 25.9 Призначений орган, який здійснює нагляд за групою, розуміє структуру та діяльність групи. Інші наглядові органи, причетні до нагляду за цією групою, розуміють структуру та діяльність частин групи щонайменше в тому обсязі, який стосується впливу на діяльність на їх юрисдикційних територіях та впливу діяльності на їх юрисдикційних територіях на групу.**
- 25.10 Призначений орган, який здійснює нагляд за групою, керує виконанням обов'язків щодо нагляду за групою. Орган, що здійснює нагляд за групою, враховує оцінювання, проведене органами, що здійснюють нагляд за юридичними особами, у частині, що стосується здійснюваного ним нагляду.**

Загальні обов'язки органу, що здійснює нагляд за групою

- 25.10.1 Орган, що здійснює нагляд за групою, якщо він був призначений, повинен бути відповідальним за координацію інформації, що подається наглядовими органами, що здійснюють нагляд за юридичними особами, до проведення нагляду за групою на додачу до нагляду за юридичною особою. Однак усі наглядові органи, причетні до нагляду за групою, повинні визнавати, що нагляд за групою та призначення органу, що здійснює нагляд за групою, не повинні применшувати важливості нагляду за юридичною особою або замінювати роль нагляду за юридичною особою по відношенню до організацій, які займаються страхуванням, на їх власних юрисдикційних територіях.
- 25.10.2 Орган, що здійснює нагляд за групою, повинен бути відповідальним за проведення загального оцінювання ризику та платоспроможності групи, з урахуванням інформації, поданої наглядовими органами, що здійснюють нагляд за юридичними особами.
- 25.10.3 Успіх нагляду за групою залежить від масштабного обміну інформацією. Обміну детальною релевантною інформацією/даними щодо нагляду між органом, що здійснює нагляд за групою, і органами, що здійснюють нагляд за юридичними особами, які належать до групи, може сприяти підписання формальних угод (ППН/БППН МАСН), які обов'язково повинні містити положення про дотримання режиму суворої конфіденційності. Укладаючи такі угоди, наглядові органи, причетні до нагляду за групою, повинні визнати, що кожний наглядовий орган має право надавати лише

інформацію, передбаченою угодою, в обсязі, дозволеному або не забороненому відповідним законодавчими і нормативними актами та вимогами цієї юрисдикційної території.

Функції органу, який здійснює нагляд за групою

- 25.10.4 Орган, що здійснює нагляд за групою, може здійснювати ряд ролей та функцій, виконуючи свої загальні обов'язки щодо координування та упорядкування нагляду за групою, в залежності від обставин, у яких знаходиться група, і законодавчої та наглядової структури юрисдикційних територій, на яких розташована дана група.
- 25.10.5 По суті, наглядові органи, причетні до нагляду за групою, повинні визначити між собою, які ролі і відповідальності буде покладено на призначений орган, що здійснює нагляд за групою, та на інші наглядові органи, причетні до нагляду за групою. Відповідні ролі і відповідальності повинні бути чітко визначені, щоб уникнути непотрібного дублювання наглядових завдань.
- 25.10.6 Очікується, що призначений орган, який здійснює нагляд за групою, проявлятиме ініціативу у координуванні ролей наглядових органів, причетних до нагляду за групою, і спрощенні обміну інформацією між ними. Орган, що здійснює нагляд за групою, повинен скласти план нагляду, погодивши його з наглядовими органами, причетними до нагляду за групою. Виконуючи свої погоджені функції, орган, що здійснює нагляд за групою, повинен забезпечити, що його дії не протирічать намірам інших наглядових органів, причетних до нагляду за групою.
- 25.10.7 Визначаючи коло обов'язків конкретного органу, що здійснює нагляд за групою, слід пам'ятати, що до ключових функцій такого органу належать:
- вирішення питання придатності осіб до виконання покладених на них завдань;
 - корпоративне управління;
 - внутрішній контроль;
 - аналіз ризиків групи;
 - достатність капіталу групи; а також
 - обмін інформацією та виконання функції ключової контактної особи.

Питання придатності осіб до виконання покладених на них завдань

- 25.10.8 Орган, який здійснює нагляд за групою, оцінює належну поведінку значних власників на рівні групи.
- 25.10.9 Орган, який здійснює нагляд за групою, на рівні групи оцінює відповідність і придатність осіб, які здійснюють функції управління або контролю, до виконання покладених на них завдань. Роблячи

це, орган, який здійснює нагляд за групою, покладається у тому обсязі, в якому це можливо, на оцінювання придатності осіб до виконання покладених на них завдань, проведене наглядовими органами, що здійснюють нагляд за юридичними особами, які входять до складу групи.

Корпоративне управління

25.10.10 Орган, що здійснює нагляд за групою, оцінює загальні стандарти корпоративного управління групи і виконання ним законодавчих вимог. У тих випадках, коли материнська компанія сама не є організацією, за якою здійснюється нагляд (тобто холдинговою компанією), орган, що здійснює нагляд за групою, повинен оцінювати виконання вимог щодо корпоративного управління на рівні головного підприємства групи.

Внутрішній контроль

25.10.11 Орган, що здійснює нагляд за групою, перевіряє, чи забезпечує група існування механізмів внутрішнього контролю, у тому числі продуманих процедур звітування та бухгалтерського обліку, щоб контролювати внутрішньогрупові трансакції та концентрації ризиків та управляти ними.

25.10.12 Оцінюючи управління ризиками і капіталом групи, орган, що здійснює нагляд за групою, перевіряє власне оцінювання ризиків групою, про яке йдеться у стандарті 16.16.

25.10.13 Орган, що здійснює нагляд за групою, оцінює, чи має надійні:

- системи управління ризиками;
- системи внутрішнього контролю; а також
- процеси подання звітів, які було впроваджено і які злагоджено функціонують на рівні усієї групи.

Це також включає оцінювання засобів контролю, які група має для перевірки належності і надійності своїх прийомів ведення комерційної діяльності з урахуванням складності фінансових продуктів, які продаються роздрібним покупцям.

25.10.14 Орган, що здійснює нагляд за групою, контролює, чи забезпечує група існування механізмів внутрішнього контролю, у тому числі адекватних механізмів, які стосуються платоспроможності групи:

- для виявлення і вимірювання усіх суттєвих ризиків, яких зазнає група;
- для належного розподілу капіталу, достатнього для покриття ризиків.

25.10.15 Орган, що здійснює нагляд за групою, контролює, чи оформлена політика управління ризиками в рамках групи у письмовому порядку та чи переглядається вона щонайменше раз на рік.

Аналіз ризиків групи

25.10.16 Орган, що здійснює нагляд за групою, контролює оцінювання ризиків, звітування про ризики, а також управління ризиками в групі. Для цієї цілі органу, що здійснює нагляд за групою, слід проводити аналіз ризиків групи та умов, у яких вона здійснює свою діяльність. Цей наглядовий орган повинен приділяти увагу будь-якій ознаці концентрації ризиків та ланцюгової реакції. Якщо управління ризиками групи централізоване, орган, що здійснює нагляд за групою, повинен контролювати належне функціонування відділу, який займається таким управлінням ризиками групи.

Достатність капіталу групи

25.10.17 Орган, що здійснює нагляд за групою, несе відповідальність за оцінювання пруденційного стану та платоспроможності групи і належне реагування на них.

25.10.18 Орган, що здійснює нагляд за групою, оцінює достатність і належність розподілу капіталу в групі, щоб у повній мірі зрозуміти стан групи з точки зору ризиків та фінансовий стан у цілому. Більш детально про ці питання йдеться в ОПС-17 (Достатність капіталу).

Обмін інформацією та виконання функції ключової контактної особи

25.10.19 Щоб якомога ефективніше здійснювати свою діяльність, орган, що здійснює нагляд за групою, повинен вчасно одержувати від наглядових органів, причетних до нагляду за групою, усю інформацію, необхідну для того, щоб можна було сформулювати повне уявлення про загальну стратегію ділової активності групи, її фінансовий стан, правове і нормативне положення та ризики, яких вона зазнає, у найбільш ефективний спосіб.

25.10.20 Усі наглядові органи, причетні до нагляду за групою, відповідальні за надання органу, що здійснює нагляд за групою, актуальної інформації щодо значних змін у структурі групи та її основній діяльності.

25.10.21 Зокрема слід заохочувати наглядові органи, причетні до нагляду за групою, надавати органу, що здійснює нагляд за групою, релевантну інформацію, яка стосується:

- організаційно-правової структури організацій, які належать до даної страхової групи;
- будь-якого надання або відкликання ліцензії компанії, яка є частиною групи;
- змін у правлінні або керівництві будь-якого страховика, що є частиною групи;
- змін в організації або структурі керування;
- змін у системі управління ризиками та внутрішнього контролю;

- значних змін у фінансовому стані страхової групи або організацій, що належать до страхової групи;
- місця розташування значних підприємств;
- значних інвестицій в організації, що входять до складу групи;
- значних фінансових зв'язків;
- передачі ризиків нерегульованим організаціям або нерегульованими організаціями;
- подій, що можуть наразити на небезпеку безперервну діяльність страхової групи або основних організацій, що належать до страхової групи;
- можливих факторів високого ризику ланцюгової реакції; а також
- операційного ризику, у тому числі претензій щодо введення інвесторів в оману щодо справжніх характеристик продуктів або послуг та шахрайства.

25.10.22 Орган, що здійснює нагляд за групою, може у будь-який час вимагати надання подальшої інформації, необхідної для оцінювання групи.

25.10.23 Орган, що здійснює нагляд за організацією, яка належить до даної групи, може вимагати надання інформації про групу, яка є необхідною для вчасного оцінювання страховика як юридичні особи або його частини, що розташована на даній юрисдикційній території. Орган, що здійснює нагляд за групою, повинен надавати інформацію наглядовим органам, що здійснюють нагляд за юридичними особами, які є членами групи:

- за власною ініціативою;
- без затримки; а також
- у повному обсязі з належним рівнем деталізації.

25.10.24 Орган, що здійснює нагляд за групою, виконує функцію ключової контактної особи для усіх органів, які здійснюють нагляд за юридичними особами, що входять до складу групи. Функція ключової контактної особи є важливою як для вирішення справ, пов'язаних з поточною діяльністю підприємства, так і у надзвичайних ситуаціях.

ОПС-26 Транскордонне співробітництво і координація дій з управління кризовими ситуаціями

Наглядовий орган здійснює співробітництво і координує свої дії з іншими релевантними наглядовими органами та установами таким чином, щоб можна було ефективно управляти транскордонною кризою, яка стосується конкретного страховика.

Вступні рекомендації

- 26.0.1 Основними цілями наглядового управління кризовими ситуаціями є захист держателів полісів та попередження серйозної національної або міжнародної фінансової нестабільності, яка могла б мати негативний вплив на реальний сектор економіки. Метою наглядових дій є забезпечення, наскільки це можливо, зваженої поведінки страховиків, сприяння розвитку програм для приватного сектора, таких як передачі портфельів та продовження страхового покриття після припинення господарської діяльності страховика, уникнення потреби у використанні державної підтримки для захисту держателів полісів та забезпечення фінансової стабільності, а також мінімізація відхилень від ефективної діяльності страхового сектору на усіх юрисдикційних територіях.
- 26.0.2 Ефективне транскордонне управління кризовими ситуаціями вимагає міжнародного співробітництва між наглядовими органами та іншими відповідними установами (наприклад, міністерствами фінансів, центральними банками, іншими органами, що здійснюють нагляд за фінансовим сектором, системами гарантій, системами захисту держателів полісів) через належні механізми обміну інформацією. Більше того, воно забезпечує, щоб підготовка до транскордонної кризової ситуації та ефективне управління нею, тому числі програмні заходи, рішення реагування на кризу та питання зовнішніх зв'язків, були координованими, вчасними і узгодженими між собою.
- 26.0.3 Наглядові органи використовують існуючі транскордонні рамки для співробітництва (такі як наглядові колегії або їх підгрупи, двосторонні ППН або БППН МАСН), щоб підготуватись до транскордонної кризи конкретного страховика та управляти нею. Якщо таких каналів не існує, наглядові органи створюють відповідні рамки для співробітництва згідно з іншими ОПС. Наглядові органи враховують застосування цього ОПС у відповідності до природи, масштабу та складності страховиків.

Підготовка до транскордонної кризової ситуації

- 26.1 Наглядовий орган проводить регулярні зустрічі з іншими відповідними наглядовими органами та установами, щоб обмінюватись інформацією стосовно конкретних страховиків, які здійснюють транскордонну діяльність, оцінювати цю інформацію та аналізувати і оцінювати конкретні проблемні питання (у тому числі існування системних наслідків), у періоди, коли кризових ситуацій не існує.

26.1.1 Ці зустрічі можуть проводитись у рамках наглядової колегії (див. ОПС-25 "Співпраця і координація роботи наглядових органів") або окремо, якщо наглядову колегію не було створено.

26.1.2 Наглядові органи пам'ятають про потенційні канали передачі кризи, конфлікти інтересів та можливі перешкоди для координованих дій у кризовій ситуації, яка торкнулась конкретних страховиків, що здійснюють транскордонну діяльність (такі як правила прозорості, виконання яких вимагається законом, якщо йдеться про компанії, включені у котирувальні списки на біржі, або конкретні законодавчі вимоги на різних юрисдикційних територіях).

26.1.3 Орган, що здійснює нагляд за групою, до якої належить даний страховик, повинен сприяти виконанню цього процесу за допомогою інших страховиків, причетних до нагляду за групою (див. ОПС-25 "Співпраця і координація роботи наглядових органів") та інших релевантних установ.

26.2 Наглядовий орган розробляє і підтримує плани і засоби роботи зі страховиками, що знаходяться у кризових ситуаціях, і намагається усунути реальні бар'єри, що перешкоджають прийняттю ефективних рішень, координованих на міжнародному рівні.

26.2.1 Ці плани і засоби повинні бути гнучкими, щоб можна було адаптувати їх до конкретних питань, які стосуються транскордонної кризи, а також до конкретних страховиків.

26.3 Орган, що здійснює нагляд за групою, координує підготовку до управління кризовими ситуаціями за участі інших відповідних наглядових органів і забезпечує, щоб усі наглядові органи на відповідних юрисдикційних територіях (як мінімум тих, для яких страховик має системну важливість) були проінформовані про підготовку до управління кризовими ситуаціями.

26.4 Наскільки дозволяють нормативно-правові бази і режими конфіденційності, наглядовий орган обмінюється з іншими відповідними наглядовими органами інформацією як мінімум з наступних питань:

- структура групи (у тому числі юридичні, фінансові та операційні внутрішньогрупові залежності);
- взаємозв'язки між страховиком і фінансовою системою на кожній юрисдикційній території, на якій він здійснює свою діяльність;
- потенційні перешкоди на шляху до прийняття координованого рішення.

26.5 Наглядовий режим вимагає, щоб страховики були здатні вчасно надавати інформацію, необхідну для управління фінансовою кризою.

- 26.6** Наглядний режим вимагає, щоб страховики мали плани і процедури дій у надзвичайних ситуаціях, створені на основі притаманних їм ризиків, які використовувались би для діючого підприємства і підприємства, що уже припинило свою діяльність.

Управління транскордонною кризою

- 26.7** Наглядний орган повідомляє орган, який здійснює нагляд за групою, про кризу, що назріває, як тільки йому стане про неї відомо. Орган, який здійснює нагляд за групою, координує дії таким чином, щоб ця інформація та будь-яка інша релевантна інформація, яку від одержав самостійно, була невідкладно доведена до відома інших відповідних наглядових органів та установ.
- 26.8** З урахуванням законодавчих вимог і режимів конфіденційності, наглядовий орган обмінюється інформацією з відповідними наглядовими органами і установами таким чином, щоб це не зашкодило успішному завершенню кризи. Наглядний орган також у разі необхідності обмінюється інформацією з іншими релевантними органами або мережами, за умови виконання тих самих законодавчих вимог і вимог щодо конфіденційності.
- 26.9** Орган, що здійснює нагляд за групою, аналізує і оцінює кризову ситуацію і її наслідки настільки швидко, наскільки це можливо, а наглядові органи намагаються досягти спільного розуміння ситуації.
- 26.9.1 Це включає виявлення можливих джерел системного ризику та юрисдикційне оцінювання таких наслідків.
- 26.9.2 Орган, що здійснює нагляд за групою, відповідальний за координування збору та аналізу інформації, а також за координування наглядових дій.
- 26.10** Наглядний орган співпрацює з іншими органами, щоб знайти оперативні та ефективні рішення, координовані на міжнародному рівні.
- 26.10.1 Така співпраця ураховує вплив кризи на держателів полісів, фінансові системи та реальні сектори економіки на усіх релевантних юрисдикційних територіях, і опирається на інформацію, домовленості та плани управління кризовими ситуаціями, що були розроблені раніше.
- 26.11** Якщо неможливо досягти наглядового рішення, координованого у повній мірі, наглядовий орган обговорює юрисдикційні заходи з іншими відповідними наглядовими органами якомога швидше.
- 26.11.1 Наглядний орган враховує, що інші установи (наприклад, міністерства фінансів) можуть брати участь в управлінні кризовими ситуаціями і нести за нього відповідальність, особливо якщо криза є дуже гострою і може вимагати використання бюджетних коштів.

26.12 У кризовій ситуації орган, що здійснює нагляд за групою, координує громадські зв'язки на кожному етапі кризи.

26.11.2 Де це можливо, наглядовий орган повідомляє про свій план зв'язків з громадськістю іншим відповідним наглядовим органам з інших юрисдикційних територій, яких торкнулась криза, щоб забезпечити координовані і вчасні зв'язки з громадськістю.

26.11.3 Де необхідно, наглядовий орган розглядає питання стосовно того, коли і в якому обсязі обмінюватись інформацією зі страховиками.